Holy Bible

Aionian Edition®

Муқеддес Калам (кирил йезиқ)

Uyghur Bible (cyrillic script)

New Testament

Holy Bible Aionian Edition ®

Муқеддес Калам (кирил йезиқ)
Uyghur Bible (cyrillic script)
New Testament

CC Attribution ShareAlike 4.0, 2018-2024
Source text: eBible.org
Source version: 7/13/2024
Source copyright: CC Attribution ShareAlike 4.0
Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee, 2010

Formatted by Speedata Publisher 4.19.18 (Pro) on 7/19/2024
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
AionianBible.org

Published by Nainoia Inc
https://Nainoia-Inc.signedon.net

We pray for a modern public domain translation in every language
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Uyghur tili at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal… and purple is the color of royalty!

History

Uyghur tili at AionianBible.org/History

04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 135 languages.
05/01/24 - 371 translations now available in 151 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Матта 1
Маркус 39
Луқа 64
Юһанна 106
Паалийәтлири 138
Римлиқларға 180
Коринтлиқларға 1 199
Коринтлиқларға 2 217
Галатияликқларға 229
Әфәсуслуқларға 236
Филиппиликқларға 242
Колоссиликләргә 247
Тесалоникалиқ 1 251
Тесалоникалиқ 2 255
Тимотийға 1 258
Тимотийға 2 263
Титусқа 267
Филемонға 269
Ибранийларға 270
Яқуп 284
Петрус 1 289
Петрус 2 294
Юһанна 1 298
Юһанна 2 303
Юһанна 3 304
Йәһуда 305
Вәһий 307

APPENDIX
Reader's Guide
Glossary
Maps
Destiny
Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

Әйса: — И Ата, уларни кәчүргин, чүнки улар өзиниң немә қиливатқанлиғини билмәйду, — деди. [Ләшкәрләр] чәк ташлап, униң кийимлирини бөлүшүвалди.

Луқа 23:34

Матта

1 Бу Ибраһимниң оғли вә Давутниң
оғли болған Әйса Мәсиһниң нәсәбнамә
китавидур: — 2 Ибраһимдин Исһақ
төрәлди, Исһақтин Яқуп төрәлди, Яқуп
Йәһуда вә униң ака-укилириниң атиси
болди; 3 Йәһудадин Тамар арқилиқ
Пәрәз вә Зәраһ төрәлди; Пәрәздин Һәзрон
төрәлди, Һәзрондин Рам төрәлди, 4 Рамдин
Амминадаб төрәлди, Амминадабдин
Наһшон төрәлди, Наһшондин Салмон
төрәлди, 5 Салмондин Раһаб арқилиқ Боаз
төрәлди, Боаздин Рут арқилиқ Обәд төрәлди,
Обәдтин Йәссә төрәлди, 6 Йәссәдин Давут
падиша төрәлди. Давуттин Урияниң аяли
арқилиқ Сулайман төрәлди, 7 Сулаймандин
Рәһобоам төрәлди, Рәһобоамдин Абия
төрәлди, Абиядин Аса төрәлди, 8 Асадин
Йәһошафат төрәлди, Йәһошафаттин
Йәһорам төрәлди, Йәһорамдин Уззия
төрәлди, 9 Уззиядин Йотам төрәлди,
Йотамдин Аһаз төрәлди, Аһаздин Һәзәкия
төрәлди, 10 Һәзәкиядин Манассәһ төрәлди,
Манассәһдин Амон төрәлди, Амондин
Йошия төрәлди; 11 Бабилға сүргүн
қилинғанда Йошиядин Йәконияһ вә
униң ака-укилири төрәлди. 12 Бабилға
сүргүн болғандин кейин, Йәконияһдин
Шеалтиәл төрәлди, Шеалтиәлдин Зәруббабәл
төрәлди, 13 Зәруббабәлдин Абиһуд төрәлди,
Абиһуддин Елиақим төрәлди, Елиақимдин
Азор төрәлди, 14 Азордин Задок төрәлди,
Задоктин Ақим төрәлди, Ақимдин Әлиһуд
төрәлди, 15 Әлиһудтин Әлиазар төрәлди,
Әлиазардин Маттан төрәлди, Маттандин
Яқуп төрәлди, 16 Яқуптин Мәрйәмниң ери
болған Йүсүп төрәлди; Мәрйәм арқилиқ
Мәсиһ аталған Әйса туғулди. 17 Шундақ
болуп, Ибраһимдин Давутқичә болған
арилиқта җәмий он төрт әвлат болған;
Давуттин Бабилға сүргүн қилинғичә җәмий
он төрт әвлат болған; вә Бабилға сүргүн
қилиништин Мәсиһ кәлгичә җәмий он
төрт әвлат болған. 18 Әйса Мәсиһниң
дунияға келиши мундақ болди: — Униң
аниси Мәрйәм Йүсүпкә ятлиқ болушқа
вәдә қилинған еди; лекин техи никаһ
қилинмайла, униң Муқәддәс Роһтин
һамилдар болғанлиғи мәлум болди. 19
Лекин униң [болғуси] ери Йүсүп, дурус
киши болуп, уни җәмийәт алдида хиҗаләткә
қалдурушни халимай, униңдин астиртин
аҗришип кетишни нийәт қилди. 20 Амма
у мошу ишларни ойлап жүргинидә, мана
Пәрвәрдигарниң бир пәриштиси униң
чүшидә көрүнүп униңға: — Әй Давутниң
оғли Йүсүп, аялиң Мәрйәмни өз әмриңгә
елиштин қорқма; чүнки униңда болған
һамилә Муқәддәс Роһтин кәлгән. 21 У бир
оғул туғиду, сән униң исмини Әйса дәп
қойғин; чүнки у өз хәлқини гуналиридин
қутқузиду» — деди. 22 Мана буларниң
һәммиси Пәрвәрдигарниң пәйғәмбәр
арқилиқ дегәнлириниң әмәлгә ашурулуш
үчүн болған, демәк: — 23 «Пак қиз һамилдар
болуп бир оғул туғиду; улар униң исмини
Иммануел (мәниси «Худа биз билән
биллә») дәп атайду». 24 Йүсүп ойғинип,
Пәрвәрдигарниң шу пәриштисиниң дегини
бойичә қилип, Мәрйәмни әмригә алди.
25 Лекин Мәрйәм бошанғичә у униңға
йеқинлашмиди. Бу Мәрйәмниң тунҗиси
еди; Йүсүп униңға Әйса дәп исим қойди.

2 Әйса Һерод падиша һөкүм сүргән
күнләрдә Йәһудийә өлкисиниң Бәйт-
Ләһәм йезисида дунияға кәлгәндин кейин,
мана бәзи данишмәнләр мәшриқтин
Йерусалимға йетип келип, пухралардин:
2 Йәһудийларниң [йеңидин] туғулған
падишаси қәйәрдә? Чүнки биз униң
юлтузиниң көтирилгәнлигини көрдуқ.
Шуңа, униңға сәҗдә қилғили кәлдуқ,
— дейишти. 3 Буни аңлиған Һерод
падиша, шуниңдәк пүткүл Йерусалим
хәлқиму алақзадиликкә чүшти. 4 У
пүткүл баш каһинлар вә хәлиқниң Тәврат
устазлирини чақирип, улардин «Мәсиһ
қәйәрдә туғулуши керәк?» — дәп сориди. 5
Улар: «Йәһудийәдики Бәйт-Ләһәм йезисида
болуши керәк, — чүнки пәйғәмбәр арқилиқ
шундақ пүтүлгән: — 6 «И Йәһудийә

зиминидики Бәйт-Ләһәм, Хәлқиң Йәһудийә
йетәкчилириниң арисида әң кичиги
болмайду; Чүнки сәндин бир йетәкчи
чиқиду, У хәлқим Исраилларниң баққучиси
болиду» — дейишти. 7 Буниң билән, Һерод
данишмәләрни мәхпий чақиртип, юлтузниң
қачан пәйда болғанлиғини сүрүштүрүп
биливалди. 8 Андин: «Берип балини сүрүштә
қилип тепиңлар. Тапқан һаман қайтип
маңа хәвәр қилиңлар, мәнму униң алдиға
берип сәждә қилип келәй» — дәп, уларни
Бәйт-Ләһәмгә йолға салди. 9 Данишмәнләр
падишаниң сөзини аңлап йолға чиқти; вә
мана, улар шәриқтә көргән һелиқи юлтуз
уларниң алдида йол башлап маңди вә бала
турған йәргә келип тохтиди. 10 Улар һелиқи
юлтузни көргинидин интайин қаттиқ
шатлиништи 11 һәм өйгә кирип, балини
аниси Мәрйәм билән көрүп, йәргә жиқилип
униңға сәждә қилишти. Андин, ғәзнилирини
ечип, алтун, мәстики, мурмәкки қатарлиқ
соғатларни сунушти. 12 Уларға чүшидә
Һеродниң йениға бармаслиқ тоғрисидики
вәһий кәлгәнлиги үчүн, улар башқа йол
билән өз жутиға қайтишти. 13 Улар йолға
кәткәндин кейин, Пәрвәрдигарниң бир
пәриштиси Йүсүпниң чүшидә көрүнүп:
Орнуңдин тур! Бала вә аниси иккисини
елип Мисирға қач. Мән саңа уқтурғичә
у йәрдә турғин. Чүнки Һерод балини
йоқитишқа издәп келиду — деди. 14 Шуниң
билән у орнидин туруп, шу кечила бала
вә аниси иккисини елип Мисирға қарап
йолға чиқти. 15 У Һерод өлгичә шу йәрдә
турди. Шундақ болдики, Пәрвәрдигарниң
пәйғәмбәр арқилиқ алдин-ала ейтқан:
«Оғлумни Мисирдин Мән чақирдим» дегән
сөзи әмәлгә ашурулди. 16 Һерод болса
данишмәнләрдин алданғанлиғини билип,
қаттиқ ғәзәпләнди. У данишмәнләрдин
ениқлиған вақитқа асасән, адәмләрни
әвәтип Бәйт-Ләһәм йезиси вә әтрапидики
икки яш вә униңдин төвән яштики оғул
балиларниң һәммисини өлтүргузди. 17 Шу
чағда Йәрәмия пәйғәмбәр арқилиқ ейтилған
муну сөз әмәлгә ашурулди: — 18 «Рамаһ
шәһиридә бир сада, Аччиқ жиға-зериниң
пиғани аңлинар, Бу Раһиләниң балилири
үчүн көтәргән аһ-зарлири; Балилириниң
йоқ қиливетилгини түпәйлидин, Тәсәллини
қобул қилмай пиған көтириду». 19 Әнди
Һерод өлгәндин кейин, Худаниң бир
пәриштиси Мисирда турған Йүсүпниң
чүшидә көрүнүп униңға: — 20 Орнуңдин
тур! Бала вә анисини елип Исраил зиминиға
қайт! Чүнки балиниң җенини алмақчи
болғанлар өлди, — деди. 21 Буниң билән
Йүсүп орнидин туруп бала вә анисини елип
Исраил зиминиға қайтти. 22 У Архелаусниң
атиси Һерод падишаниң орниға тәхткә
олтирип Йәһудийә өлкисигә һөкүмранлиқ
қиливатқинидин хәвәр тепип, у йәргә
қайтиштин қорқти; вә чүшидә униңға бир
вәһий келип, Галилийә зиминиға берип,
23 Насарәт дәп атилидиған бир йезида
олтирақлашти. Шуниң билән пәйғәмбәрләр
арқилиқ: «У Насарәтлик дәп атилиду»
дейилгини әмәлгә ашурулди.

3 Шу чағларда, чөмүлдүргүчи Йәһя
Йәһудийәдики чөл-баяванға келип 2
кишиләргә: — Товва қилиңлар! Чүнки
әрш падишалиғи йеқинлишип қалди!
— дәп җакалашқа башлиди. 3 Чүнки
[чөмүлдүргүчи Йәһя] болса илгири Йәшая
пәйғәмбәр бешаритидә көрсәткән кишиниң
дәл өзи болуп: — «Баяванда товлайдиған
бир кишиниң: Рәбниң йолини тәйярлаңлар,
Униң чиғир йоллирини түптүз қилиңлар! —
дегән авази аңлиниду». 4 Йәһя [пәйғәмбәр]
төгә жуңидин қилинған кийим кийгән,
белигә көн тасма бағлиған еди. Йәйдиғини
болса чекәткиләр билән явайи һәрә һәсили
еди. 5 Әнди Йерусалим шәһири, пүтүн
Йәһудийә өлкиси вә пүткүл Иордан
дәрия вадисиниң әтрапидики кишиләр
униң алдиға келишип, 6 гуналирини
иқрар қилишти вә униң өзлирини
Иордан дәриясида чөмүлдүрүшини
қобул қилишти. 7 Лекин Пәрисий вә
Садуқий мәзһипидикиләрдин көплириниң
униң чөмүлдүрүшини қобул қилғили
кәлгәнлигини көргинидә у уларға: —
Әй иланларниң балилири! Ким силәрни

[Худаниң] чүшүш алдида турған ғəзивидин
қечиңлар дəп агаһландурди?! 8 Əнди
товиға лайиқ мевини кəлтүрүңлар! 9
Вə өз ичиңларда: «Бизниң атимиз болса
Ибраһимдур!» дəп хиял қилип жүрмəңлар;
чүнки Мəн шуни силəргə ейтип қояйки,
Худа Ибраһимға мошу ташлардинму
пəрзəнтлəрни апиридə қилалайду. 10 Палта
аллиқачан дəрəқлəрниң йилтизиға тəңлəп
қоюлди; яхши мевə бəрмəйдиған һəр қайси
дəрəқлəр кесилип отқа ташлиниду. 11
Мəн дəрвəқə силəрни товва қилишиңлар
үчүн суға чөмүлдүримəн. Лекин мəндин
кейин кəлгүчи зат мəндин қудрəтликтур.
Мəн һəтта униң кəшини көтиришкиму
лайиқ əмəсмəн; у силəрни Муқəддəс Роһқа
һəм отқа чөмүлдүриду. 12 Униң соруғучи
күрики қолида туриду; у өз хаминини [топа-
самандин] тəлтөкүс тазилайду, сап буғдайни
амбарға жиғиду, амма топа-саманни өчмəс
отта көйдүрүветиду, — деди. 13 Шу вақитта,
Əйса Йəһядин чөмүлдүрүлүшни қобул
қилиш үчүн Галилийə өлкисидин Иордан
дəрияси бойиға, униң йениға кəлди. 14
Бирақ Йəһя чөмүлдүрүшкə унимай уни
тосуп: — Əсли чөмүлдүрүлүшни мəн сəндин
қобул қилишим керəк еди, бирақ сəн мениң
алдимға кəпсəнғу? — деди. 15 Лекин Əйса
униңға жававəн: — Һазирчə шуниңға йол
қойғин; чүнки һəққанийлиқниң барлиқ
[тəлəплирини] əмəлгə ашуруш үчүн, шундақ
қилишимизға тоғра келиду, — деди. Шуниң
билəн, Йəһя униңға йол қойди. 16 Вə Əйса
чөмүлдүрүлүп болупла, судин чиқти; у
судин чиқиши билəн мана, əршлəр униңға
ечилип, Худаниң Роһи кəптəр қияпитидə
əрштин чүшүп, үстигə қонуватқанлиғини
көрди. 17 Вə мана, əрштин бир аваз: — «Бу
Мениң сөйүмлүк оғлум, Мəн униңдин толуқ
хурсəнмəн!» — дəп аңланди.

4 Андин Əйса Роһниң йетəкчилигидə
Иблисниң синақ-аздурушлириға
йүзлиниш үчүн чөл-баяванға елип берилди.
2 У қириқ кечə-күндүз роза тутқандин
кейин, униң қосиғи ечип кəткəн еди.
3 Əнди аздурғучи униң йениға келип
униңға: — Əгəр сəн растинла Худаниң Оғли
болсаң, мошу ташларни нанға айлинишқа
буйруғин! — деди. 4 Лекин у жававəн:
— [Тəвратта]: «Инсан пəқəт нан билəнла
əмəс, бəлки Худаниң ағзидин чиққан һəр
бир сөз билəнму яшайду» дəп пүтүлгəн,
— деди. 5 Андин Иблис уни муқəддəс
шəһəргə елип берип, ибадəтханиниң əң егиз
жайиға турғузуп униңға: 6 — Худаниң Оғли
болсаң, өзүңни пəскə ташлап баққин! Чүнки
[Тəвратта]: «[Худа] Өз пəриштилиригə сениң
һəққиңдə əмир қилиду»; вə «путуңниң
ташқа урулуп кəтмəслиги үчүн, улар сени
қоллирида көтирип жүриду» дəп пүтүлгəн
— деди. 7 Əйса униңға: «Тəвратта йəнə,
«Пəрвəрдигар Худайиңни синиғучи болма!»
дəпму пүтүлгəн — деди. 8 Андин, Иблис
уни наһайити егиз бир таққа чиқирип,
униңға дуниядики барлиқ падишалиқларни
шəрəплири билəн көрситип: 9 Йəргə
жиқилип маңа ибадəт қилсаң, буларниң
һəммисини саңа беривəтимəн, — деди. 10
Андин Əйса униңға: — Йоқал, Шəйтан! Чүнки
[Тəвратта]: «Пəрвəрдигар Худайиңғила
ибадəт қил, пəқəт Униңла ибадəт-хизмитидə
бол!» дəп пүтүлгəн, — деди. 11 Буниң
билəн Иблис уни ташлап кетип қалди, вə
мана, пəриштилəр келип униң хизмитидə
болди. 12 Əнди [Əйса] Йəһяниң тутқун
қилинғанлиғини аңлап, Галилийəгə йол
алди. 13 У Насарəт йезисини ташлап,
Зəбулун вə Нафтали районидики [Галилийə]
деңизи бойидики Кəпəрнаһум шəһиригə
келип орунлашти. 14 Шундақ қилип, Йəшая
пəйғəмбəр арқилиқ ейтилған шу бешарəт
əмəлгə ашурулди, демəк: — 15 «Зəбулун
зимини вə Нафтали зимини, Иордан
дəриясиниң нериқи тəрипидики «деңиз
йоли» бойида, «Ят əллəрниң макани»
болған Галилийəдə, 16 Қараңғулуқта яшиған
хəлиқ парлақ бир нурни көрди; Йəни өлүм
көләңгисиниң жутида олтарғучиларға, Дəл
уларниң үстигə нур чүшти». 17 Шу вақиттин
башлап, Əйса: «Товва қилиңлар! Чүнки
əрш падишалиғи йеқинлишип қалди!» —
дəп жар қилишқа башлиди. 18 [Бир күни],
у Галилийə деңизи бойида кетиветип,

икки ака-ука, йәни Петрус дәпму атилған
Симон исимлиқ бир кишини вә униң иниси
Андириясни көрди. Улар белиқчи болуп,
деңизға тор ташлаватәтти; 19 у уларға:
— Мениң кәйнимдин меңиңлар — Мән
силәрни адәм тутқучи белиқчи қилимән!
— деди. 20 Улар шуан белиқ торлирини
ташлап, униңға әгишип маңди. 21 У шу
йәрдин өтүп, иккинчи бир ака-укини,
йәни Зәбәдийниң оғуллири Яқуп вә иниси
Юһаннани көрди. Бу иккиси кемидә атиси
Зәбәдий билән торлирини оңшаватәтти. У
уларниму чақирди. 22 Улар дәрһал кемини
атиси билән қалдуруп униңға әгишип
маңди. 23 Вә Әйса Галилийәниң һәммә
йерини кезип, уларниң синагоглирида
тәлим берип, Худаниң падишалиғиниң
хуш хәвирини җакалайтти, хәлиқ арисида
һәр хил кесәлләрни вә аҗиз-мәйипларни
сақайтти. 24 У тоғрилиқ хәвәр пүткүл Сурийә
өлкисигә тарқалди; у йәрдики халайиқ
һәр хил бемарларни, йәни һәртүрлүк
кесәлләр вә ағриқ-силақларни һәмдә җин
чаплашқанларни, тутқақлиқ вә паләч
кесилигә гириптар болғанларни униң
алдиға елип келишти; вә у уларни сақайтти.
25 Галилийә, «он шәһәр» райони, Йерусалим,
Йәһудийә вә Иордан дәриясиниң у қетидин
кәлгән топ-топ адәмләр униңға әгишип
маңди.

5 Мошу топ-топ адәмләрни көрүп у бир
тақка чиқти; у у йәрдә олтарғинида,
мухлислири униң йениға кәлди. 2 У ағзини
ечип уларға тәлим беришкә башлиди: — 3
Мубарәк, роһта намрат болғанлар! Чүнки
әрш падишалиғи уларға тәвәдур. 4 Мубарәк,
пиған чәккәнләр! Чүнки улар тәсәлли
тапиду. 5 Мубарәк, мулайим-мөминләр!
Чүнки улар йәр йүзигә мирасхордур. 6
Мубарәк, һәққанийлиққа ач вә тәшналар!
Чүнки улар толуқ тоюниду. 7 Мубарәк,
рәһимдиллар! Чүнки улар рәһим көриду.
8 Мубарәк, қәлби пак болғанлар! Чүнки
улар Худани көриду. 9 Мубарәк, течлиқ
тәрәпдарлири! Чүнки улар Худаниң
пәрзәнтлири дәп атилиду. 10 Мубарәк,
һәққанийлиқ йолида зиянкәшликкә
учриғанлар! Чүнки әрш падишалиғи
уларға тәвәдур. 11 Мубарәк, мән үчүн
башқиларниң һақарәт, зиянкәшлик вә
һәртүрлүк төһмитигә учрисаңлар; 12 шат-
хурам болуп яйраңлар! Чүнки әршләрдә
катта инъам силәр үчүн сақланмақта;
чүнки силәрдин илгәрки пәйғәмбәрләргиму
улар мошундақ зиянкәшликләрни қилған.
13 Силәр йәр йүзидики туздурсиләр.
Һалбуки, әгәр туз өз тәмини йоқатса, униңға
қайтидин туз тәмини қандақму киргүзгили
болиду? У чағда, у һеч немигә ярамас
болуп, ташлинип кишиләрниң айиғи астида
дәссилиштин башқа һеч ишқа яримайду. 14
Силәр дунияниң нуридурсиләр. Тағ үстигә
селинған шәһәр йошуруналмайду. 15 Һеч
ким чирақни йеқип қоюп, үстигә севәтни
көмтүрүп қоймас, бәлки чирақданниң
үстигә қойиду; буниң билән, у өй ичидики
һәммә адәмләргә йоруқлуқ бериду. 16 Шу
тәриқидә, силәр нуруңларни инсанлар
алдида шундақ чақнитиңларки, улар яхши
әмәллириңларни көрүп, әрштики атаңларни
улуқлисун. 17 Мени Тәврат қанунини
яки пәйғәмбәрләрниң язғанлирини бекар
қилғили кәлди, дәп ойлап қалмаңлар.
Мән уларни бекар қилғили әмәс, бәлки
әмәлгә ашурғили кәлдим. 18 Чүнки мән
силәргә шуни бәрһәқ ейтип қояйки, асман-
зимин йоқимиғичә, униңда пүтүлгәнләр
әмәлгә ашурулмиғичә Тәвраттики «йод»
бир һәрип, һәтта бирәр чекитму бекар
қилинмайду. 19 Шу сәвәптин, Тәврат
қанунининиң әқидилиригә, һәтта униң әң
кичиклиридин бирини бекар қилип, вә
башқиларға шундақ қилишни үгитидиған
һәр ким әрш падишалиғида әң кичик
һесаплиниду. Амма әксичә, Тәврат қануни
әқидилиригә әмәл қилғанлар вә башқиларға
шундақ қилишни үгәткүчиләр болса әрш
падишалиғида улуқ һесаплиниду. 20
Чүнки мән силәргә шуни ейтип қояйки,
һәққанийлиғиңлар Тәврат устазлири
вә Пәрисийләрниңкидин ашмиса, әрш
падишалиғиға һеч қачан кирәлмәйсиләр. 21
Бурунқиларға «Қатиллиқ қилма, қатиллиқ

қилған һәр қандақ адәм сораққа тартилиду»
дәп буйрулғанлиғини аңлиғансиләр. 22
Бирақ мән өзүм шуни силәргә ейтип
қояйки, өз қериндишиға бекардин-бекар
аччиқланғанларниң һәр бириму сораққа
тартилиду. Өз қериндишини «ахмақ» дәп
тиллиған һәр ким алий кеңәшмидә сораққа
тартилиду; амма қериндашлирини «тәлвә»
дәп һақарәтлигән һәр ким дозақниң отиға
лайиқ болиду. (Geenna g1067) 23 Шуниң үчүн,
сән қурбангаһ алдиға келип [Худаға] һәдийә
атимақчи болғиниңда, қериндишиңниң
сениңдин ағринған йери барлиғи ядиңға
кәлсә, 24 һәдийәңни қурбангаһ алдиға қоюп
туруп, авал қериндишиң билән яришивал,
андин келип һәдийәңни ата. 25 Әгәр
үстүңдин дәва қилмақчи болған бириси
болса, униң билән биргә йолда болғиниңда
униң билән тездин яришип, дост болғин.
Болмиса, у сени сорақчиға, сорақчи болса
гундипайға тапшуриду, сән зинданға
солитиветилисән. 26 Мән саңа шуни бәрһәқ
ейтип қояйки, [қәрзиңниң] әң ахирқи
бир тийининиму қоймай төлимигичә,
шу йәрдин чиқалмайсән. 27 Силәр
«Зина қилмаңлар» дәп буйрулғанлиғини
аңлиғансиләр. 28 Бирақ мән өзүм шуни
силәргә ейтип қояйки, бирәр аялға
шәһваний нийәт билән қариған киши
көңлидә у аял билән аллиқачан зина қилған
болиду. 29 Әгәр әнди оң көзүң сени гунаға
аздурса, уни оюп ташливәт. Чүнки пүтүн
бәдиниңниң дозаққа ташланғинидин көрә,
бәдиниңдики бир әзайиң йоқ қилинғини
көп әвзәл. (Geenna g1067) 30 Әгәр оң қолуң сени
гунаға аздурса, уни кесип ташливәт. Чүнки
пүтүн бәдиниңниң дозаққа ташланғинидин
көрә, бәдиниңдики бир әзайиң йоқ
қилинғини көп әвзәл. (Geenna g1067) 31 Йәнә: —
«Кимдиким аялини талақ қилса, униңға
талақ хетини бәрсун» дәпму буйрулған.
32 Бирақ мән өзүм шуни силәргә ейтип
қояйки, кимдиким өз аялиниң бузуқлуқ
қилмишидин башқа [һәр қандақ ишни банә
қилип] уни талақ қилса, әнди уни зинаға
тутуп бәргән болиду; талақ қилинған аялни
әмригә алған кишиму зина қилған болиду.
33 Силәр йәнә бурунқиларға «Қәсиминдин
янма, Пәрвәрдигарға қилған қәсимиңгә әмәл
қил» дәп буйрулғанлиғини аңлиғансиләр.
34 Бирақ мән өзүм шуни силәргә ейтип
қояйки, қәтъий қәсәм қилмаңлар; әршни
тилға елип қәсәм қилмаңлар, чүнки әрш
Худаниң тәхтидур; 35 яки йәрни тилға
елип қәсәм қилмаңлар, чүнки йәр йүзи
Худаниң тәхтипәридур. Йерусалимни
тилға елипму қәсәм қилмаңлар, чүнки
у йәр улуқ падишаниң шәһиридур. 36
Һәтта өз бешиңларни тилға елипму
қәсәм қилмаңлар, чүнки силәрниң
чечиңларниң бир телиниму ақ яки қара
рәңгә өзгәртиш қолуңлардин кәлмәйду.
37 Пәқәт дегиниңлар «Болиду», «болиду»,
яки «Яқ, яқ, болмайду» болсун. Буниңдин
зиядиси рәзил болғучидин келиду. 38 Силәр
«Көзгә көз, чишқа чиш» дәп буйрулғинини
аңлиғансиләр. 39 Бирақ мән өзүм шуни
силәргә ейтип қояйки, әски билән тәң
болмаңлар. Кимдәким оң мәңзиңгә урса,
сол мәңзиңниму тутуп бәр; 40 вә бириси
үстүңдин дәва қилип, көйнигиңни алмақчи
болса, чапиниңниму бәр. 41 Бириси саңа
[йүк-тақини йүдкүзүп] миң қәдәм йол
жүрүшкә зорлиса, униң билән икки миң
қәдәм маң. 42 Бириси сәндин тилисә,
униңға бәр. Бириси сәндин өтнә-йерим
қилмақчи болса, униңға бойнуңни толғима.
43 Силәр «Хошнаңни сөйгин, дүшминиңгә
нәпрәтлән» дәп ейтилғанни аңлиған. 44
Бирақ мән өзүм шуни силәргә ейтип
қояйки, силәргә дүшмәнлик болғанларға
меһир-муһәббәт көрситиңлар, силәрдин
нәпрәтләнгәнләргә яхшилиқ қилиңлар,
силәргә зиянкәшлик қилғанларға дуа
қилиңлар. 45 Шундақ қилғанда, әрштики
Атаңларниң пәрзәнтлиридин болисиләр.
Чүнки У қуяшиниң нурини яхшиларғиму
вә яманларғиму чүшүриду, ямғурниму
һәққанийларғиму, һәққанийәтсизләргиму
яғдуриду. 46 Әгәр силәр өзүңларға
муһәббәт көрсәткәнләргила меһир-
муһәббәт көрсәтсәңлар, буниң қандақму
инъамға еришкичилиги болсун? Һәтта
бажгирларму шундақ қиливатмамду?

47 Әгәр силәр пәқәт қериндашлириңлар
биләнла салам-сәһәт қилишсаңлар, буниң
немә пәзилити бар? Һәтта ят әлликләрму
шундақ қилидиғу! 48 Шуңа, әрштики
Атаңлар мукәммәл болғинидәк, силәрму
мукәммәл болуңлар.

6 Һези болуңларки, хәйр-сахавәтлик
ишлириңларни башқиларниң алдида көз-
көз қилмаңлар. Бундақ қилсаңлар, әрштики
Атаңларниң инъамиға еришәлмәйсиләр.
2 Шуңа хәйр-сахавәт қилғиниңда, дavраң
салма. Сахтипәзләрла синагогларда вә
кочиларда адәмләрниң махтишиға еришиш
үчүн шундақ қилиду. Мән силәргә шуни
бәрһәқ ейтип қояйки, улар көзлигән
инъамиға еришкән болиду. 3 Лекин сән,
хәйр-сахавәт қилғиниңда оң қолуңниң немә
қиливатқинини сол қолуң билмисун. 4
Шуниң билән хәйр-сахавитиң йошурун
болиду вә йошурун ишларни көргүчи
Атаң саңа буни қайтуриду. 5 Дуа қилған
вақтиңда, сахтипәзләрдәк болма; чүнки
улар башқиларға көз-көз қилиш үчүн
синагоглар яки төрт коча еғизида турувелип
дуа қилишқа амрақтур. Мән силәргә шуни
бәрһәқ ейтип қояйки, улар көзлигән
инъамиға еришкән болиду. 6 Лекин сән
болсаң, дуа қилған вақтиңда, ичкири өйгә
кирип, ишикни йепип, йошурун турғучи
Атаңға дуа қилиңлар; вә йошурун көргүчи
Атаң буни саңа қайтуриду. 7 Дуа-тилавәт
қилғанда, [бутпәрәс] ят әлликләрдикидәк
қуруқ гәпләрни тәкрарлавәрмәңлар. Чүнки
улар дегәнлиримиз көп болса [Худа]
тилигинимизни чоқум иҗабәт қилиду, дәп
ойлайду. 8 Шуңа, силәр уларни доримаңлар.
Чүнки Атаңлар силәрниң еһтияҗиңларни
силәр тилимәстин бурунла билиду. 9
Шуниң үчүн, мундақ дуа қилиңлар: —
«И асманларда турғучи Атимиз, Сениң
намиң муқәддәс дәп улуқланғай. 10
Падишаһлиғиң кәлгәй, Ирадәң әрштә ада
қилинғандәк йәр йүзидиму ада қилинғай.
11 Бүгүнки ненимизни бүгүн бизгә
бәргәйсән. 12 Бизгә қәриздар болғанларни
кәчүргинимиздәк, Сәнму қәризлиримизни
кәчүргәйсән. 13 Бизни аздурулушларға
учратқузмиғайсән, Бәлки бизни рәзил
болғучидин қутулдурғайсән». 14 Чүнки
силәр башқиларниң гуна-сәһвәнликлирини
кәчүрсәңлар, әрштики Атаңларму силәрни
кәчүриду. 15 Бирақ башқиларниң гуна-
сәһвәнликлирини кәчүрмисәңләр, әрштики
Атаңларму гуна-сәһвәнликлириңларни
кәчүрмәйду. 16 Роза тутқан вақтиңларда,
сахтипәзләрдәк татираңғу қияпәткә
киривалмаңлар. Улар роза тутқинини
көз-көз қилиш үчүн чирайлирини солғун
қияпәттә көрситиду. Мән силәргә шуни
бәрһәқ ейтип қояйки, улар көзлигән
инъамиға еришкән болиду. 17 Әнди сән,
роза тутқиниңда, чачлириңни майлап,
йүзүңни жуюп жүр. 18 Шу чағда, роза
тутқиниң инсанларға әмәс, бәлки пәқәт
йошурун турғучи Атаңғила көрүниду; вә
йошурун көргүчи Атаң уни саңа қайтуриду.
19 Йәр йүзидә өзүңларға байлиқларни
топлимаңлар. Чүнки бу йәрдә я күйә
йәп кетиду, я дат басиду яки оғрилар
там тешип оғрилап кетиду. 20 Әксичә,
әрштә өзүңларға байлиқлар топлаңлар.
У йәрдә күйә йемәйду, дат басмайду,
оғриму там тешип оғрилимайду. 21 Чүнки
байлиғиң қәйәрдә болса, қәлбиңму шу
йәрдә болиду. 22 Тәнниң чириғи көздур.
Шуңа әгәр көзүң сап болса, пүтүн вуҗудуң
йорутулиду. 23 Лекин әгәр көзүң яман
болса пүтүн вуҗудуң қараңғу болиду.
Әгәр вуҗудуңдики «йоруқлуқ» әмәлийәттә
қараңғулуқ болса, у қараңғулуқ немидегән
қорқунучлуқ-һә! 24 Һеч ким [бирла вақитта]
икки ғоҗайинниң қуллуғида болмайду.
Чүнки у яки буни яман көрүп, уни яхши
көриду; яки буниңға бағлинип, униңға
етиварсиз қарайду. [шуниңға охшаш],
силәрниң һәм Худаниң, һәм мал-дунияниң
қуллуғида болушуңлар мүмкин әмәс. 25
Шуңа мән силәргә шуни ейтип қояйки,
һаятиңларға керәклик йемәк-ичмәк яки
учаңларға кийидиған кийим-кечәкниң
ғемини қилмаңлар. Һаятлиқ озуқтин, тән
кийим-кечәктин әзиз әмәсму? 26 Асмандики
учар-қанатларға қараңлар! Улар теримайду,

ормайду, амбарларға жиғмайду, лекин
әрштики Атаңлар уларниму озуқландуриду.
Силәр әшу қушлардин көп әзиз әмәсму?
27 Араңларда қайсиңлар ғәм-қайғу билән
өмрүңларни бирәр саат узарталайсиләр?
28 Силәрниң кийим-кечәкниң ғемини
қилишиңларниң немә һаҗити?! Даладики
нелупәрләрниң қандақ өсидиғанлиғиға
қарап беқиңлар! Улар әмгәкму қилмайду,
чақ егирмәйду; 29 лекин силәргә шуни
ейтайки, һәтта Сулайман толуқ шан-
шәрәптә турғандиму униң кийиниши
нилупәрләрниң бир гүличиликму йоқ
еди. 30 Әнди Худа даладики бүгүн ечилса,
әтиси қуруп очаққа селинидиған әшу гүл-
гияларни шунчә безигән йәрдә, силәрни
техиму кийиндүрмәсму, әй ишәши аҗизлар!
31 Шуңа «немә йәймиз», «немә ичимиз»,
«немә кийимиз?» дәп ғәм қилмаңлар.
32 Чүнки ят әлдикиләр мана шундақ
һәммә нәрсигә интилиду, амма әрштики
Атаңлар силәрниң бу һәммә нәрсиләргә
муһтаҗлиғиңларни билиду; 33 шундақ
екән, һәммидин авал Худаниң падишалиғи
вә һәққанийлиғиға интилиңлар. У чағда,
буларниң һәммиси силәргә қошулуп несип
болиду. 34 Шуниң үчүн, әтиниң ғемини
қилмаңлар. Әтиниң ғеми әтигә қалсун. Һәр
күнниң дәрди шу күнгә тушлуқ болиду.

7 Башқиларниң үстидин һөкүм қилип
жүрмәңлар. Шундақта [Худаниң]
һөкүмигә учримайсиләр. 2 Чүнки силәр
башқилар үстидин қандақ баһа билән һөкүм
қилсаңлар, [Худаму] силәрниң үстүңлардин
шундақ баһа билән һөкүм чиқириду.
Силәр башқиларни қандақ өлчәм билән
өлчисәңлар, [Худаму] силәрни шундақ
өлчәм билән өлчәйду. 3 Әнди немә үчүн
бурадириңниң көзидики қилни көрүп, өз
көзүңдики лимни байқалмайсән?! 4 Сән
қандақму бурадириңға: «Қени, көзүңдики
қилни еливетәй!» дейәләйсән? Чүнки
мана, өзүңниң көзидә лим туриду!? 5 Әй
сахтипәз! Авал өзүңниң көзидики лимни
еливәт, андин еник көрүп, бурадириңниң
көзидики қилни еливетәләйсән. 6 Муқәддәс
нәрсини иштларға бәрмәңлар, яки үнчә-
мәрвайитлириңларни тоңғузларниң алдиға
ташлап қоймаңлар. Болмиса, улар буларни
путлирида дәссәп, андин бурулуп силәрни
талайду. 7 Тиләңлар, силәргә ата қилиниду;
издәңлар, таписиләр; ишикни чекиңлар,
ечилиду. 8 Чүнки һәр бир тилигүчи
тилигинигә еришиду; издигүчи издигинини
тапиду; ишикни чәккүчиләргә ишик
ечилиду. 9 Араңларда өз оғли нан тәләп
қилса, униңға таш беридиғанлар барму?! 10
Яки белиқ тәләп қилса, илан беридиғанлар
барму? 11 Әнди силәр рәзил турупму өз
пәрзәнтлириңларға яхши илтипатларни
беришни билгән йәрдә, әрштики Атаңлар
Өзидин тилигәнләргә яхши нәрсиләрни
техиму илтипат қилмасму? 12 Шуңа һәр
ишта башқиларниң өзүңларға қандақ
муамилә қилишини үмүт қилсаңлар,
силәрму уларға шундақ муамилә қилиңлар;
чүнки Тәврат қануни вә пәйғәмбәрләрниң
тәлиматлири мана шудур. 13 Тар дәрвазидин
кириңлар. Чүнки кишини һалакәткә елип
баридиған дәрваза кәң болуп, йоли кәңташа
вә дағдамдур, вә униңдин киридиғанлар
көптур. 14 Бирақ һаятлиққа елип баридиған
дәрваза тар, йоли қистаң болуп, уни
тапалайдиғанларму аз. 15 Алдиңларға қой
терисигә оринивелип кәлгән, ичи житқуч
чилбөридәк болған сахта пәйғәмбәрләрдин
һошияр болуңлар. 16 Силәр уларни
мевилиридин тонувалалайсиләр. Тикәндин
үзүмләр, қамғақтин әнҗирләр алғили
боламду? 17 Шуниңға охшаш, һәр яхши
дәрәқ яхши мевә бериду, пор дәрәқ
начар мевә бериду. 18 Яхши дәрәқ начар
мевә бәрмәйду, пор дәрәқ яхши мевә
бәрмәйду. 19 Яхши мевә бәрмәйдиған
һәр бир дәрәқ кесилип отқа ташлиниду.
20 Шуниңдәк, мошундақ кишиләрни
мевилиридин тонувалалайсиләр. 21
Маңа «Рәббим, Рәббим» дегәнләрниң
һәммисила әрш падишалиғиға кирәлмәйду,
бәлки әрштә турғучи Атамниң ирадисини
ада қилғанларла кирәләйду. 22 Шу
күнидә нурғун кишиләр маңа: «Рәббим,
Рәббим, биз сениң намиң билән вәһий-

бешарәтләрни йәткүздуқ, сениң намиң
билән җинларни қоғлидуқ вә намиң
билән нурғун мөҗизиләрни көрсәттуқ»
дәйду. 23 Һалбуки, у чағда мән уларға:
«Силәрни әзәлдин тонумаймән. Көзүмдин
йоқилиңлар, әй итаәтсизләр!» дәп елан
қилимән. 24 Әнди һәр бири бу сөзлиримни
аңлап әмәл қилған болса, у өз өйини қорам
таш үстигә салған пәм-парасәтлик кишигә
охшайду. 25 Ямғур жиғип, кәлкүн келип,
боран чиқип соқсиму, у өй өрүлмиди;
чүнки униң ули қорам ташниң үстигә
селинған. 26 Бирақ сөзлиримни аңлап
туруп, әмәл қилмайдиған һәр бири өйини
қумниң үстигә қурған ахмаққә охшайду.
27 Ямғур яққанда, кәлкүн кәлгәндә, боран
чиққанда шу өй өрүлүп кәтти; униң
өрүлүши интайин дәһшәтлик болди! 28
Вә шундақ болдики, Әйса бу сөзлирини
ахирлаштурғандин кейин, бу топ-топ
халайиқ униң тәлимлиригә һәйрануһәс
болушти. 29 Чүнки униң тәлимлири Тәврат
устазлириниңкигә охшимайтти, бәлки
толиму нопузлуқ еди.

8 У тағдин чүшкәндә, топ-топ кишиләр
униңға әгишип маңди. 2 Вә мана, мохо
кесили бар болған бир киши униң алдиға
келип, бешини йәргә уруп тизлинип: —
Тәхсир, әгәр халисиңиз, мени кесилимдин
пак қилалайсиз! — деди. 3 Әйса униңға
қолини тәккүзүп туруп: — Халаймән, пак
болғин! — девиди, бу адәмниң мохо кесили
шуан пак болуп сақайди. 4 Әйса униңға: —
Һазир бу ишни һеч кимгә ейтма, бәлки удул
берип каһинға өзүңни көрситип, уларда
бир гувалиқ болуш үчүн, Муса бу ишта
әмир қилған һәдийә-қурбанлиқни сунғин,
— деди. 5 У Кәпәрнаһум шәһиригә барғанда,
[римлиқ] бир йүз беши униң алдиға келип,
униңдин йелинип: 6 — Тәхсир, чакирим
паләч болуп қелип, бәк азаплинип өйдә
ятиду, — деди. 7 Мән берип уни сақайтип
қояй, — деди Әйса. 8 Йүз беши җававән: —
Тәхсир, торусумниң астиға киришиңизгә
лайиқ әмәсмән. Пәқәт бир еғизла сөз қилип
қойсиңиз, чакирим сақийип кетиду. 9
Чүнки мәнму башқа бирисиниң һоқуқи
астидики адәммән, мениң қол астимда
ләшкәрлирим бар. Биригә бар десәм бариду,
биригә кәл десәм, келиду. Қулумға бу ишни
қил десәм, у шу ишни қилиду, — деди. 10
Әйса бу гәпләрни аңлап, һәйран болди. Өзи
биллә кәлгәнләргә: — Мән силәргә шуни
бәрһәқ ейтип қояйки, бундақ ишәшни һәтта
Исраиллар арисидиму тапалмиған едим.
11 Силәргә шуни ейтайки, нурғун кишиләр
күнчиқиш вә күнпетиштин келип, әрш
падишалиғида Ибраһим, Исһақ вә Яқуплар
билән бир дәстиханда олтириду. 12 Лекин бу
падишалиқниң өз пәрзәнтлири болса, сиртта
қараңғулуққа ташлинип, у йәрдә жиға-
зерәлар көтириду, чишлирини ғучурлитиду,
— деди. 13 Андин, Әйса йүз бешиға: — Өйүңгә
қайт, ишәнгиниңдәк сән үчүн шундақ
қилиниду, деди. Һелиқи чакарниң кесили
шу пәйттә сақайтилди. 14 Әйса Петрусниң
өйигә барғанда, Петрусниң қейинанисиниң
қизип орун тутуп йетип қалғинини көрди.
15 У униң қолини тутивиди, униң қизитмиси
янди. [Аял] дәрһал орнидин туруп, Әйсани
күтүшкә башлиди. 16 Кәч киргәндә, кишиләр
җин чаплашқан нурғун адәмләрни униң
алдиға елип келишти. У бир еғиз сөз биләнла
җинларни һайдиватти вә барлиқ кесәлләрни
сақайтти. 17 Буниң билән, Йәшая пәйғәмбәр
арқилиқ йәткүзүлгән: «У өзи ағриқ-
силақлиримизни көтәрди, кесәллиримизни
үстигә алди» дегән сөз әмәлгә ашурулди. 18
Әйса өзини оривалған топ-топ кишиләрни
көрүп, [мухлислириға] деңизниң у қетиға
өтүп кетишни әмир қилди. 19 Шу чағда,
Тәврат устазлиридин бири келип, униңға:
— Устаз, сән қәйәргә барсаң, мәнму саңа
әгишип шу йәргә баримән, — деди. 20
Әйса униңға: — Түлкиләрниң өңкүрлири,
асмандики қушларниң угилири бар; бирақ
Инсаноғлиниң бешини қойғидәк йерииму
йоқ, — деди. 21 Мухлислиридин йәнә бири
униңға: — Рәб, мениң авал берип атамни
йәрликкә қоюшумға иҗазәт бәргәйсән, —
деди. 22 Бирақ Әйса униңға: — Маңа әгәшкин,
вә өлүкләр өз өлүклирини йәрликкә қойсун,
— деди. 23 У кемигә чүшти, мухлислириму

чүшүп биллә маңди. 24 Вә мана, деңиз үстидә
қаттиқ боран чиқип кәтти; шуниң билән
долқунлар кемидин һалқип кемини ғәриқ
қиливетәй дәп қалди. Лекин у ухлавататти.
25 Мухлислар келип уни ойғитип: — И устаз,
бизни қутулдурғайсән! Биз һалакәт алдида
туримиз — деди. 26 — Немишкә қорқисиләр,
и ишәши аҗизлар! — деди у вә орнидин
туруп, боран-чапқунға вә деңизға тәнбиһ
беривиди, һәммиси бирдинла тиничланди.
27 Мухлислар интайин һәйран болуп,
бир-биригә: — Бу зади қандақ адәмду?
Һәтта боран-чапқунлар вә деңизму униңға
бойсунидикән-һә! — дәп кетишти. 28 Әйса
деңизниң у қетидики Гадараликларниң
жутиға барғинида, җин чаплашқан икки
киши гөрлиридин чиқип униңға алдиға
кәлди. Улар шунчә вәһший едики, һеч ким
бу йәрдин өтүшкә җүръәт қилалмайтти. 29
Уни көргәндә улар: — И Худаниң Оғли, сениң
биз билән немә кариң! Сән вақит-саити
кәлмәйла бизни қийниғили кәлдиңму?
— дәп товлиди. 30 Шу йәрдин хелә
жирақта чоң бир топ тоңғуз падиси отлап
жүрәтти. 31 Җинлар әнди униңға: — Әгәр
сән бизни қоғливәтмәкчи болсаң, бизни
тоңғуз падиси ичигә киргүзүвәткәйсән, —
дәп ялвурушти. 32 У уларға: — Чиқиңлар!
— девиди, җинлар чиқип, тоңғузларниң
тенигә киривалди. Мана, пүткүл тоңғуз
падиси тик ярдин етилип чүшүп, суларда
ғәриқ болди. 33 Лекин тоңғуз баққучилар
бәдәр қечип, шәһәргә кирип, бу ишниң
баш-ахирини, җүмлидин җин чаплашқан
кишиләрниң кәчүрмишлирини халайиққа
ейтип беришти. 34 Вә мана, пүтүн
шәһәрдикиләр Әйса билән көрүшкили
чиқти. Улар уни көргәндә, униң өзлириниң
шу районидин айрилип кетишини өтүнди.

9 Шуниң билән у кемигә чүшүп деңиздин
өтүп, өзи турған шәһәргә қайтип кәлди.
2 Вә мана, кишиләр зәмбилгә ятқузулған
бир паләчни униң алдиға елип кәлди.
Әйса уларниң ишәшини көрүп һелиқи
паләчкә: — Оғлум, җүрәклик бол, гуналириң
кәчүрүм қилинди, — деди. 3 Андин
мана, Тәврат устазлиридин бәзилири
көңлидә: «Бу адәм күпүрлүк қиливатиду!»
дәп ойлиди. 4 Уларниң көңлидә немә
ойлаватқанлиғини билгән Әйса уларға: —
Немә үчүн көңлүңларда рәзил ойларда
болисиләр? 5 «Гуналириң кәчүрүм
қилинди» дейиш асанму яки «Орнуңдин
тур, маң!» дейишму? — деди вә йәнә уларға:
— 6 Амма һазир силәрниң Инсаноғлиниң
йәр йүзидә гуналарни кәчүрүм қилиш
һоқуқиға егә екәнлигини билишиңлар үчүн,
— у паләч кесәлгә: — Орнуңдин тур, орун-
көрпәңни жиғиштуруп өйүңгә қайт, — деди.
7 Һелиқи адәм орнидин туруп өйигә қайтти.
8 Буни көргән топ-топ адәмләр қорқушуп,
инсанларға бундақ һоқуқни бәргән Худани
улуқлашти. 9 Әйса у йәрдин чиқип алдиға
кетиветип, баҗ жиғидиған орунда олтарған,
Матта исимлиқ бир [баҗгирни] көрди. У
униңға: — Маңа әгәшкин! — деди. Вә Матта
орнидин туруп, униңға әгәшти. 10 Вә шундақ
болдики, Әйса [Маттаниң] өйидә меһман
болуп дәстиханда олтарғанда, нурғун
баҗгирлар вә гунакарларму кирип, Әйса
вә униң мухлислири билән һәмдәстихан
болди. 11 Буни көргән Пәрисийләр униң
мухлислириға: — Устазиңлар немишкә
баҗгир вә гунакарлар билән бир дәстиханда
йәп-ичип олтириду?! — деди. 12 Бу гәпни
аңлиған Әйса: — Сағлам адәмләр әмәс,
бәлки бемарлар тевипқа муһтаҗдур. 13
Силәр берип [муқәддәс язмилардики]:
«Издәйдиғиним қурбанлиқлар әмәс,
бәлки рәһим-шәпқәт» дейилгән шу
сөзниң мәнасини үгиниңлар; чүнки мән
һәққанийларни әмәс, бәлки гунакарларни
чақирғили кәлдим, деди. 14 Шу вақитларда,
Йәһя [пәйғәмбәрниң] мухлислири Әйсаниң
йениға келип униңға: — Немишкә биз
вә Пәрисийләр пат-пат роза тутимиз,
лекин сизниң мухлислириңиз тутмайду?
— дәп сорашти. 15 Әйса җававән: — Тойи
болуватқан жигит техи тойда һәмдәстихан
олтуған чағда, той меһманлири һаза
тутуп олтарса қандақ болиду!? Амма шу
күнләр келидуки, жигит улардин елип
кетилиду, улар шу күндә роза тутиду.

16 Һеч ким кона көйнәккә йеңи рәхттин
ямақ салмайду. Ундақ қилса, йеңи ямақ
[киришип], кийимни тартип житиветиду.
Нәтиҗидә, житиқ техиму йоғинап кетиду.
17 Шуниңдәк, һеч ким йеңи шарапни кона
тулумларға қачилимайду. Әгәр ундақ
қилса, [шарапниң ечиши билән] тулумлар
йерилип кетиду-дә, шарапму төкүлүп
кетиду һәм тулумларму кардин чиқиду.
Шуниң үчүн кишиләр йеңи шарапни йеңи
тулумларға қачилайду; шундақ қилғанда,
һәр иккилиси сақлинип қалиду. 18 У
[Йәһяниң мухлислириға] бу сөзләрни
қиливатқан вақтида, мана бир һөкүмдар
келип, униң алдиға баш уруп: — Мениң
қизим һазирла өлүп кәтти; амма сиз берип
униңға қолиңизни тәккүзүп қойсиңиз, у
тирилиду, деди. 19 Әйса орнидин туруп,
мухлислири билән биллә униң кәйнидин
маңди. 20 Вә мана, йолда хун тәврәш
кесилигә гириптар болғиниға он икки жил
болған бир аял Әйсаниң арқисидин келип,
униң тонининң пешини силиди. 21 Чүнки
у ичидә «Униң тонини силисамла, чоқум
сақийип кетимән» дәп ойлиған еди. 22 Амма
Әйса кәйнигә бурулуп, уни көрүп: — Қизим,
жүрәклик бол, ишәшиң сени сақайтти! деди.
Шуниң билән у аял шу саәттә сақайди.
23 Әнди Әйса һелиқи һөкүмдарниң өйигә
киргәндә, нәй челиватқан вә һаза тутуп
вайсаватқан кишиләр топини көрүп, 24
уларға: — Чиқип кетиңлар, бу қиз өлмиди,
бәлки ухлаватиду, деди. [Шуни аңлап]
көпчилик уни мәсқирә қилди. 25 Кишиләр
чиқириветилгәндин кейин, у қизниң йениға
кирип, униң қолини тутивиди, қиз орнидин
турди. 26 Бу тоғрисидики хәвәр пүтүн жутта
пур кәтти. 27 Әйса у йәрдин чиққанда,
икки қариғу униң кәйнидин келип: — И
Давутниң оғли, бизгә рәһим қилғайсиз! —
дәп нида қилишти. 28 У өйгә киргәндин
кейин, шу икки қариғу униң алдиға кәлди.
Әйса улардин: — Силәр мениң бу ишқа
қадир екәнлигимгә ишинәмсиләр? — дәп
сориди. — И Рәббим, ишинимиз, — дәп
җавап бәрди улар. 29 У қолини уларниң
көзлиригә тәккүзүп туруп: — Ишәшиңлар
бойичә болсун! девиди, 30 Уларниң көзлири
ечилди. Әйса уларға: Бу ишни һеч кимгә
ейтмаңлар! дәп қаттиқ тапилиди. 31
Лекин улар у йәрдин чиқипла, униң нам-
шөһритини пүткүл жутқа йейивәтти. 32
Улар чиқип кетиватқанда, кишиләр җин
чаплашқан бир гачини униң алдиға елип
кәлди. 33 Униңға чаплашқан җинниң
һайдилиши биләнла, һелиқи адәм зуванға
кәлди. Халайиқ интайин һәйрануһәс
болуп: — Бундақ иш Исраилда зади
көрүлүп бақмиған, — дейишти. 34 Лекин
Пәрисийләр: — У җинларни җинларниң
әмригә тайинип қоғлайдикән, дейишти. 35
Вә Әйса барлиқ шәһәр вә йеза-қишлақларни
кезип, уларниң синагоглирида тәлим
берип, әрш падишалиғидики хуш хәвәрни
җакалиди вә һәр хил кесәлләрни вә һәр хил
мәйип-аҗизларни сақайтти. 36 Лекин у топ-
топ адәмләрни көрүп уларға ич ағритти,
чүнки улар харлинип падичисиз қой
падилиридәк панаһсиз еди. 37 Шуниң билән
у мухлислириға: — Һосул дәрвәқә көп екән,
бирақ [һосул елиш үчүн] ишләйдиғанлар
аз екән. 38 Шуңа һосулниң Егисидин, Өз
һосулиңни жиғивелишқа ишләмчиләрни
җиддий әвәткәйсән, дәп тиләңлар, — деди.

10 У он икки мухлисини йениға
чақирип, уларға напак роһларни
қоғлаш вә һәр бир кесәлликни һәм һәр
бир мәйип-аҗизни сақайтиш һоқуқини
бәрди. 2 Он икки расулниң исимлири
төвәндикичә: Авал Петрус дәпму атилидиған
Симон вә униң иниси Андирияс, андин
Зәбәдийниң оғли Яқуп вә униң иниси
Юһанна, 3 Филип вә Бартоломай, Томас
вә баҗгир Матта, Алфайниң оғли Яқуп
вә Ләббаус дәпму атилидиған Тадай,
4 милләтпәрвәр дәп аталған Симон вә
кейин Әйсаға сатқунлуқ қилған Йәһуда
Ишқарийот. 5 Әйса бу он иккисини
[хәлиқниң арисиға] мундақ тапилап
әвәтти: — Ят әлликләрниң йоллириға
чиқмаңлар, яки Самарийәликләрниң
шәһәрлиригиму кирмәңлар, 6 бәлки
тенигән қой падилири болған Исраил

җәмәтидикиләр арисиға бериңлар. 7
Барған йериңларда: «Әрш падишалиғи
йеқинлишип қалди!» дәп җакалаңлар. 8
Ағриқ-силақларни сақайтиңлар, өлүкләрни
тирилдүрүңлар, мохо кесәллирини
сақайтиңлар, җинларни һайдиветиңлар.
Силәргә шапаәт халис берилгәндур, силәрму
халис илтипат қилиңлар. 9 Бәлвеғиңларға
алтун, күмүч вә мис пулларни бағлап
елип жүрмәңлар. 10 Сәпәр үчүн бирла
йәктәктин башқа нә хурҗун, нә кәш, нә
һаса еливалмаңлар. Чүнки хизмәткар
өз иш һәққини елишқа һәқлиқтур. 11
Һәр қайси шәһәр яки йезиға барған
вақтиңларда, алди билән шу йәрдә кимниң
һөрмәткә лайиқ мөтивәр екәнлигини
сораңлар; шундақ кишини тапқанда, у
йәрдин кәткичә униң өйидила туруңлар. 12
Бирәр өйгә киргиниңларда, уларға салам
бериңлар. 13 Әгәр у аилидикиләр [һөрмәткә]
лайиқ мөтивәр кишиләр болса, тилигән
аманлиғиңлар уларға иҗабәт болсун; әгәр
улар лайиқ болмиса, тилигән аманлиғиңлар
өзүңларға қайтсун. 14 Силәрни қобул
қилмиған, сөзлириңларни аңлимиған
кимдәким болса, уларниң өйидин яки шу
шәһәрдин кәткиниңларда, айиғиңлардики
топини қеқиветиңлар. 15 Мән силәргә
шуни бәрһәқ ейтип қояйки, қиямәт күнидә
Содом вә Гоморра зиминидикиләрниң
һали шу шәһәрдикиләрниңкидин йеник
болиду. 16 Мана, мән силәрни қойларни
бөриләрниң арисиға әвәткәндәк әвәтимән.
Шуңа, иландәк сәзгүр, пахтәктәк сап
диллиқ болуңлар. 17 Инсанлардин пәхәс
болуңлар; чүнки улар силәрни тутувелип
сот мәһкимилиригә тапшуруп бериду,
синагоглирида қамчилайду. 18 Улар вә
шундақла ят әлликләр үчүн бир гувалиқ
болушқа, силәр мениң сәвәвимдин әмирләр
вә падишалар алдиға елип берилип сораққа
тартилисиләр. 19 Лекин улар силәрни
сораққа тартқан вақтида, қандақ җавап
бериш яки немә җавап бериштин әнсирәп
кәтмәңлар. Чүнки шу вақти-саитидә ейтиш
тегишлик сөзләр силәргә тәминлиниду.
20 Чүнки сөзлигүчи өзүңлар әмәс, бәлки
Атаңларниң роһи силәр арқилиқ сөзләйду.
21 Қериндаш қериндишиға, ата балисиға
хаинлиқ қилип, өлүмгә тутуп бериду.
Балиларму ата-анисиға қарши чиқип,
уларни өлүмгә мәһкүм қилдуриду. 22
Шундақла силәр мениң намим түпәйлидин
һәммә адәмниң нәпритигә учрайсиләр.
Лекин ахирғичә бәрдашлиқ бәргәнләр болса
қутқузулиду. 23 Улар силәргә бу шәһәрдә
зиянкәшлик қилса, йәнә бир шәһәргә қечип
бериңлар. Чүнки мән силәргә шуни бәрһәқ
ейтип қояйки, Инсаноғли қайтип кәлгичә
силәр Исраилниң барлиқ шәһәрлирини
арилаш [вәзипиңлар] түгимәйду. 24
Мухлис устазидин, қул ғоҗайинидин үстүн
турмайду. 25 Мухлис устазиға охшаш болса,
қул ғоҗайиниға охшаш болса рази болсун.
Улар өйниң егисини «Бәәлзибул» дәп
тиллиған йәрдә, униң өйидикилирини
техиму қаттиқ һақарәтлимәмду? 26
Шуңа улардин қорқмаңлар; чүнки һеч
қандақ йепиқ қоюлған иш ашкариланмай
қалмайду, вә һеч қандақ мәхпий иш
аян болмай қалмайду. 27 Мениң силәргә
қараңғуда ейтидиғанлиримни йоруқта
ейтивериңлар. Қулиқиңларға пичирлап
ейтилғанларни өгүзләрдә җакалаңлар.
28 Тәнни өлтүрсиму, лекин адәмниң
җан-роһини өлтүрәлмәйдиғанлардин
қорқмаңлар; әксичә, тән вә җан-роһни
дозақта һалак қилишқа қадир болғучидин
қорқуңлар. (Geenna g1067) 29 Икки қушқачни
бир тийингә сетивалғили болидуғу?
Лекин улардин бириму Атаңларсиз йәргә
чүшмәйду. 30 Амма силәр болсаңлар, һәтта
һәр бир тал чечиңларму саналғандур. 31
Шуңа, қорқмаңлар. Силәр нурғунлиған
қушқачтинму қиммәтликтурсиләр! 32
Шуңа, мени инсанларниң алдида етирап
қилғанларниң һәр бирини мәнму әрштики
Атамниң алдида етирап қилимән; 33
Бирақ инсанларниң алдида мәндин
танғанларниң һәр биридин мәнму әрштики
Атам алдида танимән. 34 Мениң дунияға
келишимни течлиқ елип келиш үчүндур,
дәп ойлап қалмаңлар. Мән течлиқ әмәс,
бәлки қилични жүргүрүшкә кәлдим. 35

Чүнки мениң келишим «Оғулни атисиға,
қизни анисиға, келинни қейинанисиға
қарши чиқириш» үчүн болиду. 36
Шуниң билән «Адәмниң дүшмәнлири өз
аилисидики кишиләр болиду». 37 Ата-
анисини мәндинму әзиз көридиғанлар маңа
мунасип әмәстур. Өз оғул-қизини мәндинму
әзиз көридиғанларму маңа мунасип
әмәс. 38 Өзиниң крестини көтирип, маңа
әгәшмигәнләрму маңа мунасип әмәс. 39 Өз
һаятини аяйдиған киши униңдин мәһрум
болиду; мән үчүн өз һаятидин мәһрум
болған киши униңға еришиду. 40 Силәрни
қобул қилғанлар мениму қобул қилған
болиду; мени қобул қилғанлар болса мени
әвәткүчиниму қобул қилған болиду. 41 Бир
пәйғәмбәрни пәйғәмбәрлик салаһийитидә
қобул қилған киши пәйғәмбәргә хас болған
инъамға еришиду. Һәққаний адәмни у
һәққаний екән дәп билип қобул қилғанлар
һәққаний адәмгә хас болған инъамға
еришиду. 42 Мән силәргә шуни бәрһәқ ейтип
қояйки, мениң бу шакичиклиримдин әң
кичиги бирини мениң мухлисим дәп билип
униңға һәтта пәқәт бирәр чинә соғ су бәргән
кишиму җәзмән өзигә лайиқ инъамдин
мәһрум болмайду.

11 Әйса он икки мухлисиға бу ишларни
тапилап болғандин кейин, өзиму шу
йәрдики һәр қайси шәһәрләрдә тәлим
бериш вә [Худаниң каламини] җакалаш үчүн
у йәрдин кәтти. 2 Зинданға соланған Йәһя
[пәйғәмбәр] Мәсиһниң қилған әмәллирини
аңлап, мухлислирини әвәтип, улар арқилиқ
Әйсадин: 3 «Келиши муқәррәр зат өзүңму,
яки башқа бирисини күтүшимиз керәкму?»
— дәп сориди. 4 Әйса уларға җавап
берип мундақ деди: — Йәһяниң йениға
қайтип берип, өз аңлаватқанлириңларни
вә көрүватқанлириңларни баян қилип
— 5 Корлар көрәләйдиған вә токурлар
маңалайдиған болди, моху кесили
болғанлар сақайтилди, гаслар аңлалайдиған
болди, өлгәнләрму тирилдүрүлди вә
кәмбәғәлләргә хуш хәвәр җакаланди»
— дәп ейтиңлар 6 вә [униңға йәнә]:
«Мәндин гуманланмай путлишип кәтмигән
киши болса бәхитликтур!» дәп қоюңлар,
— деди. 7 Улар кәткәндә, Әйса топ-
топ адәмләргә Йәһя тоғрилиқ сөзләшкә
башлиди: — «Силәр әсли [Йәһяни издәп]
чөлгә барғиниңларда, зади немини көргили
бардиңлар? Шамалда йәлпүнүп турған
қомушниму? 8 Яки есил кийингән бир
әрбабниму? Мана, есил кийимләрни
кийгәнләр хан ордилиридин тепилидуғу!
9 Әнди силәр немә көргили бардиңлар?
Бир пәйғәмбәрниму? Дурус, амма мән
шуни силәргә ейтип қояйки, [бу болса]
пәйғәмбәрдинму үстүн бир болғучидур.
10 Чүнки [муқәддәс язмилардики]: —
«Мана, йүз алдиңға әлчимни әвәтимән;
У сениң алдиңда йолуңни тәйярлайду»
— дәп пүтүлгән сөз дәл униң тоғрисида
пүтүлгәндур. 11 Мән силәргә шуни
бәрһәқ ейтип қояйки, аяллардин
туғулғанлар арисида чөмүлдүргүчи
Йәһядинму улуғи турғузулғини йоқ;
амма әрш падишалиғидики әң кичик
болғиниму униңдин улуқ туриду. 12
Амма чөмүлдүргүчи Йәһя оттуриға
чиққан күнләрдин бүгүнки күнгичә,
әрш падишалиғиға кириш йоли шиддәт
билән ечилди вә кишиләр уни шиддәт
билән тутувалиду. 13 Чүнки барлиқ
пәйғәмбәрләрниң бешарәт бериш хизмити,
шундақла Тәвраттики язмилар арқилиқ
бешарәт йәткүзүлүш хизмити Йәһя билән
ахирлишиду. 14 Вә әгәр шу сөзни қобул
қилалисаңлар, «[қайтип] келиши муқәррәр
болған Илияс [пәйғәмбәр]» болса, [Йәһяниң]
өзидур. 15 Аңлиғидәк қулиқи барлар буни
аңлисун! 16 Лекин бу дәвирдики кишиләрни
зади кимләргә охшитай? Улар худди
рәстә-базарларда олтарвелип, бир-биригә:
17 «Биз силәргә сүнай челип бәрсәкму,
уссул ойнимидиңлар», «Матәм пәдисигә
челип бәрсәкму, жиға-зерә қилмидиңлар»
дәп [қақшайдиған тутуруқсиз] балиларға
охшайду. 18 Чүнки Йәһя келип зияпәттә
олтармайтти, [шарап] ичмәйтти. Шуниң
билән, улар: «Униңға җин чаплишипту»
дейишиду. 19 Инсаноғли болса келип һәм

йәйду һәм ичиду вә мана, улар: «Таза бир
тоймас вә бир мәйхор екән. У бажгирлар вә
гунакарларниң дости» дейишиду. Лекин
даналиқ болса өз пәрзәнтлири арқилиқ
дурус дәп тонулиду». 20 Андин у өзи
көп мөҗизиләрни көрсәткән шәһәрләрдә
туруватқанларни товва қилмиғанлиғи үчүн
әйипләп, мундақ деди: — 21 Һалиңларға вай,
әй Қоразинлиқлар! Һалиңларға вай, әй Бәйт-
Саидалиқлар! Чүнки силәрдә көрситилгән
мөҗизиләр Тур вә Зидон шәһәрлиридә
көрситилгән болса, у йәрләрдикиләр хелә
бурунла бөз кийимигә йөгинип, күлгә
милинип товва қилған болатти. 22 Мән
силәргә шуни ейтип қояйки, қиямәт күнидә
Тур вә Зидондикиләрниң көридиғини
силәрниңкидин йеник болиду. 23 Әй
әршкә көтирилгән Кәпәрнаһумлуқлар!
Силәр тәһтисараға чүшүрүлисиләр. Чүнки
араңларда яритилған мөҗизиләр Содомда
яритилған болса, у шәһәр бүгүнгичә һалак
болмиған болатти. **(Hadēs g86)** 24 Амма мән
силәргә шуни ейтип қояйки, қиямәт күнидә
Содом зиминидикиләрниң көридиғини
силәрниңкидинму йеник болиду. 25
Шу вақитларда, Әйса бу ишларға қарап
мундақ деди: — Асман-зимин Егиси и
Ата! Сән бу [һәқиқәтләрни] данишмән вә
әқиллиқлардин йошуруп, сәбий балиларға
ашкарилиғанлиғиң үчүн Саңа мәдһийиләр
оқуймән! 26 Бәрһәқ, и Ата, нәзириңдә
бундақ қилиш рава еди. 27 Һәммә маңа
Атамдин тәқдим қилинди; Оғулни Атидин
башқа һеч ким тонумайду, вә Атиниму
Оғул вә Оғул ашкарилашни лайиқ көргән
кишиләрдин башқа һеч ким тонумайду.
28 Әй жапакәшләр вә еғир жүк жүкләнгән
һәммиңлар! Мениң йенимға келиңлар,
мән силәргә арамлиқ берәй. 29 Мениң
боюнтуруғумни кийип, мәндин үгиниңлар;
чүнки мән мөмин вә кәмтәрмән; шундақ
қилғанда, көңлүңлар арам тапиду. 30 Чүнки
мениң боюнтуруғумда болуш асан, мениң
артидиған жүкүм йениктур.

12 Шу чағларда бир шабат күни, Әйса
буғдайлиқлардин өтүп кетивататти.
Қосиғи ечип кәткән мухлислири
башақларни үзүп, йейишкә башлиди. 2
Лекин буни көргән Пәрисийләр униңға:
— Қара, мухлислириң шабат күни
Тәвратта чәкләнгән ишни қиливатиду,
дейишти. 3 Бирақ у уларға: — Давут вә
униң һәмраһлириниң ач қалғанда немә
қилғанлиғини [муқәддәс язмилардин]
оқумиғанмусиләр? 4 У Худаниң өйигә
кирип, [Худаға] аталған, шундақла
өзи вә һәмраһлириға нисбәтән Тәврат
қануни бойичә йейишкә болмайдиған
«тәқдим нанлар»ни [сорап елип], уларни
[һәмраһлири] билән биллә йегән. Әслидә бу
нанларни пәқәт каһинларниң йейишигила
болатти. 5 Силәр Тәвраттин шуни
оқуп бақмиғансиләрки, ибадәтханида
ишләйдиған каһинлар шабат күнлири
ишләп шабат тәртивини бузсиму, гунаға
буйрулмайду. 6 Бирақ мән шуни силәргә
ейтип қояйки, бу йәрдә ибадәтханидинму
улуқ бириси бар. 7 Әндиликтә әгәр
силәр [Худаниң] «[муқәддәс язмиларда]:
«Издәйдиғиним қурбанлиқлар әмәс, бәлки
рәһим-шәпқәт» дейилгән шу сөзиниң
мәнасини билгән болсаңлар, бегуна
кишиләрни гунакар дәп бекитмәйттиңлар. 8
Чүнки Инсаноғли шабат күнининг Егисидур.
9 У у йәрдин айрилип, уларниң синагогиға
кирди. 10 Вә мана, у йәрдә бир қоли
йегиләп қалған бир адәм бар еди. Улар
униң үстидин әрз қилишқа сәвәп тапмақчи
болуп униңдин: — Шабат күни кесәл
сақайтиш Тәврат қануниға уйғунму? — дәп
сориди. 11 Лекин у уларға мундақ жавап
бәрди: — Бирәрсиңларниң қойи шабат күни
ориға чүшүп кәтсә, уни дәрһал тартип
чиқиривалмайдиған адәм бармиду? 12
Инсан болса қойдин шунчә әтибарлиқтур!
Шуңа, шабат күни яхшилиқ қилиш Тәврат
қануниға уйғундур. 13 Андин у һелиқи
кесәлгә: — Қолуңни узат, — деди. У
қолини узитиши биләнла қоли иккинчи
қолиға охшаш әслигә кәлтүрүлди. 14 Бирақ
Пәрисийләр ташқириға чиқип, уни қандақ
йоқитиш һәққидә мәслиһәт қилишти. 15
Амма Әйса буни биливелип у йәрдин

айрилди. Топ-топ кишиләр униңға әгишип
маңди. У уларниң һәммисини сақайтти;
16 андин уларға өзиниң салаһийитини
ашкарилимаслиқни қаттиқ тапилиди. 17
Буниң билән Йәшая пәйғәмбәр арқилиқ
йәткүзүлгән муну сөзләр әмәлгә ашурулди:
18 — «Қараңлар, мана Мән таллиған Өз
қулум! Мениң сөйүмлүгим, дилимниң
сөйүнгини! Мән Өз Роһумни униң вужудиға
қондуримән, Шуниң билән у әлләргә һөкүм-
һәқиқәтни җакалайду. 19 У нә талаш-
тартиш қилмайду нә чуқан көтәрмәйду,
Кочиларда униң көтәргән авазини һеч
аңлиғучи болмайду. 20 Таки у ғәлибә билән
тоғра һөкүмләрни чиқарғичә, Янҗилған
қомушни сундурмайду, Түтәп өчәй дәп
қалған пиликни өчүрмәйду; 21 Вә әлләр
униң намиға үмүт бағлайду». 22 Шу
чағда, униң алдиға җин чаплишивалған
кор вә гача бири елип келинди. У уни
сақайтти, кор гачини сөзләләйдиған вә
көрәләйдиған қилди. 23 Барлиқ халайиқ
һәйран болушуп: — Әҗәба, бу Давутниң
оғлимиду? — дейишти. 24 Лекин Пәрисийләр
бу сөзни аңлап: — У пәқәт җинларниң әмри
болған Бәәлзибубқа тайинип җинларни
қоғливетидикән, дейишти. 25 Лекин у
уларниң немә ойлаватқанлиғини билип
уларға мундақ деди: — Өз ичидин бөлүнүп өз
ара соқушқан һәр қандақ падишалиқ вәйран
болиду; һәр қандақ шәһәр яки аилә өз
ичидин бөлүнүп өз ара соқушса заваллиққа
йүз тутиду. 26 Әгәр Шәйтан Шәйтанни
қоғлиса, у өз-өзигә қарши чиққан болиду.
Ундақта, униң падишалиғи қандақму пут
тирәп туралисун? 27 Әгәр мән җинларни
Бәәлзибулға тайинип қоғлисам, силәрниң
пәрзәнтлириңлар кимгә тайинип җинларни
қоғлайду?! Шуңа улар силәр тоғрилиқ
һөкүм чиқарсун! 28 Лекин мән Худаниң
Роһиға тайинип җинларни қоғлиған болсам,
ундақта Худаниң падишалиғи дәрвәқә
үстүңларға чүшүп намайән болди. 29 Бир
киши күчтүңгүр бирисиниң өйигә кирип,
униң мал-мүлкини қандақ булап кетәлисун?
Пәқәт у шу күчтүңгүрни авал бағлалиса,
андин өйини булаң-талаң қилалайду. 30
Мән тәрәптә турмиғанлар маңа қарши
турғучидур. Мән тәрәпкә [адәмләрни]
жиғмиғучилар болса тозутувәткүчидур.
31 Шуниң үчүн мән силәргә шуни ейтип
қояйки, инсанларниң өткүзгән һәртүрлүк
гуналири вә қилған күпүрлүклириниң
һәммисини кәчүрүшкә болиду. Бирақ
Муқәддәс Роһқа күпүрлүк қилиш һеч
кәчүрүлмәйду. 32 Инсаноғлиға қарши
сөз қилған кимдәким болса кәчүрүмгә
еришәләйду; лекин Муқәддәс Роһқа қарши
гәп қилғанлар болса бу дуниядиму, у
дуниядиму кәчүрүмгә еришәлмәйду. (aiōn
g165) 33 Дәрәқ яхши болса, мевисиму яхши
болиду — яки дәрәқ пор болса, мевисиму
начар болиду; чүнки һәр қандақ дәрәқ өз
мевисидин билиниду. 34 Әй иланларниң
пәрзәнтлири! Силәр рәзил турсаңлар,
ағзиңлардин қандақму яхши сөз чиқсун?
Чүнки адәмниң қәлбидә немә толуп ташқан
болса еғиздин шу чиқиду. 35 Яхши адәм
өз яхши ғәзнисидин яхши нәрсиләрни
чиқириду. Яман адәм яман ғәзнисидин яман
нәрсиләрни чиқириду. 36 Мән силәргә шуни
ейтип қояйки, инсанлар қилған һәр бир еғиз
қуруқ сөзи үчүн сорақ күни һесап бериду.
37 Чүнки өз сөзлириң билән я һәққаний
испатлинисән, я сөзлириңлар билән гунакар
дәп бекитилисән. 38 Шу чағда бәзи Тәврат
устазлири вә Пәрисийләр униңға җававән:
Устаз, сәндин бир мөҗизилик аламәт
көргүмиз бар, — деди. 39 Лекин у уларға
мундақ җавап бәрди: — Рәзил һәм зинахор
бу дәвир бир «аламәт»ниң көристилишини
истәп җүриду. Бирақ бу дәвирдикиләргә
«Юнус пәйғәмбәрдә көрүлгән мөҗизилик
аламәт»тин башқа һеч қандақ мөҗирилик
аламәт көрситилмәйду. 40 Чүнки Юнус
пәйғәмбәр йоған белиқниң қосиғида
үч кечә-күндүз ятқандәк, Инсаноғлиму
охшашла үч кечә-күндүз йәрниң бағрида
ятиду. 41 Сорақ күни Нинәвә шәһиридикиләр
бу дәвирдикиләр билән тәң қопуп, бу
дәвирдикиләрниң гуналирини бекитиду.
Чүнки улар Юнус [пәйғәмбәр] җакалиған
хәвәрни аңлап, [яманлиғидин] товва
қилған; вә мана, мошу йәрдә Юнус

[пәйғәмбәр]динму улуқ бириси туриду! 42
Сорақ күни «Җәнуптики аял падиша»му
бу дәвирдикиләр билән тәң тирилип,
уларниң гуналирини бекитиду. Чүнки у
Сулайманниң дана сөзлирини аңлаш үчүн
йәр йүзиниң четидин кәлгән; вә мана,
һазир мошу йәрдә Сулаймандинму улуқ
бириси туриду. 43 Напак роһ бирәвниң
тенидин чиқириветилгәндин кейин, у
қурғақ далаларни чөргиләп жүрүп, бирәр
арамгаһни издәйду, бирақ тапалмайду 44
вә: «Мән чиққан маканимға қайтай» дәйду.
Шуниң билән қайтип келип, шу маканиниң
йәнила бош турғанлиғини, шундақла пакиз
тазиланғанлиғини вә рәтләнгәнлигини
байқайду-дә, 45 берип өзидинму бәттәр
йәттә җинни башлап келиду; улар кирип
биллә туриду. Буниң билән һелиқи адәмниң
кейинки һали бурунқидинму техиму яман
болиду. Бу рәзил дәвирдикиләрниң һалиму
мана шундақ болиду. 46 У топлашқан
халайиққа давамлиқ сөзләватқанда, мана,
аниси билән инилири келип, униң билән
сөзләшмәкчи болуп ташқирида турушти. 47
Шуниң билән бирәйлән униңға: — Аниңиз
вә инилириңиз сиз билән сөзлишимиз дәп
ташқирида туриду, — деди. 48 Лекин у
җававән шу хәвәрни йәткүзгән кишидин:
«Ким мениң анам, ким мениң инилирим?»
— дәп сориди. 49 Андин у қолини созуп
мухлислирини көрситип: — Мана мениң
анам, мана мениң инилирим! 50 Чүнки ким
әрштики Атамниң ирадисини ада қилса, шу
мениң ака-иним, ача-сиңлим вә анамдур, —
деди.

13 Шу күни Әйса өйдин чиқип, деңиз
бойида олтиратти. 2 Әтрапиға топ-
топ адәмләр олишивалғачқа, у бир кемигә
чиқип олтарди. Пүткүл халайиқ болса деңиз
бойида турушатти. 3 У уларға тәмсилләр
билән нурғун һекмәтләрни ейтип берип,
мундақ деди: — Мана, уруқ чачқучи уруқ
чачқили [етизға] чиқипту. 4 Уруқ чачқанда
уруқлардин бәзилири чиғир йол үстигә
чүшүпту, қушлар келип уларни йәп кетипту.
5 Бәзилири теши көп, тописи аз йәрләргә
чүшүпту. Туприғи чоңқур болмиғачқа, тезла
үнүп чиқипту, 6 лекин күн чиқиши биләнла
аптапта көйүп, йилтизи болмиғачқа қуруп
кетипту. 7 Бәзилири тикәнләрниң арисиға
чүшүпту, тикәнләр өсүп майсиларни
боғувапту. 8 Бәзилири болса яхши тупраққа
чүшүпту. Уларниң бәзилири йүз һәссә,
бәзилири атмиш һәссә, йәнә бәзилири оттуз
һәссә һосул берипту. 9 Қулиқи барлар
буни аңлисун! 10 Мухлислири келип,
униңдин: — Сән немә үчүн уларға тәмсилләр
арқилиқ тәлим берисән? — дәп сориди.
11 У уларға мундақ җавап бәрди: — Силәр
әрш падишалиғиниң сирлирини билишкә
муйәссәр қилиндиңлар, лекин уларға несип
қилинмиди. 12 Чүнки кимдә бар болса,
униңға техиму көп берилиду, униңда
молчилиқ болиду; амма кимдә йоқ болса,
һәтта униңда бар болғанлириму униңдин
мәһрум қилиниду. 13 Уларға тәмсил билән
сөзлишимниң сәвәви шуки, улар қарисиму
көрмәйду, аңлисиму тиңшимайду һәм
һәқиқий чүшәнмәйду. 14 Буниң билән
Йәшая пәйғәмбәр ейтқан бешарәттики муну
сөзләр әмәлгә ашурулди: — «Силәр аңлашни
аңлайсиләр, бирақ чүшәнмәйсиләр;
Қарашни қарайсиләр, бирақ көрмәйсиләр.
15 Чүнки мошу хәлиқниң жүригини
май қаплап кәткән, Улар аңлиғанда
қулақлирини еғир қиливалған, Улар
көзлирини ухлиғандәк жумувалған; Ундақ
болмисиди, улар көзлири билән көрүп,
Қулиқи билән аңлап, Көңли билән чүшинип,
Өз йолидин яндурулуши билән, Мән
уларни сақайтқан болаттим. 16 Лекин,
көзлириңлар бәхитликтур! Чүнки улар
көриду; қулиқиңлар бәхитликтур! Чүнки
улар аңлайду. 17 Мән силәргә шуни
бәрһәқ ейтип қояйки, бурунқи нурғун
пәйғәмбәрләр вә һәққаний адәмләр
силәрниң көргиниңларни көрүшкә интизар
болған болсиму уларни көрмигән; силәрниң
аңлиғиниңларни аңлашқа интизар болған
болсиму уларни аңлимиған. 18 Әнди
уруқ чачқучи тоғрисидики тәмсилниң
мәнасини аңлаңлар: 19 Әгәр бири [әрш]
падишалиғиниң сөз-каламини аңлап туруп

чүшәнмисә, Шәйтан келип униң көңлигә
чечилған сөзни елип кетиду. Бу дәл
чиғир йол үстигә чечилған уруқлардур. 20
Ташлиқ йәрләргә чечилған уруқлар болса,
улар сөз-каламни аңлап, хошаллиқ билән
дәрһал қобул қилғанларни көрситиду. 21
Һалбуки, қәлбидә һеч йилтиз болмиғачқа,
пәқәт вақитлиқ мәвҗут болуп туриду;
сөз-каламниң вәҗәдин қийинчилиқ яки
зиянкәшликкә учриғанда, улар шуан йолдин
чәтнәп кетиду. 22 Тикәнләрниң арисиға
чечилғини шундақ адәмләрни көрсәткәнки,
улар сөз-каламни аңлиғини билән, лекин
бу дунияниң әндишилири вә байлиқниң
езиқтуруши [қәлбидики] сөз-каламни
боғуветиду-дә, улар һосулсиз қалиду. (aiōn
g165) 23 Лекин яхши йәргә чечилған уруқлар
болса — сөз-каламни аңлап чүшәнгән
адәмләрни көрситиду. Бундақ адәмләр
һосул бериду, бириси йүз һәссә, бириси
атмиш һәссә, йәнә бириси оттуз һәссә һосул
бериду. 24 У уларниң алдида йәнә бир
тәмсилни баян қилди: — — Әрш падишалиғи
худди етизиға яхши уруқни чачқан бир
адәмгә охшайду. 25 Амма кишиләр уйқиға
чөмгән чағда, дүшмини келип буғдай
арисиға күрмәк уруқлирини чечиветип,
кетипту. 26 Әнди майсилар өсүп, башақ
чиқарғанда, күрмәкму ашкарлинишқа
башлапту. 27 Ғоҗайинниң чакарлири келип
униңға: — «Әпәнди, сиз етизиңизға яхши
уруқ чачқан әмәсмидиңиз? Күрмәкләр
нәдин келип қалди?» дәпту. 28 Ғоҗайин:
«Буни бир дүшмән қилған» — дәпту.
Чакарлар униңдин: «Сиз бизни берип
уларни отиветиңлар демәкчиму?» — дәп
сорапту. 29 «Яқ, » — дәпту ғоҗайин,
«ундақ қилғанда күрмәкләрни юлғанда,
буғдайларниму жулуветишиңлар мүмкин.
30 Бу иккиси орма вақтиғичә биллә өссун,
орма вақтида, мән ормичиларға: — Алди
билән күрмәкләрни айрип жиғип, бағлап
көйдүрүшкә қоюңлар, андин буғдайларни
жиғип амбиримға әкириңлар, дәймән»
— дәпту ғоҗайин. 31 У уларға йәнә бир
тәмсилни ейтти: — Әрш падишалиғи худди
бир адәм қолиға елип етизиға чачқан
қича уруғиға охшайду. 32 Қича уруғи
дәрвәқә барлиқ уруқларниң ичидә әң кичик
болсиму, у һәр қандақ зираәттин егиз өсүп,
дәрәқ болиду, һәтта асмандики қушларму
келип униң шахлирида угулайду. 33 У
уларға йәнә бир тәмсилни ейтти: — Әрш
падишалиғи худди бир аял қолиға елип
үч җавур унниң арисиға йошуруп, таки
пүтүн хемир болғичә сақлиған ечитқуға
охшайду. 34 Әйса бу ишларниң һәммисини
тәмсилләр билән көпчиликкә баян қилди. У
тәмсилсиз һеч қандақ тәлим бәрмәйтти. 35
Буниң билән пәйғәмбәр арқилиқ алдин-ала
ейтилған муну сөзләр әмәлгә ашурулди:
— «Ағзимни тәмсил сөзләш билән ачимән,
Аләм апиридә болғандин бери йошурунуп
кәлгән ишларни елан қилимән». 36
Шуниңдин кейин, у көпчиликни йолға
селиветип өйгә кирди. Мухлислири йениға
келип униңдин: — Етизлиқтики күрмәк
тоғрисидики тәмсилни бизгә шәрһләп
бәрсәң, — дәп өтүнди. 37 У әнди уларға
җавап берип мундақ деди: — Яхши уруқни
чачқан киши Инсаноғлидур. 38 Етизлиқ
болса — дуния. Яхши уруқ болса [әрш]
падишалиғиниң пәрзәнтлиридур, лекин
күрмәк рәзил болғучиниң пәрзәнтлиридур.
39 Күрмәк чачқан дүшмән — Иблистур. Орма
оруш вақти — заман ахиридур. Ормичилар
— пәриштиләрдур. (aiōn g165) 40 Күрмәкләр
жулунуп, отта көйдүрүветилгинидәк, заман
ахиридиму әнә шундақ болиду. (aiōn g165)
41 Инсаноғли пәриштилирини әвәтип,
улар инсанларни гунаға аздурғучиларниң
һәммисини, шундақла барлиқ итаәтсизлик
қилғучиларни өз падишалиғидин шаллап
чиқип, 42 хумданниң лавулдап турған
отиға ташлайду. У йәрдә жиға-зерәлар
көтирилиду, чишлирини ғучурлитиду.
43 У чағда һәққанийлар Атисиниң
падишалиғида худди қуяштәк җулалиниду.
Аңлиғидәк қулиқи барлар буни аңлисун!
44 — Әрш падишалиғи худди етизда
йошурулған бир ғәзнигә охшайду. Уни
тепивалғучи ғәзнини қайтидин йошуруп,
ғәзниниң шат-хурамлиғи ичидә бар-
йоқини сетиветип, шу етизни сетивалиду.

45 Йәнә келип, әрш падишалиғи есил
үнчә-мәрвайитларни издигән содигәргә
охшайду. 46 Содигәр наһайити қиммәт
баһалиқ бир мәрвайитни тапқанда,
қайтип берип бар-йоқини сетиветип, у
мәрвайитни сетивалиду. 47 — Йәнә келип,
әрш падишалиғи деңизға ташлинип һәр хил
белиқларни тутидиған торға охшайду. 48
Тор тошқанда, [белиқчилар] уни қирғаққа
тартип чиқириду. Андин олтирип, яхши
белиқларни илғивелип, қачиларға қачилап,
әрзимәсләрни ташливетиду. 49 Заман
ахирида шундақ болиду. Пәриштиләр
чиқип, рәзил кишиләрни һәққаний кишиләр
арисидин айрийду (aiōn g165) 50 вә хумданниң
лавулдап турған отиға ташлайду. У йәрдә
жиға-зерәлар көтирилиду, чишлирини
ғучурлитиду. 51 Әйса улардин: — Бу
ишларниң һәммисини чүшәндиңларму?
дәп сориди. Чүшәндуқ, — дәп җавап бәрди
улар. 52 Андин у уларға: — Шуңа, әрш
падишалиғиниң тәлимигә муйәссәр болуп
мухлис болған һәр бир Тәврат устази худди
ғәзнисидин йеңи һәм кона нәрсиләрни
елип чиқип тарқатқучи өй ғоҗайиниға
охшайду, — деди. 53 Әйса бу тәмсилләрни
сөзләп болғандин кейин, шундақ болдики, у
йәрдин айрилип, 54 өз жутиға кәтти вә өз
жутидики синагогта хәлиққә тәлим беришкә
киришти. Буни аңлиған халайиқ интайин
һәйран болушуп: — Бу адәмниң бунчивала
даналиғи вә мөҗизә-караматлири нәдин
кәлгәнду? 55 У пәқәт һелиқи яғаччиниң
оғли әмәсму? Униң анисиниң исми Мәрйәм,
Яқуп, Йүсүп, Симон вә Йәһудалар униң
инилири әмәсму? 56 Униң сиңиллириниң
һәммиси бизниң аримиздиғу? Шундақ екән,
униңдики бу ишларниң һәммиси зади
нәдин кәлгәнду? — дейишәтти. 57 Шуниң
билән улар униңға һәсәт-бизар билән
қариди. Шуңа Әйса уларға мундақ деди:
— Һәр қандақ пәйғәмбәр башқа йәрләрдә
һөрмәтсиз қалмайду, пәқәт өз жути вә
өз өйидә һөрмәткә сазавәр болмайду. 58
Уларниң иман-ишәшсизлигидин у у йәрдә
көп мөҗизә көрсәтмиди.

14 У чағларда, Һерод һаким Әйсаниң
нам-шөһритидин хәвәр тепип, 2
хизмәткарлириға: — Бу адәм чөмүлдүргүчи
Йәһя болиду, у өлүмдин тирилгән болса
керәк. Шуниң үчүн мошу алаһидә қудрәтләр
униңда күчини көрсәтмәктә, — деди. 3
Һеродниң бундақ дейишиниң сәвәви, у
[өгәй] акиси Филипниң аяли Һеродийәниң
вәҗидин Йәһяни тутқун қилип, зинданға
ташлиған еди. 4 Чүнки Йәһя Һеродқа [тәнбиһ
берип]: «Бу аялни тартивелишиң Тәврат
қануниға хилаптур» дәп кәлгән еди. 5
Һерод [шу сәвәптин] Йәһяни өлтүрмәкчи
болған болсиму, бирақ халайиқтин қорққан
еди, чүнки улар Йәһяни пәйғәмбәр, дәп
биләтти. 6 Амма Һеродниң туғулған
күни тәбрикләнгәндә, аяли Һеродийәниң
қизи оттуриға чиқип уссул ойнап бәрди.
Бу Һеродқа бәк яқти; 7 шуниң үчүн
у униңға: — Һәр немә тилисәң шуни
саңа берәй, дәп қәсәм қилди. 8 Лекин
қиз анисиниң күшкүртүши билән: —
Чөмүлдүргүчи Йәһяниң каллисини елип,
бир тәхсигә қоюп әкәлсилә, — деди. 9 Падиша
буниңға һәсрәт чәккән болсиму, қәсәмлири
түпәйлидин вә дәстиханда олтарғанлар
вәҗидин, [каллисини] елип келиңлар, дәп
буйруди. 10 У адәм әвәтип, зинданда
Йәһяниң каллисини алдурди. 11 Шуниң
билән каллиси бир тәхсигә қоюлуп, қизниң
алдиға елип келинди. Қиз буни анисиниң
алдиға апарди. 12 [Йәһяниң] мухлислири
болса берип, җәсәтни елип дәпнә қилди;
андин берип Әйсаға бу ишларни хәвәр қилди.
13 Әйса бу хәвәрни аңлап, өзи ялғуз пинһан
бир җайға кетәй дәп бир кемигә олтирип у
йәрдин айрилди. Халайиқ буниң хәвирини
тапқанда, әтраптики шәһәрләрдин келишип,
униң кәйнидин пиядә маңди. 14 У [қирғаққа]
чиқип кәткинидә, зор бир топ адәмләрни
көрүвиди, уларға ич ағритип, уларниң
ағриқлирини сақайтти. 15 Кәч киргәндә,
мухлислири униң йениға келип: — Бу чөл
бир җай екән, вақитму бир йәргә берип
қалди. Халайиқни йолға селиветкән болсаң,
андин улар кәнтләргә берип өзлиригә озуқ
сетивалсун, — деди. 16 Лекин Әйса уларға: —

Уларниң кетишиниң һажити йоқ, өзүңлар
уларға озуқ бериңлар, — деди. 17 Лекин
мухлислар: — Биздә бәш нан билән икки данә
белиқтин башқа һеч нәрсә йоқ, — дейишти.
18 У: — Уларни маңа елип келиңлар,
деди. 19 У халайиқни чөплүкниң үстидә
олтиришқа буйруғандин кейин, бәш нан
билән икки белиқни қолиға елип, асманға
қарап [Худаға] тәшәккүр ейтти. Андин
нанларни уштуп мухлислириға бәрди,
мухлислири халайиққа үләштүрүп бәрди. 20
Һәммәйлән йәп тоюнди. [Мухлислар] ешип
қалған парчиларни лиқ он икки севәткә
теривалди. 21 Озуқланғанларниң сани
аяллар вә балилардин башқа тәхминән бәш
миң киши еди. 22 Арқидила, у мухлислириға:
Өзүм бу халайиқни йолға селиветимән,
аңғичә силәр кемигә олтирип, деңизниң
қарши қирғиқиға өтүп туруңлар, дәп
буйруди. 23 Халайиқни йолға селивәткәндин
кейин, у дуа қилиш үчүн өзи хилвәт таққа
чиқти. Кәч киргәндиму у йәрдә ялғуз
қалди. 24 Бу чағда, кемә қирғақтин хелә
көп чақирим жүргән еди, лекин шамал
қарши йөнлишитин чиқиватқачқа, кемә
долқунлар ичидә чайқилип туратти. 25
Кечә төртинчә җесәк вақтида, у деңизниң
үстидә меңип, мухлислири тәрәпкә кәлди.
26 Мухлислар униң деңизниң үстидә меңип
келиватқанлиғини көрүп, алақзадә болуп:
— Алвасти екән! — дәп қорқуп чуқан
селишти. 27 Лекин Әйса дәрһал уларға: —
Жүрәклик болуңлар, бу мән, қорқмаңлар!
— деди. 28 Петрус буниңға җававән: — И
Рәб, бу сән болсаң, су үстидә меңип йениңға
беришимға әмир қилғайсән, — деди. 29
Кәл, — деди у. Петрус кемидин чүшүп, су
үстидә меңип, Әйсаға қарап кетивататти; 30
лекин боранниң қаттиқ чиқиватқанлиғини
көрүп қорқуп, суға чөкүшкә башлиди:
— Рәб, мени қутқузувалғайсән! — дәп
вақириди. 31 Әйса дәрһал қолини узитип,
уни тутувалди вә униңға: — Әй ишәши
аҗиз бәндә, немишкә гуман қилдиң?
— деди. 32 Улар кемигә чиққанда,
шамал тохтиди. 33 Кемидә олтарғанлар
униң алдиға келип сәҗдә қилип: —
Бәрһәқ, сән Худаниң Оғли екәнсән, —
дейишти. 34 Улар деңизниң қарши тәрипигә
өткәндә, Гиннисарәт жутида [қуруқлуққа]
чиқти. 35 У йәрдики адәмләр уни тонуп
қелип, әтраптики барлиқ җайларға хәвәр
әвәтти; шуниң билән кишиләр барлиқ
бемарларни униң алдиға елип кәлди; 36
улар униңдин бемарларниң һеч болмиғанда
униң тонининң пешигә болсиму қолини
тәккүзүвелишиға йол қоюшини өтүнди.
Униңға қолини тәккүзгәнләрниң һәммиси
сәллимаза сақайди.

15 Бу чағда, Тәврат устазлиридин
вә Пәрисийләрдин бәзилири
Йерусалимдин келип Әйсаниң алдиға
берип: 2 — Мухлислириң немишкә ата-
бовилиримизниң әнъәнилиригә хилаплиқ
қилиду? Чүнки улар қоллирини жуймай
тамақ йәйдикәнғу, — деди. 3 Лекин у
уларға мундақ җавап бәрди: — Силәрчу,
силәр немишкә әнъәнимизни сақлаймиз
дәп Худаниң әмригә хилаплиқ қилисиләр?
4 Чүнки Худа: «Ата-анаңни һөрмәт қил»
вә «Атиси яки анисини һақарәтлигәнләр
өлүмгә мәһкүм қилинсун» дәп әмир
қилған. 5 Лекин силәр: — Һәр қандақ
киши «Атиси яки анисиға: — Мән силәргә
ярдәм бәргидәк нәрсиләрни аллиқачан
[Худаға] ативәттим — десила, 6 униң
ата-анисиға һөрмәт-вападарлиқ қилиш
мәҗбурийити қалмайду, — дәйсиләр. Буниң
билән әнъәнәңларни дәп, Худаниң әмрини
йоққа чиқиривәттиңлар. 7 Әй сахтипәзләр!
Йәшая пәйғәмбәр бәргән мошу бешарәт
топтоғра силәр тоғрилиқ екән: — 8 «Мошу
хәлиқ ағзида мени һөрмәтлигини билән,
Бирақ қәлби мәндин жирақ. 9 Улар маңа
беһудә ибадәт қилиду. Уларниң үгәткән
тәлимлири пәқәт инсанлардин чиққан
пәтиваларла, халас». 10 Андин у халайиқни
йениға чақирип, уларға: — Қулақ селиңлар
һәм шуни чүшиниңларки, 11 Инсанни напак
қилидиғини ағзидин киридиғини әмәс,
бәлки ағзидин чиқидиғинидур, — деди.
12 Кейин мухлислири униң алдиға келип:
— Сениң бу сөзүңни Пәрисийләр аңлап,

униңдин бизар болуп рәнҗигәнлигини
билдиңму? — деди. 13 Лекин у мундақ
җавап қайтурди: — Әрштики Атам тикмигән
һәр қандақ өсүмлүк йилтизидин жулунуп
ташлиниду. 14 Силәр уларға писәнт
қилмаңлар; улар корларға йол башлайдиған
корлардур. Әгәр кор корға йол башлиса,
һәр иккиси ориға чүшүп кетиду. 15
Лекин Петрус униңға: — Бая ейтқан
тәмсилни бизгә чүшәндүрүп бәргәйсән,
— деди. 16 Лекин у: — Силәрму техичә
чүшәнчигә еришимидиңлар?! — деди.
17 Еғизға киргән барлиқ нәрсиләрниң
аш қазан арқилиқ тәрәт болуп чиқип
кетидиғанлиғини техи чүшәнмәмсиләр?
18 Лекин еғиздин чиқидиғини қәлбтин
чиқиду, инсанни напак қилидиғиниму
шудур. 19 Чүнки яман ойлар, қатиллиқ,
зинахорлуқ, бузуқчилиқ, оғрилиқ, ялған
гувалиқ вә төһмәт қатарлиқлар қәлбтин
чиқиду. 20 Инсанни напак қилидиғанлар
мана шулардур; жуюлмиған қоллар билән
тамақ йейиш инсанни напак қилмайду.
21 Әйса у йәрдин чиқип, Тур вә Зидон
шәһәрлириниң әтрапидики жутларға
барди. 22 Мана, у чәт йәрләрдин кәлгән
қананий бир аял униң алдиға келип: —
И Рәб! Давутниң оғли, һалимға рәһим
қилғайсиз! Қизимға җин чаплишивалған
екән, қийнилип кетиватиду! — дәп униңға
нида қилип зарлиди. 23 Лекин у у аялға бир
еғизму җавап бәрмиди. Мухлислири униң
йениға келип: — Бу аялни йолға салсаң!
Чүнки у кәйнимиздин әгишип ялвуруп
нида қиливатиду, — деди. 24 Әнди у җавап
берип: — Мән пәқәт йолдин тенигән қой
падилири болған Исраил җамәтидикиләргә
әвәтилгәнмән, — деди. 25 Амма һелиқи аял
униң алдиға келип сәҗдә қилип: — Рәб,
маңа ярдәм қилғайсән! — дәп ялвурди. 26
У униңға: — Балиларниң ненини кичик
иштларға ташлап бериш яхши әмәс, —
деди. 27 Лекин һелиқи аял: — Дурус, и
Рәб, бирақ һәтта иштларму ғоҗайининиң
дәстихинидин чүшкән увақларни йәйдиғу,
— деди. 28 Шуниң билән Әйса униңға: — Әй
ханим, ишәшиң күчлүк екән! Тилигиниңдәк
болсун! — деди. У аялниң қизи шуан
сақийип кәтти. 29 Әйса у йәрдин чиқип,
Галилийә деңизиниң бойидин өтүп, таққа
чиқип олтарди. 30 Униң алдиға топ-топ
халайиқ жиғилди. Улар токур, қариғу, гача,
чолақ вә нурғун башқа хил кесәлләрниму
елип келип, униң айиғи алдиға қоюшти; у
уларни сақайтти. 31 Шуниң билән халайиқ
гачиларниң сөзләләйдиған болғанлиғини,
чолақларниң сақайғинини, токурларниң
маңғанлиғини вә қариғуларниң көридиған
болғанлиғини көрүп, һәйран болди вә
Исраилниң Худасини улуқлиди. 32 Андин
Әйса мухлислирини йениға чақирип:
— Бу халайиққа ичим ағрийду; чүнки
улар үч күндин бери йенимда болди,
йегидәк бир нәрсисиму қалмиди. Уларни
өйлиригә ач қайтурушни халимаймән,
йолда һалидин кетиши мүмкин, — деди. 33
Мухлислар униңға: — Бу чөлдә бунчивала
адәмни тойғузғидәк көп нанни нәдин
тапимиз? — дейишти. 34 Әйса улардин:
Қанчә нениңлар бар? — дәп сориди. — Йәттә
нан билән бир нәччә тал кичик белиқ бар, —
дейишти улар. 35 Буниң билән у халайиқни
йәрдә олтиришқа буйруди. 36 Андин,
йәттә нан билән белиқларни қолиға елип
[Худаға] тәшәккүр ейтип, уларни уштуп
мухлислириға бәрди, мухлислар халайиққа
үләштүрди. 37 Һәммәйлән тойғичә йеди;
андин [мухлислар] ешип қалған парчиларни
жиғип йәттә чоң севәтни тошқузди. 38 Тамақ
йегәнләрниң сани балилар вә аяллардин
башқа төрт миң киши еди. 39 У халайиқни
йолға салғандин кейин, кемигә чүшүп,
Магадан жутиниң чәт йәрлиригә барди.

16 Әнди пәрисийләр билән Садуқийлар
уни синаш мәхситидә йениға келип,
униңдин бизгә асмандин мөҗизилик бир
аламәт көрсәтсәң, дәп тәләп қилишти. 2
Бирақ Әйса уларға мундақ деди: — Кәчқурун
силәр қизил шәпәқни көргиниңларда, «Һава
әтә очуқ болиду» дәйсиләр 3 вә әтигәндә:
«Бүгүн боран чиқиду, чүнки асманниң
рәңги қизил һәм тутуқ», дәйсиләр. Асман
рәңги-ройини пәриқ етәләйсиләр-ю, лекин

бу заманда йүз бериватқан аламәтләрни
пәриқ етәлмәйсиләр! 4 Рәзил һәм зинахор
бу дәвир «мөҗизилик бир аламәт»ниң
көристилишини истәп жүриду. Бирақ
бу [дәвирдикиләргә] «Юнус пәйғәмбәрдә
көрүлгән мөҗизилик аламәт»дин башқа һеч
қандақ мөҗизилик аламәт көрситилмәйду.
Андин у уларни ташлап чиқип кәтти. 5
Мухлислири [деңизниң] у қетиға өткинидә,
нан еливелишни унтуған еди. 6 Әйса
уларға: — Һошияр болуңлар, Пәрисийләр
билән Садуқийларниң ечитқусидин еһтият
қилиңлар, — деди. 7 [Мухлислар] өз ара
мулаһизилишип: — Нан әкәлмигәнлигимиз
үчүн буни дәватса керәк, — дейишти. 8
Әйса уларниң немә [дейишиватқанлиғини]
билип мундақ деди: — Әй ишәши аҗизлар!
Немә үчүн нан әкәлмигәнлигиңлар
тоғрисида мулаһизә қилисиләр? 9 Техичә
чүшәнмидиңларму? Бәш нан билән бәш
миң кишиниң [тойғузулғанлиғи], қанчә
севәт озуқ жиғивалғанлиғиңлар есиңлардин
чиқтиму? 10 Йәттә нан билән төрт миң
кишиниң [тойғузулғанлиғи], йәнә қанчә
чоң севәт озуқ жиғивалғанлиғиңларму
есиңлардин чиқтиму? 11 Силәр қандақму
мениң силәргә: «Пәрисийләр билән
Садуқийларниң ечитқусидин еһтият
қилиңлар» дегинимниң нан тоғрилиқ
әмәслигини чүшәнмәйсиләр? 12 Мухлислар
шундила униң нандики ечитқудин әмәс,
бәлки Пәрисийләр билән Садуқийларниң
тәлимидин еһтият қилишни ейтқанлиғини
чүшинип йәтти. 13 Әйса Қәйсәрийә-Филиппи
райониға кәлгинидә, у мухлислиридин:
Кишиләр мән Инсаноғлини ким дәп
билидикән? — дәп сориди. 14 Мухлислири: —
Бәзиләр сени чөмүлдүргүчи Йәһя, бәзиләр
Иляс [пәйғәмбәр] вә йәнә бәзиләр Йәрәмия
яки башқа пәйғәмбәрләрдин бири дәп
билидикән, — дәп җавап бәрди. 15 У улардин:
— Әнди силәрчу? Силәр мени ким дәп
билисиләр? — дәп сориди. 16 Симон Петрус:
— Сән Мәсиһ, мәңгүлүк һаят Худаниң
Оғли екәнсән, — дәп җавап бәрди. 17 Әйса
униңға: — Бәхитликсән, и Юнус оғли Симон!
Буни саңа аян қилғучи һеч әт-қан егиси
әмәс, бәлки әрштики Атамдур. 18 Мән саңа
шуни ейтайки, сән болсаң Петрусдурсән.
Мән җамаитимни бу уюлташ үстигә
қуримән. Униң үстидин тәһтисараниң
дәрвазилириму ғалип келәлмәйду. (Hadēs
g86) 19 Әрш падишалиғиниң ачқучлирини
саңа тапшуримән; сән йәр йүзидә немини
бағлисаң әрштиму бағланған болиду, сән йәр
йүзидә немини қоюп бәрсәң, әрштиму қоюп
берилгән болиду, — деди. 20 Бу сөзләрни
ейтип болуп, у мухлислириға өзиниң
Мәсиһ екәнлигини һеч кимгә тинмаслиқни
тапилиди. 21 Шу вақиттин башлап,
Әйса мухлислириға өзиниң Йерусалимға
кетиши, ақсақаллар, баш каһинлар вә
Тәврат устазлири тәрипидин көп азап-
оқубәт тартиши, өлтүрүлүши муқәррәр
болғанлиғини, шундақла үчинчи күни
тирилдүрүлидиғанлиғини аян қилишқа
башлиди. 22 Шуниң билән Петрус уни бир
чәткә тартип, уни әйипләп: — Я Рәб, саңа
рәһим қилинғай! Бешиңға бундақ ишлар
қәтъий чүшмәйду! — деди. 23 Лекин у
бурулуп Петрусқа қарап: — Арқамға өт,
Шәйтан! Сән маңа путликашаңсән, сениң
ойлиғанлириң Худаниң ишлири әмәс,
инсанниң ишлиридур, — деди. 24 Андин
Әйса мухлислириға мундақ деди: Кимдәким
маңа әгишишни халиса, өзидин ваз кечип,
өзиниң крестини көтирип маңа әгәшсун! 25
Чүнки өз җенини қутқузмақчи болған киши
чоқум җенидин мәһрум болиду, лекин мән
үчүн өз җенидин мәһрум болған киши
униңға еришиду. 26 Чүнки бир адәм пүтүн
дунияға егә болуп җенидин мәһрум қалса,
буниң немә пайдиси болсун?! У немисини
җениға тегишсун?! 27 Чүнки Инсаноғли
Атисиниң шан-шәриви ичидә пәриштилири
билән келиш алдида туриду; вә у һәммә
адәмниң өз әмәллиригә тушлуқ җавап
қайтуриду. 28 Мән силәргә шуни бәрһәқ
ейтип қояйки, бу йәрдә турғанларниң
арисидин өлүмниң тәмини тетиштин бурун
җәзмән Инсаноғлиниң өз падишалиғи
билән кәлгәнлигини көридиғанлар бардур.

17 Вә алтә күндин кейин, Әйса Петрус,
Яқуп вә Яқупниң иниси Юһаннани
айрип елип, егиз бир таққа чиқти. 2 У
йәрдә униң сияқи уларниң көз алдидила
өзгирип, йүзи қуяштәк парлиди, кийимлири
нурдәк аппақ болуп чақниди. 3 Вә мана,
[мухлисларға] Муса вә Иляс [пәйғәмбәрләр]
униң билән сөзлишиватқан һалда көрүнди.
4 Шуниң билән Петрус Әйсаға: — И
Рәб, бу йәрдә болғинимиз немидегән
яхши! Халисаң, бирини саңа, бирини
Мусаға, йәнә бирини Илясқа атап бу
йәргә үч кәпә ясайли! — деди. 5 Униң
гепи түгимәйла, мана нурлуқ бир булут
уларни қапливалди. Мана, булуттин: «Бу
Мениң сөйүмлүк Оғлумдур, Мән униңдин
хурсәнмән. Униңға қулақ селиңлар!» дегән
аваз аңланди. 6 Мухлислар буни аңлап
өзлирини йәргә ташлап дүм йетип вәһимигә
чүшти. 7 Бирақ Әйса келип, уларға қолини
тәккүзүп: Қопуңлар, қорқмаңлар, — деди. 8
Улар бешини көтирип қаривиди, Әйсадин
башқа һеч кимни көрмиди. 9 Тағдин
чүшүветип, Әйса уларға: — Инсаноғли
өлүмдин тирилдүрүлмигичә, бу аламәт
көрүнүшни һеч кимгә ейтмаңлар, — дәп
тапилиди. 10 Андин мухлислири униңдин:
— Тәврат устазлири немә үчүн: «Иляс
[пәйғәмбәр Мәсиһ келиштин] авал қайтип
келиши керәк» дейишиду? — дәп сорашти.
11 У уларға җававән: — Иляс [пәйғәмбәр]
дәрвәқә [Мәсиһтин] авал келиду, һәммә
ишни орниға кәлтүриду. 12 Амма мән
силәргә шуни ейтип қояйки, иляс аллиқачан
кәлди, лекин кишиләр уни тонумиди, бәлки
униңға халиғанчә муамилә қилди. Шуниңға
охшаш, Инсаноғлиму уларниң қоллирида
азап чекиш алдида туриду, — деди. 13 Шу
чағда мухлислар униң чөмүлдүргүчи Йәһя
тоғрисида сөзләватқанлиғини чүшәнди. 14
Улар халайиқниң йениға барғинида, бир
киши униң алдиға келип, тизлинип: 15 Рәб,
оғлумға ичиңни ағритқайсән! Чүнки униң
тутқақлиқ кесили бар болғачқа, зор азап
чекиватиду; чүнки у дайим отниң яки суниң
ичигә чүшүп кетиду. 16 Уни мухлислириңға
елип кәлгән едим, сақайталмиди, — деди.
17 Әйса җававән: — Әй етиқатсиз вә тәтүр
дәвир, силәр билән қачанғичә турай?! Мән
силәргә йәнә қачанғичә сәвир қилай? —
Балини алдимға елип келиңлар — деди. 18
Шуниң билән Әйса [җинға] тәнбиһ беривиди,
җин балидин чиқип кәтти, балиму шуан
сақайди. 19 Кейин, Әйса айрим қалғанда,
мухлислар униң йениға келип: — Биз
немә үчүн җинни қоғливетәлмидуқ? —
дәп сорашти. 20 У уларға: — Ишәшиңлар
болмиғанлиғи үчүн. Мән силәргә шуни
бәрһәқ ейтип қояйки, силәрдә қича уруғидәк
зәрричә ишәш болсила, силәр аву таққа:
«Бу йәрдин у йәргә көч» десәңлар, көчиду;
шундақла силәргә мүмкин болмайдиған һеч
иш болмайду. 21 Бирақ, бундақ җинларни
дуа қилиш вә роза тутуш билән болмиса
һайдиғили болмайду — деди. 22 Улар
Галилийә өлкисидә айлинип жүргинидә,
Әйса уларға: — Инсаноғли [сатқунлуқтин]
инсанларниң қолиға тапшурулиду; 23
улар уни өлтүриду, лекин үчинчи күни у
тирилиду, — деди. Буни аңлап мухлислар
еғир ғәм-қайғуға чөмүп кәтти. 24 Андин
улар Кәпәрнаһум шәһиригә кәлгинидә,
[ибадәтхана] «икки драқма» [беҗини]
жиққучилар Петрусниң йениға келип: —
Устазиңлар «икки драқма»ни төләмду? —
дәп сориди. 25 Төләйду, — деди Петрус.
Лекин у өйгә киргишигила, техи бир немә
демәстила Әйса униңдин: — Симон, сениңчә
бу дуниядики падишалар кимләрдин
баҗ алиду? Өз пәрзәнтлиридинму, яки
ятлардинму, — дәп сориди. 26 Петрус
униңға: Ятлардин, — девиди, Әйса униңға:
— Ундақта, пәрзәнтләр [баҗдин] халий
болиду. 27 Бирақ [баҗ жиққучиларға]
путликашаң болмаслиғимиз үчүн, деңизға
берип қармақни ташла. Тутқан биринчи
белиқни елип, ағзини ачсаң, төрт драқмилиқ
бир тәңгә пул чиқиду. Уни елип мән вә
сән иккимизниң [беҗи] үчүн уларға бәр, —
деди.

18 Бу чағда, мухлислар Әйсаниң йениға
келип: Әрш падишалиғида ким әң улуқ?
— дәп сориди. 2 Әйса йениға кичик бир

балини чақирип, уни оттурида турғузуп,
мундақ деди: 3 — Мән силәргә шуни бәрһәқ
ейтип қояйки, өз йолуңлардин йенип,
кичик балилардәк сәбий болмисаңлар, әрш
падишалиғиға һәргиз кирәлмәйсиләр. 4
Әнди ким өзини бу кичик балидәк кичик
пеил тутса, у әрш падишалиғида әң улуқ
болиду. 5 Бундақ кичик бир балини
мениң намимда қобул қилса, у мени қобул
қилған болиду. 6 Лекин маңа етиқат
қилған бундақ кичикләрдин бирини [гунаға]
путлаштурған һәр қандақ адәмни, у бойниға
йоған түгмән теши есилған һалда деңизниң
тегигә чөктүрүветилгини әвзәл болатти. 7
Инсанни гунаға путлаштуридиған ишлар
түпәйлидин бу дунիядикиләрниң һалиға
вай! Путлаштуридиған ишлар муқәррәр
болиду; лекин шу путлаштурғучи адәмниң
һалиға вай! 8 Әгәр әнди қолуң яки путуң сени
гунаға путлаштурса, уни кесип ташливәт.
Чүнки икки қолуң яки икки путуң бар
һалда дозақтики отқа ташланғиниңдин
көрә, чолақ яки токур һалда һаятлиққа
киргиниң әвзәлдур. (aiōnios g166) 9 Әгәр
көзүң сени гунаға путлаштурса, уни оюп
өзүңдин нери ташливәт. Икки көзүң бар
һалда дозақтики отқа ташланғиниңдин
көрә, бирла көзүң билән болсиму һаятлиққа
киргиниң әвзәлдур. (Geenna g1067) 10 —
Бу сәбий кичикләрниң һеч биригиму
сәл қараштин һези болуңлар. Чүнки
шуни силәргә ейтайки, уларниң әрштики
пәриштилири әрштики Атамниң җамалини
һәрдайим көрүп туриду. 11 Чүнки Инсаноғли
һалакәткә азғанларни қутқузғили кәлди.
12 Қандақ қарайсиләр? Бирәвниң йүз туяқ
қойи болуп, униңдин бири езип топтин
чүшүп қалса, у тохсән тоққуз қойни
тағларға қоюп қоюп, һелиқи азған қойини
издәйдиғу? 13 Вә әгәр уни тепивалса,
мән силәргә шуни бәрһәқ ейтип қояйки,
у қой үчүн болған хошаллиғи азмиған
тохсән тоққузиниңкидин зор болиду. 14
Шуниңға охшаш, бу сәбий кичикләрниң
һәр қандиқиниң һалакәткә езип қелиши
әрштики Атаңларниң ирадиси әмәстур. 15
— Әнди әгәр қериндишиң саңа зиян селип
гуна қилса, униң йениға берип иккиңлар
халий чағда сәһвәнлигини көрситип қой.
Қериндишиң сөзүңни аңлиса, уни [езиштин]
қайтурувалған болисән. 16 Лекин аңлимиса,
йәнә бир-икки [гувачини] елип, униң йениға
барғин. Шундақ қилип, һәммә иш икки-
үч гувачиниң сөзи билән қилинсун. 17
Лекин әгәр [қериндишиң] уларниң сөзигиму
қулақ салмиса, әһвални җамаәткә йәткүзүп
ейтқин. Әгәр у җамаәттикиләргә қулақ
салмиса, уни ят әллик яки баҗгир қатарида
көрүңлар. 18 Мән силәргә шуни бәрһәқ
ейтип қояйки, силәр йәр йүзидә немини
бағлисаңлар, әрштиму шу бағланған болиду
вә силәр йәр йүзидә немини қоюп бәрсәңлар,
әрштиму қоюп берилгән болиду. 19 Мән
йәнә шуни силәргә бәрһәқ ейтип қояйки,
йәр йүзидә араңлардин иккиси өзлири
тилигән бир иш тоғрилиқ қәлби бир
болуп һәр қандақ нәрсини тиләп дуа
қилса, әрштики Атам уларниң тилигини
иҗабәт қилиду. 20 Чүнки икки яки үчәйлән
мениң намим билән қәйәрдә жиғилған
болса, мән шу йәрдә уларниң арисида
болимән. 21 Андин Петрус униң алдиға
келип: — И Рәб, қериндишимниң маңа зиян
селип өткүзгән қанчә қетимлиқ гунайини
кәчүрүшүм керәк? Йәттә қетимму? — деди.
22 Әйса униңға мундақ деди: —Мән саңа шуни
ейтип қояйки, йәттә қетим әмәс, йәтмиш
һәссә йәттә қетим! 23 Әрш падишалиғи
чакарлири билән һесап-китап қилмақчи
болған бир падишаға охшайду. 24 Һесап-
китапни башлиғинида, униңға он миң
талант пул қәриздар болған бир чакар
кәлтүрүлүпту. 25 Чакарниң төлигидәк һеч
нәрсиси болмиғачқа, ғоҗиси чакарниң
өзини, хотун бала-җақиси вә бар-йоқини
сетип, қәрзини төләшини буйрупту. 26 Шуңа
чакар униң алдида йәргә жиқилип баш
уруп: «Ғоҗам, маңа кәңчилик қилғайла,
мән пүтүн қәрзимни чоқум төләймән» дәп
ялвурупту. 27 Чакарниң ғоҗиси униңға ич
ағритип, уни қоюп берип, қәрзини кәчүрүм
қипту. 28 Лекин чакар у йәрдин чиқип, өзигә
йүз динар қәриздар болған йәнә бир чакар
бурадирини учритипту. Уни тутувелип,

бойнини боғуп туруп: «Қәризни төлә!»
дәпту. 29 Буниң билән бу чакар бурадири
йәргә жиқилип униңдин: «Маңа кәңчилик
қил, қәризни чоқум қайтуримән» дәп
ялвурупту. 30 Лекин у унимапту вә: «Пүтүн
қәризни төлимигичә зинданда ятисән»
дәп уни зинданға ташлитипту. 31 Бундақ
ишниң йүз бәргәнлигини көргән башқа
чакарлар интайин азаплинип ғожисиниң
алдиға берип, әһвални баштин-ахир сөзләп
берипту. 32 Буниң билән ғожиси һелиқи
чакарни чақиртип: «Әй рәзил чакар! Маңа
йелинғанлиғиң үчүн шунчә көп қәрзиңниң
һәммисини кәчүрдүм. 33 Мән саңа ич
ағритқинимдәк, сәнму чакар бурадириңгә
ич ағритишиңға тоғра кәлмәмду?!» дәпту.
34 Буниң билән ғожиси ғәзәплинип уни
пүтүн қәрзини төләп болғичә адәм қийнғучи
гундипайларниң қолида турушқа тапшуруп
берипту. 35 Шуниңға охшаш, әгәр һәр
бириңлар өз қериндашлириңларни чин
дилиңлардин кәчүрмисәңлар, әрштики
Атамму силәргә охшаш муамилә қилиду.

19 Шундақ болдики, Әйса бу сөзләрни
ейтип болғандин кейин, Галилийә
өлкисидин айрилип, Йәһудийә өлкисиниң
чәт йәрлиригә, йәни Иордан дәриясиниң
у қетидики жутларға барди. 2 Топ-топ
адәмләр униңға әгишип кәлгән болуп,
у уларни шу йәрдила сақайтти. 3 Әнди
бәзи Пәрисийләр униң йениға келип уни
қилтаққа чүшүрүш мәхситидә униңдин: —
Бир адәмниң һәр қандақ сәвәптин аялини
қоюветиши Тәврат қануниға уйғунму? — дәп
сориди. 4 Шуниң билән у җававән мундақ
деди: — [Тәвраттин] шуни оқумидиңларму,
муқәддәмдә инсанларни Яратқучи уларни
«Әр вә аял қилип яратти» вә 5 «Шу сәвәптин
әр киши ата-анисидин айрилиду, аяли билән
бирлишип иккиси бир тән болиду». 6 Шундақ
екән, әр-аял әнди икки тән әмәс, бәлки бир
тән болиду. Шуниң үчүн, Худа қошқанни
инсан айримисун. 7 Пәрисийләр униңдин
йәнә: — Ундақта, Муса [пәйғәмбәр] немә үчүн
[Тәврат қанунида] әр киши өз аялиға талақ
хетини бәрсила андин уни қоюветишкә
болиду, дәп буйруған? — дәп сорашти. 8
У уларға: — Таш жүрәклигиңлардин Муса
[пәйғәмбәр] аяллириңларни талақ қилишқа
рухсәт қилған; лекин аләмниң башлимида
бундақ әмәс еди. 9 Әнди шуни силәргә ейтип
қояйки, аялини бузуқлуқтин башқа бирәр
сәвәп билән талақ қилип, башқа бирини
әмригә алған һәр қандақ киши зина қилған
болиду. 10 Мухлислар униңға: — Әгәр әр
билән аяли оттурисидики әһвал шундақ
болса, ундақта өйләнмәслик яхши екән,
— деди. 11 У уларға: — Бу сөзни һәммила
адәм әмәс, пәқәт несип қилинғанларла
қобул қилалайду. 12 Чүнки анисиниң
балиятқусидин туғма бәзи ағватлар бар;
вә инсан тәрипидин ахта қилинған бәзи
ағватларму бар; вә әрш падишалиғи үчүн
өзини ағват қилғанларму бар. Бу сөзни
қобул қилалайдиғанлар қобул қилсун! —
деди. 13 Қолуңни тәккүзүп дуа қилғайсән
дәп, бәзиләр кичик балилирини униң
алдиға елип кәлди. Бирақ мухлислар елип
кәлгәнләрни әйиплиди. 14 Амма Әйса:
— Балилар мениң алдимға кәлтүрүлсун,
уларни тосмаңлар. Чүнки әрш падишалиғи
дәл мошундақларға тәвәдур, — деди. 15
Вә қоллирини уларға тәккүзгәндин кейин,
у у йәрдин айрилди. 16 Мана, бир күни
бириси униң алдиға келип: — Устаз, мән
қандақ яхши ишни қилсам, мәңгүлүк һаятқа
еришимән? — дәп сориди. (aiōnios g166) 17
У униңға: — Немишкә мәндин яхшилиқ
тоғрисида сорайсән? «Яхши болғучилар»
болса пәқәт бирила бар. Амма һаятлиққа
киримән десәң, әмирләргә әмәл қил, —
деди. 18 Қайси әмирләргә дәйсән? — дәп
сориди у. Әйса униңға: — «Қатиллиқ қилма,
зина қилма, оғрилиқ қилма, ялған гувалиқ
бәрмә, 19 ата-анаңға һөрмәт қил вә хошнаңни
өзүңни сөйгәндәк сөй» — деди. 20 Яш жигит
униңға: — Буларниң һәммисигә әмәл қилип
келиватимән. Әнди маңа йәнә немә кәм?
— деди. 21 Әйса униңға: — Әгәр мукәммәл
болушни халисаң, берип бар-йоқуңни сетип,
пулини кәмбәғәлләргә бәргин. Шуниң билән
әрштә ғәзнәң болиду. Андин келип маңа
әгәшкин, — деди. 22 Жигит мошу сөзни

аңлап, қайғуға чөмүп у йәрдин кетип
қалди. Чүнки униң мал-мүлки наһайити көп
еди. 23 Әйса мухлислириға: — Мән силәргә
шуни бәрһәқ ейтип қояйки, байларниң әрш
падишалиғиға кириши тәсликтила болиду.
24 Вә йәнә шуни силәргә ейтайки, төгиниң
йиңнисиниң көзидин өтүши бай адәмниң
Худаниң падишалиғиға киришидин асандур!
— деди. 25 Мухлислар буни аңлап интайин
бәк һәйран болушуп: — Ундақта, ким
нижатқа еришәләйду? — дәп сорашти. 26
Амма Әйса уларға қарап: — Бу иш инсан
билән вужудқа чиқиши мүмкин әмәс,
лекин Худаға нисбәтән һәммә иш мүмкин
болиду, — деди. 27 Буниң билән Петрус
униңға: — Мана, биз һәммидин ваз кечип
саңа әгәштуқ! Биз буниң үчүн немигә
еришимиз? — дәп сориди. 28 Әйса уларға
мундақ деди: — Мән силәргә шуни бәрһәқ
ейтип қояйки, аләмдики һәммә қайтидин
йеңиланғинида, Инсаноғли шанлиқ тәхтидә
олтарған вақтида, маңа әгәшкән силәр он
икки тәхттә олтирип, Исраилларниң он
икки қәбилисигә һөкүм чиқирисиләр. 29
Мениң намим дәп өйләр, ака-ука, ача-сиңил
қериндашлири, ата-аниси, аяли, балилири
яки йәр-зиминлардин ваз кәчкәнләрниң
һәммиси уларға йүз һәссә артуқ еришиду вә
мәңгүлүк һаятқа мирас болиду. (aiōnios g166)
30 Лекин шу чағда нурғун алдида турғанлар
арқиға өтиду, нурғун арқида турғанлар
алдиға өтиду.

20 — Чүнки әрш падишалиғи бир йәр
егисигә охшайду. Егиси үзүмзарлиғида
ишләшкә адәмләрни яллаш үчүн таң
сәһәрдә сиртқа чиқипту. 2 У ишләмчиләр
билән күнлүки үчүн бир күмүч динардин
беришкә келишип, уларни үзүмзарлиғиға
әвәтипту. 3 Саат тоққузларда у йәнә
сиртқа чиқип, базарда бекар турған башқа
кишиләрни көрүпту. 4 Уларға: «Силәрму
үзүмзарлиғимға бериңлар, һәққиңларға
тегишлигини беримән» — дәпту. 5 Улар
үзүмзарлиққа берипту. Чүштә вә саат
үчтиму у йәнә чиқип йәнә шундақ қипту. 6
Лекин [кәчқурун] саат бәшләрдә чиққанда
у йәрдә турған йәнә башқиларни көрүп,
улардин: «Немә үчүн бу йәрдә күн бойи
бекар турисиләр?» дәп сорапту. 7 Улар:
«Бизни һеч ким яллимиди» дәп жавап
қайтурупту. У уларға: «Ундақта, силәрму
үзүмзарлиғимға берип ишләңлар» — дәпту. 8
Кәч болғанда, үзүмзарлиқ егиси ғожидариға:
«Ишләмчиләрни чақирип, әң ахирида
кәлгәнләрдин башлап әң авал кәлгәнләргичә
һәммисиниң иш һәққини бәр» дәпту. 9
Авал кәчқурун саат бәштә ишқа кәлгәнләр
келип, һәр бири бир күмүч динардин
апту. 10 Әң авал яллап келингәнләрниң
нөвити кәлгәндә, улар: Техиму көп иш
һәққи алимизғу, дәп ойлишипту; бирақ
уларму бир күмүч динардин апту. 11 Улар
иш һәққини алғини билән йәр егисидин
ағринип: 12 «Бу ахирда кәлгәнләр пәқәт
бир саатла ишлиди, бирақ сиз уларни күн
бойи жапалиқ вә қаттиқ иссиқни чәккән
бизләр билән баравәр һесаплидиңизғу,
дәп ғудуришипту. 13 Лекин [йәр егиси]
уларниң биригә жавап қайтуруп: «Бурадәр,
саңа наһәқлиқ қилғиним йоқ! Сән билән
бир күмүч динарға келишмигәнмидуқ? 14
Һәққиңни елип қайтип кәткин. Бу ахирда
кәлгәнгиму саңа охшаш бәргүм бар. 15
Өзүмниңкини өзүм билгәнчә ишлитиш
һоқуқум йоқму? Сехий болғанлиғимға көзүң
қизириватамду? 16 Шундақ қилип «Алдида
турғанлар арқиға өтиду, арқида турғанлар
алдиға өтиду»; чүнки чақирилғанлар
көп, амма талланғанлар аз болиду. 17
Әйса Йерусалимға чиқиветип, йолда
он икки мухлисини бир чәткә тартип,
уларға мундақ деди: 18 — Мана биз
һазир Йерусалимға чиқип кетиватимиз.
Инсаноғли баш каһинлар вә Тәврат
устазлириға тапшурулиду. Улар уни өлүмгә
мәһкүм қилиду 19 андин уни мәсқирә қилип,
қамчилап вә крестләшкә ят әлликләргә
тапшуриду. Лекин у үчинчи күни қайта
тирилиду. 20 Шу чағда, Зәбәдийниң
оғуллириниң аниси икки оғлини елип,
Әйсаниң алдиға келип униңдин бир ишни
тәләп қилмақчи болуп сәждә қилди.
21 Немә тәливиң бар? — дәп сориди у.

Аял униңға: — Шуни әмир қилғайсәнки,
сениң падишалиғиңда бу икки оғлумдин
бири оң йениңда, бири сол йениңда
олтарсун, — деди. 22 Әйса уларға җававән:
— Силәр немә тәләп қиливатқиниңларни
билмәйватисиләр. Мән ичишкә тәмшәлгән
қәдәһни ичәләмсиләр? Ичәләймиз, —
дейишти улар. 23 У уларға: — Силәр
һәқиқәтәнму мениң қәдәһимдин ортақ
ичисиләр. Бирақ оң яки сол йенимда
олтириш несивиси мениң ихтияримда
әмәс, бәлки Атам кимләргә тәйярлиған
болса, шуларға несип болиду. 24 [Қалған]
он мухлис буниңдин хәвәр тапқанда,
икки қериндишидин хапа болди. 25 Лекин
Әйса уларни йениға чақирип, мундақ
деди: — Силәргә мәлумки, әлләрдики
һөкүмранлар қол астидикидикиләр
үстидин буйруқвазлиқ қилип һакимийәт
жүргүзиду, вә уларниң һоқуқдарлири
уларни ғожайинларчә идарә қилиду.
26 Бирақ силәрниң араңларда шундақ
болмисун; бәлки силәрдин ким үстүн
болушни халиса, силәрниң хизмитиңларда
болсун; 27 вә ким араңлардикиләрниң
алдинқиси болушни халиса, силәрниң
қулуңлар болсун. 28 Инсаноғлиму дәрвәқә
шу йолда көпчилик хизмитимдә болсун
демәй, бәлки көпчиликниң хизмитидә
болай вә җенимни пида қилиш бәдилигә
нурғун адәмләрни һөрлүккә ериштүрәй дәп
кәлди. 29 Улар Йерихо шәһиридин чиққанда,
зор бир топ адәмләр униңға әгишип маңди.
30 Вә мана, йол бойида олтарған икки әма
Әйсаниң у йәрдин өтүп кетиватқинини
аңлап: — И Рәб, Давутниң оғли, бизгә рәһим
қилғайсән, — дәп товлиди. 31 Көпчилик
уларни «Үн чиқармаңлар!» дәп әйиплиди.
Лекин, улар: — Я Рәб, и Давутниң оғли, бизгә
рәһим қилғайсән! — дәп техиму қаттиқ
товлиди. 32 Әйса қедимини тохтитип,
уларни чақирип: — Силәр үчүн немә иш
қилип беришимни халисиләр? — дәп
сориди. 33 Я Рәб, көзлиримиз ечилсун! —
дейишти улар. 34 Әйса уларға ич ағритип,
қолини уларниң көзлиригә тәккүзивиди,
көзлири шуан әслигә келип көридиған
болди; улар дәрһал униңға әгишип маңди.

21 Улар Йерусалимға йеқинлишип,
Зәйтун теғиниң етигидики Бәйт-Фаги
йезисиға кәлгинидә, Әйса икки мухлисиға
мунуларни тапилап алдин әвәтти: 2 —
Силәр удулуңлардики йезиға бериңлар.
Барсаңларла, бағлақлиқ бир ешәк вә
униң йенидики бир тәхәйни көрисиләр.
Уларни йешип алдимға йетиләп келиңлар.
3 Әгәр бириси силәргә бир немә десә,
«Рәбниң буларға һаҗити чүшти» дәңлар,
у дәрһал уларни қоюп бериду. 4 Бу пүтүн
вақиә пәйғәмбәр арқилиқ ейтилған муну
сөзләрни әмәлгә ашуруш үчүн болди:
— 5 «Зион қизиға ейтиңлар: — Мана,
Падишасиң келиватиду, Кәмтәр-мөмин
болуп, минип бир ешәккә, Боюнтуруқлуқ
ешәкниң тәхийигә, Келиватиду йениңға
сениң». 6 Әнди һелиқи икки мухлис
берип Әйсаниң тапилиғинидәк қилди.
7 Ешәк билән тәхәйни йетиләп келип,
үстигә йепинча-чапанлирини салди вә у
үстигә минди. 8 Әнди топ-топ кишиләр
йепинча-чапанлирини йолға паяндаз
қилип салди; йәнә бир қисми дәрәқ
шахлирини кесип йолға яятти. 9 Алдида
маңған вә кәйнидин әгәшкән топ-топ
халайиқ: — «Давутниң оғлиға һосанна
болғай! Пәрвәрдигарниң намида кәлгүчигә
мубарәк болсун! Әршиәлада тәшәккүр-
һосанналар оқулсун!» — дәп вақиришатти.
10 У Йерусалимға киргәндә, пүткүл шәһәр
ләрзигә кәлди. Кишиләр: — Бу зади
кимду? — дейишәтти. 11 Халайиқ: —
Бу Галилийә өлкисидики Насарәтлик
пәйғәмбәр Әйса, дәп җавап беришәтти. 12
Әнди Әйса ибадәтхана һойлилириға кирип,
у йәрдә елим-сетим қиливатқанларниң
һәммисини һайдап чиқарди. Пул
тегишкүчиләрниң ширәлирини вә пахтәк-
кәптәр сатқучиларниң орундуқлирини
өрүп, 13 уларға: — [Муқәддәс язмиларда]
[Худаниң]: «Мениң өйүм дуа-тилавәтхана
дәп атилиду» дегән сөзи пүтүлгән;
лекин силәр уни булаңчиларниң угисиға

айландурувапсиләр! — деди. 14 Ибадәтхана
һойлилирида болғанда қариғу вә токурлар
униң алдиға кәлди, у уларни сақайтти. 15
Лекин баш каһинлар билән Тәврат устазлири
униң яратқан мөҗизилирини көрүп вә
балиларниң ибадәтханида: «Давутниң
оғлиға һосанна-тәшәккүрләр болғай!»
дәп товлиғинини аңлап ғәзәпләнди. 16
Улар униңға: — Бу балиларниң немә
дәватқанлиғини аңлаватамсән? — дәп
сориди. У уларға: — Аңлаватимән!
Силәр [муқәддәс язмилардин] шуни оқуп
бақмиғанки, «Өзүңгә кичик балилар
вә бовақларниң тиллиридин мәдһийә
сөзлирини мукәммәл қилдиң»» деди. 17
Андин у улардин айрилип, шәһәрдин
чиқип Бәйт-Ания йезисиға берип, шу йәрдә
қонди. 18 Әнди сәһәрдә, шәһәргә қайтип
кетиватқанда, униң қосиғи ачқан еди. 19
У йол бойидики бир түп әнҗир дәриғини
көрүп, униң йениға барди. Лекин дәрәқтин
йопурмақтин башқа һеч нәрсә тапалмай,
униңға қарап: — Һазирдин башлап сәндин
мәңгү мевә болмисун! — девиди, әнҗир
дәриғи шуан қуруп кәтти. (aiōn g165) 20
Мухлислар буни көрүп тәәҗүплинип: —
Әнҗир дәриғи неманчә тезла қуруп кәтти!
— деди. 21 Әйса уларға җавап бәрди: —
Мән силәргә шуни бәрһәқ ейтип қояйки,
әгәр һеч гуман болмай ишәшиңлар бар
болса, әнҗир дәриғидә болған ишлар
болупла қалмай, бәлки силәр һәтта бу
таққа: «Бу йәрдин көтирилип деңизға
ташлан!» десәңлар, у шундақ болиду,
деди. 22 Дуа қилип немини тилисәңлар,
ишәшиңлар болсила, шуларға еришисиләр.
23 У ибадәтхана һойлилириға киргәндин
кейин, кишиләргә тәлим бериватқанда,
баш каһинлар вә ақсақаллар униң алдиға
келип: — Сән қиливатқан бу ишларни
қайси һоқуққа тайинип қиливатисән? Саңа
бу һоқуқни ким бәргән? — дәп сорашти.
24 Әйса уларға җавап берип: — Мән авал
силәргә бир соал қояй. Әгәр силәр җавап
бәрсәңлар, мәнму бу ишларни қайси һоқуққа
тайинип қиливатқанлиғимни ейтимән.
25 Йәһя жүргүзгән чөмүлдүрүш нәдин
кәлгән? Әрштинму, яки инсанлардинму?
— дәп сориди. Улар өз ара мулаһизә
қилишип: — Әгәр «Әрштин кәлгән» десәк,
у бизгә: «Ундақта, силәр немә үчүн
униңға ишәнмидиңлар?» дәйду. 26 Әгәр:
«Инсанлардин кәлгән» десәк, хәлиқтин
қорқимиз, чүнки улар һәммиси Йәһяни
пәйғәмбәр дәп билиду — дейишти. 27 Буниң
билән, улар Әйсаға: Билмәймиз, — дәп җавап
беришти. — Ундақта, мәнму бу ишларни
қайси һоқуққа тайинип қиливатқанлиғимни
ейтмаймән, — деди у уларға. 28 Әнди бу
ишқа қандақ қарайсиләр? Бир адәмниң икки
оғли бар екән. У биринчи оғлиниң йениға
келип: «Оғлум, бүгүн үзүмзарлиғимға
берип ишлигин» дәпту. 29 «Бармаймән»
дәпту у, лекин кейин пушайман қилип
йәнила берипту. 30 У иккинчи оғлиниң
йениға келип униңғиму шундақ дәпту.
У: «Хоп әпәндим, барай» дәпту-ю, лекин
бармапту. 31 Бу иккиләнниң қайсиси
атисиниң ирадисини ада қилған болиду?
— Биринчи оғли, — дәп җавап бәрди улар.
Әйса уларға мундақ деди: — Мән силәргә
шуни бәрһәқ ейтип қояйки, баҗгирлар
билән паһишиләр Худаниң падишалиғиға
силәрдин бурун кирмәктә. 32 Чүнки гәрчә
Йәһя [пәйғәмбәр] силәргә һәққанийәт
йолини аян қилғили кәлгән болсиму, силәр
униңға ишәнмидиңлар; лекин баҗгирлар
билән паһишиләр униңға ишәнди. Силәр
буни көрүп туруп, һәтта кейинки вақитларда
йолуңлардин пушайман қилмай униңға
ишәнмидиңлар. 33 Йәнә бир тәмсилни
аңлаңлар: Бир йәр егиси бир үзүмзарлиқ
бәрпа қилип, әтрапини читлапту. У униңда
бир шарап көлчиги қезипту вә бир күзәт
мунари ясапту. Андин у үзүмзарлиқни
бағвәнләргә иҗаригә берип, өзи яқа жутқа
кетипту. 34 Үзүм пәсли йеқинлашқанда,
өзигә тегишлик һосулни еливелиш үчүн
қуллирини бағвәнләрниң йениға әвәтипту.
35 Лекин бағвәнләр қуллирини тутуп,
бирини думбалапту, бирини өлтүрүветипту,
йәнә бирини чалма-кесәк қипту. 36 У йәнә
бир қетим алдинқидинму көп қуллирини
әвәтипту, бирақ бағвәнләр уларғиму охшаш

муамилә қипту. 37 Ахирда, у «Оғлумниғу
һөрмәт қилар» дәп, оғлини әвәтипту.
38 Лекин бағвәнләр оғулни көрүп, өз
ара: «Бу болса мирасхор; келиңлар, уни
өлтүрүветип мирасини егиливалайли»
дейишипту. 39 Шуниң билән улар уни
тутуп үзүмзарлиқниң сиртиға ташлап
өлтүрүветипту. 40 Әнди үзүмзарлиқниң
егиси кәлгәндә, шу бағвәнләрни қандақ
қилар? 41 Улар униңға: — Бу рәзил адәмләрни
вәһшийлик билән йоқитиду. Үзүмзарлиқни
болса мевилирини өз вақтида өзигә
тапшуридиған башқа бағвәнләргә иҗаригә
бериду, — дәп җавап беришти. 42 Әйса
улардин сориди: — Муқәддәс язмилардики
муну сөзләрни оқуп бақмиғанмусиләр?:
— «Тамчилар ташливәткән таш болса,
Бурҗәк теши болуп тикләнди. Бу иш
Пәрвәрдигардиндур, Бу көзимиз алдида
карамәт бир иштур». 43 Шу сәвәптин
силәргә шуни ейтип қояйки, Худаниң
падишалиғи силәрдин тартивелинип,
униңға мувапиқ мевиләрни беридиған
башқа бир әлгә ата қилиниду. 44 Бу «таш»қа
жиқилған киши парә-парә болуп кетиду;
лекин бу таш һәр кимниң үстигә чүшсә,
уни кукум-талқан қиливетиду. 45 Баш
каһинлар вә Пәрисийләр униң ейтқан
тәмсиллирини аңлап, уларни өзлиригә
қаритип ейтқанлиғини чүшәнди. 46 Уни
тутуш йолини издигән болсиму, лекин
халайиқ уни пәйғәмбәр дәп қариғачқа,
улардин қорқушти.

22 Әйса уларға йәнә тәмсилләр билән
мундақ деди: 2 Әрш падишалиғи худди
өз оғли үчүн той зияпитини тәйярлиған
бир падишаға охшайду. 3 У чакарлирини
той зияпитигә тәклип қилинғанларни
чақиришқа әвәтипту, лекин улар келишкә
унимапту. 4 У йәнә башқа чакарлирини
әвәтип, уларға тапилап: «Чақирилғанларға:
— Мана, мән зияпитимни тәйяр қилдим;
мениң топақлирим, бордақ маллирим
союлди, һәммә нәрсә тәйяр. Зияпәткә
мәрһәмәт қилғай, дәйду, дәп ейтиңлар, —
дәпту. 5 Бирақ улар тәкливини етиварға
алмай, бириси етизлиғиға кәтсә, йәнә
бири содисиға кетипту. 6 Қалғанлири
болса [падишаниң] чакарлирини тутувелип,
хорлап өлтүрүветипту. 7 Падиша буни аңлап
қаттиқ ғәзәплинип, әскәрлирини чиқирип,
у қатилларни йоқитип, уларниң шәһиригә
от қоюветипту. 8 Андин у чакарлириға: «Той
зияпити тәйяр болди, лекин чақирилғанлар
[меһманлиққа] мунасип кәлмиди. 9 Әнди
силәр һәдә йолларға берип, удул кәлгән
адәмләрниң һәммисини той зияпитигә
тәклип қилиңлар» дәпту. 10 Буниң билән
чакарлар йолларға чиқип, яхши болсун,
яман болсун, удул кәлгәнлиги адәмләрниң
һәммисини жиғип әкәпту. Той соруни
меһманлар билән лиқ толупту. 11 Падиша
меһманлар билән көрүшкили киргәндә,
у йәрдә зияпәт кийими киймигән бир
кишини көрүпту. 12 Падиша униңдин:
«Бурадәр, зияпәт кийими киймәй, бу йәргә
қандақ кирдиң?» дәп сорапту, бирақ у
киши җавап берәлмәй қапту. 13 Падиша
чакарлириға: «Уни пут-қоллиридин бағлап,
тешидики қараңғулуққа ачиқип ташлаңлар!
У йәрдә жиға-зерәлар көтирилиду,
чишлирини ғучурлитиду» дәпту. 14 Чүнки
чақирилғанлар көп, лекин талланғанлар
аздур. 15 Буниң билән Пәрисийләр у
йәрдин чиқип, қандақ қилип уни өз
сөзи билән қапқанқа чүшүрүш һәққидә
мәслиһәтләшти. 16 Улар мухлислирини
Һеродниң тәрәпдарлири билән биллә униң
йениға әвәтип: — Устаз, силини сәмимий
адәм, кишиләргә Худаниң йолини садиқлиқ
билән үгитип келиватиду вә адәмләргә
қәтъий йүз-хатирә қилмай һеч кимгә ян
басмайду, дәп билимиз. 17 Қени, қандақ
ойлайла? [Рим императори] Қәйсәргә баҗ-
селиқ тапшуруш Тәврат қануниға уйғунму-
йоқ? — дейишти. 18 Лекин Әйса уларниң
рәзил нийитини билип: — Әй сахтипәзләр,
мени немишкә синимақчисиләр? 19 Қени,
баҗға тапшурулидиған бир тәңгә маңа
көрситиңлар, — деди. Улар бир динар
пулини әкәлди. 20 У улардин: — Буниң
үстидики сүрәт вә нам-исим кимниң? — дәп
сориди. 21 Қәйсәрниң, — дәп җавап бәрди

улар. У уларға: — Ундақ болса, Қәйсәрниң
һәққини Қәйсәргә, Худаниң һәққини Худаға
тапшуруңлар, — деди. 22 Улар бу сөзни
аңлап, һәйран болуп қелишти-дә, униң
йенидин кетип қалди. 23 Шу күни, «Өлгәнләр
тирилмәйду» дәйдиған Садуқийлар униң
алдиға келип қистап соал қойди: 24 —
Устаз, Муса [пәйғәмбәр Тәвратта]: «Бир
киши пәрзәнтсиз өлүп кәтсә, униң ака
яки иниси тул йәңгисини әмригә елип,
қериндиши үчүн нәсил қалдуруши лазим»
дәп тапилиған. 25 Бурун аримизда йәттә
ака-ука бар еди. Чоңи өйләнгәндин кейин
өлүп кәтти. Пәрзәнт көрмигәнликтин,
аялини иккинчи қериндишиниң әмригә
қалдурди. 26 Бирақ иккинчисидики әһвалму
униңкигә охшаш болди, андин бу иш
үчинчисидә таки йәттинчи қериндашқичә
охшаш давамлашти. 27 Ахирда, у аялму
өлүп кәтти. 28 Әнди тирилиш күнидә бу аял
йәттә ака-укиниң қайсисиниң аяли болиду?
Чүнки уни һәммиси әмригә алған-дә! 29
Әйса уларға мундақ җавап бәрди: — Силәр нә
муқәддәс язмиларни нә Худаниң қудритини
билмигәнлигиңлар үчүн азғансиләр. 30
Чүнки өлүмдин тирилгәндә инсанлар
өйләнмәйду, әргә тәгмәйду, бәлки Худаниң
әрштики пәриштилиригә охшаш болиду. 31
Әнди өлүмдин тирилиш мәсилиси һәққидә
Худаниң силәргә ейтқан: 32 «Мән Ибраһим,
Исһақ вә Яқупларниң Худасидурмән!»
дегән шу сөзини оқумидиңларму? Худа
өлүкләрниң әмәс, бәлки тирикләрниң
Худасидур!». 33 Бу сөзни аңлиған хәлиқ
униң тәлимидин һәйрануһәс қелишти. 34
Пәрисийләр униң Садуқийларниң ағзини
тувақлиғанлиғини аңлап, бир йәргә җәм
болушти. 35 Уларниң арисидики бир
Тәврат-қанун устази уни синаш мәхситидә
униңдин: 36 — Устаз, Тәврат қанунидики әң
муһим әмир қайси? — дәп қистап сориди.
37 У униңға мундақ деди: — «Пәрвәрдигар
Худайиңни пүтүн қәлбиң, пүтүн җениң,
пүтүн зеһниң билән сөйгин» 38 — әң улуқ,
биринчи орунда туридиған әмир мана шу.
39 Униңға охшайдиған иккинчи әмир болса
«Хошнаңни өзүңни сөйгәндәк сөй». 40 Пүтүн
Тәврат қануни вә пәйғәмбәрләрниң сөзлири
бу икки әмиргә есилған һалда маңиду. 41
Пәрисийләр җәм болуп турған вақитта,
Әйса улардин: 42 — Мәсиһ тоғрисида
қандақ ойлаватисиләр? У кимниң оғли?
— дәп сориди. Давутниң оғли, — дейишти
улар. 43 У уларға мундақ деди: Ундақта,
немә үчүн [Зәбурда] Давут уни Роһта
«Рәббим» дәп атап, — 44 «Пәрвәрдигар
мениң Рәббимгә ейттики: — «Мән сениң
дүшмәнлириңни айиғиң астида дәссәткичә,
Оң йенимда олтарғин!» — дәйду? 45 Давут
[Мәсиһни] шундақ «Рәббим» дәп атиған
турса, әнди у қандақму Давутниң оғли
болиду? 46 Вә һеч ким униңға җававән
бир еғизму сөз қайтуралмиди; шу күндин
етиварән, һеч ким униңдин соал сорашқиму
петиналмиди.

23 Бу сөзләрдин кейин, Әйса топ-
топ халайиққа вә мухлислириға
мундақ деди: 2 — Тәврат устазлири вә
Пәрисийләр Муса пәйғәмбәрниң [һөкүм
чиқириш] орнида олтарған болиду. 3
Шуңа, уларниң силәргә ейтқан һәммә
сөзлиригә көңүл қоюп, дегәнлирини
қилиңлар. Лекин уларниң қилғанлиридәк
қилмаңлар; чүнки улар өзлириниң дегинигә
өзлири әмәл қилмайду, 4 Бәлки улар
көтирәлмигидәк еғир жүкләрни бағлап
адәмләрниң зиммисигә артип қойиду. Амма
өзлири бу жүкләрни көтиришкә бирму
бармиғини мидирлитишни хушяқмайду.
5 Улар һәммә әмәллирини инсанларға
көз-көз қилиш үчүнла қилиду; чүнки
улар «айәт қаплири»ни кәң қилип
чигивелип, тонлириниң чучилирини узун
саңгилитип қойиду; 6 улар зияпәтләрдә
төрдә, синагогларда алдинқи орунларда
олтиришқа, 7 базарларда кишиләрниң
уларға болған [узун] саламлириға вә
өзлирини «Устаз, устаз» дәп аташлириға
амрақ келиду. 8 Бирақ силәр болсаңлар
«Устаз» дәп атилишни қобул қилмаңлар;
чүнки силәрниң ялғуз бирла устазиңлар
бар вә һәммиңлар қериндаштурсиләр. 9
Йәр йүзидә һеч қандақ кишини «Атам»

демәңлар, чүнки пәқәт бирла Атаңлар, йәни
әрштә Турғучи бардур. 10 Силәр «муәллим»
дәп атилишниму қобул қилмаңлар, чүнки
пәқәт бирла муәллим, йәни Мәсиһниң өзи
бардур; 11 бәлки араңларда әң мәртивилик
болған киши силәрниң хизмитиңларда
болиду. 12 Өзини жуқури тутмақчи
болғини төвән қилиниду, өзини төвән
тутқини жуқури қилиниду. 13 Бирақ
һалиңларға вай, әй Тәврат устазлири
вә Пәрисийләр, сахтипәзләр! Силәр әрш
падишалиғиниң ишигини инсанларға тақап
келиватисиләр! Я өзүңлар кирмәйсиләр,
я киришни истигәнләрниң киришигә йол
қоймайсиләр. 14 Һалиңларға вай, әй Тәврат
устазлири вә Пәрисийләр, сахтипәзләр!
Силәр тул аялларниң мал-дуниясини
йәватисиләр, шундақтиму башқилар алдида
тәқвадар көрүнсәк дәп, узундин-узун дуа
қилисиләр. Шуңа, силәр техиму еғир жазаға
тартилисиләр. 15 Һалиңларға вай, әй Тәврат
устазлири вә Пәрисийләр, сахтипәзләр!
Силәр бирла адәмни етиқатиңларға
киргүзүш үчүн, деңиз вә қуруқлуқни кезип
чиқисиләр. Бирақ у киши киргүзүлгәндин
кейин, силәр уни өзлириңлардин икки
һәссә бәттәр болған дозақниң пәрзәнти
қилип йетиштүрүп чиқисиләр. (Geenna g1067)
16 Һалиңларға вай, әй қариғу йолбашчилар!
Силәр: «Һәр қандақ киши ибадәтхана
билән қәсәм қилса, һеч немиси йоқ, бирақ
ибадәтханидики алтунни тилға елип қәсәм
қилғанлар қәсимидә турушқа қәриздар
болиду» дәйсиләр. 17 Әй ахмақлар, корлар!
Алтун улуқму яки алтунни муқәддәс қилған
ибадәтханиму? 18 Силәр йәнә: «Һәр ким
қурбангаһ билән қәсәм қилса, һеч немиси
йоқ, бирақ қурбангаһ үстидики һәдийәни
тилға елип қәсәм қилғанлар қәсимидә
турушқа қәриздар болиду» дәйсиләр. 19
Әй корлар! Һәдийә улуқму яки һәдийини
муқәддәс қилған қурбангаһму? 20 Шуңа,
қурбангаһни тилға елип қәсәм қилғучи
болса һәм қурбангаһ билән һәм униң
үстидики барлиқ нәрсиләр билән қәсәм
қилған болиду. 21 Ибадәтханини тилға
елип қәсәм қилғучиму һәм ибадәтханини,
һәм «ибадәтханида Турғучи»ни тилға елип
қәсәм қилған болиду. 22 Әршни тилға елип
қәсәм қилғучи Худаниң тәхти вә тәхттә
олтарғучиниң нами билән қәсәм қилған
болиду. 23 Һалиңларға вай, әй Тәврат
устазлири вә Пәрисийләр, сахтипәзләр!
Чүнки силәр һәтта ялпуз, арпибәдиян вә
зириләрниң ондин бир үлүшини өшрә
қилип Худаға атайсиләр-ю, бирақ Тәврат
қанунининиң техиму вәзинлик тәрәплири
болған адаләт, рәһимдиллик вә садиқлиқни
етиварға һеч алмайсиләр. Авал мошу
ишларни орундишиңлар керәк, андин шу
ишларниму ада қилмай қоймаслиғиңлар
керәк. 24 Әй қариғу йолбашчилар!
Силәр [чинәңләрдики] пашини сүзүп
еливетисиләр, лекин бирәр төгини пүтүн
пети жутуветисиләр! 25 Һалиңларға вай,
әй Тәврат устазлири вә Пәрисийләр,
сахтипәзләр! Силәр чинә-қачиларниң
тешинила жуюп пакизлиғиниңлар билән
уларниң ичи һәртүрлүк һерислик вә
ишрәтпәрәсликкә толған. 26 Әй қариғу
Пәрисий! Авал чинә-қачиниң ичини
пакла, шундақта тешиму пак болиду! 27
Һалиңларға вай, әй Тәврат устазлири вә
Пәрисийләр, сахтипәзләр! Силәр ақартип
қоюлған, сирти чирайлиқ көрүнидиған
лекин ичи өлүкләрниң устиханлири вә һәр
хил напак нәрсиләргә толған қәбирләргә
охшайсиләр. 28 Шуниңдәк тешиңлардин
инсанларниң алдида һәққаний адәмләрдәк
көрүнисиләр, лекин ичиңлар сахтипәзлик
вә итаәтсизлик билән толған. 29 Һалиңларға
вай, әй Тәврат устазлири вә Пәрисийләр,
сахтипәзләр! Чүнки силәр пәйғәмбәрләрниң
қәбирлирини ясап келиватисиләр,
һәққанийларниң мазарлирини безәп
келиватисиләр 30 вә силәр: «Ата-
бовилиримизниң заманида яшиған болсақ
едуқ, уларниң пәйғәмбәрләрниң қенини
төкүшлиригә шерик болмайттуқ» —
дәйсиләр. 31 Шуңа силәр өз сөзүңлар
билән өзүңларниң пәйғәмбәрләрни
өлтүргәнләрниң әвлатлири екәнлигиңларға
гувалиқ бәрдиңлар. 32 Ундақта, ата-
бовилириңлар башлиған қилмишлирини

толуқлаңлар! 33 Әй иланлар! Зәһәрлик
иланларниң нәсиллири! Дозақ җазасидин
қандақму қутулаларсиләр? (Geenna g1067)
34 Шуңа мана, силәргә пәйғәмбәрләр,
данишмәнләр вә алимларни әвәтип
туримән. Силәр уларниң бәзилирини
крестләп өлтүрисиләр, бәзилирини
синагоглириңларда дәрригә басисиләр,
шәһәрдин шәһәргә қоғлайсиләр. 35 Шундақ
қилип, һәққаний Һабилниң қан қәрзидин
тартип таки силәр ибадәтханидики
муқәддәс җай билән қурбангаһниң
арилиғида өлтүргән Бәрәкияниң оғли
Зәкәрияниң қан қәрзигичә, һәққанийларниң
йәр йүзидә еқитилған барлиқ қан қәризлири
бу дәвирниң бешиға чүшүрүлиду. 36 Мән
силәргә бәрһәқ шуни ейтип қояйки, шу
қилмишларниң җазасиниң һәммиси мошу
дәвирниң бешиға чүшиду. 37 Әй Йерусалим,
Йерусалим! Пәйғәмбәрләрни өлтүридиған,
өзигә әвәтилгән әлчиләрни чалма-кесәк
қилидиған шәһәр! Мекиян җүҗилирини
қанат астиға жиққандәк пәрзәнтлириңни
қанчә қетим қойнумға алмақчи болдум,
лекин силәр унимидиңлар! 38 Мана, әнди
өйүңлар силәргә харабә болуп қалиду! 39
Чүнки мән шуни силәргә ейтип қояйки,
силәр: «Пәрвәрдигарниң намида кәлгүчигә
мубарәк болсун!» демигичә, силәр мени
қайтидин һеч көрәлмәйсиләр.

24 Әйса ибадәтханидин чиқип, алдиға
кетиватқанда, мухлислири йениға
келип униң диққитини ибадәтхана
беналириға тартмақчи болди. 2 У
уларға: — Мана буларниң һәммисини
көрүватамсиләр? Мән силәргә бәрһәқ шуни
ейтип қояйки, бу йәрдә бир тал ташму таш
үстидә қалмайду, һәммиси қалдурулмай
гумран қилиниду, — деди. 3 У Зәйтун
теғида олтарғанда, мухлислири астиғина
униң йениға келип: — Бизгә ейтқинчу,
бу дегәнлириң қачан йүз бериду? Сениң
[қайтип] келишиң вә заманниң ахирини
көрситидиған қандақ аламәт болиду? — дәп
сорашти. (aiōn g165) 4 Әйса уларға җававән
мундақ деди: — Һези болуңларки, һеч
ким силәрни аздуруп кәтмисун. 5 Чүнки
нурғун кишиләр мениң намимда келип:
«Мәсиһ мән болимән» дәп, көп адәмләрни
аздуриду. 6 Силәр уруш хәвәрлири вә
уруш шәпилирини аңлайсиләр, булардин
алақзадә болуп кәтмәңлар; чүнки бу
ишларниң йүз бериши муқәррәр. Лекин
булар ахирәт әмәс. 7 Чүнки бир милләт
йәнә бир милләт билән урушқа чиқиду,
бир падишалиқ йәнә бир падишалиқ
билән урушқа чиқиду. Җай-җайларда
ачарчилиқ, вабалар вә йәр тәврәшләр йүз
бериду. 8 Лекин бу ишларниң йүз бериши
«туғутниң толғиғиниң башлиниши» болиду,
халас. 9 Андин кишиләр силәрни тутуп
азап-оқубәткә селип, өлтүриду, мениң
намим вәҗидин пүткүл әлләр силәрдин
нәпрәтлиниду. 10 Шуниң билән нурғунлар
етиқатидин таниду, бир-бирини тутуп
бериду вә бир-биригә өчмәнлик қилиду.
11 Нурғун сахта пәйғәмбәрләр мәйданға
чиқип, нурғун кишиләрни аздуриду. 12
Итаәтсизлик-рәзилликләрниң көпийиши
түпәйлидин, нурғун кишиләрдики меһир-
муһәббәт совуп кетиду. 13 Лекин ахирғичә
бәрдашлиқ бәргәнләр қутқузулиду. 14
Барлиқ әлләргә агаһ-гувалиқ болсун үчүн,
[Худаниң] падишалиғи һәққидики бу
хуш хәвәр пүткүл дунияға җакалиниду;
андин заман ахири болиду. 15 Даниял
пәйғәмбәр қәйт қилған «вәйран қилғучи
жиркиничлик номуссизлиқ»ниң муқәддәс
җайда турғинини көргиниңларда (китапхан
бу сөзниң мәнасини чүшәнгәй), 16 Йәһудийә
өлкисидә туруватқанлар тағларға қачсун;
17 өгүздә турған киши өйидики нәрсә-
керәклирини алғили чүшмәйла [қачсун]. 18
Етизлиқта турған кишиму чапинини алғили
өйигә янмисун. 19 У күнләрдә һамилдар
аяллар вә бала емитиватқанларниң һалиға
вай! 20 Қачидиған вақтиңларниң қиш яки
шабат күнигә тоғра келип қалмаслиғи
үчүн дуа қилиңлар. 21 Чүнки у чағда
дуния апиридә болғандин мошу чаққичә
көрүлүп бақмиған һәм кәлгүсидиму
көрүлмәйдиған дәһшәтлик азап-оқубәт
болиду. 22 У күнләр азайтилмиса, һеч қандақ

әт егиси қутулалмайтти; лекин [Худаниң]
Өз таллиғанлири үчүн у күнләр азайтилиду.
23 Әгәр у чағда бириси силәргә: «Қараңлар,
бу йәрдә Мәсиһ бар!» яки «[Мәсиһ] әнә
у йәрдә!» десә, ишәнмәңлар. 24 Чүнки
сахта мәсиһләр вә сахта пәйғәмбәрләр
мәйданға чиқиду, қалтис мөҗизилик
аламәтләр вә карамәтләрни көрситиду;
шуниң билән әгәр мүмкин болидиған
болса, һәтта [Худа] таллиғанларниму
аздуратти. 25 Мана, мән бу ишлар йүз
бериштин бурун силәргә уқтуруп қойдум.
26 Шуниң үчүн, бириси силәргә: «Қараңлар,
у чөл-баяванда!» десә, у йәргә бармаңлар.
«Қараңлар, у ичкиридики өйләрдә!» десә,
ишәнмәңлар. 27 Чүнки чақмақ шәриқтин
ғәрипкә ялт-юлт қилип қандақ чаққан болса,
Инсаноғлиниң келиши шундақ болиду. 28
Чүнки җәсәт қайси йәрдә болса, у йәрдиму
қузғунлар топлишиду! 29 У күнләрдики
азап-оқубәтләр өтүп кәткән һаман, қуяш
қарийиду, ай йоруқлуғини бәрмәйду,
юлтузлар асмандин төкүлүп чүшиду,
асмандики күчләр ләрзигә келиду. 30 Андин
Инсаноғлиниң аламити асмандин көрүниду;
йәр йүзидики пүткүл қәбилиләр жиға-
зерә көтиришиду. Улар Инсаноғлиниң күч-
қудрәт вә улуқ шан-шәрәп ичидә асмандики
булутлар үстидә келиватқанлиғини көриду.
31 У пәриштилирини зор җараңлиқ бир
канай садаси билән әвәтиду, улар униң
таллиғанлирини дунияниң төрт булуңидин,
асманниң бир четидин йәнә бир четигичә
һәрйәрдин жиғип бир йәргә җәм қилиду.
32 Әнҗир дәриғидин мундақ тәмсилни
биливелиңлар: — Униң шахлири көкирип
йопурмақ чиқарғанда, язниң йеқинлап
қалғанлиғини билисиләр. 33 Худди
шуниңдәк, [мән бая дегәнлиримниң]
һәммисини көргиниңларда, униң йеқинлап
қалғанлиғини, һәтта ишик алдида
туруватқанлиғини биливелиңлар. 34 Мән
силәргә бәрһәқ шуни ейтип қояйки, бу
аламәтләрниң һәммиси әмәлгә ашурулмай
туруп, бу дәвир өтмәйду. 35 Асман-
зимин йоқилиду, бирақ мениң сөзлирим
һәргиз йоқалмайду. 36 Лекин шу күни вә
вақит-саитиниң хәвирини болса, һеч ким
билмәйду — һәтта әрштики пәриштиләрму
билмәйду, уни пәқәт Атамла билиду.
37 Әнди Нуһ пәйғәмбәрниң күнлиридә
қандақ болған болса, Инсаноғли [қайтип]
кәлгәндиму шундақ болиду. 38 Чүнки топан
келишидин илгәрки күнләрдә, Нуһ кемигә
кирип олтарған күнгичә, [шу замандики]
кишиләр йәп-ичип, өйлинип вә ятлиқ
болуп кәлгән еди. 39 Топан туюқсиз келип
һәммисини ғәриқ қилғичә, кишиләр бу
ишниң униңдин хәвәрсиз болуп турғанға
охшаш, Инсаноғлиниң қайтип келишиму
шундақ болиду. 40 У күни, етизда икки
киши турған болиду; улардин бири елип
кетилиду, йәнә бири қалдурулиду; 41 икки
аял түгмән бешида туруп ун тартиватқан
болиду; улардин бири елип кетилиду, йәнә
бири қалдурулиду. 42 Шуниң үчүн, һошияр
болуңлар, чүнки Рәббиңларниң қайтип
келидиған вақти-саитини билмәйсиләр.
43 Лекин шуни билиңларки, әгәр өй
егиси оғриниң кечиси қайси җесәктә
келидиғанлиғини билгән болса, сәгәк
туруп оғриниң өйни тешип киришигә
һәргиз йол қоймайтти. 44 Шуниңға охшаш,
силәрму тәйяр туруңлар. Чүнки Инсаноғли
силәр ойлимиған вақит-саттә қайтип
келиду! 45 Ғоҗайини өз өйидикиләргә
мәсъул қилип, уларға озуқ-түлүгини вақти-
вақтида тәқсим қилип беришкә тайинлиған
ишәшлик вә пәмлик чакар ким болиду?
46 Ғоҗайин [өйигә] қайтқанда, чакириниң
шундақ қиливатқининиң үстигә кәлсә,
бу чакарниң бәхитидур! 47 Мән силәргә
бәрһәқ шуни ейтип қояйки, ғоҗайин уни
пүтүн егилигини башқурушқа қойиду.
48 Лекин мабада шу чакар рәзил болуп
көңлидә: «Ғоҗайиним һаял болуп қалиду»
дәп ойлап, 49 башқа чакар бурадәрлирини
бозәк қилишқа вә һарақкәшләргә һәмраһ
болуп йәп-ичишкә башлиса, 50 шу
чакарниң ғоҗайини күтүлмигән бир күни,
ойлимиған бир вақитта қайтип келиду
51 вә уни кесип икки парчә қилип, униң
несивисини сахтипәзләр билән охшаш

тәғдирдә бекитиду. Шу йәрдә жиға-зерәлар
көтирилиду, чишлирини ғучурлитиду.

25 У вақитта, әрш падишалиғи худди
қоллириға чирақларни елип тойи
болған жигитни қарши елишқа чиққан он
қиз қолдашқа охшайду. 2 Бу қизларниң
бәши пәмлик, бәши болса пәмсиз. 3
Пәмсиз қизлар чирақлирини алған болсиму,
йениға май еливалмапту. 4 Пәмлик
қизлар болса чирақлири билән биллә
қачилирида майму еливапту. 5 Жигит
кечигип кәлгәчкә, уларниң һәммисини уйқа
бесип ухлап қапту. 6 Йерим кечидә: «Мана,
жигит кәлди, қарши елишқа чиқиңлар!»
дегән аваз аңлинипту. 7 Буниң билән
бу қизларниң һәммиси орнидин туруп
чирақлирини пәрләпту. 8 Пәмсиз қизлар
пәмлик қизларға: «Чирақлиримиз өчүп
қалғиливатиду, мейиңлардин бериңларчу»
дәпту. 9 Бирақ пәмлик қизлар: «Яқ.
болмайду! Бәрсәк, бизгиму һәм силәргиму
йәтмәслиги мүмкин. Яхшиси, өзүңлар
[май] сатқучиларниң йениға берип
сетивелиңлар!» дәпту. 10 Лекин улар май
сетивалғили кетиватқанда, жигит келип
қапту, тәйяр болуп болған қизлар униң
билән бирликтә той зияпитигә кирипту.
Ишик тақипту. 11 Кейин қалған қизлар
қайтип келип: «Ғожам, ғожам, ишикни
ечивәткәйла!» дәпту. 12 Бирақ у: «Силәргә
бәрһәқ ейтайки, мән силәрни тонумаймән»
дәп җавап берипту. 13 Шуниң үчүн
сәгәк болуңлар, чүнки нә Инсаноғлиниң
келидиған күнини нә саитини билмәйсиләр.
14 [Әрш падишалиғи] худди яқа жутқа
чиқмақчи болуп, өз чакарлирини чақирип
дуниясини уларға тапшурған адәмгә
охшайду. 15 У адәм һәр бир чакарниң
қабилийитигә қарап, бирисигә бәш талант,
бирисигә икки талант, йәнә бирисигә бир
талант күмүч тәңгә берип, яқа жутқа йол
апту. 16 Бәш талант тәңгә алған чакар берип
оқәт қилип, йәнә бәш талант тәңгә пайда
тепипту. 17 Шу йолда икки талант тәңгә
алғиниму йәнә икки талант тәңгә пайда
апту. 18 Лекин бир талант тәңгә алғини болса
берип йәрни колап, ғожайини бәргән пулни
көмүп йошуруп қоюпту. 19 Әнди узун вақит
өткәндин кейин, бу чакарларниң ғожиси
қайтип келип, улар билән һесаплишипту. 20
Бәш талант тәңгә алғини йәнә бәш талант
тәңгини қошуп елип келип: «Ғожам, сили
маңа бәш талант тәңгә тапшурғандила.
Қарсила, йәнә бәш талант тәңгә пайда
алдим» дәпту. 21 Ғожайини униңға: Убдан
бопту! Яхши вә ишәшлик чакар екәнсән!
Мән саңа һавалә қилған кичиккинә ишта
ишәшлик болуп чиқтиң, сени көп ишларға
қоймән. Кәл, ғожайиниңниң хошаллиғиға
ортақ бол!» дәпту. 22 Икки талант тәңгә
алғиниму келип: «Ғожам, сили маңа икки
талант тәңгә тапшурғандила. Қарсила,
йәнә икки талант тәңгә пайда алдим»
дәпту. 23 Ғожайини униңға: «Убдан бопту!
Яхши вә ишәшлик чакар екәнсән! Мән саңа
һавалә қилған кичиккинә ишта ишәшлик
болуп чиқтиң, сени көп ишларға қоймән.
Кәл, ғожайиниңниң хошаллиғиға ортақ
бол!» дәпту. 24 Андин, бир талант тәңгә
алғиниму келип: «Ғожам, силиниң чиң адәм
екәнликлирини биләттим, чүнки өзлири
теримиған йәрдин һосулни орувалалайла,
һәмдә уруқ чачмиған йәрдинму хаман
алила. 25 Шуңа қорқуп, силиниң бәргән
бир талант тәңгилирини йәргә көмүп
йошуруп қойған едим. Мана пуллирини
алсила» дәпту. 26 Ғожиси униңға: «Әй,
рәзил, һорун чакар! Сән мени теримиған
йәрдин орувалидиған, уруқ чачмиған
йәрдин хаман алидиған адәм дәп билип, 27
һеч болмиғанда пулумни җазанихорларға
аманәт қоюшуң керәк едиғу! Шундақ қилған
болсаң мән қайтип кәлгәндә пулумни
өсүми билән алған болмамтим?! 28 Шуңа,
униң қолидики талант тәңгини елип, он
талант тәңгә бар болғанға бериңлар! 29
Чүнки кимдә бар болса, униңға техиму
көп берилиду, униңда молчилиқ болиду;
амма кимдә йоқ болса, һәтта униңда
бар болғанлириму униңдин мәһрум
қилиниду. 30 Бу ярамсиз чакарни тешидики
қараңғулуққа ачиқип ташлаңлар! У йәрдә
жиға-зерәлар көтирилиду, чишлирини

ғучурлитиду» дәпту. 31 Инсаноғли өз
шан-шәриви ичидә барлиқ пәриштилири
билән биллә кәлгинидә, шәрәплик тәхтидә
олтириду. 32 Барлиқ әлләр униң алдиға
жиғилиду. Падичи қойларни өшкиләрдин
айриғинидәк у уларни айрийду; 33 у
қойларни оң йениға, өшкиләрни сол
йениға айрийду. 34 Андин Падиша оң
йенидикиләргә: «Әй Атам бәхит ата
қилғанлар, келиңлар! Аләм апиридә
болғандин бери силәр үчүн тәйярланған
падишалиққа варис болуп егә болуңлар! 35
Чүнки ач қалғинимда силәр маңа йемәклик
бәрдиңлар, уссуз қалғинимда уссулуқ
бәрдиңлар, мусапир болуп жүргинимдә өз
өйүңләргә алдиңлар, 36 яланач қалғинимда
кийдүрдүңлар, кесәл болуп қалғинимда
һалимдин хәвәр алдиңлар, зинданда
ятқинимда йоқлап турдуңлар» — дәйду. 37
У чағда, һәққаний адәмләр униңға: «И Рәб,
биз сени қачан ач көрүп озуқ бәрдуқ яки
уссуз көрүп уссулуқ бәрдуқ? 38 Сени қачан
мусапир көрүп өйүмизгә алдуқ яки яланач
көрүп кийгүздуқ? 39 Сениң қачан кесәл
болғиниңни яки зинданда ятқиниңни көрүп
йоқлап бардуқ?» дәп сорайду. 40 Вә Падиша
уларға: «Мән силәргә бәрһәқ шуни ейтайки,
мошу қериндашлиримдин әң кичигидин
бирәрсигә шуларни қилғиниңларму,
дәл маңа қилған болдуңлар» дәп жавап
бериду. 41 Андин у сол йенидикиләргә:
«Әй ләнитиләр, көзүмдин йоқилиңлар!
Шәйтан билән униң пәриштилиригә
һазирланған мәңгү өчмәс отқа кириңлар!
(aiōnios g166) 42 Чүнки ач қалғинимда маңа
озуқ бәрмидиңлар, уссуз қалғинимда
уссулуқ бәрмидиңлар; 43 мусапир болуп
жүргинимдә өз өйүңләргә алмидиңлар,
яланач қалғинимда кийдүрмидиңлар,
кесәл болғинимда вә зинданда ятқинимда
йоқлимидиңлар» дәйду. 44 У чағда, улар:
«И Рәб, сени қачан ач, уссуз, мусапир,
яланач, кесәл яки зинданда көрүп туруп
хизмитиңдә болмидуқ?» дәйду. 45 Андин
падиша уларға: «Мән силәргә бәрһәқ
шуни ейтайки, мошулардин әң кичигидин
бирәрсигә шундақ қилмиғиниңлар маңиму
қилмиған болдуңлар» дәп жавап бериду. 46
Буниң билән улар мәңгүлүк жазаға кирип
кетиду, лекин һәққанийлар болса мәңгүлүк
һаятқа кириду. (aiōnios g166)

26 Әйса бу сөзләрни қилип болғандин
кейин, мухлислириға: 2 — Силәргә
мәлумки, икки күндин кейин «өтүп
кетиш һейти» болиду, шу чағда Инсаноғли
крестлиниш үчүн тутуп берилиду, — деди. 3
Баш каһинлар вә ақсақаллар Қаяфа исимлиқ
баш каһинниң сарийида җәм болушти. 4
Улар Әйсани қандақ қилип һейлә-нәйрәң
билән тутуп өлтүрүш тоғрисида мәслиһәт
қилишти. 5 Бирақ улар: — Бу иш һейт-
айәм күнлири қилинмисун. Болмиса, хәлиқ
арисида малиманчилиқ чиқиши мүмкин, —
дейишти. 6 Әнди Әйса Бәйт-Ания йезисида,
«Симон мохо»ниң өйидә болғинида, 7 бир
аял униң йениға кирди. У ақ қаштеши
шешидә наһайити қиммәтлик әтирни елип
кәлгән болуп, Әйса дәстиханда олтарғанда,
әтирни униң бешиға қуйди. 8 Лекин
мухлислар буни көрүп хапа болушуп: — Зади
немишкә бундақ исрапчилиқ қилиниду? 9
Чүнки бу әтирни көп пулға сетип, пулини
кәмбәғәлләргә сәдиқә қилса болаттиғу!
— дейишти. 10 Лекин Әйса уларниң
көңлидикини билип уларға: — Бу аялниң
көңлини немә дәп ағритисиләр? Чүнки у
мән үчүн яхши бир ишни қилди. 11 Чүнки
кәмбәғәлләр дайим силәрниң араңларда
болиду, лекин мениң араңларда болушум
силәргә дайим несип боливәрмәйду! 12 Бу
аялниң бу әтирни бәдинимгә қуюши мениң
дәпнә қилинишимға тәйяр болушум үчүн
болди. 13 Мән силәргә бәрһәқ шуни ейтип
қояйки, бу хуш хәвәр пүткүл дунияниң
қәйеридә жакаланса, бу аял әслинип,
униң қилған бу иши тәриплиниду, —
деди. 14 Бу иштин кейин, он иккиләндин
Йәһуда Ишқарийот исимлиқ бири баш
каһинларниң алдиға берип: 15 — Уни
тутуп бәрсәм, маңа немә берисиләр? —
деди. Улар униң алдиға оттуз күмүч тәңгә
қойди. 16 Йәһуда шуниңдин етиварән уни
тутуп беришкә мувапиқ пурсәт издәшкә

башлиди. 17 Петир нан һейтиниң биринчи
күни, мухлислар Әйсаниң йениға келип: —
Өтүп кетиш һейтиниң тамиғини йейишиң
үчүн қәйәрдә тәйярлишимизни халайсән?
— дәп сориди. 18 У уларға: — Шәһәргә
кирип паланчиниң өйигә берип униңға:
«Устаз: — Вақит-саитим йеқинлишип қалди,
өтүп кетиш һейтини мухлислирим билән
бирликтә сениң өйүңдә өткүзәй — дәйду»
дәп ейтиңлар, — деди. 19 Мухлислар Әйсаниң
тапилиғинидәк өтүп кетиш һейтиниң
тамиғини шу йәрдә тәйярлиди. 20 Кәчқурун,
у он иккилән билән дәстиханда олтарди. 21
Улар ғизалиниватқанда у: — Мән силәргә
бәрһәқ шуни ейтип қояйки, араңлардики
бирәйлән маңа сатқунлуқ қилиду, — деди.
22 [Буни аңлап] улар интайин қайғуға
чөмүп, бир-бирләп униңдин: — Я Рәб,
мән әмәстимән? — дәп сорашқа башлиди.
23 У жававән: — Қолидики нанни мән
билән тәң таваққа төгүргән киши, маңа
сатқунлуқ қилғучи шу болиду. 24 Инсаноғли
дәрвәқә [муқәддәс язмиларда] өзи тоғрисида
пүтүлгинидәк [өлүмгә] кетиду; бирақ
Инсаноғлиниң тутуп берилишигә васитичи
болған адәмниң һалиға вай! У адәм
туғулмиған болса яхши болатти! — деди.
25 Униңға сатқунлуқ қилидиған Йәһуда: —
Устаз, мән әмәстимән? — дәп сориди. У
униңға: — Өзүң дедиң жуму, — деди. 26
Улар ғизалиниватқанда, Әйса бир нанни
қолиға елип [Худаға] тәшәккүр-һәмдусана
ейтқандин кейин, уни уштуп, мухлислириға
үләштүрүп бәрди вә: —Елиңлар, йәңлар, бу
мениң теним, — деди. 27 Андин, қолиға
жамни елип [Худаға] тәшәккүр-һәмдусана
ейтип, уни мухлислириға тутуп: —
Һәммәйлән буниңдин ичиңлар. 28 Бу мениң
нурғун адәмләрниң гуналириниң кәчүрүм
қилиниши үчүн төкүлидиған, йеңи әһдини
түзидиған қенимдур. 29 Лекин мән шуни
силәргә ейтайки, Атамниң падишалиғида
силәр билән бирликтә йеңидин шараптин
ичмигичә, үзүм телиниң шәрбитини һәргиз
ичмәймән, — деди. 30 Улар мәдһийә күйини
ейтқандин кейин талаға чиқип, Зәйтун
теғиға қарап кетишти. 31 Андин Әйса уларға:
— Бүгүн кечә силәр һәммиңлар мениң
түпәйлимдин тандурулуп путлишисиләр,
чүнки [муқәддәс язмиларда]: — «Мән
падичини уруветимән, Падидики қойлар
патипарақ болуп тарқитиветилиду» дәп
пүтүлгән. 32 Лекин мән тирилгәндин
кейин Галилийәгә силәрдин бурун баримән,
— деди. 33 Петрус униңға жававән: —
һәммәйлән сениң түпәйлиңдин тандурулуп
путлашсиму, мән һәргиз путлашмаймән,
деди. 34 Әйса униңға: — Мән саңа
бәрһәқ шуни ейтип қояйки, бүгүн кечә
ғораз чиллаштин бурун, сән мәндин
үч қетим танисән, — деди. 35 Петрус
униңға: — Сән билән биллә өлүшүм керәк
болсиму, сәндин һәргиз танмаймән, —
деди. Қалған мухлисларниң һәммисиму
шундақ дейишти. 36 Андин Әйса улар билән
биллә Гетсиманә дегән йәргә кәлди. У
мухлисларға: «Мән у яққа берип дуа-тилавәт
қилип кәлгичә, мошу жайда олтирип
туруңлар» деди. 37 У Петрусни, шундақла
Зәбәдийниң икки оғлини биргә елип маңди
вә қаттиқ азаплинип, көңли толиму пәришан
болушқа башлиди. 38 У уларға: — Җеним
өлидиғандәк бәкму азапланмақта. Силәр
бу йәрдә қелип, мән билән бирликтә ойғақ
туруңлар, — девиди, 39 Вә сәл нерирақ
берип, өзини йәргә етип дүм йетип дуа
қилип: — И Атам, мүмкин болса, бу қәдәһ
мәндин өтүп кәтсун! Лекин бу иш мән
халиғандәк әмәс, сән халиғандәк болсун,
— деди. 40 У мухлисларниң йениға қайтип
кәлгинидә, уларниң ухлап қалғанлиғини
көрүп, Петрусқа: — Мән билән биллә
бирәр саатму ойғақ туралмидиңларму?!
41 Езиқтурулуштин сақлиниш үчүн, ойғақ
туруп дуа қилиңлар. Роһ пидакар болсиму,
лекин кишиниң әтлири ажиздур, — деди.
42 У иккинчи қетим берип, йәнә дуа
қилип: — И Атам, әгәр мән бу қәдәһни
ичмисәм у мәндин кәтмисә, ундақта сениң
ирадәң ада қилинсун, — деди. 43 У
уларниң йениға [қайтип] кәлгинидә, йәнә
ухлап қалғанлиғини көрди, чүнки уларниң
көзлири уйқиға илинған еди. 44 Шуниң
билән у улардин айрилип үчинчи қетим

берип, йәнә шу сөзләр билән дуа қилди. 45
Андин у мухлисларниң йениға келип уларға:
— Силәр техичә ухлаватамсиләр, техичә
дәм еливатамсиләр? Мана, вақит-саити
йеқинлашти; Инсаноғли гунакарларниң
қолиға тапшурулиду. 46 Қопуңлар, кетәйли;
мана, маңа сатқунлуқ қилидиған киши
йеқин кәлди! — деди. 47 Униң сөзи техи
түгимәйла, он иккиләндин бири болған
Йәһуда кәлди; униң йенида баш каһинлар
вә хәлиқ ақсақаллири тәрипидин әвәтилгән,
қилич-тоқмақларни көтәргән зор бир топ
адәм бар еди. 48 Униңға сатқунлуқ қилғучи
улар билән аллибурун ишарәтни бекитип:
«Мән кимни сөйсәм, у дәл шудур. Силәр
уни тутуңлар» дәп келишкән еди. 49 У
удул Әйсаниң алдиға берип: — Салам,
устаз! — дәп уни сөйүп кәтти. 50 Әйса
униңға: — Ағинәм, немә дәп кәлдиң? — деди.
Шуниң билән, һелиқи адәмләр йопурулуп
келип, Әйсаға қол селип, уни тутқун
қилди. 51 Вә мана, Әйсаниң йенидикиләрдин
бирәйлән қиличини суғуруп, баш каһинниң
чакириға урувиди, униң қулиқини шилип
чүшүрүвәтти. 52 Әйса униңға: — Қиличиңни
қиниға сал, қилич көтәргәнләр қилич
астида һалак болиду. 53 Яки мени
Атисиға нида қилалмайдиған болди, дәп
ойлап қалдиңму?! Шундақ қилсамла У
маңа шуан он икки қисимдин артуқ
пәриштә маңдурмамду? 54 Бирақ мән
ундақ қилсам, муқәддәс язмилардики бу
ишлар муқәррәр болиду дегән бешарәтләр
қандақму әмәлгә ашурулсун? — деди. 55
Шу пәйттә Әйса топлашқан адәмләргә
қарап: — Бир қарақчини тутидиғандәк
қилич-тоқмақларни көтирип мени тутқили
кәпсиләрғу? Мән һәр күни ибадәтхана
һойлилирида силәр билән биллә олтирип
тәлим берәттим, лекин силәр у чағда мени
тутмидиңлар. 56 Лекин бу пүтүн ишларниң
йүз бериши пәйғәмбәрләрниң муқәддәс
язмилирида алдин-ала ейтқанлириниң
әмәлгә ашурулуши үчүн болди, — деди.
Бу чағда, мухлисларниң һәммиси уни
ташлап қечип кетишти. 57 Әнди Әйсани
тутқун қилғанлар уни баш каһин Қаяфаниң
алдиға елип беришти. Тәврат устазлири
билән ақсақалларму у йәрдә җәм болушқан
еди. 58 Петрус униңға таки баш каһинниң
сарийиниң [һойлисиғичә] жирақтин әгишип
келип, ишниң ақиветини көрүш үчүн
ичкиригә кирип, қаравулларниң арисида
олтарди. 59 Баш каһинлар, ақсақаллар
вә пүтүн алий кеңәшмә әзалири Әйсани
өлүм җазасиға мәһкүм қилиш үчүн, ялған
гува-испат издәйтти. 60 Нурғун ялған
гувачилар оттуриға чиққан болсиму, улар
булардин һеч қандақ испатқа еришәлмиди.
Ахирда, икки ялған гувачи оттуриға
чиқип: 61 — Бу адәм: «Мән Худаниң
ибадәтханисини бузуп ташлап, үч күн
ичидә қайта қуруп чиқалаймән» дегән,
деди. 62 Баш каһин орнидин туруп,
униңға: — Қени, җавап бәрмәмсән? Булар
сениң үстүңдин зади қандақ гувалиқларни
бериватиду? — деди. 63 Лекин Әйса сүкүт
қилип туривәрди. Баш каһин униңға: —
[Мәңгү] һаят болғучи Худа билән сениң
қәсәм қилишиңни буйруймәнки, бизгә
ейт, Худаниң Оғли Мәсиһ сәнму?» —
деди. 64 Әйса мундақ җавап қайтурди: —
Шундақ, сениң дегиниңдәк. Лекин шуниму
силәргә ейтайки, буниңдин кейин силәр
Инсаноғлиниң Қадир Болғучиниң оң йенида
олтиридиғинини вә көктики булутлар
үстидә келидиғинини көрисиләр. 65 Шуниң
билән баш каһин тонлирини житип ташлап:
— У күпүрлүк қилди! Әнди башқа һәр қандақ
гувачиниң немә һаҗити? Мана, өзүңлар
бу күпүрлүкни аңлидиңлар! 66 Буниңға
немә дәйсиләр? — деди. — У өлүм җазасиға
лайиқтур! — дәп җавап қайтурушти улар.
67 Буниң билән улар униң йүзигә түкүрүп,
униңға мушт атқили турди. Бәзилири уни
качатлап: 68 — Әй Мәсиһ, пәйғәмбәрчилик
қилмамсән, ейтип баққина, сени ким урди?
— дейишти. 69 Әнди Петрус сарайниң
ташқириқи һойлисида олтиратти. Бир дедәк
униң йениға келип: — Сән Галилийәлик
Әйса билән биргә едиңғу, — деди. 70 Лекин
у һәммәйләнниң алдида инкар қилип: —
Сениң немә дәватқанлиғиңни чүшәнмидим!
— деди. 71 Андин у даланға чиққанда, уни

көргән йәнә бир дедәк у йәрдә турғанларға:
— Бу адәмму Насарәтлик Әйса билән биргә
еди, — деди. 72 У йәнә инкар қилип:
— Мән у адәмни тонумаймән! — дәп
қәсәм ичти. 73 Бир аздин кейин, у йәрдә
турғанлар Петрусниң йениға келип униңға:
— Шүбһисизки, сән уларниң бири екәнсән,
чүнки тәләппузуң сени паш қилиду, —
дейишти. 74 [Петрус] қаттиқ қарғашлар
билән қәсәм қилип: — У адәмни зади
тонумаймән! — дейишигила ғораз чиллиди.
75 Петрус Әйсаниң: «Ғораз чиллаштин бурун,
сән мәндин үч қетим танисән!» дегән сөзини
есигә алди. У ташқириға чиқип, қаттиқ
жиға-зерә көтәрди.

27 Таң атқандила, пүтүн баш каһинлар
билән хәлиқ ақсақаллири Әйсани
өлүмгә мәһкүм қилдуруш үчүн
мәслиһәтләшти. 2 Улар уни бағлап апирип,
валий Понтиус Пилатусқа тапшуруп бәрди.
3 Униңға сатқунлуқ қилған Йәһуда униң
өлүмгә һөкүм қилинғанлиғини көрүп, бу
ишларға пушайман қилди вә баш каһинлар
билән ақсақалларға оттуз күмүч тәңгини
қайтуруп берип: 4 — Мән бегуна бир жанниң
қени төкүлүшкә сатқунлуқ қилип гуна
өткүздүм, — деди. Буниңға бизниң немә
каримиз? Өз ишиңни бил! — дейишти улар.
5 Йәһуда көмүш тәңгиләрни ибадәтханиниң
ичигә чөривәтти вә у йәрдин кетип, талаға
чиқип, есилип өлүвалди. 6 Баш каһинлар
көмүш тәңгиләрни жиғивелип: — Бу хун
төлүми болған [тәңгиләрдур], уларни
ибадәтханиниң ғәзнисигә қоюш һарам, —
дейишти. 7 Улар өз ара мәслиһәтлишип,
бу пуллар билән яқа жутлуқларға йәрлик
болсун дәп, сапалчиниң бир парчә
етизлиғини сетивалди. 8 Шуңа бу йәр
һазирғичә «қанлиқ етиз» дәп атилип
кәлмәктә. 9 Шу иш билән Йәрәмия
пәйғәмбәр тәрипидин бурун ейтилған муну
бешарәт әмәлгә ашурулди: — «Исраил хәлқи
униң үчүн баһалап бекиткән баһасини,
Йәни оттуз күмүч тәңгини улар елишти,
10 Вә Пәрвәрдигар маңа көрсәткәндәк,
Сапалчиниң етизини сетивелишқа
хәжләшти». 11 Әнди Әйса валийниң
алдиға турғузулди. Валий униңдин: —
Сән Йәһудийларниң падишасиму? —
дәп сориди. Ейтқиниңдәк, — деди Әйса.
12 Лекин баш каһинлар вә ақсақаллар
униң үстидин әрз-шикайәт қилғанда, у
бир еғизму жавап бәрмиди. 13 Буниң
билән Пилатус униңға: — Уларниң сениң
үстүңдин қилған шунчә көп шикайәтлирини
аңлимайватамсән? — деди. 14 Бирақ у
[Пилатусқа] жававән [шикайәтләрниң]
бирисигиму жавап бәрмиди. Валий буниңға
интайин һәйран қалди. 15 Һәр қетимлиқ
[өтүп кетиш] һейтида, валийниң халайиқ
тәләп қилған бир мәһбусни уларға қоюп
бериш адити бар еди. 16 Әйни вақитта,
[римлиқларниң] Бараббас исимлиқ атиқи
чиққан бир мәһбуси [зинданда] еди. 17
Халайиқ жәм болғанда, Пилатус улардин:
— Кимни силәргә қоюп беришимни
халайсиләр? Бараббасниму яки Мәсиһ
дәп аталған Әйсаниму? — дәп сориди 18
(чүнки у [баш каһин қатарлиқларниң]
һәсәтхорлуғи түпәйлидин уни тутуп
бәргәнлигини биләтти). 19 Пилатус «сорақ
тәхти»дә олтарғанда, аяли униңға адәм
әвәтип: — У һәққаний кишиниң ишиға
арилашмиғин. Чүнки түнүгүн кечә униң
сәвәвидин чүшүмдә көп азап чәктим, — дәп
хәвәр йәткүзди. 20 Лекин баш каһинлар
вә ақсақаллар болса халайиқни мақул
қилип, Бараббасни қоюп беришни вә
Әйсани йоқитишни тәләп қилдурди. 21
Валий жававән улардин йәнә: — Силәргә бу
иккисиниң қайсисини қоюп беришимни
халайсиләр? — дәп сориди. Бараббасни, —
дейишти улар. 22 Пилатус әнди: — Ундақ
болса, Мәсиһ дәп аталған Әйсани қандақ
бир тәрәп қилай? — деди. Һәммәйлән: —
У крестләнсун! — дейишти. 23 Пилатус:
— Немишкә? У зади немә яманлиқ
өткүзупту? — дәп сориди. Бирақ улар техиму
қаттиқ вақиришип: У крестләнсун! — дәп
турувелишти. 24 Пилатус сөзливеришниң
беһудә екәнлигини, бәлки буниң орниға
малиманчилиқ чиқидиғанлиғини көрүп,
су елип, көпчиликниң алдида қолини

жуйғач: — Бу һәққаний адәмниң қениға
мән жавапкар әмәсмән, буниңға өзүңлар
мәсъул болуңлар! — деди. 25 Пүтүн
хәлиқ жававән: — Униң қени бизниң
үстимизгә вә балилиримизниң үстигә
чүшсун! — дейишти. 26 Буниң билән Пилатус
Бараббасни уларға чиқирип бәрди. Әйсани
болса қаттиқ қамчилатқандин кейин,
крестләшкә [ләшкәрлиригә] тапшурди. 27
Андин валийниң ләшкәрлири Әйсани униң
ордисиға елип кирип, пүтүн ләшкәрләр
топини бу йәргә униң әтрапиға жиғди.
28 Улар Әйсани ялаңачлап, учисиға пәрәң
рәңлик тон кийдүрүшти. 29 Тикәнлик
шахчиларни өрүп бир таж ясап, бешиға
кийдүрди вә оң қолиға бир қомушни
тутқузди. Андин униң алдиға тизлинип:
«Яшиғайла, Йәһудийларниң падишаси!»
дәп мазақ қилишти. 30 Униңға түкүрүшти,
қомушни елип униң бешиға урушти. 31
Уни шундақ мазақ қилғандин кейин,
тонни салдуруп, учисиға өз кийимлирини
кийдүрди вә крестләш үчүн елип меңишти.
32 Улар ташқириға чиққинида, Курини
шәһирилик Симон исимлиқ бир кишини
учритип, уни тутуп келип Әйсаниң крестини
униңға мәжбурий көтәргүзди. 33 Улар
Голгота, йәни «Баш сүйәк» дегән йәргә
кәлгәндә, 34 [Әйсаға] ичиш үчүн кәкрә сүйи
арилаштурулған аччиқ шарап бәрди; лекин
у уни тетип баққандин кейин, ичкили
унимиди. 35 Ләшкәрләр уни крестлигәндин
кейин, чәк ташлишип кийимлирини
өз ара бөлүшүвалди. 36 Андин у йәрдә
олтирип униңға күзәтчилик қилди. 37
Улар униң бешиниң жуқури тәрипигә «Бу
Әйса, Йәһудийларниң падишасидур» дәп
йезилған шикайәтнамә тахтийини бекитти.
38 [Әйса] билән тәң икки қарақчиму крестка
миқланған болуп, бири оң тәрипидә, йәнә
бири сол тәрипидә еди. 39 Бу йәрдин
өткәнләр башлирини чайқишип, уни
һақарәтләп: 40 — Қени, сән ибадәтханини
бузуп ташлап, үч күн ичидә қайтидин ясап
чиқидиған адәм, әнди өзүңни қутқузә!
Худаниң Оғли болсаң, кресттин чүшүп
баққина! — дейишти. 41 Баш каһинларму,
Тәврат устазлири вә ақсақаллар билән
биргә уни мәсқирә қилип: 42 — Башқиларни
қутқузуптикән, өзини қутқузалмайду. У
Исраилниң падишасимиш! Әнди кресттин
чүшүп бақсунчу, андин униңға етиқат
қилимиз. 43 У Худаға таянған! Худа уни
әзизлисә, һазир қутқузуп баққай! Чүнки
у: «Мән Худаниң Оғли» дегән еди, —
дейишти. 44 Униң билән тәң крестләнгән
қарақчиларму уни шундақ һақарәтләшти. 45
Әнди күнниң алтинчи саитидин тоққузинчи
саитигичә пүткүл зиминни қараңғулуқ
басти. 46 Тоққузинчи саатләрдә Әйса
жуқури авазда: «Ели, ели, ләма савақтани?»
йәни «Худайим, Худайим, мени немишкә
ташливәттиң?» дәп қаттиқ нида қилди. 47 У
йәрдә турғанларниң бәзилири буни аңлап:
Бу адәм Иляс [пәйғәмбәр]гә муражиәт
қиливатиду, — дейишти. 48 Уларниң ичидин
бирәйлән дәрһал жүгүрүп берип бир
парчә булутни әкелип, уни аччиқ шарапқа
чилап, қомушниң учиға селип униңға
ичкүзүп қойди. 49 Бирақ башқилар: — Тохта!
Қарап бақайли, Иляс [пәйғәмбәр] келип
уни қутқузуп қалармекин? — дейишти.
50 Әйса жуқури аваз билән йәнә бир
вақириди-дә, роһини қоювәтти. 51 Вә мана,
шу дәқиқидә ибадәтханиниң [ичкири]
пәрдиси жуқуридин төвәнгә икки парчә
бөлүп житилди. Йәр-зимин тәвринип,
ташлар йерилип, 52 Қәбирләр ечилди (У
тирилгәндин кейин, [өлүмдә] ухлаватқан
нурғун муқәддәс бәндиләрниң тәнлириму
тирилди; улар қәбирләрдин чиқти вә
муқәддәс шәһәргә кирип, у йәрдә нурғун
кишиләргә көрүнди). 54 Әнди Әйсани
күзәт қиливатқан йүз беши һәм йенидики
ләшкәрләр йәрниң тәвришини вә башқа
йүз бәргән һадисиләрни көрүп, интайин
қорқушуп: — У һәқиқәтән Худаниң Оғли
екән! — дейишти. 55 У йәрдә йәнә бу
ишларға жирақтин қарап турған нурғун
аялларму бар еди. Улар әслидә Әйсаниң
хизмитидә болуп, Галилийәдин униңға
әгишип кәлгән еди. 56 Уларниң арисида
Магдаллиқ Мәрйәм, Яқуп билән Йүсүпниң
аниси Мәрйәм, Зәбәдийниң оғуллириниң

анисиму бар еди. 57 Кәчқурун, Ариматиялиқ
Йүсүп исимлиқ бир бай кәлди. Уму Әйсаниң
мухлислиридин еди. 58 У Пилатусниң
алдиға берип, Әйсаниң җәситини тәләп
қилди. Пилатус җәсәтни униңға тапшурушқа
әмир қилди. 59 Йүсүп җәсәтни елип, пакиз
канап рәхт билән орап кепәнлиди 60 вә
уни өзи үчүн қияда ойдурған йеңи қәбригә
қойди. Андин қәбирниң ағзиға йоған бир
ташни домилитип қоюп, кетип қалди 61
(шу чағда Магдаллиқ Мәрйәм билән йәнә
бир Мәрйәмму у йәрдә, қәбирниң удулида
олтиратти). 62 Әнди этиси, йәни «Тәйярлаш
күни» өткәндин кейин, баш каһинлар билән
Пәрисийләр җәм болушуп Пилатусниң
алдиға келип: 63 — Җанаблири, һелиқи
алдамчиниң һаят вақтида: «Мән өлүп
үчинчи күни тирилимән» дегини есимиздә
бар. 64 Шуниң үчүн, қәбир үчинчи күнигичә
мәһкәм қоғдилиши үчүн әмир бәргәйсиз.
Ундақ қилинмиса, мухлислири келип
җәсәтни оғрилап кетип, андин хәлиққә:
«У өлүмдин тирилди» дейиши мүмкин.
Бундақ алдамчилиқ алдинқисидинму
бәттәр болиду, — дейишти. 65 Пилатус
уларға: — Бир гуруппа күзәтчи ләшкәрни
силәргә тапшурдум. Қәбирни қурбиңларниң
йетишичә мәһкәм қоғдаңлар, — деди. 66
Шуниң билән улар [күзәтчи ләшкәрләр]
билән биллә берип, ташни печәтләп,
қәбирни муһапизәт астиға қойди.

28 Шабат күни өтүп, һәптиниң биринчи
күни таң атай дегәндә, Магдаллиқ
Мәрйәм билән йәнә бир Мәрйәм қәбирни
көрүшкә кәлди. 2 Вә мана, йәрләр туюқсиз
қаттиқ тәврәп кәтти; чүнки Пәрвәрдигарниң
бир пәриштиси асмандин чүшүп, [қәбиргә]
берип, ташни бир чәткә домилитип,
үстидә олтарған еди. 3 Пәриштиниң
қияпити чақмақтәк, кийимлири қардәк
аппақ еди. 4 Күзәтчиләр униңдин шунчә
қорқуштики, титришип, өлүктәк қетипла
қалди. 5 Пәриштә аялларға қарап: —
Қорқмаңлар! Силәрниң крестләнгән Әйсани
издәватқиниңларни билимән. 6 У бу йәрдә
әмәс; у өзи ейтқандәк тирилдүрүлди.
Келиңлар, Рәб ятқан җайни көрүңлар; 7
андин дәрһал берип униң мухлислириға: «У
өлүмдин тирилипту. Вә мана, у силәрдин
авал Галилийәгә баридикән, уни шу йәрдә
көридикәнсиләр» дәңлар. Мана мән буларни
силәргә ейтип бәрдим, — деди. 8 Шуңа
аяллар һәм қорқунуч һәм зор хошаллиқ
ичидә қәбирдин дәрһал айрилип, униң
мухлислириға хәвәр беришкә жүгүрүшти.
9 Улар мухлислирини хәвәрләндүрүшкә
маңғанда, мана Әйса уларниң алдиға
чиқип: — Салам силәргә! — деди. Уларму
алдиға берип, униң путиға есилип, униңға
сәҗдә қилди. 10 Андин Әйса уларға:
— Қорқмаңлар! Берип қериндашлиримға:
Галилийәгә бериңлар, дәп уқтуруңлар,
улар мени шу йәрдә көриду, — деди. 11
Аяллар техи йолда кетиватқанда, мана
күзәтчиләрниң бәзилири шәһәргә кирип,
болған вақиәләрниң һәммиси тоғрисида баш
каһинларға хәвәр қилди. 12 [Баш каһинлар]
ақсақаллар билән бир йәргә жиғилип
мәслиһәтләшкәндин кейин, ләшкәрләргә
бәк көп пул берип: 13 — Силәр: «Униң
мухлислири кечиси келип, биз ухлаватқанда
униң җәситини оғрилап әкетипту» — дәңлар.
14 Әгәр бу хәвәр валийниң қулиқиға йетип
қалса, биз уни қайил қилип силәрни
аваричиликтин сақлаймиз — деди. 15
Шундақ қилип, ләшкәрләр пулни алди вә
өзлиригә тапиланғандәк қилди. Шуниң
билән бу гәп бүгүнгичә Йәһудийлар арисида
тарқилип кәлмәктә. 16 Он бир мухлис
Галилийәгә берип, Әйса уларға бекиткән
таққа чиқишти. 17 Улар уни көргинидә
униңға сәҗдә қилишти; лекин бәзилири
гуманлинип қалди. 18 Әйса уларниң йениға
келип, мундақ деди: — Әрштә вә йәр йүзидә
барлиқ һоқуқ маңа берилди. 19 Шуниң
үчүн, берип пүткүл әлләрни [өзүмгә] мухлис
қилип йетиштүрүңлар, шундақла уларни
Ата, Оғул вә Муқәддәс Роһниң намиға тәвә
қилип чөмүлдүрүп, 20 уларға мән силәргә
тапилиған барлиқ әмирләргә әмәл қилишни
үгитиңлар. Вә мана, мән заман ахириғичә
һәр күни силәр билән биллә болимән. (aiōn
g165)

Маркус

1 Худаниң оғли Әйса Мәсиһниң хуш
хәвириниң башлиниши: 2 Йәшая
пәйғәмбәрниң язмисида хатириләнгәндәк:
— «Мана, алдиңда әлчимни әвәтимән. У
сениң йолуңни алдин-ала тәйярлайду. 3
Аңлаңлар, далада бирисиниң товлиған
авазини! У: «Пәрвәрдигарниң йолини
тәйярлаңлар, Униң үчүн чиғир йоллирини
түптүз қилиңлар!» — дәйду». 4 Кишиләрни
чөмүлдүрүш елип баридиған Йәһя
[пәйғәмбәр] чөл-баяванда пәйда болуп,
гуналарға кәчүрүм елип келидиған,
товва қилишни билдүридиған [суға]
«чөмүлдүрүш»ни җакалашқа башлиди.
5 Пүтүн Йәһудийә өлкисидикиләр вә
пүткүл Йерусалим шәһиридикиләр униң
алдиға чиқип, гуналирини иқрар қилиши
билән униң тәрипидин Иордан дәриясида
чөмүлдүрүлди. 6 Йәһя болса төгә жуңидин
қилинған кийим кийгән, белигә көн тасма
бағлиған еди; йемәклиги чекәткә билән
явайи һәрә һәсили еди. 7 У мундақ дәп
җакалайтти: — Мәндин қудрәтлик болған
бири мәндин кейин келиду. Мән һәтта
еңишип кәшлириниң боқучини йешишкиму
лайиқ әмәсмән! 8 Мән силәрни суғила
чөмүлдүримән, лекин у силәрни Муқәддәс
Роһқа чөмүлдүриду. 9 Шу күнләрдә
шундақ болдики, Әйса Галилийә өлкисиниң
Насарәт шәһиридин келип, Йәһя тәрипидин
Иордан дәриясида чөмүлдүрүлди. 10 У
судин чиққандила, асманларниң йерилип,
Роһниң кәптәр қияпитидә чүшүп, өз үстигә
қонуватқанлиғини көрди. 11 Шуниң билән
асманлардин: «Сән Мениң сөйүмлүк Оғлум,
Мән сәндин толуқ хурсәнмән!» дегән бир
аваз аңланди. 12 Вә Роһ дәрһал уни чөл-
баяванға сүйләп чиқарди. 13 У чөлдә қириқ
күн туруп, Шәйтан тәрипидин синилип
туратти. У шу йәрдә явайи һайванлар
билән биллә еди; шу күнләрдә пәриштиләр
униң хизмитини қилди. 14 Әнди Йәһя
соланғандин кейин, Әйса Галилийә өлкисигә
берип: «Вақит-саити тошти, Худаниң
падишалиғи йеқинлашти! Товва қилиңлар,
хуш хәвәргә ишиниңлар!» дәп Худаниң
падишалиғиниң хуш хәвирини җакалашқа
башлиди. 16 [Шу күнләрдә] у Галилийә
деңизи бойида кетиветип, Симон билән
иниси Андриясни көрди. Улар белиқчи
болуп, деңизға тор ташлаватәтти. 17 Әйса
уларға: — Мениң кәйнимдин меңиңлар, мән
силәрни адәм тутқучи белиқчи қилимән!
— деди. 18 Улар шуан торлирини ташлап,
униңға әгишип маңди. 19 У шу йәрдин
бир аз өтүп Зәбәдийниң оғли Яқупни
иниси Юһанна билән көрди. Бу иккиси
кемидә туруп торлирини оңшаватәтти. 20
У шуан уларниму чақирди. Улар атиси
Зәбәдийни мәдикарлар билән биллә
кемидә қалдуруп, өзлири униң билән
маңди. 21 Улар КәпәрНаһум шәһиригә
кирди. Шабат күни у удул синагогқа
кирип, тәлим беришкә башлиди. 22
Халайиқ униң тәлимигә һәйрануһәс
болушти. Чүнки униң тәлимлири Тәврат
устазлириниңкигә охшимайтти, бәлки
толиму нопузлуқ еди. 23 Синагогта напак
роһ чаплашқан бир адәм бар еди. У: 24
— И Насарәтлик Әйса, биз билән кариң
болмисун! Сән бизни йоқатқили кәлдиңму?
Мән сениң кимлигиңни билимән, сән
Худаниң Муқәддәс болғучисисән! — дәп
товлайтти. 25 Лекин Әйса [җинға] тәнбиһ
берип: — Ағзиңни юм, бу адәмдин чиқ!
— деди. 26 Напак роһ һелиқи адәмниң
тенини тартиштуруп, қаттиқ вақириғиничә
униңдин чиқип кәтти. 27 Халайиқ һәммиси
буниңдин интайин һәйран болуп, өз ара ғул-
ғула қилишип: — Бу қандақ иш? Йеңи бир
тәлимғу! Чүнки у һоқуқ билән һәтта напак
роһларғиму буйруқ қилалайдикән, уларму
униң сөзигә бойсунидикән, — дейишти. 28
Буниңдин униң шөһрити шу һаман пүтүн
Галилийә өлкисиниң әтрапиға пур кәтти. 29
Улар синагогдин чиқипла, Яқуп вә Юһанна
билән Симон вә Андриясниң өйигә барди.
30 Амма Симонниң қейинаниси қизитма
ичидә йетип қалған еди. Улар дәрһал униң
әһвалини [Әйсаға] ейтти. 31 У аялниң
қешиға берип, қолидин тутуп, йөләп өрә

турғузди. Униң қизитмиси дәрһал янди вә
у уларни күтүшкә киришти. 32 Кәчқурун
күн патқанда, кишиләр барлиқ ағриқларни
вә җин чаплашқанларни униң алдиға
елип келишти. 33 Пүтүн шәһәрдикиләр
ишик алдиға топлашқан еди. 34 Шуниң
билән у һәр түрлүк кесәлләргә гириптар
болған нурғун кишиләрни сақайтти вә
нурғун җинларни кишиләрдин һайдивәтти.
Лекин у җинларниң гәп қилишқа йол
қоймиди, чүнки улар униң ким екәнлигини
билишәтти. 35 Әтиси әтигән таң техи
атмастинла, у орнидин туруп, [шәһәрдин]
чиқип, хилвәт бир җайға берип дуа-тилавәт
қилди. 36 Симон билән униң һәмраһлири
уни издәп чиқти. 37 Уни тапқанда: — Һәммә
адәм сени издишиватиду! — дейишти. 38
У уларға: — Башқа йәрләргә, әтраптики
йезиларғиму сөз-каламни җакалишим
үчүн барайли. Чүнки мән дәл мошу
иш үчүн келишим, — деди. 39 Шундақ
қилип, у пүткүл Галилийә өлкисини
айлинип, синагоглирида сөз-каламни
җакалайтти һәмдә җинларни кишиләрдин
һайдиветәтти. 40 Мохо кесили бар бир киши
униң алдиға келип йелинип, тизлинип
туруп: — Әгәр халисиңиз, мени кесилимдин
пак қилалайсиз! — дәп өтүнди. 41 Әйса
ичи ағриғач қолини созуп униңға тәккүзүп
туруп: — Халаймән, пак қилинғин! —
девиди, 42 шу сөз биләнла мохо кесили
дәрһал бемардин кетип, у пак қилинди. 43 У
униңға: — Һазир бу ишни һеч кимгә ейтма,
бәлки удул берип [мәсъул] каһинға өзүңни
көрситип, каһинларда гувалиқ болуш
үчүн, Муса бу кесәлдин пакланғанларға
әмир қилған [қурбанлиқларни] сунғин,
— дәп уни қаттиқ агаһландуруп йолға
салди. 45 Бирақ у адәм чиқип, бу ишни
көп йәрләрдә җар селип, кәң йейиветти.
Шуниң билән Әйса һеч қандақ шәһәргә
очуқ-ашкарә кирәлмәй, бәлки шәһәрләр
сиртидики хилвәт җайларда турушқа
мәҗбур болди; халайиқ һәр тәрәптин униң
йениға топлишатти.

2 Бир нәччә күндин кейин у қайтидин
Кәпәрнаһумға кирди. У өйдикән, дегән
хәвәр тарқиливиди, 2 шунчә көп адәм у
йәргә жиғилдики, һәтта ишик алдидиму пут
дәссигидәк йәр қалмиған еди. У уларға сөз-
калам йәткүзүвататти. 3 Мана шу әснада,
бир нәччә адәм униң алдиға бир паләчни
елип кәлди; уни улардин төрти көтирип
әкәлгән еди. 4 Адәмниң көплүгидин униңға
йеқинлишалмай, улар униң үстидин өгүзни
тешип, төшүк ачқандин кейин паләчни
зәмбил билән [Әйсаниң алдиға] чүшүрди. 5
Әнди Әйса уларниң ишәшини көрүп паләчкә:
— Балам, гуналириң кәчүрүм қилинди, —
деди. 6 Лекин у йәрдә олтарған бәзи Тәврат
устазлири көңлидә гуманий соалларни
қоюп: 7 «Бу адәм немә үчүн мундақ дәйду?
У күпүрлүк қиливатидиғу! Худадин башқа
кимму гуналарни кәчүрүм қилалисун?»
дейишти. 8 Әйса шуан роһида уларниң
көңүллиридә шундақ гуманий соалларни
қоюватқанлиғини билип йетип, уларға
мундақ деди: — Силәр көңүлдә немишкә
шундақ соалларни қойисиләр? 9 Мошу
паләчкә: «Гуналириң кәчүрүм қилинди!»
дейиш асанму, яки «Орнуңдин тур, зәмбил-
көрпәңни жиғиштуруп маң!» дейиш асанму?
10 Амма һазир силәрниң Инсаноғлиниң
йәр йүзидә гуналарни кәчүрүм қилиш
һоқуқиға егә екәнлигини билишиңлар
үчүн, — У паләч кесәлгә: 11 — Саңа
ейтайки, орнуңдин тур, зәмбил-көрпәңни
жиғиштуруп өйүңгә қайт! — деди. 12
У дәрһал орнидин дәс туруп, зәмбил-
көрписини жиғиштурди вә һәммәйләнниң
көз алдида [өйдин] чиқип кәтти. Һәммәйлән
қаттиқ һәйран қелип Худани улуқлишип: —
Мошундақ ишни әзәлдин көрүп бақмиған
едуқ, — дейишти. 13 У йәнә деңиз бойиға
қарап маңди. Кишиләр топи униң әтрапиға
олишивалди. У уларға тәлим бәрди. 14 У
йолдин өтүп кетиватқанда, баҗ алидиған
орунда олтарған Алфайниң оғли Лавийни
көрүп, униңға: — Маңа әгәшкин, — деди.
У орнидин туруп, униңға әгәшти. 15
Вә шундақ болдики, у [Лавийниң] өйидә
дәстиханда олтарғанда, нурғун баҗгирлар

вә гунакарлар Әйса вә униң мухлислири
билән һәмдәстихан болди. Бундақ кишиләр
хелә көп еди, уларму униңға әгәшкән еди.
16 Әнди Тәврат устазлири вә Пәрисийләр
униң гунакарлар вә баҗгирлар билән
бир дәстиханда олтарғанлиғини көрүп,
мухлислириға: — У немишкә баҗгир вә
гунакарлар билән бир дәстиханда йәп-
ичип олтириду?! — дейишти. 17 Буни
аңлиған Әйса уларға: — Сағлам адәм әмәс,
бәлки бемарлар тевипқа муһтаҗдур. Мән
һәққанийларни әмәс, бәлки гунакарларни
чақирғили кәлдим, — деди. 18 Әнди
Йәһяниң мухлислири билән Пәрисийләр
роза тутувататти. Бәзиләр униң алдиға
келип: — Немишкә Йәһяниң мухлислири вә
Пәрисийләрниң мухлислири роза тутиду,
лекин сениң мухлислириң тутмайду? —
дәп сорашти. 19 Әйса җававән мундақ
деди: — Тойи болуватқан жигит техи тойда
һәмдәстихан олтарған чағда, меһманлири
роза тутуп олтарса қандақ болиду!? Тойи
болуватқан жигит тойда болсила, улар һеч
қандақ роза туталмайду. 20 Амма шу күнләр
келидуки, жигит улардин елип кетилиду,
улар шу күндә роза тутиду. 21 Һеч ким
кона көйнәккә йеңи рәхттин ямақ салмайду.
Ундақ қилса, йеңи ямақ [киришип],
кона кийимни тартиштуруп житиветиду.
Нәтиҗидә, житиқ техиму йоғинап кетиду.
22 Һеч ким йеңи шарапни кона тулумларға
қачилимайду. Әгәр ундақ қилса, шарапниң
[ечиши билән] тулумлар йерилип кетиду-дә,
шарапму төкүлүп кетиду һәм тулумларму
кардин чиқиду. Шуниң үчүн йеңи шарап
йеңи тулумларға қачилиниши керәк.
23 Бир шабат күни шундақ болдики,
у буғдайлиқлардин өтүп кетивататти.
Униң мухлислири йолда меңиватқанда
башақларни үзүшкә башлиди. 24 Пәрисийләр
униңға: — Қара, улар немишкә шабат күни
[Тәвратта] чәкләнгән ишни қилиду? —
дейишти. 25 У уларға: — [Падишаһ] Давутниң
өзи вә һәмраһлири һаҗәтмән болғанда,
йәни ач қалғанда немә қилғанлиғини
[муқәддәс язмилардин] оқумиғанмусиләр?
26 — Демәк, Абиятар баш каһин болған
вақтида, у Худаниң өйигә кирип, Худаға
аталған, Тәвратта пәқәт каһинларниң
йейишигила болидиған нанларни [сорап]
йегән, шундақла һәмраһлириғиму бәргән?
— деди. 27 У уларға йәнә: — Инсан шабат
күни үчүн әмәс, шабат күни инсан үчүн
яритилди. 28 Шуниң үчүн, Инсаноғли шабат
күнининиңму Егисидур, — деди.

3 У йәнә синагогқа кирди. Шу йәрдә бир
қоли йигиләп кәткән бир адәм бар еди. 2
[Пәрисийләр] Әйсаниң үстидин әрз қилайли
дәп шабат күнидә кесәл сақайтидиған-
сақайтмайдиғанлиғини пайлап жүрәтти.
3 Әйса қоли йигиләп кәткән адәмгә: —
Орнуңдин туруп, оттуриға чиққин! —
деди. 4 Андин, синагогдикиләрдин: —
Тәврат қануниға уйғун болғини шабат күни
яхшилиқ қилишму, яки яманлиқ қилишму?
Җанни қутқузушму яки һалак қилишму? —
дәп сориди. Лекин улар зуван сүрүшмиди. 5
У ғәзәп билән әтрапиға нәзәр селип уларға
көз жүгүртүп, уларниң таш жүрәклигидин
қайғурди. Андин у кесәлгә: — Қолуңни
узат, — деди. У қолини узитивиди, қоли
әслигә кәлтүрүлди. 6 Әнди Пәрисийләр
дәрһал сиртқа чиқип, уни қандақ йоқитиш
тоғрисида Һерод [падишаниң] тәрәпдарлири
билән мәслиһәт қилишқа башлиди. 7
Андин Әйса мухлислири билән биллә
у йәрдин айрилип деңиз бойиға кәтти;
Галилийә өлкисидин чоң бир топ адәмләр
униңға әгишип барди; шундақла униң
қилған әмәллирини аңлиған һаман,
пүтүн Йәһудийә өлкисидин, Йерусалим
шәһиридин, Идумия өлкисидин, Иордан
дәриясиниң қарши тәрипидин, Тур вә Зидон
шәһәрлириниң әтрапидики җайлардин
зор бир топ адәмләрму униң йениға
келишти. 9 У адәмләрниң көплигидин
өзини қистап қоймисун дәп мухлислириға
кичик бир кеминиң униңға йеқин
турушини тапилиди. 10 Чүнки у нурғун
бемарларни сақайтқини түпәйлидин
һәр қандақ ваба-кесәлликләргә гириптар
болғанларниң һәммиси униңға [қолумни]
бир тәккүзүвалсам дәп қистишип келишкән

еди. 11 Напак роһлар [чаплишивалғанлар]
қачанла уни көрсә, униң алдиға жиқилип:
«Сән Худаниң Оғлисән!» дәп вақиришатти.
12 Лекин у [напак роһларға] өзиниң ким
екәнлигини ашкарилимаслиққа қаттиқ
тәнбиһ берип агаһландуратти. 13 У таққа
чиқип, өзи халиған кишиләрни йениға
чақирди; улар униң йениға келишти. 14
У улардин он иккисини өзи билән биллә
болушқа, сөз-каламни җакалашқа, 15
кесәлләрни сақайтиш вә җинларни һайдаш
һоқуқиға егә болушқа таллап бекитти.
16 У [бекиткән он икки киши]: Симон
(у униңға Петрус дәп исим қойған), 17
Зәбәдийниң оғли Яқуп вә униң иниси
Юһанна, (у уларни «Бинни-Рәгаз», йәни
«Гүлдүрмама оғуллири» дәпму атиған), 18
Андрияс, Филип, Бартоломай, Матта, Томас,
Алфайниң оғли Яқуп, Тадай, милләтпәрвәр
дәп аталған Симон 19 вә униңға сатқунлуқ
қилған Йәһуда Ишқарийотлардин ибарәт.
20 У өйгә қайтип кәлгәндин кейин, у йәргә
йәнә шунчә нурғун адәмләр топландики,
уларниң һәтта ғизаланғидәкму вақти
чиқмиди. 21 [Әйсаниң] аилисидикиләр
буни аңлап, уни тутуп келишкә беришти.
Чүнки улар уни «Әқлини йоқитипту»
дегән еди. 22 Йерусалимдин чүшкән Тәврат
устазлири болса: «Униңда Бәәлзибуб бар»,
вә «У пәқәт җинларниң әмригә тайинип
җинларни қоғливетидикән», дейишәтти.
23 Шуниң үчүн у [Тәврат устазлирини]
йениға чақирип, уларға тәмсилләрни
ишлитип мундақ деди: — Шәйтан Шәйтанни
қандақму қоғлисун? 24 Әгәр падишалиқ өз
ичидин бөлүнүп өз ара соқушқан болса
шу падишалиқ пут тирәп туралмайду;
25 шуниңдәк әгәр бир аилә өз ичидин
бөлүнүп өз ара соқушса шу аилә пут тирәп
туралмайду. 26 Әгәр Шәйтан өз-өзигә қарши
чиқип бөлүнсә, у пут тирәп туралмай,
йоқалмай қалмайду. 27 Һеч ким күчтүңгүр
бирисиниң өйигә кирип, униң мал-мүлкини
булап кетәлмәйду — пәқәт у шу күчтүңгүрни
авал бағлалиса андин өйини булаң-талаң
қилалайду. 28 Шуни силәргә бәрһәқ ейтип
қояйки, инсан балилири өткүзгән түрлүк
гуналириниң һәммисини, шундақла улар
қилған күпүрлүклириниң һәммисини
кәчүрүшкә болиду. 29 Бирақ кимдиким
Муқәддәс Роһқа күпүрлүк қилса, әбәдил-
әбәткичә һеч кәчүрүлмәйду, бәлки мәңгүлүк
бир гунаниң һөкүми астида туриду. (aiōn
g165, aiōnios g166) 30 [Әйсаниң бу сөзи] уларниң
«Үниңға напак roһ чаплишипту» дегини
үчүн [ейтилған еди]. 31 Шу вақитта униң
аниси билән инилири кәлди. Улар сиртида
туруп, уни чақиришқа адәм киргүзди. 32
Бир топ халайиқ униң әтрапида олтиратти.
Улар: — Мана, аниңиз, инилириңиз сизни
издәп сиртта туриду, — дейишти. 33 Әйса
уларға җававән: — Ким мениң анам, ким
мениң инилирим? — деди. 34 Андин, у
өпчүрисидә олтарғанларға қарап мундақ
деди: Мана булар мениң анам вә инилирим!
35 Чүнки кимки Худаниң ирадисини ада
қилса, шу мениң ака-иним, ача-сиңлим вә
анамдур.

4 У йәнә деңиз бойида [хәлиққә] тәлим
беришкә башлиди. Униң әтрапиға зор
бир топ адәмләр олишивалғачқа, у бир
кемигә чиқип деңизда олтарди; пүткүл
халайиқ болса деңиз қирғиқида турушатти.
2 У уларға тәмсил билән нурғун ишларни
үгәтти. У тәлим берип мундақ деди:
3 — Қулақ селиңлар! Уруқ чачқучи
уруқ чачқили [етизға] чиқипту. 4 Уруқ
чачқанда уруқлардин бәзилири чиғир йол
бойиға чүшүпту, қушлар келип уларни
йәп кетипту. 5 Бәзилири туприғи аз
ташлиқ йәргә чүшүпту. Тописи чоңқур
болмиғанлиқтин, тезла үнүп чиқипту, 6
лекин күн чиқиш биләнла аптапта көйүп,
йилтизи болмиғачқа қуруп кетипту. 7
Бәзилири тикәнләрниң арисиға чүшүпту,
тикәнләр өсүп майсиларни боғувелип,
улар һеч һосул бәрмәпту. 8 Бәзилири
болса, яхши тупраққа чүшүпту. Улар өсүп
көпийип чоң болғанда һосул берипту.
Уларниң бәзилири оттуз һәссә, бәзилири
атмиш һәссә, йәнә бәзилири йүз һәссә
һосул берипту. 9 — Аңлиғидәк қулиқи
барлар буни аңлисун! — деди у. 10 У

униң әтрапидикиләр һәм он иккилән билән
ялғуз қалғанда, улар униңдин тәмсилләр
тоғрилиқ сорашти. 11 У уларға мундақ
деди: — Худаниң падишалиғиниң сирини
билишкә силәр несип болдуңлар. Лекин
сирттикиләргә һәммә иш тәмсилләр билән
уқтурулиду; 12 буниң билән: «Улар қарашни
қарайду, бирақ көрмәйду; Аңлашни аңлайду,
бирақ чүшәнмәйду; Шундақ болмисиди,
улар йолидин яндурулуши билән, Кәчүрүм
қилинатти» [дегән сөз әмәлгә ашурулиду].
13 Андин у уларға: — Силәр мошу
тәмсилниму чүшәнмидиңларму? Ундақта,
қандақму башқа һәр хил тәмсилләрни
чүшинәләйсиләр? — деди. 14 Уруқ
чачқучи сөз-калам чачиду. 15 Үстигә
сөз-калам чечилған чиғир йол бойи
шундақ адәмләрни көрсәткәнки, улар сөз-
каламни аңлиған һаман Шәйтан дәрһал
келип уларниң қәлбигә чечилған сөз-
каламни елип кетиду. 16 Буниңға охшаш,
ташлиқ йәрләргә чечилған уруқлар болса,
сөз-каламни аңлиған һаман хошаллиқ
билән қобул қилғанларни көрситиду. 17
Һалбуки, қәлбидә һеч йилтиз болмиғачқа,
пәқәт вақитлиқ туриду; сөз-каламниң
вәҗидин қийинчилиқ яки зиянкәшликкә
учриғанда, улар шуан йолдин чәтнәп
кетиду. 18 Тикәнләрниң арисиға чечилғини
шундақ бәзи адәмләрни көрсәткәнки, бу
адәмләр сөз-каламни аңлиғини билән, 19
лекин көңлигә бу дунияниң әндишилири,
байлиқларниң езиқтуруши вә башқа
нәрсиләргә болған һәвәсләр киривелип,
сөз-каламни боғуветиду-дә, у һеч һосул
чиқармайду. (aiōn g165) 20 Лекин яхши
тупраққа чечилған уруқлар болса — сөз-
каламни аңлиши билән уни қобул қилған
адәмләрни көрситиду. Бундақ адәмләр
һосул бериду, бириси оттуз һәссә, бириси
атмиш һәссә, йәнә бириси йүз һәссә һосул
бериду. 21 У уларға йәнә мундақ деди: —
Чирақ севәт яки кариват астиға қоюлуш
үчүн кәлтүрүләмду? У чирақданниң үстигә
қоюлуш үчүн кәлтүрүлмәмду? 22 Чүнки
йошурулған һеч қандақ иш ашкариланмай
қалмайду, шуниңдәк һәр қандақ мәхпий
иш йүз бәргәндин кейин аян болмай
қалмайду. 23 Аңлиғидәк қулиқи барлар
буни аңлисун! 24 Аңлиғанлириңларға
көңүл бөлүңлар! Чүнки силәр [башқиларға]
қандақ өлчәм билән өлчисәңлар, силәргиму
шундақ өлчәм билән өлчәп берилиду,
һәтта униңдинму көп қошуп берилиду. 25
Чүнки кимдә бар болса, униңға техиму көп
берилиду; амма кимдә йоқ болса, һәтта
униңда бар болғанлириму униңдин мәһрум
қилиниду. 26 У йәнә мундақ деди: — Худаниң
падишалиғи йәнә бирисиниң тупраққа уруқ
чачқиниға охшайду: 27 у ухлайду, орундин
туриду, кечә-күндүзләр өтүверип, уруқ
бих уруп өсиду. Лекин чачқучи қандақ
йол билән өсидиғанлиғини билмәйду. 28
Тупрақ өзлүгидин һосул бериду; уруқ авал
бих уриду, кейин баш чиқириду, ахирда
башақлар толуқ дан тутиду. 29 Дан пишқанда,
[чачқучи] дәрһал оғақ салиду, чүнки һосул
вақти кәлгән болиду. 30 У йәнә мундақ
деди: — Худаниң падишалиғини немигә
охшитимиз? Яки қандақ бир тәмсил билән
сүрәтләп берәләймиз? 31 У гоя бир тал қича
уруғиға охшайду. У йәргә терилғанда, гәрчә
йәр йүзидики барлиқ уруқларниң ичидә
әң кичиги болсиму, 32 терилғандин кейин,
һәр қандақ зираәттин егиз өсүп шундақ чоң
шахлайдуки, асмандики қушларму униң
сайисигә қониду. 33 У шуниңға охшаш
халайиқ аңлап чүшинәлигидәк нурғун
тәмсилләр билән сөз-каламни йәткүзди. 34
Лекин тәмсил кәлтүрмәй туруп уларға һеч
қандақ сөз қилмайтти. Лекин өз мухлислири
билән ялғуз қалғинида, уларға һәммини
чүшәндүрүп берәтти. 35 Шу күни кәч
киргәндә, у уларға: — Деңизниң у қетиға
өтәйли, — деди. 36 Улар халайиқни йолға
селиватқандин кейин, уни кемидә олтарған
пети елип жүрүп кетишти. Улар билән биллә
маңған башқа кемиләрму бар еди. 37 Вә мана,
әшәддий қара қуюн чиқип кәтти; шуниң
билән долқунлар кемини уруп, су һалқип
кирип, кемигә тошай дәп қалған еди. 38
Лекин у кеминиң аяқ тәрипидә ястуққа баш
қоюп уйқиға кәткән еди. Улар уни ойғитип:
— И устаз, һалак болуватқинимизға кариң

йоқму? — деди. 39 У орнидин туруп, боранға
тәнбиһ берип, деңизға: «Тиничлан! Җим
бол!» девиди, боран тохтап, чоңқур бир җим-
җитлиқ һөкүм сүрди. 40 — Немишкә шунчә
қорқисиләр? Силәрдә қандақсигә техичә
ишәш болмайду? — деди у уларға. 41 Уларни
интайин зор бир қорқунуч басти, улар бир-
биригә: — Бу адәм зади кимду? Һәтта шамал
вә деңизму униңға итаәт қилидикән-һә! —
дәп кетишти.

5 Улар деңизниң у қетиға,
Гадаралиқларниң жутиға йетип барди.
2 У кемидин чүшүши биләнла, напак роһ
чаплашқан бир адәм гөр өңкүрлиридин
чиқип, униң алдиға кәлди. 3 У адәм
өңкүрләрни макан қилған болуп, уни
һеч ким һәтта зәнҗирләр биләнму
бағлалмайтти. 4 Чүнки көп қетим пут-
қоллири кишән-зәнҗирләр билән бағланған
болсиму, у зәнҗирләрни үзүветип,
кишәнләрни чеқиватқан еди; һеч ким уни
бойсундуралмиған еди. 5 У кечә-күндүз
мазарлиқта вә тағлар арисида тохтавсиз
вақирап-җақирап жүрәтти, өз-өзини ташлар
билән кесип яриландуратти. 6 Лекин у
Әйсани жирақтин көрүп, униң алдиға
жүгүрүп берип, сәҗдә қилди 7 вә қаттиқ
авазда вақирап: — Һәммидин алий Худаниң
Оғли Әйса, сениң мениң билән немә кариң!
Худа һәққи, сәндин өтүнүп қалай, мени
қийнима! — деди 8 (чүнки Әйса униңға:
«Һәй напак роһ, униңдин чиқ!» дегән еди). 9
У униңдин: — Исмиң немә? — дәп сориди. —
Исмим «қошун» — чүнки санимиз көп, —
дәп җавап бәрди у. 10 Вә у Әйсадин уларни бу
жуттин һайдивәтмигәйсән, дәп көп өтүнүп
ялвурди. 11 Тағ бағрида чоң бир топ тоңғуз
падиси отлап жүрәтти. 12 Җинлар униңға: —
Бизни мошу тоңғузларға әвәткин, уларниң
ичигә кирип кетишкә йол қойғайсән,
— дәп ялвурушти. 13 Әйса дәрһал йол
қойди. Шуниң билән напак роһлар чиқип,
тоңғузларниң тенигә кириши биләнла,
тоңғузлар тик ярдин етилип чүшүп, деңизға
ғәриқ болди. Улар икки миңға йеқин еди. 14
Тоңғуз баққучилар болса у йәрдин қечип,
шәһәр-йезиларда бу ишларни пур қилди.
Шу йәрдикиләр немә иш йүз бәргәнлигини
көргили чиқишти. 15 Улар Әйсаниң йениға
кәлди вә илгири җинлар чаплишивалған
һелиқи адәмниң кийимләрни кийип, әс-
һоши җайида олтарғинини — йәни «қошун
җинлар» чаплашқан шу адәмни көрүп,
қорқуп кетишти. 16 Бу вақиәни көргәнләр
җинлар чаплашқан адәмдә немә йүз
бәргәнлигини вә тоңғузларниң ақивитини
хәлиққә баян қилип бәрди. 17 Буниң билән
халайиқ Әйсаға: Жутлиримиздин чиқип
кәткәйсән, дәп ялвурушқа башлиди. 18
У кемигә чиқиватқанда, илгири җинлар
чаплашқан һелиқи адәм униңдин: Мәнму
сән билән биллә барай, дәп өтүнди. 19 Лекин
у буниңға унимай: — Өз өйдикилириң вә
жутдашлириңниң йениға берип, уларға
Пәрвәрдигарниң саңа шунчилик улуқ
ишларни қилип бәргәнлигини, Униң
саңа рәһим-шәпқәт көрсәткәнлигини
хәвәрләндүргин, — деди. 20 У қайтип
берип, Әйсаниң өзигә қандақ улуқ ишларни
қилғанлиғини «Он шәһәр райони»да җар
қилишқа башлиди. Буни аңлиғанларниң
һәммиси толиму һәйран қелишти. 21 Әйса
қайтидин кемә билән деңизниң у қетиға
өткәндә, зор бир топ халайиқ униң йениға
жиғилди; у деңиз бойида туратти. 22 Мана,
мәлум бир синагогниң чоңи Яирус исимлиқ
бир киши кәлди. У уни көрүп айиғиға
жиқилип: — Кичик қизим өләй дәп қалди.
Берип униңға қоллириңизни тәккүзүп
қойсиңиз, у сақийип яшиғай! — дәп қаттиқ
йелинди. 24 Әйса униң билән биллә барди.
Зор бир топ халайиқму олишип қисташқан
һалда кәйнидин меңишти. 25 Хун тәврәш
кесилигә гириптар болғиниға он икки жил
болған бир аял бар болуп, 26 у нурғун
тевипларниң қолида көп азап тартип, бар-
йоқини хәҗләп түгәткән болсиму, һеч
қандақ үнүми болмай, техиму еғирлишип
кәткән еди. 27 Бу аял Әйса һәққидики
гәпләрни аңлап, халайиқниң оттурисидин
қистилип келип, арқа тәрәптин униң тонини
силиди. 28 Чүнки у көңлидә: «Униң тонини
силисамла сақаймай қалмаймән» дәп

ойлиған еди. 29 Хун шуан тохтап, аял кесәл
азавидин сақайтилғанлиғини өз тенидә
сәзди. 30 Әйса дәрһал вуҗудидин қудрәтниң
чиққанлиғини сезип, халайиқниң ичидә
кәйнигә бурулуп: — Кийимимни силиған
ким? — дәп сориди. 31 Мухлислири
униңға: — Халайиқниң өзүңни қистап
меңиватқанлиғини көрүп туруқлуқ, йәнә:
«Мени силиған ким?» дәп сорайсәнғу? —
дейишти. 32 Бирақ Әйса өзини силиғучини
тепиш үчүн техичә әтрапиға қараватати.
33 Өзидә немә ишниң йүз бәргәнлигини
сәзгән аял қорқуп-титригән һалда келип
униң алдиға жиқилди вә униңға һәқиқий
әһвални пүтүнләй ейтти. 34 У униңға:
— Қизим, ишәшиң сени сақайтти!
Тинич-хатирҗәмликтә қайт! Кесилиңниң
азавидин сақайғин, — деди. 35 У бу сөзни
қиливатқанда, синагогниң чоңиниң өйидин
бәзиләр келип униңға: Қизиңиз өлди. Әнди
устазни немишкә йәнә аварә қилисиз?! —
дейишти. 36 Лекин Әйса бу сөзләрни аңлап
дәрһал синагогниң чоңиға: Қорқмиғин!
Пәқәт ишәштә бол! — деди. 37 У пәқәт
Петрус, Яқуп вә Яқупниң иниси Юһанна
билән йолға чиқти; башқа һеч кимниң өзи
билән биллә беришиға йол қоймиди. 38 У
синагогниң чоңиниң өйи алдиға кәлгәндә,
қийқас-чуқанни, халайиқниң қаттиқналә-
пәряд вә аһ-зар көтәргәнлигини көрүп, 39
өйгә кирип уларға: — Немишкә қийқас-
чуқан вә аһ-зар көтирисиләр? Бала өлмәпту,
ухлап қапту, — деди. 40 Улар уни мәсқирә
қилишти; лекин у һәммәйләнни ташқириға
чиқириветип, балиниң ата-анисини вә өз
һәмраһлирини елип, бала ятқан өйгә кирди.
41 У балиниң қолини тутуп, униңға: «Талита
куми» деди. Бу сөзниң мәнаси «Қизим, саңа
ейтимәнки, орнуңдин тур» дегәнлик еди. 42
Қиз дәрһал орнидин туруп маңди (у он икки
яшта еди). Улар бу ишқа мутләқ һәйран
қелишти. 43 У уларға бу ишни һеч кимгә
ейтмаслиқни қаттиқ тапилиди, шундақла
қизға йегидәк бир немә беришни ейтти.

6 У у йәрдин кетип, өз жутиға кәлди.
Униң мухлислириму униңға әгишип
барди. 2 Шабат күни кәлгәндә, у синагогда
тәлим беришкә киришти. Тәлимини
аңлиғанлардин көп адәм интайин һәйран
болушуп: — Бу адәм буларға нәдин
еришкәнду? Униңға мошундақ даналиқ
қандақ берилгән? Униң қолида мошундақ
мөҗизиләр қандақ яритилидиғанду? 3
У һелиқи яғаччи әмәсму, Мәрйәмниң
оғли, шундақла Яқуп, Йосә, Йәһуда вә
Симонларниң акисиғу? Униң сиңиллириму
бу йәрдә аримизда туруватмамду? —
дейишти. Шуниң билән улар униңға һәсәт-
бизарлиқ билән қариди. 4 Шуниң билән
Әйса уларға: — Һәр қандақ пәйғәмбәр
башқа йәрләрдә һөрмәтсиз қалмайду, пәқәт
өз жути, өз уруқ-туққанлири арисида вә
өз өйидә һөрмәткә сазавәр болмайду, —
деди. 5 Шуниң билән қоллирини бир
қанчә бемарниң үстигә тәккүзүп, уларни
сақайтқандин башқа, шу йәрдә у һеч қандақ
мөҗизә яриталмиди. 6 Вә у уларниң
иман-ишәшсизлигидин һәйран қалди. 7
Андин у әтраптики йеза-кәнтләрни айлинип
тәлим бәрди. У он иккиләнни йениға
чақирди вә [хәлиқ арисиға] икки-иккидин
әвәтишкә башлиди. У уларға напак роһларни
һайдаш һоқуқини бәрди; 8 вә уларға:
— Сәпәрдә йениңларға һасидин башқа
нәрсә еливалмаңлар, нә хурҗун нә нан
еливалмаңлар, бәлваққа пулму салмаңлар, 9
путуңларға кәшләрни кийиңлар, бирақ икки
йәктәк кийивалмаңлар, — дәп тапилиди.
10 У йәнә: — [Бир жутқа барғиниңларда],
кимниң өйигә [қобул қилинип] кирсәңлар,
у жуттин кәткичә шу өйдила туруңлар. 11
Қайси йәрдикиләр силәрни қобул қилмиса,
шундақла сөзүңларни аңлимиса, у йәрдин
кәткиниңларда, уларға агаһ-гува болсун
үчүн айиғиңлардики топини қеқиветиңлар!
— деди. 12 Шуниң билән улар йолға чиқип,
кишиләрни гуналириға товва қилишқа җар
селип үндиди. 13 Улар нурғун җинларни
һайдиди, нурғун бемарларни зәйтун мейи
билән мәсиһ қилип сақайтти. 14 Униң
нами мәшһур болғачқа, Һерод падиша
униң һәққидә аңлап: «Бу адәм [чоқум]
өлүмдин тирилгән Чөмүлдүргүчи Йәһядур.

Шуниң үчүн мошу алаһидә қудрәтләр
униңда күчини көрситиду» дәйтти. 15
Башқилар: «У Иляс [пәйғәмбәр]» десә, йәнә
бәзиләр: «Бурунқи пәйғәмбәрләрдәк бир
пәйғәмбәр болса керәк» дейишәтти. 16
Бирақ буларни аңлиған Һерод: — Мән
каллисини алған Йәһяниң өзи шу — у
өлүмдин тирилипту! — деди. 17 Һеродниң
бундақ дейишиниң сәвәви, у [өгәй] акиси
Филипниң аяли Һеродийәниң вәҗидин адәм
әвәтип Йәһяни тутуп, зинданға ташлиған
еди. Чүнки у шу аял билән никаһланған
еди; Йәһя Һеродқа [тәнбиһ берип]: «Акаңниң
аялини тартивелишиң Тәврат қануниға
хилап» дәп қайта-қайта дегән еди. 19 Шуниң
үчүн Һеродийә Йәһяға адавәт сақлайтти;
уни өлтүрмәкчи болған болсиму, лекин
шундақ қилалмайтти. 20 Чүнки Һерод
Йәһяни диянәтлик вә муқәддәс адәм дәп
билип, униңдин қорқатти, шуңлашқа уни
қоғдайтти; у униң сөзлирини аңлиған
чағлирида алақзадә болуп кетәтти, лекин
йәнила сөзлирини аңлашқа амрақ еди.
21 Амма [Һеродийә күткән] пәйт ахир
йетип кәлди; Һерод туғулған күнидә өз
әмәлдарлири, миң бешилири вә Галилийә
өлкисидики катта әрбабларни зияпәт билән
күтүвалди; 22 һелиқи Һеродийәниң қизи
сорунға чүшүп уссул ойнап бәрди. Бу
Һерод вә һәмдәстихан болғанларға бәкму
ярап кәтти. Падиша қизға: — Мәндин
немә тәләп қилсаң, шуни беримән, —
деди. 23 Андин у қәсәм қилип йәнә:
— Мәндин немә тәләп қилсаң, һәтта
падишалиғимниң йеримини десәңму шуни
беримән, — деди. 24 Қиз сиртқа чиқип,
анисидин: — Немә тәләп қилай? — дәп
соривиди, аниси: — Чөмүлдүргүчи Йәһяниң
каллисини тәләп қил, — деди. 25 Қиз
дәрһал падишаниң алдиға алдирап кирип: —
Чөмүлдүргүчи Йәһяниң каллисини һазирла
бир тәхсигә қоюп әкилишлирини халаймән,
— деди. 26 Падиша буниңға наһайити һәсрәт
чәккән болсиму, қәсәмлири түпәйлидин вә
дәстиханда олтарғанлар вәҗидин, униңға
бәргән сөзидин янғуси кәлмиди. 27 Шуңа
падиша дәрһал бир җаллат әвәтип, униң
каллисини елип келишни әмир қилди.
Җаллат зинданға берип Йәһяниң каллисини
елип, 28 уни бир тәхсигә қоюп, қизниң
алдиға елип келип униңға бәрди. Қиз уни
анисиға тапшурди. 29 Бу ишни аңлиған
Йәһяниң мухлислири келип, җәсәтни елип
кетип бир қәбиргә қойди. 30 Қайтип кәлгән
расуллар Әйсаниң йениға жиғилди, немә
қилғанлири һәм немә тәлим бәргәнлирини
униңға мәлум қилишти. 31 Келип-
кетиватқанлар наһайити көплигидин уларға
тамақлинишқиму вақит чиқмиди. Шуңа
у уларға: — Жүрүңлар, мән билән хилвәт
бир җайға берип, бирдәм арам елиңлар, —
деди. 32 Буниң билән улар кемигә чүшүп,
хилвәт бир чөл йәргә қарап маңди. 33 Бирақ
нурғун кишиләр уларниң кетиватқанлиғини
байқап, уларни тонувеливиди, әтраптики
барлиқ шәһәрләрдин пиядә йолға чиқип,
жүгүрүп, улардин бурун у йәргә берип
жиғилишти. 34 Әйса кемидин чүшүп, зор бир
топ адәмни көрүп, уларниң падичисиз қой
падисидәк болғанлиғиға ич ағритти. Шуңа
у уларға көп ишларни үгитишкә башлиди.
35 Кәч кирип қалғанда, мухлислири униң
йениға келип: — Бу чөл бир җай екән, кәч
кирип кәтти. 36 Халайиқни йолға селивәткән
болсаң, улар әтраптики кәнт-қишлақларға
берип, өзлиригә нан сетивалсун; чүнки
уларда йегидәк нәрсә йоқ, — деди. 37 Лекин
у уларға җававән: — Уларға өзүңлар озуқ
бериңлар, — деди. Мухлислар униңдин:
— Икки йүз күмүч динарға уларға нан
әкелип уларни озуқландурамдуқ? — дәп
сориди. 38 Әйса уларға: — Қанчә нениңлар
бар? Берип қарап беқиңлар, — деди. Улар
қарап баққандин кейин: — Бәши бар
екән, йәнә икки белиқму бар екән, —
дейишти. 39 У уларға кишиләрни топ-
топ қилип йешил чимәндә олтарғузушни
буйруди. 40 Халайиқ йүздин, әлликтин сәп-
сәп болуп олтиришти. 41 У бәш нан билән
икки белиқни қолиға елип, асманға қарап
[Худаға] тәшәккүр-мәдһийә ейтти, андин
нанларни уштуп, көпчиликкә тутуп бериш
үчүн мухлислириға берип туратти; икки
белиқниму һәммәйләнгә тарқитип бәрди.

42 Һәммәйлән йәп тоюнди. 43 [Мухлислар]
ешип қалған нан вә белиқ парчилирини лиқ
он икки севәткә теривалди. 44 Нанларни
йегән әрләрниң санила бәш миңчә еди. 45
Бу иштин кейинла, у мухлислириға өзүм
бу халайиқни йолға селиветимән, аңғичә
силәр кемигә олтирип, деңизниң қарши
қирғиқидики Бәйт-Саида йезисиға өтүп
туруңлар, дәп буйруди. 46 Уларни йолға
селивәткәндин кейин, у дуа-тилавәт қилиш
үчүн таққа чиқти. 47 Кәч киргәндә, кемә
деңизниң оттурисиға йәткән еди, у өзи
ялғуз қуруқлуқта еди. 48 У мухлислириниң
палақни күчәп уруватқанлиғини көрди;
чүнки шамал тәтүр йөнилиштә чиққан еди.
Кечә төртинчи җесәк вақтида, у деңизниң
үстидә меңип, мухлислири тәрәпкә кәлди
вә уларниң йенидин өтүп кетидиғандәк
қилатти. 49 Лекин улар униң деңизниң
үстидә меңип келиватқанлиғини көрүп, уни
алвасти охшайду, дәп ойлап чуқан селишти.
50 Чүнки уларниң һәммиси уни көрүп
сарасимигә чүшти. Лекин у дәрһал уларға:
— Җүрәклик болуңлар, бу мән, қорқмаңлар!
— деди. 51 У кемигә, уларниң йениға
чиққандила, шамал тохтиди. Улар буниңдин
һошидин кәткидәк дәриҗидә қаттиқ һәйран
қелишип, немини ойлашни билмәйтти; 52
чүнки улар нан бериш [мөҗизисини] техичә
чүшәнмигән еди, уларниң қәлби бихуд
һаләттә туратти. 53 Улар деңизниң қарши
тәрипигә өтүп, Гиннисарәт дегән жутта
[қуруқлуққа] чиқип, кемини бағлап қойди.
54 Улар кемидин чүшүши биләнла, [халайиқ]
уни дәрһал тонувелип, 55 әтраптики һәммә
җайларға жүгүрүшүп барди вә «У паланчи
йәргә чүшүпту» дәп аңлиши биләнла,
бемарларни зәмбилгә селип, шу йәргә [униң
алдиға] елип беришти. 56 У мәйли йеза,
мәйли шәһәр яки қишлақларға барсун,
хәлиқ ағриқларни базарларға елип чиқип
ятқузатти; улар униңдин ағриқлар һеч
болмиғанда сениң йепинчаңниң пешигә
болсиму қолини тәккүзүвалсақ дәп өтүнди.
Униңға қолини тәккүзгәнләрниң һәммиси
сақайди.

7 Бу чағда, Пәрисийләр вә Тәврат
устазлиридин бәзилири Йерусалимдин
келип униң алдиға жиғилди; 2 шу
Пәрисийләр вә Тәврат устазлири
униң мухлислиридин бәзилириниң
тамақни қолини жуймай, йәни
«напак» һалда йәватқанлиғини көрүп,
униңдин: — Мухлислириң немишкә ата-
бовилиримизниң әнъәнилиригә риайә
қилмай, бәлки жуюлмиған қоллири билән
тамақ йәйду? — дәп сорашти (чүнки
Пәрисийләр вә пүтүн Йәһудийлар ата-
бовилири тәрипидин қалдурулған әнъәнини
чиң тутқачқа, авал қоллирини әстайидиллиқ
билән юмиса, тамақ йемәйду. Шуниңдәк
базардин қайтип кәлгәндиму, улар қол
жуймай бир нәрсә йемәйду. Униңдин башқа,
пиялә-қәдәһ, дас-чөгүн вә мис қачилар вә
диванларни жуюш тоғрисида тапшурулған
нурғунлиған әнъәниләрдиму чиң туриду). 6
У уларға җавап берип мундақ деди: — Йәшая
пәйғәмбәр силәр сахтипәзләр тоғраңларда
алдин-ала топтоғра бешарәт бәргән! [униң]
язмисида пүтүлгәндәк: — «Мошу хәлиқ
ағзида Мени һөрмәтлигини билән, Бирақ
қәлби Мәндин жирақ; 7 Улар Маңа беһудә
ибадәт қилиду. Уларниң үгәткән тәлимлири
пәқәт инсанлардин чиққан пәтиваларла,
халас». 8 Чүнки силәр Худаниң әмрини
ташлап қоюп, инсанларниң әнъәнисини
чиң тутивалидикәнсиләр — дас-чөгүн,
пиялә-қәдәһләрни жуюш вә шуниңға охшап
кетидиған нурған башқа ишларни әнъәнә
қилип жүрисиләр. 9 У уларға йәнә мундақ
деди: — Силәр өзлириңларниң әнъәнисини
чиң тутимиз дәп Худаниң әмрини әпчиллик
билән бир чәткә қайрип қойдуңлар! 10
Чүнки Муса [пәйғәмбәр]: «Ата-анаңни
һөрмәт қил» вә «Атиси яки анисини
һақарәтлигәнләр өлүмгә мәһкүм қилинсун»
дәп әмир қилған. 11 Лекин силәр: — Бириси
«Атиси яки анисиға: — Мән силәргә ярдәм
бәргидәк нәрсиләрни аллиқачан «қурбан
қилип» Худаға ативәттим — десила, 12
шу кишиниң ата-анисиниң һалидин хәвәр
елишқа болмайду, дәп үгитисиләр. 13
Шундақ қилип, силәр [әвлатлириңларға]

тапшурған әнъәнәңләрни дәп Худаниң
әмрини йоққа чиқиривәттиңлар, вә шуниңға
охшаш көп ишларни қилисиләр. 14 Андин
халайиқни йәнә йениға чақирип, уларға:
— Һәммиңлар маңа қулақ селиңлар
вә шуни чүшиниңларки, 15 инсанниң
сиртидин ичигә киридиған нәрсиләрниң
һечқандиқи уни напак қилмайду, бәлки
өз ичидин чиқидиған нәрсиләр болса,
улар инсанни напак қилиду. 16 Аңлиғидәк
қулиқи барлар буни аңлисун! — деди. 17
У халайиқтин айрилип өйгә киргәндә,
мухлислири униңдин бу тәмсил һәққидә
сориди. 18 У уларға: — Силәрму техичә
чүшәнмәй жүрүватамсиләр?! Сирттин
инсанниң ичигә киридиған һәр қандақ
нәрсиниң уни напак қилалмайдиғанлиғини
тонуп йәтмәйватмамсиләр? 19 [Сирттин
киргән нәрсә] инсанниң қәлбигә әмәс,
ашқазиниға кириду, андин у йәрдин тәрәт
болуп ташлиниду, — деди (у бу гәпни
дейиш билән, һәммә йемәкликләрни һалал
қиливәтти). 20 У йәнә сөз қилип мундақ
деди: — Инсанниң ичидин чиқидиғинила,
инсанни напак қилиду. 21 Чүнки шулар
— яман нийәтләр, зинахорлуқ, җинсий
бузуқлуқлар, қатиллиқ, оғрилиқ, ачкөзлүк,
рәзилликләр, алдамчилиқ, шәһванийлиқ,
һәсәтхорлуқ, тил-аһанәт, тәкәббурлуқ вә
һамақәтликләр инсанниң ичидин, йәни
униң қәлбидин чиқиду 23 — бу рәзил
ишларниң һәммиси инсанниң ичидин
чиқип, өзини напак қилиду. 24 У орнидин
туруп у йәрдин айрилип, Тур вә Зидон
әтрапидики районларға барди вә бир өйгә
кирди. Гәрчә у буни һеч ким билмисун
дегән болсиму, лекин йошуруп қалалмиди.
25 Дәрвәқә, напак роһ чаплашқан кичик бир
қизниң аниси униң тоғрисидики хәвәрни
аңлиған һаман йетип келип, униң айиғиға
жиқилди 26 (аял Юнанлиқ болуп, Сурийә
өлкисидики Фәникий миллитидин еди). У
униңдин қизидин җинни һайдиветишни
өтүнди. 27 Лекин Әйса униңға: — Алди
билән балилар қосиғини тойғузсун; чүнки
балиларниң ненини кичик иштларға
ташлап бериш тоғра әмәс, — деди. 28
Лекин у буниңға җававән: — Дурус, и
Рәб, бирақ һәтта иштларму үстәл астида
туруп балилардин чүшкән нан увақлирини
йәйдиғу, — деди. 29 Әйса униңға: — Сениң
мошу сөзүң түпәйлидин йолуңға қайт, җин
қизиңдин чиқип кәтти, — деди. 30 Аял өйигә
қайтип кәлгәндә, мана қиз кариватта ятатти,
җин униңдин чиқип кәткән еди. 31 Әйса
йәнә Тур вә Зидон шәһириниң әтрапидики
районлардин чиқип, «Он шәһәр» районни
оттурисидин өтүп, йәнә Галилийә деңизиға
кәлди. 32 Халайиқ униң алдиға тили
еғир, гас бир адәмни елип келип, униң
учисиға қолуңни тәккүзүп қойсаң, дәп
өтүнүшти. 33 У у адәмни халайиқтин айрип
бир чәткә тартип, бармақлирини униң
қулақлириға тиқти, түкүрүп, [бармиғини]
униң тилиға тәккүзди. 34 Андин у асманға
қарап уһ тартип хорсинғандин кейин,
у адәмгә: «Әффата» (мәниси «ечил»)
деди. 35 У адәмниң қулақлири дәрһал
ечилип, тилиму ечилип раван гәп қилишқа
башлиди. 36 Әйса уларға буни һеч кимгә
ейтмаслиқни тапилиди. Лекин уларға һәр
қанчә тапилиған болсиму, бу хәвәрни
йәнила шунчә кәң тарқитивәтти. 37 Халайиқ
[бу ишқа] мутләқ һәйран қелишип: —
У һәммә ишларни қалтис қилидикән!
Һәтта гасларни аңлайдиған, гачиларни
сөзләйдиған қилидикән, — дейишти.

8 Шу күнләрдә, йәнә зор бир топ халайиқ
жиғилған еди. Уларниң йегидәк һеч
немиси болмиғачқа, у мухлислирини
йениға чақирип: 2 — Бу халайиққа ичим
ағрийду. Чүнки улар мениң йенимда
турғили үч күн болди, уларда йегидәк һеч
нәрсиму қалмиди. 3 Уларни өйлиригә ач
қосақ қайтурсам, йолда һалидин кетиши
мүмкин. Чүнки бәзилири жирақтин кәлгән
екән, — деди. 4 Мухлислири буниңға
җававән: — Бундақ хилвәт бир җайда бу
кишиләрни тойдурғидәк нанни нәдин
тапқили болсун? — дейишти. 5 — Қанчә
нениңлар бар? — дәп сориди у. Йәттә, —
дейишти улар. 6 Буниң билән у хәлиқни
йәрдә олтиришқа буйруди. Андин йәттә

нанни қолиға алди вә [Худаға] тәшәккүр-
мәдһийә ейтип уштуп, көпчиликкә тутушқа
мухлислириға бәрди. Улар халайиққа
үләштүрүп бәрди. 7 [Мухлислар]да йәнә
бир қанчә кичик белиқму бар еди. У
Худаға тәшәккүр ейтип уларни бәрикәтләп,
мухлислириға үләштүрүп беришни ейтти. 8
Халайиқ тойғичә йеди; улар ешип қалған
парчиларни йәттә севәткә теривалди. 9
Йегәнләр төрт миңчә киши еди. У уларни
йолға салди, 10 андин мухлислири билән
биллә дәрһал кемигә чүшүп, Далманута
тәрәплиригә барди. 11 Пәрисийләр
чиқип, уни синаш мәхситидә униңдин
бизгә асмандин бир мөҗизилик аламәт
көрсәтсәң, дәп тәләп қилишип, униң билән
муназириләшкили турди. 12 У ичидә бир
улуқ-кичик тинип: — Бу дәвир немишкә
бир «мөҗизилик аламәт»ни истәп жүриду?
Шуни силәргә бәрһәқ ейтип қояйки, бу
дәвиргә һеч қандақ мөҗизилик аламәт
көрситилмәйду, — деди. 13 Андин улардин
айрилип, йәнә кемигә чиқип, деңизниң у
четигә өтүп кәтти. 14 Мухлислар нан елип
келишни унтуған болуп, кемидә бир тал
нандин башқа йәйдиғини йоқ еди. 15 У
уларни агаһландуруп: — Еһтият қилиңлар,
Пәрисийләрниң ечитқуси вә Һеродниң
ечитқусидин һези болуңлар, — деди. 16
Мухлислар өз ара мулаһизилишип: — Униң
бундақ дейиши нан әкәлмигәнлигимиздин
болса керәк, — дейишти. 17 Әйса уларниң
немә [дейишиватқанлиғини] билип: —
Немишкә нан йоқлуғи тоғрисида мулаһизә
қилисиләр? Силәр техичә пәм-парасәт
яки чүшәнчигә егә болмидиңларму?
Қәлблириңлар техиму бихудлишип
кетиватамду? 18 Көзүңлар туруп
көрмәйватамсиләр? Қулиқиңлар туруп
аңлимайватамсиләр? Есиңларда йоқму? 19
Бәш миң кишигә бәш нанни уштуғинимда,
парчиларға лиқ толған қанчә кичик севәтни
жиғивалдиңлар? — деди. — Он иккини, —
җавап бәрди улар. 20 — Йәттә нанни төрт
миң кишигә уштуғинимда, парчиларға лиқ
толған қанчә севәтни жиғивалдиңлар? —
деди у. — Йәттини, — Җавап бәрди улар. 21
У уларға: — Ундақта, қандақсигә силәр техи
чүшәнмәйсиләр? — деди. 22 Улар Бәйт-Саида
йезисиға кәлди; халайиқ бир кор адәмни
униң алдиға елип келип, униңға қолуңни
тәккүзүп қойсаң, дәп өтүнди. 23 У кор
адәмниң қолидин тутуп йезиниң сиртиға
йетиләп барди; униң көзлиригә түкүрүп,
үстигә қоллирини тәккүзүп: — Бирәр нәрсә
көрүватамсән? — дәп сориди. 24 У бешини
көтирип: — Кишиләрни көрүватимән; улар
худди меңип жүрүватқан дәрәқләрдәк
көрүнүватиду, — деди. 25 Андин у қайтидин
қоллирини у адәмниң көзлиригә тәккүзди.
У көзлирини ечивиди, көзлири әслигә
келип, һәммә нәрсини ениқ көрди. 26 Әйса
уни өйигә қайтуруп: — Йезиғиму кирмә,
яки йезидики һеч кимгә бу ишни уқтурма,
— дәп тапилиди. 27 Әйса мухлислири
билән чиқип Қәйсәрийә-Филиппи райониға
қарашлиқ кәнт-йезиларға барди. Йолда у
мухлислиридин: — Кишиләр мени ким
дәйду? — дәп сориди. 28 Улар униңға: —
Бәзиләр сени Чөмүлдүргүчи Йәһя, бәзиләр
Иляс [пәйғәмбәр] вә йәнә бәзиләр илгәрки
пәйғәмбәрләрдин бири дәп қарайдикән, —
дәп җавап беришти. 29 У улардин: — Әнди
силәрчу, силәр мени ким дәп билисиләр?
— дәп сориди. Петрус җававән: — Сән
Мәсиһдурсән, — деди. 30 У уларға өзи
тоғрилиқ һеч кимгә тинмаслиқни җиддий
тапилиди. 31 Шуниң билән у Инсаноғлиниң
нурғун азап-оқубәт тартиши, ақсақаллар,
баш каһинлар вә Тәврат устазлири
тәрипидин чәткә қеқилиши, өлтүрүлүши вә
үч күндин кейин тирилдүрүлүши муқәррәр
екәнлигини [мухлислириға] үгитишкә
башлиди. 32 У бу ишни очуқ-ашкарә
сөзләп бәрди. Буниң билән Петрус уни бир
чәткә тартип, уни әйипләшкә башлиди.
33 Лекин у бурулуп мухлислириға қарап,
Петрусни әйипләп: — Арқамға өт, Шәйтан!
Сениң ойлиғанлириң Худаниң ишлири
әмәс, инсанниң ишлиридур, — деди. 34
Андин мухлислири билән халайиқниму
чақирип мундақ деди: — Кимдәким маңа
әгишишни нийәт қилса, өзидин кечип,
өзиниң крестини көтирип маңа әгәшсун!

35 Чүнки кимдәким өз җенини қутқузай
десә, чоқум униңдин мәһрум болиду; лекин
кимдәким мән үчүн вә хуш хәвәр үчүн өз
җенидин мәһрум болса, уни қутқузиду.
36 Чүнки бир адәм пүткүл дунияға егә
болуп, җенидин мәһрум қалса, буниң немә
пайдиси болсун?! 37 У немисини җениға
тегишсун?! 38 Чүнки кимдәким зинахор вә
гунакар бу дәвир алдида мәндин вә мениң
сөзлиримдин номус қилса, Инсаноғлиму
атисиниң шан-шәриви ичидә муқәддәс
пәриштиләр билән биллә кәлгинидә,
униңдин номус қилиду.

9 У уларға йәнә: — Мән силәргә шуни бәрһәқ
ейтип қояйки, бу йәрдә турғанларниң
арисидин өлүмниң тәмини тетиштин бурун
җәзмән Худаниң падишалиғиниң күч-
қудрәт билән кәлгәнлигини көридиғанлар
бардур. 2 Вә алтә күндин кейин, Әйса
Петрус, Яқуп вә Юһаннани айрип елип,
егиз бир таққа чиқти. У йәрдә униң
сияқи уларниң көз алдидила өзгирип,
3 кийимлири йәр йүзидики һеч бир
ақартқучиму ақарталмиғидәк дәриҗидә
пақирап қардәк аппақ болди. 4 Уларниң көз
алдида Муса вә Иляс [пәйғәмбәрләр] туюқсиз
көрүнди; улар Әйса билән сөзлишиватқан
еди. 5 Петрус бу ишқа җававән Әйсаға:
— Устаз, бу йәрдә болғинимиз интайин
яхши болди! Бирини саңа, бирини Мусаға,
йәнә бирини Илясқа атап бу йәргә үч кәпә
ясайли! — деди 6 (чүнки Петрус немә
дейишини билмәй қалған еди, чүнки улар
қорқунучқа чөмүп кәткән еди). 7 Туюқсиз
бир парчә булут уларни қапливалди вә
булуттин: «Бу Мениң сөйүмлүк Оғлумдур;
униңға қулақ селиңлар!» дегән аваз
аңланди. 8 Улар лаппидә әтрапиға
қаришивиди, лекин йәнә һеч кимни
көрмиди, өз йенида пәқәт Әйсанила көрди.
9 Улар тағдин чүшүватқанда, Әйса уларға,
Инсаноғли өлүмдин тирилдүрүлмигичә,
көргәнлирини һеч кимгә ейтмаслиқни
әмир қилип тапилиди. 10 Улар униң
бу сөзини көңлигә пүкүп, «өлүмдин
тирилиш» дегәнниң зади немә екәнлиги
һәққидә өз ара мулаһизиләшти. 11
Улар униңдин йәнә: — Тәврат устазлири
немә үчүн: «Иляс [пәйғәмбәр Мәсиһ
келиштин] авал қайтип келиши керәк»
дейишиду? — дәп сорашти. 12 У уларға
җававән: — Иляс [пәйғәмбәр] дәрвәқә
[Мәсиһтин] авал келиду, андин һәммә
ишни орниға кәлтүриду; әнди немишкә
муқәддәс язмиларда Инсаноғли көп азап-
оқубәт чекиду вә хорлиниду, дәп пүтүлгән?
13 Лекин мән силәргә шуни ейтайки,
Иляс [пәйғәмбәр] дәрһәқиқәт кәлди вә дәл
муқәддәс язмиларда у һәққидә пүтүлгәндәк,
кишиләр униңға немини халиса шундақ
қилди. 14 Улар мухлисларниң йениға
қайтип барғинида, зор бир топ адәмләрниң
уларниң әтрапиға олишивалғанлиғини, бир
нәччә Тәврат устазлириниң улар билән
муназирә қилишиватқанлиғини көрди. 15
Уни көргән пүтүн халайиқ интайин һәйран
болушти вә жүгүрүп келип униң билән
саламлашти. 16 У улардин: — Улар билән
немә тоғрилиқ муназирә қилишиватисиләр,
— дәп сориди. 17 Халайиқтин бирәйлән
униңға: — Устаз, мән оғлумни сениң алдиңға
елип кәлдим, чүнки униңға гача қилғучи
бир роһ чаплишивалған. 18 Һәр қетим
роһ уни чирмивалса, уни тартиштуруп
жиқитиду, шуниң билән балиниң ағзи
көпүклишип, чишлири киришип кетиду;
қақшал болуп қалиду. Мухлислириңдин
җинни һайдивәткәйсиләр дәп тилидим,
бирақ улар қилалмиди, — деди. 19 У
җававән: — Әй етиқатсиз дәвир, силәр
билән қачанғичә турай?! Мән силәргә йәнә
қачанғичә сәвир қилай? — Балини алдимға
елип келиңлар — деди. 20 Улар балини
униң алдиға елип кәлди. Әйсани көрүш
биләнла роһ балиниң пүтүн бәдинини
тартиштурувәтти. Бала жиқилип, ағзидин
көпүк чиққан пети йәрдә жумилап кәтти.
21 У балиниң атисидин: — Бу иш бешиға
кәлгинигә қанчә узун болди? — дәп сориди.
У: — Кичигидин тартип шундақ, 22 җин уни
һалак қилиш үчүн көп қетим отқа вә суға
ташлиди. Әнди бир амал қилалисаң, бизгә ич
ағритип шапаәт қилғайсән! — деди. 23 Әйса

униңға: — «Қилалисаң!» дәйсәнғу! Ишәштә
болған адәмгә һәммә иш мүмкиндур!
— деди. **24** Балиниң атиси дәрһал: —
Мән ишинимән; ишәшсизлигимгә мәдәт
қилғайсән! — деди жиғлап нида қилип.
25 Әнди Әйса көпчиликниң жүгүрүшүп
кәлгәнлигини көрүп, һелиқи напак роһқа
тәнбиһ берип: — Әй адәмни гас вә гача
қилғучи роһ! Буйруқ қилимәнки, униңдин
чиқ, иккинчи киргүчи болма! — деди.
26 Шу һаман жин бир чирқириди-дә,
балини дәһшәтлик тартиштуруп, униңдин
чиқип кәтти. Бала өлүктәк йетип қалди,
халайиқниң көпинчиси «У өлди!» дейишти.
27 Лекин Әйса балини қолидин тутуп
йөлиди, бала орнидин турди. **28** Әйса
өйгә киргәндин кейин, мухлислири униң
билән ялғуз қалғанда униңдин: — Биз
немә үчүн жинни һайдиветәлмидуқ? — дәп
сорашти. **29** У уларға: — Бу хил [жин] дуа
вә розидин башқа йол билән чиқирилмас,
— деди. **30** Улар шу йәрдин айрилип,
Галилийәдин өтүп кетивататти. Бирақ у
буни һеч кимниң билишини халимайтти.
31 Чүнки у мухлислириға: — Инсаноғли
инсанларниң қолиға тапшурулуп, улар
уни өлтүриду. Өлтүрүлүп үч күндин
кейин у тирилиду, — дегән тәлимни
беривататти. **32** Лекин [мухлислар] бу сөзни
чүшәнмиди һәмдә униңдин сорашқиму
петиналмиди. **33** У КәпәрНаһум шәһиригә
кәлди. Өйгә киргәндә у улардин: — Йолда
немә тоғрисида мулаһизиләштиңлар? —
дәп сориди. **34** Лекин улар шүк турди,
чүнки улар йолда қайсимиз әң улуқ дәп
бир-бири билән мулаһизиләшкән еди. **35** У
олтирип, он иккәйләнни йениға чақирип,
уларға: — Ким биринчи болушни истигән
болса, шу һәммәйләнниң әң ахирқиси вә
һәммәйләнниң хизмәткари болсун, — деди.
36 Андин у кичик бир балини оттурида
турғузди вә уни қучиғиға елип туруп,
уларға мундақ деди: **37** — Ким мениң
намимда мошундақ кичик балини қобул
қилса, мени қобул қилған болиду. Ким
мени қобул қилса, у мени әмәс, бәлки
мени әвәткүчини қобул қилған болиду.
38 Юһанна униңға: — Устаз, сениң намиң
билән жинларни һайдаватқан бирисини
көрдуқ. Лекин у биз билән биргә саңа
әгәшкәнләрдин болмиғачқа, уни тостуқ, —
деди. **39** Лекин Әйса: — Уни тосмаңлар. Чүнки
мениң намим билән бир мөҗизә яратқан
бириси арқидинла мениң үстүмдин яман
гәп қилиши мүмкин әмәс. **40** Чүнки бизгә
қарши турмиғанлар бизни қоллиғанлардур.
41 Чүнки мән силәргә шуни бәрһәқ ейтип
қояйки, Мәсиһкә мәнсуп болғанлиғиңлар
үчүн, мениң намимда силәргә һәтта бирәр
пиялә су бәргән кишиму өз инъамиға
еришмәй қалмайду. **42** Лекин маңа етиқат
қилған бундақ кичикләрдин бирини гунаға
путлаштурған һәр қандақ адәмни, у бойниға
йоған түгмән теши есилған һалда деңизға
ташливетилгини әвзәл болатти. **43** Әгәр
әнди қолуң сени гунаға путлаштурса,
уни кесип ташливәт. Чүнки икки қолуң
бар һалда дозаққа, йәни өчүрүлмәс
отқа киргиниңдин көрә, чолақ һалда
һаятлиққа киргиниң әвзәлдур. **(Geenna g1067)**
44 Чүнки дозақта шуларни [йәйдиған] қурут-
қоңғузлар өлмәйду, ялқунлуқ от өчмәйду. **45**
Әгәр әнди путуң сени [гунаға] путлаштурса,
уни кесип ташливәт. Чүнки икки путуң
бар һалда дозаққа, йәни өчүрүлмәс
отқа ташланғиниңдин көрә, токур һалда
һаятлиққа киргиниң әвзәл. **(Geenna g1067)**
46 Чүнки дозақта шуларни [йәйдиған]
қурут-қоңғузлар өлмәйду, ялқунлуқ от
өчмәйду. **47** Әгәр көзүң сени [гунаға]
путлаштурса, уни оюп ташливәт. Икки көзүң
бар һалда отлуқ дозаққа ташланғиниңдин
көрә, сиңар көзлүк болуп Худаниң
падишалиғиға киргиниң әвзәл. **(Geenna g1067)**
48 Чүнки дозақта шуларни [йәйдиған] қурут-
қоңғузлар өлмәйду, ялқунлуқ от өчмәйду.
49 Һәммә адәм от билән тузлиниду вә
һәр бир қурбанлиқ туз билән тузлиниду.
50 Туз яхши нәрсидур. Һалбуки, әгәр туз
өз тузлуғини йоқатса, униңға қайтидин
туз тәмини қандақму киргүзгили болиду?
Өзүңларда туз тепилсун вә бир-бириңлар
билән енақлиқта өтүңлар.

10 У у йәрдин қозғилип, Йәһудийә
өлкиси тәрәплиридин өтүп, Иордан
дәриясиниң у қетидики районларғиму
барди. Топ-топ адәмләр йәнә униң әтрапиға
олишивалған еди. У адити бойичә уларға
тәлим беришкә башлиди. 2 Бәзи Пәрисийләр
униң йениға келип уни қилтаққа чүшүрүш
мәхситидә униңдин: — Бир адәмниң аялини
талақ қилиши Тәврат қануниға уйғунму?
— дәп сориди. 3 Лекин у җававән: — Муса
[пәйғәмбәр] силәргә немә дәп буйруған? —
деди. 4 Улар: — Муса [пәйғәмбәр] кишиниң
аялини бир парчә талақ хети йезипла талақ
қилишиға рухсәт қилған, — дейишти. 5
Әйса уларға: — Таш жүрәклигиңлардин у
силәргә бу әмирни пүткән; 6 лекин Худа
аләм апиридә болғинида [инсанларни] «Әр
вә аял қилип яратти». 7 «Шу сәвәптин әр
киши ата-анисидин айрилиду, аяли билән
бирлишип 8 иккилиси бир тән болиду».
Шундақ екән, әр-аял әнди икки тән әмәс,
бәлки бир тән болиду. 9 Шуниң үчүн, Худа
қошқанни инсан айримисун, — деди. 10 Улар
өйгә қайтип келип киргәндә, мухлислири
униңдин бу һәқтә сориди. 11 У уларға:
— Аялини талақ қилип, башқа бирини
әмригә алған киши аялиға гуна қилип зина
қилған болиду. 12 Ерини қоюветип, башқа
әргә тәккән аялму зина қилған болиду,
— деди. 13 Қолуңни тәккүзгәйсән дәп,
кишиләр кичик балилирини униң алдиға
елип келивататти. Бирақ мухлислар елип
кәлгәнләрни әйиплиди. 14 Буни көргән
Әйса аччиқлинип, мухлислириға: Балилар
алдимға кәлсун, уларни тосмаңлар. Чүнки
Худаниң падишалиғи дәл мошундақларға
тәвәдур. 15 Мән силәргә шуни бәрһәқ
ейтип қояйки, Худаниң падишалиғини
сәбий балидәк қобул қилмиса, униңға
һәргиз кирәлмәйду, — деди. 16 Шуниң
билән у балиларни қучиғиға елип, уларға
қоллирини тәккүзүп бәхит тилиди. 17
У йолға чиққанда, бириси униң алдиға
жүгүрүп келип, униң алдида тизлинип
униңдин: — И яхши устаз, мән қандақ қилсам
мәңгүлүк һаятқа мираслиқ қилимән? — дәп
сориди. (aiōnios g166) 18 Лекин Әйса униңға: —
Мени немишкә яхши дәйсән? Пәқәт биридин,
йәни Худадин башқа һеч ким яхши әмәстур.
19 Сән Тәвраттики «Зина қилма, қатиллиқ
қилма, оғрилиқ қилма, ялған гувалиқ бәрмә,
хиянәт қилма, ата-анаңни һөрмәт қил»
дегән пәрһиз-пәрзләрни билисән, — деди.
20 У адәм җававән: — Устаз, буларниң
һәммисигә кичигимдин тартип әмәл қилип
келиватимән, — деди. 21 Әйсаниң униңға
қарап муһәббити қозғалди вә униңға: —
Сәндә йәнә бир иш кәм. Берип пүтүн
мал-мүлкиңни сетип, пулини йоқсулларға
бәргин вә шундақ қилсаң, әрштә ғәзнәң
болиду; андин келип крестни көтирип маңа
әгәшкин! — деди. 22 Лекин мошу сөзни
аңлап, униң чирайи тутулуп, қайғуға чөмүп
у йәрдин кәтти. Чүнки униң мал-дунияси
наһайити көп еди. 23 Андин Әйса чөрисигә
сәпселип қарап, мухлислириға: — Мал-
дунияси көпләрниң Худаниң падишалиғиға
кириши немидегән тәсликтә болиду-һә!
— деди. 24 Мухлислар униң сөзлиригә
интайин һәйран болушти, лекин Әйса уларға
йәнә җававән: — Балилирим, мал-мүлүккә
таянғанлар үчүн Худаниң падишалиғиға
кириш немидегән тәс-һә! 25 Төгиниң
йиңнисиниң көзидин өтүши бай адәмниң
Худаниң падишалиғиға киришидин асандур!
— деди. 26 Улар буни аңлап интайин бәк
һәйран болушуп, бир-биридин: Ундақта,
ким ниҗатқа еришәләйду? — дәп сорашти.
27 Әйса уларға қарап: — Бу иш инсан
билән вуҗудқа чиқиши мүмкин әмәс,
лекин Худа үчүн мүмкин әмәс болмайду;
чүнки Худаға нисбәтән һәммә иш мүмкин
болиду, — деди. 28 Буниң билән Петрус
униңға: — Мана, биз болсақ, һәммини
ташлап саңа әгәштуқ!? — дегили турди.
29 Әйса униңға җававән мундақ деди: —
Мән силәргә бәрһәқ шуни ейтип қояйки,
мән үчүн вә хуш хәвәр үчүн өйи, ака-
укилири, ача-сиңиллири, атиси, аниси,
аяли, балилири яки йәр-зиминлиридин
ваз кәчкәнләрниң һәммиси 30 бу заманда
буларниң йүз һәссисигә, йәни өй, ака-ука,
ача-сиңил, ана, балилар вә йәр-зиминларға
(зиянкәшликләр қошулған һалда) муйәссәр

болмай қалмайду вә келидиған замандиму
мәңгүлүк һаятқа еришмәй қалмайду.
(aiōn g165, aiōnios g166) 31 Лекин шу чағда
нурғун алдида турғанлар арқиға өтиду,
нурғун арқида турғанлар алдиға өтиду.
32 Улар Йерусалимға чиқидиған йолда
еди, Әйса һәмминиң алдида кетивататти.
[Мухлислири] бәк һәйран еди һәмдә
униңға әгәшкәнләрму қорқунуч ичидә
кетивататти. Әйса он иккәйләнни йәнә
өз йениға тартип, уларға өз бешиға
чүшидиғанлирини уқтурушқа башлап: 33
— Мана биз һазир Йерусалимға чиқип
кетиватимиз. Инсаноғли баш каһинлар вә
Тәврат устазлириға тапшурулиду. Улар уни
өлүмгә мәһкүм қилиду вә ят әлликләргә
тапшуриду. 34 Улар болса уни мәсқирә
қилип, қамчилап, униң үстигә төкүриду
вә уни өлтүриду. Лекин үч күндин
кейин у қайта тирилиду, — деди. 35
Зәбәдийниң оғуллири Яқуп билән Юһанна
униң алдиға келип: — Устаз, сәндин немә
тилисәк орундап бәрсәң, дәп өтүнимиз,
— дейишти. 36 У уларға: — Силәргә
немә қилип беришимни халайсиләр? —
деди. 37 — Сән шан-шәривиңдә болғиниңда,
биримизни оң йениңда, биримизни сол
йениңда олтарғузғайсән, — дейишти улар.
38 Әйса уларға җававән: — Немә тәләп
қилғанлиғиңларни билмәйватисиләр. Мән
ичидиған қәдәһни ичәләмсиләр? Мән қобул
қилидиған чөмүлдүрүшни силәрму қобул
қилаламсиләр? 39 — Қилалаймиз, —
дейишти улар. Әйса уларға: — Дәрвәқә, мән
ичидиған қәдәһимни силәрму ичисиләр
вә мән қобул қилидиған чөмүлдүрүлүш
билән чөмүлдүрүлисиләр. 40 Бирақ оң
яки сол йенимда олтиришқа несип болуш
мениң илигимдә әмәс; бәлки кимләргә
тәйярланған болса, шуларға берилиду, —
деди. 41 Буниңдин хәвәр тапқан [қалған]
он [мухлис] Яқуп билән Юһаннадин хапа
болушқа башлиди. 42 Лекин Әйса уларни
йениға чақирип, мундақ деди: — Силәргә
мәлумки, ят әлләр үстидики һөкүмран
дәп һесапланғанлар қол астидики хәлиқ
үстидин буйруқвазлиқ қилип һакимийәт
жүргүзиду, вә һоқуқдарлири уларни
ғоҗайинларчә идарә қилиду. 43 Бирақ
силәрниң араңларда бундақ иш болмайду;
бәлки силәрдин ким мәртивилик болушни
халиса, у силәрниң хизмитиңларда болсун;
44 вә ким араңларда биринчи болушни
истисә, у һәммә адәмниң қули болсун.
45 Чүнки Инсаноғлиму дәрвәқә шу йолда
көпчилик мениң хизмитимдә болсун демәй,
бәлки көпчиликниң хизмитидә болай вә
җенимни пида қилиш бәдилигә нурғун
адәмләрни һөрлүккә чиқирай дәп кәлди.
46 Улар Йерихо шәһиригә кәлди. [Әйса]
мухлислири вә зор бир топ адәмләр билән
биллә Йериходин чиққан вақитта, Тимайниң
Бартимай исимлиқ қариғу оғли йол бойида
олтирип, тиләмчилик қиливататти. 47 У
«Насарәтлик Әйса»ниң у йәрдә екәнлигини
аңлап: — И Давутниң оғли Әйса, маңа рәһим
қилғайсән! — дәп товлашқа башлиди. 48
Нурғун адәмләр уни «Үн чиқарма» дәп
әйиплиди. Лекин у: — И Давутниң оғли,
маңа рәһим қилғайсән, — дәп техиму үнлүк
товлиди. 49 Әйса тохтап: Уни чақириңлар, —
деди. Шуниң билән улар қариғуни чақирип
униңға: — Җүрәклик бол! Орнуңдин тур,
у сени чақириватиду! — дейишти. 50 У
адәм чапинини селип ташлап, орнидин
дәс туруп Әйсаниң алдиға кәлди. 51 Әйса
җававән униңдин: — Сән мени немә қил
дәйсән? — дәп сориди. Қариғу: — И егәм,
қайта көридиған болсамиди! — деди. 52
Әйса униңға: — Йолуңға қайтсаң болиду,
етиқатиң сени сақайтти, — девиди, у шуан
көрәләйдиған болди вә йол бойи Әйсаға
әгишип маңди.

11 Улар Йерусалимға йеқинлишип,
Зәйтун теғиниң етигидики Бәйт-
Фаги вә Бәйт-Ания йезилириға йеқин
кәлгинидә, у икки мухлисиға алдин
маңдуруп уларға: — Силәр удулуңлардики
йезиға бериңлар. Йезиға кирипла, адәм
балиси минип бақмиған, бағлақлиқ бир
тәхәйни көрисиләр. Уни йешип бу йәргә
йетиләп келиңлар. 3 Әгәр бириси силәрдин:
«Немишкә бундақ қилисиләр?» дәп сорап

қалса, «Рәбниң буниңға һаҗити чүшти вә
у һелила уни бу йәргә әвәтип бериду» —
дәңлар, — дәп тапилиди. 4 Улар кетип
һәдә йол үстидики өйниң дәрвазиси
сиртида бағлағлиқ турған бир тәхәйни
көрди. Улар танини йәшти. 5 У йәрдә
турғанлардин бәзиләр: — Тәхәйни йешип
немә қилисиләр? — дейишти. 6 Мухлислар
Әйсаниң буйруғинидәк җавап бәрди, һелиқи
кишиләр уларға йол қойди. 7 Мухлислар
тәхәйни Әйсаниң алдиға йетиләп келип,
үстигә өз йепинча-чапанлирини ташлиди;
у үстигә минди. 8 Әнди нурғун кишиләр
йепинча-чапанлирини йолға паяндаз
қилип салди; башқилири дәрәқләрдин шах-
шумбиларни кесип йолға яйди. 9 Алдида
маңған вә кәйнидин әгәшкәнләр: «Һосанна!
Пәрвәрдигарниң намида кәлгүчигә мубарәк
болсун! 10 Атимиз Давутниң келидиған
падишалиғиға мубарәк болсун! Әршиәлада
тәшәккүр-һосанналар оқулсун!» — дәп
вақиришатти. 11 У Йерусалимға берип
ибадәтхана һойлилириға кирди; вә
әтрапидики һәммини көздин кәчүргәндин
кейин, вақит бир йәргә берип қалғачқа,
он иккәйлән билән биллә йәнә Бәйт-
Анияға чиқти. 12 Әтиси, улар Бәйт-Аниядин
чиққанда, униң қосиғи ечип кәткән еди. 13
Жирақтики йопурмақлиқ бир түп әнҗир
дәриғини байқап, униңдин бирәр мевә
тапалармәнмекин дәп йениға барди; лекин
түвигә кәлгәндә йопурмақтин башқа
һеч нәрсә тапалмиди. Чүнки бу әнҗир
пишидиған пәсил әмәс еди. 14 У дәрәққә
сөз қилип: — Буниңдин кейин мәңгү
һеч ким сәндин мевә йемигәй! — деди.
Мухлислириму буни аңлиди. (aiōn g165) 15
Улар Йерусалимға кәлди; у ибадәтхана
һойлилириға кирип, у йәрдә елим-сетим
қиливатқанларни һайдашқа башлиди вә пул
тегишкүчиләрниң ширәлирини, пахтәк-
кәптәр сатқучиларниң орундуқлирини
өрүвәтти; 16 вә һеч кимниң һеч қандақ
мал-буюмларни ибадәтхана һойлилиридин
көтирип өтүшигә йол қоймиди. 17 У
хәлиққә: — Муқәддәс язмиларда: «Мениң
өйүм барлиқ әлләр үчүн дуа-тилавәтхана
дәп атилиду» дәп пүтүлгән әмәсму?
Лекин силәр уни булаңчиларниң угисиға
айландурувәттиңлар! — дәп тәлим башлиди.
18 Баш каһинлар вә Тәврат устазлири буни
аңлап, уни йоқитишниң чарисини издәшкә
башлиди; пүткүл халайиқ униң тәлимигә
тәәҗҗуплинип қалғачқа, улар униңдин
қорқатти. 19 Кәчқурун, у [мухлислири]
[билән] шәһәрниң сиртиға чиқип кәтти.
20 Әтиси сәһәрдә, улар әнҗир дәриғиниң
йенидин өтүп кетиветип, дәрәқниң
йилтизидин қуруп кәткәнлигини байқашти.
21 [Дәрәқни һалитини] есигә кәлтүргән
Петрус: — Устаз, қара, сән қарғиған әнҗир
дәриғи қуруп кетипту! — деди. 22 Әйса
уларға җававән мундақ деди: — Худаниң
ишәшидә болуңлар. 23 Мән силәргә шуни
бәрһәқ ейтип қояйки, кимдәким бу таққа:
Бу йәрдин көтирилип деңизға ташлан!»
десә вә шундақла қәлбидә һеч гуман
қилмай, бәлки ейтқининиң әмәлгә ешишиға
ишәш бар болса, у ейтқан иш униң үчүн
әмәлгә ашиду. 24 Шу сәвәптин мән силәргә
шуни ейтиманки, дуа билән тилигән һәр
бир нәрсә болса, шуниңға ериштим, дәп
ишиниңлар. Шунда, тилигиниңлар әмәлгә
ашиду. 25 Вә орнуңлардин туруп дуа
қилғиниңларда, бирәрсигә ғумиңлар болса,
уни кәчүрүңлар. Шуниң билән әрштики
Атаңларму силәрниң гуналириңларни
кәчүрүм қилиду. 26 Лекин силәр башқиларни
кәчүрүм қилмисаңлар, әрштики Атаңларму
силәрниң гуналириңларни кәчүрүм
қилмайду. 27 Улар Йерусалимға қайтидин
кирди. У ибадәтхана һойлилирида айлинип
жүргәндә, баш каһинлар, Тәврат устазлири
вә ақсақаллар униң йениға келип: 28
— Сән қиливатқан бу ишларни қайси
һоқуққа тайинип қиливатисән? Саңа бу
ишларни қилиш һоқуқини ким бәргән?
— дәп сориди. 29 Әйса уларға җававән:
— Мәнму силәрдин бир соал сорай.
Силәр униңға җавап бәрсәңлар, мәнму
бу ишларни қайси һоқуққа тайинип
қиливатқанлиғимни ейтип беримән: 30
— Йәһя жүргүзгән чөмүлдүрүш болса,
әрштинму, яки инсанлардинму? Маңа

жавап бәрсәңларчу! 31 Улар өз ара мулаһизә
қилишип: — Әгәр «Әрштин кәлгән» десәк,
у бизгә: «Ундақта, силәр немә үчүн
Йәһяға ишәнмидиңлар?» дәйду. 32 Әгәр:
«Инсанлардин кәлгән» десәк, ... болмайду!
— дейишти (чүнки барлиқ хәлиқ Йәһяни
пәйғәмбәр дәп қариғачқа, улар хәлиқтин
қорқатти). 33 Буниң билән, улар Әйсаға:
— Билмәймиз, — дәп жавап беришти. —
Ундақта, мәнму бу ишларни қайси һоқуққа
тайинип қиливатқанлиғимни ейтмаймән,
— деди у уларға.

12 Андин, у уларға тәмсилләр билән
сөзләшкә башлиди: — Бир киши
бир үзүмзарлиқ бәрпа қилип, әтрапини
читлапту; у бир шарап көлчиги қезипту
вә бир күзәт мунарини ясапту. Андин у
үзүмзарлиқни бағвәнләргә ижаригә берип,
өзи яқа жутқа кетипту. 2 Үзүм пәсли
кәлгәндә, бағвәнләрдин үзүмзарлиқтики
мевиләрдин [тегишлигини] әкелиш үчүн
бир қулини уларниң йениға әвәтипту.
3 Лекин улар уни тутувелип думбалап,
қуруқ қол қайтурупту. 4 Ғожайин йәнә
бир қулни уларниң йениға әвәтипту.
Уни болса улар чалма-кесәк қилип, баш-
көзини йерип, һақарәтләп қайтурупту.
5 Ғожайин йәнә бирисини әвәтипту.
Лекин уни улар өлтүрүпту. У йәнә тола
қулларни әвәтипту, лекин улар бәзилирини
думбалап, бәзилирини өлтүрүпту. 6
Ғожайинниң йенида пәқәт униң сөйүмлүк
бир оғлила қалғачқа, улар оғлумниғу
һөрмәт қилар дәп, у уни әң ахири
болуп бағвәнләрниң йениға әвәтипту. 7
Лекин шу бағвәнләр өз ара: «Бу болса
мирасхор; келиңлар, уни өлтүрүветәйли,
шуниң билән мираси бизниңки болиду!»
дейишипту. 8 Шуңа улар уни тутуп өлтүрүп,
үзүмзарлиқниң сиртиға ташливетипту. 9
Әнди үзүмзарлиқниң ғожайини қандақ
қилиду? У өзи келип бағвәнләрни өлтүриду
вә үзүмзарлиқни башқиларға бериду.
10 Әнди силәр муқәддәс язмилардин
муну айәтни оқуп бақмиғанмусиләр?
— «Тамчилар ташливәткән таш болса,
Буҗәк теши болуп тикләнди. 11 Бу
иш Пәрвәрдигардиндур, Көзимиз алдида
карамәт бир иштур» 12 Улар униң бу
тәмсилни өзлиригә қаритип ейтқанлиғини
чүшәнди; шуңа улар уни тутуш йолини
издәшти; һалбуки, халайиқтин қорқушуп,
уни ташлап кетип қалди. 13 Шуниңдин
кейин, улар бир нәччә Пәрисий вә Һеродниң
тәрәпдарлирини уни өз сөзи билән қилтаққа
чүшүрүш мәхситидә униң алдиға әвәтти.
14 Улар келип униңға: — Устаз, силини
сәмимий адәм, адәмләргә қәтъий йүз-
хатирә қилмайду, һеч кимгә ян басмайду,
бәлки кишиләргә Худаниң йолини садиқлиқ
билән үгитип келиватиду, дәп билимиз.
[Силичә], [Рим императори] Қәйсәргә
баж-селиқ тапшуруш Тәврат қануниға
уйғунму-йоқ? 15 Зади баж тапшурамдуқ-
тапшурмамдуқ? — дейишти. Лекин у
уларниң сахтипәзлигини билип уларға:
— Немишкә мени синимақчисиләр? Маңа
бир «динар» пулни әкелиңлар, мән көрүп
бақай, — деди. 16 Улар пулни елип кәлди, у
улардин: — Буниң үстидики сүрәт вә нам-
исим кимниң? — дәп сориди. — Қәйсәрниң,
— дейишти улар. 17 Әйса уларға жававән: —
[Ундақ болса], Қәйсәрниң һәққини Қәйсәргә,
Худаниң һәққини Худаға тапшуруңлар, —
деди. Шуниң билән улар униңға интайин
һәйран қелишти. 18 Андин «Өлгәнләр
тирилмәйду» дәйдиған Садуқийлар униң
алдиға келип қистап соал қойди: 19 —
Устаз, Муса [пәйғәмбәр] Тәвратта бизгә:
«Бир киши өлүп кетип, аяли тул қелип,
пәрзәнт көрмигән болса, униң ака яки
иниси тул қалған йәңгисини әмригә елип,
қериндиши үчүн нәсил қалдуруши лазим»
дәп язған. 20 Бурун йәттә ака-ука бар
еди. Чоңи өйлинип пәрзәнт қалдурмайла
өлди. 21 Иккинчи қериндиши йәңгисини
әмригә елип, уму пәрзәнт көрмәй өлди.
Үчинчисиниң әһвалиму униңкигә охшаш
болди. 22 Шу тәриқидә йәттиси охшашла
уни елип пәрзәнт көрмәй кәтти. Ахирда,
у аялму аләмдин өтти. 23 Әнди тирилиш
күнидә улар тирилгәндә, бу аял қайсисиниң
аяли болиду? Чүнки йәттисиниң һәммиси

уни хотунлуққа алған-дә! — дейишти. 24
Әйса уларға мундақ җавап бәрди: — Силәр нә
муқәддәс язмиларни нә Худаниң қудритини
билмигәнлигиңлар сәвәвидин мошундақ
азған әмәсмусиләр? 25 Чүнки өлүмдин
тирилгәндә инсанлар өйләнмәйду, әргә
тәгмәйду, бәлки әрштики пәриштиләргә
охшаш болиду. 26 Әнди өлгәнләрниң
тирилиши мәсилиси һәққидә [Тәвратта],
йәни Мусаға чүшүрүлгән китаптики
«тикәнлик» вақиәсидә, Худаниң униңға
қандақ ейтқинини, йәни: «Мән Ибраһимниң
Худаси, Исһақниң Худаси вә Яқупниң
Худасидурмән!» дегинини оқумидиңларму?
27 У өлүкләрниң Худаси әмәс, бәлки
тирикләрниң Худасидур! Шуңа силәр
қаттиқ езип кәткәнсиләр! 28 Уларға йеқин
кәлгән, муназирилишкәнлирини аңлиған вә
Әйсаниң уларға яхши җавап бәргәнлигини
көргән бир Тәврат устази униңдин: — Пүтүн
әмирләрниң ичидә әң муһими қайси? —
дәп сориди. 29 Әйса мундақ җавап бәрди:
— Әң муһим әмир шуки, «Аңлиғин, әй
Исраил! Пәрвәрдигар Худайимиз болған
Рәб бирдур. 30 Пәрвәрдигар Худайиңни
пүтүн қәлбиң, пүтүн җениң, пүтүн зеһниң
вә пүтүн күчүң билән сөйгин». Мана бу әң
муһим әмир. 31 Униңға охшайдиған иккинчи
әмир болса: — «Хошнаңни өзүңни сөйгәндәк
сөй». Хечқандақ әмир булардин үстүн
турмайду. 32 Тәврат устази униңға: — Тоғра
ейттиңиз, устаз, һәқиқәт бойичә сөзлидиңиз;
чүнки У бирдур, Униңдин башқиси йоқтур;
33 инсанниң Уни пүтүн қәлби, пүтүн
әқли, пүтүн җени вә пүтүн күчи билән
сөйүши һәм хошнисиниму өзини сөйгәндәк
сөйүши барлиқ көйдүрмә қурбанлиқлар
һәм башқа қурбанлиқ-һәдийәләрдинму
артуқтур. 34 Әйса униң ақиланилик билән
җавап бәргинини көрүп: — Сән Худаниң
падишалиғидин жирақ әмәссән, — деди.
Шуниңдин кейин, һеч ким униңдин соал
сорашқа петиналмиди. 35 Ибадәтхана
һойлилирида тәлим бәргәндә, Әйса буларға
җававән мундақ соални оттуриға қойди:
Тәврат устазлириниң Мәсиһни «Давутниң
оғли» дегинини қандақ чүшинисиләр? 36
Чүнки Давут өзи Муқәддәс Роһта мундақ
дегәнғу: — «Пәрвәрдигар мениң Рәббимгә
ейттики: — «Мән сениң дүшмәнлириңни
тәхтипәриң қилғичә, Мениң оң йенимда
олтарғин!». 37 Давут [Мәсиһни] шундақ
«Рәббим» дәп атиған турса, әнди [Мәсиһ]
қандақму [Давутниң] оғли болиду? У
йәрдики топ-топ хәлиқ униң сөзини
хурсәнлик билән аңлайтти. 38 У уларға
тәлим бәргинидә мундақ деди: — Тәврат
устазлиридин һошияр болуңлар. Улар
узун тонларни кийивалған һалда керилип
жүрүшкә, базарларда кишиләрниң уларға
болған [узун] саламлириға, 39 синагогларда
алдинқи орунларда, зияпәтләрдә төрдә
олтиришқа амрақ келиду. 40 Улар
тул аялларниң барлиқ өй-бесатлирини
йәвалиду вә көз-көз қилип ялғандин
узундин-узун дуалар қилиду. Уларниң
тартидиған җазаси техиму еғир болиду! 41 У
ибадәтханидики сәдиқә сандуғиниң удулида
олтирип, униңға пуллирини ташлаватқан
халайиққа қарап туратти. Нурғун байлар
униңға хелә көп пул ташлашти. 42
Намрат бир тул аялму келип, тийинниң
төрттин бири қимметидики икки ләптонни
ташлиди. 43 У мухлислирини йениға
чақирип, уларға мундақ деди: — Мән
силәргә бәрһәқ шуни ейтип қояйки, бу
намрат тул аялниң сәдиқә сандуғиға
ташлиғини башқиларниң һәммисиниң
ташлиғанлиридин көптур. 44 Чүнки
башқилар өзлириниң ешип ташқанлиридин
сәдиқә қилди; лекин бу аял намрат
турупму, өзиниң бар-йоқини — тирикчилик
қилидиғининиң һәммисини сәдиқә қилип
ташлиди.

13 У ибадәтханидин чиқиватқанда,
мухлислиридин бири униңға: — Устаз,
қара, бу немидегән һәйвәтлик ташлар
вә имарәтләр-һә! — деди. 2 Әйса униңға
җававән: — Сән бу һәйвәтлик имарәтләрни
көрдүңму? Бир тал ташму таш үстидә
қалмайду, һәммиси қалдурулмай гумран
қилиниду, — деди. 3 У Зәйтун теғида, йәни
ибадәтханиниң удулида олтарғанда, Петрус,

Яқуп, Юһанна вә Андрияслар униңдин
астиғина: 4 — Бизгә ейтқинчу, бу ишлар
қачан йүз бериду? Бу барлиқ вақиәләрниң
йүз беридиғанлиғини көрситидиған немә
аламәт болиду? — дәп сорашти. 5 Әйса
уларға жававән сөз башлап мундақ деди: —
Һези болуңларки, һеч ким силәрни аздуруп
кәтмисун. 6 Чүнки нурғун кишиләр мениң
намимда келип: «Мана өзүм шудурмән!»
дәп, көп адәмләрни аздуриду. 7 Силәр
уруш хәвәрлири вә уруш шәпилирини
аңлиғиниңларда, булардин алақзадә болуп
кәтмәңлар; чүнки бу ишларниң йүз бериши
муқәррәр. Лекин бу заман ахири йетип
кәлгәнлиги әмәс. 8 Чүнки бир милләт
йәнә бир милләт билән урушқа чиқиду,
бир падишалиқ йәнә бир падишалиқ
билән урушқа чиқиду. Жай-жайларда
йәр тәврәшләр йүз бериду, ачарчилиқлар
вә қалаймиқанчилиқлар болиду. Мана
бу ишларниң йүз бериши «туғутниң
толғиғиниң башлиниши» болиду, халас. 9
Силәр болсаңлар, өзүңларға пәхәс болуңлар;
чүнки кишиләр силәрни тутқун қилип
сот мәһкимилиригә тапшуруп бериду,
синагогларда қамчилинисиләр. Силәр
мениң сәвәвимдин әмирләр вә падишалар
алдиға елип берилип, улар үчүн бир гувалиқ
болсун дәп сораққа тартилисиләр. 10 Лекин
булардин авал хуш хәвәр пүткүл әлләргә
жакалиниши керәк. 11 Әнди улар силәрни
апирип [сораққа] тапшурғанда, немә дейиш
һәққидә нә әндишә нә мулаһизә қилмаңлар,
бәлки шу вақит-саитидә силәргә қайси гәп
берилсә, шуни ейтиңлар; чүнки сөзлигүчи
силәр әмәс, Муқәддәс Роһтур. 12 Қериндаш
қериндишиға, ата балисиға хаинлиқ қилип
өлүмгә тутуп бериду. Балиларму ата-аниси
билән зитлишип, уларни өлүмгә мәһкүм
қилдуриду. 13 Шундақла силәр мениң намим
түпәйлидин һәммә адәмниң нәпритигә
учрайсиләр, лекин ахирғичә бәрдашлиқ
бәргәнләр қутқузулиду. 14 «Вәйран
қилғучи жиркиничлик номуссизлиқ»ниң
өзи турушқа тегишлик болмиған йәрдә
турғинини көргиниңларда, (китапхан бу
сөзниң мәнасини чүшәнгәй) Йәһудийә
өлкисидә туруватқанлар тағларға қачсун.
15 Өгүздә турған киши өйигә чүшмәй яки
өйидики бирәр немини алғили ичигә
кирмәй [қачсун]. 16 Етизларда туруватқан
киши болса чапинини алғили өйигә
янмисун. 17 У күнләрдә һамилдар аяллар
вә бала емитиватқанларниң һалиға вай!
18 [Қачидиған] вақтиңларниң қишқа тоғра
келип қалмаслиғи үчүн дуа қилиңлар.
19 Чүнки у чағда Худа яратқан дунияниң
апиридә қилинғандин буян мошу чаққичә
көрүлүп бақмиған һәм кәлгүсидиму
көрүлмәйдиған зор азап-оқубәт болиду. 20
Әгәр Пәрвәрдигар у күнләрни азайтмиса,
һеч қандақ әт егиси қутулалмайду. Лекин У
Өз таллиғанлири үчүн у күнләрни азайтиду.
21 Әгәр у чағда бириси силәргә: «Қараңлар,
бу йәрдә Мәсиһ бар!» яки «Қараңлар, у
әнә у йәрдә!» десә, ишәнмәңлар. 22 Чүнки
сахта мәсиһләр вә сахта пәйғәмбәрләр
мәйданға чиқиду, мөжизилик аламәтләр
вә карамәтләрни көрситиду; шуниң билән
әгәр мүмкин болидиған болса, улар һәтта
[Худа] таллиғанларни һәм аздуриду. 23
Шуниң үчүн, силәр һошияр болуңлар. Мана,
мән бу ишларниң һәммисини силәргә
алдин-ала уқтуруп қойдум. 24 Әнди шу
күнләрдә, шу азап-оқубәт өтүп кәткән
һаман, қуяш қарийиду, ай йоруқлуғини
бәрмәйду, 25 юлтузлар асмандин төкүлүп
чүшиду, асмандики күчләр ләрзигә келиду.
26 Андин кишиләр Инсаноғлиниң улуқ
күч-қудрәт вә шан-шәрәп билән булутлар
ичидә келиватқанлиғини көриду. 27
У өз пәриштилирини әвәтиду, улар
униң таллиғанлирини дунияниң төрт
тәрипидин, зиминниң чәтлиридин
асманниң чәтлиригичә жиғип жәм қилиду.
28 — Әнҗир дәриғидин мундақ тәмсилни
биливелиңлар: — Униң шахлири көкирип
йопурмақ чиқарғанда, язниң йеқинлап
қалғанлиғини билисиләр. 29 Худди
шуниңдәк, [мән бая дегәнлиримниң] йүз
бериватқанлиғини көргиниңларда, униң
йеқинлап қалғанлиғини, һәтта ишик алдида
туруватқанлиғини биливелиңлар. 30 Мән
силәргә бәрһәқ шуни ейтип қояйки, бу

аламәтләрниң һәммиси әмәлгә ашурулмай
туруп, бу дәвир өтмәйду. 31 Асман-зимин
йоқилиду, бирақ мениң сөзлирим һәргиз
йоқалмайду. 32 Лекин шу күни яки вақит-
саити тоғрилиқ хәвәрни һеч ким билмәйду
— һәтта нә әрштики пәриштиләрму
билмәйду, нә оғул билмәйду, уни пәқәт
Атила билиду. 33 Һошияр болуңлар, сәгәк
болуп дуа қилиңлар, чүнки у вақит-саатниң
қачан келидиғанлиғини билмәйсиләр.
34 Бу худди яқа жутқа чиқмақчи болған
адәмниң әһвалиға охшайду. Йолға
чиқидиған чағда, у қуллириға өз һоқуқини
бекитип, һәр биригә өз вәзиписини
тапшуриду вә дәрвазивәнниңму сәгәк
болушини тапилайду. 35 Шуниңдәк,
силәрму сәгәк болуңлар; чүнки өйниң
егисиниң [қайтип] келидиған вақтиниң
— кәчқурунму, түн йеримиму, ғораз
чиллиған вақитму яки сәһәр вақтиму —
уни биләлмәйсиләр; 36 у туюқсиз кәлгәндә,
силәрниң ухлаватқиниңларниң үстигә
чүшмисун! 37 Силәргә ейтқинимни мән
һәммәйләнгә ейтимән: Сәгәк туруңлар!

14 «Өтүп кетиш» һейти вә «петир нан
һейти»ға икки күн қалған еди. Баш
каһинлар вә Тәврат устазлири уни һейлә-
нәйрәң билән тутуп өлтүрүшниң чарисини
издәйтти. 2 Чүнки улар: — Бу иш һейт-
айәм күнлири қилинмисун. Болмиса,
хәлиқ арисида малиманчилиқ чиқиши
мүмкин, — дейишәтти. 3 Әнди у Бәйт-
Ания йезисида, «Симон мохо»ниң өйидә
дәстиханда олтарғанда, ақ қаштеши шишидә
наһайити қиммәтлик сап сумбул әтирни
көтирип кәлгән бир аял униң йениға кирди.
Аял ақ қаштеши шешини чеқип, әтирни
Әйсаниң бешиға қуйди. 4 Лекин бәзиләр
буниңға хапа болушуп, бир-биригә: — Бу
әтир немә дәп шундақ исрап қилиниду? 5
Чүнки бу әтирни үч йүз динардин артуқ
пулға сатқили болатти, пули кәмбәғәлләргә
сәдиқә қилинса болмамти! — дейишти.
Улар аялға шундақ тапа-тәнә қилғили
турди. 6 Лекин Әйса уларға: — Униң
ихтиярига қоюңлар, немә дәп униң көңлини
ағритисиләр? У мениң үстүмгә яхши
иш қилди. 7 Чүнки кәмбәғәлләр дайим
араңларда болиду, халиған вақитиңларда
уларға хәйр-сахавәт көрситәләйсиләр; лекин
мениң араңларда болушум силәргә дайим
несип боливәрмәйду! 8 Аял чаминиң
йетишичә қилди; у мениң бәдинимниң
дәпнә қилинишиға алдин-ала тәйярлиқ
қилип, униңға әтир-май қуюп қойди. 9
Мән силәргә бәрһәқ шуни ейтип қояйки,
бу хуш хәвәр пүткүл дунияниң қәйеридә
җакаланса, бу аял әслинип, униң қилған бу
иши тәриплиниду, — деди. 10 Шу вақитта, он
иккиләндин бири болған Йәһуда Ишқарийот
уни уларға тутуп бериш мәхситидә баш
каһинларниң алдиға барди. 11 Улар буни
аңлап хошал болуп кәтти вә униңға пул
беришкә вәдә қилишти. Йәһуда уни тутуп
беришкә мувапиқ пурсәт издәп жүрәтти. 12
Петир нан һейтиниң биринчи күни, йәни
өтүп кетиш һейтиниң қурбанлиқ [қозиси]
союлидиған күни, мухлислар униңдин:
— Өтүп кетиш һейтиниң [тамиғини]
йейишиң үчүн бизниң қәйәргә берип
тәйярлишимизни халайсән? — дәп сориди.
13 У мухлислиридин иккиләнни алдин
маңғузуп уларға: — Шәһәргә кириңлар,
у йәрдә козида су көтиривалған бир әр
киши силәргә учрайду. Униң кәйнидин
меңиңлар. 14 У адәм нәгә кирсә шу
өйниң егисигә: «Устаз: Мухлислирим билән
өтүп кетиш һейтиниң тамиғини йәйдиған
меһманхана қәйәрдә?— дәп сораватиду»
— дәңлар. 15 У силәрни башлап үстүнки
қәвәттики рәтләнгән сәрәмҗанлаштурулған
чоң бир еғиз өйни көрситиду. Мана шу
йәрдә бизгә тәйярлиқ қилип туруңлар, —
деди. 16 Мухлислар йолға чиқип шәһәргә
кирип, йолуққан ишларниң һәммиси у
ейтқандәк болди. Шу йәрдә улар өтүп
кетиш һейтиниң тамиғини тәйярлашти.
17 Кәч киргәндә, у он иккәйлән билән
өйгә кәлди. 18 Улар дәстиханда олтирип
ғизаланғанда Әйса: — Мән силәргә бәрһәқ
шуни ейтип қояйки, араңлардики бирәйлән,
мән билән биллә ғизалиниватқан бириси
маңа сатқунлуқ қилиду, — деди. 19 Улар

[бу сөздин] қайғуға чөмүп, бир-бирләп
униңдин: — Мән әмәстимән? — дәп сориди.
Йәнә бириси: — Мән әмәстимән? — деди.
20 Лекин у уларға: — [Шу киши] он
иккәйләнниң бири, йәни қолидики нанни
мән билән тәң таваққа төгүргүчи болиду. 21
Инсаноғли дәрвәқә өзи тоғрисида [муқәддәс
язмиларда] пүтүлгәндәк аләмдин кетиду;
бирақ Инсаноғлиниң тутуп берилишигә
васитичи болған адәмниң һалиға вай!
У адәм туғулмиған болса униңға яхси
болатти! — деди. 22 Улар ғизалиниватқанда,
Әйса бир нанни қолиға елип тәшәккүр
ейтқандин кейин, уни уштуп, мухлислириға
үләштүрүп бәрди вә: — Елиңлар, бу мениң
теним, — деди. 23 Андин у қолиға
җамни елип [Худаға] тәшәккүр ейтқандин
кейин, уни мухлислириға сунди. Уларниң
һәммиси униңдин ичишти. 24 У уларға:
— Бу мениң қеним, нурғун адәмләр
үчүн төкүлидиған, йеңи әһдини түзидиған
қенимдур. 25 Мән силәргә бәрһәқ шуни ейтип
қояйки, Худаниң падишалиғида йеңидин
шараптин ичидиған күнгичә, үзүм телиниң
шәрбитини һәргиз ичмәймән, — деди. 26
Улар бир мәдһийә күйини ейтқандин кейин
талаға чиқип, Зәйтун теғиға қарап кетишти.
27 Андин Әйса уларға: Силәр һәммиңлар
тандурулуп путлишисиләр, чүнки [муқәддәс
язмиларда]: «Мән падичини уруветимән,
Қойлар патипарақ болуп тарқитиветилиду»
дәп пүтүлгән. 28 Лекин мән тирилгәндин
кейин Галилийәгә силәрдин бурун баримән,
— деди. 29 Лекин Петрус униңға: —
Һәммәйлән тандурулуп путлашсиму, мән
һәргиз путлашмаймән, деди. 30 Әйса
униңға: — Мән саңа бәрһәқ шуни ейтип
қояйки, бүгүн, йәни бүгүн кечә ғораз икки
қетим чиллиғичә, сән мәндин үч қетим
танисән, — деди. 31 Лекин Петрус техиму
қәтъийлик билән униңға: — Сән билән биллә
өлидиған иш керәк болсиму, сәндин һәргиз
танмаймән, — деди. Қалған һәммисиму
шундақ дейишти. 32 Андин улар Гетсиманә
дегән бир җайға кәлди. У мухлисларға:
— Мән дуа-тилавәт қилип кәлгичә, мошу
йәрдә олтирип туруңлар, деди. 33 У Петрус,
Яқуп вә Юһаннани биргә елип маңди вә
сүр бесип, роһ-қәлбидә толиму пәришан
болушқа башлиди. 34 У уларға: — Җеним
өлидиғандәк бәкму азапланмақта. Силәр бу
йәрдә қелип, ойғақ туруңлар, — деди. 35 У сәл
нерирақ берип, өзини йәргә етип дүм ятти
вә мүмкин болса, у дәқиқиниң өз бешиға
чүшмәй өтүп кетиши үчүн дуа қилип: 36
— И Абба Ата, Саңа һәммә иш мүмкиндур;
бу қәдәһни мәндин өткүзүвәткәйсән!
Лекин бу иш мән халиғандәк әмәс,
сән халиғандәк болсун, — деди. 37 У
[үчәйләнниң] йениға қайтип кәлгинидә,
уларниң ухлап қалғанлиғини көрүп,
Петрусқа: — Әй Симон, ухлаватамсән?!
Бир саатму ойғақ туралмидиңму?! 38
Езиқтурулуштин сақлиниш үчүн, ойғақ
туруп дуа қилиңлар. Роһ пидакар болсиму,
лекин кишиниң әтлири аҗиздур, — деди.
39 Андин у йәнә берип, охшаш сөзләр
билән қайтидин дуа қилди. 40 У уларниң
йениға қайтип кәлгинидә, уларниң йәнә
ухлап қалғанлиғини көрди, чүнки уларниң
көзлири уйқиға илинған еди. Улар униңға
немә дейишини билмәй қалди. 41 У
үчинчи қетим уларниң йениға қайтип
уларға: — Силәр техичә ухлаватамсиләр,
техичә дәм еливатамсиләр? Әнди болди
бәс! Вақит-саити кәлди; мана, Инсаноғли
гунакарларниң қолиға тапшурулди! 42
Қопуңлар, кетәйли; мана, маңа сатқунлуқ
қилидиған киши йеқин кәлди! — деди.
43 Вә шу дәқиқидә, униң сөзи техи
түгимәйла, мана, он иккәйләндин бири
болған Йәһуда кәлди; униң йенида баш
каһинлар, Тәврат устазлири вә ақсақаллар
тәрипидин әвәтилгән қилич-тоқмақларни
көтәргән зор бир топ адәм бар еди. 44 Униңға
сатқунлуқ қилғучи улар билән аллибурун
ишарәтни бекитип: «Мән кимни сөйсәм,
у дәл шудур. Силәр уни тутуп, ялап елип
кетиңлар» дәп келишкән еди. 45 У келип
удул [Әйсаниң] алдиға берип: — Устаз, устаз!
— дәп уни сөйүп кәтти. 46 Улар униңға
қол селип, уни тутқун қилди. 47 Вә униң
йенида турғанлардин бирәйлән қиличини
суғуруп, баш каһинниң чакириға урувиди,

униң қулиқини шилип чүшүрүвәтти. 48
Әйса җававән уларға: — Бир қарақчини
тутидиғандәк қилич-тоқмақларни көтирип
мени тутқили кәпсиләрғу? 49 Мән һәр күни
ибадәтхана һойлилирида силәр билән биллә
болуп тәлим берәттим, лекин силәр у чағда
мени тутмидиңлар. Лекин бу ишларниң
йүз бериши муқәддәс язмиларда алдин
пүтүлгәнләрниң әмәлгә ашурулуши үчүн
болди, — деди. 50 Бу чағда, һәммәйлән уни
ташлап қечип кетишти. 51 Пәқәт учисиға
канап рәхт йепинчақливалған бир жигит
униң кәйнидин әгишип маңди. Яш әскәрләр
уни тутувеливиди, 52 лекин у канап рәхттин
бошинип, яланач пети улардин қечип
кәтти. 53 Әнди улар Әйсани баш каһинниң
алдиға елип беришти. Баш каһинлар, барлиқ
ақсақаллар билән Тәврат устазлириму у
йәргә униң йениға жиғилди. 54 Петрус
униңға таки баш каһинниң сарайидики
һойлиниң ичигичә жирақтин әгишип кәлди;
у қаравуллар билән биллә отниң нурида
отсинип олтарди. 55 Баш каһинлар вә
пүтүн алий кеңәшмә әзалири Әйсани өлүмгә
мәһкүм қилиш үчүн, гува-испат издиди,
амма тапалмиди. 56 Чүнки нурғун кишиләр
уни әрз қилип ялған гувачилиқ бәргән
болсиму, уларниң гувалиқлири бир-биригә
удул кәлмәйтти. 57 Бәзи адәмләр орнидин
туруп, униң үстидин әрз қилип ялған
гувалиқ берип: 58 — Биз униң: «Инсан
қоли билән ясалған бу ибадәтханини бузуп
ташлап, инсан қоли билән ясалмиған
башқа бир ибадәтханини үч күн ичидә
ясап чиқимән» дегәнлигини аңлидуқ,
— деди. 59 Һәтта уларниң бу һәқтики
гувалиқлириму бир-биригә мас кәлмиди.
60 Андин баш каһин һәммәйләнниң алдида
орнидин туруп, Әйсадин: — Қени, җавап
бәрмәмсән? Булар сениң үстүңдин зади
қандақ гувалиқларни бериватиду? — дәп
сориди. 61 Лекин Әйса шүк туруп, һеч қандақ
җавап бәрмиди. Баш каһин уни қистап йәнә
униңдин: — Сән Мубарәк Болғучиниң Оғли
Мәсиһмусән? — дәп сориди. 62 Шундақ,
мән өзүм, — деди Әйса, — вә силәр кейин
Инсаноғлиниң Қудрәт Егисиниң оң йенида
олтиридиғанлиғини вә асмандики булутлар
билән келидиғанлиғини көрисиләр. 63
Шуниң билән баш каһин тонлирини житип
ташлап: — Әнди башқа һәр қандақ гувачиниң
немә һаҗити? 64 Өзүңлар бу күпүрлүкни
аңлидиңлар! Әнди буниңға немә дәйсиләр?
— деди. Уларниң һәммиси у өлүм җазасиға
буйрулсун, дәп һөкүм чиқиришти. 65 Андин
бәзилири униңға түкүрүшкә башлиди,
йәнә униң көзлирини теңип, муштлап:
«Қени, [пәйғәмбәрчилик] [қилип] бешарәт
бәрә!» дейишти. Қаравулларму уни шапилақ
билән качатлиди. 66 Петрус сарайниң
төвәнки һойлисида турғанда, баш каһинниң
дедәклиридин бири келип, 67 иссинип
олтарған Петрусни көрүп, униңға тикилип
қарап: — Сәнму Насарәтлик Әйса билән
биллә единңғу, — деди. 68 Лекин у
тенип: — Сениң немә дәватқанлиғиңни
билмидим һәм чүшәнмидим, — деди-дә,
ташқириға, дәрвазиниң айваниға чиқип
турди. Шу әснада ғораз бир чиллиди. 69
Уни йәнә көргән һелиқи дедәк йәнә у йәрдә
турғанларға: — Бу улардин бири, — дегили
турди. 70 [Петрус] йәнә инкар қилди. Бир
аздин кейин, у йәрдә турғанлар Петрусқа
йәнә: — Бәрһәқ, сән уларниң бирисән. Чүнки
сәнму Галилийәлик екәнсәнғу?! — дейишти.
71 Лекин у қаттиқ қарғашлар билән қәсәм
қилип: — Силәр дәватқан һелиқи адәмни
тонумаймән! — деди. 72 Дәл шу чағда ғораз
иккинчи қетим чиллиди. Петрус Әйсаниң
өзигә: «Ғораз икки қетим чиллиғичә, сән
мәндин үч қетим танисән» дегән сөзини
есигә алди; вә буларни ойлап жиғлап кәтти.

15 Әтиси таң етиши биләнла, баш
каһинлар ақсақаллар, Тәврат устазлири
вә пүткүл алий кеңәшмидикиләр билән
мәслиһәтлишип, Әйсани бағлап апирип,
[валий] Пилатусқа тапшуруп бәрди. 2
Пилатус униңдин: — Сән Йәһудийларниң
падишасиму? — дәп сориди. У җававән: —
Ейтқиниңдәк, — деди. 3 Баш каһинлар униң
үстидин қайта-қайтидин әрз-шикайәтләрни
қилишти. 4 Пилатус униңдин йәнә: —
Җавап бәрмәмсән? Қара, улар үстүңдин

шунчивала шикайәт қиливатиду!? — дәп
сориди. 5 Бирақ Әйса йәнила һеч жавап
бәрмиди; Пилатус буниңға интайин һәйран
қалди. 6 Һәр қетимлиқ [өтүп кетиш] һейтида,
халайиқ қайсибир мәһбусни тәләп қилса,
валий уни қоюп берәтти. 7 Әйни вақитта,
зинданда Бараббас исимлиқ бир мәһбус
бар еди. У өзи билән биллә топилаң
көтәргән һәмдә топиланда қатиллиқ қилған
нәччәйлән билән тәң соланған еди. 8
Халайиқ чуқан-сүрән селип валийдин бурун
һемишә уларға қилғинидәк йәнә шундақ
қилишини тиләшти. 9 Пилатус уларға: —
Силәр Йәһудийларниң падишасини қоюп
беришимни халамсиләр? — деди 10 (чүнки у
баш каһинларниң һәсәтхорлуғи түпәйлидин
уни тутуп бәргәнлигини биләтти). 11 Лекин
баш каһинлар халайиқни: «Буниң орниға,
Бараббасни қоюп бәр» дәп тәләп қилишқа
күшкүртти. 12 Пилатус жававән улардин
йәнә: — Ундақ болса, силәр «Йәһудийларниң
падишаси» дәп атиған кишини қандақ бир
тәрәп қил дәватисиләр? — деди. 13 — Улар
йәнә авазини көтирип: — Уни крестлигин!
— дәп вақиришатти. 14 Пилатус уларға: —
Немишкә? У немә рәзиллик өткүзүпту? —
деди. Бирақ улар техиму ғалҗирлишип:
— Уни крестлигин! — дәп вақирашти. 15
Шуңа Пилатус, халайиқни рази қилмақчи
болуп, Бараббасни уларға чиқирип бәрди.
Әйсани болса қамчилатқандин кейин,
крестләш үчүн [ләшкәрлиригә] тапшурди. 16
Андин ләшкәрләр Әйсани валий ордисидики
сәйнаға елип кирип, пүтүн ләшкәрләр
топини бу йәргә җәм болушқа чақирди.
17 Улар униң учисиға сөсүн рәңлик
тон кийдүрүшти, андин улар тикәнлик
шахчилардин тоқуған бир таҗни бешиға
кийгүзди. 18 Андин уни мубарәкләп:
«Яшиғайла, и Йәһудийларниң падишаси!»
дейишти. 19 Андин бешиға қомуш билән
һәдәп уруп, униңға қарап түкүрүшти вә
униң алдида тиз пүкүп, сәҗдә қилишти. 20
Улар уни шундақ мазақ қилғандин кейин,
униңдин сөсүн тонни салдуруветип, учисиға
өз кийимлирини кийдүрди; андин улар
уни крестләш үчүн елип чиқишти. 21
Курини шәһиридин болған, Симон исимлиқ
бир киши йезидин келип, у йәрдин өтүп
кетиватəтти (бу киши Искәндәр билән
Руфусниң атиси еди). [Ләшкәрләр] уни
тутуп келип, [Әйсаниң] крестини униңға
мәҗбурий көтәргүзди. 22 Улар Әйсани
Голгота (тәрҗимиси, «баш сүйәк») дегән
йәргә елип кәлди; 23 андин улар униңға
ичиш үчүн мурмәкки арилаштурулған
аччиқ шарап бәрди; лекин у уни қобул
қилмиди. 24 Улар уни крестлигәндин кейин,
кийимлирини өз ара бөлүшүвелиш үчүн,
һәр қайсисиниң үлүшини бекитишкә һәр
бир кийимниң үстигә чәк ташлиди. 25 Уни
крестлигән вақит күнниң үчинчи саити
еди. 26 Уни әйиплигән шикайәтнамидә
«Йәһудийларниң падишаси» дәп пүтүлгән
еди. 27 Улар униң билән тәң икки
қарақчиниму крестлиди, бири оң тәрипидә,
йәнә бири сол тәрипидә еди. 28
Шундақ қилип, муқәддәс язмилардики: «У
җинайәтчиләрниң қатарида саналди» дегән
сөз әмәлгә ашурулди. 29 У йәрдин өткәнләр
башлирини чайқишип, уни һақарәтләп:
— Уһуй, сән ибадәтханини бузуп ташлап,
үч күн ичидә қайтидин ясап чиқидиған
адәм, 30 әнди өзүңни қутқузуп кресттин
чүшүп баққина! — дейишти. 31 Баш
каһинлар билән Тәврат устазлириму өз ара
шундақ мәсқирә қилип: — У башқиларни
қутқузуптикән, өзини қутқузалмайду. 32
Исраилниң падишаси болған Мәсиһ әнди
кресттин чүшүп бақсунчу, шуни көрсәкла
униңға етиқат қилимиз! — дейишти. Униң
билән тәң крестләнгәнләрму уни шундақ
һақарәтләшти. 33 Әнди [күнниң] алтинчи
саити кәлгәндә, пүткүл зиминни қараңғулуқ
қаплиди вә тоққузинчи саитигичә давам
қилди. 34 Тоққузинчи сааттә Әйса жуқури
аваз билән: «Елои, Елои, лама шавақтани?»,
мәнаси: — «Худайим, Худайим, мени
немишкә ташливәттиң?» дәп қаттиқ нида
қилди. 35 У йәрдә туруватқанларниң
бәзилири буни аңлап: — Мана, у Иляс
пәйғәмбәргә нида қиливатиду, — дейишти.
36 Улардин бирәйлән жүгүрүп берип, бир
парчә булутни аччиқ шарапқа чилап,

қомушниң учиға селип униңға ичкүзүп:
— Тохтап туруңлар! Қарап бақайли, иляс
[пәйғәмбәр] уни чүшүргили келәрмекин? —
деди. 37 Әйса қаттиқ вақириди-дә, роһини
қоювәтти. 38 Вә [шу әснада] ибадәтханиниң
ичкири пәрдиси жуқуридин төвәнгә икки
парчә бөлүп житилди. 39 Әнди униң удулида
турған йүз беши униң қандақ нида қилип
роһини қоювәткәнлигини көрүп: — Бу адәм
һәқиқәтән Худаниң оғли екән! — деди. 40
У йәрдә йәнә бу ишларға жирақтин қарап
туруватқан бир нәччә аялларму бар еди.
Уларниң арисида Магдаллиқ Мәрйәм, кичик
Яқуп билән Йосәниң аниси Мәрйәм вә
Саломилар бар еди. 41 Улар әслидә Әйса
Галилийә өлкисидә турған вақитта униңға
әгишип, униң хизмитидә болғанлар еди;
булардин башқа униң билән Йерусалимға
биргә кәлгән йәнә нурғун аялларму [униң
әһвалиға] қарап туратти. 42 Кәчқурун
кирип қалғанда («тәйярлаш күни», йәни
шабат күниниң алдинқи күни болғачқа), 43
алий кеңәшминиң толиму мөтивәр әзаси,
Ариматиялиқ Йүсүп бар еди. Уму Худаниң
падишалиғини күтүватқан болуп, җүръәт
қилип [валий] Пилатусниң алдиға кирип,
униңдин Әйсаниң җәситини беришни тәләп
қилди. 44 Пилатус Әйсаниң аллиқачан
өлгәнлигигә һәйран болди; у йүз бешини
чақирип, униңдин Әйсаниң өлгинигә хелә
вақит болдиму, дәп сориди. 45 Йүз бешидин
әһвални уққандин кейин, Йүсүпкә җәсәтни
бәрди. 46 Йүсүп есил канап рәхт сетивелип,
җәсәтни [кресттин] чүшүрүп канап рәхттә
кепәнлиди вә уни қияда оюлған бир қәбиргә
қойди; андин қәбирниң ағзиға бир ташни
домилитип қойди. 47 Вә Магдаллиқ Мәрйәм
билән Йосәниң аниси Мәрйәм униң қоюлған
йерини көрүвалди.

16 Шабат күни өтүши биләнла, Магдаллиқ
Мәрйәм, Яқупниң аниси Мәрйәм вә
Саломилар берип Әйсаниң җәситигә сүрүш
үчүн хушпурақлиқ буюмларни сетивалди. 2
Һәптиниң биринчи күни улар бәк балдур,
таң сәһәрдә орнидин туруп, күн чиқиши
билән қәбиргә барди. 3 Улар өз ара:
«Бизгә қәбирниң ағзидики ташни ким
домилитишип берәр?» дейишти. 4 Лекин
улар башлирини көтирип қаривиди, ташниң
бир янға домилитиветилгинини көрди —
әслидә у таш наһайити йоған еди. 5 Улар
қәбиргә киргәндә, оң тәрәптә олтарған,
ақ тон кийгән, яш бир адәмни көрди,
вә қаттиқ дәккә-дүккигә чүшти. 6 Лекин
у уларға: — Дәккә-дүккигә чүшмәңлар.
Силәр крестләнгүчи Насарәтлик Әйсани
издәватисиләр. У тирилди, у бу йәрдә
әмәс. Мана улар уни қойған җай! 7 Лекин
бериңлар, униң мухлислириға вә Петрусқа:
«У Галилийәгә силәрдин авал баридикән; у
силәргә ейтқинидәк, силәр уни шу йәрдә
көридикәнсиләр» дәңлар, — деди. 8 Улар
қәбирдин чиқипла бәдәр қачти. Уларни
титрәк бесип һошини йоқитай дегән еди;
бәк қорқуп кәткәчкә, һеч кимгә һеч немини
ейтмиди. 9 (note: The most reliable and earliest manuscripts
do not include Mark 16:9-20.) Әйса һәптиниң биринчи
күни таң сәһәрдә тирилгәндин кейин, авал
Магдаллиқ Мәрйәмгә көрүнди. У әслидә
униңдин йәттә җинни һайдивәткән еди.
10 Мәрйәм чиқип, матәм тутуп жиғлишип
турған, бурун униң билән биллә болғанларға
хәвәр бәрди. 11 Униң тирик екәнлигини
вә Мәрйәмгә көрүнгәнлигини аңлиғанда,
улар ишәнмиди. 12 Бу ишлардин кейин,
у уларниң ичидики йезиға кетиватқан
иккиләнгә башқа сияқта көрүнди. 13
Буларму қалғанларниң йениға қайтип,
уларға хәвәр қилған болсиму, лекин улар
буларғиму ишәнмиди. 14 Андин он бирәйлән
дәстиханда олтирип ғизалиниватқанда, у
уларға көрүнди вә уларниң етиқатсизлиғи
вә таш җүрәклиги үчүн уларни тәнбиһ
берип әйиплиди; чүнки улар өзиниң
тирилгинини көргәнләргә ишәнмигән еди.
15 У уларға мундақ деди: — Пүткүл
җаһанға берип, яритилғучиларниң һәр
биригә хуш хәвәрни җакалаңлар. 16 Етиқат
қилип, чөмүлдүрүшни қобул қилғанлар
қутқузулиду. Етиқат қилмиғанлар болса
гунаға бекитилиду. 17 Етиқат қилғанларниң
излириға мошундақ мөҗизилик аламәтләр
әгишип һәмраһ болиду: — улар Мениң

намим билән җинларни һайдиветиду; улар
йеңи тилларда сөзләйду, 18 улар иланларни
қоллирида тутиду, һәр қандақ зәһәрлик
нәрсини ичсиму, уларға зәрәр йәткүзмәйду;
қоллирини бемарларға тәккүзүп қойса,
кесәллири сақийип кетиду. 19 Шуңа Рәб
уларға бу сөзләрни қилип болғандин кейин,
асманға көтирилди, Худаниң оң йенида
олтарди. 20 Мухлислар чиқип, һәр йәргә
берип хуш хәвәрни җакалап жүрди. Рәб
улар билән тәң ишләп, сөз-каламиға һәмраһ
болуп әгәшкән мөҗизилик аламәтләр билән
униңға испат бәрди.

Луқа

1 Гәрчә нурғун адәмләр аримизда мутләқ
ишәшлик дәп қаралған ишларни топлап
йезишқа киришкән болсиму, 2 (худди
сөз-каламға баштин-ахир өз көзи билән
гувачи болғанлар, шундақла уни сақлап
йәткүзгүчиләрниң бизгә аманәт қилған
баянлиридәк), 3 мәнму барлиқ ишларни
баштин тәпсилий тәкшүрүп ениқлиғандин
кейин, и һөрмәтлик Теофилус җанаблири,
силигә бу ишларни тәртиви бойичә
йезишни лайиқ таптим. 4 Буниңдин мәхсәт,
сили қобул қилған тәлимләрниң мутләқ
һәқиқәт екәнлигигә җәзм қилишлири
үчүндур. 5 Йәһудийә өлкисигә падиша
болған Һерод сәлтәнәт қилған күнлиридә,
«Абия» каһинлиқ нөвитидин бир каһин
бар болуп, исми Зәкәрия еди. Униң аялиму
Һарунниң әвладидин болуп, исми Елизабит
еди. 6 Улар иккиси Худаниң алидида
һәққаний кишиләр болуп, Пәрвәрдигарниң
пүтүн әмир-бәлгүлимилири бойичә әйипсиз
маңатти. 7 Амма Елизабит туғмас болғачқа,
улар пәрзәнт көрмигән еди. Униң үстигә
улар иккиси хеләла яшинип қалған еди.
8 У өз түркүмидики каһинлар арисида
[ибадәтханида] нөвәтчилик вәзиписини
Худа алдида ада қиливатқанда, 9 [шу
чағдики] каһинлиқ адити бойичә, улар
Пәрвәрдигарниң «муқәддәс җай»иға кирип
хушбуй селишқа муйәссәр болушқа чәк
ташлиғанда шундақ болдики, чәк униңға
чиқти. 10 Әнди у хушбуй селиватқан
вақтида, җамаәт ташқирида туруп дуа
қилишиватати. 11 Туюқсиз Пәрвәрдигарниң
бир пәриштиси униңға хушбуйгаһниң оң
тәрипидә көрүнди. 12 Уни көргән Зәкәрия
һодуқуп қорқунучқа чөмүп кәтти. 13 Бирақ
пәриштә униңға: — Әй Зәкәрия, қорқмиғин!
Чүнки тилигиң иҗабәт қилинди, аялиң
Елизабит саңа бир оғул туғуп бериду,
сән униң исмини Йәһя қойғин. 14 У
саңа шат-хурамлиқ елип келиду, униң
дунияға келиши билән нурғун кишиләр
шатлиниду. 15 Чүнки у Пәрвәрдигарниң
нәзиридә улуқ болиду. У һеч қандақ
һарақ-шарап ичмәслиги керәк; һәтта
анисиниң қосиғидики вақтидин тартипму
Муқәддәс Роһқа толдурулған болиду. 16 У
Исраиллардин нурғунлирини Пәрвәрдигар
Худасиниң йениға қайтуриду. 17 У [Рәбниң]
алдида Илияс пәйғәмбәргә хас болған роһ вә
күч-қудрәттә болуп, атиларниң қәлблирини
балиларға майил қилип, итаәтсизләрни
һәққанийларниң ақиланилигигә киргүзүп,
Рәб үчүн тәйярланған бир хәлиқни һазир
қилиш үчүн униң алдида маңиду, — деди.
18 Зәкәрия болса пәриштидин: Мәнму қерип
қалған, аялимму хелә яшинип қалған турса,
бу ишни қандақ җәзм қилалаймән? —
дәп сориди. 19 Пәриштә җававән: — Мән
Худаниң һозурида турғучи Җәбраилмән.
Саңа сөз қилишқа, бу хуш хәвәрни саңа
йәткүзүшкә мән әвәтилдим. 20 Вақит-саити
кәлгәндә чоқум әмәлгә ашурулидиған бу
сөзлиримгә ишәнмигәнлигиң түпәйлидин,
бу ишлар әмәлгә ашурулған күнигичә мана
сән тилиң тутулуп, зуванға келәлмәйсән,
— деди. 21 Әнди җамаәт Зәкәрияни күтүп
туратти; улар у муқәддәс җайда немә үчүн
бунчивала һаял болди, дәп һәйран қалғили
турди. 22 У чиққанда уларға гәп қилалмиди;
униң уларға қол ишарәтлирини қилишидин,
шундақла зуван сүрәлмигәнлигидин улар
униң муқәддәс җайда бирәр аламәт
көрүнүшни көргәнлигини чүшинип йәтти.
23 Шундақ болдики, униң [ибадәтханидики]
хизмәт муддити тошуши биләнла, у өйигә
қайтти. 24 Дәрвәқә, бир нәччә күндин кейин
униң аяли Елизабит һамилдар болди; у
бәш айғичә тала-түзгә чиқмай: 25 «Әнди
Пәрвәрдигар мениң һалимға нәзирини
чүшүрүп, мени халайиқ арисида номусқа
қелиштин халас қилип, маңа бу күнләрдә
шунчилик шапаәт көрсәтти» — деди. 26
[Елизабит һамилдар болуп] алтә ай болғанда,
пәриштә Җәбраил Худа тәрипидин Галилийә
өлкисидики Насарәт дегән бир шәһәргә, пак
бир қизниң қешиға әвәтилди. Қиз болса
Давут [падишаниң] җәмәтидин болған Йүсүп
исимлиқ бир кишигә дейишип қоюлған еди;
қизниң исми болса Мәрйәм еди. 28 Җәбраил

униң алдиға кирип униңға: — Салам саңа, әй
шәпқәткә муйәссәр болған қиз! Пәрвәрдигар
саңа ярдур! — деди. 29 У пәриштини
көргәндә, униң сөзидин бәк һодуқуп кәтти,
көңлидә бундақ салам сөзи зади немини
көрситидиғанду, дәп ойлап қалди. 30
Пәриштә униңға: — Әй Мәрйәм, қорқмиғин.
Сән Худа алдида шәпқәт тапқансән. 31 Мана,
сән һамилдар болуп бир оғул туғисән, сән
униң исмини Әйса дәп қойисән. 32 У улуқ
болиду, һәммидин Алий Болғучиниң оғли
дәп атилиду; вә Пәрвәрдигар Худа униңға
атиси Давутниң тәхтини ата қилиду. 33
У Яқупниң җәмәти үстигә мәңгү сәлтәнәт
қилиду, униң падишалиғи түгимәстур, —
деди. (aiōn g165) 34 Мәрйәм әнди пәриштидин:
— Мән техи әр кишигә тәгмигән турсам,
бу иш қандақму мүмкин болсун? — дәп
сориди. 35 Пәриштә униңға җававән: —
Муқәддәс Роһ сениң вуҗудуңға чүшиду вә
Һәммидин Алий Болғучиниң күч-қудрити
саңа сайә болуп йеқинлишиду. Шуңа,
сәндин туғулидиған муқәддәс [пәрзәнт]
Худаниң Оғли дәп атилиду. 36 Вә мана,
туққиниң Елизабитму яшинип қалған
болсиму, оғулға һамилдар болди; туғмас
дейилгүчиниң қосақ көтәргинигә һазир
алтә ай болуп қалди. 37 Чүнки Худа
билән һеч қандақ иш мүмкин болмай
қалмайду, — деди. 38 Мәрйәм: — Мана
Пәрвәрдигарниң дедигимән; маңа сөзүң
бойичә болсун, — деди. Шуниң билән
пәриштә униң йенидин кәтти. 39 Мәрйәм
шу күнләрдә орнидин қопуп алдирап
Йәһудийә тағлиқ районидики бир шәһәргә
барди. 40 У Зәкәрияниң өйигә кирип,
Елизабитқа салам бәрди. 41 Вә шундақ
болдики, Елизабит Мәрйәмниң салимини
аңлиғандила, қосиғидики бовақ ойнақлап
кәтти. Елизабит болса Муқәддәс Роһқа
толдурулуп, жуқури аваз билән тәнтәнә
қилип мундақ деди: — Қиз-аяллар ичидә
бәхитликтурсән, қосиғиңдики мевиму
бәхитликтур! 43 Маңа шундақ [шәрәп] нәдин
кәлдикин, Рәббимниң аниси болғучи мени
йоқлап кәлди! 44 Чүнки мана, салимиң
қулиқимға киргәндила, қосиғимдики бовақ
сөйүнүп ойнақлап кәтти. 45 Ишәнгән
қиз нәқәдәр бәхитликтур; чүнки униңға
Пәрвәрдигар тәрипидин ейтилған сөз
җәзмән әмәлгә ашурулиду! 46 Мәрйәмму
хуш болуп мундақ деди: — «Җеним
Рәбни улуқлайду, 47 роһум Қутқузғучим
Худадин шатланди, 48 Чүнки У дедигиниң
мискин һалиға нәзәр салди; Чүнки мана,
шундин башлап барлиқ дәвирләр мени
бәхитлик дәп атайду; 49 Чүнки Қадир
Болғучи мән үчүн улуқ ишларни әмәлгә
ашурди; Муқәддәстур Униң нами. 50
Униң рәһим-шәпқити дәвирдин-дәвиргичә
Өзидин қорқидиғанларниң үстидидур, 51
У билиги билән күч-қудритини намайән
қилди, У тәкәббурларни көңлидики нийәт-
хияллири ичидила тар мар қилди. 52 У
күчлүк һөкүмдарларни тәхтидин чүшүрди,
Пеқирларни егиз көтәрди. 53 У ачларни
нази-нēмәтләр билән тоюндурди, Лекин
байларни қуруқ қол қайтурди. 55 У ата-
бовилиримизға ейтқинидәк, Йәни Ибраһим
һәм униң нәслигә мәңгү вәдә қилғинидәк,
У Өз рәһим-шәпқитини есидә тутуп, Қули
Исраилға ярдәмгә кәлди». (aiōn g165) 56 Мәрйәм
Елизабитниң йенида үч айчә туруп, өз
өйигә қайтти. 57 Елизабитниң туғутиниң
ай-күни тошуп, бир оғул туғди. 58 Әнди
униң қолум-хошнилири вә уруқ-туққанлири
Пәрвәрдигарниң униңға көрсәткән меһри-
шәпқитини шунчә улғайтқанлиғини аңлап,
униң билән тәң шатланди. 59 Вә шундақ
болдики, бовақ туғулуп сәккиз күн болғанда,
халайиқ балиниң хәтнисини қилғили кәлди.
Улар униңға Зәкәрия дәп атисиниң исмини
қоймақчи болушти. 60 Лекин аниси җававән:
— Яқ! Исми Йәһя аталсун — деди. 61 Улар
униңға: — Бирақ уруқ-җәмәтиңиз ичидә
бундақ исимдикиләр йоққу! — дейишти.
62 Шуниң билән улар балиниң атисидин
пәрзәнтиңизгә немә исим қоюшни халайсиз,
дәп ишарәт билән сораштиг. 63 У бир парчә
[мом] тахтайни әкилишни тәләп қилип:
«Униң исми Йәһядур» дәп язди. Һәммәйлән
интайин һәйран қелишти. 64 Шуан униң ағзи
ечилди, униң тили йешилип, зуванға кәлди
вә шуниң билән Худаға тәшәккүр-мәдһийә

ейтти. 65 Уларниң өпчүрисидикиләрниң
һәммисини қорқунуч басти; Йәһудийә
тағлиқ районлирида бу ишларниң һәммиси
әл ағзида пур кәтти. 66 Бу ишлардин хәвәр
тапқучиларниң һәммиси уларни көңлигә
пүкүп: «Бу бала зади қандақ адәм болар?»
дейишти. Чүнки Пәрвәрдигарниң қоли
дәрвәқә униңға яр еди. 67 Шу чағда балиниң
атиси Зәкәрия Муқәддәс Роһқа толдурулуп,
вәһий-бешарәтни йәткүзүп, мундақ деди:
— 68 «Исраилниң Худаси Пәрвәрдигарға
тәшәккүр-мәдһийә оқулсун! Чүнки У Өз
хәлқини йоқлап, улардин хәвәр елип, бәдәл
төләп уларни һөр қилди. 70 У қедимдин
бери муқәддәс пәйғәмбәрлириниң ағзи
арқилиқ вәдә қилғинидәк, Қули болған
Давутниң җәмәти ичидин биз үчүн бир
ниҗат мүңгүзини өстүрүп турғузди; Бу
зат бизни дүшмәнлиримиздин вә бизни
өч көридиғанларниң қолидин қутқузғучи
ниҗаттур. (aiōn g165) 72 У шу йол билән ата-
бовилиримизға илтипат әйләп, Муқәддәс
әһдисини әмәлгә ашуруш үчүн, Йәни
атимиз Ибраһимға болған қәсимини есидә
тутуп, Бизни дүшмәнлириниң қолидин
азат қилип, Барлиқ күнлиримиздә һеч
кимдин қорқмай, Өз алдида ихласмәнлик
вә һәққанийлиқ билән, Хизмәт-ибадитидә
болидиған қилди. 76 Әнди сән, и балам,
Һәммидин Алий Болғучиниң пәйғәмбири
дәп атилисән; Чүнки сән Рәбниң йоллирини
тәйярлаш үчүн Униң алдида маңисән.
77 Вәзипәң униң хәлқигә гуналириниң
кәчүрүм қилиниши арқилиқ болидиған
ниҗатниң хәвирини билдүрүштүр; 78
Чүнки Худайимизниң ичи-бағридин урғуп
чиққан шәпқәтләр вәҗидин, Қараңғулуқ
вә өлүм көләңгиси ичидә олтарғанларни
йорутуш үчүн, Путлиримизни аманлиқ
йолиға башлаш үчүн, Әрштин таң шәпиқи
үстимизгә чүшүп йоқлиди. 80 Бала болса
өсүп, роһта күчләндүрүлди. У Исраил
җамаитиниң алдида намайән қилинғичә
чөлләрдә яшап кәлди.

2 Әнди шу күнләрдә, [Рим императори]
Қәйсәр Авғустустин барлиқ хәлиқтин баж
елиш үчүн уларниң ройхети тизимлансун
дәп пәрман чүшти. 2 Тунҗи қетимлиқ
бу нопус тизимлаш Кириниюс Сурийә
өлкисини идарә қилип турған вақтида
елип берилған еди. 3 Шуниң билән
һәммә адәм нопусқа тизимлиниш үчүн
өз жутлириға қайтиш керәк болди. 4
Йүсүпму Давут [падишаниң] җәмәтидин
болғачқа, шундақла униң беваситә әвлади
болғачқа, Галилийә өлкисидики Насарәт
шәһиридин айрилип, Йәһудийә өлкисидики,
Давутниң жути Бәйт-Ләһәм дегән шәһәргә
кәтти. 5 Нопусқа тизимлиниш үчүн
лайиқи, болғуси аяли Мәрйәмму биллә
барди. Мәрйәм һамилдар болуп, қосиғи
хеләла йоғинап қалған еди. 6 Вә шундақ
болдики, улар Бәйт-Ләһәмдә турған вақтида
Мәрйәмниң туғутиниң ай-күни тошуп
қалди. 7 Бирақ сарайда уларға орун
болмиғачқа, Мәрйәм шу йәрдә тунҗа оғлини
туққанда уни закилап, еғилдики оқурға
ятқузди. 8 Шу йәрниң әтрапидики бәзи
падичилар далада туратти; улар кечичә
түнәп, падисиға қарайтти. 9 Вә мана,
Пәрвәрдигарниң бир пәриштиси уларниң
алдида туратти; Пәрвәрдигарниң парлақ
шәриви уларниң әтрапини йорутувәтти.
Улар интайин бәк қорқуп кәтти. 10 Бирақ
пәриштә уларға: — Қорқмаңлар! Чүнки мана,
пүтүн хәлиққә хошаллиқ болидиған бир
хуш хәвәрни силәргә елан қилимән. 11
Чүнки бүгүн Давутниң шәһиридә силәр
үчүн бир Қутқузғучи туғулди. У — Рәб
Мәсиһдур! 12 [Уни] тепишиңлар [үчүн] шу
аламәт болидуки, бовақни закиланған һалда
бир оқурда ятқан петидә таписиләр, —
деди. 13 Бирдинла, пәриштиниң әтрапида
зор бир топ самави қошундикиләр пәйда
болуп, Худани мәдһийиләп: 14 «Әршиәлада
Худаға шан-шәрәпләр болғай! Йәр йүзидә
болса у сөйүнидиған бәндилиригә арам-
хатирҗәмлик болсун!» дейишти. 15
Пәриштиләр улардин айрилип асманға
чиқип кетивиди, падичилар бир-биригә:
— Бәйт-Ләһәмгә йол елип, Пәрвәрдигар
бизгә уқтурған, әмәлгә ашурған бу ишни
көрүп келәйли, — дейишти. 16 Шуниң билән

улар алдирап шәһәргә берип, Мәрйәм билән
Йүсүпни вә оқурда ятқан бовақни издәп
тапти. 17 Падичилар [бовақни] көргәндин
кейин, өзлиригә униң һәққидә ейтилған
сөзләрни кәң тарқитивәтти. 18 Буни
аңлиғанларниң һәммиси падичиларниң
дегәнлиригә интайин һәйран қелишти. 19
Мәрйәм болса бу ишларниң һәммисини
көңлигә пүкүп, чоңқур ойлинип жүрәтти.
20 Падичилар көргән вә аңлиғанлириниң
һәммиси үчүн Худани улуқлап, мәдһийә
оқушқан пети қайтишти; барлиқ ишлар
дәл уларға хәвәрләндүрүлгәндәк болуп
чиққан еди. 21 Бовақни хәтнә қилиш
вақти, йәни сәккизинчи күни тошқанда,
униңға Әйса дәп исим қоюлди. Пәриштә
бу исимни у техи анисиниң балиятқусида
апиридә болмайла қойған еди. 22 Әнди
Муса [пәйғәмбәргә] чүшүрүлгән қанун
бойичә Йүсүп билән Мәрйәмниң паклиниш
вақти тошқанда улар балини Пәрвәрдигарға
атап тапшуруш үчүн Йерусалимға елип
барди 23 (Пәрвәрдигарниң Тәврат қанунида:
«Барлиқ тунҗа оғул Пәрвәрдигарға муқәддәс
мәнсуп атилиши керәк» дәп йезилғинидәк)
24 вә шундақла Пәрвәрдигарниң Тәврат
қанунида дейилгини бойичә, бир жүп пахтәк
яки икки кәптәр балисини қурбанлиққа
сунуш керәк еди. 25 Вә мана шу
чағларда, Йерусалимда Симеон исимлиқ
бир киши туратти. У һәм һәққаний вә
ихласмән адәм болуп, «Исраилға Тәсәлли
Бәргүчи»ни интизарлиқ билән күткән еди.
Муқәддәс Роһ униң вуҗудиға яр еди. 26 У
Муқәддәс Роһтин кәлгән вәһийдин өзиниң
Пәрвәрдигарниң Мәсиһини көрмигичә
өлүм көрмәйдиғанлиғини билгән еди.
27 У Муқәддәс Роһниң башлиши билән
ибадәтханиниң [һойлилириға] кирди; ата-
аниси Тәвратта бекитилгән адәтни бәҗириш
үчүн бовақ Әйсани көтирип киргәндә, 28
Симеон бовақни қучиғиға елип, Худаға
тәшәккүр-мәдһийә оқуп мундақ деди: —
29 «Әнди, и Егәм, һазир сөзүң бойичә
қулуңниң бу аләмдин хатирҗәмлик билән
кетишигә йол қойғайсән; 30 Чүнки өз
көзүм Сениң ниҗатиңни көрди, 31 Уни
барлиқ хәлиқләр алдида һазирлиғансән;
32 У әлләргә вәһий болидиған нур,
Вә хәлқиң Исраилниң шан-шәривидур!»
33 Балиниң ата-аниси бала һәққидә
ейтилғанлириға интайин һәйран қелишти.
34 Симеон уларға бәхит тиләп, аписи
Мәрйәмгә мундақ деди: — Мана! Бу бала
Исраилдики нурғун кишиләрниң жиқилиши
вә нурғун кишиләрниң көтирилиши
үчүн тайинланди, шундақла кишиләр
қарши чиқип һақарәтләйдиған, [Худаниң]
бешарәтлик аламити болиду. 35 Шуниң
билән нурғун кишиләрниң көңлидики
ғәрәзлири ашкарилиниду — вә бир қиличму
сениң көңлүңгә санҗилиду! 36 Шу йәрдә
Ашир қәбилисидин болған Фануилниң
қизи Анна исимлиқ хелә яшанған бир аял
пәйғәмбәрму бар еди. У қиз вақтида әргә
тәккәндин кейин униң билән йәттә жил
биллә яшап, 37 андин сәксән төрт жил тул
турған еди. У ибадәтхана һойлилиридин
чиқмай, кечә-күндүз роза тутушлар вә
дуалар билән Худаға ибадәт қилатти. 38 У
дәл шу пәйттә йетип келип Пәрвәрдигарға
тәшәккүр ейтти, һәмдә Йерусалимда ниҗат-
һөрлүкни күтүватқан барлиқ халайиққа
бала тоғрисида сөз қилди. 39 [Йүсүп]
билән [Мәрйәм] Тәвратта бекитилгән барлиқ
ишларни ада қилғандин кейин, Галилийәгә,
өз шәһири Насарәткә қайтти. 40 Бала
болса өсүп, дана-ақиланилик билән толуп,
роһта күчләндүрүлди, Худаниң меһри-
шәпқитиму униң үстидә еди. 41 Униң ата-
аниси һәр жили «өтүп кетиш һейти»да
Йерусалимға баратти. 42 Әйса он икки
яшқа киргән жили, улар уни елип, һейтниң
адити бойичә йәнә чиқип барди. 43 Һейт
күнлирини өткүзгәндин кейин, улар өйигә
қарап кетиватқанда, бала Әйса Йерусалимда
қалди. Ата-анисиниң бу иштин хәвири йоқ
еди, 44 бәлки уни сәпәрдаш-һәмраһлири
билән биллә келиватиду, дәп ойлап, бир
күн йол жүрди. Андин улар уни уруқ-
туққанлари вә дост-бурадәрлири арисидин
издәшкә башлиди; 45 издәп тапалмай, улар
кәйнигә йенип Йерусалимға берип йәнә
издиди. 46 Вә шундақ болдики, үчинчи

күни улар уни ибадәтхана һойлисида
Тәврат устазлириниң арисида олтирип,
уларниң тәлимлирини аңлаватқан һәм
улардин соал сораватқанниң үстидә тапти.
47 Униң сөзлирини аңлиғанларниң һәммиси
униң чүшәнчисигә вә бәргән җаваплириға
интайин һәйран қелишти. 48 Ата-аниси уни
көрүп наһайити һәйрануһәс болушти, униң
аниси униңға: — Вай балам! Немишкә бизгә
шундақ муамилә қилдиң? Атаң иккимиз
паракәндә болуп сени издәп кәлдуқ! — деди.
49 У уларға: — Немишкә мени издидиңлар?
Әҗәба, мениң Атамниң ишлирида болушум
керәклигимни билмәмтиңлар? — деди.
50 Лекин улар униң уларға ейтқинини
чүшәнмиди. 51 Андин у улар билән
Насарәткә қайтти вә уларниң гепигә изчил
бойсунатти. Лекин аниси бу ишларниң
һәммисини көңлигә пүкүп қойди. 52
Шундақ қилип, Әйса ақиланилик-даналиқта
вә қамәттә йетилип, Худа вә кишиләр алдида
барғансери сөйүлмәктә еди.

3 Рим императори Тибериус Қәйсәрниң
сәлтәнитиниң он бәшинчи жили,
Понтиус Пилатус Йәһудийә өлкисиниң
валийси, Һерод хан Галилийә өлкисиниң
һакими, Һерод ханниң иниси Филип хан
Итурийә вә Трахонитис өлкисиниң һакими,
Лисаняс хан Абилиний өлкисиниң һакими
болғанда, 2 Һаннас һәм Қаяфа баш каһинлиқ
қиливатқанда, Худаниң сөз-калами чөлдә
яшаватқан Зәкәрияниң оғли Йәһяға кәлди.
3 У Иордан дәрияси вадисидики барлиқ
районларни кезип, кишиләргә гуналарға
кәчүрүм елип келидиған, товва қилишни
билдүридиған [суға] «чөмүлдүрүш»ни
җакалашни башлиди. 4 Худди Тәвраттики
Йәшая пәйғәмбәрниң сөзлири хатириләнгән
қисимда пүтүлгәндәк: «Баяванда товлиғучи
бир кишиниң: Рәбниң йолини тәйярлаңлар,
Униң йоллирини түз қилиңлар! —
дегән авази аңланди. 5 Барлиқ
җилғилар толдурулиду, Барлиқ тағ-
дөңләр пәслитилиду; Әгир-тоқай җайлар
түзлиниду, Оңғул-доңғул йәрләр тәкши
йоллар қилиниду. 6 Шундақ қилип,
барлиқ әт егилири Худаниң нижатини
көрәләйдиған болиду! — дәп товлайду». 7
Йәһя әнди алдиға чөмүлдүрүшни қобул
қилишқа чиққан топ-топ халайиққа: — Әй
зәһәрлик илан балилири! Ким силәрни
[Худаниң] чүшүш алдида турған ғәзивидин
қечиңлар дәп агаһландурди?! 8 Әнди
товиға лайиқ мевиләрни кәлтүрүңлар!
Вә өз ичиңларда: «Бизниң атимиз болса
Ибраһимдур!» дәп хиял әйлимәңлар;
чүнки мән шуни силәргә ейтип қояйки,
Худа Ибраһимға мошу ташлардинму
пәрзәнтләрни яритип берәләйду. 9 Палта
аллиқачан дәрәқләрниң йилтизиға тәңләп
қоюлди; яхши мевә бәрмәйдиған һәр қандақ
дәрәқләр кесип отқа ташлиниду!» — деди.
10 [Униң әтрапиға] топлашқан кишиләр
әнди униңдин: — Ундақта, биз қандақ
қилишимиз керәк? — дәп сориди. 11 У
җававән: — Икки қур чапини бар киши
бирини йоқ кишигә бәрсун, йәйдиғини
бар кишиму шундақ қилсун, — деди. 12
Бәзи баҗгирларму чөмүлдүрүшни қобул
қилғили униң алдиға келип: — Устаз, биз
қандақ қилимиз? — дәп сориди. 13 У уларға:
— Бәлгүләнгәндин артуқ баҗ алмаңлар, —
деди. 14 Андин бәзи ләшкәрләрму униңдин:
— Бизчу, қандақ қилишимиз керәк? —
дәп сорашти. У уларға: — Башқиларниң
пулини зораванлиқ билән еливалмаңлар,
һеч кимгә ялғандин шикайәт қилмаңлар
вә иш һәққиңларға рази болуңлар, —
деди. 15 Әнди хәлиқ тәқәззалиқта болуп
һәммәйлән көңлидә Йәһя тоғрилиқ «Мәсиһ
мошу кишимиду?» дәп ойлашти. 16 Йәһя
һәммәйләнгә җававән: — Мән силәрни
дәрвәқә суға чөмүлдүримән. Лекин мәндин
қудрәтлик болған бириси келиду; мән
һәтта кәшлириниң боқучини йешишкиму
лайиқ әмәсмән! У силәрни Муқәддәс Роһқа
һәм отқа чөмүлдүриду. 17 Униң соруғучи
күрики қолида туриду; у өз хаминини топа-
самандин тәлтөкүс тазилайду, сап буғдайни
амбарға жиғиду, амма топа-саманни өчмәс
отта көйдүрүветиду, — деди. 18 Әнди шундақ
көп башқа несиһәтләр билән Йәһя хуш
хәвәрни хәлиққә йәткүзди. 19 [Кейин], һаким

һерод [өгәй] акисиниң аяли һеродийәни
[тартивалғанлиғи] түпәйлидин вә шуниңдәк
униң барлиқ башқа рәзил қилмишлири
үчүн Йәһя тәрипидин әйиплләнгән, 20
һерод бу барлиқ рәзиллигиниң үстигә
йәнә шуни қилдики, Йәһяни зинданға
ташлиди. 21 Шундақ болдики, һәммә хәлиқ
Йәһядин чөмүлдүрүшни қобул қилғанда,
Әйсаму чөмүлдүрүшни қобул қилди. У
дуа қиливатқанда, асманлар йерилип, 22
Муқәддәс Роһ кәптәр сияқида чүшүп униң
үстигә қонди. Шуниң билән асмандин: «Сән
Мениң сөйүмлүк Оғлум, Мән сәндин толуқ
хурсәнмән!» дегән бир аваз аңланди. 23
Әйса өз [хизмитини] башлиғанда, оттузға
кирип қалған еди. У (хәқниң нәзиридә)
Йүсүпниң оғли еди; Йүсүп Хеләйниң оғли,
24 Хеләй Маттатниң оғли, Маттат Лавийниң
оғли, Лавий Мәлкийниң оғли, Мәлкий
Яннайниң оғли, Яннай Йүсүпниң оғли,
25 Йүсүп Маттатияниң оғли, Маттатия
Амосниң оғли, Амос Наһумниң оғли, Наһум
һеслиниң оғли, һесли Наггайниң оғли, 26
Наггай Маһатниң оғли, Маһат Маттатияниң
оғли, Маттатия Семәйниң оғли, Семәй
Йүсүпниң оғли, Йүсүп Юданиң оғли, 27
Юда Йоананниң оғли, Йоанан Ресаниң
оғли, Реса Зәруббабәлниң оғли, Зәруббабәл
Салатийәлниң оғли, Салатийәл Нерийниң
оғли, 28 Нерий Мәлкийниң оғли, Мәлкий
Аддиниң оғли, Адди Қосамниң оғли, Қосам
Елмадамниң оғли, Елмадам Ерниң оғли, 29
Ер Йосәниң оғли, Йосә Әлиезәрниң оғли,
Әлиезәр Йоримниң оғли, Йорим Маттатниң
оғли, Маттат Лавийниң оғли, 30 Лавий
Симеонниң оғли, Симеон Йәһуданиң оғли,
Йәһуда Йүсүпниң оғли, Йүсүп Йонанниң
оғли, Йонан Әлиақимниң оғли, 31 Әлиақим
Мелеаһниң оғли, Мелеаһ Мәннаниң оғли,
Мәнна Маттатаниң оғли, Маттата Натанниң
оғли, Натан Давутниң оғли, 32 Давут
Йәссәниң оғли, Йәссә Обәдниң оғли, Обәд
Боазниң оғли, Боаз Салмонниң оғли, Салмон
Наһшонниң оғли, Наһшон Амминадабниң
оғли, 33 Амминадаб Арамниң оғли,
Арам һезронниң оғли, һезрон Пәрәзниң
оғли, Пәрәз Йәһуданиң оғли, 34 Йәһуда
Яқупниң оғли, Яқуп Исһақниң оғли, Исһақ
Ибраһимниң оғли, Ибраһим Тәраһниң оғли,
Тәраһ Наһорниң оғли, 35 Наһор Серугниң
оғли, Серуг Рағуниң оғли, Рағу Пәләгниң
оғли, Пәләг Ебәрниң оғли, Ебәр Шелаһниң
оғли, 36 Шелаһ Қаинанниң оғли, Қаинан
Арпахшадниң оғли, Арпахшад Шәмниң оғли,
Шәм Нуһниң оғли, Нуһ Ләмәхниң оғли,
37 Ләмәх Мәтушәлаһниң оғли, Мәтушәлаһ
һанохниң оғли, һанох Ярәдниң оғли, Ярәд
Маһалалилниң оғли, Маһалалил Қенанниң
оғли, 38 Қенан Еношниң оғли, Енош Сетниң
оғли, Сет Адәм атиниң оғли, Адәм ата болса,
Худаниң оғли еди.

4 Андин Әйса Муқәддәс Роһқа толуп, Иордан
дәриясидин қайтип келип, Роһ тәрипидин
чөл-баяванға елип берилди. 2 У у йәрдә
қириқ күн Иблис тәрипидин синалди. У
бу күнләрдә һеч нәрсә йемиди. Күнләр
аяқлашқанда, униң қосиғи таза ачқан еди.
3 Әнди Иблис униңға: — Сән әгәр Худаниң
Оғли болсаң, мошу ташқа: «Нанға айлан!»
дәп буйруғин — деди. 4 Әйса униңға
җававән: — [Тәвратта]: «Инсан пәқәт нан
биләнла әмәс, бәлки Худаниң һәр бир
сөзи биләнму яшайду» дәп йезилған, —
деди. 5 Иблис йәнә уни егиз бир таққа
башлап чиқип, бир дәқиқә ичидә дуниядики
барлиқ дөләтләрни униңға көрсәтти. 6 Иблис
униңға: — Мән бу һакимийәтниң һәммисини
вә униңға тәвә барлиқ шанушәвкәтләрни
саңа тәқдим қилимән; чүнки булар маңа
тапшурулған, мән уни кимгә беришни
халисам, шуниңға беримән. 7 Әгәр баш қоюп
маңа сәҗдә қилсаң, буларниң һәммиси
сениңки болиду, — деди. 8 Әйса униңға
җавап берип: — [Тәвратта]: «Пәрвәрдигар
Худайиңғила ибадәт қил, пәқәт Униңла
қуллуғида бол!» дәп йезилған, — деди.
9 Андин Иблис уни Йерусалимға елип
барди вә уни ибадәтханиниң әң егиз
җайиға турғузуп: — Худаниң Оғли болсаң,
өзүңни пәскә ташлап баққин! 10 Чүнки
[Тәвратта]: «[Худа] Өз пәриштилиригә сени
қоғдаш һәққидә әмир қилиду»; 11 вә,
«Путуңниң ташқа урулуп кәтмәслиги үчүн,

улар сени қоллирида көтирип жүриду»
дәп йезилған, — деди. 12 Әйса униңға:
— «[Тәвратта]: «Пәрвәрдигар Худайиңни
синиғучи болма!» дәпму йезилған, —
деди. 13 Иблис барлиқ синашларни
ишлитип чиққандин кейин, уни вақтинчә
ташлап кетип қалди. 14 Әйса Роһниң күч-
қудрити ичидә Галилийә өлкисигә қайтип
кәлди. Шуниң билән униң хәвәр-шөһрити
әтраптики һәр бир жутларға тарқалди. 15
У уларниң синагоглирида тәлим бергили
турди вә уларниң улуқлашлириға сазавәр
болди. 16 У өзи беқип чоң қилинған жути
Насарәткә келип, шабат күни адәттикидәк
синагогқа кирди вә шундақла [муқәддәс
язмиларни] оқушқа өрә турди 17 вә
Тәвраттики «Йәшая» дегән қисим униңға
тапшурулди. У орам язмини ечип, муну
сөзләр йезилған йәрни тепип оқуди: 18 —
«Пәрвәрдигарниң Роһи мениң вуҗудумда,
Чүнки У мени йоқсулларға хуш хәвәрләр
йәткүзүшкә мәсиһ қилди. Тутқунларға
азатлиқни, Вә корларға көрүш шипасини
җакалашқа, Езилгәнләрни халас қилишқа,
Пәрвәрдигарниң шапаәт көрситидиған
жилини җакалашқа мени әвәтти». 20 У
язмини түрүветип, синагог хизмәтчисигә
қайтуруп берип, олтарди. Синагогта
олтарғанларниң һәммисиниң көзлири
униңға тикилип туратти. 21 У көпчиликкә:
— Мана бу айәт бүгүн қулиқиңларға
аңланғинида әмәлгә ашурулмақта, —
деди. 22 Һәммиси униң яхши гепини
қилишип, униң ағзидин чиқиватқан
шапаәтлик сөзлиригә һәйран қелишип: —
Бу Йүсүпниң оғли әмәсму? — дейишти.
23 У уларға: — Шүбһисизки, силәр маңа
«Әй тевип, авал өзүңни сақайт!» дегән
тәмсилни кәлтүрүп, «Хәвәр тапқинимиздәк,
Кәпәрнаһум шәһиридә немә ишлар йүз
бәргән болса, мошу йәрдиму, өз жутуңдиму
шуларни көрсәтмәмсән?» дәватисиләр, —
деди. 24 — Бирақ шуни силәргә бәрһәқ
ейтип қояйки, һеч қандақ пәйғәмбәр өз
жути тәрипидин қобул қилинған әмәс. 25
Мән силәргә шу һәқиқәтни әслитимәнки,
Иляс [пәйғәмбәр]ниң вақтида, асман уда
үч жил алтә ай етилип, дәһшәтлик бир
қәһәтчилик барлиқ зиминни басқанда,
Исраилда нурғун тул аяллар бар еди;
26 бирақ Иляс уларниң һеч қайсисиниң
қешиға әмәс, бәлки Зидонниң Зарәфат
шәһиридики бир тул аялниң қешиғила
әвәтилгән. 27 Вә [шуниңға охшаш], Елиша
пәйғәмбәрниң вақтида, Исраилда мохо
кесилигә гириптар болғанлар нурғун
болсиму, лекин Сурийәлик Наамандин
башқа, һеч қайсиси сақайтилған әмәс!
— деди. 28 Синагогдикиләр бу сөзләрни
аңлап, һәммиси қаттиқ ғәзәпләнди; 29
орнидин турушуп, уни шәһәрдин һайдап
чиқирип, шу шәһәр җайлашқан тағниң
левигә әчиқип, тик ярдин ташливәтмәкчи
болушти. 30 Лекин у уларниң арисидин
бемалал өтүп, өз йолиға чиқип кәтти. 31 У
Галилийә өлкисиниң Кәпәрнаһум дегән бир
шәһиригә чүшти, у йәрдә шабат күнлиридә
хәлиққә тәлим берәтти. 32 Улар униң
тәлимигә һәйран қелишти, чүнки униң сөзи
толиму нопузлуқ еди. 33 Әнди синагогта
напак җинниң роһи чаплашқан бир киши
болуп, [униңдики җин] қаттиқ авазда: 34
— Әй Насарәтлик Әйса, сениң биз билән
немә кариң?! Бизни йоқатқили кәлдиңму?
Мән сениң кимлигиңни билимән, Худаниң
Муқәддәс Болғучисисән! — дәп товлап кәтти.
35 Лекин Әйса җинға тәнбиһ берип: —
Ағзиңни юм! Униңдин чиқ! — девиди,
җин һелиқи адәмни халайиқ оттурисида
жиқитиветип, униңдин чиқип кәтти. Лекин
униңға һеч зәрәр йәткүзмиди. 36 Һәммәйлән
буниңдин қаттиқ һәйран болушуп, бир-
биригә: — Бу зади қандақ иш! У дәрвәқә
һоқуқ вә қудрәт билән напак роһларға әмир
қилсила, улар чиқип кетидикән, — дейишти.
37 Шуниң билән униң хәвәр-шөһрити
әтраптики һәр бир жутларға тарқалди. 38
Әйса синагогтин чиқип, Симонниң өйигә
кирди. Лекин Симонниң қейинаниси еғир
тәп кесили болуп қалған еди; улар Әйсадин
униң һаҗитидин чиқишини өтүнди. 39
У аялниң бешида туруп, тәпкә тәнбиһ
беривиди, тәп шуан униңдин кәтти. У дәрһал
орнидин туруп, уларни күтүшкә башлиди.

40 Күн петиши биләнла, кишиләр һәр хил
кесәлләргә гириптар болған йеқинлири
болсила, уларни униң алдиға елип келишти.
У уларға бир-бирләп қолини тәккүзүп,
уларни сақайтти. 41 Кишиләргә чаплашқан
нурғун җинлар улардин чиқип: «Сән
Худаниң Оғли!» дәп товлап кетәтти. Лекин
у уларға тәнбиһ берип, сөз қилишиға
йол қоймиди; чүнки улар униң Мәсиһ
екәнлигини биләтти. 42 Күн чиқиши билән,
у шәһәрдин чиқип, пинһан бир җайға кәтти.
Бирақ топ-топ халайиқ уни издәп жүрәтти;
улар уни тапқанда алдиға келип, уни
аримизда қалсун дәп кетишидин тосмақчи
болушти. 43 Лекин у уларға: — Худаниң
падишалиғиниң хуш хәвирини башқа шәһәр-
йезиларғиму йәткүзүшүм керәк; чүнки мән
дәл бу ишқа әвәтилгәнмән, — деди. 44 Шуниң
билән у Галилийәдики синагогларда тәлим
берип жүривәрди.

5 Шундақ болдики, у Гиннисарәт көлиниң
бойида турғанда, халайиқ Худаниң сөз-
каламини аңлаш үчүн униң әтрапиға
олишип қистилишип туратти. 2 У көл бойида
турған икки кемини көрди. Белиқчилар
болса кемидин чүшүп, [қирғақта] торлирини
жуюшуватати. 3 У кемиләрдин биригә, йәни
Симонниңкигә чиқип, униңдин кемини
қирғақтин сәл жирақлитишни илтимас
қилди. Андин у кемидә олтирип топ-топ
халайиққа тәлим бәрди. 4 Сөзи түгигәндин
кейин, у Симонға: — Кемини чоңқуррақ
йәргә һайдап берип, белиқларни тутушқа
торлириңларни селиңлар, — деди. 5 Симон
униңға җававән: — Устаз, биз пүтүн кечичә
җапа тартип һеч нәрсә туталмидуқ. Бирақ
сениң сөзүң билән торни салсам салай, деди.
6 Улар шундақ қиливиди, нурғун белиқлар
торға чүшти; тор сөкүлүшкә башлиди.
7 Шуниң билән улар башқа кемидики
шериклирини ярдәмгә келишкә ишарәт
қилишти. Улар келип, [белиқларни] икки
кемигә лиқ қачиливиди, кемиләр чөкүп
кетәй дәп қалди. 8 Симон Петрус бу ишни
көрүп, Әйсаниң тизлири алдида жиқилип:
— Мәндин жирақлашқайсән, и Рәб! Чүнки
мән гунакармән! — деди. 9 Чүнки бунчә көп
белиқ тутулғанлиғидин у вә униңға һәмраһ
болғанлирини һәйранлиқ басқан еди. 10
Вә Симонниң шериклири — Зәбәдийниң
оғуллири Яқуп билән Юһаннаму һәм шундақ
һәйран қалди. Әнди Әйса Симонға: —
Қорқмиғин, буниңдин кейин сән адәм
тутқучи болисән — деди. 11 Улар кемиләрни
қирғаққа чиқирип, һәммә нәрсини ташлап
қоюп, униңға әгишип маңди. 12 Шундақ
болдики, у шәһәр-йезиларниң биридә
болғанда, мана шу йәрдә, пүтүн бәдинини
мохо бесип кәткән бир адәм бар еди; у
Әйсани көрүпла униң айиғиға өзини етип
униңдин: — Тәхсир, әгәр сән халисаң,
мени сақайтип пак қилалайсән! — дәп
ялвурди. 13 Әйса қолини созуп униңға
тәккүзүп туруп: — Халаймән, пакланғин!
— девиди, бу адәмниң мохо кесили дәрһал
униңдин кәтти. 14 Әйса униңға: — Һазир
бу ишни һеч кимгә ейтма, бәлки удул
берип каһинға өзүңни көрситип, уларда
бир гувалиқ болуш үчүн, Муса бу иштa
әмир қилғандәк өзүңниң сақайтилғиниң
үчүн бир [қурбанлиқни] сунғин, — деди.
15 Лекин у тоғрисидики хәвәр техиму
тарқилип пур кәтти; шуниң билән топ-
топ хәлиқ униң сөзини аңлаш вә өз ағриқ-
кесәллирини сақайтиши үчүн униң алдиға
жиғилип келәтти. 16 Һалбуки, у пат-пат
улардин чекинип чөллүк йәрләргә берип дуа
қилатти. 17 Шу күнләрниң биридә шундақ
болдики, у тәлим бериватқанда, йенида
Пәрисийләр вә Тәврат әһлилири олтиратти.
Улар Галилийә, Йәһудийә өлкилириниң һәр
қайси йеза-қишлақлири вә Йерусалимдин
кәлгән еди. Пәрвәрдигарниң кесәлләрни
сақайтиш күч-қудрити униңға яр болди. 18
Шу пәйттә, мана бир қанчә киши зәмбилгә
ятқузулған бир паләчни көтирип кәлди.
Улар уни униң алдиға әкиришкә интилишти.
19 Бирақ адәмләрниң толилиғидин кесәлни
әкиришкә амал тапалмай, улар өгүзгә
елип чиқип, өгүздики каһишларни ечип,
кесәлни өйниң ичигә зәмбилдә ятқан һалда
халайиқниң оттурисиға, Әйсаниң алдиға
чүшүрди. 20 У уларниң ишәшини көрүп

[паләчкә]: — Бурадәр, гуналириң кәчүрүм
қилинди! — деди. 21 Тәврат устазлири
билән Пәрисийләр көңүллиридә: — Бундақ
күпүрлүк сөзлигән бу адәм кимдур?!
Худадин башқа гуналарни кәчүрәләйдиған
ким бар? — дәп ойлашти. 22 Бирақ Әйса
уларниң көңлидә әйип издәшлирини билип
йетип, җававән: — Силәр көңлүңларда
немишкә әйип издәйсиләр? 23 «Гуналириң
кәчүрүм қилинди!» дейиш асанму яки
«Орнуңдин тур, маң!» дейишму? 24 Амма
һазир силәрниң Инсаноғлиниң йәр йүзидә
гуналарни кәчүрүм қилиш һоқуқиға егә
екәнлигини билишиңлар үчүн, — У паләч
кесәлгә: — Саңа ейтайки, орнуңдин тур,
орнуңни жиғиштуруп өйүңгә қайт! — дәп
буйруди. 25 Һелиқи адәм дәрһал уларниң
алдида орнидин дәс туруп, өзи ятқан
зәмбилни елип, Худани улуқлиғиничә
өйигә қайтти. 26 Һәммәйләнни дәһшәтлик
һәйранлиқ басти; улар Худани улуқлишип,
қорқунучқа чөмгән һалда: — Биз бүгүн
тилсимат ишларни көрдуқ! — дейишти.
27 Бу ишлардин кейин, у йолға чиқип,
Лавий исимлиқ бир баҗгирни көрди. У баҗ
жиғидиған орунда олтиратти. У униңға: —
Маңа әгәшкин! — деди. 28 У орнидин туруп,
һәммини ташлап, униңға әгәшти. 29 Лавий
өйидә униңға катта бир зияпәт бәрди. Улар
билән зор бир топ баҗгирлар вә башқиларму
шу йәрдә һәмдәстихан болған еди. 30 Бирақ
Пәрисийләр вә уларниң еқимидики Тәврат
устазлири ғудуңшуп униң мухлислириға: —
Силәр немишкә баҗгир вә гунакарлар билән
бир дәстиханда йәп-ичип олтирисиләр?! —
дәп ағриништи. 31 Әйса уларға җававән: —
Сағлам адәмләр әмәс, бәлки кесәл адәмләр
тевипқа муһтаҗдур. 32 Мән һәққанийларни
әмәс, бәлки гунакарларни товиға чақирғили
кәлдим, — деди. 33 Андин улар униңдин: —
Немишкә Йәһяниң мухлислири дайим роза
тутуп дуа-тилавәт қилиду, Пәрисийләрниң
мухлислириму шундақ қилиду, лекин
сениң мухлислириң йәп-ичипла жүридиғу!
— дәп сорашти. 34 У уларға: — Тойи
болуватқан жигит тойда той меһманлири
билән һәмдәстихан олтарған чағда уларни
роза тутқузаламсиләр? 35 Амма шу күнләр
келидуки, жигит улардин елип кетилиду,
улар шу күнләрдә роза тутиду. 36 У уларға
бир тәмсилму кәлтүрди: — Һеч ким йеңи
көйнәктин житип, уни кона көйнәккә ямақ
қилмайду. Ундақ қилса, йеңи көйнәкниму
житқан болиду, шундақла йеңидин алған
ямақму кона көйнәккә мас кәлмәйду. 37
Шуниңдәк, һеч ким йеңи шарапни кона
тулумларға қачилимайду. Ундақ қилса,
йеңи шарапниң [көпүши билән] тулумлар
йерилиду-дә, шарапму төкүлүп кетиду;
тулумларму кардин чиқиду. 38 Шуңа йеңи
шарап йеңи тулумларға қачилиниш керәк,
шундақта иккилиси сақлинип қалиду. 39
Униң үстигә, һеч ким кона шараптин кейин
йеңисини ичишни халимайду, чүнки у:
«Болди, кониси яхши!» дәйду.

6 Иккинчи «муһим шабат күни», у
буғдайлиқлардин өтүп кетиватат ти.
Униң мухлислири башақларни үзвелип,
алиқинида угулап йәвататтти. 2 Лекин буни
көргән бәзи Пәрисийләр уларға: — Силәр
немишкә шабат күни Тәвратта чәкләнгән
ишни қилисиләр? — дейишти. 3 Әйса уларға
җававән: — Силәр һәтта Давут [пәйғәмбәр]
вә униң һәмраһлириниң ач қалғанда немә
қилғанлиғини [муқәддәс язмилардин]
оқумиғанмусиләр? 4 Демәк, у Худаниң
өйигә кирип, [Худаға] аталған, [Тәвратта]
каһинлардин башқа һәр қандақ адәмниң
йейеши чәкләнгән «тәқдим нанлар»ни
[сорап] елип йегән вә һәмраһлириғиму
бәргән — дәп җавап бәрди. 5 Ахирида у
уларға: — Инсаноғли шабат күниниңму
Егисидур, — деди. 6 Йәнә бир шабат
күни шундақ болдики, у синагогқа кирип
тәлим бериватат ти. Синагогта оң қоли
йигиләп кәткән бир адәм бар еди. 7
Әнди Тәврат устазлири билән Пәрисийләр
униң үстидин әрз қилғидәк бирәр ишни
издәп тапайли дәп, униң шабат күниму
кесәл сақайтидиған-сақайтмайдиғанлиғини
пайлап жүрүшәтти. 8 Бирақ Әйса уларниң
көңлидикини билип, қоли йигиләп кәткән
адәмгә: — Орнуңдин тур, оттуриға чиққин!

— девиди, һелиқи адәм орнидин қопуп
шу йәрдә турди. 9 Андин Әйса уларға: —
Силәрдин сорап бақайчу, Тәвратқа уйғун
болғини шабат күни яхшилиқ қилишму,
яки яманлиқ қилишму? Җанни қутқузушму
яки җанға замин болушму? — дәп сориди.
10 Әтрапидикиләрниң һәммисигә нәзәр
салғандин кейин, у һелиқи адәмгә: —
Қолуңни узат, — деди. У шундақ қилиши
биләнла қоли әслигә кәлтүрүлүп иккинчи
қолиға охшаш болди. 11 Лекин улар ғәзәптин
һошини йоқитип, Әйсаға қандақ тақабил
туруш тоғрисида мәслиһәтлишишкә
башлиди. 12 Шу күнләрдә шундақ болдики,
у дуа қилишқа таққа чиқти вә у йәрдә
Худаға кечичә дуа қилди. 13 Таң атқанда,
мухлислирини алдиға чақирип, уларниң
ичидин он иккиләнни таллап, уларни расул
дәп атиди. 14 Улар: Симон (Әйса уни Петрус
дәпму атиған) вә униң иниси Андирияс;
Яқуп вә Юһанна, Филип вә Бартоломай,
15 Матта вә Томас, Алфайниң оғли Яқуп
вә милләтпәрвәр дәп аталған Симон, 16
Яқупниң оғли Йәһуда вә кейин униңға
сатқунлуқ қилған Йәһуда Ишқарийотлар
еди. 17 Әйса [расуллири] билән тағдин
чүшүп, бир түзләңликтә туратти. Шу
йәрдә нурғун мухлислири һәмдә пүткүл
Йәһудийә өлкисидин вә Йерусалимдин, Тур
вә Зидон шәһәрлиригә қарайдиған деңиз
бойидики жутлардин топ-топ кишиләр
жиғилишти. Улар униң тәлимлирини
аңлаш вә кесәллиригә шипалиқ издәш
үчүн кәлгән еди. 18 Напак роһлардин
азапланғанларму шипалиқ тепишти. 19 Бу
топ-топ адәмләрниң һәммиси қоллирини
униңға тәккүзүвелишқа интиләтти;
чүнки күч-қудрәт униң вуҗудидин
чиқип уларниң һәммисигә шипалиқ
беривататти. 20 Шуниң билән у бешини
көтирип мухлислириға қарап мундақ
деди: — «Мубарәк, әй йоқсуллар! Чүнки
Худаниң падишалиғи силәрниңкидур.
21 Мубарәк, әй һазир ач қалғанлар!
Чүнки силәр толуқ тоюнисиләр. Мубарәк,
әй жиғлаватқанлар! Чүнки күлидиған
болисиләр. 22 Кишиләр Инсаноғлиниң
вәҗидин силәрдин нәпрәтләнсә, силәрни
өзлиридин чәткә қақса, силәргә төһмәт-
һақарәт қилса, намиңларни рәзил дәп
қарғиса, силәргә мубарәк! 23 Шу күни
шатлинип тәнтәнә қилип сәкрәңлар. Чүнки
мана, әрштә болған инъамиңлар зордур.
Чүнки уларниң ата-бовилири [бурунқи]
пәйғәмбәрләргиму охшаш ишларни қилған.
24 — Лекин һалиңларға вай, әй байлар! Чүнки
силәр аллиқачан раһәт-парағитиңларға егә
болдуңлар! 25 Һалиңларға вай, әй қарни
тоюнғанлар! Чүнки силәр ач қалисиләр.
Һалиңларға вай, әй күлүватқанлар! Чүнки
һаза тутуп жиғлайсиләр. 26 Һәммәйлән
силәрни яхши дегәндә, һалиңларға вай!
Чүнки уларниң ата-бовилириму [бурунқи]
сахта пәйғәмбәрләргә шундақ қилған».
27 — Бирақ маңа қулақ салған силәргә
шуни ейтип қояйки, дүшмәнлириңларға
меһир-муһәббәт көрситиңлар; силәргә
өч болғанларға яхшилиқ қилиңлар. 28
Силәрни қарғиғанларға бәхит тиләңлар;
силәргә яман муамилидә болғанларғиму
дуа қилиңлар. 29 Бириси мәңзиңгә
урса, иккинчи мәңзиңниму тутуп бәр;
бириси чапиниңни еливалимән десә,
көйнигиңниму айимай бәргин. 30 Бириси
сәндин бир нәмә тилисә, униңға бәргин.
Бириси сениң бирәр нәрсәңни елип
кәтсә, уни қайтуруп беришни сорима. 31
Башқиларниң өзүңларға қандақ муамилә
қилишини үмүт қилсаңлар, силәрму
уларға шундақ муамилә қилиңлар. 32
Әгәр силәр өзүңларни яхши көргәнләргила
меһир-муһәббәт көрсәтсәңлар, ундақда
силәрдә нәмә шапаәт болсун? Чүнки һәтта
гунакарларму өзини яхши көргәнләргә
меһир-муһәббәт көрситидиғу. 33 Әгәр
силәр өзүңларға яхшилиқ қилғанларғила
яхшилиқ қилсаңлар, ундақта силәрдә
нәмә шапаәт болсун? Чүнки һәтта
гунакарларму шундақ қилидиғу! 34 Әгәр
силәр қәризни «чоқум қайтуруп бериду»
дәп ойлиғанларға бәрсәңлар, ундақта
силәрдә нәмә шапаәт болсун? Чүнки һәтта
гунакарларму әйнән қайтуруп алимиз дәп
башқа гунакарларға қәриз беридиғу! 35

Лекин силәр болсаңлар, дүшмининиңларғиму
меһир-муһәббәт көрситиңлар, яхшилиқ
қилиңлар, башқиларға өтнә бериңлар
вә «Улар бизгә бернемә қайтуриду»
дәп ойлимаңлар. Шу чағда, инъамиңлар
зор болиду вә силәр Һәммидин Алий
Болғучиниң пәрзәнтлири болисиләр.
Чүнки у тузкорларға вә рәзилләргиму
меһриванлиқ қилиду. 36 Атаңлар меһриван
болғинидәк силәрму меһриван болуңлар.
37 — Башқиларниң үстидин һөкүм қилип
жүрмәңлар. Болмиса, силәр [Худаниң]
һөкүмигә учрайсиләр. Башқиларни
гунаға бекитмәңлар вә силәрму гунаға
бекитилмәйсиләр. Башқиларни кәчүрүңлар
вә силәрму кәчүрүм қилинисиләр. 38
Бериңлар вә силәргиму берилиду —
һәтта чоң өлчигүчкә лиқ чиңдап, силкип
толдурулуп үстидин тешип чүшкидәк
дәриҗидә қойнуңларға төкүп берилиду.
Силәр башқиларға қандақ өлчәм билән
өлчәп бәрсәңлар, силәргиму шундақ өлчәм
билән өлчәп берилиду. 39 Андин у уларға
тәмсил ейтип мундақ деди: — Қариғу
қариғуни йетиләп маңаламду? Ундақ қилса,
һәр иккиси орәккә чүшүп кәтмәмду? 40
Мухлис устазидин үстүн турмайду; лекин
такамуллаштурулғини устазиға охшаш
болиду. 41 Әнди немә үчүн бурадириңниң
көзидики қилни көрүп, өз көзүңдики
лимни байқалмайсән?! 42 Сән қандақму
өз көзүңдә турған лимни көрмәй туруп
бурадириңға: «Қени, көзүңдики қилни
еливетәй!» дейәләйсән?! Әй сахтипәз! Авал
өзүңниң көзидики лимни еливәт, андин
ениқ көрүп, бурадириңниң көзидики қилни
еливетәләйсән. 43 Чүнки һеч қандақ яхши
дәрәқ яман мевә бәрмәйду, һеч қандақ
яман дәрәқму яхши мевә бәрмәйду. 44
Һәр қандақ дәрәқни бәргән мевисидин
пәриқ әткили болиду. Чүнки тикәндин
әнҗирни үзгили болмас, янтақтин үзүм
үзгили болмас. 45 Яхши адәм қәлбидики
яхшилиқ ғәзнисидин яхшилиқ чиқириду;
рәзил адәм қәлбидики рәзиллик ғәзнисидин
рәзилликни чиқириду. Чүнки қәлб немигә
толдурулған болса, еғиздин шу чиқиду. 46 —
Силәр немишкә мени «Рәб! Рәб!» дәйсиләр-
ю, бирақ силәргә ейтқанлиримға әмәл
қилмайсиләр? 47 Әмисә, мениң алдимға
келип, сөзлиримни аңлап әмәл қилған һәр
кимниң кимгә охшиғанлиғини силәргә
көрситип берәй. 48 У худди чоңқур колап,
улини қорам ташниң үстигә селип өй
салған кишигә охшайду. Кәлкүн кәлгәндә, су
еқими у өйниң үстигә зәрб билән урулғини
билән, уни мидир-сидир қилалмиди, чүнки
у пухта селинған. 49 Лекин сөзлиримни
аңлап туруп, әмәл қилмайдиған киши
болса, қуруқ йәрниң үстигә улсиз өй салған
кишигә охшайду. [Кәлкүн] еқими шу өйниң
үстигә урулуши билән у өрүлүп кәтти; униң
өрүлүши интайин дәһшәтлик болди!

7 Әйса көпчиликкә бу сөзләрниң
һәммисини қилип болғандин кейин,
Кәпәрнаһум шәһиригә [қайта] кирди. 2 У
йәрдә мәлум бир йүз бешиниң әтиварлиқ
қули еғир кесәл болуп, сәкратта ятатти. 3
Йүз беши Әйсаниң хәвирини аңлап, бир
нәччә Йәһудий ақсақални униң йениға
берип, униң келип қулини қутқузуши үчүн
өтүнүшкә әвәтти. 4 Улар Әйсаниң алдиға
кәлгәндә униңға: — Бу ишни тилигүчи
болса, тилигини иҗабәт қилишиңизға
һәқиқәтән әрзийдиған адәм. 5 Чүнки у
бизниң [Йәһудий] елимизни яхши көриду
вә һәтта биз үчүн бир синагогму селип
бәрди, — дәп җиддий қияпәттә өтүнүшти.
6 Әйса улар билән биллә барди. Бирақ
өйигә аз қалғанда, йүз беши Әйсаниң
алдиға бир нәччә достини әвәтип униңға
мундақ дегүзди: — «Тәхсир, өзлирини
аварә қилмисила, өзлириниң торусумниң
астиға келишлиригә әрзимәймән. 7 Шуңа
өзүмниму силиниң алдилириға беришқа
лайиқ һесаплимидим. Сили пәқәт бир
еғиз сөз қилип қойсила, қулум сақийип
кетиду. 8 Чүнки мәнму башқа бирисиниң
һоқуқи астидики адәммән, қол астимдиму
ләшкәрлирим бар. Биригә бар десәм бариду,
биригә кәл десәм, келиду; қулумға бу
ишни қил десәм, у шу ишни қилиду».
9 Әйса бу гәпни аңлап [йүз бешиға]

тәәҗҗүбләнди. У бурулуп кәйнигә әгәшкән
халайиққа: Дәрвәқә, һәтта Исраилдиму
бундақ зор ишәшни тапалмиған едим!
— деди. 10 Йүз беши әвәткән кишиләр
қайтип барғанда, кесәл болған қулниң
сәллимаза сақайғанлиғини көрди. 11 Бу
иштин кейин у Наин дегән бир шәһәргә
барди. Униң мухлислири вә йәнә топ-топ
кишиләр униңға әгишип маңди. 12 У шәһәр
қовуқиға йеқинлашқанда, мана кишиләр
җиназа көтирип чиқиватқан еди. Өлгүчи
анисиниң йәккә-йеганә оғли еди, униң
үстигә аниси тул аял еди. Шәһәрдин чоң бир
топ адәм аялға һәмраһ болуп чиққан еди.
13 Рәб уни көрүп, униңға ичини ағритип:
— Жиғлимиғин, — деди. 14 Шуниң билән у
өтүп, тавутқа қолини тәккүзивиди, тавут
көтәргәнләр тохтиди. У: — Жигит, саңа
ейтимән, ойған! — деди. 15 Өлгүчи болса
руслинип тик олтарди вә гәп қилишқа
башлиди. [Әйса] уни анисиға тапшуруп
бәрди. 16 Һәммәйләнни қорқунуч бесип,
улар Худани улуқлап: — «Аримизда улуқ
бир пәйғәмбәр турғузулди!» вә «Худа Өз
хәлқини йоқлап кәлди!» — дейишти. 17
Униң тоғрисидики бу хәвәр пүтүн Йәһудийә
зимини вә әтраптики районларға тарқилип
кәтти. 18 Йәһяниң мухлислири әнди
бу барлиқ ишларниң хәвирини униңға
йәткүзди. Йәһя мухлислиридин иккиләнни
өзигә чақирип, 19 Уларни Әйсаниң алдиға
әвәтип: «Келиши муқәррәр зат өзүңму, яки
башқа бирисини күтүшимиз керәкму?» дәп
сорап келишкә әвәтти. 20 Улар Әйсаниң
алдиға берип: — Чөмүлдүргүчи Йәһя бизни
сәндин: «Келиши муқәррәр зат өзүңму, яки
башқа бирисини күтүшимиз керәкму?»
дәп сорап келишкә йениңға әвәтти —
деди. 21 Дәл шу вақитта [Әйса] ағриқ-
силақ вә кесәл-ваба басқан вә яман роһлар
чаплашқан нурғун кишиләрни сақайтти вә
нурғун қариғуларни көридиған қилди. 22
Шуниң билән у [Йәһяниң мухлислириға]:
— Силәр қайтип берип, Йәһяға өз аңлиған
вә көргәнлириңлар тоғрилиқ хәвәр
йәткүзүп — «Корлар көрәләйдиған вә
токурлар маңалайдиған болди, мохо кесили
болғанлар сақайтилди, гаслар аңлалайдиған
болди, өлгәнләрму тирилдүрүлди вә
кәмбәғәлләргә хуш хәвәр җакаланди» —
дәп ейтиңлар. 23 [Униңға йәнә]: «Мәндин
гуманланмай путлишип кәтмигән киши
болса бәхитликтур!» дәп қоюңлар, — деди.
24 Йәһяниң әлчилири кәткәндин кейин,
у топ-топ адәмләргә Йәһя тоғрилиқ сөз
ечип: — «Силәр [бурун Йәһяни издәп]
чөлгә барғиниңларда, зади немини көргили
бардиңлар? Шамалда йәлпүнүп турған
қомушниму? 25 Яки есил кийим кийгән
бир әрбабниму? Мана, есил кийимләрни
кийгән, әйш-ишрәт ичидә яшайдиғанлар
падишаларниң ордилиридин тепилидуғу!
26 Әнди силәр немә көргили бардиңлар?
Бир пәйғәмбәрниму? Дурус, амма мән
шуни силәргә ейтип қояйки, [бу болса]
пәйғәмбәрдинму үстүн бир болғучидур.
27 Чүнки [муқәддәс язмилардики]: —
«Мана, йүз алдиңға әлчимни әвәтимән;
У сениң алдиңда йолуңни тәйярлайду»
— дәп йезилған сөз мана дәл униң
тоғрисида йезилғандур. 28 Чүнки мән
силәргә шуни ейтип қояйки, аяллардин
туғулғанлар арисида Йәһядинму улуғи
йоқ; амма Худаниң падишалиғидики
әң кичик болғиниму униңдин улуқ
туриду 29 (әнди [Йәһяни] аңлиған
пухралар, һәтта баҗгирларму Худаниң
йолини тоғра дәп Йәһяниң чөмүлдүрүши
билән чөмүлдүрүлгән еди. 30 Лекин
Пәрисийләр вә Тәвратшунаслар Йәһяниң
чөмүлдүрүшини қобул қилмай, Худаниң
өзлиригә болған мәхсәт-ирадисини чәткә
қаққан еди). 31 Лекин бу заманниң
кишилирини зади кимләргә охшитай?
Улар кимләргә охшайду? 32 Улар худди
рәстә-базарларда олтиривелип, бир-биригә:
«Биз силәргә сүнай челип бәрсәкму,
уссул ойнимидиңлар», «Матәм пәдисигә
челип бәрсәкму, жиға-зерә қилмидиңлар»
дәп [қақшайдиған тутуруқсиз] балиларға
охшайду. 33 Чүнки Чөмүлдүргүчи Йәһя
келип зияпәттә олтармайтти, [шарап]
ичмәйтти. Шуниң билән силәр: «Униңға җин
чаплишипту» дейишисиләр. 34 Инсаноғли

болса келип һәм йәйду һәм ичиду вә мана
силәр: «Таза бир тоймас вә мәйхор екән.
У баҗгирлар вә гунакарларниң достидур»
дейишисиләр. 35 Лекин даналиқ болса
өзиниң барлиқ пәрзәнтлири арқилиқ
дурус дәп тонулиду». 36 Пәрисийләрдин
бири униңдин өйүмдә меһман болсиңиз
дәп өтүнди. Әнди у Пәрисийниң өйигә
кирип дәстиханда олтарди. 37 Вә мана,
у шәһәрдә бузуқ дәп тонулған бир аял
Әйсаниң бу Пәрисийниң өйидә дәстиханда
олтарғанлиғини аңлап, ақ қаштешидин
ясалған бир қутида мурмәкки елип кәлди.
38 У жиғлиған пети униң кәйнидә, путиға
йеқин туруп, көз яшлири қилип, путлирини
һөл қиливәтти; андин чачлири билән униң
путлирини ертип қурутти һәм путлирини
тохтимай сөйүп, үстигә әтир сүрди. 39 Әнди
уни чақирған Пәрисий бу ишни көрүп,
ичидә: «Бу адәм раст пәйғәмбәр болған
болса, өзигә тегиватқан бу аялниң ким
вә қандақ екәнлигини биләтти. Чүнки
у бир бузуқ!» дәп ойлиди. 40 Шуниң
билән Әйса униңға җававән: — Симон,
саңа дәйдиған бир гепим бар, — деди. —
Ейтиң, устаз, — деди Симон. 41 — Икки
адәм мәлум бир қәриз егисигә қәриздар
екән. Бири бәш йүз күмүч динарға, йәнә
бири болса әллик күмүч динарға қәриздар
екән. 42 Лекин һәр иккисиниң қәризни
қайтурғили һеч нәрсиси болмиғачқа, қәриз
егиси меһриванлиқ қилип һәр иккисиниң
қәрзини кәчүрүм қипту. Сениңчә, уларниң
қайсиси уни бәкрәк сөйиду? — дәп сориди
Әйса. 43 Симон җававән: — Мениңчә, [қәрзи]
көпрәк кәчүрүм қилинған киши, — деди. —
Тоғра һөкүм қилдиң, — деди Әйса. 44 Андин
һелиқи аялға бурулуп, Симонға: — Бу аялни
көрдүңму? Мән өйүңгә киргиним билән,
сән путлиримни жуюшқа су бәрмигән
едиң; лекин у көз йеши билән путлиримни
жуйди вә чечи билән ертип қурутти. 45
Сән мени салам берип сөймидиң; лекин
у мән киргәндин тартип путлиримни
сөйүштин тохтимиди. 46 Сән бешимғиму
май сүркимигән едиң; бирақ у мениң
путлиримға мурмәккини сүркәп қойди. 47
Шуңа шуни саңа ейтип қояйки, униң нурғун
гуналири кәчүрүм қилинди. Чүнки мана,
униң көрсәткән меһир-муһәббити чоңқур
әмәсму? Амма кәчүрүми аз болғанларниң
меһир-муһәббәтни көрситишиму аз
болиду, — деди. 48 Андин у аялға: —
Гуналириң кәчүрүм қилинди, — деди.
49 Улар билән һәмдәстихан олтарғанлар
көңлидә: «Кишиләрниң гуналириниму
кәчүрүм қилғучи бу адәм зади кимду?»
дейишти. 50 Әйса һелиқи аялға: — Етиқатиң
сени қутқузди; аман-хатирҗәмлик билән
қайтқин! — деди.

8 Кейин, [Әйса] шу жутларни кезип,
шәһәрму-шәһәр, йезиму-йеза Худаниң
падишалиғиниң хуш хәвирини елан
қилип җакалиди; он иккиләнму униң
билән биргә барди. 2 Униң билән биллә
барғанлардин йәнә яман роһлардин вә
ағриқ-силақлардин сақайтилған бәзи
аялларму бар еди; уларниң арисида өзидин
йәттә җин һайдап чиқирилған Мәрйәм
(Магдаллиқ дәп аталған), 3 Һерод [хан]ниң
сарай ғоҗидари Хузаниң аяли Йоанна,
Сузанна вә башқа нурғун аялларму бар еди.
Булар өз мал-мүлүклири билән у [вә униң
мухлислириниң] һаҗәтлиридин чиқатти. 4
Чоң бир топ адәмләр жиғилғанда, шундақла
һәр қайси шәһәрләрдин кишиләр униң
йениға кәлгәндә, у уларға бир тәмсил
сөзләп бәрди: 5 — «Уруқ чачқучи уруқ
чачқили [етизға] чиқипту. Уруқ чачқанда,
уруқлардин бәзилири чиғир йол үстигә
чүшүп, дәссилип кетипту вә асмандики
учар-қанатлар келип уларни йәп кетипту.
6 Башқа бәзилири ташлиқ йәргә чүшүпту.
Йәрдә нәмлик болмиғачқа, үнүп чиққини
билән қуруп кетипту. 7 Башқа бәзилири
тикәнләрниң арисиға чүшүпту, тикәнләр
майсилар билән тәң өсүп майсиларни
боғувапту. 8 Башқа бәзилири болса яхши
тупраққа чүшүпту. Үнгәндин кейин, йүз
һәссә һосул берипту». Буларни дегәндин
кейин у жуқури аваз билән: — Аңлиғидәк
қулиқи барлар буни аңлисун! дәп товлиди.
9 Кейин униң мухлислири униңдин: — Бу

тәмсилниң мәнаси немә? — дәп сориди.
10 У уларға мундақ деди: — Худаниң
падишалиғиниң сирлирини билиш силәргә
несип қилинди. Бирақ бу ишлар қалған
башқиларға тәмсилләр биләнла ейтилиду.
Мәхсити шуки, «Улар қарисиму көрмәйду,
аңлисиму чүшәнмәйду». 11 Әнди тәмсилниң
мәнаси мундақ: — Уруқ болса, Худаниң
сөз-каламидур. 12 Чиғир йол бойидикиләр
болса мошулар: Улар сөз-каламни аңлайду;
лекин Иблис келип, уларниң ишинип
қутқузулушиниң алдини елиши үчүн
уларниң қәлбидики сөзни елип кетиду. 13
Ташлиқ йәргә чүшкән уруқлар сөз-каламни
аңлиған һаман хошаллиқ билән қобул
қилғанларға тәмсил қилинған. Уларда
йилтиз болмиғачқа, пәқәт бир мәһәл
ишинип, андин синақ-мүшкүллүк вақти
кәлгәндә, [етиқаттин] тейилип кетиду.
14 Тикәнликкә чүшкән уруқлар болса
шундақ адәмләрни көрсәткәнки, сөзни
аңлиған болсиму, йолға чиққандин кейин
бу паний һаяттики әндишиләр, байлиқлар
вә һалавәтләрниң езиқтурушлири билән
боғулуп, уруқ пишмай һосул бәрмәйду. 15
Лекин яхши тупраққа чечилған уруқлар
болса — сөз-каламни аңлап, сәмимий вә
яхши қәлби билән уни тутидиғанларни
көрситиду; бундақ адәмләр сәвирчанлиқ
билән һосул бериду. 16 Һеч ким чирақни
йеқип қоюп үстигә идишни көмтүрүп
қоймас яки кариват астиға турғузмас,
бәлки чирақданниң үстигә қойиду; буниң
билән өйгә киргәнләр йоруқлуқни көриду.
17 Чүнки йошурулған һеч қандақ иш
ашкариланмай қалмайду, вә һеч қандақ
мәхпий иш аян болмай, йоруқлуққа чиқмай
қалмайду. 18 Шуниң үчүн, аңлишиңларниң
қандақ екәнлигигә көңүл қоюңлар! Чүнки
кимдә бар болса, униңға техиму көп
берилиду; амма кимдә йоқ болса, һәтта
бар дәп һесаблиғиниму униңдин мәһрум
қилиниду. 19 Әнди униң аниси вә инилири
униң билән көрүшкили кәлди. Лекин адәм
нурғун болғачқа, йениға келәлмигән еди.
20 Шуниң билән бириси униңға: — Аниңиз
вә инилириңиз сиз билән көрүшимиз дәп,
сиртта туриду, — деди. 21 Лекин у җававән:
— Мениң анам вә ака-ука қериндашлирим
болса Худаниң сөзини аңлап, униңға әмәл
қилғучилардур, деди. 22 Вә шундақ болдики,
шу күнләрдин бири, у мухлислири билән
бир кемигә чүшүп, уларға: — Көлниң у
қетиға барайли, — деди. Шуниң билән улар
йолға чиқти. 23 Кемә кетиватқанда у уйқиға
кәткән еди. Көлгә туюқсиз қара боран келип,
кемигә су тошуп кетип, улар хәвптә қалди.
24 Мухлислар келип уни ойғитип: — Устаз,
устаз, түгишидиған болдуқ! — деди. Лекин
у орнидин туруп, боранға вә давалғуған
долқунларға тәнбиһ бәрди; һәммиси тохтап,
тинич болди. 25 У мухлислириға қарап:
— Ишәшиңлар нәгә кәтти? — деди. Улар
һәм қорқушуп, һәм бәкму һәйран болуп,
бир-биригә: — Бу адәм зади кимду, буйруқ
қилса, һәтта шамаллар вә долқунларму
униңға бойсунидикән-һә! — дәп кетишти. 26
Шуниң билән улар Галилийәниң удулидики
Герасалиқларниң жутиға йетип барди. 27 У
қирғаққа чиқиши биләнла, узундин бери
җинлар чаплашқан, шәһәрдин кәлгән мәлум
адәм униң алдиға кәлди. Бу адәм кийим
киймәй, һеч өйдә турмай, гөрләр арисида
яшайтти. 28 Лекин у Әйсани көрүпла
вақирап, униң айиғиға жиқилип қаттиқ
аваз билән: — Һәммидин Алий Худаниң
Оғли Әйса, сениң мән билән немә кариң!
Сәндин өтүнимәнки, мени қийнима! — дәп
товлап кәтти. 29 Чүнки Әйса напак роһниң
униңдин чиқишини буйруватати (чүнки
җин нурғун қетим уни тутувалған еди; у
чағларда кишиләр униң пут-қоллирини
кишән-зәнҗирләр билән бағлап уни қамап
қойған болсиму, у зәнҗирләрни үзүп қечип
чиққан вә җин тәрипидин чөл-баяванларға
һайдиветилгән еди). 30 Әйса бу адәмдин: —
Исмиң немә? — дәп соривиди, у: — Исмим
«Қошун», — деди. Чүнки нурғун җинлар
униң ичигә кирип чаплишивалған еди.
31 Әнди улар Әйсадин өзлирини теги йоқ
һаңға кәткүзмәсликни өтүнүп ялвурди.
(Abyssos g12) 32 Шу йәрдә тағ бағрида чоң
бир топ тоңғуз падиси озуқлиниватати.
Җинлар Әйсаға ялвуруп, тоңғузларниң

тенигә киришкә иҗазәт беришини өтүнди. У
уларға иҗазәт бәрди. 33 Җинлар шу адәмдин
чиқип, тоңғузларниң тенигә киривалди;
шуниң билән пүткүл тоңғуз падиси тик
ярдин етилип чүшүп, көлгә ғәриқ болди.
34 Тоңғузларни баққучиларму бу вақиәни
көрүп у йәрдин қечип, шәһәр-йезиларда
бу хәвәрни тарқатти. 35 Халайиқ зади
немә иш болғанлиғини көргили чиқти;
Әйсаниң алдиға кәлгәндә, шу йәрдә өзидин
җинлар чиққан һелиқи адәмниң кийим-
кечәкни кийип, әс-һоши җайида һалда
Әйсаниң айиғи алдида олтарғинини көрди;
улар қорқуп кетишти. 36 Бу вақиәни
көргәнләрму җинлар чаплашқан адәмниң
қандақ сақайтилғинини көпчиликкә
тәсвирләп бәрди. 37 Андин Герасалиқларниң
жутидикиләр вә әтрапидики барлиқ
кишиләр униң уларниң арисидин кетишини
өтүнүшти. Чүнки дәһшәтлик қорқунуч
уларни басқан еди. Шуңа у кемигә чүшүп,
қайтишқа йол алди. 38 Амма җинлар өзидин
чиқип кәткән һелиқи адәм униңға, Мән
сән билән биллә кетәй, — дәп ялвурди.
Лекин у уни йолға селип: 39 — Өйүңгә
қайтип берип, Худаниң саңа шунчә чоң
ишларни қилип бәргәнлигини йәткүзгин,
— деди. У адәм қайтип берип, пүткүл
шәһәрни арилап, Әйсаниң өзигә шунчә
чоң ишларни қилип бәргәнлигини елан
қилди. 40 Әйса қайтип кәлгинидә, шундақ
болдики, халайиқ уни хошаллиқ билән
қарши елишти; чүнки һәммәйлән униң
қайтип келишини күтүп туратти. 41 Вә
мана, бир киши, синагогниң чоңи болған
Яирус исимлиқ кишиму Әйсаниң алдиға
келип айиғиға өзини етип, униң өйигә
беришини өтүнди. 42 Чүнки униң он икки
яшлиқ ялғуз қизи сәкратта еди. Әйса у йәргә
барғинида, топ-топ кишиләр униң әтрапиға
зич олишип уни қистишатти. 43 Арисида
хун тәвраш кесилигә гириптар болғиниға
он икки жил болған бир аял бар еди; у
бар-йоқини тевипларға хәҗләп түгәткән
болсиму, һеч қайсисидин шипа тапмиған
екән. 44 У [Әйсаниң] арқисидин келип,
униң тониниң пешини силивиди, шуан хун
тохтиди. 45 Әйса: — Маңа қол тәккүзгән ким?
— дәп сориди. Һәммәйлән инкар қилғанда,
Петрусму вә униң билән болғанларму:
— Устаз, халайиқ топ-топ болуп төрт
әтрапиңни олишип, сени қистишиватқан
йәрдә, сән «Маңа тәккән ким?», дәп
сорайсәнғу? — деди. 46 Лекин Әйса: — Яқ!
Бириси маңа тәгди; чүнки вуҗудумдин
қудрәтниң чиқип кетиватқинини сәздим,
— деди. 47 Һелиқи аял өзиниң йошуруп
қалалмайдиғанлиғини билип, титригән
һалда униң алдиға жиқилди вә көпчилик
алдида өзиниң немә сәвәптин Әйсаға
қол тәккүзгәнлигини, шундақла шуан
қандақ сақайғанлигини ейтти. 48 Әйса
униңға: — Җүрәклик бол, қизим, ишәшиң
сени сақайтти! Аман-хатирҗәмлик билән
маңғин! — деди. 49 У сөз қиливатқанда,
синагог чоңиниң өйидин чиққан бирәйлән
келип синагог чоңиға: — Қизиңиз җан үзди.
Әнди устазни кайитмиғин, — деди. 50 Лекин
Әйса буни аңлап униңға: — Қорқмиғин!
Пәқәт ишәштә бол, у сақийип кетиду, —
деди. 51 У өйгә барғанда Петрус, Юһанна,
Яқуп вә қизниң ата-анисидин башқа һеч
кимниң өзи билән биллә өйгә киришигә
рухсәт қилмиди. 52 У йәрдикиләр хәммиси
қизға матәм тутуп жиға-зерә көтириватшатти.
Лекин у: — Болди, жиғлимаңлар! Чүнки
қиз өлмиди, пәқәт ухлап қапту! — деди. 53
Улар болса қизниң аллиқачан җан үзди
дәп билгәчкә, уни мәсқирә қилди. 54 Лекин
у уларни чиқириветип, қизниң қолидин
тартип: — Балам, орнуңдин тур, — дәп
чақирди. 55 [Қизниң] роһи қайтип келип, у
дәрһал орнидин турди. У қизға йегидәк бир
немә беришни ейтти. 56 Қизниң ата-аниси
интайин һәйран қелишти. Лекин у уларға
бу ишни һеч кимгә ейтмаслиқни тапилиди.

9 Әйса он иккиләнни чақирип, уларға
барлиқ җинларни һайдиветиш вә
кесәлләрни сақайтишқа қудрәт вә
һоқуқ бәрди. 2 Андин уларни Худаниң
падишалиғини җар қилиш вә кесәлләрни
сақайтишқа әвәтти. 3 У уларға: — Силәр
сәпәр үчүн һеч нәрсә алмаңлар, нә һаса, нә

хурҗун, нә нан, нә пул еливалмаңлар; бирәр
артуқ йәктәкму еливалмаңлар. 4 Вә қайси
өйгә [қобул қилинип] кирсәңлар, у жуттин
кәткичә шу өйдә туруңлар. 5 Әнди қайси
йәрдики кишиләр силәрни қобул қилмиса,
у шәһәрдин чиққиниңларда уларға агаһ-
гува болсун үчүн айиғиңлардики топиниму
қеқиветиңлар! — деди. 6 Мухлислар
йолға чиқип, йеза-қишлақларни арилап
хуш хәвәрни елан қилип, һәммә йәрдә
кесәлләрни сақайтти. 7 Әнди Һерод һаким
униң барлиқ қилғанлиридин хәвәр тепип,
қаймуқуп қалди. Чүнки бәзиләр: «Мана Йәһя
өлүмдин тирилипту!» десә, 8 йәнә бәзиләр:
«Иляс пәйғәмбәр [қайта] пәйда болди» вә
йәнә башқилар: «Қедимки пәйғәмбәрләрдин
бири қайтидин тирилипту!» дәйтти. 9
Һерод: «Мән Йәһяниң каллисини алдурған
едим, әнди мән мошу гепини аңлаватқан
зат зади кимду?» — деди. Шуниң билән у
уни көрүш пурситини издиди. 10 Расуллар
болса қайтип келип, өзлириниң қилған
ишлириниң һәммисини Әйсаға мәлум
қилди. У уларни елип, хупиянә һалда Бәйт-
Саида дегән шәһәрдики хилвәт бир йәргә
кәлди. 11 Бирақ халайиқ буниңдин хәвәр
тепип униңға әгишип кәлди. У уларни
қарши елип, уларға Худаниң падишалиғи
тоғрисида сөзлиди вә шипаға муһтаҗларни
сақайтти. 12 Күн олтирай дегәндә, он
иккилән униң алдиға келип униңға: —
Халайиқни йолға салсаң, улар әтраптики
йеза-қишлақларға вә етизларға берип
қонғидәк җайлар вә озуқ-түлүк тапсун;
чүнки мошу йәр чөллүк екән, — деди. 13
Лекин у уларға: — Уларға өзүңлар озуқ
бериңлар, — деди. — Биздә пәқәт бәш нан
билән икки белиқтин башқа нәрсә йоқ.
Бу барлиқ хәлиққә озуқ-түлүк сетивелип
келәмдуқ?! — дейишти улар. 14 Чүнки
шу йәрдә жиғилған әрләрниңла сани бәш
миңчә еди. У мухлисларға: — Халайиқни
әлликтин-әлликтин бөлүп олтарғузуңлар,
— деди. 15 Улар униң дегиничә қилип
һәммәйләнни олтарғузди. 16 Әйса бәш
нан билән икки белиқни қолиға елип,
асманға қарап [Худаға] тәшәккүр ейтип
буларни бәрикәтлиди. Андин уларни уштуп,
халайиққа сунуп бериш үчүн мухлислириға
бәрди. 17 Һәммәйлән йәп тоюнди. Андин
шулардин ешип қалған парчилирини
он икки севәткә жиғип қачилиди. 18
Вә шундақ болдики, у өзи ялғуз дуа
қиливатқанда, мухлислири йенида туратти.
У улардин: — Халайиқ мени ким дәйду? —
дәп сориди. 19 Улар җававән: — Бәзиләр
сени Чөмүлдүргүчи Йәһя, бәзиләр Иляс
[пәйғәмбәр], вә йәнә бәзиләр қедимки
пәйғәмбәрләрдин бири тирилипту дәйду, —
деди. 20 У улардин: — Силәрчу? Силәр мени
ким дәп билисиләр? — дәп сориди. Петрус
җавап берип: — Сән Худаниң Мәсиһидурсән,
— деди. 21 У уларға қаттиқ җекиләп, бу
ишни һеч кимгә тинмаңлар, дәп тапилиди.
22 — Чүнки Инсаноғлиниң нурғун азап-
оқубәт тартиши, ақсақаллар, баш каһинлар
вә Тәврат устазлири тәрипидин чәткә
қеқилиши, өлтүрүлүши вә үч күндин кейин
тирилдүрүлүши муқәррәр, — деди. 23 Андин
у уларниң һәммисигә мундақ деди: —
Кимдәким маңа әгишишни нийәт қилса,
өзидин кечип, һәр күни өзиниң крестини
көтирип маңа әгәшсун! 24 Чүнки кимдәким
өз һаятини қутқузимән дәйдикән, чоқум
униңдин мәһрум болиду, лекин мән үчүн
өз һаятидин мәһрум болған киши һаятини
қутқузиду. 25 Чүнки бир адәм пүтүн
дунияға егә болуп, өзини һалак қилса яки
өзидин мәһрум қалса, буниң немә пайдиси
болсун?! 26 Чүнки кимдәким мәндин
вә мениң сөзлиримдин номус қилса,
Инсаноғли өзиниң шан-шәриви ичидә, униң
Атисиниң вә муқәддәс пәриштиләрниң
шан-шәриви ичидә қайтип кәлгинидә
униңдинму номус қилиду. 27 Лекин мән
дәрһәқиқәт силәргә шуни ейтип қойәйки,
бу йәрдә турғанларниң арисидин өлүмниң
тәмини тетиштин бурун җәзмән Худаниң
падишалиғини көридиғанлар бардур. 28
Бу сөзләрдин тәхминән сәккиз күн кейин
шундақ болдики, у Петрус, Юһанна вә
Яқупни елип, дуа қилиш үчүн бир тақка
чиқти. 29 У дуа қиливатқинида, униң
йүзиниң қияпити өзгәрди вә кийимлири

аппақ болуп чақмақтәк чақниди. 30 Вә
мана, икки адәм пәйда болуп униң билән
сөзлишишиватқан еди; улар Муса вә Иляс
[пәйғәмбәрләр] еди. 31 Улар парлақ җула
ичидә аян болуп, униң билән Йерусалимда
ада қилидиған «дуниядин өтүп кетиш»и
тоғрисида сөһбәтләшти. 32 Әнди Петрус вә
униң һәмраһлирини хелә үгидәк басқан
еди; лекин уларниң уйқиси толуқ ечилғанда
улар униң шан-шәривини вә униң билән
биллә турған икки адәмзатни көрди. 33
Вә шундақ болдики, бу иккиси Әйсадин
айриливатқанда, Петрус өзиниң немини
дәватқанлиғини билмигән һалда Әйсаға:
— Устаз, бу йәрдә болғинимиз интайин
яхши болди! Бирини саңа, бирини Мусаға,
йәнә бирини Илясқа атап бу йәргә үч кәпә
ясайли, — деди. 34 Лекин у бу гәпләрни
қиливатқанда, бир парчә булут пәйда
болуп уларни қапливалди; улар булут
ичигә кирип қалғинида қорқушуп кәтти. 35
Булуттин туюқсиз бир аваз аңлинип: — Бу
Мениң сөйүмлүк Оғлумдур. Униңға қулақ
селиңлар! — деди. 36 Аваз аңланғандин
кейин, қариса, Әйса өзи ялғуз қалған
еди. Улар сүкүт қилип қелишти вә шу
күнләрдә өзлири көргән ишлардин һеч
қайсисини һеч кимгә ейтмиди. 37 Әтиси,
улар тағдин чүшкән вақтида, зор бир
топ кишиләр уни қарши алди. 38 Мана,
топниң арисидин бирәйлән вақирап: —
Устаз, өтүнүп қалай, оғлумға ичиңни
ағритип қарап қойғайсән! Чүнки у мениң
бирла балам еди. 39 Мана, уни дайим
бир роһ тутувелип, у өзичила вақирап-
җақирап кетидиған болуп қалди; у униң
бәдинини тартиштуруп, ағзидин ақ көпүк
кәлтүрүветиду. [Җин] уни дайим дегидәк
қийнап, униңға һеч арам бәрмәйду. 40 Мән
мухлислириңиздин роһни һайдиветишни
өтүнүвидим, бирақ улар ундақ қилалмиди,
— деди. 41 Әйса җававән: — Әй етиқатсиз
вә тәтүр дәвир, силәр билән қачанғичә
туруп, силәргә сәвир қилай? — Оғлуңни
алдимға елип кәлгин — деди. 42 Бала техи
йолда келиватқанда, җин уни жиқитип,
пүтүн бәдинини тартиштурди. Әйса напак
роһқа тәнбиһ берип, балини сақайтти вә
уни атисиға қайтуруп бәрди. 43 Һәммәйлән
Худаниң шәрәплик күч-қудритигә қин-
қиниға патмай тәәҗҗупләнди. Һәммиси
Әйсаниң қилғанлириға һәйран қелишип
турғанда, у мухлислириға мундақ ейтти:
44 — Бу сөзләрни қулақлириңларға убдан
сиңдүрүп қоюңлар. Чүнки Инсаноғли пат
арида [сатқунлуқтин] инсанларниң қолиға
тапшуруп берилиду, — деди. 45 Бирақ улар
бу сөзни чүшинәлмиди. Буниң мәнаси
улар чүшинип йәтмисун үчүн улардин
йошурулған еди. Улар униңдин бу сөз
тоғрилиқ сорашқиму петиналмиди. 46
Әнди мухлислар арисида улардин кимниң
әң улуқ болидиғанлиғи тоғрилиқ талаш-
тартиш пәйда болди. 47 Амма Әйса уларниң
көңлидики ойларни көрүп йетип, кичик бир
балини елип йенида турғузуп, 48 уларға:
— Ким мениң намимда бу кичик балини
қобул қилса, мени қобул қилған болиду вә
ким мени қобул қилса, мени әвәткүчини
қобул қилған болиду. Араңларда өзини
әң төвән тутқини болса улуқ болиду, —
деди. 49 Юһанна җававән униңға: — Устаз,
сениң намиң билән җинларни һайдаватқан
бирисини көрдуқ. Лекин у биз билән биргә
саңа әгәшмигәнлиги түпәйлидин, уни
тостуқ, — деди. 50 Лекин Әйса униңға: —
Уни тосмаңлар. Чүнки ким силәргә қарши
турмиса силәрни қоллиғанлардиндур, —
деди. 51 Вә шундақ болдики, униң асманға
елип кетилидиған күнлириниң тошушиға
аз қалғанда, у қәтъийлик билән йүзини
Йерусалимға беришқа қаратти. 52 [Шуниң
үчүн] у алдин әлчиләрни әвәтти. Улар йолға
чиқип, униң келишигә тәйярлиқ қилиш үчүн
Самарийә өлкисидики бир йезиға кирди. 53
Бирақ у йүзини Йерусалимға қаратқанлиғи
түпәйлидин йезидикиләр Әйсани қобул
қилмиди. 54 Униң мухлислиридин Яқуп
билән Юһанна бу ишни көрүп: — И Рәб,
уларни көйдүрүп йоқитиш үчүн Илияс
пәйғәмбәрдәк асмандин от йеғишини
чиқиришимизни халамсән? — деди.
55 Лекин у бурулуп уларни әйипләп:
«Силәр қандақ роһтин болғанлиғиңларни

билмәйдикәнсиләр» — деди. 56 Андин
улар башқа бир йезиға өтүп кәтти. 57 Вә
шундақ болдики, улар йолда кетиватқанда,
бириси униңға: — И Рәб, сән қәйәргә барма,
мән саңа әгишип маңимән, — деди. 58
Әйса униңға: — Түлкиләрниң өңкүрлири,
асмандики қушларниң угилири бар. Бирақ
Инсаноғлиниң бешини қойғидәк йериму
йоқ, — деди. 59 У йәнә башқа бирисигә: —
Маңа әгәшкин! — деди. Лекин у: — Рәб, авал
берип атамни йәрликкә қойғили иҗазәт
бәргәйсән, — деди. 60 Лекин Әйса униңға
— Өлүкләр өз өлүклирини көмсун! Бирақ
сән болсаң, берип Худаниң падишалиғини
җакалиғин, — деди. 61 Йәнә бириси: — Әй
Рәб, мән саңа әгишимән, лекин авал өйүмгә
берип, өйдикилирим билән хошлишишимға
иҗазәт бәргәйсән, — деди. 62 — Ким қолида
хошниң тутқучини тутуп туруп кәйнигә
қариса, у Худаниң падишалиғиға лайиқ
әмәстур, — деди.

10 Бу ишлардин кейин, Рәб мухлислардин
йәнә йәтмишини тайинлап, өзи
бармақчи болған барлиқ шәһәр-йезиларға
икки-иккидин өзидин бурун әвәтти. 2 У
уларға мундақ тапилиди: — Жиғилидиған
һосул дәрвақә көп, лекин һосулни жиққучи
ишләмчиләр аз екән. Шуңа һосул Егисидин
көпрәк ишләмчиләрни Өз һосулуңни
жиғишқа әвәткәйсән, дәп тиләңлар. 3
Меңиңлар! Мән қозиларни бөриләрниң
арисиға әвәткәндәк силәрни әвәтимән.
4 Һәмян, хурҗун вә кәшләр алмаңлар;
йолда кишиләр билән саламлишишқа
[тохтимаңлар]. 5 Қайси өйгә кирсәңлар,
алди билән: «Мошу өйдикиләргә арамлиқ
болғай!» дәңлар. 6 У өйдә «арамлиқ
егиси» болса, тилигән арамлиғиңлар шу
өйгә қониду; әгәр болмиса, у арамлиқ
өзүңларға яниду. 7 Андин чүшкән өйдә
туруп йөткәлмәңләр, шу өйдикиләрниң
бәргинини йәп-ичиңлар, чүнки ишләмчи өз
иш һәққини елишқа һәқлиқтур. У өйдин
бу өйгә йөткилип жүрмәңлар. 8 Силәр
қайси шәһәргә кирсәңлар, улар силәрни
қобул қилса, улар алдиңларға немә қойса
шуни йәңлар. 9 У йәрдики кесәлләрни
сақайтип, уларға: «Худаниң падишалиғи
силәргә йеқинлашти!» дәңлар. 10 Бирақ
силәр қайси шәһәргә кирсәңлар, улар
силәрни қобул қилмиса, уларниң рәстә-
кочилириға чиқип көпчиликкә: 11 «Силәргә
агаһ болсун үчүн һәтта шәһириңларниң
айиғимизға чаплашқан тописиниму қеқип
чүшүрүветимиз! Һалбуки, шуни билип
қоюңларки, Худаниң падишалиғи силәргә
[растинла] йеқинлашти!» — дәңлар. 12
Мән силәргә ейтип қояйки, шу күни һәтта
Содом шәһиридикиләрниң көридиғини бу
шәһәрдикиләрниңкидин йеник болиду.
13 Һалиңларға вай, әй Қоразинлиқлар!
Һалиңларға вай, әй Бәйт-Саидалиқлар!
Чүнки силәрдә көрситилгән мөҗизиләр Тур
вә Зидон шәһәрлиридә көрситилгән болса, у
йәрләрдикиләр хелә бурунла бөзгә йөгинип,
күлгә милинип товва қилған болатти. 14
Қиямәт күнидә Тур вә Зидондикиләрниң
көридиғини силәрниңкидин йеник болиду.
15 Әй әршкә көтирилгән Кәпәрнаһумлуқлар!
Силәр тәһтисараға чүшүрүлисиләр! (Hadēs
g86) 16 [У мухлислириға йәнә]: — Кимдәким
силәрни тиңшиса, мениму тиңшиған
болиду; кимдәким силәрни чәткә қақса,
мениму чәткә қаққан болиду; ким мени
чәткә қаққан болса, мени әвәткүчиниму
чәткә қаққан болиду, — деди. 17 Йәтмиш
мухлис хошал-хурамлиқ ичидә қайтип
келип: — И Рәб! Һәтта җинларму сениң
намиң билән бизгә бойсунидикән! —
дәп мәлум қилди. 18 У уларға: — Мән
Шәйтанниң асмандин чақмақтәк чүшүп
кәткәнлигини көргәнмән. 19 Мана, мән
силәргә илан-чаянларни дәссәп янҗишқа
вә дүшмәнниң барлиқ күч-қудритини
бесип ташлашқа һоқуқ бәрдим. Һеч
қачан һеч қандақ нәрсә силәргә зәрәр
йәткүзәлмәйду. 20 Лекин силәр роһларниң
силәргә бойсунғанлиғи түпәйлидин
шатланмаңлар, бәлки намиңларниң
әршләрдә пүтүлгәнлиги түпәйлидин
шатлиниңлар, — деди. 21 Шу вақитта, Әйса
роһта хошаллинип мундақ деди: «Асман-
зимин Егиси и Ата! Сән бу һәқиқәтләрни

данишмән вә әқиллиқлардин йошуруп,
сәбий балиларға ашкарилиғанлиғиң үчүн
сени мәдһийиләймән! Бәрһәқ, и Ата,
нәзириңдә бундақ қилиш рава еди. 22
Һәммә маңа Атамдин тәқдим қилинди;
Оғулниң кимлигини Атидин башқа һеч
ким билмәйду, вә Атиниңму кимлигини
Оғул вә Оғул ашкарилашни лайиқ көргән
кишиләрдин башқа һеч ким билмәйду».
23 Андин у мухлислириға бурулуп, уларға
астиғина: Силәр көрүватқан ишларни көргән
көзләр нәқәдәр бәхитликтур! 24 Чүнки
мән силәргә шуни ейтип қояйки, нурғун
пәйғәмбәрләр вә падишалар силәр көргән
ишларни көрүшкә интизар болғини билән
уларни көрмигән; вә силәр аңлаватқан
ишларни аңлашқа интизар болғини билән,
уларни аңлап бақмиған, — деди. 25 Вә
мана, Тәврат устазлиридин бири орнидин
туруп Әйсани синимақчи болуп: — Устаз,
мәңгүлүк һаятқа варис болмақ үчүн немә
ишни қилишим керәк? — дәп сориди. (aiōnios
g166) 26 У җававән: — Тәврат қанунида
немә пүтүлгән? Буниңға өзүң қандақ
қарайсән? — деди. 27 Һелиқи киши җававән:
— «Пәрвәрдигар Худайиңни пүтүн қәлбиң,
пүтүн җениң, пүтүн күчүң вә пүтүн зеһниң
билән сөйгин»; вә «Хошнаңни өзүңни
сөйгәндәк сөй» — деди. 28 Әйса униңға: —
Тоғра җавап бәрдиң. Мана шундақ қилсаң
һаят болисән, — деди. 29 Лекин өзини
һәққаний дәп испатлимақчи болуп, Әйсадин
йәнә сорап: — Әнди «Мениң хошнам»
кимдур? — деди. 30 Әйса җававән мундақ
деди: — Бир адәм Йерусалимдин Йерихо
шәһиригә чүшүветип, йолда қарақчиларниң
қолиға чүшүп қапту. Қарақчилар униң
кийим-кечәклирини салдурувелип, уни
яриландуруп, чала өлүк һалда ташлап
кетипту. 31 Вә шундақ болдики, мәлум
бир каһин шу йолдин чүшүветип, һелиқи
адәмни көрүп, йолниң у чети билән меңип
өтүп кетипту. 32 Шуниңдәк бир Лавийлиқ
[роһаний] бу йәргә кәлгәндә, йениға келип
қарап қоюп, йолниң у чети билән меңип
өтүп кетипту. 33 Лекин сәпәрдә болған
бир Самарийәлик һелиқи адәмниң йениға
кәлгәндә, уни көрүпла ич ағритипту 34
вә алдиға берип, җараһәтлиригә май вә
шарап қуюп, теңип қоюпту. Андин уни
өз улиғиқа миндүрүп, бир сарайға елип
берип, у йәрдә һалидин хәвәр апту. 35 Әтиси
йолға чиққанда, икки күмүч динарни елип
сарайвәнгә берип: «Униңға қарап қоюң,
буниңдин артуқ чиқим болса, қайтишимда
сизгә төләймән» дәпту. 36 [Әнди Әйса һелиқи
устаздин]: — Сениңчә, бу үч адәм ичидә
қайсиси қарақчиларниң қолиға чүшкән
һелиқи кишигә [һәқиқий] хошна болған?
— дәп сориди. 37 — Униңға меһриванлиқ
көрсәткән киши, — дәп җавап бәрди у.
Әйса униңға: — Ундақ болса, сән һәм берип
шуниңға охшаш қилғин, — деди. 38 Вә
шундақ болдики, у [мухлислири билән
биллә] йолда кетиветип, мәлум бир йезиға
кирди. У йәрдә Марта исимлиқ бир аял
уни өйигә чақирип меһман қилди. 39
Мартаниң Мәрйәм исимлиқ бир сиңлиси
бар еди. У Әйсаниң айиғи алдида олтирип,
униң сөз-каламини тиңшиватати. 40
Әнди меһманларни күтүш ишлириниң
көплүгидин көңли бөлүнүп кәткән Марта
Әйсаниң алдиға келип: — И Рәб, сиңлимниң
мени меһман күткили ялғуз ташлап
қойғиниға кариң болмамду? Уни маңа
ярдәмлишишкә буйруғин! — деди. 41
Лекин Әйса униңға җававән: — Әй Марта,
Марта, сән көп ишларниң ғемини йәп
аварә болуп җүрүватисән. 42 Бирақ бирла
иш зөрүрдур; вә Мәрйәм шуниңдин өзигә
несивә болидиған яхши үлүшни таллиди; бу
һәргиз униңдин тартивелинмайду — деди.

11 Әнди шундақ болдики, у бир йәрдә
дуа қиливататти; дуа аяқлашқанда,
мухлислиридин бири униңдин: — И
Рәб, Йәһя өз мухлислириға үгәткинидәк,
сәнму бизгә дуа қилишни үгәтсәң, —
деди. 2 У уларға мундақ деди: — Дуа
қилғиниңларда, мундақ дәңлар: «И Ата,
Сениң намиң муқәддәс дәп улуқланғай.
Сениң падишалиғиң кәлгәй. 3 Һәр күнлүк
ненимизни бизгә һәр күни бәргәйсән.
4 Бизгә қәриздар болған һәр кимни

кәчүргинимиздәк, Сәнму гуналиримизни
кәчүргәйсән. Бизни аздурулушларға
учратқузмиғайсән». 5 У сөзини [давам
қилип] уларға мундақ деди: — Силәрниң
ичиңлардин бириңларниң бир дости болуп,
йерим кечидә униң қешиға берип: Әй
достум, маңа үч нан өтнә бәргин; 6 чүнки
маңа сәпәрдин бир достум кәлди вә униң
алдиға қойғидәк бир нәрсәм қалмапту,
десә, 7 у өйиниң ичидә туруп: «Мени
аварә қилмиғин, ишик тақақлиқ, балилар
орунда йенимда ятиду. Саңа елип беришкә
қопалмаймән», дейиши мүмкин. 8 Силәргә
шуни ейтимәнки, гәрчә у униң дости
болуш сүпити билән беришкә орнидин
турмисиму, униң хиҗил болмай қайта-
қайта ялвуруши билән у чоқум орнидин
туруп, қанчә лазим болса униңға бериду. 9
Шуниң үчүн мән силәргә ейтайки, тиләңлар,
силәргә ата қилиниду; издәңлар, таписиләр.
Ишикни чекиңлар, ечилиду. 10 Чүнки
һәр бир тилигүчи тилигинигә еришиду;
издигүчи издигинини тапиду; ишикни
чәккүчиләргә ишик ечилиду. 11 Араңларда
ата болғучилар өз оғли нан тәләп қилса,
униңға таш беридиғанлар барму?! Яки белиқ
тәләп қилса, илан беридиғанлар барму?
12 Тухум тәләп қилса, чаян беридиғанлар
барму? 13 Әнди силәр рәзил туруп өз
пәрзәнтлириңларға яхши илтипатларни
беришни билгән йәрдә, әрштики Ата Өзидин
тилигәнләргә Муқәддәс Роһни техиму ата
қилмасму? 14 Әнди у бир кишидин «адәмни
гача қилғучи» җинни һайдиватқандә,
шундақ болдики, җин униңдин чиққанда,
гача зуванға кәлди. Халайиқ буниңға
интайин һәйран болушти. 15 Бирақ улардин
бәзилири: «У җинларни җинларниң әмри
болған Бәәлзәбулға тайинип һайдиветиду»
— деди. 16 Вә башқа бәзиләр уни синаш
мәхситидә униңдин бизгә асмандин бир
мөҗизилик аламәт көрсәтсәң, дәп тәләп
қилғили турди. 17 Лекин у уларниң немә
ойлаватқанлиғини билип уларға мундақ
деди: — Өз ичидин бөлүнүп өз ара соқушқан
һәр қандақ падишалиқ вәйран болиду; вә
һәр қандақ аилә өз ичидин бөлүнүп өз ара
соқушса заваллиққа йүз тутиду. 18 Шуниңға
охшаш, әгәр Шәйтан өз-өзигә қарши
чиққан болса, ундақта, униң падишалиғи
қандақму пут тирәп туралисун? Чүнки силәр
мени, «Җинларни Бәәлзәбулға тайинип
һайдайдикән» дәйсиләр. 19 Әгәр мән
җинларни Бәәлзибулға тайинип қоғлисам,
силәрниң пәрзәнтлириңлар кимгә тайинип
җинларни қоғлайду?! Шуңа улар силәр
тоғрилиқ һөкүм чиқарсун! 20 Лекин
мән Худаниң бармиғи билән җинларни
қоғлисам, ундақта Худаниң падишалиғи
үстүңларға чүшүп намайән болған болиду.
21 Толуқ қуралланған күчтүңгүр өз өйини
қоғдап турғанда, униң мал-мүлки аман
қалиду; 22 лекин униңдин күчтүңгүр бири
униң үстигә һуҗум қилип уни йәңсә, униң
таянған қураллирини тартивалиду вә мал-
мүлүклирини олҗа қилип өзидикиләргә
тәқсим қилип бериду. 23 Мән тәрәптә
турмиғанлар маңа қарши турғучидур. Мән
тәрәпкә [адәмләрни] жиғмиғучилар болса
тозутувәткүчидур. 24 Напак роһ бирәвниң
тенидин чиқириветилиши билән, у қурғақ
җайларни чөргиләп жүрүп бирәр арамгаһни
издәйду; бирақ тапалмиғандин кейин, «мән
чиққан маканимға қайтай!» дәйду. 25 Шуниң
билән қайтип келип, шу маканиниң пакиз
тазиланғанлиғини вә рәтләнгәнлигини
байқайду-дә, 26 берип өзидинму бәттәр
йәттә роһни башлап келиду; улар кирип
биллә туриду. Буниң билән һелиқи адәмниң
кейинки һали бурунқидинму техиму яман
болиду. 27 Вә шундақ болдики, у бу гәпләрни
қиливатқанда, көпчилик арисида бир аял
авазини көтирип: — Сени көтәргән қосақ
вә емиткән әмчәк бәхитликтур! — деди.
28 Бирақ у җававән: — Бәлки Худаниң
сөзини аңлап, Униңға итаәт қилидиғанлар
бәхитликтур! — деди. 29 Шу чағда, топ-
тап адәмләр униң әтрапиға олашқанда,
у мундақ сөзләшкә башлиди: — Бу дәвир
дәрвәқә рәзил бир дәвирдур; у мөҗизилик
бир аламәтниң көристилишни истәп
жүриду. Бирақ буниңға «Юнус пәйғәмбәрдә
көрүлгән мөҗизилик аламәт»тин башқа һеч
қандақ иккинчи бир аламәт көрситилмәйду.

30 Чүнки Юнус пәйғәмбәрниң өзи
Нинәвә шәһиридикиләргә аламәт-карамәт
болғиниға охшаш, Инсаноғлиму бу
дәвиргә йәнә шундақ болиду. 31 Қиямәт
күни «Җәнуптин кәлгән аял падиша»му
бу дәвирдикиләр билән тәң тирилип,
уларниң гуналирини бекитиду. Чүнки у
Сулайманниң дана сөзлирини аңлаш үчүн
йәр йүзиниң четидин кәлгән; вә мана,
Сулаймандинму улуқ бириси мошу йәрдә
туриду. 32 Қиямәт күни Нинәвәлигиләр
бу дәвирдикиләр билән тәң қопуп, бу
дәвирдикиләрниң гуналирини бекитиду.
Чүнки Нинәвәликләр Юнус пәйғәмбәр
җакалиған хәвәрни аңлап товва қилған;
вә мана, Юнус пәйғәмбәрдинму улуқ
бириси мошу йәрдә туриду! 33 Һеч ким
чирақни йеқип қоюп, уни йошурун җайда
қоймас, яки үстигә севәтни көмтүрүп
қоймас, бәлки чирақданниң үстигә қойиду;
буниң билән өйгә киргәнләр йоруқлуқни
көриду. 34 Тәнниң чириғи көздур. Шуңа
әгәр көзүң сап болса, пүтүн вуҗудуң
йорутулиду. Лекин әгәр көзүң хунүк
болса пүтүн вуҗудуң қараңғу болиду. 35
Шуниң үчүн һези болғинки, вуҗудуңдики
«йоруқлуқ» қараңғулуқ болмисун! 36
Әнди әгәр барчә вуҗудуң йоруқ болса вә
униң һеч йери қараңғу болмиса, вуҗудуң
худди чирақ парлақ нури билән сени
йорутқандәк тамамән айдиң болиду. 37
Әйса сөз қиливатқанда, бир Пәрисий уни
өйигә ғизаға тәклип қилди. Шуниң билән
у өйгә кирип, дәстиханда олтарди. 38
Лекин һелиқи Пәрисий униң тамақтин
илгири қол жуймиғинини көрүп, интайин
һәйран болди. 39 Лекин Рәб униңға: — Әнди
силәр әй Пәрисийләр, чинә-қачиларниң
тешинила жуюп пакизлиғиниңлар билән
ичиңлар һәртүрлүк һерислик вә рәзилликкә
толғандур. 40 Әй наданлар, тешини Яратқучи
ичиниму яратқан әмәсму?! 41 Әнди өз
ич-ичиңлардин хәйрхаһлиқ қилиңлар вә
мана, һәммә нәрсә силәргә пакиз болиду.
42 Һалиңларға вай, әй Пәрисийләр! Чүнки
силәр һәтта ялпуз билән сузапниң вә һәр
хил дора-дәрманларниң ондин бирини
өшрә қилип Худаға атайсиләр-ю, бирақ
адаләт вә Худаниң муһәббитини һеч
етиварға алмай кетиверисиләр. Дәрвәқә,
авал мошу ишларни орундишиңлар
керәк, андин шу ишларниму ада қилмай
қоймаслиғиңлар керәк. 43 Һалиңларға вай,
әй пәрисийләр! Чүнки силәр синагогларда
алдинқи орунларда олтиришқа, базарларда
кишиләрниң силәргә болған [һөрмәтлик]
саламлириға амрақсиләр. 44 Силәргә вай!
Чүнки силәр худди кишиләр кетиветип,
үстигә дәссәп селипму сәзмәй өтүп кәткән
гөрләргә охшайсиләр! — деди. 45 Тәврат
әһлилиридин бири униңға: — Устаз,
буларни ейтқиниң бизгиму һақарәт болди!
— деди. 46 У униңға мундақ җавап бәрди:
— Силәргиму вай, әй Тәврат әһлилири!
Чүнки силәр көтирәлмигидәк еғир
жүкләрни адәмләрниң зиммисигә артип
қойсиләр-ю, амма өзүңлар бу жүкләрни
көтиришкә бирму бармиғиңларни
тәккүзмәйсиләр! 47 Силәргә вай! Чүнки
пәйғәмбәрләрниң қәбирлирини ясап
келиватисиләр, лекин ата-бовилириңлар
уларни өлтүрди. 48 Шуниң билән силәр
ата-бовилириңлар қилғанлириға рази
болғанлиғиңларға гувалиқ берисиләр.
Чүнки улар пәйғәмбәрләрни өлтүрди вә
силәр уларниң қәбирлирини ясайсиләр.
49 Бу сәвәптинму Худаниң даналиғи
дәйдуки: «Мән уларға пәйғәмбәрләр
вә расулларни әвәтимән вә булардин
бәзилирини улар өлтүриду вә бәзилирини
зиянкәшлик билән қоғливетиду». 50 Шуниң
билән дуния апиридә болғандин буянқи
барлиқ пәйғәмбәрләрниң төкүлгән қан
қәризлири, йәни Һабилниң төкүлгән
қенидин тартип таки [ибадәтханидики]
қурбангаһ билән муқәддәс җай арилиғида
қәтл қилинған [каһин] Зәкарияниң төкүлгән
қениғичә барлиқ қан қәризләр үчүн
мошу дәвирдикиләрдин һесап елиниду.
Мән силәргә бәрһәқ шуни ейтип қояйки,
буларниң һәммиси мошу дәвирдин
елинидиған болиду! 52 Һалиңларға вай, әй
Тәврат әһлилири! Чүнки һекмәт ғәзнисиниң
ачқучини елип туруп, өзүңлар униң ичигә

кирмидиңлар вә кирәй дегәнләрниму
киргүзмидиңлар. 53 У шу йәрдин чиққандин
кейин, Тәврат устазлири билән Пәрисийләр
униң билән қаттиқ қаршилишип, униңға
көп ишларни музакирилишишкә қистиди 54
вә униң үстидин шикайәт қилишқа сөзидин
бирәр әйип тепивелишқа пайлап жүрәтти.

12 Шу чағларда, миңлиған кишиләр
жиғилип, бир-бирини дәссивәткидәк
қиста-қистаң болушуп кәткәндә, у авал
мухлислириға сөз қилип мундақ деди:
— Пәрисийләрниң ечитқусидин, йәни
сахтипәзлигидин һошияр болуңлар. 2 Чүнки
йошурулған һеч қандақ иш ашкариланмай
қалмайду, вә һеч қандақ мәхпий иш
аян болмай қалмайду. 3 Шуңа силәрниң
қараңғуда ейтқанлириңлар йоруқта
аңлиниду; өйниң ичкиридә хупиянә
пичирлашқанлириңларму өгүзләрдә
жақалиниду. 4 Мән силәр достлиримға
шуни ейтимәнки, тәнни өлтүрүп, башқа һеч
иш қилалмайдиғанлардин қорқмаңлар. 5
Лекин мән силәргә кимдин қорқушуңлар
керәклигини көрситип қояй: Өлтүргәндин
кейин, дозаққа ташлашқа һоқуқлуқ
болғучидин қорқуңлар; бәрһәқ силәргә
ейтай — Униңдин қорқуңлар! (Geenna g1067)
6 Бәш қушқач икки тийингә сетилидиғу?
Лекин уларниң һеч бириму Худа тәрипидин
унтулуп қалғини йоқ. 7 Лекин һәтта һәр
бир тал чечиңларму саналғандур. Шундақ
екән, қорқмаңлар; силәр нурғунлиған
қушқачтин қимметликсиләр! 8 — Бирақ
мән силәргә шуни ейтип қояйки, ким
мени инсанларниң алдида етирап қилса,
Инсаноғлиму уни Худаниң пәриштилири
алдида етирап қилиду. 9 Бирақ инсанларниң
алдида мени тонумиған киши, Худаниң
пәриштилири алдидиму тонулмайду.
10 Инсаноғлиға қарши сөз қилған һәр
қандақ киши кәчүрүмгә еришәләйду; лекин
Муқәддәс Роһқа күпүрлүк қилғучи болса
кәчүрүмгә еришәлмәйду. 11 Лекин кишиләр
силәрни синагогларға яки һөкүмдарлар
вә әмәлдарларниң алдиға елип берип
сорақҗа тартқанда, «[Әрзгә] қандақ жавап
бәрсәм?» яки «Немә десәм болар?» дәп
әндишә қилмаңлар. 12 Чүнки немә дейиш
керәклигини шу вақти-саитидә Муқәддәс
Роһ силәргә үгитиду. 13 Көпчилик арисидин
бириси униңға: — Устаз, акамға [атимиздин]
[қалған] мирасни мән билән тәң үлишишкә
буйруғайла — деди. 14 Лекин у униңға
жававән: — Бурадәр, ким мени силәрниң
үстүңларға сотчи яки үләштүргүчи қилди?
— деди. 15 У көпчиликкә қарап: — Пәхәс
болуп өзүңларни һәр хил тамахорлуқтин
сақлаңлар. Чүнки инсанниң һаяти униң
мал-мүлүклириниң көплүгигә бағлиқ
әмәстур, деди. 16 Андин у уларға мундақ
бир тәмсилни ейтип бәрди: — «Бир байниң
йери мол һосул берипту. 17 У көңлидә
«Қандақ қилай? Чүнки бунчивала һосулни
қойғидәк йерим йоқ» — дәп ойлапту. 18
Андун у: — «Мундақ қилай: — Һазирқи
амбарлиримни чувуветип, техиму чоңини
ясап, барлиқ мәһсулатлирим вә башқа мал-
мүлүклиримни шу йәргә жиғип сақлай!
19 Андин өз-өзүмгә: «Әй женим, жиғип
сақлиған, көп жил йәткидәк немәтлириң
бар, раһәт ичидә йәп-ичип хуш болғин!»
дәйдиған болимән» дәп ойлапту. 20 Лекин
Худа униңға: «Әй ахмақ, бүгүн кечила
жениң сәндин тәләп қилип елиниду;
ундақта бу топлиғиниң кимгә қалиду?»
дәпту. 21 Худаниң алдида дөләтмән болмай,
өзигә ғәзнә жиққанниң һали шундақ
болар». 22 Андин у мухлислириға мундақ
деди: — Шуниң үчүн мән силәргә шуни
ейтип қояйки, турмошуңлар тоғрилиқ,
немә йәрмиз яки немә кийәрмиз, дәп
әндишә қилмаңлар. 23 Чүнки һаятлиқ
йемәкликтин, тән кийим-кечәктин әзиздур.
24 Қузғунларға қараңлар! Улар теримайду вә
жиғмайду, уларниң амбар, искилатлириму
йоқ. Лекин Худа уларниму озуқландуриду.
Силәр қушлардин қанчилик әзиз-һә! 25
Араңларда қайсиңлар ғәм-қайғу билән
өмрүңларни бирәр саат узарталайсиләр?
26 Әгәр шунчилик кичиккинә ишму
қолуңлардин кәлмисә, немә үчүн қалған
ишлар тоғрисида ғәм-әндишә қилисиләр?
27 Нелупәрләрниң қандақ өсидиғанлиғиға

қарап беқиңлар! Улар әмгәкму қилмайду,
чақму егирмәйду; лекин силәргә шуни
ейтайки, һәтта Сулайман толуқ шан-шәрәптә
турғандиму униң кийиниши нилупәрләниң
бир гүличилигиму йоқ еди. 28 Әй ишәши
аҗизлар! Әнди Худа даладики бүгүн ечилса,
әтиси қуруп очаққа селинидиған әшу гүл-
гияларни шунчә безигән йәрдә, силәрни
техиму кийиндүрмәсму?! 29 Шундақ
екән, немә йәймиз, немә ичимиз дәп
баш қатурмаңлар, һеч немидин әндишә
қилмаңлар. 30 Чүнки һәр қайси әлдикиләр
мана шундақ һәммә нәрсиләргә интилиду.
Бирақ Атаңлар силәрниң бу нәрсиләргә
муһтаҗлиғиңларни билиду; 31 шундақ екән,
Униң падишалиғиға интилиңлар вә у чағда,
буларниң һәммиси силәргә қошулуп несип
болиду. 32 Қорқмаңлар, и кичик пада! Чүнки
Атаңлар падишалиқни силәргә ата қилишни
хуш көрди. 33 Мал-мүлкүңларни сетип,
[кәмбәғәлләргә] хәйрхаһлиқ қилиңлар.
Өзүңларға упримайдиған һәмян, әршләрдә
һәргиз түгәп кәтмәйдиған бир ғәзнә
һазирлаңлар; — шу йәрдә оғри йеқин
кәлмәйду, күйә йәп йоқап кәтмәйду.
34 Чүнки байлиғиңлар қәйәрдә болса,
қәлбиңларму шу йәрдә болиду. 35 Силәр
белиңларни чиң бағлап, чирақлириңларни
яндуруп туруңлар; 36 худди ғоҗайининиң
той зияпитидин қайтип келишини күтүп
турған чакарлардәк, һәрдайим тәйяр
туруңлар. Шуниң билән ғоҗайин келип
ишикни қаққанда, чакарлар дәрһал чиқип
ишикни ачидиған болиду. 37 Ғоҗайин
қайтип кәлгәндә, чакарлириниң ойғақ,
тәйяр турғанлиғини көрсә, бу чакарларниң
бәхитидур! Мән силәргә бәрһәқ шуни ейтип
қояйки, ғоҗайин өзи белини бағлап, уларни
дәстиханға олтарғузуп, уларниң алдиға
келип шәхсән өзи уларни күтүвалиду!
38 Вә әгәр ғоҗайин иккинчи яки үчинчи
җесәктә кәлсиму, чакарлириниң шундақ
ойғақлиғини көрсә, бу уларниң бәхитидур!
39 Лекин шуни билип қоюңларки, әгәр
өй егиси оғриниң кечидә қайси вақитта
келидиғанлиғини билгән болса, у ойғақ
туруп оғриниң өйгә тешип киришигә
һәргиз йол қоймайтти! 40 Шуниң үчүн
силәрму һәрдайим тәйяр туруңлар; чүнки
Инсаноғли силәр ойлимиған вақит-сааттә
қайтип келиду. 41 Петрус униңдин: — И
Рәб, сән бу тәмсилни бизгила қаритип
ейттиңму яки һәммәйләнгә қаритипму? —
дәп сориди. 42 Рәб мундақ деди: — Ғоҗайини
өз өйидикиләргә мәсъул қилип, уларға
тегишлик болған ашлиқни вақти-вақтида
тәқсим қилип беришкә тайинлайдиған
ишәшлик вә пәмлик ғоҗидар ким болиду?
43 Ғоҗайин өйигә қайтқанда, чакириниң
шундақ қиливатқинининиң үстигә кәлсә,
бу чакарниң бәхитидур! 44 Мән силәргә
бәрһәқ шуни ейтип қояйки, ғоҗайин уни
пүтүн егилигини башқурушқа қойиду.
45 Лекин мабада шу чакар көңлидә:
«Ғоҗайиним һаял болуп қалиду» дәп, башқа
чакарлар вә дедәкләрни бозәк қилишқа
вә йәп-ичип, мәс болушқа башлиса, 46 Шу
чакарниң ғоҗайини күтүлмигән бир күни,
ойлимиған бир вақитта қайтип келиду
вә уни кесип икки парчә қилип, униң
несивисини етиқатсизлар билән охшаш
тәғдирдә бекитиду. 47 Әнди ғоҗайинининиң
ирадисини билип туруп, тәйярлинип
турмиған вә ғоҗайинининиң ирадиси бойичә
қилмиған чакар болушиға таяқ йәйду. 48
Бирақ ғоҗайинининиң ирадисини билмәй
туруп, таяқ йейишкә тегишлик ишларни
қилған чакар азрақ таяқ йәйду. Кимгә көп
берилсә, униңдин тәләп қилинидиғини
көп болиду. Чүнки адәмләр кимгә көп
аманәт қойған болса, униңдин тәләп
қилидиғиниму көп болиду. 49 Мән йәр
йүзигә от ташлап туташтурушқа кәлдим вә
бу отниң тутишишиға нәқәдәр тәқәззамән!
50 Лекин мән алди билән бир чөмүлдүрүш
билән чөмүлдүрүлүшүм керәк вә бу
чүмүлдүрүлүшүм әмәлгә ашурулғичә
интайин қийнилимән! 51 Силәр мени
йәр йүзигә течлиқ елип кәлдимекин,
дәп ойлап қалдиңларму? Яқ, мән шуни
силәргә ейтайки, течлиқ әмәс, бөлүнүш
елип кәлдим! 52 Чүнки буниңдин кейин,
бир өйдики бәш киши бөлүниду; үчи
иккисигә қарси вә иккиси үчигә қарши

бөлүниду. 53 Ата оғлиға вә оғул атисиға,
ана қизиға вә қиз анисиға, қейинана
келинигә вә келин қейинанисиға қарши
туриду. 54 Әйса йәнә топлашқан адәмләргә
мундақ деди: — Силәр күнпетиш тәрәптин
булутниң чиққинини көрсәңлар, дәрһал
«ямғур яғиду» дәйсиләр, вә дәрвәқә шундақ
болиду. 55 Җәнуп тәрәптин шамалниң
чиққинини көрсәңлар, «һава иссийду»
дәйсиләр вә дәрвәқә шундақ болиду. 56
Әй сахтипәзләр! Силәр йәр билән көкниң
рәңгини пәриқ етәләйсиләр-ю, қандақсигә
бу заманни пәриқ етәлмәйсиләр?! 57 Әнди
немишкә қайси ишларниң дурус екәнлигигә
өзүңлар һөкүм қилип бақмайсиләр?!
58 Чүнки дәвагириң билән биргә сотчи
алдиға барғиниңда, униң билән йолда
кетиватқиниңда, униң билән яришип
дост болушқа интилгин; болмиса, у
сени сотчиға, сотчи болса гундипайға
тапшуриду вә гундипай сени зинданға
ташлайду. 59 Мән саңа шуни ейтип қояйки,
[қәрзиңниң] әң ахирқи бир тийининиму
қоймай төлимигичә, шу йәрдин һәргиз
чиқалмайсән.

13 Шу чағда, бир нәччә адәм униңға
[валий] Пилатусниң бир қисим
Галилийәликләрниң қенини төкүп,
уларниң қанлирини улар қиливатқан
[ибадәтханидики] қурбанлиқниң қанлири
билән арилаштурғанлиғини мәлум
қилди. 2 У уларға җававән мундақ
деди: — Уларниң бу азапларни тартқини
үчүн бу Галилийәликләрни башқа
Галилийәликләрдин гунайи еғир дәп
қарамсиләр? 3 Мән силәргә ейтайки, ундақ
әмәс! Бәлки силәр товва қилмисаңлар,
һәммиңларму охшаш ақивәттә һалак
болисиләр. 4 Силоам мәһәллисидики
мунар өрүлүп чүшүп, он сәккиз кишини
бесип өлтүрүп қойған, силәр уларни
Йерусалимда туруватқан башқлардин
қәбиһ, дәп қарамсиләр? 5 Мән силәргә
ейтайки, ундақ әмәс! Бәлки силәр товва
қилмисаңлар, һәммиңларму охшаш
ақивәттә һалак болисиләр. 6 Андин у бу
тәмсилни сөзләп бәрди: — Мәлум бир
кишиниң үзүмзарлиғида тикилгән бир түп
әнҗир дәриғи бар екән. У у дәрәқтин мевә
издәп кәпту, лекин һеч мевә тапалмапту.
7 У бағвәнгә: «Қара, үч жилдин бери бу
әнҗир дәриғидин мевә издәп келиватимән,
бирақ бир талму мевә тапалмидим. Уни
кесивәт! У немә дәп йәрни бекардин-бекар
егиләп туриду?» дәпту. 8 Лекин бағвән:
«Ғоҗайин, униңға йәнә бир жил тәгмигәйла.
Бу вақит ичидә униң түвидики топиларни
бошитип, оғутлап бақай. 9 Әгәр келәр
жили мевә бәрсә, яхши хоп! Бирақ бәрмисә,
кесивәткәйла» дәпту бағвән. 10 Бир шабат
күни, у бир синагогта тәлим бериватвтти.
11 Мана шу йәрдә он сәккиз жилдин бери
зәипләштүргүчи бир җин тәрипидин
тутулуп, дөмчийип өрә туралмайдиған бир
аял бар еди. 12 Әйса уни көргәндә, йениға
чақирип: — Ханим, сән бу зәиплигиңдин
азат болдуң! — деди. 13 Андин у қолини униң
учисиға қоювиди, аял дәрһал руслинип
тик туруп, Худани улуқлиди. 14 Бирақ
синагогниң чоңи Әйсаниң шабат күни кесәл
сақайтқинидин ғәзәплинип, көпчиликкә: —
Адәмләр иш қилиш керәк болған алтә күн
бар, шу күнләрдә келип сақайтилиңлар;
лекин шабат күнидә ундақ қилмаңлар, —
деди. 15 Шуңа Рәб униңға мундақ җавап
бәрди: — Әй сахтипәзләр! Һәр бириңлар
шабат күни топақ вә ешигиңларни оқурдин
йешип, суғарғили башлимамсиләр?! 16
Әнди Шәйтан мана он сәккиз жил боғуп
кәлгән, Ибраһимниң бир қизи болған
бу аял дәл шабат күнидә бу сиртмақтин
бошитилса, бу шабат күнининң яришиқи
болмамду?! 17 У мошу сөзни қилғанда,
униңға қарши чиққанлар хиҗаләткә қалди;
бирақ халайиқ униң қиливатқан һәммә
әҗайип ишлиридин шатлинип яйриди. 18
У сөзини [давамлаштуруп] мундақ деди:
— Худаниң падишалиғи немигә охшайду?
Мән уни немигә охшитай? 19 У гоя бир
тал қича уруғиға охшайду; бириси уни
елип өз беғида териған еди; у өсүп йоған
дәрәқ болди; асмандики учар-қанатлар
келип униң шахлирида угулиди. 20 У

йәнә: — Худаниң падишалиғини немигә
охшитай? У худди ечитқуға охшайду; бир
аял уни қолиға елип, үч җавур унниң
арисиға йошуруп, таки пүтүн хемир болғичә
сақлиди, — деди. 22 [Әйса] Йерусалимға
қарап сәпирини давамлаштуруп, бесип
өткән һәр қайси шәһәр-йезиларда тәлим
берип маңди. 23 Бир киши униңдин: — И
тәхсир, қутқузулидиғанларниң сани азму? —
дәп сориди. Әйса көпчиликкә мундақ җавап
бәрди: 24 — Силәр тар ишиктин киришкә
күрәш қилиңлар. Чүнки мән силәргә
шуни ейтайки, нурғун адәмләр кирәй дәп
издәнсиму, амма кирәлмәйду. 25 Өйниң
егиси орнидин туруп ишикни тақиғандин
кейин, силәр ташқирида туруп ишикни
қеқип: «Рәб, бизгә ачқин!» дәп ялвурғили
турғиниңларда, у силәргә җававән:
«Силәрниң нәлигиңларни билмәймән» —
дәйду. 26 Андин силәр: «Биз сениң алдиңда
йегән, ичкән, сәнму бизниң кочилиримизда
тәлим бәргән» десәңлар, 27 у йәнә җававән:
«Силәрниң нәлигиңларни билмәймән,
мәндин нери кетиңлар, әй қәбиһлик
қилғучилар!» дәйду. 28 Силәр Ибраһим,
Исһақ, Яқуп вә барлиқ пәйғәмбәрләрниң
Худаниң падишалиғи ичидә екәнлигини,
өзүңларниң сиртқа ташливетилгиниңларни
көргиниңларда, жиға-зерәлар көтирилиду,
чишлар ғучурлайду. 29 У чағда, кишиләр
мәшриқ билән мәғрибтин вә шимал билән
җәнуптин келишип, Худаниң падишалиғида
дәстиханда олтириду. 30 Шуниң билән
мана, шу чағда алдида турғанлардин арқиға
өтидиғанлар, арқида турғанлардин алдиға
өтидиғанлар бар болиду. 31 Дәл шу вақитта
бир нәччә Пәрисийләр Әйсаниң алдиға
келип униңға: — Мошу йәрдин чиқип өзүңни
нериға ал. Чүнки Һерод сени өлтүрмәкчи,
— деди. 32 У уларға: — Берип шу түлкигә
ейтиңлар: Мана мән җинларни һайдиветип,
бүгүн вә әтә шипа берәрмән вә үчинчи
күни такамуллаштурулимән, дәңлар.
33 Һалбуки, бүгүн вә әтә вә өгүнлүккә
меңип жүрүшүм керәктур; чүнки һеч
пәйғәмбәрниң өлтүрүлүши Йерусалимдин
башқа һеч қандақ җайда мүмкин болмас. 34
Әй Йерусалим, Йерусалим! Пәйғәмбәрләрни
өлтүридиған вә саңа әвәтилгәнләрни
чалма-кесәк қилидиған шәһәр! Мән қанчә
қетимлап мекиян өз җүҗилирини қанат
астиға алғандәк сениң балилириңни
қойнумға алмақчи болдум, лекин силәр
халимидиңлар. 35 Мана өйүңлар ташлинип
вәйранә болуп қалиду; вә мән силәргә шуни
ейтип қояйки, силәр «Пәрвәрдигарниң
нами билән кәлгүчигә мубарәк болғай!»
демигичә, мени йәнә көрәлмәйсиләр.

14 Вә шундақ болдики, бир шабат
күни у Пәрисийләрдин болған бир
һөкүмдарниң өйигә ғизаға барди; әнди улар
уни пайлап жүрүвататти. 2 Вә мана, у йәрдә
сулуқ ишшиқ кесилигә гириптар болған
бир адәм бар еди. 3 Әйса Тәврат әһлилири
вә Пәрисийләрдин: — Шабат күни кесәл
сақайтиш Тәврат қануниға уйғунму-йоқ? —
дәп сориди. 4 Бирақ улар лам-җим демиди.
У һелиқи кесәлгә қолини тәккүзүп, сақайтип
йолға салди. 5 Андин у улардин йәнә: —
Араңлардин бириңларниң мабада шабат
күнидә ешиги я калиси қудуққа чүшүп кәтсә,
уни дәрһал тартип чиқармайдиған зади
ким бар? — дәп сориди. 6 Вә улар униң бу
сөзлиригә һеч җавап берәлмиди. 7 Әйса
чақирилған меһманларниң өзлиригә төрдин
орунларни қандақ таллиғинини көрүп,
уларға мундақ бир тәмсилни ейтип бәрди:
8 — Бириси сени той зияпитигә тәклип
қилса, төрдә олтармиғин. Болмиса, сәндин
һөрмәтликрәк бириси тәклип қилинған
болса, 9 У чағда сени вә уни чақирған
саһибхана келип саңа: «Бу кишигә орун
бәргәйсиз» дәп қалса, сән хиҗаләттә келип
пәгаһқа чүшүп қалисән. 10 Лекин сән
чақирилғанда, берип пәгаһда олтарғин.
Шуниң билән сени чақирған саһибхана
келип: «Әй достум, жуқуриға чиқиң» дейиши
мүмкин вә шуниң билән сениң билән
дәстиханда олтарғанларниң һәммисиниң
алдида саңа иззәт болиду. 11 Чүнки һәр
ким өзини үстүн тутса төвән қилиниду
вә кимдәким өзини төвән тутса үстүн
қилиниду. 12 У өзини меһманға чақирған

саһибханиға мундақ деди: — Меһманни
тамаққа яки зияпәткә чақирғиниңда,
дост-бурадәр, қериндаш, уруқ-туққан яки
бай қолум-хошнилириңни чақирмиғин.
Чүнки уларму сени меһманға чақирип,
мәрһәмитиңни қайтуруши мүмкин. 13
Шуниң үчүн зияпәт берәй десәң, ғериб-
ғурва, мәйип-накар, ақсақ-чолақ, кор-
әмаларни чақирғин 14 вә бәхит-бәрикәт
көрисән; чүнки у кишиләрниң яхшилиғиңни
қайтурушниң амали йоқтур. Шуниң билән
һәққанийларниң қайта тирилгән күнидә
қилғиниң өзүңгә қайтурулиду. 15 Униң
билән һәмдәстихан олтарғанлардин бири
бу сөзләрни аңлап, униңға: — Худаниң
падишалиғида ғизаланғучилар немидегән
бәхитлик-һә! — деди. 16 Бирақ у униңға
җававән мундақ деди: — Бир киши катта
зияпәткә тутуш қилип, нурғун меһманларни
чақирип қоюпту. 17 Дәстихан селинған
шу сааттә, чакирини әвәтип, чақирилған
меһманларға: «Мәрһәмәт, һәммә нәрсә
тәйяр болди!» дәп ейтипту. 18 Бирақ,
меһманларниң һәммиси бармаслиққа бир-
бирләп өзрә-банә көрсәткили турупту.
Биринчиси униңға: «Мән һелила бир
парчә йәр сетивалған едим, берип көрүп
кәлмисәм болмайду. Мени әпу қилғайла,
баралмаймән» дәпту. 19 Йәнә бири: «Мән
бәш қошлуқ өкүз сетивалдим, һазир
берип уларни синап көрүшүм керәк. Мени
әпу қилғайла, баралмаймән» дәпту. 20
Йәнә бириси: «Мән йеңи өйләнгән, шуңа
баралмаймән» дәпту. 21 Чакар қайтип
келип, бу ишларни ғоҗайиниға мәлум
қипту. Ғоҗайин ғәзәпләнгән һалда чакириға:
«Дәрһал шәһәрниң чоң-кичик кочилириға
кирип, ғериб-ғурва, мәйип-накар, ақсақ-
чолақ вә кор-әмаларни мошу йәргә жиғип
кәл» дәпту. 22 Андин чакар қайтип
келип: «Ғоҗайин, әмир бәргиниңдәк ада
қилинди, вә йәнә бош орун бар!» дәпту. 23
Шуниң билән ғоҗайин чакарға: — «Өйүм
меһманларға толуш үчүн йезилардики чоң-
кичик йолларни, мәһәллиләрни арилап,
удул кәлгән адимиңни зорлап елип кәлгин!
24 Чүнки мән силәргә шуни ейтайки,
башта чақирилған адәмләрниң һеч қайсиси
дәстихинимдин тетимайду», дәпту. 25 Әнди
топ-топ адәмләр униңға һәмраһ болуп
кетивататти. У бурулуп уларға қарап мундақ
деди: 26 — Маңа әгәшкәнләр [маңа болған
сөйүшлиридин] өз атиси вә аниси, аяли вә
балилири, ака-укилири вә ача-сиңиллири,
һәтта өз җениниму яман көрмисә маңа
мухлис болалмас. 27 Кимдәким өзиниң
крестини йүдүп маңа әгәшмисә у маңа
мухлис болалмас. 28 Араңлардин бириси
мунар салмақчи болса, алди билән олтирип
бу қурулушни пүткүзгидәк хираҗәт өзүмдә
барму-йоқ дәп һесап қилмасму? 29 Ундақ
қилмиғанда, һулни селип пүткүзәлмисә,
көргәнләрниң һәммиси мазақ қилип: «Бу
адәм бенани башлап қоюп пүткүзәлмиди»
— демәй қалмайду. 31 Яки бир падиша
йәнә бир падиша билән җәң қилғили чиқса
алди билән олтирип: — Мениң үстүмгә
келидиған жигирмә миң кишилик қошун
егисигә мән он миң әскирим билән тақабил
туралармәнму? дәп мөлчәрләп көрмәмду?!
32 Әгәр у «Соқушалмаймән» дәп ойлиса,
дүшмән техи жирақтики чағда әлчи әвәтип,
сулһ шәртлирини сорайду. 33 Шуниңға
охшаш, силәрдин кимдәким [көңлидә]
өзиниң бар-йоқи билән хошлашмиса, маңа
мухлис болалмас. 34 Туз яхши нәрсидур;
һалбуки, туз өз тәмини йоқатса, униңға
қайтидин туз тәмини қандақму киргүзгили
болиду? 35 У тупраққа ишлитишкә яки
оғутқа арилаштурушқиму яримай, талаға
ташлиниду. Аңлиғидәк қулиқи барлар буни
аңлисун!

15 Әнди бажгирлар вә башқа
гунакарларниң һәммиси униң сөзини
аңлашқа униң әтрапиға олашмақта еди. 2
Лекин Пәрисийләр билән Тәврат устазлири
ғудуңшуп: — Бу адәм гунакарларни
қарши алиду вә улар билән һәмдәстихан
олтириду! — дейишти. 3 Шуңа у уларға муну
тәмсилни сөзләп бәрди: 4 — Әгәр араңларда
бирәйләнниң йүз туяқ қойи болуп, улардин
бири жүтүп кәтсә, тохсән тоққузини чөлдә
қоюп қоюп жүтүп кәткинини тапқичә

издимәсму? 5 Уни тепивалғанда, шатланған
һалда мүрисигә артиду; 6 андин өйигә
елип келип, яр-бурадәрлири билән қолум-
хошнилирини чақирип, уларға: «Мән жүткән
қоюмни тепивалдим, мениң билән тәң
шатлиниңлар!» дәйду. 7 Мән силәргә шуни
ейтайки, шуниңға охшаш, товва қиливатқан
бир гунакар үчүн әрштә зор хурсәнлик
болиду; бу хурсәнлик товиға муһтаж
болмиған тохсән тоққуз һәққаний кишидин
болған хурсәнликтин көп артуқтур. 8 —
Яки бир аялниң он күмүч динари болуп,
бир динарни йоқитип қойса, чирақни
йеқип, таки уни тапқичә өйни сүпүрүп,
зән қоюп издимәсму? 9 Уни тапқанда
яр-бурадәр, қолум-қошнлирини чақирип,
уларға: «Мениң билән тәң шатлиниңлар,
чүнки мән йоқитип қойған динаримни
тепивалдим» — дәйду. 10 Мән силәргә
шуни ейтайки, шуниңға охшаш товва
қиливатқан бир гунакар үчүн Худаниң
пәриштилириниң арисида хурсәнлик
болиду. 11 У сөзини давам қилип мундақ
деди: — Мәлум бир адәмниң икки оғли бар
екән. 12 Кичик оғли атисиға: «Әй ата, мал-
мүлүктин тегишлик үлүшүмни һазирла
маңа бәргин» дәп ейтипту. Вә у өз мал-
мүлүклирини иккисигә тәқсим қилип
берипту. 13 Узун өтмәйла, кичик оғли бар-
йоқини жиғиштуруп, жирақ бир журтқа
сәпәр қипту. У у йәрдә әйш-ишрәтлик ичидә
турмуш кәчүрүп мал-дуниясини бузуп-
чечипту. 14 Дәл у бар-йоқини сәрп қилип
түгәткән вақтида, у журтта қаттиқ ачарчилиқ
болуп, у хеләла қисилчилиқта қапту. 15
Шуниң билән у берип, шу журтниң бир
пухрасиға мәдикар болуп яллинипту; у уни
етизлиғиға чошқа беқишқа әвәтипту. 16 У
һәтта қосиғини чошқиларниң йеми болған
почақ шакили билән тойғузушқа тәқәзза
бопту; лекин һеч ким униңға һеч нәрсә
бәрмәпту. 17 Ахир берип у һошини тепип:
«Атамниң шунчә көп мәдикарлириниң
алдидин йемәк-ичмәк ешип-тешип туриду;
лекин мән болсам бу йәрдә ачлиқтин
өләй дәп қалдим! 18 Орнумдин туруп,
атамниң алдиға берип униңға: Әй ата, мән
әршниң алдидиму вә сениң алдиңдиму гуна
қилдим. 19 Әнди сениң оғлуң атилишқа
лайиқ әмәсмән. Мени мәдикарлириң
сүпитидә қобул қилғайсән! — дәймән»
дәп ойлапту. 20 Шуниң билән орнидин
туруп атисиниң алдиға қайтип меңипту.
Лекин атиси жирақтинла уни көрүп униңға
ичи ағритип, алдиға жүгүрүп чиқип, униң
бойниға есилип уни сөйүп кетипту. 21
Оғли: «Ата, мән әршниң алдидиму, сениң
алдиңдиму гуна қилдим. Әнди сениң оғлуң
атилишқа лайиқ әмәсмән» — дәпту. 22 Бирақ
атиси чакарлириға: «Дәрһал әң есил тонни
әкелип униңға кийдүрүңлар, қолиға үзүк
селиңлар, путлириға аяқ кийдүрүңләр; 23
вә бордақ топақни әкелип союңлар; андин
убдан йәп, равурус тәбрикләйли! 24 Чүнки
мениң бу оғлум өлгән еди, тирилди, жүтүп
кәткән еди, тепилди!» — дәпту. Андин улар
тәбрикләшкили башлапту. 25 Әнди чоң оғли
етизға кәткән екән. У қайтип келиветип өйгә
йеқин кәлгәндә нәғмә-нава билән уссулниң
авазини аңлапту. 26 У чакарлардин бирини
чақирип, униңдин немә иш болуватқинини
сорапту. 27 Чакар униңға: Укаң кәлди вә
атаң уни сақ-саламәт тепивалғанлиғи үчүн
бордақ топақни сойди» дәпту. 28 Лекин [чоң
оғли] хапа болуп, өйгә киргили унимапту.
Вә атиси чиқип униң өйгә киришини
өтүнүпту. 29 Амма у атисиға жавап берип:
«Қара! Мән шунчә жилдин бери қулдәк
хизмитиңдә болдум, әсла һеч бир әмриңдин
чиқип бақмидим. Бирақ сән маңа әл-
ағинилирим билән хуш қилғили һеч қачан
бирәр оғлақму бәрмидиң! 30 Лекин сениң
мал-мүлүклириңни паһишиләргә хәжләп
түгәткән бу оғлуң қайтип кәлгәндә, сән
униң үчүн бордақ топақни союпсән» —
дәпту. 31 Бирақ атиси йәнә униңға: «Әй
оғлум, сән һәрдайим мениң йенимдисән
вә мениң барлиғим сениңкидур. 32 Әнди
тәбрикләп шатлинишқа лайиқтур; чүнки бу
сениң укаң өлгән еди, тирилди, йоқилип
кәткән еди, тепилди» — дәпту.

16 У мухлислириға йәнә мундақ деди:
— Бир байниң бир ғоҗидари бар

екән. Бириси байға: «Бу ғоҗидариңиз мал-
мүлкиңизни бузуп чачти» дәп шикайәт
қипту. 2 У ғоҗидарни чақирип, униңға:
«Мениң сениң тоғранда аңлиғанлирим
зади қандақ гәп? Ғоҗидарлиғиңдики һесап-
китапни ениқ тапшур; чүнки мундин
кейин сән ғоҗидар болмайсән» — дәпту. 3
Ғоҗидар әнди өз ичидә: «Немә қилай? Чүнки
ғоҗайиним мени ғоҗидарлиқтин мәһрум
қилиду. Кәтмән чапай десәм унчилик
мағдур йоқ, тиләмчилик қилай десәм номус
қилимән. 4 Һә, таптим! Ғоҗидарлиқтин
қалғинимда кишиләрниң мени өйлиригә
қарши елиши үчүн, немә қилишимни әнди
билдим» дәп 5 өз ғоҗайиниға қәриздар
болғанларни бирдин-бирдин чақирип
келип, биринчисидин: «Ғоҗайинимға
қанчилик қәрзиңиз бар?» дәп сорапту. 6
Вә қәриздар: «Йүз туң зәйтун мейи» дәп
җавап берипту. Ғоҗидар униңға: «Мана,
һесапат дәптириңизни елип, бу йәрдә
олтирип әллик туңға өзгәртиветиң!» дәпту.
7 Андин у йәнә биригә: «Сизчу, қанчилик
қәриз болдиңиз?» дәп сорапту. У: «Йүз
күрә буғдай» дәп җавап берипту. Ғоҗидар
униңға: «Һесапат дәптириңизни елип
сәксән күригә өзгәртиветиң!» дәпту. 8
Шуниң билән униң ғоҗайини сәмимийәтсиз
ғоҗидарниң бу иштики пәмлиқлиги үчүн
униңға қайил болуп махтапту. Чүнки бу
дунияниң пәрзәнтлири өз дәвридә нурниң
пәрзәнтлиридин пәмликтур. (aiōn g165) 9 Вә
мән силәргә шуни ейтип қояйки, «Наһәқ
дунияға тәвә мал-дуния» арқилиқ өзүңларға
дост тутуңлар; шундақ қилсаңлар, мал-
дуния карға кәлмәйдиған болған [күнидә]
шу достлар силәрни әбәдий маканларға
қарши алиду. (aiōnios g166) 10 Кимки кичиккинә
ишта садиқ болса, чоң иштиму садиқ болиду;
вә кимки кичиккинә ишта сәмимийәтсиз
болса, чоң иштиму сәмимийәтсиз болиду.
11 Шуңа әгәр «наһәқ дунияға тәвә болған
мал-дуния»да садиқ болмисаңлар, ким
силәргә һәқиқий байлиқларни тапшурсун?
12 Вә башқиларниң нәрсилиридә садиқ
болмисаңлар ким силәргә өзүңларниң
нәрсисини бәрсун? 13 Һеч ким икки
ғоҗайинға тәң хизмәт қилалмайду. Чүнки у
яки буни яман көрүп, уни яхши көриду; яки
буниңға өзини пүтүнләй беғишлап, униңға
етиварсиз қарайду. [Шуниңға охшаш],
силәрниңму бирла вақитта һәм Худаниң,
һәм мал-дунияниң қуллуғида болушуңлар
мүмкин әмәс. 14 Әнди Пәрисийләр (улар
пулға амрақ еди) буларниң һәммисини
аңлап Әйсани мәсқирә қилишти. 15
Вә у уларға мундақ деди: — «Силәр
өзүңларни адәмләрниң алдида һәққаний
қилип көрсәткүчидурсиләр; лекин Худа
қәлбиңларни билиду. Чүнки адәмләрниң
арисида қәдирлинидиғини Худаниң
нәзиридә жиркиничликтур. 16 Тәврат
қануни вә пәйғәмбәрләрниң язмилири
[чөмүлдүргүчи] Йәһяғичә һидайәт болуп
кәлди; шу вақиттин башлап Худаниң
падишалиғиниң хуш хәвири җакалинип
келиватиду; [падишалиққа] кирмәкчи
болғанларниң һәр бири униңға бөсүп
киривелиши керәктур. 17 Лекин асман билән
зиминниң йоқ қиливетилиши Тәвратниң
бир чекити бекар қилиништин асандур. 18
— Һәр ким өз аялини талақ қилип башқа
бирини алса зина қилған болиду вә кимки
өз еридин талақ қилинғанни алса зина
қилған болиду». 19 — Бурун бир бай адәм
бар еди; у сөсүн рәңлик тон вә канап
кийимләрни кийип, һәр күни әйш-ишрәт
ичидә тәнтәнә қилатти. 20 Вә пүтүн әзайини
чақа-җараһәт бесип кәткән Лазарус исимлиқ
бир йоқсул бар еди; у байниң дәрвазисиниң
алдиға [һәркүни] ятқузуп қоюлатти.
21 Униң дәстихинидин чүшүп қалған
парчи-пуратлардин қосиғини тойғузғушқа
тәшна еди. Һалбуки, иштлар келип униң
ярилирини ялайтти. 22 Әнди шундақ
болдики, йоқсул өлди вә пәриштиләр уни
Ибраһимниң қучиғиға апарди. Бай һәм өлүп
дәпнә қилинди; 23 вә тәһтисарада қаттиқ
қийнилип, бешини көтирип, жирақтин
Ибраһимни вә униң қучиғидики Лазарусни
көрүп: (Hadēs g86) 24 «Әй ата Ибраһим, маңа
рәһим қилғайсән! Лазарусни әвәткәйсән,
у бармиғиниң учини суға чилап, тилимға
темитип совутқай. Чүнки мән бу от

ялқунида қаттиқ азаплиниватимән!» дәп
вақирап ялвурди. 25 Лекин Ибраһим мундақ
деди: «Әй оғлум, һаят вақтиңда һалавәтни
йәткичә көргиниңни вә Лазарусниң дәрд-
бала тартқинини ядиңға кәлтүргин.
Һазир у тәсәлли тапти, амма сән азап
тартиватисән. 26 Вә булардин башқа, биз
билән силәрниң арилиғимизда йоған бир
һаң бекитилгәндурки, бу йәрдин силәр
тәрәпкә өтәйли дегәнләр өтәләмәс вә андин
биз тәрәпкә өтимиз дегәнләр өтәлмәс». 27
Әнди бай йәнә: «Ундақта, и ата, сәндин
[Лазарусни] атамниң өйигә әвәтишиңни
өтүнимән. 28 Чүнки мениң бәш ака-укам
бар; уларниң бу азап-оқубәтлик йәргә
кәлмәслиги үчүн [Лазарус] уларни қаттиқ
агаһландуруп қойсун» — деди. 29 Бирақ
Ибраһим җавап берип униңға: «Уларда
Муса вә [башқа] пәйғәмбәрләрниң [агаһ-
гуваліғи] бар; улар шуларни аңлисун» —
деди. 30 Лекин у: «Яқ, и Ибраһим ата, әгәр
өлгәнләрдин бири тирилип уларниң алдиға
барса, улар товва қилиду» — деди. 31 Амма
Ибраһим униңға: «Әгәр улар Муса вә [башқа]
пәйғәмбәрләрниң [гуваліқини] аңлимиса,
һәтта өлгәнләрдин бириси тирилсиму, улар
йәнила ишинишни рәт қилиду» — деди.

17 У мухлислириға мундақ деди: —
Инсанни путлаштуридиған ишлар
болмай қалмайду; лекин шу путлаштуруш
васитичиси болған адәмниң һалиға вай!
2 Бундақ адәмниң бу кичик балилардин
бирини [гунаға] путлаштурған болса,
бойниға түгмән теши есилған һалда деңизға
ташливетилгини әвзәл болатти. 3 Өзүңларға
агаһ болуңлар! Әгәр қериндишиң гуна
қилған болса, униңға тәнбиһ-несиһәт
қилғин. У товва қилса уни әпу қилғин.
4 Мабада у бир күн ичидә саңа йәттә
мәртивә гуна қилса вә йәттә мәртивә
йениңға келип: Товва қилдим, десә, уни
йәнила әпу қилғин. 5 Шуниң билән расуллар
Рәбгә: Ишәш-етиқатимизни ашурғин, —
дейишти. 6 Вә Рәб уларға мундақ деди:
— Силәрдә қича уруғидәк зәрричә ишәш
болса еди, силәр аву үҗмә дәрiғигә:
«Йилтизиңдин қомурулуп, деңизға көчүп
тикил!» десәңлар, у сөзүңларни аңлап
көчәтти. 7 Лекин араңлардин кимниң
йәр һайдайдиған яки мал бақидиған
бир қули болса вә у етизлиқтин қайтип
кәлгәндә, униңға: «Тезрәк келип дәстиханда
олтарғин», дәйдиғанлар барму? 8 У бәлки
униңға: «Мениң тамиғимни тәйяр қил,
мән йәп-ичип болғичә белиңни бағлап
мени күткин, андин өзүң йәп-ичкин,
демәсму? 9 Қул әмир қилинғинидәк қилғини
үчүн ғоҗайин униңға рәхмәт ейтамду?
Мениңчә, ейтмайду. 10 Шуниңға охшаш,
силәрму өзүңларға әмир қилинғанниң
һәммисини ада қилғиниңлардин кейин: Биз
әрзимәс қуллармиз; биз пәқәт тегишлик
бурҗимизни ада қилдуқ, халас», дәйдиған
болисиләр. 11 Вә шундақ болдики, у
Йерусалимға чиқип кетиватқанда, Самарийә
билән Галилийәниң оттурисидин өтүп,
12 бир кәнткә киргинидә мохо кесилигә
гириптар болған он адәм униңға учрап,
жирақта тохтап, 13 авазлирини көтирип:
Әй Әйса, устаз, бизгә рәһим қилғайсән,
дәп өтүнди. 14 Уларни көргәндә у уларға:
Берип өзүңларни каһинларға көрситиңлар,
деди. Вә шундақ болдики, улар йолда
кетиватқанда, [моходин] пакланди. 15
Улардин бирәйлән өзиниң сақайғинини
көргәндә жуқури аваз билән Худани
улуқлап, кәйнигә бурулуп, қайтти. 16 У
келип Әйсаниң айиғиға жиқилип дүм йетип
тәшәккүр ейтти. У Самарийәлик еди. 17
Әйса бу ишқа қарап: Пак қилинғанлар
он киши әмәсмиди? Қалған тоққузәйлән
қени? 18 Бу ят әллик мусапирдин башқа,
Худаға һәмдусана оқуғили һеч ким қайтип
кәлмәптиғу?! — деди. 19 Андин у һелиқи
адәмгә: — «Орнуңдин тур, йолуңға маңғин!
Етиқатиң сени сақайтти!» — деди. 20
[Бир күни] Пәрисийләр униңдин: «Худаниң
падишалиғи қачан келиду?» дәп сориғанда
у уларға җавап берип мундақ деди:
— Худаниң падишалиғиниң келишини
көз билән көргили болмас; 21 кишиләр:
«Қараңлар, у мана бу йәрдә!» яки «У
йәрдә!» дейәлмәйду. Чүнки мана, Худаниң

падишалиғи араңлардидур. 22 Кейин у
мухлислириға йәнә мундақ деди: — «Шундақ
күнләр келидуки, силәр Инсаноғлиниң
күнлиридин бирәр күнини болсиму көрүшкә
тәшна болисиләр, лекин көрәлмәйсиләр.
23 Шу чағда кишиләр силәргә: «Мана у бу
йәрдә!» вә яки «Мана у у йәрдә!» дәйду;
силәр нә бармаңлар нә уларниң кәйнидин
жүгүрмәңлар. 24 Чүнки гоя асманниң бир
четидин чақмақ чеқип йәнә бир четигичә
йорутидиғандәк, Инсаноғлиниң өз күнидә
һәм шундақ болиду. 25 Лекин у авал көп
азап-оқубәтләрни тартиши бу дәвирдикиләр
тәрипидин чәткә қеқилиши муқәррәрдур.
26 Вә Нуһ [пәйғәмбәрниң] күнлиридә қандақ
болған болса, Инсаноғлиниң күнлиридә
һәм шундақ болиду. 27 Таки Нуһ кемигә
кирип олтарған күнгичә, кишиләр йәп-ичип,
өйлинип вә ятлиқ болуп келиватқан еди;
андин топан келип һәммисини һалак қилди.
28 Һәм йәнә, Лутниң күнлиридә қандақ
болған болса шундақ болиду — кишиләр
йәп-ичип, сода-сетиқ қилип, териқчилиқ
қилатти вә өйләрни салатти. 29 Лекин Лут
Содом шәһиридин чиққан күни, асмандин от
билән гуңгут йеғип, [бу шәһәрдикиләрниң]
һәммисини һалак қилди. 30 Әнди Инсаноғли
ашкарә болидиған күндә әнә шундақ
болиду. 31 Шу күни, һәр ким өгүздә
туруп, нәрсә-керәклири өйидә болсиму,
алғили чүшмисун; вә шуниңға охшаш кимки
етизлиқта болса [өйигә] һеч янмисун. 32
Лутниң аялини ядиңларға кәлтүрүңлар!
33 Кимки өз һаятини қутқузмақчи болса,
униңдин мәһрум болиду, лекин өз һаятидин
мәһрум болған киши униңға еришиду.
34 Силәргә шуни ейтайки, у кечидә икки
адәм бир орунда ятиду; улардин бири елип
кетилиду, йәнә бири қалдурулиду. 35 Икки
аял ярғунчақ бешида туруп ун тартиватқан
болиду; улардин бири елип кетилиду, йәнә
бири қалдурулиду». 37 Вә улар униңға
җававән: Әй Рәб, бу ишлар қәйәрдә йүз
бериду? — дәп сориди. У уларға: Җәсәт
қайси йәрдә болса, қузғунлар шу йәргә
топлишиду!

18 Вә у уларға, бошашмай, һәрдайим дуа
қилип туруш керәклиги тоғрисида
бир тәмсил кәлтүрүп мундақ деди: 2 —
«Мәлум шәһәрдә бир сотчи бар екән. У
Худадинму қорқмайдикән, адәмләргиму
пәрва қилмайдикән. 3 Шу шәһәрдә бир
тул аял бар екән вә у дайим сотчиниң
алдиға келип: «Әйипкардин һәққимни
елип бәргин» дәп тәләп қилидикән. 4
У хелә вақитқичә уни рәт қипту; бирақ
кейин көңлидә: Худадинму қорқмаймән,
адәмләргиму пәрва қилмаймән, 5 лекин бу
тул хотун мени аварә қилип кетиватиду,
униң маңа чаплишивелип мени һалимдин
кәткүзүвәтмәслиги үчүн һәрһалда униң
дәвайини сорап қояй!» — дәп ойлапту». 6
Рәб: Қараңлар, адаләтсиз бу сотчиниң немә
дегәнлиригә! 7 У шундақ қилған йәрдә,
Худа Өзигә кечә-күндүз нида қиливатқан
таллиған бәндилиригә қандақ қилар? Гәрчә
Худа Өз бәндилиригә һәмдәрд болуш билән
биргә [рәзилликкә] узунғичә сәвир-тақәт
қилсиму, ахирида бәндилириниң дәрдигә
йәтмәсму? 8 Мән силәргә ейтайки: У уларниң
дәрдигә йетип наһайити тезла һәққини
елип бериду! Лекин Инсаноғли кәлгәндә йәр
йүзидә иман-ишәш тапаламду? — деди. 9 У
өзлирини һәққаний дәп қарап, башқиларни
көзигә илмайдиған бәзиләргә қаритип,
мундақ бир тәмсилни ейтти: 10 — Икки
адәм дуа қилғили ибадәтханиға берипту.
Бири Пәрисий, йәнә бири бажгир екән. 11
Пәрисий өрә туруп өз-өзигә мундақ дуа
қипту: — «Әй Худа, мениң башқа адәмләрдәк
булаңчи, адаләтсиз, зинахор вә һәтта бу
бажгирдәк болмиғиним үчүн саңа шүкүр!
12 Һәр һәптидә икки қетим роза тутимән
вә тапқанлиримниң ондин бир үлүшини
сәдиқә қилимән». 13 Бирақ һелиқи бажгир
жирақта туруп бешини көтирип асманға
қарашқиму петиналмай мәйдисигә уруп
туруп: «Әй Худа, мән мошу гунакарға рәһим
қилғайсән!» — дәпту. 14 Мән силәргә шуни
ейтайки, бу иккиләндин [Пәрисий] әмәс,
бәлки [бажгир] кәчүрүмгә еришип өйигә
қайтипту. Чүнки һәр ким өзини үстүн
тутса төвән қилинар, лекин кимки өзини

төвән тутса үстүн көтириләр. 15 Әнди
қолини тәккүзсун дәп, кишиләр кичик
балилириниму униң алдиға елип келәтти.
Лекин буни көргән мухлислар уларни
әйиплиди. 16 Амма Әйса балиларни йениға
чақирип: Кичик балиларни алдимға кәлгили
қоюңлар, уларни тосушмаңлар. Чүнки
Худаниң падишалиғи дәл мошундақлардин
тәркиб тапқандур. 17 Мән силәргә бәрһәқ
шуни ейтип қояйки: Кимки Худаниң
падишалиғини сәбий балидәк қобул
қилмиса, униңға һәргиз кирәлмәйду, —
деди. 18 Мәлум бир һөкүмдар Әйсадин: И
яхши устаз, мәңгүлүк һаятқа варис болмақ
үчүн немә ишни қилишим керәк, — дәп
сориди. (aiōnios g166) 19 Лекин Әйса: Мени
немә үчүн яхши дәйсән? Яхши болғучи
пәқәт бирла, йәни Худадур. 20 Әмирләрни
билисән: — «Зина қилма, қатиллиқ қилма,
оғрилиқ қилма, ялған гувалиқ бәрмә, атаңни
вә анаңни һөрмәт қил» — деди. 21 —
Буларниң һәммисигә кичигимдин тартип
әмәл қилип келиватимән, — деди у. 22 Әйса
буни аңлап униңға: — Сәндә йәнә бир иш
кәм. Пүткүл мал-мүлкиңни сетип, пулини
йоқсулларға үләштүрүп бәргин вә шундақ
қилсаң, әрштә ғәзнәң болиду; андин келип
маңа әгәшкин! — деди. 23 Амма у бу гәпни
аңлап толиму қайғуға чөмүп кәтти; чүнки
у наһайити бай еди. 24 Толиму қайғуға
чөмүп кәткәнлигини көргән Әйса: — Мал-
дунияси көпләрниң Худаниң падишалиғиға
кириши немидегән тәс-һә! 25 Төгиниң
йиңнисиниң көзидин өтүши бай адәмниң
Худаниң падишалиғиға киришидин асандур!
— деди. 26 Буни аңлиғанлар: — Ундақ болса,
ким ниҗатқа еришәлисун? — дейишти. 27
Амма у җававән: — Инсанларға мүмкин
болмиған ишлар Худаға мүмкиндур —
деди. 28 Әнди Петрус: — Мана, биз бар-
йоқимизни ташлап саңа әгәштуқ!? — деди.
29 У уларға: — Мән силәргә бәрһәқ шуни
ейтайки, Худаниң падишалиғи үчүн өй-
вақ я ата-аниси я қериндашлири я аяли я
балилиридин ваз кәчкәнләрниң һәр бири 30
бу заманда буларға көп һәссиләп муйәссәр
болиду вә келидиған замандиму мәңгүлүк
һаятқа еришмәй қалмайду. — деди. (aiōn
g165, aiōnios g166) 31 Андин у он иккәйләнни
өз йениға елип уларға мундақ деди: —
Мана, биз һазир Йерусалимға чиқиватимиз
вә пәйғәмбәрләрниң Инсаноғли тоғрисида
пүткәнлириниң һәммиси [шу йәрдә] әмәлгә
ашурулиду. 32 Чүнки у ят әлләрниң қолиға
тапшурулиду вә улар уни мәсқирә қилип,
харлайду, униң үстигә түкүриду; 33 улар
уни қамчилиғандин кейин өлтүрүветиду;
вә у үчинчи күни қайта тирилиду, — деди.
34 Бирақ улар бу сөзләрдин һеч немини
чүшәнмиди. Бу сөзниң мәнаси улардин
йошурулған болуп, униң немә ейтқинини
биләлмәй қалди. 35 Вә шундақ иш болдики,
у Йерихо шәһиригә йеқинлашқанда, бир кор
киши йолниң бойида олтирип тиләмчилик
қиливататти. 36 У көпчиликниң өтүп
кетиватқанлиғини аңлап: — Немә иш
болғанду? — дәп сориди. 37 Хәқ униңға: —
Насарәтлик Әйса бу йәрдин өтүп кетиватиду,
— дәп хәвәр бәрди. 38 — И Давутниң
оғли Әйса, маңа рәһим қилғайсән! — дәп
вақирап кәтти у. 39 Вә Әйсаниң алдида
меңиватқанлар уни: — Шүк олтар! дәп
әйипләшти. Бирақ у: — И Давутниң оғли,
маңа рәһим қилғайсән! — дәп техиму қаттиқ
вақириди. 40 Әйса қедимини тохтитип, уни
алдиға башлап келишни буйруди. Қариғу
униңға йеқин кәлгәндә у униңдин: 41 — Сән
мени немә қилип бәр, дәйсән? — дәп сориди.
— И Рәббим, қайта көридиған болсамиди!
— деди у. 42 Әйса униңға: — Көридиған
болғин! Етиқатиң сени сақайтти, — деди. 43
Вә униң көзи шуан ечилди; у Әйсаға әгишип,
йол бойи Худани улуқлап маңди. Вә барлиқ
халайиқму буни көрүп Худаға мәдһийә
оқуди.

19 У Йерихо шәһиригә кирип униңдин
өтүп кетиватати. 2 Мана шу йәрдә
Закай исимлиқ бир киши бар еди. У «баш
баҗгир» болуп, интайин бай еди. 3 У Әйсаниң
қандақ адәм екәнлигини көрүшкә пурсәт
издәвататти, лекин бойи пакар болғачқа,
хәлиқниң толилиғидин уни көрәлмәйтти.
4 Шуңа у алди тәрәпкә жүгүрүп берип,

уни көрүш үчүн бир түп үҗмә дәриғигә
ямишип чиқти; чүнки Әйса у йол билән
өтәтти. 5 Вә Әйса у йәргә кәлгәндә жуқуриға
қарап уни көрүп униңға: — Закай, чапсан
чүшкин! Чүнки мән бүгүн сениң өйүңдә
қонушум керәк, — деди. 6 У алдирап чүшүп,
хошаллиқ билән уни [өйидә] меһман қилди.
7 Бу ишни көргән халайиқниң һәммиси:
У гунакар кишиниңкидә қонғили кирип
кәтти! — дәп ғотулдишип кәтти. 8 Лекин
Закай орнидин туруп Рәбгә: — И Рәббим,
мана, мүлкүмниң йеримини йоқсулларға
беримән; әгәр бирәвни ялғандин шикайәт
қилип униңдин бир немә үндүрүвалған
болсам биригә төртни қайтуримән, —
деди. 9 Буниң билән Әйса униңға [қарап]:
— Бүгүн ниҗат бу өйгә кирди. Чүнки
бу киши һәм Ибраһимниң оғлидур! 10
Чүнки Инсаноғли езип кәткәнләрни издәп
қутқузғили кәлди, — деди. 11 Халайиқ
бу сөзләрни тиңшаватқанда у йәнә сөз
қилип бир тәмсилни қошуп ейтти. Чүнки
у Йерусалимға йеқинлашқан еди вә улар:
«Худаниң падишалиғи дәрһал намайән
болидиғу!?» — дәп ойлашқан еди. 12 Шуңа
у мундақ деди: Бир ақсүнәк падишалиқ
тәхтигә еришип келиш үчүн жирақ бир
жутқа қарап йолға чиқипту. 13 [Авал] у
өзиниң он қулини чақирип, уларға он
тиллани үләштүрүп берип: «Мән қайтип
кәлгичә [буниң билән] оқәт қилиңлар» —
дәпту. 14 Бирақ өз жут пухралири униңға
өч болғачқа, кәйнидин әлчиләрни әвәтип:
«Бу кишиниң үстимизгә падиша болушини
халимаймиз!» дәпту. 15 Вә у падишалиқ
мәнсивигә еришип қайтип кәлгәндә шундақ
болдики, һәр бириниң тиҗарәт билән қанчә
пайда тапқинини билмәкчи болуп, пулини
тапшурған һелиқи қуллирини өз алдиға
чақиртипту. 16 Вә авалқиси келип: «И
ғоҗам, сили бәргән тилла он тилла пайда
қилди» дәпту. 17 «Ярайсән, әй яхши қул!
Сән кичиккинә ишта ишәшлик чиққанлиғиң
үчүн он шәһәргә һаким болғин» — дәпту
ғоҗайин униңға. 18 Иккинчиси келип: «И
ғоҗам, сили бәргән тилла бәш тилла пайда
қилди» дәпту. 19 Ғоҗайин униңға һәм: «Сән
һәм бәш шәһәргә һаким болғин» дәпту. 20
Лекин йәнә бириси келип: «И ғоҗам, мана
сили бәргән тилла! Буни яғлиққа чигип бир
җайда қоюп сақлидим. 21 Чүнки сили қаттиқ
адәм екәнла, сили аманәт қилмиғанлиридин
пайда үндүрүп, өзлири теримиғанлиридин
һосул жиғила. Шуниң үчүн силидин
қорқтум» дәпту. 22 Амма [ғоҗайини]
униңға: «Әй әски қул, саңа өз ағзиңдин
чиққан сөзлириң бойичә һөкүм қилай. Сән
мениң аманәт қилмай үндүрүвалидиған,
теримай туруп жиғивалидиған қаттиқ
адәм екәнлигимни билип туруп, 23 немә
үчүн мениң пулумни ғәзничиләргә аманәт
қоймидиң? Мән қайтип кәлгәндә, уни
өсүми билән алмасмидим?» — дәпту.
24 Андин у йенидикиләргә: «Униңдики
тиллани елип он тилла тапқан қулға
бериңлар!» дәп буйрупту. 25 Улар униңға:
«И ғоҗа, униң он тилласи турса!» —
дәптикән, 26 [һоҗайин йәнә мундақ дәпту]:
«— Чүнки мән силәргә шуни ейтайки, кимдә
бар болса, униңға техиму көп берилиду;
амма кимдә йоқ болса, һәтта униңда бар
болғанлириму униңдин мәһрум қилиниду.
27 Әнди үстигә падиша болуп һөкүм
сүрүшүмни халимиған дүшмәнлиримни
болса, уларни кәлтүрүп, мениң алдимда
қәтл қилиңлар». 28 У бу ишларни ейтқандин
кейин, Йерусалимға чиқишқа алдиға қарап
маңди. 29 Вә шундақ болдики, у Зәйтун
теғиниң етигидики Бәйт-Фаги вә Бәйт-
Ания йезилириға йеқин кәлгинидә, икки
мухлисиға мунуларни тапилап алдин
әвәтти: 30 — Силәр удулуңлардики йезиға
бериңлар. У йәргә кирипла һеч адәм
балиси минип бақмиған, бағлақлиқ бир
тәхәйни көрисиләр. Уни йешип бу йәргә
йетиләп келиңлар. 31 Әгәр бириси силәрдин:
«Немишкә буни йешисиләр?» дәп сорап
қалса, силәр униңға: «Рәбниң буниңға
һаҗити чүшти» — дәңлар. 32 Шуниң
билән әвәтилгәнләр беривиди, иш дәл у
уларға ейтқандәк болди. 33 Улар тәхәйни
йешиватқанда, униң егилири улардин: —
Тәхәйни немишкә йешисиләр? — дәп сориди.
34 Улар: — Рәбниң униңға һаҗити чүшти,

— деди. 35 Улар уни Әйсаниң алдиға
йетиләп кәлди; вә йепинча-чапанлирини
тәхәйниң үстигә селип, Әйсани йөләп
үстигә миндүрди. 36 У кетип барғинида,
хәлиқләр йепинча-чапанлирини йолға
паяндаз қилип салди. 37 Вә у Зәйтун теғидин
чүшүш йолиға йеқинлашқинида, пүткүл
мухлислар җамаити шатлинип, өз көзи
билән көргән қудрәтлик мөҗизиләр үчүн
авазини көтирип: «Пәрвәрдигарниң намида
кәлгән падиша мубарәктур! Асманларда
тинич-енақлиқ тикләнгәй, әршиәлада шан-
шәрәп аян болғай!» дәп товлишип Худаға
мәдһийә оқушқа башлиди. 39 Лекин топниң
ичидә бәзи Пәрисийләр униңға: — Әй
устаз, мухлислириңға [мошу гәплири үчүн]
тәнбиһ бәр! — дейишти. 40 Бирақ у уларға
җававән: — Силәргә шуни ейтайки, булар
җим турған болса, һәтта бу ташларму
чуқан селишқан болатти, — деди. 41
Әнди у шәһәргә йеқинлишип уни көрүп,
униң үчүн жиғлап мундақ деди: 42 — [И
Йерусалим]! Сән бүгүн, бу күнүңдә, теч-
аманлиғиң үчүн немә керәк болғинини
билсәң еди! Кашки, бу ишлар һазир
көзлириңдин йошурундур. 43 Чүнки шундақ
күнләр бешиңға келидуки, дүшмәнлириң
әтрапиңни қаша-истиһкам билән қоршап
сени қамап төрт тәрәптин қистайду. 44
Улар сени вә [сепилиң]ниң ичиңдики
балилириңни йәр билән йәксән қилип, һәтта
ташни ташниң үстидиму қалдурмайду;
чүнки [Худа]ниң сени йоқлиған пәйтини
билип йәтмидиң. 45 Вә у ибадәтхана
һойлилириға кирип, у йәрдә елим-сетим
қиливатқанларни һайдап чиқирип, 46
уларға: — Муқәддәс язмиларда: «Мениң
өйүм дуа-тилавәтхана болиду» дәп пүтүлгән
болсиму, лекин силәр уни «булаңчиларниң
угиси» қиливалдиңлар! — деди. 47 Шу
вақитларда у һәр күни ибадәтханида тәлим
берәтти. Баш каһинлар, Тәврат устазлири вә
жут чоңлири уни йоқитишқа амал издиди. 48
Лекин улар қандақ қол селишни билмәйтти,
чүнки барлиқ хәлиқ униң сөзини тиңшаш
үчүн униңға қаттиқ йепишқан еди.

20 Вә шу күнләрдин бир күни
у ибадәтханиниң һойлилирида
хәлиққә тәлим берип хуш хәвәрни елан
қиливатқанда, баш каһинлар вә Тәврат
устазлири билән ақсақаллар униң алдиға
келип униңдин: 2 — Бизгә ейтқин: Сән
қиливатқан бу ишларни қайси һоқуққа
асасән қиливатисән? Саңа бу һоқуқни
ким бәргән? — дәп сориди. 3 У уларға
җавап берип: — Мәнму силәрдин бир ишни
сорай; силәр маңа ейтип бериңларчу, 4 —
Йәһя жүргүзгән чөмүлдүрүш әрштинму,
яки инсанлардинму? — дәп сориди. 5
Улар өз ара мулаһизә қилишип: — Әгәр
«Әрштин кәлгән» десәк, у бизгә: «Ундақта,
силәр немә үчүн [Йәһяға] ишәнмидиңлар?»
дәйду. 6 Әгәр: «Инсанлардин кәлгән» десәк,
бу барлиқ халайиқ бизни чалма-кесәк
қилип өлтүриду. Чүнки улар Йәһяниң
пәйғәмбәр екәнлигигә ишәндүрүлгән, —
дейишти. 7 Вә улар: — [Униң] [һоқуқиниң]
қәйәрдин кәлгәнлигини билмәймиз, —
дәп җавап беришти. 8 Әйса уларға: —
Ундақта, мәнму бу ишларни қайси һоқуққа
асасән қиливатқанлиғимни ейтмаймән,
— деди. 9 У халайиққа муну тәмсилни
сөзләшкә башлиди: — «Бир киши бир
үзүмзарлиқ бәрпа қилип, уни бағвәнләргә
иҗаригә берип, өзи яқа жутқа берип у
йәрдә узун вақит турупту. 10 Үзүмләрни
жиғидиған мәзгил кәлгәндә бағвәнләрниң
үзүмзарлиқтики мевидин униңға беришкә
қуллиридин бирини уларниң йениға
әвәтипту. Лекин бағвәнләр уни уруп-
думбалап қуруқ қол яндуруветипту. 11 У
йәнә башқа бир қулни әвәтипту. Лекин
улар униму думбалап, харлап, йәнә
қуруқ қол қайтуруветипту. 12 У йәнә
үчинчисини әвәтипту; улар униму уруп
яриландуруп, талаға һайдап чиқиривeтипту.
13 [Ахирда] үзүмзарлиқниң ғоҗайини:
«Қандақ қилсам болар? Сөйүмлүк оғлумни
әвәтәй; улар уни көрсә, һеч болмиғанда
униң һөрмитини қилар?» дәпту. 14 Бирақ
бағвәнләр униң оғлини көрүп бир-бири
билән мәслиһәтлишип: «Бу болса мирасхор;
келиңлар, уни җайливетәйли, андин мирас

бизниңки болиду» дейишипту. 15 Шуниң
билән улар уни үзүмзарлиқниң сиртиға
ачиқип өлтүрүветипту. Әнди бундақ әһвалда
үзүмзарлиқниң ғоҗайини уларни қандақ
қилиду? 16 У келип у бағвәнләрни йоқитип
үзүмзарлиқни башқиларға тапшуриду».
Халайиқ буни аңлап: — Бундақ ишлар һәргиз
болмисун! — дейишти. 17 Лекин у уларға
көзлирини тикип мундақ деди: — Ундақ
болса, муқәддәс язмиларда «Тамчилар
ташливәткән таш болса, Буҗәк теши болуп
тикләнди» дәп йезилған сөз зади немини
көрситиду? 18 Бу «таш»қа жиқилған киши
парә-парә болуп кетиду; лекин бу таш
һәр кимниң үстигә чүшсә, уни кукум-
талқан қиливетиду. 19 Баш каһинлар
вә Тәврат устазлири униң бу тәмсили
өзлиригә қаритип ейтқанлиғини билип шу
һаман униңға қол селиш йолини издиди;
лекин улар халайиқтин қорқушти. 20 Шуңа
улар униң кәйнидин марап, уни [Рим]
валийисиниң һөкүмранлиғида сорақҗа
тартишқа тапшуруш үчүн бир нәччә
адәмләрни сетивелип, соқунуп киришкә
әвәтти. Улар сәмимий қияпәткә киривелип,
униң сөзидин йочуқ издәп жүрәтти. 21
Улар униңға мундақ соал қойди: — Әй
устаз, силини дурус сөз қилидиған вә дурус
тәлим беридиған, һеч қандақ адәмниң йүз-
хатирисини [қәтъий] қилмайдиған, бәлки
Худаниң йолини садиқлиқ билән үгитип
келиватқан адәм дәп билимиз. 22 [Рим
императори] Қәйсәргә баҗ-селиқ тапшуруш
Тәврат қануниға уйғунму-йоқ?». 23 Амма у
уларниң һейлисини көрүп йетип уларға:
— Немишкә мени синимақчисиләр? 24
Маңа бир күмүч динар көрситиңлар. Буниң
үстидики сүрәт вә нам-исим кимниң? —
деди. Улар униңға: Қәйсәрниңки, — деди.
25 Вә у уларға: — Ундақ болса, Қәйсәрниң
һәққини Қәйсәргә, Худаниң һәққини Худаға
тапшуруңлар, — деди. 26 Улар халайиқниң
алдида униң сөзлиридин уни тутувалғидәк
һеч қандақ йочуқ тапалмиди. Улар униң
бу җававиға һәйрануһәс болуп, зувани
тутулди. 27 Вә «өлгәнләр тирилмәйду»
дәп инкар қилидиған Садуқийларниң
бәзилири униң алдиға келип соал қоюп
мундақ деди: 28 — Устаз, Муса [пәйғәмбәр
Тәвратта] бизгә: «Аяли бар, амма пәрзәнт
көрмигән киши өлүп кәтсә, өлгүчиниң
ака яки иниси тул қалған йәңгисини
әмригә елип, қериндиши үчүн нәсил
қалдуруши керәк» — дәп язған. 29 Әнди
йәттә ака-ука бар еди. Чоңи өйләнгәндин
кейин пәрзәнт көрмәй аләмдин өтти. 30
Иккинчи қериндиши аялини әмригә елип,
пәрзәнт көрмәй аләмдин өтти. 31 Андин
үчинчиси уни алди; шундақ қилип, йәттиси
уни әмригә елип пәрзәнт көрмәй өлди.
32 Һәммисидин кейин аялму өлди. 33
Әнди тирилиш күнидә бу аял уларниң
қайсисиниңки болар? Чүнки йәттиси уни
хотунлуққа алған-дә?! 34 Әйса уларға мундақ
җавап бәрди: — Бу аләмниң пәрзәнтлири
өйлиниду, ятлиқ болиду. (aiōn g165) 35 Лекин
у аләмдин несивә болушқа, шундақла
өлүкләрдин тирилишкә лайиқ саналғанлар
өйләнмәйду, ятлиқ болмайду. (aiōn g165) 36
Чүнки улар йәнә өлмәйду, пәриштиләргә
охшаш болиду; «өлүмдин тирилиштин
туғулған пәрзәнтләр» болғачқа, улар
Худаниң оғуллиридур. 37 Әнди өлгәнләрниң
тирилдүрүлүшини һәтта Муса [пәйғәмбәр]
өзиму аян қилған; чүнки [Тәврраттики]
«тикәнлик» дегән вақиәниң хатирисидә
у Пәрвәрдигарни: «Ибраһимниң Худаси,
Исһақниң Худаси вә Яқупниң Худаси»
дәп баян қилған. 38 У өлүкләрниң Худаси
әмәс, бәлки тирикләрниң Худасидур; чүнки
униңға нисбәтән һәммәйлән тириктур!
39 Шуниң билән Тәврат устазлиридин
бир қанчиси баһа берип: — Устаз, яхши
ейттиң, — деди. 40 Чүнки улардин һеч
ким йәнә униңдин соал сорашқа җүръәт
қилалмиди. 41 Әнди у уларға соал қойди: —
Кишиләр Мәсиһни қандақсигә Давутниң
оғли дәйду? 42 Чүнки Давут өзи Зәбурда:
Пәрвәрдигар мениң Рәббимгә ейттики: —
«Мән сениң дүшмәнлириңни тәхтипәриң
қилғичә, Мениң оң йенимда олтарғин!»
— дегәнғу? 44 Амма Давут уни «Рәббим»
дәп чақирған йәрдә, ундақта у қандақму
униң оғли болиду? 45 Вә барлиқ халайиқ

қулақ селип аңлаватқанда, у мухлислириға
мундақ деди: — 46 — Тәврат устазлиридин
һошияр болуңлар. Улар узун тонларни
кийивалған һалда ғадийип жүрүшкә,
базарларда кишиләрниң уларға болған
саламлириға, синагогларда алдинқи
орунларда, зияпәтләрдиму төрдә олтиришқа
амрақ келиду. 47 Улар тул аялларниң
барлиқ өй-бесатлирини йәвалиду вә көз-
көз қилип ялғандин узундин-узун дуалар
қилиду. Уларниң тартидиған җазаси техиму
еғир болиду!

21 У бешини көтирип қаривиди,
байларниң өз сәдиқилирини
[ибадәтханидики] сәдиқә сандуғиға
ташлиғинини көрди. 2 У йәнә сандуққа
икки тийинни ташлаватқан бир намрат
тул аялниму көрди. 3 Шуниң билән
у: — Мән силәргә бәрһәқ шуни
ейтип қояйки, бу намрат тул аялниң
ташлиғини һәммәйләнниңкидин көптур.
4 Чүнки уларниң һәммиси өзлириниң
ашқанлиридин сәдиқә қилип, Худаға атиған
садиғиләргә қошуп ташлиди; лекин бу аял
намратлиғиға қаримай, өзиниң тирикчилик
қилидиғинининиң һәммисини сәдиқә қилип
ташлиди. 5 Вә бәзиләр ибадәтханиниң
нәпис ташлар вә Худаға сунулған һәдийәләр
билән қандақ безәлгәнлиги тоғрисида
сөзлишиватативатти. У: 6 — Силәр көрүватқан
бу барлиқ нәрсиләргә нисбәтән, шу күнләр
келидуки, һәтта бир тал ташму таш үстидә
қалдурулмай, һәммиси гумран қилиниду,
— деди. 7 Улар униңдин: — Устаз, бу
дегәнлириң қачан йүз бериду? Бу ишларниң
йүз беридиғанлиғини аян қилидиған
қандақ аламәт болиду? — дәп сориди. 8
У мундақ деди: — Аздурулуп кетиштин
һези болуңлар. Чүнки тола кишиләр мениң
намимни сетип: «Мана өзүм шудурмән!»
вә «Әшу вақит йеқинлашти!» дәйду. Шуңа
уларниң кәйнигә кирмәңлар. 9 Силәр
уруш вә топилаңларниң хәвирини аңлиған
вақтиңлардиму вәһимигә чүшмәңлар;
чүнки бу ишларниң авал йүз бериши
муқәррәр. Лекин булар, заман ахири йетип
кәлди, дегәнлик әмәс. 10 Андин у йәнә
мундақ деди: — Бир милләт йәнә бир милләт
билән урушқа чиқиду, бир падишалиқ йәнә
бир падишалиқ билән урушқа чиқиду. 11
Җай-җайларда шиддәтлик йәр тәврәшләр,
ачарчилиқлар вә вабалар болиду, [йәр
йүзидә] вәһшәтләр вә асманда һәйвәтлик
аламәтләр көрүниду. 12 Бирақ бу һәр бир
вақиәләр йүз бериштин илгири, кишиләр
силәргә қол селип тутқун қилиду вә силәргә
зиянкәшлик қилип, силәрни синагогларниң
сорақлириға тапшуриду, зинданларға
ташлайду; улар мениң намим түпәйлидин
силәрни падиша вә һөкүмдарларниң алдиға
елип бариду, 13 вә буниң билән [уларниң
алдида] гувалиқ бериш пурситиңлар чиқиду.
14 Униң үчүн әрзгә қандақ җавап бериш
тоғрисида алдин-ала һеч ойланмаслиққа
қәлбиңларда қәтъий нийәт қилиңлар. 15
Чүнки мән силәргә барлиқ дүшмәнлириңлар
рәддийә вә рәт қилалмиғидәк пасаһәтлик
тил вә данишмәнлик ата қилимән.
16 Һәтта ата-ана, ака-ука, уруқ-туққан
вә яр-бурадәрлириңларму силәргә
хаинлиқ қилип тутуп бериду вә улар
араңлардики бәзилириңларни өлтүриду.
17 Силәр мениң намим түпәйлидин
һәммә адәмниң нәпритигә учрайсиләр.
18 Һалбуки, бешиңлардики бир тал
чачму һалак болмайду! 19 Сәвир-
чидамлиқ болғиниңларда, җениңларға егә
болалайсиләр. 20 — Лекин Йерусалимниң
[дүшмән] қошунлири тәрипидин
қоршивелинғанлиғини көргиниңларда,
униң вәйран болуш вақти йеқинлишип
қапту, дәп билиңлар. 21 У чағда Йәһудийә
өлкисидә туруватқанлар тағларға қачсун,
шәһәр ичидә туруватқанлар униңдин чиқип
кәтсун, йезиларда туруватқанлар шәһәргә
кирмисун. 22 Чүнки шу чағ «интиқам
җазасини тартидиған күнләр»дур; шуниң
билән [муқәддәс язмиларда] барлиқ
пүтүлгәнләр әмәлгә ашурулиду. 23 Әнди
шу күнләрдә һамилдар аяллар вә бала
емитидиғанларниң һалиға вай! Чүнки бу
зиминда еғир қисчилиқ болиду вә [әрштики]
ғәзәп бу хәлиқниң бешиға чүшиду; 24

Улар қиличниң бисида жиқитилиду вә
тутқун қилинип, барлиқ әлләргә елип
кетилиду; «ят әлләрниң вақти» тошқичә,
Йерусалим ят әлләрниң аяқ астида қалиду.
25 — Қуяш, ай, юлтузлардиму аламәтләр
болиду; йәр йүзидики әлләр арисида
деңиз-океанларниң гүлдүрлишидин
вә долқунларниң давалғушлиридин
паракәндичилик болиду. 26 Адәмләр
қорқуп, йәр йүзигә келидиған апәтләрни
вәһимә ичидә күтүп әс-һошини йоқитиду;
чүнки асмандики күчләр ләрзигә келиду.
27 Андин кишиләр Инсаноғлиниң күч-
қудрәт вә улуқ шан-шәрәп билән бир
булут ичидә келиватқанлиғини көриду.
28 Лекин бу аламәтләр көрүнүшкә
башлиғанда, қәддиңларни руслап
бешиңларни көтириңлар, чүнки бу силәрни
азат қилиштики нижат йеқинлашти,
дегәнликтур. 29 У уларға мундақ бир
тәмсилни сөзләп бәрди: — Әнҗир
дәриғи вә башқа барлиқ дәрәқләргә
қараңлар. 30 Уларниң йеңидин бихланғанда
уларға қарап, өзүңлар язниң йетип
келишигә аз қалғанлиғини билисиләр. 31
Шуниңдәк, бая дейилгән аламәтләрниң йүз
бериватқанлиғини көргиниңларда, Худаниң
падишалиғиниң йеқин қалғалнлиғини
билиңлар. 32 Мән силәргә бәрһәқ шуни
ейтип қояйки, бу аламәтләрниң һәммиси
әмәлгә ашурулмай туруп, бу дәвир өтмәйду.
33 Асман-зимин йоқилиду, бирақ мениң
сөзлирим һәргиз йоқалмайду. 34 — Лекин
өзүңларға агаһ болуңларки, көңүллириңлар
әйш-ишрәт, мәйхорлуқ вә тирикчиликниң
ғәм-әндишилири билән бихудлашмисун,
шу күни үстүңларға туюқсиз чүшмисун.
35 Чүнки у гоя қапқантәк барлиқ йәр
йүзидә һәр бир туруватқанларниң бешиға
чүшиду. 36 Шуңа һәр қандақ вақитларда
һошияр болуңлар, йүз бериш алдида
туруватқан бу ишлардин өзүңларни қачуруп
Инсаноғли алдида һазир болуп турушқа
лайиқ һесаплиниш үчүн һәрдайим дуа
қилиңлар, — деди. 37 Әнди у күндүзлири
ибадәтханида тәлим берәтти, ахшамлири
шәһәрдин чиқип, кечини Зәйтун теғи дәп
аталған тағда өткүзәтти. 38 Вә барлиқ хәлиқ
униң тәлимини аңлиғили таң сәһәрдә
ибадәтханиға кирип, униң йениға келәтти.

22 Әнди петир нан һейти («өтүп кетиш
һейти» дәпму атилиду) йеқинлишип
қалған еди. 2 Баш каһинлар вә Тәврат
устазлири уни өлүмгә мәһкүм қилишқа
амал издәп жүрәтти; чүнки улар хәлиқтин
қорқатти. 3 Шу пәйттә он иккиләндин бири
болған, Ишқарийот дәп аталған Йәһуданиң
көңлигә Шәйтан кирди. 4 У берип баш
каһинлар вә ибадәтхана пасибан бәглири
билән Әйсани қандақ қилип уларға тутуп
бериш үстидә мәслиһәтләшти. 5 Улар
интайин хуш болуп, Йәһудаға пул беришкә
келишти. 6 Йәһуда мақул болуп, уни
халайиқтин айрим қалғанда уларға тутуп
беришкә мувапиқ пурсәт издәшкә киришти.
7 Әнди петир нан һейтиниң [биринчи]
күни йетип кәлгән еди. Шу күни «өтүп
кетиш һейти»ға атап қурбанлиқ [қоза]
союлатти. 8 Шуниң билән Әйса Петрус
билән Юһаннаға: — Берип бизгә өтүп
кетиш һейтиниң [қозисини] биргә йегили
тәйярлаңлар, — дәп уларни әвәтти. 9 —
Қәйәрдә тәйярлишимизни халайсән? —
дәп сориди улар. 10 У уларға мундақ
деди: — Шәһәргә кирсәңлар, мана у
йәрдә козида су көтиривалған бир әр
киши силәргә учрайду. Униң кәйнидин
меңип у киргән өйгә кириңлар. 11
Вә өй егисигә: «Устаз: — Мухлислирим
билән өтүп кетиш һейтиниң тамиғини
йәйдиған меһманхана өй қәйәрдә? —
дәп сораватиду» дәңлар. 12 У силәрни
башлап үстүнки қәвәттики рәтләнгән
сәрәмҗанлаштурулған чоң бир еғиз өйни
көрситиду. Мана шу йәрдә тәйярлиқ
қилип туруңлар. 13 Шуниң билән иккиси
беривиди, һәммә ишлар униң ейтқинидәк
болуп чиқти. Улар шу йәрдә өтүп кетиш
һейтиниң тамиғини тәйярлашти. 14 Әнди
вақти-саити кәлгәндә, Әйса дәстиханда
олтарди; он икки расул униң билән биллә
олтиришти. 15 Андин у уларға: — Мән
азап чекиштин илгири, силәр билән өтүп

кетиш һейтиниң бу тамиғиға һәмдәстиханда
болушқа толиму интизар болуп кәлгән
едим. 16 Чүнки силәргә ейтайки, бу
һейт зияпитиниң [әһмийити] Худаниң
падишалиғида әмәлгә ашурулмиғичә, мән
буниңдин қайта йемәймән, — деди. 17
Андин у бир җамни қолиға елип, тәшәккүр
ейтти вә мухлислириға: — Буни елип
араңларда тәқсим қилип [ичиңлар]. 18
Чүнки шуни ейтайки, мундин кейин
Худаниң падишалиғи кәлмигичә, һәргиз
үзүм шәрбитидин қәтъий ичмәймән, —
деди. 19 Андин у бир тал нанни қолиға
елип, Худаға тәшәккүр ейтти вә уни уштуп,
уларға үләштүрүп берип: — Бу мениң силәр
үчүн пида болидиған тенимдур. Мени әсләп
туруш үчүн буниңдин йәңлар, — деди.
20 У шуниңдәк тамақтин кейинки җамни
қолиға елип мундақ деди: — Бу җамдики
шарап мениң силәр үчүн төкүлидиған
қенимда болған йеңи әһдидур. 21 Лекин
мана, мени тутуп бәргүчиниң қоли мениң
билән бир дәстихандидур. 22 Вә Инсаноғли
дәрвәқә өзи тоғрисида бекитилгәндәк
[аләмдин] кетиду; бирақ Инсаноғлиниң
тутуп берилишигә васитичи болған адәмниң
һалиға вай! 23 Андин мухлислар бир-
биридин: — Аримизда зади ким мошундақ
ишни қилиши мүмкин? — дәп муназиригә
чүшүп кетишти. 24 Әнди уларниң арисида
қайсимиз әң улуқ санилишимиз керәк
дегән талаш-тартиш пәйда болди. 25
У уларға мундақ деди: — Әлләрдики
падишалар қол астидики хәлиқ үстидин
буйруқвазлиқ қилип идарә қилиду, уларниң
үстидики һоқуқдарлири «хәлиқпәрвәр» дәп
атилиду. 26 Бирақ силәр шундақ болмаңлар;
бәлки араңлардики әң мәртивилиги өзини
әң кичигидәк һесаплисун вә йетәкчи
болғанлар [һәммәйләнгә] хизмәткардәк
болсун. 27 Ким мәртивилик, дәстиханда
олтарғанму яки дәстихандики күткүчиму?
Дәстиханда олтарғини әмәсму? Бирақ
мән болсам араңларда хизмитиңларда
болғучи күткүчидәктурмән. 28 Силәр
болсаңлар, бешимға синақлар кәлгәндә
баштин-ахир мән билән биллә һәмраһ
болғансиләр. 29 Вә худди Атам маңа
падишалиқ һоқуқи бекиткәндәк, мән
силәргиму шундақ бекитимән. 30 Шуниң
билән силәр мениң падишалиғимда мән
билән бир дәстиханда йәп-ичисиләр вә
тәхтләрдә олтирип, Исраилниң он икки
қәбилиси үстидин һөкүм чиқирисиләр. 31
Рәб йәнә [Петрусқа]: — «Әй Симон, Симон!
Мана, Шәйтан һәммиңларни худди буғдай
тасқиғандәк тасқап синашни тилигән.
32 Лекин етиқатиң йоқимисун дәп саңа
дуа қилдим. Әнди сән товва қилип түз
йолға қайтқандин кейин, қериндашлириңни
мустәһкәмлигин» — деди. 33 — И Рәб, — деди
Петрус, — Мән сән билән биллә зинданға
ташлинип, биллә өлүмгә беришқа тәйярмән!
34 У униңға: — И Петрус, саңа ейтайки, бүгүн
ғораз чиллиғичә, сән «Уни тонумаймән» дәп
мәндин үч қетим танисән, деди. 35 Андин, у
улардин: — Силәрни һәмянсиз, хурҗунсиз
вә кәшсиз [сәпәргә] әвәткинимдә силәрниң
бирәр нәрсәңлар кам болуп қалғанму? — дәп
сориди. Улар: — Яқ, деди. 36 Шуниң билән у
уларға: — Лекин һазир һәр кимниң һәмяни
болса, уни алсун; шундақ һәм хурҗуни
болса, уни алсун вә бир кимниң қиличи
болмиса, чапинини сетип бирдин қилич
алсун. 37 Чүнки мән силәргә шуни ейтайки,
[муқәддәс язмиларда]: «У җинайәтчиләр
қатарида санилиду» дәп пүтүлгән сөз мәндә
чоқум әмәлгә ашурулиду. Чүнки мениң
тоғрамдики барлиқ ишлар толуқ әмәлгә
ашмай қалмайду — деди. 38 — И Рәб,
қариғин, бу йәрдә икки қилич бар екән, деди
улар. — Болди, йетиду! — деди у уларға.
39 Андин у чиқип, адити бойичә Зәйтун
теғиға йол алди; униң мухлислири униңға
әгишип барди. 40 У йәргә йетип барғанда
у уларға: — Аздурулмаслиғиңлар үчүн дуа
қилиңлар, — деди. 41 Андин, улардин бир
таш етимичә нерирақ берип, тизлинип
туруп: 42 — И Ата, халисаң, бу қәдәһни
мәндин елип кәткәйсән. Лекин мениң әмәс,
бәлки Сениң ирадәң ада қилинсун — дәп дуа
қилди; 43 вә асмандин бир пәриштә униңға
көрүнүп уни қувәтләндүрди. 44 У қаттиқ
азапта толғинип техиму ихласлиқ билән

дуа қиливәрди. Буниң билән униң тәрлири
йәргә төкүлгән қан тамчилиридәк чүшүшкә
башлиди. 45 Андин дуасини түгитип,
орнидин туруп, мухлислириниң йениға
кәлди. Уларниң ғәмгә чөкүп һалсизлинип
үгдәп қалғанлиғини көрүвиди, уларға: 46 —
Ухлап қалғиниңлар немиси? Аздурулуштин
сақлиниш үчүн қопуп дуа қилиңлар, —
деди. 47 Униң сөзи техи аяқлашмастинла,
бир топ адәмләр пәйда болди. Уларни
башлап кәлгүчи он иккәйләндин бири
болған Йәһуда дегән киши еди; у Әйсаға
[салам берип] сөйгили қешиға барди. 48
Әйса униңға: — Әй Йәһуда, бир сөйүш
билән Инсаноғлини тутуп берәрсәнму?
— деди. 49 Вә Әйсаниң әтрапидикиләр
немә иш йүз беридиғанлиғини билип
йетип: — И Рәб, қилич билән урайлиму?
— деди. 50 Вә улардин бири [қиличини
көтирип], баш каһинниң чакириға уруп,
оң қулиқини шиливәтти. 51 Бирақ Әйса
буниңға җававән: — Болди, тохта! — деди;
у қолини узитип қулиқиға тәккүзүп, уни
сақайтти. 52 Әйса өзини тутқили кәлгән баш
каһинлар, пасибан бәглири вә ақсақалларға
қарап: — Бир қарақчини тутидиғандәк
қилич-тоқмақларни көтирип кәпсиләрғу?
53 Муқәддәс ибадәтханида һәр күни силәр
билән биллә едим, силәр қол салмидиңлар.
Һазир бу силәргә тәвә болған вақит-сааттур
вә қараңғулуқниң һөкүм сүрүшидур — деди.
54 Улар Әйсани тутувелип, баш каһинниң
өйигә елип келишти. Петрус жирақтин
әгишип маңди. 55 Әнди улар һойлиниң
оттурисида от йеқип чөрисидә [иссинип]
олтарғанда, Петрус уларниң арисиға кирип
олтарди. 56 Андин отниң нурида униң
олтарғинини көргән бир дедәк униңға
тикилип қарап туруп: — Бу адәмму Әйса
билән биллә еди, — деди. 57 Лекин у тенип:
— Әй хотун, уни тонумаймән! — деди. 58
Андин узун өтмәй, йәнә бирәйлән уни көрүп:
— Сәнму улардин екәнсән, — деди. Лекин
Петрус: — Әй бурадәр, ундақ әмәсмән! —
деди. 59 Андин бир саатчә өткәндә башқа
бирәйлән: — Дәрһәқиқәт, бу һәм униң билән
биллә еди; чүнки уму Галилийәликтур, —
дәп чиң туривалди. 60 Лекин Петрус: — Һәй
бурадәр, немә дәватқиниңни билмәймән!
— деди. Вә униң сөзи аяқлашмастинла
ғораз чиллиди. 61 Әнди Рәб кәйнигә
бурулуп, Петрусқа тикилип қарап қойди.
Шуниң билән Петрус Рәбниң сөзини,
йәни: «Бүгүн ғораз чиллаштин илгири сән
мәндин үч қетим танисән» дегәнлигини
ядиға кәлтүрди. 62 Вә у ташқириға чиқип
қаттиқ жиғлап кәтти. 63 Әнди Әйсани
тутуп туруватқанлар уни мәсқирә қилишқа
вә савап-думбилашқа башлиди; 64 униң
көзлирини теңип униңдин: — Сени урған
кимду? Қени, бешарәт бәргин! — дәп сорашти
65 вә униңға буниңдин башқа йәнә нурғун
һақарәтләрни яғдурди. 66 Таң атқанда,
хәлиқ ақсақаллири, йәни баш каһинлар вә
Тәврат устазлири жиғилишти. Улар уни
өз кеңәшмисигә елип берип 67 униңдин:
— Ейтә, сән Мәсиһму? — дәп сорашти. У
уларға җававән: — Силәргә ейтсамму, қәтъий
ишәнмәйсиләр. 68 Силәрдин бирәр соал
сорисам, һеч җавап бәрмәйсиләр. 69 Лекин
бу вақиттин башлап Инсаноғли Һәммигә
Қадирниң оң йенида олтириду, — деди. 70
— Ундақта, сән Худаниң Оғли екәнсән-дә?
— дейишти улар. У: — Дегиниңлардәк мән
шудурмән! — дәп җавап бәрди. 71 Шуниң
билән улар: — Әнди башқа гувачилиқниң
бизгә немә һаҗити? Чүнки өзимиз униң өз
ағзидин чиққинини аңлидуқ! — дейишти.

23 Андин [кеңәшмидикиләрниң] һәммиси
орнидин турушуп, уни [валий]
Пилатусниң алдиға елип беришти. 2
У йәрдә улар униң үстидин шикайәт
қилип: — Өзини Мәсиһ, йәни падиша дәп
ативелип, хәлқимизни аздуруп вә қутритип,
Қәйсәргә баҗ-селиқ тапшурушни тосқан бу
адәмни байқап уни туттуқ, — дейишти. 3
Пилатус униңдин: — Сән Йәһудийларниң
падишасимусән? — дәп сориди. У: —
Ейтқиниңдәк, — дәп җавап бәрди. 4 Андин
Пилатус баш каһинлар билән көпчиликкә: —
Бу адәмдин бирәр шикайәт қилғидәк ишни
тапалмидим, — деди. 5 Лекин улар техиму
қәтъий һалда: — У Галилийәдин тартип

таки бу йәргичә, пүткүл Йәһудийәдиму
тәлим бериш билән хәлиқни қутритиду.
6 Пилатус «Галилийә» дегән сөзни аңлап:
— Бу киши Галилийәликму? — дәп сориди
7 вә униң Һерод [ханниң] идарә қилған
өлкидин кәлгәнлигидин хәвәр тепип, уни
Һеродқа йоллап бәрди (у күнләрдә Һеродму
Йерусалимда еди). 8 Һерод Әйсани көргәндә
интайин хошал болди. Чүнки у узундин бери
униңға даир көп ишларни аңлап, униңдин
бир мөҗизә көрүш үмүтидә болуп, уни
көрүш пурситини издәвататти. 9 У Әйсадин
көп соалларни сориди, лекин у Һеродқа бир
еғизму җавап бәрмиди. 10 Баш каһинлар
вә Тәврат устазлири йеқин туруп униң
үстидин һә дәп әрз-шикайәт қиливататти. 11
Һерод хан вә униң ләшкәрлири уни харлап
мәсқирә қилишип, униңға шаһанә тон-
кийим кийдүрүп, уни йәнә Пилатусниң
алдиға қайтуруп йоллиди. 12 Мана шу
күндин башлап, Пилатус билән Һерод дост
болуп қалди; чүнки илгири улар арисида
адавәт болған еди. 13 Валий Пилатус баш
каһинларни, [Йәһудий] һөкүмдарларни
вә халайиқни жиғип, 14 уларға: — Силәр
бу адәмниң үстидин «Хәлиқни аздуриду
вә қутритиду» дәп шикайәт қилип уни
алдимға тартип кәлдиңлар. Мана, мән
силәрниң алдиңларда уни сорақ қилғиним
билән, униңдин силәр шикайәт қилған
җинайәтләрдин бириниму тапалмидим. 15
Һеродму тапмиди; чүнки мән силәрни униң
алдиға әвәттим. Мана, униңда өлүмгә лайиқ
һеч қандақ җинайәт йоқ екән. 16 Шуңа
мән уни җазалап, андин қоюп беримән, —
деди 17 (униң һәр қетимлиқ [өтүп кетиш]
һейтида, [Йәһудий] [мәһбуслардин] бирини
уларға қоюп бериш мәҗбурийити бар еди).
18 Лекин көпчилик тәңла чуқан селишип:
— Буни йоқитиң! Бизгә Бараббасни қоюп
бериң! — дейишти 19 (Бараббас болса
шәһәрдә топилаң көтәргәнлиги вә қатиллиқ
қилғанлиғи үчүн зинданға ташланған
мәһбус еди). 20 Шуниң билән Пилатус
Әйсани қоюп беришни халап, көпчиликкә
йәнә сөз қилғили турди. 21 Лекин улар
җававән йәнә чуқан селишип: — Крестлигин,
уни крестлигин! — дәп вақирашти. 22
[Пилатус] үчинчи қетим уларға: — Немишкә?
У зади немә яманлиқ қилған? Мән униңдин
өлүмгә лайиқ һеч җинайәт тапалмидим.
Шуниң үчүн мән уни җазалап, қоюп
беримән, — деди. 23 Бирақ улар йәнила
һә дәп чуқан селишип: «У крестләнсун!»
дәп тәләп қилип чиң турувалди. Уларниң
һәмдә баш каһинларниң чуқанлири ахир
күчлүк кәлди. 24 Пилатус уларниң тәливи
бойичә ада қилинсун дәп һөкүм чиқарди.
25 Вә уларниң тилигинини, йәни топилаң
көтириш вә қатиллиқ үчүн зинданға
ташланғанни қоюп берип, Әйсани уларниң
хаһишиға тапшуруп бәрди. 26 Вә улар
уни елип кетиватқанда, йолда Курини
шәһирилик Симон исимлиқ бир киши
сәһрадин келивататти; улар уни тутувелип,
крестни униңға көтәргүзүп, Әйсаниң
кәйнидин маңдурди. 27 Әйсаниң кәйнидә
зор бир топ хәлиқ, шундақла униңға ечинип
жиға-зерә көтиришиватқан аялларму
әгишип келивататти. 28 Лекин Әйса кәйнигә
бурулуп уларға: — Әй Йерусалимниң
қизлири! Мән үчүн жиғлимаңлар, бәлки
өзүңлар вә балилириңлар үчүн жиғлаңлар!
29 Чүнки силәргә шундақ еғир күнләр
келидуки, кишиләр: «Туғмаслар, бала
көтәрмигән қосақлар вә емитмигән
әмчәкләр бәхитликтур!» — дейишиду. 30
Шу чағда кишиләр тағларға: «Үстимизгә
өрүл!», дөңлүкләргә: «үстимизни яп!»
дәп нида қилишиду. 31 Чүнки адәмләр
япйешил дәрәққә шундақ ишларни қилған
йәрдә, қуруп кәткән дәрәққә немә ишлар
болар?! — деди. 32 Икки җинайәтчиму
өлүмгә мәһкүм қилинғили униң билән
тәң елип келингән еди. 33 Вә улар «баш
сүйәк» дәп аталған җайға кәлгәндә, у
йәрдә уни вә йәнә икки җинайәтчини,
бирини униң оң йенида вә йәнә бирини
сол йенида кресткә тартти. 34 Әйса: — И
Ата, уларни кәчүргин, чүнки улар өзиниң
немә қиливатқанлиғини билмәйду, — деди.
[Ләшкәрләр] чәк ташлап, униң кийимлирини
бөлүшүвалди. 35 Халайиқ қарап туратти,
Йәһудий һөкүмдарларму йенида туруп

униңға димиғини қеқип мәсқирә қилип:
Башқиларни қутқузуптикән! Әгәр у растин
Худаниң Мәсиһи, Униң талливалғини болса,
өзини қутқузуп бақсун! — дейишти. 36
Ләшкәрләрму уни мәсқирә қилишип, йениға
берип униңға сиркә тәңләп: 37 — Әгәр сән
Йәһудийларниң Падишаси болсаң, өзүңни
қутқузуп бақ! — дейишти. 38 Униң үстидики
[тахтайға] грекчә, латинчә вә ибранийчә
һәрипләр билән: «Бу киши Йәһудийларниң
Падишасидур» дәп йезип қоюлған еди. 39
Униң билән биллә крестқа тартилған икки
җинайәтчиниң бири уни һақарәтләп: —
Сән Мәсиһ әмәсмидиң? Әнди өзүңниму,
бизниму қутқузә! — деди. 40 Бирақ йәнә
бири униң гепигә тәнбиһ берип: Сән өзүң
охшаш һөкүмниң тегидә туруп Худадин
қорқмамсән? 41 Бизниң җазалинишимиз
һәқлиқ, чүнки өз қилмишлиримизниң
тегишлик җазасини тарттуқ; лекин бу киши
һеч қандақ натоғра иш қилмиғанғу! —
дәп җавап бәрди. 42 Андин, у Әйсаға: —
И Рәб, падишалиғиң билән кәлгиниңдә,
мени яд қилғин, — деди. 43 Әйса униңға: —
Бәрһәқ, мән саңа ейтайки, бүгүн сән мән
билән биллә җәннәттә болисән, — деди. 44
Һазир алтинчи саат болуп, пүтүн зиминни
тоққузинчи сааткичә қараңғулуқ басти. 45
Қуяш нурини бәрмиди вә ибадәтханиниң
пәрдиси тосаттин оттурисидин житилип
икки парчә болуп кәтти. 46 Әйса қаттиқ
аваз билән нида қилғандин кейин: — И
Ата! Роһумни қолуңға тапшурдум, — деди-
дә, тиниқи тохтап, җан үзди. 47 У йәрдә
турған йүз беши йүз бәргән ишларни көрүп:
— Бу адәм һәқиқәтән дурус адәм екән! —
дәп Худани улуқлиди. 48 Вә бу мәнзирини
көрүшкә жиғилған барлиқ хәлиқ йүз
бәргән ишларни көрүп көкрәклиригә уруп
өйлиригә қайтишти. 49 Вә уни тонуйдиған
барлиқ кишиләр вә Галилийәдин униңға
әгишип кәлгән аяллар жирақта туруп,
бу вақиәләргә қарап турди. 50 Вә мана
шу йәрдә кеңәшмидикиләрдин Йүсүп
исимлиқ бири бар еди. У өзи ақкөңүл вә
адил адәм болуп, уларниң мәслиһәтигә вә
қилғиниға қошулмиған еди. Өзи Йәһудийә
өлкисидики Ариматия дегән бир шәһәрдин
болуп, Худаниң падишалиғини тәлмүрүп
күтәтти. 52 У өзи Пилатусниң алдиға берип
Әйсаниң җәситини беришни тәләп қилди;
53 Вә уни кресттин чүшүрүп канап билән
кепәнләп, қорам таштин оюп ясалған, һеч
ким қоюлмиған бир қәбиргә дәпнә қилди.
54 Бу «тәйярлиқ күни» болуп, шабат күни
йеқинлишип қалған еди. 55 Вә униң билән
Галилийәдин кәлгән аяллар [Йүсүпкә]
әгишип, қәбирни вә униң җәсәтиниң қандақ
қоюлғинини көрди. 56 Андин йенип берип
әтирләр вә хуш пурақлиқ буюмларни тәйяр
қилди вә [Тәвраттики] әмир бойичә шабат
күни арам елишти.

24 Әнди һәптиниң биринчи күнидә таң
юрай дәп қалғанда, аяллар өзлири
тәйярлиған әтирләрни елип, қәбиргә
кәлди. 2 Улар қәбирниң ағзидики ташниң
домилитиветилгәнлигини көрди; 3 вә
қәбиргә кирип қаривиди, Рәб Әйсаниң
җәсити йоқ туратти. 4 Вә шундақ болдики,
улар буниңдин патипарақ болуп турғанда,
мана, нур чақнап туридиған кийимләрни
кийгән икки зат уларниң йенида туюқсиз
пәйда болди. 5 Аяллар қаттиқ вәһимгә
чүшүп, йүзлирини йәргә йеқишти. Икки
зат уларға: — Немә үчүн тирик болғучини
өлгәнләрниң арисидин издәйсиләр? 6 У
бу йәрдә әмәс, бәлки у тирилди! У техи
Галилийәдә турған вақтида, униң силәргә
немини ейтқинини, йәни: «Инсаноғлиниң
гунакар адәмләрниң қолиға тапшурулуп,
крестлинип, үчинчи күни қайта тирилиши
муқәррәрдур» дегәнлирини әсләп беқиңлар!
— деди. 8 Вә улар униң [дәл] шундақ
дегинини есигә елишти; 9 вә қәбирдин
қайтип, бу ишларниң һәммисини он
бирәйләнгә, шундақла қалған мухлисларниң
һәммисигә йәткүзди. 10 Расулларға бу
ишларни йәткүзгүчиләр болса Магдаллиқ
Мәрйәм, Йоанна вә Яқупниң аниси Мәрйәм
һәмдә улар билән биллә болған башқа
аяллар еди. 11 Лекин [аялларниң бу
ейтқанлири] уларға әпсанидәк билинди,
улар уларниң сөзлиригә ишәнмиди. 12

Бирақ Петрус орнидин туруп, қәбиргә
жүгүрүп барди. У еңишип қәбир ичигә
қаривиди, ялғуз канап кепәнликниң тилим-
тилим парчилирини көрүп, йүз бәргән
ишларға тәәҗҗүплинип өйгә қайтип
кәтти. 13 Вә мана, шу күндә улардин
иккилән Йерусалимдин он бир чақирим
жирақлиқтики Емаюс дегән кәнткә кетип
баратти. 14 Улар йүз бәргән барлиқ
ишлар тоғрисида сөзлишип кетивататти.
15 Вә шундақ болдики, улар сөзлишип-
мулаһизилишип кетиватқанда, мана Әйса
өзи уларға йеқинлишип келип, улар билән
биллә маңди; 16 лекин уларниң көзлири
уни тонуштин тутулди. 17 У улардин: —
Кетиветип немә ишлар тоғрилиқ муназирә
қилишиватисиләр? — дәп сориди. Улар
қайғулуқ қияпәттә тохтап, 18 улардин
Клийопас исимлиқ бири җавап берип: —
Йерусалимда турупму, мошу күнләрдә шу
йәрдә йүз бәргән вақиәләрдин бирдин-бир
хәвәр тапмиған мусапир сән охшимамсән?!
— деди. 19 Вә у улардин: — Немә вақиәләр
болди? — дәп сориди. «Насарәтлик Әйсаға
мунасивәтлик вақиәләр!» — деди улар, — «У
өзи Худаниң алдидиму, барлиқ хәлиқниң
алдидиму әмәлдә вә сөздә қудрәтлик бир
пәйғәмбәр болуп, 20 баш каһинлар вә
һөкүмдарлиримиз уни өлүм һөкүмигә
тапшуруп, крестләтти. 21 Биз әслидә уни
Исраилға һәмҗәмәт болуп азат қилидиған
зат екән, дәп үмүт қилған едуқ. Лекин
ишлар шундақ болди, һазир бу вақиәләр
йүз бәргинигә үчинчи күн болди; 22 йәнә
келип, аримиздики бир нәччә аял һәм бизни
һаң-таң қалдурувәтти. Чүнки улар бүгүн
таң сәһәрдә қәбиргә бериптикән, 23 униң
җәситини тапалмай қайтип келип: «Бизгә
бир нәччә пәриштә ғайипанә көрүнүштә аян
болуп, «У тирик!» деди» дәп ейтипту. 24
Буниң билән аримиздин бир нәччәйлән
қәбиргә берип, әһвалниң дәл аялларниң
ейтқинидәк екәнлигини байқапту.
Лекин уни уларму көрмәпту». 25 Әйса
уларға: — Әй наданлар, пәйғәмбәрләрниң
ейтқанлириниң һәммисигә ишинишкә
қәлби галлар! 26 Мәсиһниң өзигә хас
шан-шәривигә киریштин бурун, мошу
җапа-мушәққәтләрни бешидин өткүзүши
муқәррәр әмәсмиди? — деди. 27 Андин пүтүн
Тәврат-Зәбурдин, Муса вә башқа барлиқ
пәйғәмбәрләрниң язмилиридин башлап у
өзи һәққидә алдин пүтүлгәнлирини уларға
шәрһ берип чүшәндүрди. 28 Улар баридиған
кәнткә йеқинлашқанда, у жирақрақ бир
йәргә баридиғандәк туратти. 29 Лекин
улар уни тутувелип: — Кәч кирип қалди,
һелила күн олтириду. Биз билән биллә
қонуп қалғин, — дәп өтүнди. Шуниң билән
у улар билән қонғили өйгә кирди. 30 Вә
шундақ болдики, у улар билән дәстиханда
олтарғанда, нанни қолиға елип, Худаға
тәшәккүр ейтти, андин нанни уштуп уларға
тутти. 31 Уларниң көзлири шуан ечилип,
уни тонуди; шуниң билән у уларниң
алдидин ғайип болди. 32 Улар бир-биригә:
— У йолда биз билән параңлишип, бизгә
муқәддәс язмиларға шәрһ бәргәндә, жүрәк-
бағримиз гоя оттәк янмидиму?! — дейишти.
33 Вә улар шу һаман туруп Йерусалимға
қайтип кәлди. Улар иккиси он бирәйлән
билән уларниң һәмраһлириниң бир йәргә
жиғилип турғининиң үстигила чүшти,
улар: «Рәб растин тирилипту. У Симонға
көрүнүпту!» дейишивататти. 35 Шуниң
билән улар иккиләнму йолда йүз бәргән
ишларни вә у нанни уштуватқанда униң
өзлиригә қандақ тонулғинини көпчиликкә
сөзләп бәрди. 36 Вә улар бу ишлар үстидә
сөзлишиватқанда, [Әйса] өзи тосаттин
уларниң оттурисида пәйда болуп: — Силәргә
аман-хатирҗәмлик болғай! — деди. 37 Улар
бирәр роһни учраттуқму немә, дәп хиял
қилип, алақзадә болушуп вәһимигә чүшти.
38 У уларға: — Немигә шунчә алақзадә
болуп кәттиңлар? Немишкә қәлбиңларда
шәк-гуман чиқип туриду? 39 Қоллиримға
вә путлиримға қарап беқиңлар! Мениң
өзүм екәнлигимни билиңлар! Мени тутуп
көрүңлар, роһниң әт билән сүйиги йоқ,
лекин мәндә барлиғини көрисиләр, —
деди. 40 Вә шундақ дегәч уларға пут-
қолини көрсәтти. 41 Улар хушлуқтин
[көзлиригә] ишәнгүси кәлмәй һәйрануһәс

турғинида у улардин: — Силәрниң бу
йәрдә йегидәк нәрсәңлар барму? — дәп
сориди. 42 Улар бир парчә белиқ кавиви
вә бир парчә һәсәл көнигини униңға
сунувиди, 43 у елип уларниң алдида
йеди. 44 Андин у уларға: — Мана бу мән
силәр билән болған вақтимда силәргә
ейтқан: «Муса хатирилигән Тәврат қануни,
пәйғәмбәрләрниң язмилири вә Зәбурда
мениң тоғрамда пүтүлгәнниң һәммиси
чоқум әмәлгә ашурулмай қалмайду» дегән
сөзлирим әмәсму? — деди. 45 Шуниң билән
у муқәддәс язмиларни чүшиниши үчүн
уларниң зеһинлирини ачти 46 вә уларға
мундақ деди: — [Муқәддәс язмиларда]
шундақ алдин пүтүлгәнки вә шу иш
Мәсиһниң өзигә тоғра кәлдики, у азап
чекип, үчинчи күнидә өлгәнләр арисидин
тирилиду, 47 андин униң нами билән «Товва
қилиңлар, гуналарниң кәчүрүмигә муйәссәр
болуңлар» дегән хәвәр Йерусалимдин
башлап барлиқ әлләргә җакалиниду. 48
Силәр әнди бу ишларға гувачидурсиләр.
49 Вә мана, мән Атамниң вәдә қилғинини
вуҗудуңларға әвәтимән. Лекин силәр
жуқуридин чүшидиған күч-қудрәт билән
кийгүзүлгичә, шәһәрдә күтүп туруңлар». 50
Вә у уларни Бәйт-Ания йезисиғичә башлап
барди вә қоллирини көтирип уларни
бәрикәтлиди. 51 Вә шундақ болдики, уларни
бәрикәтлигәндә у улардин айрилип асманға
көтирилди. 52 Улар униңға сәҗдә қилишти
вә зор хошал-хурамлиқ ичидә Йерусалимға
қайтип келип, 53 һәрдайим ибадәтханида
туруп Худаға шүкүр-сана оқушуп турди.

Юһанна

1 Муқәддәмдә «Калам» бар еди; Калам
Худа билән биллә еди һәм Калам Худа
еди. 2 У муқәддәмдә Худа билән биллә
еди. 3 У арқилиқ барлиқ мәвҗудатлар
яритилди вә барлиқ яритилғанларниң һеч
бири униңсиз яритилған әмәс. 4 Униңда
һаятлиқ бар еди вә шу һаятлиқ инсанларға
нур елип кәлди. 5 Вә нур қараңғулуқта
парлайду вә қараңғулуқ болса нурни
һеч бесип чүшәлигән әмәс. 6 Бир адәм
Худадин кәлди. Униң исми Йәһя еди. 7 У
гувалиқ бериш үчүн, йәни һәммә инсан өзи
арқилиқ ишәндүрүлсун, дәп нурға гувачи
болушқа кәлгән еди. 8 [Йәһяниң] өзи шу
нур әмәс, бәлки пәқәт шу нурға гувалиқ
беришкә кәлгән еди. 9 Һәқиқий нур, йәни
пүткүл инсанни йорутқучи нур дунияға
келиватқан еди. 10 У дунияда болған вә
дуния у арқилиқ барлиққа кәлтүрүлгән
болсиму, лекин дуния уни тонумиди. 11 У
өзиниңкиләргә кәлгән болсиму, бирақ уни
өз хәлқи қобул қилмиди. 12 Шундақтиму,
у өзини қобул қилғанлар, йәни өз намиға
етиқат қилғанларниң һәммисигә Худаниң
пәрзәнти болуш һоқуқини ата қилди. 13 Уни
қобул қилған мошулар я қандин, я әтләрдин,
я инсан ирадисидин әмәс, бәлки Худадин
төрәлгән болиду. 14 Калам инсан болди
һәм аримизда маканлашти вә биз униң
шан-шәривигә қаридуқ; у шан-шәрәп болса,
Атиниң йенидин кәлгән, меһри-шәпқәт
вә һәқиқәткә толған бирдин-бир йеганә
Оғлиниңкидур. 15 (Йәһя униңға гувалиқ
берип: — Мана, мән [силәргә]: «Мәндин
кейин кәлгүчи мәндин үстүндур, чүнки у
мән дунияға келиштин бурунла болған еди»
дегиним дәл мошу кишидур! — дәп җар
қилди) 16 Чүнки һәммимиз униңдики толуп
ташқанлардин илтипат үстигә илтипат
алдуқ. 17 Чүнки Тәврат қануни Муса
[пәйғәмбәр] арқилиқ йәткүзүлгән еди;
лекин меһри-шәпқәт вә һәқиқәт Әйса Мәсиһ
арқилиқ йәткүзүлди. 18 Худани һеч ким
көрүп баққан әмәс; бирақ Атиниң қучиғида
турғучи, йәни бирдин-бир Оғул Уни аян
қилди. 19 Йерусалимдики Йәһудийлар
Йәһядин «Сән кимсән?» дәп сүрүштә
қилишқа каһинлар билән Лавийларни униң
йениға әвәткәндә, униң уларға җававән
бәргән гувалиғи мундақ еди: 20 У етирап
қилип, һеч иккиләнмәй: — «Мән Мәсиһ
әмәсмән» — дәп ениқ етирап қилди. 21 Улар
униңдин: — Ундақта өзүң ким болисән?
Иляс [пәйғәмбәр]мусән? — дәп сориди. —
Яқ, мән у әмәсмән, — деди у. — Әмисә, сән
һелиқи пәйғәмбәрмусән? — дәп сориди
улар. У йәнә: — Яқ! — деди. 22 Шуңа улар
униңдин: — Ундақта, сән зади ким болисән?
Бизни әвәткәнләргә җавап беришимиз
үчүн, [бизгә ейтқин], өзүң тоғрилиқ немә
дәйсән? — дәп сориди. 23 Йәһя мундақ
җавап бәрди: — Йәшая пәйғәмбәр бурун
ейтқандәк, чөлдә «Рәбниң йолини түз
қилиңлар» дәп товлайдиған аваздурмән!
24 Әнди [Йерусалимдин] әвәтилгәнләр
Пәрисийләрдин еди. Улар йәнә Йәһядин: —
Сән я Мәсиһ, я Иляс яки һелиқи пәйғәмбәр
болмисаң, немә дәп кишиләрни суға
чөмүлдүрисән? — дәп сориди. 26 Йәһя
уларға мундақ дәп җавап бәрди: — Мән
кишиләрни суғила чөмүлдүримән, лекин
араңларда турғучи силәр тонумиған бириси
бар; 27 у мәндин кейин кәлгүчи болуп, мән
һәтта униң кәшиниң боқучини йешишкиму
лайиқ әмәсмән! 28 Бу ишлар Иордан
дәриясиниң шәрқий қетидики Бәйт-Ания
йезисида, йәни Йәһя пәйғәмбәр кишиләрни
[суға] чөмүлдүрүватқан йәрдә йүз бәргән
еди. 29 Әтиси, Йәһя Әйсаниң өзигә қарап
келиватқанлиғини көрүп мундақ деди: —
Мана, пүткүл дунияниң гуналирини елип
ташлайдиған Худаниң қозиси! 30 Мана,
мән [силәргә]: «Мәндин кейин кәлгүчи
бириси бар, у мәндин үстүндур, чүнки у
мән дунияда болуштин бурунла болған еди»
дегиним дәл мошу кишидур! 31 Мән бурун
уни билмисәмму, лекин уни Исраилға аян
болсун дәп, кишиләрни суға чөмүлдүргили
кәлдим. 32 Йәһя йәнә гувалиқ берип мундақ
деди: — Мән Роһниң пахтәк һалитидә
асмандин чүшүп, униң үстигә қонғанлиғини

көрдүм. 33 Мән әслидә уни билмигән едим;
лекин мени кишиләрни суға чөмүлдүрүшкә
әвәткүчи маңа: «Сән Роһниң чүшүп, кимниң
үстигә қонғанлиғини көрсәң, у кишиләрни
Муқәддәс Роһқа чөмүлдүргүчи болиду!»
дегән еди. 34 Мән дәрвәқә шу ишни
көрдүм, шуңа униң һәқиқәтән Худаниң
Оғли екәнлигигә гувалиқ бәрдим! 35 Әтиси,
Йәһя икки мухлиси билән йәнә шу йәрдә
туратти. 36 У [у йәрдин] меңип кетиватқан
Әйсани көрүп: — Қараңлар! Худаниң қозиси!
— деди. 37 Униң бу сөзини аңлиған икки
мухлис Әйсаниң кәйнидин меңишти. 38
Әйса кәйнигә бурулуп, уларниң әгишип
келиватқинини көрүп улардин: — Немә
издәйсиләр? — дәп сориди. Улар: — Рабби
(бу [ибранийчә сөз болуп], «устаз» дегән
мәнидә), қәйәрдә турисән? — деди. 39 —
Берип көрүңлар, — деди у. Шуниң билән,
улар берип униң қәйәрдә туридиғанлиғини
көрди вә у күни униң билән биллә турди (бу
вақит шу күнниң онинчи саити еди). 40 Йәһя
[пәйғәмбәрниң] жуқурида сөзини аңлап,
Әйсаниң кәйнидин маңған иккиләнниң
бири Симон Петрусниң иниси Андрияс
еди. 41 Андрияс авал өз акиси Симонни
тепип, униңға: — Биз «Мәсиһ»ни таптуқ!
— деди («Мәсиһ» ибранийчә сөз болуп,
грек тилида «Мәсиһләнгән Қутқазғучи» дәп
тәрҗимә қилиниду) 42 вә акисини Әйсаниң
алдиға елип барди. Әйса униңға қарап: Сән
Юнусниң оғли Симон; буниңдин кейин
«Кифас» дәп атилисән, — деди (мәниси
«таш»тур). 43 Әтиси, Әйса Галилийә өлкисигә
йол алмақчи еди. У Филипни тепип, униңға:
— Маңа әгишип маң! — деди 44 (Филип Бәйт-
Саидалиқ болуп, Андрияс билән Петрусниң
жутдиши еди). 45 Филип Натанийәлни
тепип, униңға: — Муса пәйғәмбәр Тәвратта
вә башқа пәйғәмбәрләрму [язмилирида]
бешарәт қилип язған затни таптуқ. У болса
Йүсүпниң оғли Насарәтлик Әйса екән!
— деди. 46 Бирақ Натанийәл: — Насарәт
дегән җайдин яхши бир немә чиқамду?!
— деди. Келип көрүп бақ! — деди Филип.
47 Әйса Натанийәлниң өзиниң алдиға
келиватқанлиғини көрүп, у тоғрилиқ:
— Мана, ичидә қилчә һейлә-микриси
йоқ һәқиқий бир Исраиллиқ! — деди. 48
Натанийәл: — Мени қәйеримдин билдиң? —
дәп сориди. Әйса униңға җавап берип: —
Филип сени чақириштин авал, сениң әнҗир
дәриғиниң түвидә олтарғанлиғиңни көргән
едим, — деди. 49 Натанийәл җававән: — Устаз,
сән Худаниң Оғли, Исраилниң Падишасисән!
— деди. 50 Әйса униңға җававән: — Сени
әнҗир дәриғиниң түвидә көргәнлигимни
ейтқанлиғим үчүн ишиниватамсән?
Буниңдинму чоң ишларни көрисән! — деди
51 вә йәнә: — Бәрһәқ, бәрһәқ силәргә ейтип
қояйки, силәр асманлар ечилип, Худаниң
пәриштилириниң Инсаноғлиниң үстидин
чиқип-чүшүп жүридиғанлиғини көрисиләр!
— деди.

2 Үчинчи күни, Галилийәдики Кана
йезисида бир той болди. Әйсаниң аниси
[Мәрйәм] у йәрдә еди 2 һәм Әйса вә униң
мухлислириму тойға тәклип қилинған еди.
3 Тойда шарап түгәп қалғанда, Әйсаниң
аниси униңға: — Уларниң шараплири түгәп
қапту, — деди. 4 Әйса униңға: — Ханим,
мениң сән билән немә карим? Мениң
вақти-саитим техи кәлмиди, — деди. 5
Аниси чакарларға: — У силәргә немә қил
десә, шуни қилиңлар, — деди. 6 Әнди
шу йәрдә Йәһудийларниң таһарәт адити
бойичә ишлитилидиған, һәр биригә икки-
үч туңдин су сиғидиған алтә таш күп
қоюлған еди. 7 Әйса чакарларға: — Күпләргә
су толдуруңлар, — деди. Улар күпләрни
ағзиғичә толдурушти. 8 Андин у уларға йәнә:
— Әнди буниңдин усуп той башқурғучиға
бериңлар, — деди. Улар уни апирип бәрди.
9 Той башқурғучи шарапқа айландурулған
судин тетип көргәндә (у униң қәйәрдин
кәлтүрүлгәнлигини билмиди, амма буни су
тошуған чакарлар биләтти) той башқурғучи
тойи болуватқан жигитни чақирип, 10
униңға: — Һәр бир [той қилғучи] яхши
шарапни тойниң бешида қуйиду, андин
меһманлар қанғичә ичкәндин кейин,
начирини қуйиду. Әҗәба, сән яхши шарапни
мошу чаққичә сақлапсән! — деди. 11 Бу болса,

Әйса көрсәткән мөҗизилик аламәтләрниң
дәсләпкиси болуп, Галилийәниң Кана
йезисида көрситилгән еди. Буниң билән
у өзиниң шан-шәривини аян қилди, вә
униң мухлислири униңға етиқат қилди.
12 Бу иштин кейин у, аниси, инилири вә
мухлислири билән Капәрнаһум шәһиригә
чүшүп, у йәрдә бир нәччә күн турди. 13
Йәһудийларниң «өтүп кетиш һейти»ға
йеқин қалғанда, Әйса Йерусалимға барди.
14 У ибадәтхана [һойлилирида] кала, қой вә
кәптәр-пахтәк сатқучиларни һәм у йәрдә
олтарған пул тегишкүчиләрни көрди. 15 У
танидин қамча ясап, уларниң һәммисини
қой-калилири билән қошуп ибадәтханидин
һайдап чиқарди. Пул тегишкүчиләрниң
пуллирини чечип, ширәлирини өрүвәтти
16 вә пахтәк-кәптәр сатқучиларға: — Бу
нәрсиләрни бу йәрдин елип кетиш! Атамниң
өйини сода-сетиқ өйи қилишивалма! —
деди. 17 Буни көргән мухлислири [Зәбурда]
мундақ пүтүлгинини есигә елишти: «Сениң
[муқәддәс] өйүңгә болған отлуқ муһәббитим
өзүмни чулғивалди!». 18 Шуниң билән
Йәһудийлар у ишларға инкас билдүрүп
униңдин: — Бундақ ишларни қилған екәнсән,
қени, бизгә немә мөҗизилик аламәтни
көрситип берисән?! — дәп сориди. 19 Әйса
уларға җавап берип: — Ушбу ибадәтханини
чувувәтсәңлар, мән үч күн ичидә уни
яңливаштин қуруп чиқимән, — деди. 20
Шуниң билән бу Йәһудийлар йәнә униңға:
— Бу ибадәтханини ясаватқили һазирғичә
қириқ алтә жил болған турса, сән уни
қандақсигә үч күндила қуруп чиқалайсән?!
— деди. 21 Һалбуки, униң «ибадәтхана»
дегини униң өз тенини көрсәткән еди.
22 Шуңа, у өлүмдин тирилгәндин кейин,
мухлислири униң бу дегинини есигә алди
вә шундақла муқәддәс язмилардики бу
һәқтики бешарәткә һәмдә Әйсаниң ейтқан
сөзигә ишәнди. 23 Өтүп кетиш һейтида,
нурғун кишиләр униң Йерусалимда
көрсәткән мөҗизилик аламәтләрни көргән
болуп, униң намиға етиқат қилишти. 24
Лекин Әйса пүткүл инсанларниң [қәлбиниң]
қандақ екәнлигини билгәчкә, өзини уларға
тапшурмайтти. 25 Инсан тоғрилиқ һеч
кимниң униңға гувалиқ беришиниң һаҗити
йоқ еди; чүнки у инсанларниң қәлбидә немә
бар екәнлигини өзи биләтти.

3 Йәһудийлар [кеңәшмисиниң]
Пәрисийләрдин болған Никодим
исимлиқ бир йолбашчиси бар еди. 2 Бу
адәм бир кечиси Әйсаниң алдиға келип:
— Устаз, сениң Худадин кәлгән тәлим
бәргүчи екәнлигиңни билимиз. Чүнки
Худа униң билән биллә болмиса, һеч
кимниң сән көрсәткән бу мөҗизилик
аламәтләрни көрситиши қәтъий мүмкин
әмәс, — деди. 3 Әйса униңға җававән:
— Бәрһәқ, бәрһәқ, мән саңа шуни ейтип
қояйки, һеч ким жуқуридин туғулмиғичә,
Худаниң падишалиғини көрәлмәс! — деди.
4 Никодим: — Адәм қериғинида қандақму
қайтидин туғулсун? Анисиниң қосиғиға
қайта кирип туғулуши мүмкинму?! —
дәп сориди. 5 Әйса мундақ җавап бәрди:
— Бәрһәқ, бәрһәқ, мән саңа шуни ейтип
қояйки, һәм судин, һәм Роһтин туғулмиғичә,
һеч ким Худаниң падишалиғиға кирәлмәс!
6 Әттин туғулған болса әттур; роһтин
туғулған болса роһтур. 7 Саңа: «Жуқиридин
туғулушуңлар керәк» дегинимгә һәйран
қалма. 8 Шамал халиған тәрәпкә соқиду, сән
униң авазини аңлайсән, лекин қәйәрдин
келип, қәйәргә баридиғинини билмәйсән.
Роһтин туғулған һәр бириму шундақтур.
9 Никодим йәнә җававән Әйсаға: — Бу
ишлар қандақму мүмкин болар? — деди.
10 Әйса униңға җававән мундақ деди: —
«Сән Исраилниң өлимаси туруп, буниму
билмәмсән? 11 Бәрһәқ, бәрһәқ, мән саңа
шуни ейтип қояйки, биз билгинимизни
ейтимиз вә көргинимизгә гувалиқ беримиз,
лекин силәр бизниң гувалиғимизни қобул
қилмайсиләр. 12 Силәргә зиминдики
ишларни ейтсам ишәнмигән йәрдә, әрштики
ишларни ейтсам қандақму ишинисиләр?
13 Өзи әрштә болуп, әрштин чүшкүчидин,
йәни Инсаноғлидин башқа һеч ким әршкә
чиқмиди. 14 Муса чөлдә [туч] иланни
көтәргәндәк, Инсаноғлиму охшашла шундақ

егиз көтирилиши керәк. 15 Шундақ болғанда,
униңға етиқат қилғанларниң һәммиси һалак
болмай, мәңгүлүк һаятқа еришәләйду».
(aiōnios g166) 16 Чүнки Худа дуниядики
инсанларни шу қәдәр сөйидуки, Өзиниң
бирдин-бир йеганә Оғлини пида болушқа
бәрди. Мәхсити, униңға етиқат қилған һәр
бириниң һалак болмай, мәңгүлүк һаятқа
еришиши үчүндур. (aiōnios g166) 17 Худа Оғлини
дуниядики инсанларни гунаға бекитиш
үчүн әмәс, бәлки уларниң у арқилиқ
қутқузулуши үчүн дунияға әвәтти. 18
Кимки униңға етиқат қилғучи болса, гунаға
бекитилмәйду; лекин етиқат қилмиғучи
болса аллиқачан гунаға бекитилгәндур;
чүнки у Худаниң йәккә-йеганә Оғлиниң
намиға етиқат қилмиған. 19 Вә гунаға
бекитиш сәвәви мана шуки, нур дунияға
кәлгән болсиму, инсанлар нурни әмәс,
бәлки қараңғулуқни яхши көрди; чүнки
уларниң әмәллири рәзил еди. 20 Чүнки
рәзиллик қилғучи һәр бири нурни яман
көрүп вә өзиниң қилған-әткәнлириниң
ашкарә қилинмаслиғи үчүн нурға кәлмәйду;
21 лекин һәқиқәтни жүргүзгүчи болса,
әмәллирини Худаға тайинип қилғанлиғи
аян болсун дәп, нурға келиду. 22 Бу
ишлардин кейин, Әйса мухлислири билән
Йәһудийә зиминиға барди; у у йәрдә улар
билән биллә туруп, кишиләрни чөмүлдүрди.
23 Шу чағда Йәһя [пәйғәмбәрму] Салим
йезисиниң йенидики Айнон дегән йәрдә
кишиләрни чөмүлдүрүвататти. Чүнки у
йәрниң сүйи мол еди. Кишиләр униң
алдиға келишип, чөмүлдүрүшни қобул
қилишатти 24 (чүнки шу чағда Йәһя
техи зинданға ташланмиған еди). 25 [шу
вақитларда] Йәһяниң мухлислири бир
Йәһудий киши билән таһарәт қаидилири
тоғрисида бәс-муназирә қилишип қалди. 26
Андин мухлислар Йәһяниң йениға келип:
— Устаз, Иордан дәриясиниң у қетида
сән билән биргә болған, өзүң [тәрипләп]
гувалиқ бәргән һелиқи киши мана һазир
өзи кишиләрни чөмүлдүрүватиду, вә
һәммә адәм униң йениға кетишиватиду,
— деди. 27 Йәһя мундақ җавап бәрди: —
Әгәр униңға әрштин ата қилинмиған болса,
инсан һеч нәрсигә егә болалмайду. 28
Мениң силәргә: «Мән Мәсиһ әмәс, пәқәт
униң алдида әвәтилгәнмән» дегинимгә
өзүңлар гувачисиләр. 29 Келинчәкни әмригә
алғучи жигиттур; қолдиши жигитниң
авазини күтиду; қолдаш униң авазини
аңлап, қәлбидә толиму хурсән болиду.
Шуниңға охшаш, мәндиму хурсәнлик
толуп ташиду. 30 Униң жүксилиши,
мениң аҗизлишишим муқәррәрдур. 31
Үстүндин кәлгүчи һәммидин үстүндур.
Зиминдин кәлгүчи зиминға тәвә болуп
зиминдики ишларни сөзләйду. Әрштин
кәлгүчи һәммидин үстүндур; 32 өзиниң
[әрштә] көргән вә аңлиғанлири болса, у
булар тоғрилиқ гувалиқ бериду; бирақ һеч
ким униң гувалиқини қобул қилмайду. 33
[Һалбуки], кимки униң гувалиқини қобул
қилған болса, Худаниң һәқ екәнлигигиму
мөһүрини басқан болиду. 34 Чүнки Худа
әвәткини Худаниң сөзлирини сөзләйду;
чүнки Худа Роһни [униңға] өлчәм билән
кәмләп бәрмәс. 35 Ата Оғулни сөйиду вә
һәммә ишларни униң қолиға тапшурғандур.
36 Оғулға етиқат қилғучи мәңгүлүк һаятқа
егидур. Лекин Оғулға итаәт қилмиғучи
һаятни һеч көрмәйду, бәлки Худаниң ғәзиви
шундақларниң үстидә туриду. (aiōnios g166)

4 Әнди Пәрисийләрниң «Әйсаниң мухлис
қилип чөмүлдүргәнлири Йәһяниңкидин
көп екән» дегән хәвәрни аңлиғинини
Рәб уққандин кейин 2 (әмәлийәттә Әйса
өзи әмәс, мухлислири чөмүлдүрәтти)
3 у Йәһудийә өлкисидин чиқип йәнә
Галилийәгә кәтти. 4 Әнди у йол үстидә
Самарийә өлкисидин өтүши керәк еди.
5 Шуниң билән у Яқуп өз оғли Йүсүпкә
бәргән йәргә йеқин болған Самарийәниң
Сихар дегән бир шәһиригә кәлди. 6 Шу
йәрдә «Яқупниң қудуғи» бар еди. Әйса
сәпиридә чарчиғинидин қудуқниң қешиға
келип олтарди. Бу тәхминән алтинчи саат
еди. 7 Әйсаниң мухлислири йемәклик
сетивелиш үчүн шәһәргә кирип кәткән
еди. Шу чағда, Самарийәлик бир аял

су алғили кәлди. Әйса униңға: — Маңа
ичкили су бәргин, — деди. 9 Аял униңдин:
— Өзиңиз Йәһудий турсиңиз, мәндәк
Самарийәлик бир аялдин қандақларчә
ичкили су тәләп қилип қалдиңиз? — дәп
сориди (чүнки Йәһудийлар Самарийәликләр
билән һеч қандақ барди-кәлди қилмайтти).
10 Әйса униңға җававән: — Әгәр сән
Худаниң соғитиниң немилиги вә сәндин су
сориғучиниң ким екәнлигини билсәңиди,
ундақта сән униңдин тиләйттиң вә у саңа
һаятлиқ сүйини берәтти. 11 Аял униңдин: —
Тәхсир, су тартқидәк һеч нәрсиңиз болмиса,
униң үстигә қудуқ чоңқур турса, һаятлиқ
сүйини нәдин алисиз? 12 Әҗәба, бу қудуқни
бизгә [мирас] қалдурған атимиз Яқуптин
улуқмусиз? Бу қудуқтин өзи, оғуллири вә
мал-варанлириму су ичкән — деди. 13 Әйса
униңға җававән: — Бу суни ичкән һәр ким
йәнә уссайду. 14 Амма мән беридиған суни
ичкүчи һәр ким мәңгүгә уссимайдиған
болиду вә бәлки мән униңға беридиған
су униң ичидә уни мәңгүлүк һаятлиққа
елип баридиған, урғуп чиқидиған бир булақ
болиду, — деди. (aiōn g165, aiōnios g166) 15 Аял:
— Тәхсир, маңа бу судин бәргәйсизки,
мән йәнә уссимайдиған вә мошу йәргә су
тартқили иккинчи кәлгүчи болмайдиған
болай! — деди. 16 Әйса: — Берип ериңни
бу йәргә чақирип кәлгин, — деди. 17 —
Ерим йоқ, — дәп җавап бәрди аял. — Ерим
йоқ дәп, раст ейттиң. 18 Чүнки бәш әргә
тәгдиң вә һазир сәндә болғини сениң ериң
әмәс. Буни тоғра ейттиң! — деди Әйса.
19 Аял униңға: — Тәхсир, әнди көрдүмки,
сиз әслидә пәйғәмбәр екәнсиз! 20 Ата-
бовилиримиз бу тағда ибадәт қилип кәлгән,
лекин силәр [Йәһудийлар] «Ибадәтни
Йерусалимда қилиш керәк!» дәвалисиләрғу?
— деди. 21 Әйса униңға мундақ деди:
— Ханим, маңа ишәнгин, шундақ бир
вақти-саити келидуки, силәрниң Атиға
ибадәт қилишиңлар үчүн нә бу тағда яки
нә Йерусалимда болушуңларниң һаҗити
қалмайду. 22 Силәр ибадәт қилғиниңларни
билмәйсиләр; бирақ биз кимгә ибадәт
қилғинимизни билимиз. Чүнки ниҗат-
қутқузулуш Йәһудийлар арқилиқ болиду.
23 Лекин шундақ бир вақит келиду — вә
шундақла һазир кәлдики, һәқиқий ибадәт
қилғучилар Атиға роһ вә һәқиқәт билән
ибадәт қилиду. Ата Өзигә әнә шундақ
һәқиқий ибадәт қилғучиларни издимәктә.
24 Худа роһтур вә униңға ибадәт қилғучилар
роһ вә һәқиқәт билән Униңға ибадәт қилиши
керәктур. 25 Аял униңға: — Мәсиһниң,
йәни «Мәсиһләнгән Қутқазғучи» дегәнниң
келидиғанлиғини билимән. У кәлгәндә,
бизгә һәммә ишларни ейтип бериду — деди.
26 Әйса униңға: — Сән билән сөзлишиватқучи
мән дәл шудурмән! — деди. 27 Шу чағда
униң мухлислири қайтип кәлди. Улар униң
бир аял билән сөзлишиватқанлиғиға һаң-
таң қелишти; лекин һеч қайсиси униңдин:
«Униңдин немә издәйсән?» яки «Немишкә
униң билән сөзлишисән?» дәпму сorimиди.
28 Шуниң билән аял козисини ташлап қоюп,
шәһәргә қайтип берип, кишиләргә: 29
— Җүрүңлар, һаятимда қилғанлиримниң
һәммисини маңа ейтип бәргән бир кишини
көрүп келиңлар. Әҗәба, Мәсиһ шумиду? —
деди. 30 Буниң билән халайиқ шәһәрдин
чиқип, Әйсаниң алдиға келишти. 31 Шу
арилиқта мухлислири униңға: — Устаз, бир
нәрсә йәвалсаңчу? — дәп өтүнүшти. 32 Лекин
у уларға: — Мениң силәр билмәйдиған бир
йемәклигим бар, — деди. 33 Мухлислар
бир-биригә: — Әҗәба, бириси униңға
йегили бир нәрсә әкелип бәргәнмиду? —
дейишти. 34 Әйса уларға мундақ деди: —
Мениң йемәклигим — мени Әвәткүчиниң
ирадисини әмәлгә ашуруш вә униң [маңа
тапшурған] хизмитини тамамлаштур. 35
— Силәр: «Һосул йеғишқа йәнә төрт ай
қалди» дәватмамсиләр? Мана, силәргә
ейтайки, бешиңларни көтирип етизларға
қараңлар, зираәтләр сарғийип орушқа тәйяр
болди! 36 Вә ормичи иш һәққини алиду вә
мәңгүлүк һаятқа топланған һосулни жиғиду,
шуниң билән териғучи билән ормичи тәң
шатлиниду. (aiōnios g166) 37 Чүнки бу ишта
«бири терийду, йәнә бири жиғиду» дегән сөз
әмәлгә ашурулиду. 38 Мән силәрни өзүңлар
әмгәк сиңдүрмигән һосулни жиғишқа

әвәттим; башқилар әмгәк қилди вә силәр
уларниң әмгигиниң мевисини елишқа
несип болдуңлар. 39 Шу шәһәрдики
нурғун Самарийәликләр һелиқи аялниң:
«У һаятимда қилғанлиримниң һәммисини
маңа ейтип бәрди» дегән гувалиқ сөзини
аңлап, Әйсаға етиқат қилди. 40 Шуңа, улар
униң алдиға келип, униң өзлири билән
биллә турушини өтүнүшкили турди; шуниң
билән у у йәрдә икки күн турди. 41 Униң сөз-
калами арқилиқ техиму көп адәм униңға
етиқат қилди. 42 Улар аялға: — Бизниң
етиқат қилишимиз әнди сениң сөзлириң
сәвәвидин әмәс, чүнки өзимиз уни аңлидуқ
вә билдуқки, дунияниң Қутқузғучиси дәл
шу кишидур! — дейишти. 43 Бу икки күндин
кейин у шу йәрдин чиқип Галилийәгә
қарап маңди 44 (чүнки Әйса өзи: «Һеч бир
пәйғәмбәрниң өз жутида иззити йоқтур»
дәп гувалиқ бәргән еди). 45 Шуниң билән
у Галилийәгә кәлгинидә, Галилийәликләр
униң [өтүп кетиш] һейтида Йерусалимда
қилған әмәллириниң һәммисини көргәчкә,
уни қарши елишти (чүнки уларму һейтқа
чиққан еди). 46 Әнди Әйса бу қетим
Галилийәдики Кана йезисиға йәнә барди
(у дәл шу йәрдә суни шарапқа айландурған
еди). [Шу күнләрдә], Кәпәрнаһум шәһиридә
оғли кесәл болуп ятқан бир орда әмәлдари
бар еди. 47 У Әйсаниң Йәһудийәдин
Галилийәгә кәлгәнлигини аңлап, униң
алдиға барди вә: — [Өйүмгә] чүшүп, сәкратта
ятқан оғлумни сақайтип бәргәйла! — дәп
тохтимай илтижа қилди. 48 Шуниң билән,
Әйса униңға: — Силәр [Галилийәликләр]
мөҗизилик аламәтләр вә карамәтләрни
көрмигичә, һеч етиқат қилмайсиләр! —
деди. 49 Орда әмәлдари Әйсаға: — Тәхсир,
балам өлмәстә чүшкәйла! — деди. 50 Әйса
униңға: — Барғин, оғлуң һаят қалди! —
деди. Һелиқи адәм Әйсаниң ейтқан сөзигә
ишинип, өйигә қарап маңди. 51 Йолда
кетип барғинида, униң қуллири алдиға
чиқип, балилири һаят, дәп уқтурди. 52
Әмәлдар улардин оғлиниң қайси саттин
башлап яхшилинишқа йүзләнгәнлигини
соривиди, улар: — Түнүгүн йәттинчи
сааттә қизитмиси янди, — дейишти.
53 Балиниң атиси буниң дәл Әйсаниң
өзигә: «Оғлуң һаят қалди!» дегән саат
екәнлигини билип йәтти. Шуниң билән
өзи пүткүл аилисидикиләр билән биллә
етиқат қилишти. 54 Бу Әйсаниң Йәһудийәдин
Галилийәгә кәлгәндин кейинки көрсәткән
иккинчи мөҗизилик аламити еди.

5 Бу ишлардин кейин, Йәһудийларниң
бир һейти йетип кәлди вә Әйса
Йерусалимға чиқти. 2 Йерусалимдики «Қой
дәрвазиси»ниң йенида ибраний тилида
«Бәйт-Әсда» дәп атилидиған бир көлчәк
болуп, униң әтрапида бәш пешайван бар
еди. 3 Бу пешайванлар астида бир топ
бемарлар, йәни қариғу, токур вә паләчләр
йетишатти. Улар у йәрдә йетип көлчәкниң
сүйиниң чайқилишини күтәтти. 4 Чүнки бир
пәриштә мәлум вақитларда көлчәккә чүшүп
суни урғутидикән; су урғуғанда көлчәккә
биринчи болуп чүшкән киши өзини басқан
һәр қандақ кесәлдин сақийидикән. 5 Әнди
у йәрдә оттуз сәккиз жилдин бери ағриқ
азави тартқан бир бемар бар еди. 6 Әйса бу
адәмниң шу йәрдә ятқинини көрди вә униң
узундин шу һаләттә екәнлигини билип,
униңдин: — Сақийишни халамсән? — дәп
сориди. 7 Бемар униңға җававән: — Тәхсир,
су чайқалғанда мени суға чүшүридиған
адимим йоқ. Мән чүшәй дегичә, башқилар
мениң алдимда чүшүвалиду, — деди. 8 Әйса
униңға: — Орнуңдин тур, орун-көрпәңни
жиғиштуруп маңғин! — деди. 9 Һелиқи
адәм шуан сақийип, орун-көрписини
жиғиштуруп көтирип маңди. Шу күни
шабат күни еди. 10 Шуңа [бәзи] Йәһудийлар
сақайған кишигә: — Бүгүн шабат күни турса,
орун-көрпәңни көтириш [Тәвратта] саңа
мәнъий қилинған! — деди. 11 Лекин у уларға
җававән: — Мени сақайтқан киши өзи маңа:
«Орун-көрпәңни жиғиштуруп маңғин»
дегән еди! — деди. 12 Улар униңдин: —
Әнди саңа: «Орун-көрпәңни жиғиштуруп
маңғин» дегән киши ким екән? — дәп
сорашти. 13 Бирақ сақайған адәм униң ким
екәнлигини билмәйтти. Чүнки у йәрдә адәм

көп болғанлиқтин, Әйса өзини далдиға
елип, астиғина кетип қалди. 14 Бу ишлардин
кейин Әйса һелиқи адәмни ибадәтханида
тепип униңға: — Мана, сақайдиң. Әнди
қайта гуна садир қилма, бешиңға техиму
еғир күлпәт чүшүп қалмисун! — деди. 15
Һелиқи адәм Йәһудийларниң қешиға берип,
өзини сақайтқан Әйса екәнлигини уқтурди.
16 Әйса бу ишларни шабат күни қилғанлиғи
үчүн, Йәһудийлар униңға зиянкәшлик
қилишқа башлиди. 17 Лекин Әйса уларға: —
Атам та һазирғичә тохтимастин иш қилип
кәлмәктә, мәнму ишләймән! — деди. 18
Шу сәвәптин Йәһудийлар уни өлтүрүшкә
техиму урунатти; чүнки у шабат күниниң
қаидисини бузупла қалмастин, йәнә Худани
«Атам» дәп чақирип, өзини Худаға баравәр
қилған еди. 19 Шуңа Әйса уларға җававән
мундақ деди: — Бәрһәқ, бәрһәқ, мән силәргә
шуни ейтип қояйки, Оғул өзлүгидин һеч
немә қилалмайду, бәлки пәқәт Атиниң
немә қиливатқанлиғини көрүп, андин шу
ишни қилиду. Ата немә иш қилса, Оғулму
шу ишни охшашла қилиду. 20 Чүнки Ата
Оғулни сөйиду вә Өзиниң қилидиған барлиқ
ишлирини униңға аян қилиду һәм силәрни
һәйран қалдурушқа булардин техиму зор вә
улуқ ишларни униңға аян қилиду. 21 Чүнки
өлгәнләрни Ата қандақ тирилдүрүп, уларға
һаятлиқ ата қилған болса, Оғулму шуниңға
охшаш өзи халиған кишиләргә һаятлиқ ата
қилиду. 22 Шуниңдәк, Ата Өзи һеч кимниң
үстидин һөкүм чиқармайду, бәлки барлиқ
һөкүм ишлирини Оғулға тапшурған. 23
Буниңдин мәхсәт, — инсанларниң һәммиси
Атиға һөрмәт қилғандәк, Оғулғиму охшашла
һөрмәт қилиши үчүндур. Кимки Оғулни
һөрмәтлимисә, уни әвәткүчи Атиниму
һөрмәтлимигәнләрдин болиду. 24 —
Бәрһәқ, бәрһәқ, мән силәргә шуни ейтип
қояйки, сөзүмни аңлап, мени Әвәткүчигә
ишәнгән һәр ким мәңгүлүк һаятқа еришкән
болиду; у адәм сораққа тартилмайду, бәлки
өлүмдин һаятлиққа өткән болиду. (aiōnios
g166) 25 — Бәрһәқ, бәрһәқ, мән силәргә
шуни ейтип қояйки, өлүкләрниң Худаниң
Оғлиниң авазини аңлайдиған вақит-саити
йетип кәлмәктә, шундақла һазир кәлдики,
аңлиғанлар һаятлиққа егә болиду. 26 Чүнки
Ата Өзидә қандақ һаятлиққа егә болса,
Оғулғиму өзидә шундақ һаятлиққа егә
болушни ата қилди 27 вә йәнә униңға
сорақ қилиш һоқуқиниму бәрди, чүнки
у Инсаноғлидур. 28 Буниңға тәәҗҗүп
қилмаңлар; чүнки барлиқ гөрдә ятқанлар
униң авазини аңлайдиған вақит келиду 29
вә улар шуан йәрликлиридин чиқишиду,
яхшилиқ қилғанлар һаятқа тирилиду,
яманлиқ қилғанлар сораққа тартилишқа
тирилиду. 30 Мән өзлүгүмдин һеч немә
қилалмаймән, пәқәт [Атамдин] аңлиғиним
бойичә һөкүм қилимән; вә мениң һөкүмүм
һәққанийдур, чүнки мениң издигиним
өзүмниң ирадиси әмәс, бәлки мени
әвәткүчиниң ирадисини әмәлгә ашуруштур.
31 — Әгәр өзүм үчүн өзүм гувалиқ бәрсәм
гувалиғим һәқиқәт һесапланмайду. 32 Лекин
мән үчүн гувалиқ беридиған башқа бириси
бар. Униң маңа беридиған гувалиқиниң
растлиғини билимән. 33 Силәр Йәһяға әлчи
әвәткиниңларда, у һәқиқәткә гувалиқ бәргән
34 ([әмәлийәттә], маңа инсанниң гувалиқини
қобул қилишимниң кериги йоқ; мениң
[Йәһя тоғрилиқ] шундақ ейтивақиним
пәқәтла силәрниң қутқузулушуңлар
үчүндур). 35 [Йәһя] болса көйүп нур чечип
турған бир чирақ еди вә силәр униң
йоруғида бир мәзгил шатлинишқа рази
болдуңлар. 36 Лекин Йәһяниң мән үчүн
бәргән гувалиғидинму улуқ бир гувалиқ
бар. У болсиму, ата маңа ада қилишқа
тапшурған әмәлләр, йәни мән қиливатқан
әмәлләр, булар мениң тоғрамда Атиниң
мени әвәткинигә гувалиқ бериду. 37 Вә
мени әвәткән Ата Өзиму мән үчүн гувалиқ
бәргәндур. Силәр һеч қачан униң авазини
аңлимидиңлар, қияпитини көрмидиңлар 38
вә униң сөз-калами силәрниң ичиңлардин
орун алмиди; чүнки Униң әвәткини
болса, униңға ишәнмәйсиләр. 39 Муқәддәс
язмиларни қетирқенип оқуп олтирисиләр;
чүнки улардин мәңгүлүк һаятқа егә болдуқ,
дәп қарайсиләр. Дәл бу язмилар мән
үчүн гувалиқ бәргүчидур. (aiōnios g166) 40

Шундақтиму силәр йәнила һаятлиққа
еришиш үчүн мениң йенимға келишни
халимайсиләр. 41 Мән инсанларниң
махтишини қобул қилмаймән; 42 лекин
мән силәрни билимәнки, ичиңларда
Худаниң муһәббити йоқ. 43 Мән Атамниң
нами билән кәлгәнмән, амма силәр
мени қобул қилмайсиләр. Һалбуки,
башқа бириси өз нами билән кәлсә,
силәр уни қобул қилисиләр. 44 Силәр
бир-бириңлардин иззәт-шөһрәт қобул
қилисиләр-ю, йеганә Худадин кәлгән иззәт-
шөһрәткә интилмисәңләр, ундақта силәр
қандақму етиқат қилалайсиләр?! 45 Бирақ
мени үстимиздин Атиға шикайәт қилиду,
дәп ойлимаңлар. Үстүңлардин шикайәт
қилғучи мән әмәс, бәлки силәр үмүт
бағлиған Муса [пәйғәмбәрдур]. 46 Чүнки
әгәр силәр растин Муса [пәйғәмбәргә]
ишәнгән болсаңлар, маңиму ишәнгән
болаттиңлар. Чүнки у [муқәддәс язмиларда]
мән тоғрилиқ пүткәндур. 47 Лекин униң
пүткәнлиригә ишәнмисәңләр, мениң
сөзлиримгә қандақму ишинисиләр?!

6 Бу ишлардин кейин, Әйса Галилийә
деңизи (Тиберияс деңизи дәпму
атилиду)ниң у қетиға өтти. 2 Зор бир топ
халайиқ у кесәлләрни сақайтқан мөҗизилик
аламәтлирини көрди вә униң кәйнидин
әгишип маңди. 3 Әйса тағқа чиқип, у йәрдә
мухлислири билән биллә олтарди. 4 У
чағда Йәһудийларниң һейти, йәни «өтүп
кетиш һейти»ға аз қалған вақит еди. 5 Әйса
бешини көтирип, зор бир топ халайиқниң
өзиниң алдиға келиватқанлиғини көрүп,
Филиптин: — Буларға йәйдиғанға нанни
нәдин алимиз? — дәп сориди 6 (лекин у бу
сөзни Филипни синаш үчүн ейтқан еди.
Чүнки у өзиниң немә қилидиғанлиғини
биләтти). 7 Филип җававән: — Икки
йүз динарға нан алсақму, һәр биригә
кичиккинә бир чишләмдин йейишкиму
йәтмәйду! 8 Мухлислардин бири, йәни
Симон Петрусниң иниси Андрияс Әйсаға: 9
— Бу йәрдә кичик бир оғул бала бар, униңда
бәш арпа нан билән икки кичик белиқ
бар. Лекин шунчә көп хәлиққә бу немә
болиду?! — деди. 10 Әйса: — Көпчиликни
олтарғузуңлар, — деди (у йәрдә от-чөп
мол өскән еди). Шуниң билән әр кишиләр
олтарди; уларниң сани бәш миңчә бар еди.
11 Әйса нанларни қолиға елип, [Худаға]
тәшәккүр ейтқандин кейин, олтарғанларға
үләштүрүп бәрди. Белиқларниму шундақ
қилди; көпчилик халиғанчә йеди. 12
Һәммәйлән йәп тоюнғанда, у мухлислириға:
— Ашқан парчиларни жиғиңлар, һеч
нәрсә зайә болмисун, — деди. 13 Шуниң
билән улар бәш арпа ненидин йәп ашқан
парчилирини он икки севәткә толдуруп
жиғивалди. 14 Әнди халайиқ Әйсаниң
көрсәткән бу мөҗизилик аламитини
көрүп: «Дунияға келиши муқәррәр болған
пәйғәмбәр һәқиқәтән мошу екән!» дейишти.
15 Шуниң билән Әйса уларниң келип өзини
падиша болушқа зорлимақчи болғанлиғини
билип, улардин айрилип, қайтидин тағқа
ялғуз чиқип кәтти. 16 Кәчқурун, Әйсаниң
мухлислири деңиз бойиға чүшүшти. 17
Улар бир кемигә олтирип, деңизниң у
қетидики Кәпәрнаһум шәһиригә қарап йол
елишти (қараңғу чүшүп кәткән еди вә Әйса
техичә уларниң йениға кәлмигән еди).
18 Қаттиқ боран чиқип, деңиз долқунлап
көтириливататти. 19 Мухлислар палақ
уруп он-он бир чақиримчә маңғанда,
Әйсаниң деңизниң үстидә меңип кемигә
йеқинлишиватқанлиғини көрүп, қорқушуп
кәтти. 20 Лекин у уларға: — Бу мән,
қорқмаңлар! — деди. 21 Шуни аңлап улар
уни кемигә чиқиривалғуси кәлди; у кемигә
чиқипла, кемә дәрһал улар баридиған
йәргә йетип барди. 22 Әтиси деңизниң у
тәрипидә қалған халайиқ [алдинқи күни]
у йәрдә Әйсаниң мухлислири чиққан
кемидин башқа кеминиң йоқлуғини,
Әйсаниң мухлислири шу кемигә чиққанда,
Әйсаниң улар биллә чиқмиғанлиғини, бәлки
мухлислириниң өзлирила кәткәнлигини
көргән еди. 23 Һалбуки, бир нәччә кемә-
қолвақ Тибериас шәһиридин Рәб тәшәккүр
ейтқандин кейин хәлиқ нан йегән йәргә
йеқин келип тохтиди. 24 Шуниң билән

халайиқ Әйсаниң вә мухлислириниң у йәрдә
йоқлуғини көрүпла, кемиләргә олтирип,
Әйсани издигили Кәпәрнаһум шәһиригә
маңди. 25 Улар уни деңизниң у тәрипидә
тепип униңға: — Устаз, бу йәргә қачан
кәлдиң? — дәп сорашти. 26 Әйса уларға
җававән: — Бәрһәқ, бәрһәқ, мән силәргә
шуни ейтип қояйки, силәр мени мөҗизилик
аламәтләрни көргәнлигиңлар үчүн әмәс,
бәлки нанлардин йәп тоюнғиниңлар үчүн
издәйсиләр. 27 Бузулуп кетидиған паний
озуқлуққа әмәс, бәлки мәңгү һаятлиққа
бақий қалидиған озуқлуққа интилип
ишләңлар; буни Инсаноғли силәргә бериду;
чүнки уни Ата, йәни Худа Өзи мөһүрләп
тәстиқлиған, — деди. (aiōnios g166) 28 Шуниң
билән улар униңдин: — Немигә интилип
ишлисәк андин Худаниң иш-хизмитидә
ишлигән болимиз? — дәп сорашти. 29
Әйса уларға җавап берип: — Худаниң
иш-хизмити дәл шуки, У әвәткинигә
етиқат қилишиңлардур, — деди. 30 Шуниң
билән улар йәнә: — Ундақ болса сән
бизни көрүп өзүңгә ишәндүргидәк қандақ
мөҗизилик аламәт яритисән? Зади немә
иш қилип берисән? 31 Ата-бовилиримиз
чөлдә жүргәндә, [Зәбурда]: «У уларға
әрштин чүшүрүлгән нан тәқдим қилди»
дәп пүтүлгәндәк, «манна»ни йегән —
дейишти. 32 Әйса уларға мундақ деди: —
Бәрһәқ, бәрһәқ, мән силәргә шуни ейтип
қояйки, силәргә асмандин чүшкән нанни
бәргүчи Муса әмәс, бәлки мениң Атамдур;
У [һазирму] силәргә асмандин чүшкән
һәқиқий нанни бериватиду. 33 Чүнки
Худаниң нени болса пүткүл дунияға һаятлиқ
ата қилидиған, әрштин чүшкүчидур. 34
— Тәхсир, һемишә бизгә шу нанни берип
турғайсән! — дейишти улар. 35 Әйса уларға
мундақ деди: — Һаятлиқ нени өзүмдурмән!
Мениң йенимға кәлгән һәр ким һеч
қачан ач қалмайду, маңа етиқат қилған
һәр ким һеч қачан уссимайду. 36 Лекин
силәргә ейтқинимдәк, силәр мени көргән
болсаңларму, етиқат қилмайватисиләр.
37 Ата маңа тапшурғанларниң һәр бири
йенимға келиду вә мениң йенимға
кәлгәнләрдин һеч қайсисини һәргиз
ташливәтмәймән. 38 Чүнки өз ирадәмни
әмәс, бәлки мени Әвәткүчиниң ирадисини
әмәлгә ашуруш үчүн әрштин чүштүм. 39
Мени Әвәткүчиниң ирадиси болса дәл
шуки, униң маңа тапшурғанлиридин һеч
бирини жүтүрмәй, бәлки ахирқи күни
уларниң һәммисини тирилдүрүшүмдин
ибарәт. 40 Чүнки мениң Атамниң ирадиси
шуки, Оғулға көз тикип қарап, униңға
етиқат қилғанларниң һәр бирини мәңгүлүк
һаятқаериштүрүштур; вә мән ахирқи күни
уларни тирилдүримән. (aiōnios g166) 41 Әнди
Йәһудийлар Әйсаниң: «Әрштин чүшкән
нан өзүмдурмән!» дегини үчүн униңға
нарази болуп ғотулдишишқа башлиди:
42 — «Бу Йүсүпниң оғли Әйса әмәсму?
Атисиниму, анисиниму тонуйдиған турсақ,
йәнә қандақларчә: — «Әрштин чүштүм!»
десун?» — дейишәтти улар. 43 Әйса җававән
уларға мундақ деди: — [Мениң тоғрамда]
өз ара ғотулдашмаңлар. 44 Мени әвәткән
Ата Өзи кишиләрниң қәлбини тартқузмиса,
һеч ким мениң йенимға келәлмәйду;
мениң йенимға кәлгән һәр бирини ахирқи
күни тирилдүримән. 45 Пәйғәмбәрләрниң
язмилирида: «Уларниң һәммисигә Худа
тәрипидин үгитилиду» дәп пүтүлгәндур.
Шуңа, Атиниң [сөзини] тиңшиған вә
униңдин үгәнгән һәр бири мениң йенимға
келиду. 46 Бирақ бу бирәрким Атини көргән
дегәнлик әмәс; пәқәт Худаниң йенидин
кәлгүчи болса, у Атини көргәндур. 47
Бәрһәқ, бәрһәқ, мән силәргә шуни ейтип
қояйки, маңа етиқат қилғучи мәңгүлүк
һаятқа егидур. (aiōnios g166) 48 Һаятлиқ нени
өзүмдурмән. 49 Ата-бовилириңлар чөлләрдә
«манна» йегини билән йәнила өлди. 50
Лекин мана, әрштин чүшкән нан дәл
шундақки, бириси униңдин йегән болса
өлмәйду. 51 Әрштин чүшкән һаятлиқ нени
өзүмдурмән; кимдәким бу нандин йесә,
әбәдил-әбәткичә яшайду. Мән беридиған
шу нан болса мениң әт-тенимдур, пүткүл
дуниядикиләр һаятқа егә болсун дәп, мән
уни атимақчимән. (aiōn g165) 52 Бу сөз билән
Йәһудийлар өз ара талаш-тартиш қилишиқа

башлап: — Бу адәм бизниң йейишимизгә
өзиниң әт-тенини қандақ берәлисун?! —
дейишәтти. 53 Шуңа Әйса уларға мундақ
деди: — Бәрһәқ, бәрһәқ, мән силәргә шуни
ейтип қояйки, силәр Инсаноғлиниң әт-
тенини йемигичә вә қенини ичмигичә,
силәрдә һаятлиқ болмайду. 54 Әт-тенимни
йегүчи вә қенимни ичкүчи мәңгүлүк һаятқа
еришкән болиду вә мән уни ахирқи күни
тирилдүримән. (aiōnios g166) 55 Чүнки әт-
теним һәқиқий озуқлуқ, қеним болса
һәқиқий ичимликтур. 56 Әт-тенимни йегүчи
вә қенимни ичкүчи мәндә яшайду вә
мәнму униңда яшаймән. 57 Һаят Ата мени
әвәткән вә мән Атиниң болғанлиғидин
яшаватқинимдәк, мени йегүчи киши
һәм мениң васитәм билән яшайду. 58
Мана бу әрштин чүшкән нандур. Бу нан
ата-бовилириңлар йегән «[манна]»дәк
әмәс; чүнки улар «[манна]»ни йейиши
билән өлди; бирақ бу нанни истемал
қилғучи болса мәңгү яшайду! (aiōn g165) 59
Бу сөзләрни у Кәпәрнаһумдики синагогда
тәлим бәргинидә ейтқан еди. 60 Шуниң
билән униң мухлислиридин нурғунлири
буни аңлиғанда: — Бу тәлим бәк еғир
екән! Буни ким аңлап көтирәлисун? —
дейишти. 61 Бирақ өз ичидә мухлислириниң
бу тоғрисида ғотулдашқинини билгән Әйса
уларға: — Бу сөзүм силәрни тайдурдиму?
62 Әнди мабада Инсаноғлиниң әсли кәлгән
жайға көтириливатқинини көрсәңлар,
қандақ болар?! 63 [Инсанға] һаятлиқ бәргүчи
— Роһтур. Инсанниң әтлири болса һеч
қандақ пайда бәрмәйду. Мән силәргә
ейтқан сөзлирим болса һәм роһтур вә һәм
һаятлиқтур. 64 Лекин араңлардин етиқат
қилмиған бәзиләр бар, — деди (чүнки
Әйса етиқат қилмиғанларниң вә өзигә
сатқунлуқ қилидиғанниң ким екәнлигини
баштила биләтти). 65 Шуниң билән у мундақ
деди: — Мән шу сәвәптин силәргә шуни
ейттимки, Атамдин ата қилинмиса, һеч
ким мениң йенимға келәлмәйду! 66 Шу
вақиттин тартип мухлислиридин хелә
көпи чекинип чиқип, униң билән йәнә
маңмайдиған болди. 67 Шуңа Әйса он
иккиләндин: — Силәрму, һәм [мәндин]
кетишни халамсиләр? — дәп сориди. 68
Симон Петрус униңға жавап қилип: — И Рәб,
биз кимниң йениға кетәттуқ? Мәңгү һаятлиқ
сөзлири сәндилидур! (aiōnios g166) 69 Вә
шуниңға ишәндуқ вә шуни билип йәттуқки,
сән Худаниң Муқәддәс Болғучисидурсән! —
деди. 70 Әйса уларға җававән: — Мән силәр
он иккиңларни таллидим әмәсму, бирақ
араңларда бириси Иблистур! — деди 71
(униң бу дегини Ишқарийотлуқ Симонниң
оғли Йәһудани көрсәткән еди, чүнки Йәһуда
он иккиләнниң бири болғини билән, кейин
өзигә сатқунлуқ қилиду).

7 Бу ишлардин кейин, Әйса Галилийәдә
айлинип жүрди. У Йәһудийәдә айлинип
жүрүшни халимайтти, чүнки [шу йәрдики]
Йәһудийлар униңға қәст қилмақчи еди. 2 Бу
чағда, Йәһудийларниң «кәпиләр һейти»ға аз
қалған еди. 3 Шуңа Әйсаниң инилири униңға:
— Мошу йәрдин айрилип Йәһудийәгә
барғин, шуниң билән мухлислириңму
[карамәт] әмәллириңни көрәләйду! 4 Чүнки
өзини хәлиқ-аләмгә тонутмақчи болған
һеч ким йошурун жайда иш қилмайду.
Бу әмәлләрни қиливатқан екәнсән, өзүңни
дунияға көрсәт! — дейишти. 5 Чүнки
униң инилириму униңға етиқат қилмиған
еди. 6 Шуңа Әйса уларға: — Мениң вақит-
саитим техи кәлмиди. Лекин силәргә
нисбәтән һәрвақит мунаситтур. 7 Бу
дуниядики кишиләр силәргә һәргиз өч
болмайду; лекин мени өч көриду. Чүнки
мән уларниң қилмишлирини рәзил дәп
гувалиқ бериватимән. 8 Силәр бу һейтқа
бериверіңлар. Мән бу һейтқа бармаймән,
чүнки мениң вақит-саитим техи йетип
кәлмиди, — деди. 9 Әйса бу сөзләрни
қилип, Галилийәдә қалди. 10 Әйсаниң
инилири һейтқа чиққандин кейин, у өзиму
униңға барди. Амма ашкарә әмәс, йошурун
барди. 11 Һейтта Йәһудийлар уни издәп:
«У қәйәрдидур?» дәп сораватати. 12
Кишиләр арисида униң тоғрисида көп ғул-
ғула болди. Бәзиләр уни: «Яхши адәм!»
десә, йәнә бәзиләр: «Яқ, у халайиқни

аздуруватиду!» дейишти. 13 Бирақ Йәһудий
[чоңлиридин] қорқуп, һеч ким очуқ-ашкарә
униң гепини қилмайтти. 14 Һейтниң йерими
өткәндә, Әйса ибадәтхана һойлилириға
кирип хәлиққә тәлим беришкә башлиди.
15 Йәһудийлар: — Бу адәм һеч қандақ
тәлим алмиған туруқлуқ, униң қандақму
мунчә көп билими болсун? — дәп һаң-таң
қелишти. 16 Әйса уларға: — Бу тәлимләр
мениң әмәс, бәлки мени Әвәткүчиниңкидур.
17 Униң ирадисигә әмәл қилишқа өз
ирадисини бағлиған һәр ким бу тәлим
тоғрилиқ — униң Худадин кәлгәнлигини яки
өзлүгүмдин ейтиватқанлиғимни билиду. 18
Өз алдиға сөзлигән киши өз шан-шәривини
издәйду, лекин өзини әвәткүчиниң шан-
шәривини издәйдиған киши һәқ-садиқтур,
униңда һәққанийсизлиқ йоқтур. 19 Муса
[пәйғәмбәр] силәргә Тәврат қанунини
тапшурған әмәсму? Лекин һеч қайсиңлар бу
қанунға әмәл қилмайватисиләр! Немишкә
мени өлтүрмәкчи болисиләр? — деди.
20 Көпчилик: — Саңа җин чаплишипту!
Сени өлтүрмәкчи болған ким екән? —
дейишти. 21 Әйса уларға мундақ җавап
бәрди: — Мән бир карамәтни яритишим
билән һәммиңлар һаң-таң қелиштиңлар.
22 — Әнди Муса [пәйғәмбәр] силәргә
хәтнә қилиш тоғрилиқ әмир қалдурған
(әмәлийәттә болса хәтнә қилиш Муса
пәйғәмбәрдин әмәс, ата-бовилардин қалған),
шуңа силәр шабат күнигә [тоғра келип
қалсиму] шу күнидә адәмниң хәтнисини
қиливерисиләр. 23 Әнди Тәврат қануниға
хилаплиқ қилинмисун дәп шабат күнидә
адәм хәтнә қилинған йәрдә, мән шабат
күнидә бир адәмни сәллимаза сақайтсам,
силәр немә дәп маңа аччиқлинисиләр? 24
Сиртқи қияпәткә қарап һөкүм қилмаңлар,
бәлки һәққаний һөкүм қилиңлар! 25 У
вақитта Йерусалимлиқларниң бәзилири:
— [Чоңлар] өлтүрмәкчи болған киши
бу әмәсмиди? 26 Ашкарә сөзләватсиму,
униңға қарши һеч нәрсә демидиғу! Дәрвәқә,
ақсақалларниң униң Мәсиһ екәнлигини
билип йәткәнму? 27 Һалбуки, бу адәмниң
қәйәрдин кәлгәнлигини биз ениқ билимиз.
Лекин Мәсиһ кәлгәндә, униң қәйәрдин
кәлгәнлигини һеч ким билмәстиғу, —
дейишти. 28 Шуңа Әйса ибадәтхана
һойлисида тәлим бериветип, жуқури аваз
билән мундақ деди: — Силәр мени тонуймиз
һәмдә мениң қәйәрдин кәлгәнлигимниму
билимиз, [дәватисиләр]?! Бирақ мән
өзлүгүмдин әмәс, мән мени Әвәткүчидин
[кәлдим], У һәқтур; бирақ силәр Уни
тонумайсиләр. 29 Мән Уни тонуймән. Чүнки
мән Униң йенидин кәлдим, мени У әвәтти.
30 Шуңа улар уни тутуш йолини издәйтти,
лекин һеч ким униңға қол салмиди; чүнки
униң вақит-саити техи йетип кәлмигән
еди. 31 Лекин халайиқ арисидики нурғун
кишиләр униңға етиқат қилди. Улар:
«Мәсиһ кәлгәндә бу киши көрсәткән
мөҗизилик аламәтләрдин артуқ [мөҗизә]
яриталарму?!» дейишти. 32 Пәрисийләр
халайиқниң у тоғрилиқ ғул-ғула болуватқан
бу гәп-сөзлирини аңлиди; шуниң билән
Пәрисийләр билән баш каһинлар уни тутуш
үчүн бир нәччә қаравулларни әвәтти.
33 Шуниң билән Әйса: — Йәнә бир аз
вақит силәр билән биллә болимән, андин
мени Әвәткүчиниң йениға кетимән. 34
Мени издәйсиләр, лекин тапалмайсиләр.
Мән баридиған йәргә баралмайсиләр, —
деди. 35 Буниң билән, Йәһудийлар бир-
биригә: — У биз тапалмиғидәк қәйәрләргә
барар? Грекләр арисидики тарқақ Йәһудий
муһаҗирларниң йениға берип, грекларға
тәлим берәмдиғанду? 36 «Мени издәйсиләр,
лекин тапалмайсиләр. Мән баридиған
йәргә баралмайсиләр» дегини немисиду?
— дейишти. 37 Һейтниң ахирқи һәм
әң катта күни, Әйса орнидин туруп,
жуқури аваз билән: — Кимдәким уссиса,
мениң йенимға келип ичсун! 38 Маңа
етиқат қилғучи кишиниң худди муқәддәс
язмиларда ейтилғинидәк, ич-бағридин
һаятлиқ сүйиниң дәриялири еқип чиқиду!
— дәп җакалиди 39 (у бу сөзни өзигә етиқат
қилғанларға ата қилинидиған Муқәддәс
Роһқа қарита ейтқан еди. [Худаниң] Роһи
техи һеч кимгә ата қилинмиғанмиди, чүнки
Әйса техи шан-шәривигә кирмигән еди).

40 Халайиқ ичидә бәзиләр бу сөзни аңлап:
— [Келиши муқәррәр болған] пәйғәмбәр
һәқиқәтән мошу екән! — дейишти. 41
Бәзиләр: «Бу Мәсиһ екән!» дейишәтти. Йәнә
бәзиләр болса: «Яқ, Мәсиһ Галилийәдин
келәттиму? 42 Муқәддәс язмиларда, Мәсиһ
[падиша] Давутниң нәслидин һәм Давутниң
жути Бәйт-Ләһәм йезисидин келиду,
дейилмигәнмиди?» — дейишти. 43 Буниң
билән, халайиқ униң вәҗидин иккигә
бөлүнүп кәтти. 44 Бәзилири уни тутайли
дегән болсиму, лекин һеч ким униңға қол
салмиди. 45 Қаравуллар [ибадәтханидин]
баш каһинлар билән Пәрисийләрниң йениға
қайтип кәлгәндә, улар қаравулларға: —
Немә үчүн уни тутуп кәлмидиңлар? —
дәп сорашти. 46 Қаравуллар: — Һеч ким
һеч қачан бу адәмдәк сөзлигән әмәс! —
дәп җавап беришти. 47 Пәрисийләр уларға
җававән: — Силәрму аздурулдуңларму?
48 Ақсақаллардин яки Пәрисийләрдин
униңға етиқат қилғанлар болғанму?! 49
Лекин Тәврат қанунини билмәйдиған бу
чүпрәндиләр ләнәткә қалиду! — дейишти.
50 Уларниң арисидин бири, йәни бурун
ахшамда Әйсаниң алдиға кәлгән Никодим
уларға: 51 — Тәврат қанунимиз авал кишиниң
немә қилғинини өзидин аңлап билмәй
туруп, униңға һөкүм чиқирамду! 52 Улар
җавап қилип: — Сәнму Галилийәдинму?
[Муқәддәс язмиларни] көр, қетирқинип оқуп
бақ, Галилийәдин һеч қандақ пәйғәмбәр
чиқмайду! — деди. 53 Шуниң билән [уларниң]
һәр бири өз өйигә кәтти.

8 Әйса болса Зәйтун теғиға чиқип кәтти.
2 Әтиси сәһәрдә, у йәнә ибадәтхана
һойлилириға кирди вә халайиқниң һәммиси
униң йениға келишкән еди. У олтирип,
уларға тәлим беришкә башлиди. 3 [Шу
чағда], Тәврат устазлири билән Пәрисийләр
зина қилип тутулуп қалған бир аялни
униң алдиға елип келишти. Улар аялни
оттуриға чиқирип, 4 униңдин: — Устаз,
бу аял дәл зина үстидә тутувелинди. 5
Муса [пәйғәмбәр] Тәврат қанунида бизгә
мошундақ аялларни чалма-кесәк қилип
өлтүрүшни әмир қилған. Әнди сәнчә, уни
қандақ қилиш керәк? — дәп сорашти. 6
Әнди уларниң бундақ дейиштики нийити,
уни қапқанқа чүшүрүп, униң үстидин әрз
қилғидәк бирәр банә издәш еди. Амма
Әйса еңишип, бармиғи билән йәргә бир
немиләрни язғили турди. 7 Улар шу соални
тохтимай соравататти, у руслинип уларға:
— Араңлардики ким гунасиз болса, [бу]
[аялға] биринчи ташни атсун! — деди. 8
Андин у йәнә еңишип, йәргә йезишни
давамлаштурди. 9 Улар бу сөзни аңлап, алди
билән яшанғанлири, андин қалғанлири
бир-бирләп [һәммиси] у йәрдин чиқип
кетишти. Ахирида Әйса оттурида өрә турған
һелиқи аял билән ялғуз қалди. 10 Әйса
руслинип туруп, шу аялдин башқа һеч
кимни көрмигән болуп, униңдин: Ханим,
саңа һелиқи шикайәт қилғанлар қени? Сени
гунаға бекитидиған һеч ким чиқмидиму? —
дәп соривиди, 11 — Һәзрәтлири, һеч ким
чиқмиди, — деди аял. Әйса: — Мәнму сени
гунаға бекитмәймән. Барғин, буниңдин
кейин йәнә гуна қилмиғин! — деди. 12
Шуңа Әйса йәнә көпчиликкә сөз қилип:
— Дунияниң нури өзүмдурмән. Маңа
әгәшкәнләр қараңғулуқта маңмайду, әксичә
һаятлиқ нуриға еришиду, — деди. 13
Пәрисийләр: — Сән өзүңгә өзүң гувалиқ
бериватисән. Шуңа сениң гувалиғиң раст
һесапланмайду, — дейишти. 14 Әйса уларға
җававән мундақ деди: — Һәтта мән өзүмгә
гувалиқ бәрсәмму, гувалиғим һәқтур, чүнки
мән өзүмниң қәйәрдин кәлгәнлигимни вә
қәйәргә баридиғанлиғимни билимән. Лекин
силәр қәйәрдин кәлгәнлигимни вә қәйәргә
баридиғанлиғимни билмәйсиләр. 15 Силәр
әт егилириниң өлчими бойичә һөкүм
қилисиләр. Бирақ мән һеч кимниң үстигә
һөкүм қилмаймән. 16 Мән һөкүм қилсамму,
һөкүмүм һәқиқийдур; чүнки мән ялғуз
әмәс, бәлки мени әвәткән Ата [бу ишта] мән
билән биллидур. 17 Силәргә тәвә болған
Тәврат қанунида: «Икки адәмниң гувалиғи
болса раст һесаплиниду» дәп пүтүлгәндур.
18 Раст, мән өзүм тоғрамда өзүм гувалиқ
беримән, вә мени әвәткән Атиму мениң

тоғрамда гувалиқ бериду. 19 Улар униңдин:
— Атаң қәйәрдә? — дәп сорашти. Әйса уларға
җавап берип: — Силәр я мени тонумайсиләр,
я Атамни тонумайсиләр; мени тонуған
болсаңлар, Атамниму тонуйттуңлар, —
деди. 20 Әйса бу сөзләрни ибадәтханида
тәлим бәргинидә, сәдиқә сандуғиниң
алдида туруп ейтқан еди. Бирақ һеч ким
уни тутмиди, чүнки униң вақит-саити техи
йетип кәлмигән еди. 21 Шуниң билән у
уларға йәнә: Мән бу йәрдин кетимән; силәр
мени издәйсиләр, лекин өз гунайиңлар
ичидә өлисиләр. Мән кетидиған йәргә
силәр баралмайсиләр, — деди. 22 Буниң
билән Йәһудийлар: — У: «Мән кетидиған
йәргә силәр баралмайсиләр» дәйду. Бу
униң өзини өлтүрүвалимән дегинимиду?
— дейишти. 23 Әйса уларға: — Силәр
төвәндиндурсиләр, мән жуқуридиндурмән.
Силәр бу дуниядиндурсиләр, мән бу
дуниядин әмәсмән. 24 Шуниң үчүн силәргә:
«Гуналириңлар ичидә өлисиләр» дедим.
Чүнки силәр мениң «[Әзәлдин] Бар Болғучи»
екәнлигимгә ишәнмисәңлар, гуналириңлар
ичидә өлисиләр, — деди. 25 Сән зади
ким? — дәп сорашти улар. Әйса уларға:
— Башта силәргә немә дегән болсам, мән
шу. 26 Өзүмниң силәрниң тоғраңларда
вә үстүңлардин һөкүм қилидиған нурғун
сөзлирим бар; лекин мени Әвәткүчи
һәқтур вә мән Униңдин немини аңлиған
болса, буларнила дуниядикиләргә уқтуруп
ейтимән, — деди. 27 Улар униң өзлиригә
ейтқанлириниң Ата тоғрилиқ екәнлигини
чүшинәлмиди. 28 Шуңа Әйса мундақ
деди: Силәр Инсаноғлини көтәргәндин
кейин, мениң «[Әзәлдин] Бар Болғучи»
екәнлигимни билисиләр вә шундақла
һеч ишни өзлүгүмдин қилмиғанлиғимни,
пәқәт Атиниң маңа үгәткининила
сөзлигәнлигимниму билисиләр. 29 Мени
Әвәткүчи мән билән биллидур, У мени әсла
ялғуз қоймиди, чүнки мән һемишә Уни
хурсән қилидиған ишларни қилимән. 30
Әйса бу сөзләрни қиливатқан чағниң өзидә,
нурғун кишиләр униңға етиқат қилди. 31
Әйса өзигә етиқат қилған Йәһудийларға:
— Әгәр мениң сөз-каламимдин чиқмай
турсаңлар, мениң һәқиқий мухлислирим
болған болисиләр, 32 вә һәқиқәтни
билисиләр вә һәқиқәт силәрни азатлиққа
ериштүриду, — деди. 33 Улар җававән: —
Биз Ибраһимниң нәслимиз, — һеч қачан
һеч кимниң қуллуғида болмидуқ. Сән
қандақсигә: Азатлиққа еришсиләр, дәйсән?
— деди. 34 Әйса уларға җавап берип: —
Бәрһәқ, бәрһәқ, мән силәргә шуни ейтип
қояйки, гуна садир қилған киши гунаниң
қулидур. 35 Қул аилидә мәңгү турмайду,
лекин оғул мәңгү туриду. (aiōn g165) 36
Шуниң үчүн Оғул силәрни азат қилса,
һәқиқий азат болисиләр. 37 Силәрниң
Ибраһимниң нәсли екәнлигиңларни
билимән. Бирақ мени өлтүрмәкчи
болуватисиләр, чүнки мениң сөзүм
ичиңлардин орун алмиди. 38 Мән Атамниң
йенида көргәнлиримни ейтиватимән; силәр
болсаңлар өз атаңлардин көргәнлириңларни
қиливатисиләр! 39 Улар җавап берип: —
Бизниң атимиз Ибраһимдур, — деди. Әйса
уларға: — Әгәр Ибраһимниң пәрзәнтлири
болсаңлар, Ибраһимниң әмәллирини қилған
болаттиңлар! 40 Бирақ һазир әксичә мени,
йәни Худадин аңлиған һәқиқәтни силәргә
йәткүзгән адәмни өлтүрүшкә қәстләйсиләр.
Ибраһим ундақ ишни қилмиған. 41 Силәр
өз атаңларниң қилғинини қиливатисиләр!
— деди. — Биз һарамдин болған әмәсмиз!
Бизниң пәқәт бирла атимиз бар, У
болса Худадур! — дейишти улар. 42
Әйса уларға: — Атаңлар Худа болған
болса, мени сөйгән болаттиңлар; чүнки
мән Худаниң бағридин чиқип, бу йәргә
кәлдим. Мән өзлүгүмдин кәлгән әмәсмән,
бәлки Униң тәрипидин әвәтилгәнмән. 43
Сөзлиримни немишкә чүшәнмәйсиләр?
Ениқки, мениң сөз-каламим қулиқиңларға
кирмәйватиду! 44 Силәр атаңлар Иблистин
болғансиләр вә униң арзу-һәвәслиригә
әмәл қилишни халайсиләр. У аләм апиридә
болғандин тартип қатил еди вә униңда
һәқиқәт болмиғачқа, һәқиқәттә турмиған.
У ялған сөзлигәндә, өз тәбиитидин
сөзләйду, чүнки у ялғанчи вә шундақла

ялғанчилиқниң атисидур. 45 Лекин
мән һәқиқәтни сөзлигиним үчүн, маңа
ишәнмәйсиләр. 46 Қайсиңлар мени гунайи
бар дәп дәлилләләйсиләр, қени? Һәқиқәтни
сөзлисәм, немә үчүн маңа ишәнмәйсиләр?
47 Худадин болған киши Худаниң сөзлирини
аңлайду; силәр уларни аңлимайсиләр,
чүнки силәр Худадин болған әмәссиләр!
48 Йәһудийлар униңға җававән: — Әҗәба,
бизниң сени: «Самарийәлик һәм җин
чаплашқан адәм»сән дегинимиз тоғра
әмәсму? — дейишти. 49 Әйса җававән: —
Маңа җин чаплашқини йоқ, бәлки мән
Атамни һөрмәт қилимән; лекин силәр
маңа һөрмәтсизлик қиливатисиләр. 50 Мән
өз шан-шәривимни издимәймән; лекин
буни издигүчи һәм [униң үстидин] һөкүм
қилғучи Бириси бар. 51 Бәрһәқ, бәрһәқ,
мән силәргә шуни ейтип қояйки, мениң
сөз-каламимни тутидиған киши әбәдил-
әбәт өлүм көрмәйду. (aiōn g165) 52 Шуниң
билән Йәһудийлар униңға: — Саңа дәрвәқә
җин чаплашқанлиғини әнди билдуқ! Һәтта
[һәзрити] Ибраһим вә пәйғәмбәрләрму
өлгән турса, сән қандақсигә: «Мениң сөз-
каламимни тутидиған киши әбәдил-әбәт
өлүм тетимайду» дәйсән? (aiōn g165) 53 Әҗәба,
сән атимиз Ибраһимдин улуқмусән? У өлди,
пәйғәмбәрләр һәм өлди!? Сән өзүңни ким
қилмақчисән? 54 Әйса җававән мундақ деди:
— Әгәр мән өзүмни улуқлисам, ундақта
улуқлуғум һеч нәрсә һесапланмайтти.
Бирақ мени улуқлиғучи — силәр «У бизниң
Худайимиз» дәп атайдиған Атамниң Өзидур.
55 Силәр Уни тонумидиңлар, лекин мән
Уни тонуймән. Уни тонумаймән десәм,
силәрдәк ялғанчи болаттим; бирақ мән
Уни тонуймән вә Униң сөз-каламини
тутимән. 56 Атаңлар Ибраһим мениң
күнүмни көридиғанлиғидин яйрап-яшниди
һәм дәрвәқә уни алдин-ала көрүп шатланди.
57 — Сән техи әллик яшқа кирмәй туруп,
Ибраһимни көрдүңму? — дейишти улар. 58
Әйса уларға: — Бәрһәқ, бәрһәқ, мән силәргә
шуни ейтип қояйки, Ибраһим туғулмастила,
мән Бар Болғучидурмән! — деди. 59 Буниң
билән улар уни чалма-кесәк қилғили
қоллириға йәрдин таш алди; лекин Әйса
уларға көрүнмәй, уларниң оттурисидин
өтүп ибадәтханидин чиқип кәтти.

9 Вә у йолда кетиветип, туғма қариғу бир
адәмни көрди. 2 Мухлислири униңдин:
— Устаз, ким гуна қилип униң қариғу
туғулғиниға сәвәп болған? У өзиму я
ата-анисиму? — дәп сорашти. 3 Әйса
мундақ җавап бәрди: — Өзи яки ата-
анисиниң гуна садир қилғанлиғидин әмәс,
бәлки Худаниң Өз әмәллири униңда аян
қилинсун дәп шундақ болған. 4 Күнниң
йоруғида, мени Әвәткүчиниң әмәллирини
ада қилишим керәк. Кәч кирсә, шу чағда һеч
ким иш қилалмайду. 5 Мән дунияда турған
вақтимда, дунияниң нури өзүмдурмән.
6 Бу сөзләрни қилғандин кейин, у йәргә
түкүрүп, түкүрүктин лай қилип, лайни
һелиқи адәмниң көзлиригә сүрүп қойди
7 вә униңға: «Силоам көлчиги»гә берип
жуювәткин» деди («Силоам» [ибранийчә
сөз болуп], «әвәтилгән» дегән мәнини
билдүриду). Шуниң билән һелиқи адәм
берип жуювиди, көзи көридиған болуп
қайтип кәлди. 8 Хошнилири вә у илгири
тиләмчилик қилғинида уни көргәнләр:
— Бу олтирип тиләмчилик қилидиған
һелиқи адәм әмәсму? — дейишип кәтти. 9
Бәзиләр: «һәә, шу екән» десә, йәнә бәзиләр:
«Яқ. у әмәс, лекин униңға охшайдикән»
дейишти. Бирақ у өзи: — Мән дәл шу
киши болимән! — деди. 10 — Ундақта
көзлириң қандақ ечилди? — дәп сорашти
улар. 11 У җававән мундақ деди: — Әйса
исимлиқ бир киши [түкүрүгидин] лай
қилип көзлиримгә сүрүп қоювиди, маңа:
«Силоам көлчигигә берип жуювәткин» дегән
еди. Мән берип жуювидим, көрәләйдиған
болдум. 12 — У һазир қәйәрдә? — дәп
сорашти улар. — Билмәймән, — деди у. 13
Халайиқ илгири қариғу болған бу адәмни
Пәрисийләрниң алдиға елип беришти
14 (әслидә Әйса лай қилип бу адәмниң
көзлирини ачқан күн дәл шабат күни еди).
15 Шуниң билән Пәрисийләр қайтидин бу
адәмдин қандақ көрәләйдиған болғинини

соривиди, у уларға: — У көзлиримгә
лай [сүрүп] қойди, мән жуювидим вә
мана, көрәләйдиған болдум! — деди. 16
Шуниң билән Пәрисийләрдин бәзилири:
— У адәм Худаниң йенидин кәлгән әмәс,
чүнки у шабат күнини тутмайду, —
дейишти. Йәнә бәзилири: — У гунакар адәм
болса, қандақларчә бундақ мөҗизилик
аламәтләрни яриталайтти? — дейишти.
Буниң билән уларниң арисида бөлүнүш
пәйда болди. 17 Улар қариғу адәмдин йәнә: —
У көзлириңни ечипту, әнди сән у тоғрилиқ
немә дәйсән? — дәп сорашти. У: — У бир
пәйғәмбәр екән, — деди. 18 Йәһудийлар
көрәләйдиған қилинған кишиниң ата-
анисини тепип кәлмигичә, бурун униң
қариғу екәнлигигә вә һазир көрәләйдиған
қилинғанлиғиға ишәнмәйтти. Шуңа улар
униң ата-анисини чақиртип, 19 улардин: —
Бу силәрниң оғлуңларму? Туғма қариғу,
дәвататтиңлар? Әнди һазир қандақларчә
көрәләйдиған болуп қалди? — дәп сорашти.
20 Ата-аниси уларға: — Униң бизниң оғлимиз
екәнлиги, шундақла туғулушидинла
қариғу екәнлигини билимиз; 21 лекин
һазир қандақларчә көрәләйдиған болуп
қалғанлиғини, көзлирини ким ачқанлиғини
билмәймиз. У чоң адәм турса, [буни] өзидин
сораңлар, у өзи дәп бәрсун, — дәп җавап
бәрди. 22 Ата-анисиниң шундақ дейиши
Йәһудийлардин қорққанлиғи үчүн еди;
чүнки Йәһудийлар кимдәким Әйсани Мәсиһ
дәп етирап қилса, у синагог җамаитидин
қоғлап чиқирилсун дәп қарар қилған
еди. 23 Шу сәвәптин униң ата-аниси: «У
чоң адәм турса, [буни] өзидин сораңлар»
дегән еди. 24 Пәрисийләр әслидә қариғу
болған адәмни йәнә чақирип униңға: —
Худаға шан-шәрәп берип [қәсәм қил]! Биз
бу адәмниң гунакар екәнлигини билимиз,
— дейишти. 25 У мундақ җавап бәрди:
— У гунакарму, әмәсму, билмәймән.
Бирақ мән шу бирла ишни билимәнки,
қариғу едим, һазир көрәләйдиған болдум.
26 Улар униңдин йәнә бир қетим: — У
сени қандақ қилди? Көзлириңни қандақ
ачти? — дәп сорашти. 27 У җававән: —
Силәргә аллиқачан ейттим, бирақ қулақ
салмидиңлар. Силәр немә дәп қайтидин
аңлашни халап қалдиңлар? Силәрму униң
мухлислири болай дәвәтамсиләр?! — деди.
28 Буниң билән, улар уни қаттиқ тиллап: —
Сән һелиқиниң мухлиси! Биз болсақ Муса
[пәйғәмбәрниң] мухлислиримиз. 29 Худаниң
Мусаға сөзлигәнлигини билимиз; лекин бу
неминиң болса қәйәрдин кәлгәнлигиниму
билмәймиз, — дейишти. 30 Һелиқи адәм
уларға мундақ җавап қайтурди: — Әҗайип
ишқу бу! Гәрчә силәр униң қәйәрдин
кәлгәнлигини билмигиниңлар билән, у
мениң көзлиримни ачти. 31 Биз билимизки,
Худа гунакарларниң тиләклирини
аңлимайду; бирақ Өзигә ихласмән болуп
ирадисигә әмәл қилғучиларниңкини
аңлайду. 32 Дуния апиридә болғандин
тартип, бирәрсиниң туғма қариғуниң
көзини ачқанлиғини аңлап баққан әмәс. (aiōn
g165) 33 Әгәр бу адәм Худадин кәлмигән болса,
һеч немә қилалмиған болатти. 34 Улар уни:
— Сән түптин гуна ичидә туғулған туруқлуқ,
бизгә тәлим бәрмәкчимусән? — дейишип,
уни [синагогтин] қоғлап чиқиривәтишти.
35 Әйса уларниң уни [синагогтин] қоғлап
чиқарғанлиғини аңлап, уни издәп тепип:
Сән, Худаниң Оғлиға етиқат қиламсән?
— дәп сориди. 36 У җававән: — Тәхсир, у
ким? Мән униңға етиқат қилай, — деди.
37 — Сән һәм уни көрдүң һәм мана, һазир
сән билән сөзлишиватқан дәл шуниң өзи,
— деди Әйса униңға. 38 Һелиқи адәм: —
И Рәб, етиқат қилимән! — дәп, униңға
сәҗдә қилди. 39 — Мән корларни көридиған
болсун, көридиғанларни кор болсун дәп бу
дунияға һөкүм чиқиришқа кәлдим, — деди
Әйса. 40 Униң йенидики бәзи Пәрисийләр бу
сөзләрни аңлап униңдин: — Бизму корму?
— дәп сорашти. 41 Әйса уларға: — Кор болған
болсаңлар, гунайиңлар болмайтти; лекин
силәр һазир «көрүватимиз» дегиниңлар
үчүн силәргә гуна һесаплиниверидү, —
деди.

10 Бәрһәқ, бәрһәқ, мән силәргә шуни
ейтип қояйки, қой қотиниға ишиктин

кирмәй, башқа йәрдин ямишип киргән киши
оғри вә қарақчидур. 2 Ишиктин киридиған
киши болса қойларниң падичисидур. 3
Ишик бақар униңға ишикни ечип бериду
вә қойлар униң авазини аңлап тонуйду; у
өз қойлириниң исимлирини бир-бирләп
чақирип уларни сиртқа башлап чиқиду. 4 У
қойлириниң һәммисини сиртқа чиқирип
болуп, уларниң алдида маңиду, қойларму
униң кәйнидин әгишип меңишиду; чүнки
улар униң авазини тонуйду. 5 Лекин улар
ят адәмниң кәйнидин маңмайду, бәлки
униңдин қачиду; чүнки улар ятларниң
авазини тонумайду. 6 Әйса бу тәмсилни
уларға сөзләп бәргини билән, лекин улар
униң өзлиригә немә дәватқанлиғини һеч
чүшәнмиди. 7 Шуңа Әйса уларға йәнә
мундақ деди: — Бәрһәқ, бәрһәқ, мән
силәргә шуни ейтип қояйки, қойларниң
ишиги өзүмдурмән. 8 Мәндин илгири
кәлгәнләрниң һәммиси оғри вә қарақчидур,
лекин қойлар уларға қулақ салмиди. 9
Ишик өзүмдурмән. Мән арқилиқ киргини
қутқузулиду һәм кирип-чиқип, от-чөпләрни
тепип йейәләйду. 10 Оғри болса пәқәт
оғрилаш, өлтүрүш вә бузуш үчүнла келиду.
Мән болсам уларни һаятлиққа еришсун вә
шу һаятлиғи мол болсун дәп кәлдим. 11
Яхши падичи өзүмдурмән. Яхши падичи
қойлар үчүн өз җенини пида қилиду. 12
Лекин мәдикар ундақ қилмайду. У бәлки нә
қойларниң егиси нә падичиси болмиғачқа,
бөриниң кәлгинини көрсә, қойларни ташлап
қачиду вә бөрә келип қойларни титип
тирипирән қиливетиду. 13 Әнди мәдикар
болса пәқәт һәққини дәп ишләп, қойларға
көңүл бөлмәй бәдәр қачиду. 14 Яхши падичи
өзүмдурмән. Ата мени тониғинидәк мән
атини тонуғинимдәк, мән өзүмниңкиләрни
тонуймән вә өзүмниңкиләрму мени
тонуйду; қойлар үчүн җеним пида. 16 Бу
қотандин болмиған башқа қойлиримму
бар. Уларниму елип башлишим керәк вә
уларму авазимни аңлайду; шуниң билән
бир пада болиду, шундақла уларниң бир
падичиси болиду. 17 Ата мени шу сәвәптин
сөйидуки, мән җенимни қайтурувелишим
үчүн уни пида қилимән. 18 Җенимни
һеч ким мәндин алалмайду, мән уни өз
ихтиярим билән пида қилимән. Мән уни
пида қилишқа һоқуқлуқмән вә шундақла
уни қайтурувелишқиму һоқуқлуқмән; бу
әмирни Атамдин тапшурувалғанмән. 19 Бу
сөзләр түпәйлидин Йәһудийлар арисида
йәнә бөлүнүш пәйда болди. 20 Улардин
көп адәмләр: — Униңға җин чаплишипту,
у җөйлүватиду, немә үчүн униң сөзигә
қулақ салғидәксиләр? — дейишти. 21 Йәнә
бәзиләр болса: — Җин чаплашқан адәмниң
сөзлири бундақ болмайду. Җин қандақму
қариғуларниң көзлирини ачалисун?! —
дейишти. 22 Қиш пәсли болуп, Йерусалимда
«Қайта беғишлаш һейти» өткүзүлүвататти.
23 Әйса ибадәтханидики «Сулайманниң
пешайвини»да айлинип жүрәтти. 24
Йәһудийлар униң әтрапиға олишивелип: —
Бизни қачанғичә тит-тит қилип тутуқлуқта
қалдурмақчисән? Әгәр Мәсиһ болсаң, бизгә
очуғини ейт, — дейишти. 25 Әйса мундақ
җавап бәрди: — Мән силәргә ейттим,
лекин ишәнмәйсиләр. Атамниң нами
билән қилған әмәллиримниң өзи маңа
гувалиқ бериду. 26 Бирақ мән силәргә
ейтқинимдәк, силәр етиқат қилмидиңлар,
чүнки мениң қойлиримдин әмәссиләр. 27
Мениң қойлирим мениң авазимни аңлайду,
мән уларни тонуймән вә улар маңа әгишиду.
28 Мән уларға мәңгүлүк һаят ата қилимән;
улар әсла һалак болмайду. Һеч ким уларни
қолумдин тартивалалмайду. (aiōn g165, aiōnios
g166) 29 Уларни маңа тәқдим қилған атам
һәммидин үстүндур вә һеч ким уларни
атамниң қолидин тартивалалмайду. 30
Мән вә Ата [әслидинла] бирдурмиз. 31
Буниң билән Йәһудийлар йәнә уни чалма-
кесәк қилишмақчи болуп, йәрдин қоллириға
таш елишти. 32 Әйса уларға: — Атамдин
кәлгән нурғун яхши әмәлләрни силәргә
көрсәттим. Бу әмәлләрниң қайсиси үчүн
мени чалма-кесәк қилмақчисиләр? — деди.
33 — Сени яхши бир әмәл үчүн әмәс,
бәлки күпүрлүк қилғиниң үчүн чалма-кесәк
қилимиз. Чүнки сән бир инсан туруқлуқ,
өзүңни Худа қилип көрсәттиң! — деди

Йәһудийлар җававән. 34 Әйса уларға мундақ
җавап бәрди: — Силәргә тәвә муқәддәс
қанунда «Мән ейттим, силәр илаһларсиләр»
дәп пүтүлгән әмәсму? 35 Худа өз сөз-
каламини йәткүзгәнләрни «илаһлар» дәп
атиған йәрдә (вә муқәддәс язмиларда
ейтилғини һәргиз күчтин қалмайду) 36 немә
үчүн Ата Өзигә хас-муқәддәс қилип паний
дунияға әвәткән зат «Мән Худаниң Оғлимән»
десә, у тоғрилиқ «күпүрлүк қилдиң!»
дәйсиләр? 37 Әгәр Атамниң әмәллирини
қилмисам, маңа ишәнмәңлар. 38 Бирақ
қилсам, маңа ишәнмигән һаләттиму,
әмәлләрниң өзлиригә ишиниңлар. Буниң
билән Атиниң мәндә екәнлигини, мениңму
Атида екәнлигимни һәқ дәп билип етиқат
қилидиған болисиләр. 39 Буниң билән
улар йәнә уни тутмақчи болди, бирақ у
уларниң қоллиридин қутулуп, у йәрдин
кәтти. 40 Андин у йәнә Иордан дәриясиниң
у қетиға, йәни Йәһя [пәйғәмбәр] дәслипидә
адәмләрни чөмүлдүргән җайға берип, у
йәрдә турди. 41 Нурғун кишиләр униң йениға
кәлди. Улар: — Йәһя һеч мөҗизилик аламәт
көрсәтмигән, лекин униң бу адәм тоғрисида
барлиқ ейтқанлири раст екән! — дейишти.
42 Шуниң билән нурғунлиған кишиләр бу
йәрдә униңға етиқат қилди.

11 Лазарус дегән бир адәм кесәл болуп
қалған еди. У Мәрйәм вә һәдиси Марта
турған, Бәйт-Ания дегән кәнттә туратти
2 (бу Мәрйәм болса, Рәбгә хушбуй майни
сүркигән, путлирини өз чачлири билән
ертип қурутқан һелиқи Мәрйәм еди; кесәл
болуп ятқан Лазарус униң иниси еди).
3 Лазарусниң һәдилири Әйсаға хәвәрчи
әвәтип: «И Рәб, мана сән сөйгән [достуң]
кесәл болуп қалди» дәп йәткүзди. 4 Лекин
Әйса буни аңлап: — Бу кесәлдин өлүп
кәтмәйду, бәлки бу арқилиқ Худаниң
Оғли улуқлинип, Худаниң шан-шәриви аян
қилиниду — деди. 5 Әйса Марта, сиңлиси
вә Лазарусни толиму сөйәтти. 6 Шуңа
у Лазарусниң кесәл екәнлигини аңлиған
болсиму, өзи туруватқан җайда йәнә икки
күн турди. 7 Андин кейин у мухлислириға:
— Йәһудийәгә қайта барайли! — деди. 8
Мухлислири униңға: — Устаз, йеқиндила
[у йәрдики] Йәһудийлар сени чалма-кесәк
қилмақчи болған турса, йәнә у йәргә қайта
барамсән? — дейишти. 9 Әйса мундақ деди: —
Күндүздә он икки саат бар әмәсму? Күндүзи
йол маңған киши путлашмас, чүнки у бу
дунияниң йоруғини көриду. 10 Лекин кечиси
йол маңған киши путлишар, чүнки униңда
йоруқлуқ йоқтур. 11 Бу сөзләрни ейтқандин
кейин, у: — Достимиз Лазарус ухлап қалди;
мән уни уйқисидин ойғатқили баримән,
— дәп қошуп қойди. 12 Шуңа мухлислар
униңға: — И Рәб, ухлиған болса, яхши болуп
қалиду, — деди. 13 Һалбуки, Әйса Лазарусниң
өлүми тоғрилиқ ейтқан еди, лекин улар
у дәм елиштики уйқини дәватиду, дәп
ойлашти. 14 Шуңа Әйса уларға очуғини
ейтип: — Лазарус өлди, — деди. 15 — Бирақ
силәрни дәп, силәрниң етиқат қилишиңлар
үчүн, [униң қешида] болмиғанлиғимға
хошалмән. Әнди униң йениға барайли,
— деди. 16 «Қош гезәк» дәп атилидиған
Томас башқа мухлисдашлириға: — Бизму
униң билән биллә барайли һәм униң билән
биллә өләйли, — деди. 17 Әйса мухлислири
билән Бәйт-Анияға барғанда, Лазарусниң
йәрликкә қоюлғиниға аллиқачан төрт күн
болғанлиғи униңға мәлум болди. 18 Бәйт-
Ания Йерусалимға йеқин болуп, униңдин
алтә чақиримчә жирақлиқта еди, 19 шуниң
билән нурғун Йәһудийлар Марта билән
Мәрйәмгә иниси тоғрисида тәсәлли бәргили
уларниң йениға кәлгән еди. 20 Марта әнди
Әйсаниң келиватқинини аңлапла, униң
алдиға чиқти. Лекин Мәрйәм болса өйидә
олтирип қалди. 21 Марта әнди Әйсаға: — И
Рәб, бу йәрдә болған болсаң, иним өлмигән
болатти. 22 Һелиһәм Худадин немини
тилисәң, Униң саңа шуни беридиғанлиғини
билимән, — деди. 23 — Иниң қайта
тирилиду, — деди Әйса. 24 Марта: — Ахирқи
күнидә, йәнә тирилиш күнидә униң җәзмән
тирилидиғанлиғини билимән, — деди. 25
Әйса униңға: — Тирилиш вә һаятлиқ мән
өзүмдурмән; маңа етиқат қилғучи киши
өлсиму, һаят болиду; 26 вә һаят туруп,

маңа етиқат қилғучи әбәдил-әбәт өлмәс;
буниңға ишинәмсән? (aiōn g165) 27 У униңға: —
Ишинимән, и Рәб; сениң дунияға келиши
муқәррәр болған Мәсиһ, Худаниң Оғли
екәнлигиңгә ишинимән. 28 Буни дәп болуп, у
берип сиңлиси Мәрйәмни астиғина чақирип:
— Устаз кәлди, сени чақириватиду, — деди. 29
Мәрйәм буни аңлап, дәрһал орнидин туруп,
униң алдиға барди 30 (шу пәйттә Әйса техи
йезиға кирмигән болуп, Марта униң алдиға
меңип, учришип қалған йәрдә еди). 31 Әнди
[Мәрйәмгә] тәсәлли бериватқан, өйдә униң
билән олтарған Йәһудийлар униң алдирап
қопуп сиртқа чиқип кәткинини көрүп, уни
қәбиргә берип шу йәрдә жиға-зерә қилғили
кәтти, дәп ойлап, униң кәйнидин меңишти.
32 Мәрйәм әнди Әйса бар йәргә барғанда
уни көрүп, айиғиға өзини етип: — И Рәб,
бу йәрдә болған болсаң, иним өлмигән
болатти! — деди. 33 Әйса Мәрйәмниң жиға-
зерә қилғинини, шундақла униң билән
биллә кәлгән Йәһудий хәлиқниң жиға-
зерә қилишқинини көргәндә, роһида қаттиқ
пиған чекип, көңли толиму беарам болди
вә: 34 — Уни қәйәргә қойдуңлар? — дәп
сориди. — И Рәб, келип көргин, — дейишти
улар. 35 Әйса көз йеши қилди. 36 Йәһудий
хәлқи: — Қараңлар, у уни қанчилик сөйгән!
— дейишти. 37 Вә улардин бәзилири: —
Қариғуниң көзини ачқан бу киши кесәл
адәмни өлүмдин сақлап қалалмасмиди? —
дейишти. 38 Әйса ичидә йәнә қаттиқ пиған
чекип, қәбирниң алдиға барди. Қәбир бир
ғар еди; униң кириш ағзиға чоң бир таш
қоюқлуқ еди. 39 Әйса: — Ташни еливетиңлар!
— деди. Өлгүчиниң һәдиси Марта: — И Рәб,
йәрликкә қойғили төрт күн болди, һазир
у пурап кәткәнду, — деди. 40 Әйса униңға:
— Мән саңа: «Етиқат қилсаң, Худаниң шан-
шәривини көрисән» дегән едимғу! — деди.
41 Буниң билән халайиқ ташни еливәтти.
Әйса көзлирини асманға тикип мундақ дуа
қилди: — И Ата, тилигимни аңлиғиниң үчүн
саңа тәшәккүр ейтимән. 42 Тиләклиримни
һемишә аңлайдиғанлиғиңни билимән;
лекин шундақ болсиму, әтрапимдики
мошу халайиқ сениң мени әвәткәнлигиңгә
ишәнсун дәп, буни ейтиватимән! 43 Бу
сөзләрни қилғандин кейин, у жуқури авазда:
— Лазарус, ташқириға чиқ! — дәп товлиди.
44 Өлгүчи қол-путлири кепәнләнгән, еңиги
теңилған һалда ташқириға чиқти. Әйса
уларға: — Кепәнни йешиветип, уни азат
қилиңлар! — деди. 45 Мәрйәмниң йениға
пәтә қилип келип, униң әмиллирини
көргән Йәһудийлар ичидин нурғунлири
униңға етиқат қилди. 46 Лекин уларниң
ичидә бәзилири Пәрисийләрниң йениға
берип, Әйсаниң қилған ишлирини мәлум
қилишти. 47 Шуңа баш каһинлар вә
Пәрисийләр Йәһудийларниң кеңәшмисини
жиғип: — Қандақ қилишимиз керәк? Бу
адәм нурғун мөҗизилик аламәтләрни
яритиватиду. 48 Униңға шундақ йол
қоюп бериверсәк, һәммә адәм униңға
етиқат қилип кетиду. Шундақ болғанда,
Римлиқлар келип бу бизниң җайимиз
вә қовмимизни вәйран қиливетиду! —
дейишти. 49 Уларниң ичидә бири, йәни шу
жили баш каһин болған Қаяфа: — Силәр
һеч немини билмәйдикәнсиләр! 50 Пүтүн
хәлиқниң һалак болушиниң орниға, бирла
адәмниң улар үчүн өлүшиниң әвзәллигини
чүшинип йәтмәйдикәнсиләр, — деди 51
(бу сөзни у өзлүгидин ейтмиған еди;
бәлки у шу жили баш каһин болғанлиғи
үчүн, Әйсаниң [Йәһудий] хәлқи үчүн,
шундақла пәқәт у хәлиқ үчүнла әмәс,
бәлки Худаниң һәр янға тарқилип кәткән
пәрзәнтлириниң һәммисини бир қилип
уюштуруш үчүн өлидиғанлиғидин алдин
бешарәт берип шундақ дегән еди). 53
Шуниң билән улар мәслиһәтлишип, шу
күндин башлап Әйсани өлтүрүветишни
қәстлиди. 54 Шуниң үчүн Әйса әнди
Йәһудийлар арисида ашкарә жүрмәйтти, у
у йәрдин айрилип чөлгә йеқин районднки
Әфраим исимлиқ бир шәһиригә берип,
мухлислири билән у йәрдә турди. 55 Әнди
Йәһудийларниң «өтүп кетиш һейти»ға аз
қалған еди. Нурғун кишиләр таһарәтни ада
қилиш үчүн, һейттин илгири йезилардин
Йерусалимға келишти. 56 Шуниң билән
биллә шу кишиләр Әйсани издәшти. Улар

ибадәтханида жиғилғанда бир-биригә: —
Қандақ ойлаватисиләр? У һейт өткүзгили
кәлмәсму? — дейишти. 57 Баш каһинлар
билән Пәрисийләр болса уни тутуш үчүн,
һәр кимниң униң қәйәрдилигини билсә,
мәлум қилиши тоғрилиқ пәрман чиқарған
еди.

12 Өтүп кетиш һейтидин алтә күн илгири,
Әйса өзи өлүмдин тирилдүргән Лазарус
туруватқан җай — Бәйт-Анияға кәлди. 2
Шу вәҗидин улар у йәрдә униңға зияпәт
бәрди. Марта меһманларни күтүвататти;
Лазарус болса Әйса билән һәмдәстихан
болғанларниң бири еди. 3 Мәрйәм әнди
наһайити қиммәт баһалиқ сап сумбул
әтирдин бир қадақ әкилип, Әйсаниң
путлириға қуйди андин чачлири билән
путлирини ертип қурутти. Әтирниң хуш
пуриғи өйни бир алди. 4 Лекин униң
мухлислиридин бири, йәни униңға пат
арида сатқунлуқ қилғучи, Симонниң оғли
Йәһуда Ишқарийот: 5 — Немишкә бу [қиммәт
баһалиқ] әтир кәмбәғәлләргә сәдиқә қилип
берилишкә үч йүз динарға сетилмиди? —
деди 6 (у бу сөзни кәмбәғәлләрниң ғемини
йегәнлиги үчүн әмәс, бәлки оғри болғанлиғи
үчүн дегән еди; чүнки у [мухлисларниң
ортақ] һәмянини сақлиғучи болуп, дайим
униңға селинғинидин оғриливалатти). 7
Әнди Әйса: — Аялни өз ихтиярига қойғин!
Чүнки у буни мениң дәпнә күнүм үчүн
тәйярлиқ қилип сақлиғандур; 8 чүнки
кәмбәғәлләр һемишә силәр билән биллә
болиду, лекин мән һемишә силәр билән
биллә болмаймән, — деди. 9 Зор бир топ
Йәһудийлар униң шу йәрдә екәнлигидин
хәвәр тепип, шу йәргә кәлди. Уларниң
келиши ялғуз Әйсани дәпла әмәс, йәнә у
өлүмдин тирилдүргән Лазарусниму көрүш
үчүн еди. 10 Лекин баш каһинлар болса
Лазарусниму өлтүрүшни мәслиһәтләшкән
еди; 11 Чүнки униң сәвәвидин нурғун
Йәһудийлар өзлиридин чекинип Әйсаға
етиқат қиливататти. 12 Әтиси, «[өтүп
кетиш] һейти»ни өткүзүшкә кәлгән зор
бир топ халайиқ Әйсаниң Йерусалимға
келиватқанлиғини аңлап, 13 қоллириға
хорма шахлирини тутушқан һалда уни
қарши алғили чиқишти вә: «Тәшәккүр-
һосанна! Пәрвәрдигарниң намида кәлгүчи,
Исраилниң падишасиға мубарәк болғай!»
дәп вақиришти. 14 Әйса бир тәхәйни
тепип, униңға минди; худди [муқәддәс
язмиларда] мундақ пүтүлгәндәк: — 15
«Қорқма, и Зион қизи! Мана, Падишасиң
ешәк тәхийигә минип келиватиду!». 16
Әйни чағда униң мухлислири бу ишларни
чүшәнмәйтти, лекин Әйса шан-шәрәптә
улуқланғандин кейин, бу сөзләрниң униң
тоғрилиқ пүтүлгәнлигини, шундақла бу
ишларниң дәрвәқә униңда шундақ йүз
бәргәнлигини есигә кәлтүрди. 17 Әнди у
Лазарусни қәбирдин чақирип тирилдүргән
чағда униң билән биллә болған халайиқ
болса, бу ишқа гувалиқ беривататти. 18
Әйса яратқан бу мөҗизилик аламәтниму
аңлиғачқа, уни қарши елишқа шу бир топ
адәмләр чиқишқан еди. 19 Пәрисийләр
болса бир-биригә: — Қараңлар, [барлиқ]
қилғиниңлар бекар кәтти! Мана әнди пүткүл
җаһан униңға әгәшмәктә! — дейишти.
20 Өтүп кетиш һейтида ибадәт қилғили
кәлгәнләр арисида бир нәччә грекларму бар
еди. 21 Булар әнди Галилийәниң Бәйт-Саида
йезисидин болған Филипниң йениға келип:
— Әпәндим, биз Әйса билән көрүшсәк,
— дәп тәләп қилишти. 22 Филип берип
буни Андриясқа ейтти. Андин Андрияс
вә Филип иккиси Әйсаға мәлум қилди.
23 Лекин Әйса уларға җававән мундақ
деди: — «Инсаноғлиниң шан-шәрәптә
улуқлинидиған вақит-саити йетип кәлди.
24 Бәрһәқ, бәрһәқ, мән силәргә шуни ейтип
қояйки, буғдай дени тупрақ ичигә чүшүп
өлмигичә, өзи йәнила ялғуз қалиду; лекин
өлсә, мол һосул бериду. 25 Кимдәким өз
һаятини айиса униңдин мәһрум болиду;
лекин бу дунияда өз һаятидин нәпрәтләнсә,
уни мәңгүлүк һаятлиққа сақлалайду. (aiōnios
g166) 26 Кимдәким хизмитимдә болушни
халиса, маңа әгәшсун. Мән қәйәрдә болсам,
мениң хизмәтчимму шу йәрдә болиду.
Кемдәким мениң хизмитимдә болса, Ата

униңға иззәт қилиду. 27 Һазир җеним
қаттиқ азаплиниватиду. Мән немә дейишим
керәк? «Ата, мени бу сааттин қутқузғин!»
дәйму? Лекин мән дәл мошу вақит-саат
үчүн кәлдим. 28 Ата, наминиңға шан-шәрәп
кәлтүргин!». Шуан, асмандин бир аваз
аңлинип: — Униңға шан-шәрәп кәлтүрдүм
вә йәнә униңға шан-шәрәп кәлтүримән!» —
дейилди. 29 Буни аңлиған шу йәрдә турған
халайиқ: — Һава гүлдүрлиди, — дейишти.
Йәнә бәзиләр болса: — Бир пәриштә униңға
гәп қилди, — дейишти. 30 Әйса болса
җававән: — Бу аваз мени дәп әмәс, силәрни
дәп чүшти. 31 Әнди дунияниң үстигә һөкүм
чиқирилиш вақти кәлди; һазир бу дунияниң
һөкүмдариниң ташқириға қоғлиниш вақти
кәлди. 32 Вә мән болсам, йәрниң үстидин
көтирилгинимдә, пүткүл инсанларни
өзүмгә җәлип қилип тартимән, — деди 33
(униң буни дегини өзиниң қандақ өлүм
билән өлидиғанлиғини көрсәткини еди).
34 Халайиқ буниңға җававән униңдин: —
Биз муқәддәс қанундин Мәсиһниң әбәткичә
қалидиғинини аңлиған; сән қандақсигә
«Инсаноғли көтирилиши керәк» дәйсән?!
Бу қандақму «Инсаноғли» болсун? — дәп
сориди. **(aiōn g165)** 35 Шуңа Әйса уларға: —
Нурниң араңларда болидиған вақти узун
болмайду. Шуңа қараңғулуқниң силәрни
бесивалмаслиғи үчүн, нур бар вақтида
[униңда] меңиңлар; қараңғулуқта маңған
киши өзиниң қәйәргә кетиватқанлиғини
билмәйду. 36 Нур араңларда бар вақитта,
униңға ишиниңлар; буниң билән нурниң
пәрзәнтлири болисиләр, — деди. Әйса
бу сөзләрни қилғандин кейин, улардин
айрилип йошурунувалди. 37 Гәрчә у
уларниң көз алдида шунчә тола мөҗизилик
аламәт көрсәткән болсиму, улар техи
униңға етиқат қилмиди. 38 Шуниң
билән Йәшая пәйғәмбәрниң язмисида
алдин-ала көрситилгән бешарәт дәл
әмәлгә ашурди: «И Пәрвәрдигар, бизниң
йәткүзгән хәвиримизгә кимму ишәнгән?
Һәм «Пәрвәрдигарниң билиги» Болғучи
кимгиму аян қилинған?» 39 Халайиқниң
етиқат қилмиғининиң сәвәви дәл шуки
(худди Йәшая пәйғәмбәр йәнә алдин-
ала ейтқандәк): «[Пәрвәрдигар] уларниң
көзлирини кор, Қәлбини таш қилди; Мәхсәт,
уларниң көзлириниң көрүп, Қәлбиниң
чүшинип, [Гуналиридин] йенишиниң
алдини елиш үчүндур; Болмиса, Мән
уларни сақайтқан болаттим, — [дәйду
Пәрвәрдигар]». 41 Бу сөзләрни Йәшая
[пәйғәмбәр] [Мәсиһниң] шан-шәривини
көрүп униңға қарита алдин-ала сөз
қилғинида ейтқан еди. 42 Вәһаләнки,
гәрчә һәтта Йәһудий ақсақаллиридинму
нурғунлиған адәмләр униңға етиқат
қилған болсиму, улар Пәрисийләр вәҗидин
қорқуп, өзлириниң синагогтин қоғлап
чиқириветилмәслиги үчүн уни етирап
қилмиди. 43 Буниң сәвәви, улар инсанлардин
келидиған иззәт-шөһрәтни Худадин
келидиған иззәт-шөһрәттин яхши көрәтти.
44 Бирақ Әйса жуқури аваз билән мундақ
деди: — Маңа етиқат қилғучи маңила әмәс,
бәлки мени Әвәткүчигә етиқат қилғучидур.
45 Кимки мени көргүчи болса, мени
Әвәткүчини көргүчи болиду. 46 Мән маңа
етиқат қилғучилар қараңғулуқта қалмисун
дәп, нур сүпитидә дунияға кәлдим. 47
Бириси сөзлиримни аңлап, уларни тутмиса,
уни сораққа тартмаймән; чүнки мән
дуниядикиләрни сораққа тартқили әмәс,
бәлки дуниядикиләрни қутқузғили кәлдим.
48 Бирақ мени чәткә қаққучини, шундақла
сөзлиримни қобул қилмиғанни болса,
уни сораққа тартқучи бириси бар. У
болсиму, мән ейтқан сөз-каламимдур.
У ахирқи күни уни сораққа тартиду. 49
Чүнки мән өзлүгүмдин сөзлигиним йоқ,
бәлки мени әвәткән Ата мениң немини
дейишим вә қандақ сөзлишим керәклигигә
әмир бәргән. 50 Униң әмриниң мәңгүлүк
һаятлиқ екәнлигини билимән. Шуңа
немини сөзлисәм, Ата маңа буйруғинидәк
сөзләймән. **(aiōnios g166)**

13 Өтүп кетиш һейтидин илгири, Әйса
бу дуниядин айрилип, Атиниң
йениға баридиған вақит-саатниң йетип
кәлгәнлигини билди вә шуниң үчүн

бу дуниядики өз адәмлиригә көрситип
кәлгән меһир-муһәббитини ахирғичә
толуқ көрситип турди. 2 Әнди кәчлик
тамақ йейиливатқан еди; Иблис аллибурун
Симонниң оғли Йәһуда Ишқарийотниң
көңлигә Әйсаға сатқунлуқ қилиш
вәсвәсисини салған еди. 3 Әйса Атиниң
һәр ишни униң қолиға тапшурғинини, вә
өзиниң Худаниң йенидин келип, Худаниң
йениға қайтидиғанлиғини билгәчкә, 4
дәстихандин туруп, тон-көйнигини йешип,
бир ләңгә билән белини бағлиди. 5 Андин
җавурға су қуюп, мухлисларниң путлирини
жуюшқа вә белигә бағлиған ләңгә билән
сүртүп қурутушқа башлиди. 6 Нөвәт
Симон Петрусқа кәлгәндә, Петрус униңға:
— И Рәб, путумни сән жуйсаң қандақ
болғини?! — деди. 7 Әйса униңға: — Немә
қиливатқинимни һазир билмәйсән, лекин
кейин билисән, — деди. 8 Петрус: — Сән
мениң путумни жуйсаң һәргиз болмайду! —
деди. Әйса униңға җававән: — Сени юмисам,
мениң билән тәң несивәң болмайду, — деди.
(aiōn g165) 9 Симон Петрус: — И Рәб, ундақта
пәқәт путлиримнила әмәс, қоллиримниму,
бешимниму жуйғайсән! — деди. 10 Әйса
униңға: — Бәдини жуюлуп, тамамән пакиз
болған адәм пәқәт путлирини юсила
қайта жуюнушиниң һаҗити болмайду.
Силәр пакиз, лекин һәммиңлар әмәс, —
деди 11 (чүнки у өзини кимниң тутуп
беридиғанлиғини биләтти; шуниң үчүн
у «Һәммиңларла пакиз әмәс» дегән еди).
12 Шуниң билән у уларниң путлирини
жуюп болғандин кейин, тон-көйнигини
кийип, йәнә дәстиханға олтирип уларға
мундақ деди: — Силәргә немә қилғинимни
уқтуңларму? 13 Силәр мени «Устаз»
вә «Рәб» дәйсиләр вә раст ейтисиләр,
мән шундақтурмән. 14 Әгәр мән Рәб вә
устазиңлар туруқлуқ, путлириңларни
жуйған екәнмән, силәрму бир-бириңларниң
путлирини жуюшуңлар керәк. 15 Мән
силәргә қилғандәк силәрниңму һәм шундақ
қилишиңлар үчүн бу үлгини қалдурдум.
16 Бәрһәқ, бәрһәқ, мән силәргә шуни
ейтип қояйки, қул ғоҗайинидин үстүн
турмайду, әлчиму өзини әвәткүчидин үстүн
турмайду. 17 Бу ишларни билгән екәнсиләр,
шундақ қилсаңлар бәхитликсиләр! 18 Мән
буларни һәммиңларға қаритип ейтмидим.
Мән таллиғанлиримни билимән, лекин
[муқәддәс язмиларда] алдин пүтүлгән:
«Мән билән һәмдәстихан болуп ненимни
йегәнму маңа пут атти!» дегән бу сөз
әмәлгә ашурулмай қалмайду. 19 Мән бу
иш йүз бериштин авал уни силәргә ейтип
қояйки, у ишлар йүз бәргәндә мениң
«Бар Болғучи» екәнлигимгә ишинисиләр.
20 Бәрһәқ, бәрһәқ, силәргә шуни ейтип
қояйки, кимки мән әвәткән һәр қандақ
бирисини қобул қилған болса, мени қобул
қилған болиду; вә мени қобул қилғучилар
мени Әвәткүчини қобул қилған болиду.
21 Әйса бу сөзләрни ейтқандин кейин,
роһта қаттиқ пиған чекип, мундақ гувалиқ
бәрди: — Бәрһәқ, бәрһәқ, мән силәргә
шуни ейтип қояйки, араңларда бирәйлән
маңа сатқунлуқ қилиду! 22 Мухлислар
кимни дәватқанлиғини биләлмәй, бир-
биригә қараште. 23 Әнди дәстиханда
мухлислиридин бири Әйсаниң мәйдисигә
йөлинип ятқан еди; у болса «Әйса сөйидиған
мухлис» еди. 24 Симон Петрус униңдин
[Әйсаниң] кимни дәватқинини сорап
беқишини ишарәт қилди. 25 Шуниң
билән у Әйсаниң мәйдисигә йөлинип
туруп униңдин: — И Рәб, у кимдур? —
дәп сориди. 26 Әйса җавап берип: — Бу
бир чишләм нанни ашқа төгүрүп кимгә
сунсам, шудур, — деди. Шуниң билән
у бир чишләм нанни [ашқа] төгүрүп,
Симонниң оғли Йәһуда Ишқарийотқа
сунди. 27 Йәһуда нанни еливиди, Шәйтан
униң ичигә кирди. — Қилидиғиниңни
чапсан қил, — деди Әйса униңға. 28 (Әнди
дәстиханда олтарғанларниң һеч қайсиси
униң [Йәһудаға] бу сөзләрни немә үчүн
дегинини билмиди. 29 Йәһуда уларниң
ортақ һәмянини тутқини үчүн, бәзиләр
Әйса униңға: «Бизгә керәклик һейтлиқ
нәрсиләрни елип кәл» яки «Кәмбәғәлләргә
бирәр нәрсә бәр» дәватса керәк, дәп
ойлашти). 30 Йәһуда бу бир чишләм нанни

елипла ташқириға чиқип кәтти (бу чағ
кечә еди). 31 Йәһуда ташқириға чиқип
кәткәндин кейин, Әйса мундақ деди: —
Әнди Инсаноғли улуқлинидиған вақит-саат
йетип кәлди вә Худа у арқилиқ улуқлиниду.
32 Вә әгәр Худа униңда улуқланса, Худаму
Өзидә уни улуқлайду, шундақла дәрһал
уни улуқлайду. 33 Балилирим, силәр билән
биллә болидиған йәнә азғина вақтим қалди.
Силәр мени издәйсиләр, лекин мениң
Йәһудийларға: «Мән баридиған йәргә силәр
баралмайсиләр» дәп ейтқинимдәк, буни
силәргиму ейтимән. 34 Силәргә йеңи бир
әмир тапшуримәнки, «бир-бириңларни
сөйүңлар». Силәрни сөйгинимдәк, силәрму
бир-бириңларни сөйүңлар. 35 Араңларда
бир-бириңларға меһир-муһәббитиңлар
болса, һәммә адәм силәрниң мениң
мухлислирим екәнлигиңларни билиду. 36
Симон Петрус униңдин: — И Рәб, қәйәргә
барисән? — дәп сориди. Әйса җававән:
— Мән кетидиған йәргә һазирчә әгишип
баралмайсән, лекин кейин маңа әгишип
барисән, — деди. 37 Петрус униңға: — И
Рәб, немә үчүн һазир сениң кәйниңдин
әгишип баралмаймән? Сән үчүн җенимни
пида қилай! — деди. 38 Әйса җававән мундақ
деди: — Мән үчүн растинла җениңни пида
қиламсән? Бәрһәқ, бәрһәқ, саңа ейтип
қояйки, ғораз чиллиғичә, сән мәндин үч
қетим танисән!

14 Көңлүңларни паракәндә қилмаңлар!
Худаға ишинисиләр, маңиму
ишиниңлар. 2 Атамниң өйидә нурғун
маканлар бар. Болмиған болса, буни
силәргә ейтқан болаттим; чүнки мән
һәр бириңларға орун тәйярлаш үчүн шу
йәргә кетип баримән. 3 Мән силәргә орун
тәйярлиғили баридиған екәнмән, чоқум
қайтип келип, силәрни өзүмгә алимән;
шуниң билән, мән қәйәрдә болсам, силәрму
шу йәрдә болисиләр. 4 Силәр мениң қәйәргә
кетидиғанлиғимни вә у йәргә баридиған
йолни билисиләр. 5 Томас униңға: — И
Рәб, сениң қәйәргә кетидиғанлиғиңни
билмәймиз. Шундақ екән, йолни қандақ
билимиз? — деди. 6 Әйса униңға: — Йол,
һәқиқәт вә һаятлиқ өзүмдурмән. Мениңсиз
һеч ким Атиниң йениға баралмайду. 7
Әгәр мени тонуған болсаңлар, Атамниму
тонуған болаттиңлар. Һазирдин башлап уни
тонудуңлар һәм уни көрдүңлар, — деди. 8
— И Рәб, Атини бизгә көрситип қойсаңла,
шу купайә, — деди Филип. 9 Әйса униңға
мундақ деди: — «И Филип, силәр билән
биргә болғинимға шунчә вақит болди, мени
техичә тонумидиңму? Мени көргән киши
Атини көргән болиду. Шундақ туруқлуқ, сән
немишкә йәнә: «Бизгә Атини көрсәткәйсән»
дәйсән? 10 Мән Атида, Ата мәндә екәнлигигә
ишәнмәмсән? Силәргә ейтқан сөзлиримни
өзлүгүмдин ейтқиним йоқ; бәлки мәндә
туруватқан Ата Өз әмәллирини қиливатиду.
11 Мениң Атида болғанлиғимға, Атиниң
мәндә болғанлиғиға ишиниңлар. Яки һеч
болмиғанда, мениң қилған әмәллиримдин
маңа ишиниңлар. 12 Бәрһәқ, бәрһәқ, мән
силәргә шуни ейтип қояйки, маңа ишәнгән
киши мениң қиливатқан әмәллиримни
қилалайду; вә булардинму техиму улуқ
әмәлләрни қилиду, чүнки мән Атиниң
йениға [қайтип] кетимән. 13 Вә Атиниң
Оғулда улуқлиниши үчүн, һәр немини
мениң намим билән тилисәңлар, шуларни
иҗабәт қилимән. 14 Мениң намим билән
һәр қандақ нәрсини тилисәңлар, мән
силәргә шуни иҗабәт қилимән». 15 — «Мени
сөйсәңлар, әмирлиримгә әмәл қилисиләр. 16
Мәнму Атидин тиләймән вә У силәргә башқа
бир Ярдәмчи ата қилиду. У силәр билән
әбәткичә биргә болиду. (aiōn g165) 17 У болсиму
Һәқиқәтниң Роһидур. Уни бу дуниядикиләр
қобул қилалмайду, чүнки Уни нә көрмәйду,
нә тонумайду. Бирақ силәр Уни тонуйсиләр,
чүнки У силәр билән биллә туруватиду
һәм силәрдә макан қилиду. 18 Мән силәрни
житим қалдурмаймән, йениңларға йәнә
қайтип келимән. 19 Азғина вақиттин кейин,
бу дуния мени көрмәйду, лекин силәр
көрүсиләр. Мән һаят болғанлиғим үчүн,
силәрму һаят болисиләр. 20 Шу күндә
мениң Атамда болғанлиғим, силәрниң
мәндә болғанлиғиңлар вә мәнму һәм

силәрдә болғанлиғимни билисиләр. 21
Ким әмирлиримгә егә болуп уларни тутса,
мени сөйгүчи шу болиду. Мени сөйгүчини
Атамму сөйиду, мәнму уни сөйимән вә
өзүмни униңға аян қилимән». 22 Йәһуда
(Йәһуда Ишқарийот әмәс) униңдин: — И
Рәб, сән өзүңни бу дуниядикиләргә аян
қилмай, бизгила аян қилишиң қандақ иш?
— дәп сориди. 23 Әйса униңға җававән
мундақ деди: — «Бирким мени сөйсә,
сөзүмни тутиду; Атамму уни сөйиду вә
[Атам] билән иккимиз униң йениға берип,
униң билән биллә макан қилимиз. 24 Мени
сөймәйдиған киши сөзлиримни тутмайду;
вә силәр аңлаватқан бу сөз болса мениң
әмәс, бәлки мени әвәткән Атиниңкидур.
25 Мән силәр билән биллә болуватқан
чеғимда, буларни силәргә ейттим. 26
Лекин Ата мениң намим билән әвәтидиған
Ярдәмчи, йәни Муқәддәс Роһ силәргә
һәммини үгитиду һәм мениң силәргә
ейтқан һәммә сөзлиримни есиңларға
кәлтүриду. 27 Силәргә хатирҗәмлик
қалдуримән, өз хатирҗәмлигимни силәргә
беримән; мениң силәргә бәргиним бу
дуниядикиләрниң бәргинидәк әмәстур.
Көңлүңларни паракәндә қилмаңлар вә
җүръәтсиз болмаңлар. 28 Силәр мениң:
«Мән [силәрдин] айрилип кетимән,
кейин йениңларға йәнә қайтип келимән»
дегинимни аңлидиңлар. Мени сөйгән
болсаңлар, Атиниң йениға кетидиғанлиғим
үчүн хурсән болаттиңлар. Чүнки Ата
мәндин улуқдур. 29 Силәрниң бу ишлар
йүз бәргинидә ишинишиңлар үчүн бу
[ишлар] йүз бериштин авал силәргә
ейттим. 30 Мундин кейин силәр билән
көп сөзләшмәймән; чүнки бу дунияниң
һөкүмдари келиш алдида туриду вә мәндин
киргидәк һеч йочуқ тапалмайду. 31 Лекин
бу дунияниң адәмлириниң мениң Атини
сөйидиғанлиғимни билиши үчүн Ата маңа
немә әмир қилған болса, мән дәл шуни
әмәлгә ашуримән. Туруңлар, бу җайдин
кетәйли».

15 — «Һәқиқий үзүм тели» өзүмдурмән,
Атам болса бағвәндур. 2 Бағвән
мәндики мевә бәрмәйдиған һәр бир шахни
кесип ташлайду. Мевә бәргәнлирини болса
техиму көп мевә бәрсун дәп, пак қилип
путап туриду. 3 Әнди силәр мән силәргә
йәткүзгән сөзүм арқилиқ аллибурун пак
болдуңлар. 4 Силәр мәндә изчил туруңлар,
мәнму силәрдә изчил туримән. Шах талда
турмай, өзи мевә берәлмәйдиғинидәк,
силәрму мәндә изчил турмисаңлар, мевә
берәлмәйсиләр. 5 «Үзүм тели» өзүмдурмән,
силәр болсаңлар шахлиридурсиләр. Ким
мәндә изчил турса, мәнму шундақла
униңда турғинимда, у көп мевә бериду.
Чүнки мәнсиз һеч немини қилалмайсиләр.
6 Бириси мәндә турмиса, у [керәксиз]
шахтәк ташлинип, қуруп кетиду. Бундақ
шахлар жиғип келинип отқа ташлиниду. 7
Силәр мәндә изчил турсаңлар вә сөзлирим
силәрдә изчил турса, немини тәләп
қилсаңлар, силәргә шу иҗабәт болиду. 8
Силәрниң көп меви беришиңлар, шундақла
мениң мухлислирим екәнлигиңларни
испатлишиңлар билән шан-шәрәп Атамға
кәлтүрүлиду. 9 Атам мени сөйгинидәк,
мәнму силәрни сөйдүм; мениң меһир-
муһәббитимдә изчил туруңлар. 10
Әгәр әмирлиримни тутсаңлар, худди
мән Атамниң әмирлирини тутқан
вә һемишә униң меһир-муһәббитидә
турғинимдәк, силәрму һемишә мениң
меһир-муһәббитимдә турисиләр. 11 Мениң
хошаллиғим силәрдә болсун вә шуниңдәк
хошаллиғиңлар толуп ташсун дәп, мән
буларни силәргә ейттим. 12 Мениң әмрим
шуки, мән силәрни сөйгинимдәк, силәрму
бир-бириңларни сөйүңлар. 13 Инсанларниң
өз достлири үчүн җенини пида қилиштин
чоңқур меһир-муһәббити йоқтур. 14 Силәргә
буйруған әмирлиримни ада қилсаңлар,
мениң достлирим болисиләр. 15 Әнди
мундин кейин мән силәрни «қул» дәп
атимаймән. Чүнки қул ғоҗайининиң немә
қиливатқинини билмәйду. Униң орниға
силәрни «дост» дәп атидим, чүнки Атамдин
аңлиғанлиримниң һәммисини силәргә

йәткүздүм. 16 Силәр мени таллиғиниңлар
йоқ, әксичә мән силәрни таллидим
вә силәрни берип мевә бәрсун һәмдә
мевилириңлар дайим сақлансун, мениң
намим билән Атидин немә тилисәңлар,
у силәргә бәрсун дәп силәрни тиклидим.
17 Силәргә шуни әмир қилимәнки, бир-
бириңларни сөйүңлар. 18 Бу дуниядикиләр
силәрдин нәпрәтләнсә, силәрдин авал
мәндин нәпрәтләнгәнлигини билиңлар.
19 Силәрму бу дуниядикиләрдин болған
болсаңлар, бу дуниядикиләр силәрни
өзимизниңки дәп, сөйгән болатти. Бирақ
силәр бу дуниядин болмиғачқа, бәлки мән
силәрни бу дуниядин айрип таллиғанлиғим
үчүн, әнди бу дуниядикиләр силәрдин
нәпрәтлиниду. 20 Мән силәргә ейтқан сөзни
есиңларда тутуңлар: «Қул ғожайинидин
үстүн турмайду». Улар маңа зиянкәшлик
қилған болса, силәргиму зиянкәшлик
қилиду. Мениң сөзүмни тутқан болса, улар
силәрниңкиниму тутиду. 21 Бирақ мениң
намим түпәйлидин улар силәргиму шу
ишларниң һәммисини қилиду, чүнки улар
мени Әвәткүчини тонумайду. 22 Әгәр мән
келип уларға сөз қилмиған болсам, уларда
гуна йоқ дәп һесаплинатти. Лекин һазир
гунайи үчүн уларниң һеч баниси йоқтур. 23
Кимдәким мәндин нәпрәтләнсә Атамдинму
нәпрәтләнгән болиду. 24 Мән уларниң
арисида башқа һеч ким қилип бақмиған
әмәлләрни қилмиған болсам, уларда гуна
йоқ дәп һесаплинатти. Лекин улар һазир
[әмәллиримни] көргән туруқлуқ, йәнила
һәм мәндин һәм Атамдин нәпрәтләнди.
25 Лекин бу ишлар уларға тәвә болған
Тәврат қанунида: «Һеч қандақ сәвәпсизла
мәндин нәпрәтләнди» дәп пүтүлгән сөз
әмәлгә ашурулуши үчүн шундақ йүз бәрди.
26 Лекин мән силәргә Атиниң йенидин
әвәтидиған Ярдәмчи, йәни Атиниң йенидин
чиққучи Һәқиқәтниң Роһи кәлгәндә, У маңа
гувалиқ бериду. 27 Силәрму маңа гувалиқ
берисиләр, чүнки силәр баштин тартип мән
билән биллә болдуңлар.

16 Силәрниң путлишип кәтмәслигиңлар
үчүн буларни силәргә ейттим. 2 Улар
силәрни синагогларниң җамаәтлиридин
қоғлап чиқириветиду; һәмдә шундақ бир
вақит-саат келидуки, силәрни өлтүргүчи
өзини Худаға хизмәт қиливатимән, дәп
һесаплайду. 3 Улар буларни я Атини, я
мени тонумиғанлиғи үчүн қилиду. 4 Лекин
мән бу ишларни силәргә ейттимки, вақит-
саити кәлгәндә, мән шундақ алдин-ала
ейтқинимни есиңларға кәлтүрәләйсиләр. 5
— Мән башта буларни силәргә ейтмидим,
чүнки мән силәр билән биллә едим. Лекин
әнди мени әвәткүчиниң йениға қайтип
кетимән. Шундақ туруқлуқ, араңлардин
һеч ким мәндин: «Нәгә кетисән?» дәп
соримайватиду. 6 Әксичә, силәргә буларни
ейтқиним үчүн, қәлбиңлар қайғуға чөмүп
кәтти. 7 Амма мән силәргә һәқиқәтни
ейтип қояйки, мениң кетишим силәргә
пайдилиқтур. Чүнки әгәр кәтмисәм,
Ярдәмчи силәргә кәлмәйду. Амма кәтсәм,
Уни силәргә әвәтимән. 8 У кәлгәндә,
бу дуниядикиләргә гуна тоғрисида,
һәққанийлиқ тоғрисида вә ахирәт сориғи
тоғрисида һәқиқәтни билгүзиду. 9 У
уларни гуна тоғрисида билгүзиду, чүнки
улар маңа етиқат қилмиди. 10 Уларни
һәққанийлиқ тоғрисида [билгүзиду], чүнки
Атамниң йениға қайтип баримән вә силәр
мени йәнә көрәлмәйсиләр. 11 Уларни
ахирәт сориғи тоғрисида [билгүзиду],
чүнки бу дунияниң һөкүмдари үстигә
һөкүм чиқирилди. 12 Силәргә ейтидиған
йәнә көп сөзлирим бар еди; лекин силәр
уларни һазирчә көтирәлмәйсиләр. 13 Лекин
У, йәни Һәқиқәтниң Роһи кәлгәндә, У
силәрни барлиқ һәқиқәткә башлап бариду.
Чүнки У өзлүгидин сөзлимәйду, бәлки
немини аңлиған болса, шуни сөзләйду вә
кәлгүсидә болидиған ишлардин силәргә
хәвәр бериду. 14 У мени улуқлайду; чүнки У
мәндә бар болғанни тапшурувелип, силәргә
җакалайду. 15 Атида бар болғанниң һәммиси
һәм мениңкидур; мана шуниң үчүн мән:
«У мәндә бар болғанни тапшурувелип,
силәргә җакалайду» дәп ейттим. 16 Аз

вақиттин кейин, мени көрмәйсиләр; вә йәнә
бир аз вақит өткәндин кейин, мени қайта
көрисиләр, чүнки мән Атамниң йениға
кетимән». 17 Шуңа мухлисларниң бәзилири
бир-биригә: — Бизләргә: — «Аз вақиттин
кейин, мени көрмәйсиләр; йәнә бир аз вақит
өткәндин кейин, мени қайта көрисиләр» вә
йәнә «Чүнки мән Атамниң йениға кетимән»
дегини немә дегиниду? 18 «Аз вақиттин
кейин» дегән сөзиниң мәнаси немә? Униң
немиләрни дәватқанлирини билмидуқ,
— дейишиду. 19 Әйса уларниң өзидин
немини соримақчи болғинини билип
уларға мундақ деди: — «Мениң «Аз вақиттин
кейин, мени көрмәйсиләр; йәнә бир аз
вақит өткәндин кейин, мени көрисиләр»
дегинимниң мәнасини бир-бириңлардин
сораватамсиләр? 20 Бәрһәқ, бәрһәқ, мән
силәргә шуни ейтип қояйки, силәр жиға-
зерә көтирисиләр, лекин бу дуниядикиләр
хошал болушуп кетиду; силәр қайғурисиләр,
лекин қайғулириңлар шатлиққа айлиниду.
21 Аял киши туғутта азаплиниду, чүнки униң
вақит-саити йетип кәлгән; лекин бовиқи
туғулуп болғандин кейин, бир пәрзәнтниң
дунияға кәлгәнлигиниң шатлиғи билән
тартқан азавини унтуп кетиду. 22 Шуниңға
охшаш, силәрму һазир азаплиниватисиләр,
лекин мән силәр билән қайта көрүшимән,
қәлбиңлар шатлиниду вә шатлиғиңларни
һеч ким силәрдин тартивалалмайду.
23 Шу күндә силәр мәндин һеч нәрсә
соримайсиләр. Бәрһәқ, бәрһәқ, мән силәргә
шуни ейтип қояйки, мениң намим билән
Атидин немини тилисәңлар, у шуни
силәргә бериду. 24 Һазирғичә мениң
намим билән һеч немә тилимидиңлар.
Әнди тиләңлар, еришисиләр, буниң билән
шатлиғиңлар толуп ташиду! 25 Силәргә
буларни тәмсилләр билән ейтип бәрдим.
Бирақ шундақ бир вақит келидуки, у
чағда силәргә йәнә тәмсилләр билән
сөзлимәймән, Ата тоғрилиқ силәргә очуқ
ейтимән. 26 Шу күни тиләклириңларни
мениң намим билән илтижа қилисиләр.
Мән силәр үчүн Атидин тәләп қилимән, дәп
ейтмаймән; 27 чүнки Ата өзиму силәрни
сөйиду; чүнки силәр мени сөйисиләр вә
мениң Худаниң йенидин кәлгәнлигимгә
ишәндиңлар. 28 Мән Атиниң йенидин
чиқип бу дунияға кәлдим; әнди мән
йәнә бу дуниядин кетип Атиниң йениға
баримән». 29 Мухлислири: — Мана сән
һазир очуқ ейтиватисән, тәмсил кәлтүрүп
сөзлимидиң! 30 Биз сениң һәммини
билгиниңни, шундақла һеч кимниң сәндин
соал соришиниң һажити йоқлуғини әнди
билип йәттуқ. Шуниңдин сениң Худаниң
йенидин кәлгәнлигиңгә ишәндуқ, —
дейишти. 31 Әйса жававән уларға: — Һазир
ишәндиңларму? 32 Мана, шундақ вақит-
саити келәй дәп қалди, шундақла келип
қалдики, һәммиңлар мени ялғуз ташлап
һәр бириңлар өз йоллириңларға тарқилип
кетисиләр. Бирақ мән ялғуз әмәсмән, чүнки
Ата мән билән биллидур. 33 Силәрниң
мәндә хатирҗәмликкә егә болушуңлар үчүн
буларни силәргә ейттим. Бу дунияда туруп
азап-оқубәт тартисиләр, амма ғәйрәтлик
болуңлар! Мән бу дуния үстидин ғәлибә
қилдим!

17 Әйса бу сөзләрни қилғандин кейин,
көзлирини әршкә тикип, мундақ дуа
қилди: — И Ата, вақит-саат йетип кәлди;
Сән Оғлуңни улуқлатқузғайсән; буниң
билән Оғлуңму Сени улуқлатқузиду; 2 йәни,
униң Сән униңға тапшурған инсанларға
мәңгүлүк һаят ата қилиши үчүн, униңға
пүткүл әт егилиридин үстүн һоқуқ ата
қилғиниңдәк, уни улуқлатқузғайсән. (aiōnios
g166) 3 Мәңгүлүк һаят шуки, бирдин-бир
һәқиқий Худа — Сени вә Сән әвәткән
Әйса Мәсиһни тонуштин ибарәттур. (aiōnios
g166) 4 Мән Сениң әмәл қилишим үчүн
тапшурған ишиңни орундишим билән Сени
йәр йүзидә улуқлатқуздум. 5 И Ата, Сениң
аләм апиридә болуштин бурун мән Өзүңниң
йениңда егә болған шан-шәрәп билән мени
Өзүңниң йениңда улуқлатқузғайсән. 6 Сән
бу дуниядин маңа таллап бәргән адәмләргә
Сениң намиңни аян қилдим. Улар Сениңки
еди, Сән уларни маңа бәрдиң вә улар
Сениң сөз-каламиңни тутуп кәлди. 7 Улар

һазир Сән маңа бәргән һәммә нәрсиләрниң
Сениңдин кәлгәнлигини билди. 8 Чүнки Сән
маңа тапшурған сөзләрни уларға йәткүздүм;
уларму буларни қобул қилди, шуниң билән
Сәндин чиққинимни һәқиқәтән билип
йәтти һәмдә Сениң мени әвәткәнлигиңгиму
ишәнди. 9 Буларға дуа қилимән; бу
дунияддики адәмләргә әмәс, бәлки Сән
маңа бәргән адәмләргә дуа қилимән; чүнки
улар Сениңкидур. 10 Мениң барлиғим
Сениңкидур вә Сениң барлиғиң болса
мениңкидур вә мән уларда шәрәп таптим.
11 Мән әнди бу дунияда туривәрмәймән;
лекин улар бу дунияда қалди вә мән
Сениң йениңға кетиватимән. И муқәддәс
Ата, Сән маңа бәргән намиң арқилиқ
уларни сақлиғинки, биз иккимиз бир
болғинимиздәк, уларму бир болғай. 12 Мән
улар билән биллә болған вақтимда, Сән
маңа бәргән намиң билән уларни сақлидим
һәм қоғдидим; вә муқәддәс язмилардики
бешарәтниң әмәлгә ашурулуши йолида,
уларниң ичидин һалакәткә хас болған
кишидин башқа бириму йоқалмиди. 13
Мана әнди сениң йениңға баримән. Мениң
шатлиғим уларда толуп ташсун дәп, бу
сөзләрни дуниядики вақтимда сөзлидим. 14
Мән уларға сөз-каламиңни тапшурдум. Мән
бу дуниядин болмиғинимдәк, уларму бу
дуниядин болмиғини үчүн, бу дунияниң
адәмлири улардин нәпрәтлиниду. 15
Уларни бу дуниядин айривәткәйсән
дәп тилимәймән, бәлки уларни рәзил
болғучидин сақлиғайсән, дәп тиләймән.
16 Мән бу дуниядин болмиғинимдәк,
уларму бу дуниядин әмәстур. 17 Уларни
һәқиқәт арқилиқ Өзүңгә муқәддәс
қилип атиғузғайсән, чүнки сөз-каламиң
һәқиқәттур. 18 Сән мени дунияға
әвәткиниңдәк, мәнму уларни дунияға
әвәттим. 19 Уларму һәқиқәттә муқәддәс
қилинип Өзүңгә аталсун дәп, өзүмни
Саңа хас атаймән. 20 Мән ялғуз улар
үчүнла әмәс, йәнә уларниң сөзи арқилиқ
маңа етиқат қилидиғанлар үчүнму дуа
қилимән. 21 Уларниң һәммиси бир
болғай; и Ата, Сән мәндә, мән Сәндә
болғандәк, уларму Биздә бир болғай; шундақ
болғанда, бу дуниядикиләр мени Сениң
әвәткәнлигиңгә ишиниду. 22 Сән маңа ата
қилған шан-шәрәпни уларға ата қилдимки,
биз иккимиз бир болғандәк, уларму бир
болғай; 23 йәни мән уларда, сән мәндә
болуп, улар бирликтә камил қилинғай.
Шу арқилиқ бу дуниядикиләр мени
әвәткәнлигиңни һәм мени сөйгиниңдәк
уларниму сөйгәнлигиңни билиду. 24 И Ата,
Сән маңа бәргәнлириңниң һәммисиниң мән
болған йәрдә мән билән биргә болушини,
шундақла мениң шан-шәривимни, йәни
Сән аләм апиридә болуштин бурун мени
сөйгәнлигиң үчүн, маңа бәргән шан-
шәрәпни уларниң көрүшини халаймән. 25
И һәққаний Ата, бу дуниядикиләр сени
тонумиған, амма мән Сени тонуймән вә
буларму мени Сениң әвәткәнлигиңни
билди. 26 Вә мән Сениң намиңни уларға
аян қилдим вә йәнә давамлиқ аян қилимән.
Шуниң билән, Сениң маңа көрсәткән меһир-
муһәббитиң уларда болиду вә мәнму уларда
болай.

18 Әйса буларни ейтқандин кейин,
мухлислири билән биллә ташқириға
чиқип Кидрон җилғисиниң у қетиға өтти.
У йәрдә бир бағчә бар еди. Әйса билән
мухлислири у бағчигә кирди. 2 Униңға
сатқунлуқ қилидиған Йәһудаму у йәрни
биләтти, чүнки Әйса мухлислири билән
пат-пат у йәрдә жиғилип олтиратти.
3 Шуниң билән Йәһуда бир топ Рим
ләшкәрлири билән баш каһинлар һәм
Пәрисийләр әвәткән қаравулларни башлап
бу йәргә кәлди. Уларниң қоллирида
панус, мәшъәл вә қураллар бар еди. 4
Әйса бешиға чүшидиғанларниң һәммисини
билип, уларниң алдиға чиқип: — Кимни
издәйсиләр? — дәп сориди. 5 Насарәтлик
Әйсани, — дәп җавап беришти улар.
Әйса уларға: — Мана мән болимән, —
деди. (Униңға сатқунлуқ қилған Йәһудаму
уларниң арисида туратти). 6 Әйса: «Мана
мән болимән» девиди, улар арқисиға
йенип йәргә жиқилишти. 7 Шуниң билән

Әйса улардин йәнә бир қетим: — Кимни
издәйсиләр? — дәп сориди. — Насарәтлик
Әйсани, — дейишти улар. 8 Әйса: —
Силәргә ейттимғу, мән шу болимән.
Әгәр издигиниңлар мән болсам, буларни
кәткили қоюңлар, — деди. 9 Буниң билән
өзиниң: «[Ата], Сән маңа бәргәнләрдин һеч
қайсисини жүтүрмидим» дегән сөзи әмәлгә
ашурулди. 10 Симон Петрусниң йенида
бир қилич болғач, у шуан уни суғуруп,
баш каһинниң чакириға бирни уруп, оң
қулиқини шилип чүшүрүвәтти. Чакарниң
исми Малкус еди. 11 Әйса Петрусқа: —
Қилични ғилапқа сал! Ата маңа тапшурған
қәдәһни ичмәмдим? — деди. 12 Шуниң
билән, ләшкәрләр топи билән миң беши
һәм Йәһудийларниң қаравуллири Әйсани
тутуп бағлашти. 13 Андин уни алди билән
Аннасниң алдиға елип беришти. Аннас
болса шу жили баш каһин болуп турған
Қаяфаниң қейинатиси еди. 14 Бурун Йәһудий
кеңәшмисидикиләргә: «Пүтүн хәлиқниң
[һалак болушиниң] орниға, бирла адәмниң
улар үчүн һалак болуши яхши» дәп мәслиһәт
бәргән киши дәл шу Қаяфа еди. 15 Әнди
Симон Петрус билән йәнә бир мухлис
Әйсаниң кәйнидин әгишип барған еди.
У мухлис баш каһинға тонуш болғачқа,
баш каһинниң сарийиға Әйса билән тәң
кирди. 16 Лекин Петрус болса дәрвазиниң
сиртида қалди. Шуңа баш каһинға тонуш
болған һелиқи мухлис ташқириға чиқип,
дәрвазивән қиз билән сөзлишип, Петрусни
ичкиригә башлап кирди. 17 Дәрвазивән
болған шу дедәк Петрустин: — Сәнму
бу адәмниң мухлислиридин әмәсму? —
дәп сориди. Яқ, әмәс, — деди Петрус. 18
Әнди һава соғ болғанлиғи үчүн, чакарлар
вә қаравуллар шахардин гүлхан яққан
болуп, униң чөрисидә иссинип турушатти.
Петрусму уларниң йенида туруп иссинди.
19 Баш каһин болса Әйсадин мухлислири
тоғрилиқ вә тәлими тоғрилиқ соал
сорашқа башлиди. 20 Әйса униңға җававән
мундақ бәрди: — Мән хәлиқ-аләм алдида
ашкарә сөз қилғанмән, барлиқ Йәһудийлар
жиғилидиған синагогларда вә ибадәтханида
дайим тәлим берип кәлдим, мән йошурун
һеч немә демидим. 21 Буларни немишкә
мәндин сорайсән? Ейтқан сөзлиримни
аңлиғанлардин сориғин; мана, улар немә
дегәнлигимни билиду. 22 Әйса бу сөзләрни
қилғанда, йенида турған қаравуллардин
бири уни бир качат уруп: — Баш каһинға
мошундақ җавап қайтурамсән? — деди.
23 — Әгәр яман сөз қилған болсам, униң
яман екәнлигини көпчиликниң алдида
көрсәткин. Амма ейтқанлирим дурус
болса, мени немә үчүн урисән? — деди
Әйса униңға. 24 Буниң билән Аннас
уни бағлақлиқ пети баш каһин Қаяфаға
йоллиди. 25 Симон Петрус [отниң] алдида
иссинип туруватқан еди. [Йенидикиләр]: —
Сәнму униң мухлислиридин әмәсмидиң? —
дейишти. — Яқ, әмәсмән, — дәп танди Петрус.
26 У йәрдә баш каһинниң чакарлиридин,
Петрус қулиқини кесип ташлиған кишигә
туққан бириси бар еди. У Петрусқа: —
Бағчидә сени униң билән биллә көргән
едимғу?! — деди. 27 Петрус йәнә танди.
Дәл шу чағда ғораз чиллиди. 28 Андин
улар Әйсани Қаяфаниң йенидин римлиқ
валийниң ордисиға елип кәлди (шу чағда таң
атқан еди). Уни елип кәлгән [Йәһудийлар]
болса өзимизни напак қилип булғимайли
дәп, ордиға кирмиди. Болмиса өтүп кетиш
һейтиниң дәстихинидин ғизалиналмайтти.
29 Шуңа [валий] Пилатус сиртқа чиқип,
уларниң алдиға берип уларға: — Бу адәмниң
үстидин немә әрз қилисиләр? — дәп сориди.
30 Улар: — Бу адәм җинайәтчи болмиса, уни
сизгә тапшурмиған болаттуқ, — дәп җавап
беришти. 31 — Уни өзүңлар елип кетип,
өз қанунуңлар бойичә һөкүм чиқириңлар!
— деди Пилатус уларға. Йәһудийлар: —
Бизниң һеч кимни өлүмгә мәһкүм қилиш
һоқуқимиз йоқ турса, — дейишти. 32 Бу
ишлар Әйсаниң өзи қандақ өлүм билән
өлүдиғини тоғрисидики алдин-ала ейтқан
бешарәтлик сөзиниң әмәлгә ашурулуши
үчүн йүз бәрди. 33 Андин Пилатус йәнә
ордисиға кирип, Әйсани чақиртип, униңдин:
— Сән Йәһудийларниң падишасиму? — дәп
сориди. 34 Әйса униңға: — Бу соални өзүң

сораватамәсән, яки башқилар мән тоғрилиқ
саңа шундақ ейтқанму? — деди. 35 — Мән бир
Йәһудийму?! Сени маңа тапшурғанлар өз
хәлқиң вә баш каһинларғу! Немә [җинайәт]
өткүзгән едиң? — деди Пилатус. 36 Әйса
җававән: — Мениң падишалиғим бу дунияға
тәвә әмәстур. Әгәр бу дунияға тәвә болған
болса, хизмәтчилирим мениң Йәһудийларға
тапшурулмаслиғим үчүн җәң қиливатқан
болатти. Һалбуки, мениң падишалиғим
бу йәргә тәвә әмәстур, — деди. 37 Шуңа
Пилатус униңға: — Ундақта, сән падишаму?
Әйса җававән: — Шундақ, ейтқиниңдәк,
падишамән. Мән шуниңға туғулғанмән,
вә шуниңға дунияға кәлдим: — һәқиқәткә
гувалиқ беришим үчүндин ибарәттур.
Һәқиқәткә тәвә болған һәр бир киши болса
мениң авазимға қулақ салиду, — деди. 38
Пилатус униңдин: — «Һәқиқәт» дегән немә?
— дәп сориди. Пилатус мошуларни дәп, йәнә
ташқириға, Йәһудийларниң алдиға чиқип
уларға: — Мән униңдин һеч қандақ җинайәт
тапалмидим. 39 Лекин һәр жили өтүп
кетиш һейтида силәр үчүн [мәһбуслардин]
бирни қоюп бериш қаидәм бар. Шуңа
бу «Йәһудийларниң падишаси»ни силәргә
қоюп беришимни халамсиләр? — деди. 40
Уларниң һәммиси җавап берип: — Бу адәмни
әмәс, Бараббасни қоюп бериң! — дәп қийқас-
сүрән селишти (Бараббас болса бир қарақчи
еди).

19 Шуниң билән, Пилатус Әйсани елип
берип қамчилатти. 2 Ләшкәрләр
тикәнлик шахларни өрүп, бир таҗ ясап,
униң бешиға кийдүрүшти вә униңға
[шаһанә] сөсүн рәңлик бир тон кийдүрүп,
3 униң алдиға келип: — Яшиғайла, и
Йәһудийларниң «падишаси»! — дәп
мәсқирә қилишип, униң йүзигә қайта-
қайта качат салди. 4 Пилатус болса
йәнә ордисидин чиқип, халайиққа: —
Мана! Униңдин һеч қандақ җинайәт
тапалмиғанлиғимни билишиңлар үчүн, уни
силәрниң алдиңларға елип чиқтим, — деди.
5 Буниң билән Әйса бешиға тикәнлик таҗ
вә учисиға сөсүн тон кийгүзүлгән һалда
ташқириға елип чиқилди. Пилатус уларға: —
Қараңлар, у адәмгә! — деди. 6 Баш каһинлар
вә қаравуллар уни көрүп: — Уни крестләң,
крестләң! — дәп вақиришти. Пилатус уларға:
— Уни елип берип өзүңлар крестләңлар!
Чүнки мән униңдин һеч қандақ җинайәт
тапалмидим! — деди. 7 Йәһудийлар униңға
җававән: — Биздә шундақ бир қанун бар.
Шу қанунимизға асасән у өлүмгә мәһкүм
қилиниши керәк, чүнки у өзини Худаниң
Оғли дәп ативалди. 8 Пилатус бу сөзни аңлап
техиму қорқуп, 9 йәнә ордисиға кирип,
Әйсадин: — Сән зади қәйәрдин кәлгән? — дәп
сориди. Лекин Әйса униңға җавап бәрмиди.
10 Шуңа Пилатус униңға: — Сән маңа гәп
қилмамсән? Сени қоюп беришкә һоқуқум
барлиғини, шундақла крестләшкиму
һоқуқум барлиғини билмәмсән? — деди. 11
Әйса җававән: — Саңа әрштин берилмигән
болса, мениң үстүмдин һеч қандақ һоқуқуң
болмиған болатти. Шуниң үчүн мени
саңа тапшуруп бәргән адәмниң гунайи
техиму еғирдур, — деди. 12 Шу чағдин
тартип, Пилатус уни қоюветишкә амал
издәйтти. Лекин Йәһудийлар вақиришип:
— Бу адәмни қоювәтсиңиз, сиз Қәйсәрниң
дости болмиған болисиз! Өзини падиша
дегән һәр бир киши Қәйсәргә қарши чиққан
болиду! — дәп чуқан селишти. 13 Пилатус
бу сөзләрни аңлап, Әйсани ташқириға
чиқарди вә «таш тахтайлиқ һойла» дәп
аталған, ибраний тилида «Габбата» дәп
аталған йәрдә «сорақ тәхти»гә олтарди 14
(у вақит өтүп кетиш һейтиниң тәйярлиқ
күнининң алтинчи саити әтрапида еди).
Пилатус Йәһудийларға: Мана бу силәрниң
падишасиңлардур! — деди. 15 Лекин улар
вақиришип: — Йоқитиң, йоқитиң, уни
крестләң! — деди. Пилатус уларға: — Мени
падишасиңларни крестлигин, дәмсиләр? —
деди. Баш каһинлар җававән: — Қәйсәрдин
башқа һеч қандақ падишасимиз йоқтур!
— дәп [товлашти]. Буниң билән Пилатус
уни крестләшкә уларға тапшуруп бәрди.
16 [Ләшкәрләр] Әйсани елип маңди. У
өз крестини йүдүп, «Баш сүйәк җайи»
(ибраний тилида «Голгота») дегән йәргә

барди. 18 Улар уни шу йәрдә йәнә икки
киши билән тәң кресткә тартти; бу тәрипидә
бириси, у тәрипидә бириси вә Әйса
уларниң оттурисида кресткә тартилди.
19 Пилатус тахтиға елан йезип кресткә
бекитип қойди. Униңға: — «Насарәтлик
Әйса — Йәһудийларниң падишаси» дәп
йезилған еди. 20 Әйса крестлинидиған
йәр шәһәргә йеқин болғачқа, нурғун
Йәһудийлар тахтидики сөзләрни оқуди.
Тахтидики сөзләр ибранийчә, латинчә вә
грекчә йезиқта йезилған еди. 21 Шуңа
Йәһудийларниң баш каһинлири Пилатусқа:
— «Йәһудийларниң падишаси» дәп язмаң,
бәлки «У өзини мән Йәһудийларниң
падишаси, дегән» дәп йезиң, — дейишти.
22 Бирақ Пилатус җававән: — Язидиғанни
йезип болдум! — деди. 23 Ләшкәрләр Әйсани
крестлигәндин кейин, униң кийимлирини
елип, төрткә бөлүп, һәр бир ләшкәр бир
үлүштин елишти; улар һәм ичидики узун
көйнәкниму елишти; лекин бу көйнәк
тикилмигән, үстидин айиғиғичә бир пүтүн
тоқулған еди. 24 Шуниң үчүн ләшкәрләр
бир-биригә: — Буни житмайли, бәлки чәк
тартишайли, кимгә чиқса шу алсун, —
дейишти. Бу ишлар муқәддәс язмилардики
муну сөзләр әмәлгә ашурулуш үчүн йүз
бәрди: — «Улар мениң кийимлиримни
өз арисида үләшти, Мениң көйнигимгә
еришиш үчүн чәк ташлашти». Дәрвәқә,
ләшкәрләр шундақ қилишти. 25 Әйсаниң
крестиниң йенида аниси, анисиниң
сиңлиси, Клопасниң аяли Мәрйәм вә
Магдаллиқ Мәрйәмләр туратти. 26 Әйса
аниси билән өзи сөйидиған мухлисиниң
биргә турғанлиғини көрүп, анисиға: —
И ханим, мана сениң оғлуң! — деди. 27
Андин у бу мухлисқа: — Мана сениң анаң!
— деди. Шундин етиварән, у мухлис уни
өзиниң өйидә турғузди. 28 Андин Әйса
һәммә ишларниң тамам болғинини билип
(муқәддәс язмилардики бешарәт әмәлгә
ашурулуш үчүн): — Уссап кәттим! — деди. 29
У йәрдә сиркә шарап билән толдурулған
бир коза бар еди. Улар бир парчә булутни
сиркә шарапқа чилап, бир лепәкгүл ғолиға
бағлап, Әйсаниң ағзиға тәңлиди. 30 Әйса
сиркә шарапни ичкәндин кейин: — Тамам
болди! — деди-дә, бешини төвән қилип,
роһини тапшуруп бәрди. 31 У күни [өтүп
кетиш һейтиниң] тәйярлиқ күни болғачқа,
крестләнгәнләрниң җәсәтлирини шабат
күнидә кресттә қалдурурмаслиқ үчүн (шабат
күни «улуқ күн» һесапланғачқа) Йәһудийлар
Пилатустин крестләнгәнләрниң путлирини
чеқип андин җәсәтлирини кресттин
тезрәк чүшүрүветишни тәләп қилди. 32
Шуниң билән ләшкәрләр берип Әйса
билән биллә крестләнгән биринчи андин
иккинчи адәмниң путлирини чақти. 33
Лекин Әйсаға кәлгәндә, униң аллиқачан
өлгәнлигини көрди, шуниң билән униң
путини чақмиди. 34 Амма ләшкәрләрдин
бири униң биқиниға нәйзини санҗивиди,
шуан қан вә су еқип чиқти. 35 Буни көргүчи
силәрниң ишинишиңлар үчүн гувалиқ
бериду; көргүчиниң гувалиғи һәқтур, у
өзиниң ейтқанлирини һәқ дәп билиду. 36 Бу
ишларниң һәммиси муқәддәс язмиларда:
«Униң бир тал сүйигиму сундурулмайду»
вә йәнә бир бешарәттә: «Улар өзлири
санҗиған адәмгә қарайду» дәп алдин-ала
ейтилғанларни әмәлгә ашуруш үчүн йүз
бәрди. 38 Бу ишлардин кейин, Ариматиялиқ
Йүсүп Пилатустин Әйсаниң җәситини елип
кетишни тәләп қилди (Йүсүп Әйсаниң
мухлислиридин еди, лекин Йәһудийлардин
қорққини үчүн буни мәхпий тутатти);
Пилатус рухсәт бәрди, шуниң билән Йүсүп
берип Әйсаниң җәситини елип кәтти. 39
Бурун бир кечиси Әйсаниң йениға кәлгән
һелиқи Никодимму мурмәкки билән сәбрә
арилаштурулған хушбуй дора-дәрмандин
йүз җиңчә елип, [униң] [билән биллә]
кәлди. 40 Иккилән Әйсаниң җәситини
Йәһудийларниң дәпнә қилиш адити бойичә
дора-дәрманларни чечип, канап рәхтләр
билән орап кепәнлиди. 41 Әйса крестләнгән
йәрдә бир бағ болуп, бағниң ичидә техи һеч
ким йәрләнмигән йеңи бир бош йәрлик
бар еди. 42 Бу Йәһудийларниң һейтиниң
тәйярлиқ күни болғачқа һәм бу йәрлик

йеқин жайда болғанлиғи үчүн, улар Әйсани
шу йәрликкә қойди.

20 Һәптиниң биринчи күни таң
сәһәр, Магдаллиқ Мәрйәм қәбиргә
барди вә қәбирниң ағзидики ташниң
еливетилгәнлигини көрди. 2 Шуңа у
жүгүргиничә келип Симон Петрус вә
Әйса сөйгән һелиқи мухлисниң йениға
келип, уларға: — Улар Рәбни қәбирдин
йөткиветипту, уни қәйәргә қойғинини
билмидуқ! — деди. 3 Петрус билән һелиқи
мухлис ташқириға чиқип, қәбиргә қарап йол
алди. 4 Иккилән тәң жүгүрүп маңди, лекин
һелиқи мухлис Петрустин тез жүгүрүп,
қәбиргә биринчи болуп йетип барди. 5 У
еңишип ичигә қарап, канап кепәнләрниң
у йәрдә йейиқлиқ турғанлиғини көрди,
лекин ичкиригә кирмиди. 6 Униңға әгишип
кәлгән Симон Петрус йетип келип, қәбиргә
кирди вә у йәрдә йейиқлиқ турған канап
кепәнләрни, 7 шундақла Әйсаниң бешиға
оралған яғлиқниму көрди. Яғлиқ кепәнләр
билән бир йәрдә әмәс, бәлки айрим йәрдә
йөгәклик туратти. 8 Андин қәбиргә авал
кәлгән һелиқи мухлисму қәбиргә кирип,
әһвални көрүп ишәнди 9 (чүнки улар униң
өлүмдин қайта тирилишиниң муқәррәрлиги
һәққидә муқәддәс язмилардики бешарәтни
техичә чүшәнмәйтти). 10 Шуниң билән
иккилән өз туралғулириға қайтишти. 11
Амма Мәрйәм болса қәбирниң сиртида
туруп жиғлавататти. У жиғлап туруп
қәбирниң ичигә еңишип қаривиди, 12 мана
ақ кийим кийгән икки пәриштә туратти;
уларниң бири Әйсаниң жәсити қоюлған
йәрниң баш тәрипидә, йәнә бири аяқ
тәрипидә олтиратти. 13 Улар Мәрйәмдин:
— Ханим, немишкә жиғлайсән? — дәп
сориди. — Рәббимни елип кетипту, уни
нәгә қойғанлиғини биләлмәйватимән, —
деди у уларға. 14 У шу сөзләрни қилипла,
кәйнигә бурулувиди, Әйсаниң шу йәрдә
турғанлиғини көрди. Лекин у униң Әйса
екәнлигини билмиди. 15 Әйса униңдин
— Ханим, немишкә жиғлайсән, кимни
издәйсән? — дәп сориди. Мәрйәм уни бағвән
шу, дәп ойлап: — Тәхсир, әгәр уни сиз шу
йәрдин йөткивәткән болсиңиз, қәйәргә
қойғанлиғиңизни ейтип бәргәйсиз. Мән уни
елип кетимән, — деди. 16 Мәрйәм! — деди
Әйса униңға. Мәрйәм бурулупла, ибраний
тилида: — Раббони! — деди (бу сөз «устаз»
дегән мәнидә). 17 Әйса униңға: — Маңа
есилмиғин! Чүнки мән техи атамниң йениға
чиқмидим. Берип қериндашлиримға: Мени
«Силәрниңму Атаңларниң, йәни мениң
Атамниң, силәрниң Худайиңларниң, йәни
мениң Худайимниң йениға чиқимән!»
дәйду, — дәп йәткүзгин, деди. 18 Шуниң
билән Магдаллиқ Мәрйәм мухлисларниң
йениға берип, уларға: «Рәбни көрдүм!»
деди вә шундақла Әйса өзигә ейтқан у
сөзләрни уларға йәткүзди. 19 Шу күни
кәчтә, йәни һәптиниң биринчи күни
кәчтә, Йәһудийлардин қорққанлиғи үчүн
мухлислар жиғилған өйдә ишиклирини
һим тақивалған еди; шу вақитта, Әйса
келип уларниң оттурисида [көрүнүп], өрә
турған һалда уларға: — Силәргә аман-
хатиржәмлик болғай! — деди. 20 Буни
дәп, қоллирини вә биқинини уларға
көрсәтти. Шуниң билән мухлислар Рәбни
көргинидин шатланди. 21 Шуңа Әйса
уларға йәнә: — Силәргә аман-хатиржәмлик
болғай! Ата мени әвәткинидәк, мәнму
силәрни әвәтимән, — деди. 22 Бу сөзни
ейтқандин кейин, у уларниң үстигә бир
пүвләп: — Муқәддәс Роһни қобул қилиңлар.
23 Кимниң гуналирини кәчүрсәңлар,
униң гунайи кәчүрүм қилиниду; кимниң
гуналирини тутувалсаңлар, шуниң гунайи
тутувелиниду! — деди. 24 Амма он
иккиләнниң бири, йәни «кош гезәк» дәп
аталған Томас Әйса кәлгәндә уларниң
йенида әмәс еди. 25 Шуңа башқа мухлислар
униңға: — Биз Рәбни көрдуқ! — дейишти.
Лекин Томас уларға: — Униң қоллирида
миқларниң изини көрмигичә, миқларниң
изиға өз бармиғимни вә биқиниға
өз қолумни тиқип бақмиғичә, һәргиз
ишәнмәймән, — деди. 26 Сәккиз күндин
кейин, мухлислар йәнә шу өй ичидә жәм
болғанда, Томасму улар билән биллә

еди. Ишикләр тақақлиқ турсиму, Әйса
келип уларниң арисида туруп: — Силәргә
аман-хатирҗәмлик болғай! — деди. 27
Андин у Томасқа: — Бармиғиңни бу йәргә
тәккүзүп, қоллиримға қара. Қолуңни
узитип, биқинимға тиқип, гуманда болмай,
ишәнгүчи болғин! — деди. 28 Томас униңға:
— Мениң Рәббим һәм мениң Худайимсән!
— дәп җавап бәрди. 29 Әйса униңға: —
Мени көргәнлигиң үчүн ишәндиң. Көрмәй
туруп ишәнгүчиләр бәхитликтур! — деди. 30
Әйса мухлислириниң алдида бу китапта
хатириләнмигән башқа нурғун мөҗизилик
аламәтләрниму көрсәтти. 31 Лекин мошулар
силәрни Әйсаниң Мәсиһ, шундақла Худаниң
Оғли екәнлигигә ишәнсун һәм бу арқилиқ
[униңға] етиқат қилип, униң нами арқилиқ
һаятлиққа еришсун, дәп йезилди.

21 Бу ишлардин кейин, Әйса Тиберияс
деңизиниң бойида мухлислириға
йәнә бир қетим көрүнди. Униң бу
қетимқи көрүнүши мундақ болди: 2
Симон Петрус, «кош гезәк» дәп аталған
Томас, Галилийәдики Каналиқ Натанийәл,
Зәбәдийниң оғуллири вә башқа икки мухлис
биллә еди. 3 Симон Петрус: Мән белиқ
тутқили баримән, — деди. Көпчилик: Бизму
сән билән биллә баримиз, — дейишти.
Улар ташқириға чиқип, кемигә олтарди,
лекин шу бир кечә һеч нәрсә туталмиди. 4
Таң атай дегинидә, Әйса қирғақта туратти,
бирақ мухлислар униң Әйса екәнлигини
билмиди. 5 Шуңа Әйса: — Балилар, силәрдә
йегидәк бир нәрсә йоққу? — дәп сориди.
— Йоқ, — дәп җавап бәрди улар. 6 Әйса
уларға — Торни кеминиң оң тәрипигә
ташлаңлар, шундақ қилсаңлар тутисиләр, —
деди. Шуниң билән улар торни [шу яққа]
ташлап, шундақ көп белиқ туттики, һәтта
торни тартип чиқиралмай қалди. 7 Әйса
сөйгән мухлис Петрусқа: — Бу Рәбқу! —
деди. Симон Петрус униң Әйса екәнлигини
аңлап, тонини өзигә йөгәп (чүнки [белиниң
асти] яланач еди) өзини деңизға ташлиди. 8
Қирғақтин анчә жирақ әмәс болуп, тәхминән
икки йүз гәз жирақлиқта болғачқа, қалған
мухлислар белиқ билән толған торни
тартип кичик кемиси билән қирғаққа
кәлди. 9 Улар қирғаққа чиққанда, шахардин
йеқилған, үстидә белиқ қоюқлуқ гүлханни
вә нанни көрди. 10 Әйса: — Әнди тутқан
белиғиңлардин әкелиңлар, — деди. 11 Симон
Петрус [кемигә] чиқип, торни қирғаққа
тартип чиқарди. Тор чоң белиқлар билән
толған болуп, җәмий бир йүз әллик үч белиқ
бар еди. Белиқ шунчә көп болғини билән,
тор житилмиған еди. 12 Әйса: — Келиңлар,
нашта қилиңлар, — деди. Мухлисларниң
ичидин һеч ким униңдин: — Сән ким
болисән? — дәп сорашқа петиналмиди.
Чүнки улар униң Рәб екәнлигини билди.
13 Әйса нанни әкилип уларға бәрди һәм
белиқларниму шундақ қилди. 14 Мана бу
Әйсаниң өлгәндин кейин тирилип, өзини
мухлислириға үчинчи қетим аян қилиши
еди. 15 Улар нашта қилғандин кейин, Әйса
Симон Петрустин: — Юнусниң оғли Симон,
сән мени булардинму чоңқур сөйәмсән?
— дәп сориди. — Шундақ Рәб, мениң сени
сөйидиғанлиғимни сән билисән! — деди
Петрус. Әйса униңға: Ундақта, қозилиримни
отлитип бақ! — деди. 16 У иккинчи қетим
йәнә униңдин: — Юнусниң оғли Симон, мени
сөйәмсән? — дәп сориди. Петрус йәнә: —
Шундақ, Рәб, мениң сени сөйидиғанлиғимни
билисән, — деди. Әйса униңға: — Ундақта,
қойлиримни бақ, — деди. 17 Үчинчи қетим
униңдин йәнә: — Юнусниң оғли Симон,
мени сөйәмсән? — дәп сориди. Петрус
Әйсаниң үчинчи қетим өзидин: «Мени
сөйәмсән?» дәп сориғанлиғиға көңли йерим
болуп: — Рәб, сән һәммини билисән, сени
сөйидиғанлиғимниму билисән, — деди. Әйса
униңға: — Ундақта, қойлиримни отлат. 18
Бәрһәқ, бәрһәқ, саңа шуни ейтип қояйки,
яш вақтиңда белиңни өзүң бағлап, қәйәргә
барай десәң шу йәргә маңаттиң; лекин
яшанғанда, қоллириңни узитисән вә башқа
бириси сени бағлап, сән халимайдиған
йәргә елип кетиду, — деди. 19 Әйса бу
сөзни Петрусниң қандақ өлүш арқилиқ
Худаға шан-шәрәп кәлтүридиғанлиғини
еniқ билдүрүш үчүн ейтти. Андин, униңға

йәнә: — Маңа әгәшкүчи болғин, — деди. 20
Петрус кәйнигә бурулуп, Әйса сөйидиған
мухлисниң әгишип келиватқанлиғини
көрди (бу мухлис кәчлик тамақта Әйсаниң
қучиғиға йөлинип: «И Рәб, сени тутуп
беридиған кимду?» дәп сориған мухлис
еди). 21 Петрус уни көрүп, Әйсадин: — И
Рәб, бу адәм кейин қандақ болар? — дәп
сориди. 22 Әйса униңға: — Әгәр мән қайта
кәлгичә униң туруп қелишини халисамму,
сениң буниң билән немә кариң?! Маңа
әгәшкүчи болғин, — деди. 23 Буниң билән
қериндашлар арисида «Һелиқи мухлис
өлмәйду» дегән гәп тарқалди. Лекин Әйса
Петрусқа: «У өлмәйду» демигән еди, бәлки
пәқәт: «Әгәр мән қайта кәлгичә униң
туруп қелишини халисамму, сениң буниң
билән немә кариң?!» дегән еди. 24 Бу
ишларға гувалиқ бәргүчи һәмдә бу ишларни
хатирилигүчи әнә шу мухлистур. Униң
гувалиқиниң һәқиқәт екәнлигини билимиз.
25 Әйса булардин башқа нурғун ишларниму
қилған еди; әгәр уларниң һәммиси бир-
бирләп йезилған болса, мениңчә йезилған
китаплар пүткүл аләмниң өзигә сиғмайтти!

Паалийәтлири

1 И [һөрмәтлик] Теофилос, мән дәсләп
язған баян Әйса өзи таллиған расулларға
Муқәддәс Роһ арқилиқ әмирләрни тапшуруп
асманға көтирилгән күнгичә болған униң
барлиқ әмәллири һәм барлиқ тәлим
беришлириниң башланмиси тоғрисида
еди. 3 У азап-оқубәтләрни тартқандин
кейин, уларға көп испатлар билән өзиниң
тирик екәнлигини көрсәткән; у уларға
қириқ күн ичидә көрүнгән болуп, Худаниң
падишалиғиға аит ишлар тоғрилиқ сөзләп
бәргән; 4 вә улар билән жәм қилинғанда
мундақ әмир қилди: — «Йерусалимдин
айрилмай, силәр мәндин аңлиған, Атиниң
вәдисини күтүңлар. 5 Чүнки Йәһя суда
чөмүлдүргән, лекин силәр болсаңлар
көп күнләр өтмәй Муқәддәс Роһта
чөмүлдүрүлисиләр». 6 Расуллар [униң
билән] жәм қилинғанда, униңдин: — И Рәб,
сән мошу вақитта Исраилниң падишалиғини
әслигә кәлтүрмәкчимусән? — дәп сорашқа
башлиди. 7 У уларға мундақ деди: —
Ата Өз һоқуқиға асасән бекиткән вақит-
пәйтләрни силәрниң билиш несивәңлар
йоқ. 8 Бирақ Муқәддәс Роһ үстүңларға
чүшкәндә силәр күч-қудрәткә егә болисиләр,
Йерусалим, пүтүн Йәһудийә вә Самарийә
бойичә һәм жаһанниң чәтлиригичә маңа
гувачи болисиләр. 9 У бу сөзләрни қилип
болуп, улар қарап турғанда көтирилди,
бир парчә булут уни ариға алди-дә, у
уларниң нәзиридин ғайип болди. 10 У
асманға көтирилгәндә, улар көзлирини
көккә тикип қарашқанда, мана туюқсиз
уларниң йенида ақ кийим кийгән икки
адәм пәйда болуп: 11 — Әй Галилийәликләр,
немишкә өрә турғиниңларчә асманға қарап
қалдиңлар? Силәр силәрдин айрилип әршкә
көтирилгән шу Әйсаниң асманға қандақ
көтирилгинини көргән болсаңлар, йәнә шу
һалда қайтип келиду, — деди. 12 Андин
улар Йерусалимға йеқин, униңдин бир
чақиримчә жирақлиқтики Зәйтун теғидин
Йерусалимға қайтип кәлди. 13 Улар шәһәргә
кирип, өзлири туруватқан өйниң үстүнки
қәвитидики бир өйгә чиқти. Шу йәрдә
Петрус, Юһанна, Яқуп, Андирияс, Филип,
Томас, Бартоломай, Матта, Алфайниң оғли
Яқуп, «милләтпәрвәр» Симон вә [йәнә
бир] Яқупниң оғли Йәһуда бар еди. 14
Булар бир жан бир дил болуп үзүлдүрмәй
берилип дуа-тилавәт қилишти; бу ишта
бир йәргә жәм болғанлардин бир қанчә
аял, жүмлидин Әйсаниң аниси Мәрйәм
һәмдә Әйсаниң инилириму бар еди. 15 Шу
күнләрниң биридә, Петрус қериндашлар
оттурисида өрә туруп (жәм болушқанлар
бир йүз жигирмигә йеқин еди) мундақ деди:
16 — Қериндашлар, Әйсани тутқанларға йол
башлиғучи болған Йәһуда һәққидә Муқәддәс
Роһниң бурун Давут арқилиқ алдин-ала
ейтқан муқәддәс язмилардики сөзлири
әмәлгә ешиши муқәррәр еди. 17 Чүнки
[Йәһуда]му аримиздин бири һесапланған
вә [Худаниң] бу хизмитидин несивиси бар
еди 18 (у қилған қәбиһликниң инъамидин
еришкән пулға бир парчә йәр сетивалған
еди, у шу йәрдә бешичилап жиқилип, үчәй-
қерини чувулуп кәтти; 19 бу иш пүткүл
Йерусалимдикиләргә мәлум болуп, улар
у йәрни өз тили билән «Һақәлдәма» дәп
аташти. Буниң мәнаси «қан төкүлгән йәр»
дегәнликтур) 20 Чүнки Зәбурда [Йәһудаға]
[қаритилған] муну сөзләр пүтүлгән: —
«Униң туралғуси чөлгә айлансун, Униңда
һеч турғучи болмисун!» Вә: — «Униң
йетәкчилик орниға башқа бириси чиқсун!»
21 Шуниң үчүн, Рәб Әйсаниң тирилгәнлигигә
биз билән тәң гувалиқ бериши үчүн,
бир кишини таллишимиз керәк. Бу киши
Әйса аримизда жүргән күнләрдә, Йәһя
[пәйғәмбәр]дин чөмүлдүрүшни қобул
қилған күндин башлап таки асманға
көтирилгән күнгичә биз билән баштин-
ахир биллә болған кишиләрдин болуши
керәк, — деди. 23 Шуниң билән улар Йүсүп
(йәнә Барсабас дәпму аталған, йәнә бир
исми Юстус) билән Маттияс дегән икки
кишини бекитип, мундақ дуа қилишти: 24
— Сән, и һәммә адәмниң қәлбини билгүчи
Пәрвәрдигар! Йәһуда тейилип бу хизмәт вә

расуллуқтин мәһрум болуп өзигә хас болған
йәргә кәтти. Әнди у ташлап қойған хизмәт
вә расуллуқниң несивисигә егә болушқа бу
иккиләндин қайсисини таллиғанлиғиңни
көрсәткәйсән! 26 Андин улар бу икки кишигә
чәк ташливиди, чәк Маттиясқа чиқти.
Шуниң билән у он бир расул билән бир
қатардин орун алған һесапланди.

2 Әнди «орма һейт» күниниң вақти-
саити тошқанда, буларниң һәммиси
Йерусалимда бир йәргә җәм болған еди. 2
Асмандин туюқсиз күчлүк шамал соққандәк
бир аваз аңлинип, улар олтириватқан
өйни бир алди. 3 От ялқунидәк тиллар
уларға көрүнүп, уларниң һәр бириниң
үстигә тарқилип қонди. 4 Уларниң
һәммиси Муқәддәс Роһқа толдурулуп,
Роһ уларға сөз ата қилиши билән улар
намәлум тилларда сөзлигили турди. 5 У
чағда, асман астидики барлиқ әллəрдин
кәлгән нурғун ихласмән Йәһудий әрләрму
Йерусалимда туруватқан еди. 6 Әнди
[етиқатчиларниң] бу авази аңлинип, топ-
топ адәмләр шу йәргә җәм болушти
һәмдә [етиқатчиларниң] өзлири турушлуқ
җайдики тилларда сөзлишиватқанлиғини
аңлап, теңирқап қелишти. 7 Улар
һәйран болуп тәәҗҗүплинип: —
Қараңлар, сөзлишиватқанларниң һәммиси
Галилийәликләрғу? 8 Қандақларчә уларниң
бизниң ана жутимиздики тиллиримизда
сөзлишиватқанлиғини аңлаватқандимиз? 9
Аримизда Партиялар, Медиалар, Еламлар,
шундақла Месопотамийә, Йәһудийә,
Кападокия, Понтус, Асия, 10 Фригийә
һәм Памфилийә, Мисир, Ливийәниң
Куринигә йеқин җайлиридин кәлгәнләр,
шуниңдәк мошу йәрдә мусапир болуп
туруватқан Рим шәһиридин кәлгәнләр
— Йәһудийлар болсун, Тәврат етиқатиға
киргәнләр болсун, Кретлар вә Әрәбләр
болсун, һәммимиз уларниң Худаниң қилған
улуқ әмәллирини бизниң ана тиллиримизда
сөзләватқанлиғини аңлаватимиз! —
дейишти. 12 Улар һаң-таң қелип алақзадилик
билән бир-биригә: — Бу зади қандақ ишту?
— дейишти. 13 Амма бәзиләр: — Булар
йеңи шарап билән убданла мәс болуп
қапту! — дәп мәсқирә қилишти. 14 Амма
Петрус қалған он бирәйлән билән орнидин
туруп, авазини көтирип көпчиликкә
мундақ деди: — Әй Йәһудийәдикиләр вә
Йерусалимда барлиқ туруватқанлар! Бу
иш силәргә мәлум болғайки, сөзлиримгә
қулақ селиңлар! 15 Булар силәр ойлиғандәк
мәс әмәс, чүнки һазир пәқәт әтигән саат
тоққуз болди. 16 Әмәлийәттә бу дәл Йоел
пәйғәмбәр арқилиқ алдин-ала ейтилған
шу иштур: 17 — «Худа мундақ деди: «Мән
ахирқи күнләрдә Өз Роһумни барлиқ
әт егилири үстигә қуйимән; Силәрниң
оғул-қизлириңлар вәһийлик бешарәт
йәткүзиду, Силәрниң жигитлириңлар
ғайипанә аламәт көрүнүшләрни көриду;
Силәрниң қерилириңлар аламәт чүшләрни
көриду; 18 Бәрһәқ, шу күнләрдә қуллирим
үстигиму, дедәклирим үстигиму Роһумни
қуйимән, улар бешарәт йәткүзиду. 19 Мән
жуқурида асманларда карамәт ишлар,
төвәндә, зиминда мөҗизилик аламәтләрни,
Қан, от, ис-түтәк түврүклирини көрситимән.
20 Рәбниң улуқ һәм карамәт-шәрәплик
күни болмиғичә, Қуяш қараңғулуққа, Ай
қанға айландурулиду. 21 Һәм шу чағда
шундақ әмәлгә ашурулидуки, Рәбниң
намини чақирип нида қилғанларниң
һәммиси қутқузулиду». 22 Әй Исраиллар,
мошу сөзләрни аңлаңлар. Насарәтлик
Әйса болса, Худа араңларда у арқилиқ
көрсәткән қудрәтлик әмәлләр, карамәтләр
вә мөҗизилик аламәтләр билән силәргә
тәстиқлиған бир зат — бу ишлар
һәммиңларға мәлум — 23 у киши
Худаниң бекиткән мәхсити вә алдин-
ала билиши бойичә сатқунлуққа учрап
тутуп берилгәндин кейин, силәр уни
Тәврат қанунисиз жүргән адәмләрниң
қоли арқилиқ крестләп өлтүргүздүңлар.
24 Лекин Худа уни өлүмниң азапларниң
илкидин азат қилип қайта тирилдүрди.
Чүнки өлүмниң уни тутқун қилиши
һәргиз мүмкин әмәс. 25 Давут [Зәбурда]
у тоғрилиқ мундақ алдин-ала ейтқан:

«Мән Пәрвәрдигарни һәрдайим көз
алдимда көрүп келиватимән; У оң йенимда
болғачқа, Мән һәргиз тәврәнмәймән. 26
Шуңа мениң қәлбим хошалланди, Мениң
тилим шатлинип яйриди; Мениң теним
үмүт-арзу ичидә туриду; 27 Чүнки Сән
җенимни тәһтисарада қалдурмайсән,
Шундақла Сениң Муқәддәс Болғучуңға
чиришләрни көргүзмәйсән. (Hadēs g86) 28
Сән маңа һаят йоллирини көрсәткәнсән;
Һозуруң билән мени шат-хурамлиққа толуп
ташқузисән». 29 Қериндашлар, мән атимиз
[падиша] Давут тоғрилиқ һеч иккиләнмәй
шуни ейтимәнки, у өлди вә униң қәбри
бүгүнки күнгичә аримизда бар. 30 Әнди у
пәйғәмбәр болуп, Худаниң униң тәхтигә
олтиришқа өз пуштидин бирәйләнни
турғузушқа қәсәм билән вәдә бәргәнлигини
биләтти. 31 У Мәсиһниң [өлгәндин кейин]
тирилдүрүлидиғинини алдин-ала көрүп
йәткән вә бу мунасивәт билән Мәсиһниң
тәһтисарада қалдурулмайдиғинини
вә тениниң чиримәйдиғинини тилға
алған. (Hadēs g86) 32 Худа дәл бу Әйсани
өлүмдин тирилдүрди, вә һәммимиз бу
ишниң гувачилиримиз. 33 У Худаниң оң
йенида шан-шәрәп ичидә олтарғузулуп,
шундақла Ата вәдә қилған Муқәддәс
Роһни қобул қилип, һазир көрүватқан һәм
аңлаватқанлириңларни төкүп [бизләргә]
чүшүрди. 34 Чүнки Давут өзи әршкә чиққан
әмәс; лекин у муну сөзләрни [Зәбурда]
ейтқан: — «Пәрвәрдигар мениң Рәббимгә
ейттики: — «Мән сениң дүшмәнлириңни
тәхтипәриң қилмиғичә, Мениң оң йенимда
олтарғин!»». 36 Шуниң үчүн, пүткүл
Исраил җәмәтидикиләр шуни қәтъий
билсунки, Худа силәр крестлигән дәл
ушбу Әйсани һәм Рәб һәм Мәсиһ қилип
тиклиди!». 37 Бу сөзләр аңлиғанларниң
жүригигә санҗилғандәк қаттиқ тәккән
болуп улар Петрус вә башқа расуллардин:
— И қериндашлар, ундақта биз немә
қилишимиз керәк? — дәп сорашти. 38 Петрус
уларға: — Товва қилиңлар, һәр бириңлар
Әйса Мәсиһниң намида гуналириңларниң
кәчүрүм қилиниши үчүн чөмүлдүрүшни
қобул қилиңлар вә шундақ қилсаңлар
Худаниң илтипати болған Муқәддәс Роһ
силәргә ата қилиниду. 39 Чүнки бу вәдә
силәргә вә силәрниң балилириңларға,
жирақта туруватқанларниң һәммисигә,
йәни Пәрвәрдигар Худайимиз өзигә
чақирғанларниң һәммисигә ата қилиниду.
40 Петрус йәнә нурғун башқа сөзләр билән
уларни агаһландуруп уларға: — Силәр
өзүңларни бу иплас дәвирдин қутқузуңлар!
— дәп җекилиди. 41 Шуниң билән униң
сөзини қобул қилғанлар чөмүлдүрүлүшти.
Шу күни [җамаәткә] қошулғанлар үч миңчә
киши еди. 42 Улар өзлирини изчил һалда
расулларниң тәлимигә, [етиқатчиларниң]
бирлик-һәмдәмлигигә, нанни уштушқа
вә дуаларға беғишлиди. 43 Вә қорқунуч
уларниң һәр бириниң үстигә чүшти
вә расулларниң вастиси билән нурғун
карамәтләр вә мөҗизилик аламәтләр йүз
бәрди. 44 Пүтүн етиқатчилар давамлиқ
җәм болуп биллә яшап, барлиғини ортақ
тутушти. 45 Улар мал-мүлүклирини сетип,
пулини һәр кимниң еһтияҗиға қарап
һәммисигә тәқсим қилишатти. 46 Улар
һәр күни ибадәтхана һойлисиға бир
нийәттә җәм болушатти, өй-өйләрдә хошал-
хурамлиқ вә ақ көңүллүк билән ортақ
ғизалинишип, нанни уштуп йейишип, 47
Худаға мәдһийә оқушатти; улар пүткүл
халайиқниң иззитигә сазавәр болди. Рәб
һәр күни қутқузулуватқанларни җамаәткә
қошатти.

3 Бир күни ибадәтханида дуа қилинидиған
вақитта, йәни чүштин кейин саат үчтә,
Петрус билән Юһаннаму ибадәтханиға
чиқип барған еди. 2 Шу пәйттә бир
туғма токур адәмму бу йәргә елип
келиниватқан еди. Һәр күни, кишиләр уни
ибадәтханиға киргәнләрдин сәдиқә тилисун
дәп, ибадәтханидики «Гөзәл дәрваза» алдиға
әкелип қоятти. 3 У Петрус билән Юһаннаниң
ибадәтханиға кирип кетиватқинини көрүп,
улардин сәдиқә тилиди. 4 Петрус билән
Юһанна униңға нәзирини салди. Петрус
униңға: — Бизгә қара! — деди. 5 У улардин

бир нәрсә күтүп, көзлирини үзмәй қарап
туратти. 6 Бирақ Петрус униңға: — Мәндә
алтун яки күмүч йоқ; лекин қолумда
барини саңа берәй. Насарәтлик Әйса
Мәсиһниң нами билән, орнуңдин туруп
маң! — девиди, 7 уни оң қолидин тартип,
йөләп турғузди. У адәмниң пут вә ошуқ
беғишлири шуан күчләндүрүлүп, 8 орнидин
дәс туруп меңишқа башлиди. У меңип
вә сәкрәп, Худаға мәдһийә оқуған һалда
улар билән биллә ибадәтхана һойлисиға
кирди. 9 Барлиқ халайиқ униң меңип
Худаға мәдһийә оқуғанлиғини көрүп 10
униң ибадәтханидики «гөзәл дәрваза»
алдида сәдиқә тиләп олтиридиған һелиқи
адәм екәнлигини тонуп, униңда йүз
бәргинигә һәйрануһәс болуп даң қетип
қелишти. 11 [Сақайған киши] Петрус билән
Юһаннаға чиң есилип турувалғанда, һәйран
болушқан барлиқ хәлиқ уларниң йениға
[ибадәтханидики] «Сулайман пешайвини»
дегән йәргә жүгүрүп келишти. 12 Бу әһвални
көргән Петрус халайиққа мундақ деди: —
И Исраиллар! Бу ишқа неманчә һәйран
болисиләр? Биз худди өз күч-кудритимиз
яки ихласмәнлигимизгә тайинип бу адәмни
маңдурғандәк бизгә неманчә тикилип
қарайсиләр? 13 Әмәлийәттә болса, ата-
бовилиримизниң Худаси, йәни Ибраһим,
Исһақ вә Яқупниң Худаси Өз хизмәткари
болған Әйсани шан-шәрәп билән улуқлиған.
Бирақ силәр болсаңлар уни [римлиқларға]
тутуп бәрдиңлар; андин [валий] Пилатус
уни қоюп беришни һөкүм қилғандин кейин,
силәр Пилатусниң алдида униңдин тенип
рәт қилиштиңлар. 14 Мана силәр Муқәддәс
вә Һәққаний Болғучидин тенип, уни рәт
қилип [Пилатустин] униң орниға бир
қатилни қоюп беришни тәләп қилдиңлар.
15 Шундақ қилип, һаятлиқни барлиққа
Кәлтүргүчини өлтүрдүңлар! Бирақ Худа уни
өлүмдин тирилдүрди, биз мана униңға
гувачидурмиз. 16 Мана униң намиға
қилған етиқат арқилиқ, униң нами силәр
көрүватқан вә тонуйдиған бу адәмгә дәрман
киргүзди; униң арқилиқ болған етиқат у
кишини көз алдиңларда сәллимаза сақ-
саламәт қилди. 17 Әнди қериндашлар,
силәрниң вә шуниңдәк силәрниң
башлиқлириңларниңму бу ишни ғәпләттә
қилғанлиғиңларни билимән. 18 Лекин
Худа барлиқ пәйғәмбәрләрниң ағзи билән
алдин-ала җакалиғанлирини, йәни униң
Мәсиһиниң азап-оқубәт тартидиғанлиғини
шу йол билән әмәлгә ашурди. 19 Шуниң
үчүн гунайиңларниң өчүрүветилиши
үчүн һазир товва қилип йоллириңлардин
бурулуңлар! Шундақ қилғанда, инсанларниң
җенини йеңиландуридиған пәсил-күнләр
Пәрвәрдигарниң һозуридин чиқип келиду
20 вә у силәр үчүн алдин тикләнгән
Мәсиһ, йәни Әйсани қешиңларға қайтидин
әвәтиду. 21 Һазирчә болса, Худаниң
дәсләптики заманлардин тартип муқәддәс
пәйғәмбәрлириниң ағзи билән ейтқинидәк,
һәммә мәвҗудатлар йеңилинидиған
вақит кәлмигичә, әршләр уни қобул
қилип, униңға макан болиду. (aiōn
g165) 22 Муса дәрвәқә мундақ дегән
еди: — «Пәрвәрдигар Худайиңлар өз
қериндашлириңлар арисидин маңа охшаш
бир пәйғәмбәр турғузиду. Униң силәргә
ейтқан барлиқ сөзлирини аңлап, униңға
толуқ итаәт қилишиңлар керәк! 23 Чүнки бу
пәйғәмбәрниң сөзини аңлимайдиғанларниң
һәр бири хәлиқ қатаридин үзүп ташлиниду».
24 Дәрвәқә, Самуил [пәйғәмбәр] вә униңдин
кейин келип бешарәтләрни йәткүзгән
пәйғәмбәрләрниң һәммиси бу күнләр
тоғрисида алдин-ала ейтқан. 25 Силәр бу
пәйғәмбәрләрниң пәрзәнтлирисиләр вә
Худа ата-боваңлар билән түзгән әһдиниң
пәрзәнтлиридурсиләр — бу әһдә бойичә
Худа Ибраһимға: «Сениң нәслиң арқилиқ
йәр йүзидики барлиқ аилә-җәмәтләргә
бәхит-бәрикәт ата қилиниду» дәп вәдә
бәргән. 26 Шуңа Худа һәр бириңларни өз
рәзилликлириңлардин қайтуруп, силәргә
бәхит-бәрикәт ата қилиш үчүн, хизмәткари
Әйсани турғузуп, уни авал силәргә әвәтти.

4 Петрус билән Юһанна халайиққа гәп
қиливатқанда, каһинлар, ибадәтхана
қаравуллириниң башлиғи вә Садуқийлар

уларниң йениға келип қалди. 2 Улар
[расулларниң] халайиққа тәлим бериши,
жүмлидин «Әйсаниң вастиси билән
өлгәнләр тирилдүрүлиду» дәп җакалиқини
үчүн интайин әсәбийләшти. 3 Улар уларни
тутқун қилип, әтисигичә түрмигә солап
қойди, чүнки кәч кирип қалған еди. 4 Лекин
җар қилинған сөз-каламни аңлиғанларниң
көпи етиқат қилди; шуниң билән етиқат
қилған әрләрниң санила бәш миңға йәтти. 5
Әтиси, [Йәһудийларниң кеңәшмисидики]
башлиқлар, ақсақаллар вә Тәврат устазлири
Йерусалимда топланди. 6 Уларниң арисида
баш каһин Аннас, Қаяфас, Юһанна, Искәндәр
вә баш каһинниң башқа җәмәтидикиләр
бар еди. 7 Улар [Петрус билән Юһаннани]
арисиға турғузуп: — Силәр бу ишни қайси
күч-қудрәткә тайинип яки кимниң нами
билән қилдиңлар? — дәп сориди. 8 Петрус
Муқәддәс Роһқа толдурулған һалда уларға
мундақ деди: Хәлиқниң һөкүмранлири
вә Исраилниң ақсақаллири! 9 Әгәр биз
бүгүн бу токур адәмгә көрсәткән яхши
әмәл һәм униң қандақ сақайтилғанлиғи
сәвәплик сораққа тартилған болсақ, 10 силәр
вә пүткүл Исраил хәлқи шуни билсунки,
силәр крестлигән, амма Худа өлүмдин
тирилдүргән Насарәтлик Әйса Мәсиһниң
нами билән, униң [күч-қудрити] арқилиқ бу
киши мошу йәрдә алдиңларда пүтүнләй
сақ-саламәт туриду! 11 Бу [Әйса] болса,
[муқәддәс язмиларда] [пүтүлгәндәк], дәл
силәр тамчилар етиварсиз дәп ташливәткән,
бирақ буҗәк теши болуп тикләнгән таштур.
12 Униңдин башқа һеч кимдә ниҗатлиқ
йоқ, чүнки пүткүл асман астида инсанлар
арисиға тәқдим қилинған, Әйсадин башқа
бизни қутқузидиған һеч қандақ бир нам
йоқтур. 13 Петрус билән Юһаннаниң бу
җүръитини көргән һөкүмранлар уларниң
оқумиған адәттики адәмләрдин екәнлигини
билип, һәйран болушти; уларниң бурун
Әйса билән биллә болғанлиғиниму билди.
14 Униң үстигә, сақайған һелиқи адәмниң
уларниң йенида туруватқанлиғини көрүп,
улар һеч қандақ гәп яндуралмиди. 15 Шуниң
билән һөкүмранлар уларни кеңәшмидин
чиқишқа буйруди. Андин бир-бири билән
мәслиһәтлишип: 16 — Буларни қандақ
қилимиз? Чүнки уларниң вастиси билән
хелә көрүнәрлик мөҗизилик бир аламәт йүз
бәргәнлиги пүткүл Йерусалимдикиләргә
аян болди вә биз уни инкар қилишқа
амалсизмиз. 17 Лекин бу ишниң хәлиқ
ичидә техиму кәң йейилип кәтмәслиги
үчүн, уларға бундин кейин бу адәмниң
намида һеч кимгә һеч немә демәсликкә
агаһ-тәһдит салайли! — дейишти. 18 Шуниң
билән уларни чақиртип, бундин кейин
Әйсаниң намида һеч сөзлимәслик яки
тәлим бәрмәсликни қәтъий буйруди. 19
Лекин Петрус билән Юһанна: — Худаниң
алдида силәргә итаәт қилиш тоғриму
яки Худағиму, буниңға өзүңлар бир немә
дәңлар! 20 Амма биз болсақ, көргән вә
аңлиғанлиримизни ейтмай туралмаймиз!
— дәп җавап бәрди. 21 [Һөкүмранлар] болса
халайиқтин қорқуп, уларни җазалашқа
лайиқ сәвәп тапалмай, уларға техиму тәһдит
селип, қоюп бәрди. Чүнки халайиқ болған
вақиә түпәйлидин Худани улуқлиған еди. 22
Чүнки бу сақайтилиш мөҗизилик аламити
көрситилгән кишиниң йеши қириқтин
ашқан еди. 23 Улар қоюп берилгәндин
кейин, өз һәмраһлириниң йениға қайтип
келип, баш каһинлар вә ақсақалларниң
қилған сөзлирини баштин-ахир көпчиликкә
уқтурди. 24 Улар буни аңлиғанда, авазини
бир нийәт бир дил билән Худаға көтирип
мундақ нида қилди: — И Егимиз, Сән асман-
зимин, деңиз-океанларни вә улардики
барлиқ мәвҗудатларни яратқан Худадурсән.
25 Сән Муқәддәс Роһ билән хизмәткариң
болған Давутниң ағзи арқилиқ мундақ
дегәнғу: «Әлләр немишкә чуқан салиду?
Немә үчүн бекардин-бекар сүйқәст ойлайду?
26 Дунниядики падишалар сәп тартип,
Әмәлдарлар жиғилишип, Пәрвәрдигар вә
Униң Мәсиһи билән қаршилишқа җәм
болушти». 27 — Чүнки дәрвәқә дәл бу
шәһәрдә Һерод һәм Понтиус Пилатус, ят
әлликләр һәм Исраил хәлиқлири бирлишип,
Сән мәсиһлигән муқәддәс хизмәткариң
Әйсаға қарши чиқип топланған еди, 28 шуниң

билән күч-қудритиң вә ирадәң бойичә Сән
бурунла неминиң әмәлгә ашурулушини
бекиткән болсаң, улар шуларни қилған. 29
Әнди и Пәрвәрдигар, уларниң селиватқан
тәһдитлирини көргәйсән, қуллириңни сөз-
каламиңни толуқ жүрәклик билән сөзләп
йәткүзидиған қилғайсән; 30 кесәлләрни
сақайтишқа қолуңни узитип, муқәддәс
хизмәткариң Әйсаниң намида мөҗизилик
аламәтләр вә карамәтләрни ятратқайсән.
31 Уларниң дуаси аяқлашқанда, улар
турған йәр тәвринип кәтти. Улар һәммиси
Муқәддәс Роһқа толдурулуп, Худаниң сөз-
каламини жүрәклик сөзләп йәткүзүшкә
башлиди. 32 Топ-топ етиқатчилар бир
җан-бир дил, бир мәхсәттә еди. Һеч ким
өзигә тәәллуқ пул-мелини «өзүмниң»
демәйтти, бәлки һәммисигә ортақ еди. 33
Расуллар зор күч-қудрәт билән Рәб Әйсаниң
тирилгәнлигигә гувалиқ берәтти. Худаниң
зор меһри-шәпқити уларниң һәммисиниң
үстигә қонди. 34 Уларниң арисидикиләрниң
һеч немигә һаҗити чүшмәйтти. Чүнки
йәр-зимин, өй-җай егидарлири болғанлар
уларни сетип, пулини елип келип 35
расулларниң айиғи алдиға қоятти; андин
һәр кимниң еһтияҗиға қарап тәқсим
қилинатти. 36 Уларниң ичидә Лавий
қәбилисидин болған, Сипруста туғулған
Йүсүп исимлиқ бириси бар еди (расуллар
уни Барнабас, йәни «Риғбәтләндүргүчи оғул
бала» дәп атиған); 37 униңму бир парчә
етизи бар еди; у шу йолда уни сетип, пулини
елип расулларниң айиғи алдиға тапшурди.

5 Әнди Ананияс исимлиқ йәнә бир адәмму
аяли Сафира билән бир парчә йерини
сатти. 2 Ананияс пулниң бир қисмини
өзигә қалдурди, йәни бир қисмини елип
келип, расулларниң айиғи алдиға қойди.
Аялиму униңдин толуқ хәвәрдар еди. 3
Бирақ Петрус униңға: — Ананияс, немишкә
қәлбиңни Шәйтанниң илкигә тапшуруп,
Муқәддәс Роһқа ялған ейтип, йәр сатқан
пулниң бир қисмини өзүңгә қалдурдуң?
4 Йәр сетилмиғанда, сениңки әмәсмиди?
Сетилғандин кейин, пулму өз ихтияриңда
болмамти? Шундақ туруқлуқ, немишкә
қәлбиңдә бу ишни нийәт қилдиң? Сән
инсанларға әмәс, бәлки Худаға ялған
ейттиң! — деди. 5 Ананияс бу сөзләрни
аңлиған һаман жиқилип җан үзди. Бу
ишни аңлиғучиларни қаттиқ қорқунуч
басти. 6 Әнди яш жигитләр орнидин
туруп җәсәтни кепәнләп, сиртқа апирип
дәпнә қилди. 7 Тәхминән үч саәттин
кейин, [Ананиясниң] аяли кирип кәлди;
бирақ у болған вақиәдин хәвәрсиз еди. 8
Петрус униңдин: — Маңа ейтқин, силәр
йәрни мошу пулға саттиңларму? — дәп
сориди. — Шундақ, мошунчилик пулға
саттуқ, — дәп җавап бәрди у. 9 Петрус:
— Силәр немә үчүн Муқәддәс Роһни
синашқа тил бириктүрдүңлар? Қара, ериңни
дәпнә қилип кәлгәнләрниң путлири ишик
түвидә туриду, улар сениму әкетиду! —
деди. 10 Уму шуан униң аяқлири алдиға
жиқилип, җан бәрди. Һелиқи яш жигитләр
кирип, униң өлгәнлигини көрди; улар
униму елип берип ериниң йениға дәпнә
қилди. 11 Пүтүн җамаәтни, шундақла бу
ишни аңлиғанларниң һәр бирини қаттиқ
қорқунуч басти. 12 Расулларниң қоли
арқилиқ хәлиқ ичидә нурғун мөҗизилик
аламәтләр вә карамәтләр көрситилди.
(Барлиқ [етиқатчилар] бир нийәттә болуп
ибадәтханидики «Сулайман пешайвини»да
дайим җәм болатти. 13 Бирақ башқа
кишиләр уларға қошулушқа җүръәт
қилалмайтти; амма халайиқ уларни
интайин һөрмәтләйтти. 14 Шундақтиму,
етиқат қилғучилар барғансери көпийип,
һәм әрләр һәм аяллар топ-топ болуп
Рәбгә қошулғили турди). 15 Шуниң билән
кишиләр һәтта Петрус өтүп кетиватқанда
һеч болмиғанда униң сайиси болсиму
үстигә чүшсун дәп, кесәлләрни кочиларға
елип чиқип көрпә вә зәмбилләргә
ятқузуп қоятти. 16 Йәнә топ-топ кишиләр
Йерусалим әтрапидики шәһәр-йезилардин
кесәлләрни вә напак роһлар чаплишивалған
кишиләрни елип келәтти. Уларниң һәммиси
сақийип қайтишатти. 17 Баш каһин
вә униң тәрәпдарлири, йәни Садуқий

мәзһәпидикиләр қозғилип бу ишларға
ғәзәплинип, 18 расулларни тутқун қилип,
қамақханиға қамиди. 19 Лекин шу кечә,
Рәбниң бир пәриштиси қамақханиниң
дәрвазилирини ечип, расулларни елип
чиқип, уларға: 20 — Силәр ибадәтхана
һойлисиға кирип, халайиққа бу һаятлиқ
тоғрисидики һәммә сөзләрни җакалаңлар —
дәп тапилиди. 21 Расуллар бу сөзни аңлап,
таң атқанда ибадәтхана һойлисиға кирип,
кишиләргә тәлим беришкә башлиди. Баш
каһин вә униң тәрәпдарлири кәлгәндә, алий
кеңәшмидикиләр вә Исраилларниң барлиқ
ақсақаллирини җәм болушқа чақирди.
Андин [расулларни] елип кәлсун дәп
қамақханиға адәм әвәтти. 22 Лекин сипаһлар
зинданға йетип барғанда, расулларниң у
йәрдә йоқлуғини байқап қайтип берип,
кеңәшмидикиләргә: 23 — Биз барсақ, зиндан
мәһкәм тақақлиқ турупту, қаравулларму
дәрвазилирида күзәттә турупту. Лекин
дәрвазиларни ечип қарисақ, ичидә бирму
адәм йоқ! — дәп мәлумат бәрди. 24 Бу
хәвәрни аңлиған ибадәтханидики [мәсъул]
каһин һәм қаравулларниң башлиғи вә баш
каһинлар: — «Әнди бу иш зади қандақ
болуп кетәр?» дейишип алақзадиликкә
чөмди. 25 Дәл шу чағда, бир киши кирип:
— Қараңлар, силәр зинданға қамиған
адәмләр ибадәтхана һойлисида туруп
халайиққа тәлим бериватидиғу! — дәп
хәвәр қилди. 26 Буниң билән, һелиқи
қаравуллар башлиғи сипаһлирини башлап
берип, [расулларни] елип кәлди. Бирақ улар
халайиқ бизни чалма-кесәк қилиши мүмкин
дәп қорқуп, уларға зорлуқ ишләтмиди. 27
Улар [расулларни] елип кәлгәндин кейин,
уларни кеңәшмидикиләр алдида турғузди.
Баш каһин уларни сорақ қилип: 28 — Биз
әсли силәрни бу намда кишиләргә тәлим
бәрмәңлар, дәп қаттиқ агаһландурған едуқ.
Лекин мана, силәр йәнә шу тәлимиңлар
билән пүткүл Йерусалимни қаплидиңлар
һәмдә бу кишиниң қан қәрзини бизгә
артмақчи болуватисиләр! — деди. 29 Лекин
Петрус вә [башқа] расуллар җавап берип
мундақ деди: — Инсанға әмәс, Худаға
итаәт қилиш керәк! 30 Силәр тутуп яғачқа
есип өлтүргән Әйсани, ата-бовимизниң
Худаси тирилдүрди. 31 Худа Исраил
хәлқини товва қилишқа вә гуналириниң
кәчүрүлишикә муйәссәр қилиш үчүн,
уни улуқлап Йетәкчи һәм Қутқузғучи
сүпитидә Өзиниң оң йениға көтирип
олтарғузди. 32 Биз бу ишларға гувачилармиз;
шундақла Худа Өзигә итаәт қилғучиларға
ата қилған Муқәддәс Роһму бу ишларға
гувачидур. 33 Улар бу сөзләрни аңлап
қәлбигә санҗилғандәк болуп [расулларни]
өлтүрүшкә мәслиһәтләшти. 34 Лекин
кеңәшмә ичидә пүтүн хәлиқниң һөрмитигә
сазавәр болған Пәрисий мәзһипидики
Гамалийәл исимлиқ бир Тәврат өлимаси
бар еди. У орнидин туруп: — Уларни бирдәм
сиртқа чиқирип туруңлар, — дәп буйруди. 35
Андин у [кеңәшмидикиләргә] мундақ деди:
— Әй Исраиллар, силәр бу кишиләрни бир
тәрәп қилишта өзүңларға еһтият қилиңлар!
36 Илгири, һелиқи Тәвдас исимлиқ өзини
чоң тутуп оттуриға чиққан еди. Униңға
тәхминән төрт йүз адәм қошулди. Бирақ
у өзи өлтүрүлди вә барлиқ әгәшкүчилири
тарқилип кетип, униң иши йоққа чиқти. 37
Андин кейин нопус тизимлаш күнлиридә,
Галилийәлик Йәһудаму баш көтирип
чиқип, бир топ кишини топлап өзигә
әгәштүргән. Уму йоқитилип, барлиқ
әгәшкүчилириму тарқитиветилгән. 38 Әнди
силәргә нәсиһитим шуки: Бу кишиләр
билән кариңлар болмисун! Уларни
ихтияриға қоюп бериңлар. Чүнки әгәр
бу еқим яки бу иш пәқәт инсандин
кәлгән болса, җәзмән йоққа чиқиду. 39
Лекин әгәр Худадин болса, силәр уларни
йоқиталмайсиләр! Һәтта өзүңлар Худаға
һуҗум қилғучилар болуп чиқисиләр! 40
Алий кеңәшмидикикиләр несиһәтни қобул
қилди; улар расулларни чақиртип кирип,
уларни қамчилитип, уларға һәргиз Әйсаниң
намида сөзлимәсликни агаһландурди.
Андин уларни қоюп бәрди. 41 Расуллар
әнди кеңәшминиң оттурисидин чиқип,
өзлириниң мубарәк нам үчүн хорлуқ азави
чекишкә лайиқ көрүлгәнлигидин шатланди.

42 Улар йәнила һәр күни ибадәтхана
һойлисида вә өйму-өй берип тәлим
бериштин вә «Әйса — Мәсиһдур!» дегән хуш
хәвәрни җакалаштин һеч тохтимиди.

6 Шу күнләрдә, мухлисларниң
сани барғансери көпийип, грекчә
сөзләйдиған Йәһудийлар йәрлик ибраний
қериндашларға: — Күндилик озуқ-түлүк
тәқсим қилиништа аримиздики тул
аяллар етиварға елинмиди, дәп наразилиқ
билдүрүшти. 2 Шуңа, он иккилән пүткүл
мухлисларни чақирип жиғип, уларға
мундақ деди: — Бизниң Худаниң сөз-
каламини йәткүзүш хизмитини ташлап
қоюп, озуқ-түлүк тәқсим қилиш билән болуп
кетишимиз тоғра болмайду. 3 Шуниң үчүн, и
қериндашлар, араңлардики нам-абройи бар,
Муқәддәс Роһқа вә даналиққа толған йәттә
кишини илғап таллаңлар, вә биз уларни
бу ишқа мәсъул қилимиз. 4 Биз болсақ,
өзимизни дуа қилиш вә сөз-каламниң
хизмитидә болушқа беғишлаймиз. 5 Бу
мәслиһәт халайиқниң һәммисини хуш
қилди. Шуниң билән улар иман-ишәшкә вә
роһқа толған Истипан исимлиқ бир адәмни
таллиди, вә йәнә Филип, Прокорус, Никанор,
Тимон, Парменас һәмдә бурун Тәврат
етиқатиға киргән Антакялиқ Николасни
таллап, 6 уларни расулларниң алдиға елип
чиқти. Расуллар уларниң [бу хизмәтни
қилиши үчүн] қоллирини уларниң үстигә
тәккүзүп туруп, дуа қилишти. 7 Вә
Худаниң сөз-калами давамлиқ тарқалди;
Йерусалимдики мухлисларниң саниму
барғансери зор дәриҗидә көпәйди. Нурғун
каһинларму [Мәсиһ] етиқатиға итаәт
қилишқа киришивататти. 8 Вә Истипан
[Худаниң] меһри-шәпқити вә күч-қудритигә
толған болуп, хәлиқ ичидә карамәтләр вә
зор мөҗизилик аламәтләрни көрсәтти. 9
Бирақ «Қуллуқтин чиққан һөрләр» дәп
аталған синагогтики бәзиләр, йәни Курини
вә Искәндәрийә шәһәрлири вә Киликийә
һәм Асия өлкилиридин кәлгән бәзи
[Йәһудийлар] Истипанға қарши чиқип, униң
билән муназирә қилишқа башлиди. 10 Лекин
улар у сөз қилғанда униңда болған даналиқ
вә роһқа тақабил турушқа амалсиз қалди. 11
Буниң билән улар бәзи адәмләрниң ағзини
майлап: — Биз бу адәмниң Муса вә Худаға
қарита күпүрлүк сөзлигәнлигини аңлидуқ,
— дегәнни уларниң ағзиға салди. 12 Улар
мошундақ қилип халайиқни, ақсақалларни
вә Тәврат устазлирини қутратти; андин
Истипанниң алдини тосуп уни тутқун
қилип, алий кеңәшмигә елип барди. 13
Улар сахта гувачиларни оттуриға чиқирип
мундақ дегүзди: — Бу адәм бу муқәддәс
җайға вә Тәврат қануниға қарши сөзләрни
қилиштин тохтимайду. 14 Чүнки биз
униң һелиқи Насарәтлик Әйса тоғрилиқ:
«У бу җайни вәйран қилиду вә Муса
пәйғәмбәр бизгә тапшурған әнъәниви қаидә-
йосунлиримизни өзгәртиду!» дегәнлигини
аңлидуқ. 15 Кеңәшмидә олтарғанларниң
һәммиси Истипанға көз тикип қариғинида,
униң чирайиниң пәриштиниңкидәк пақирақ
екәнлигини көрди.

7 Баш каһин Истипандин: — Буларниң
ейтқанлири растму? — дәп сориди.
2 Истипан мундақ җавап бәрди: —
Қериндашлар вә ата-бовилар, сөзүмгә
қулақ селиңлар! Атимиз Ибраһим техи
Месопотамийә районида туруватқанда, йәни
Һаран шәһиригә көчүп маканлишиштин
илгири, шан-шәрәпниң Егиси Худа униңға
аян болуп: 3 «Сән өз жутуң вә уруқ-
җәмәтиңдин айрилип чиқип, Мән саңа
көрситидиған зиминға барғин» дегән
еди. 4 Буниң билән у Калдийләрниң
зиминини ташлап, Һаран шәһиригә берип
олтирақлашти. Атиси өлгәндин кейин,
Худа уни бу зиминға, йәни силәр һазир
туруватқан зиминға йөткәп кәлди. 5
У вақитта, [Худа] униңға бу зиминдин
мирас бәрмиди, һәтта униңға тәвә пут
қойғидәкму бир йәр бәрмигән еди. Гәрчә
у техичә пәрзәнт көрмигән болсиму,
[Худа] бу зиминни униңға вә униң нәслигә
егилиги болуш үчүн беришкә вәдә қилди. 6
Андин Худа униңға мундақ деди: «Сениң
нәсиллириң яқа жутта мусапир болуп

туриду, шу жуттикиләр уларни қул қилип
төрт йүз жил хорлайду. 7 Бирақ уларни
қуллуққа салған әлни җазалаймән», деди
Худа, «вә униңдин кейин, [нәсиллириң]
у йәрдин чиқип, бу йәрдә Мениң ибадәт-
хизмитимдә болиду». 8 Кейин Худа
Ибраһим билән бәлгүси хәтнә болған
әһдини түзгән, шуниң билән Исһақ униңдин
төрәлди; [Ибраһим] уни сәккизинчи күни
хәтнә қилди; шундақ қилип Исһақтин
Яқуп [төрәлди], Яқуптин он икки «қәбилә
атиси» [төрәлди]. 9 Кейин, «қәбилә
атилири» иниси Йүсүпкә һәсәт қилип,
уни Мисирға қуллуққа сетивәтти. Лекин
Худа униң билән биллә болуп, 10 уни
барлиқ җәбир-җапалардин қутқузуп, уни
Мисир падишаси Пирәвнниң нәзиридә
илтипатқа егә қилип, униңға данишмәнлик
ата қилди. Падиша уни Мисирға баш вәзир,
ордисиға баш ғоҗидар қилди. 11 Кейин,
еғир ачарчилиқ пүткүл Мисир вә Қанаан
йәрлирини бесип, зор қийинчилиқ болди.
Ата-бовилиримиз озуқ-түлүк тапалмиди.
12 Яқуп әнди Мисирда ашлиқ барлиғини
аңлиған болуп, [оғуллирини], йәни ата-
бовилиримизни у йәргә биринчи қетим
әвәтти. 13 Иккинчи қетим барғанда, Йүсүп
акилириға өзини ашкарилиди. Шуниң
билән Йүсүпниң җәмәтидикиләр Пирәвн
падишаға мәлум болди. 14 Андин Йүсүп
атиси Яқупниң алдиға хәвәр йәткүзүп, уни
пүтүн аилә-җәмәти билән, җәмий йәтмиш
бәш кишини Мисирға өзигә чақирди. 15
Шуниң билән Яқуп Мисирға чүшти вә
шу йәрдә өлди; кейин [униңдин болған]
ата-бовилиримизму шу йәрдә өлди. 16
Уларниң җәсәтлири кейин Шәкәм шәһиригә
қайтурулуп, Ибраһим бурун Һаморниң
оғуллиридин мәлум пулға сетивалған,
Шәкәмдики бир йәрликкә қоюлди. 17 Лекин
Худа Ибраһимға әсли қилған вәдиниң
вақти йеқинлашқанда, Мисирда туруватқан
[Исраил] хәлқиниң нопуси хелә көпәйгән
еди. 18 У вақитта, Йүсүптин хәвири
болмиған йеңи бир падиша Мисирда тәхткә
чиқти. 19 Бу падиша қовмимизға һейлә-
микирләр билән муамилә қилип, ата-
бовилиримизни езип хорлиди, һәтта уларни
өз бовақлирини һаят қалдурмаслиғи үчүн
ташливетишкә мәҗбур қилди. 20 Муса
мана шу чағларда туғулған еди. У Худаниң
алдида алаһидә йеқимлиқ бала болуп,
атисиниң өйидә үч ай беқилди. 21 Кейин у
сиртқа қоюп қоюлғанда, Пирәвнниң қизи
уни [судин] елип, өз оғли қилип чоң қилди.
22 Муса Мисирлиқларниң барлиқ билим-
һекмити билән тәрбийилинип, сөздә вә
әмәлдә интайин қабилийәтлик адәм болуп
чиқти. 23 Лекин униң туғулғиниға қириқ
жил тошқанда, өз қериндашлири болған
Исраилларниң һалиға йетиш нийитигә
кәлди. 24 У улардин бириниң увал қилинип
бозәк қилиниватқанлиғини көрүп, уни
қоғдап, харланған киши үчүн интиқам
елип харлиғучи Мисирлиқни өлтүрди. 25
Чүнки у өз қериндашлирини: — Худа мениң
қолум арқилиқ бизгә қутқузуш йолини
ачқан дәп чүшинидиғу, дәп ойлиған еди.
Лекин улар буни чүшәнмиди. 26 Әтиси, Муса
уларниң арисидики бир уруш-җедәлни
көрүп, арисиға кирип яраштурмақчи болуп:
Силәр қериндаш туруп, немишкә бир-
бириңларға йолсизлиқ қиливатисиләр? —
деди. 27 Бирақ қериндишини йолсиз бозәк
қилған киши уни чәткә иштириветип: —
Ким сени бизгә баш һәм сорақчи болсун
дәпту?! 28 Мениму түнүгүнки Мисирлиқни
өлтүргәндәк өлтүрмәкчимусән? — деди.
29 Муса бу сөзни аңлап қорқуп, Мисирдин
қечип Мидиян зиминиға берип, у йәрдә
мусапир болуп туруп қалди. У шу йәрдә
икки оғул пәрзәнт көрди. 30 Қириқ жил
тошқандин кейин, Синай теғиниң йенидики
чөлдә, көйүватқан бир чатқаллиқниң от
ялқунида бир пәриштә униңға көрүнди.
31 Бу ғайипанә көрүнүшни көргән Муса
униңға интайин һәйран болуп қалди; буниң
қандақ иш екәнлигини биләй дәп йеқинрақ
барғанда Пәрвәрдигарниң авази аңлинип: 32
«Мән сениң ата-бовилириңниң Худаси, йәни
Ибраһим, Исһақ вә Яқупниң Худасидурмән»
деди. Муса қорқунучта титрәп, қарашқиму
җүръәт қилалмиди. 33 Пәрвәрдигар униңға
йәнә: — Айиғиңни селивәт; чүнки сән

туруватқан йәр муқәддәстур. 34 Мән
дәрһәқиқәт Мисирда туруватқан хәлқимниң
харлиниватқанлиғини көрдүм, уларниң
налә-пәрядлирини аңлидим. Шуңа мән
уларни елип чиққили чүштүм. Әнди барғин,
мән сени Мисирға әвәтәй!» деди. 35 Мана
һелиқи кишиләр: «Ким сени бизгә баш
һәм сорақчи болсун дәпту!?» дәп рәт
қилған дәл мошу Мусани, Худа униңға
чатқаллиқта көрүнгән пәриштиниң қоли
билән Исраилларға һәм баш һәм қутқузғучи
болушқа әвәтти. 36 Әнә шу Муса хәлиққә
йетәкчилик қилип, уларни [Мисирдин]
чиқарди һәмдә Мисир зиминида, Қизил
деңизниң бойида вә қириқ жилни өткүзгән
чөлдә карамәтләрни вә мөҗизилик
аламәтләрни көрсәтти. 37 Әнә шу Муса өзи
Исраилларға: «Худа қериндашлириңлар
арисидин маңа охшаш бир пәйғәмбәрни
тикләйду» дегән еди. 38 Чөл-баявандики
җамаәткә һәмраһ болған, Синай теғида
өзигә сөз қилған пәриштә билән биллә
болған, ата-бовилиримиз билән биллә
болған һәмраһ дәл әнә шу еди; һаятлиқ бәхш
йәткүзидиған вәһийләрни бизгә йәткүзүш
үчүн қобул қилғучи болған дәл әнә шу
еди; 39 шундақ болсиму, ата-бовилиримиз
униңға итаәт қилишни халимай, уни чәткә
қеқип, көңлидә Мисирға қайтишни арзу
қилди; 40 шуңа улар Һарунға: — «Бизгә йол
башлайдиған илаһларни ясап бәргин! Чүнки
бизни Мисир зиминидин елип чиққан
һелиқи Мусаниң немә болуп кәткәнлигини
биләлмидуқ» деди. 41 Шуниң билән шу
күнләрдә улар мозай шәклидә бир бут
ясап, бу мәбудқа атап қурбанлиқ сунди.
Шундақ қилип улар өз қоллири билән
ясиған бир нәрсини хошал-хурамлиқ билән
тәбрикләшкә киришти. 42 Лекин Худа
улардин йүзини өрүп, уларни асмандики
юлтуз қошунлириға чоқунушқа қоюп бәрди.
Шуниң билән пәйғәмбәрләрниң муқәддәс
язмисида пүтүлгәдәк, [Худа уларни мундақ
әйиплиди]: — «Силәр чөл-баяванда болған
қириқ жил җәрянида қилған қурбанлиқ-
һәдийәләрни һәқиқәтән Маңа елип
кәлгәнмусиләр, и Исраил җәмәти? 43 Бәрһәқ,
силәр чоқунуш үчүн ясиған мәбудлар, йәни
«Молоқ»ниң чедири һәм бутуң болған
«Рәмфан»ниң юлтуз бәлгүсини көтирип
маңдиңлар; әнди Мән силәрни әсир қилип
Бабилдин жираққа сүргүн қилдуримән».
44 Ата-бовилиримиз чөлдин кәзгән
вақтида, «һөкүм-гувалиқ» чедири уларниң
оттурисида тикләнгән еди; у дәл Мусаға
сөз-калам Йәткүзгүчиниң буйруғинидәк,
көрситилгән өрнәк бойичә ясалған еди.
45 Шу ибадәт чедирини ата-бовилиримиз
илгиридикиләрдинму егидарчилиғиға
тапшуруп, Йәшуаниң йетәкчилигидә, Худа
уларниң алдидила қоғлиған әлләрниң
зиминлирини бесивалғинида, уни бу йәргә
елип кәлгән; чедир шундақла [падиша]
Давутниң заманиғичә турған. 46 Давут
Худаниң шапаитигә еришип, Яқупниң
Худаси үчүн бир муқим макан селишқа
иҗазәт сориған. 47 Бирақ кейин, [Худа]
үчүн ибадәтхана салған [Давут әмәс],
әмәлийәттә Сулайман болди. 48 Һалбуки,
Һәммидин Алий Болғучи инсанниң қоллири
билән ясиған маканларда турмайду;
худди пәйғәмбәр мундақ дегинидәк: — 49
«Асманлар Мениң тәхтим, Зимин болса
аяқлиримға тәхтипәрдур, Әнди Маңа қандақ
өй-имарәт ясимақчисиләр? Маңа қандақ йәр
арамгаһ болалайду? 50 Буларниң һәммисини
Мениң қолум яратқан әмәсмиди?» 51
— Әй, бойни қаттиқ, жүриги вә қулиқи
хәтнисиз болғанлар! Силәр Муқәддәс
Роһ билән дайим қаршилишисиләр;
силәр ата-бовилириңлар немә қилған
болса, шуни охшаш қиливатисиләр!
52 Пәйғәмбәрләрдин зади қайсисиға
ата-бовилириңлар зиянкәшлик қилип
бақмиған? Шундақ қилип улар «Һәққаний
Болғучи»ниң келидиғанлиғини алдин
җакалиғучиларни өлтүрүшкән. Әнди у өзи
һазир кәлгәндә, силәр униңға сатқунлуқ
қилғучи вә қатил болуп чиқтиңлар, 53 И
силәр Тәврат қанунини пәриштиләрниң
әмри-тапилиғанлири билән тапшурувелип
туруп, униңға әмәл қилмиғучилар!» 54
[Истипанниң] бу сөзлирини аңлиған [алий
кеңәшмидикиләр] жүригигә [хәнҗәр]

санджилғандәк болуп, униңға чишлирини
ғучурлатти. 55 Лекин у болса Муқәддәс
Роһқа толған, көзлирини көккә тикип,
Худаниң җуласини, шундақла униң оң
йенида Әйсаниң турғанлиғини көрүп, 56 —
Қараңлар! Асманлар ечилип, Инсаноғлиниң
Худаниң оң йенида турғанлиғини
көрүватимән! — деди. 57 Улар буниңға
қулақлирини қоллири билән етивелип,
авазини қаттиқ көтирип вақиришип
бирликтә униңға йопурулуп келивиди, 58
уни шәһәрниң сиртиға иштирип чиқирип,
чалма-кесәк қилишқа башлиди. [Уни
әрз қилған] гувачилар [уни чалма-кесәк
қилиштин авал] чапанлирини Саул исимлиқ
бир яшниң пути алдида қоюп қоюшти. 59
Улар Истипанни чалма-кесәк қилғинида
у: — И Рәб Әйса, мениң роһумни қобул
қилғайсән! — дәп нида қилди. 60 Андин у
тизлинип туруп қаттиқ аваз билән: — И Рәб,
бу гунаниң һесавини улардин алмиғайсән,
— деди. У бу сөзни қилип болупла җан үзүп
ухлап кәтти.

8 Истипанниң өлтүрүлүшини Саулму
қоллайтти. Шу күндин башлап,
Йерусалимдики җамаәткә қаритилған
дәһшәтлик зиянкәшлик қозғалди.
Расуллардин башқа барлиқ җамаәттикиләр
Йәһудийә вә Самарийәниң һәр қайси
жутлириға тарқилип кетишти. 2 Бәзи
ихласмән кишиләр Истипанни дәпнә қилип,
униңға қаттиқ жиға-зерәларни көтиришти.
3 Лекин Саул җамаәткә вәйранчилиқ
селип, өйму-өй ахтуруп, әр-аялға қаримай
уларни сөрәп чиқип зинданға ташлиди.
4 Әнди тарқилип кәткәнләр тарқалған
жутларда кезип сөз-каламниң хуш хәвирини
җакалиди. 5 Уларниң ичидин Филип болса
Самарийәниң мәлум бир шәһиригә берип,
йәрлик кишиләргә Мәсиһни җакалиди.
6 Топ-топ кишиләр уни аңлап һәмдә
у көрсәткән мөҗизилик аламәтләрни
көрүп, бир җан бир дили билән униң
сөзлиригә қулақ салди. 7 Чүнки напак
роһлар болса, чаплишивалған кишиләрдин
қаттиқ вақириғиничә чиқип кәтти. Нурғун
паләч, токурларму сақайтилди; 8 зор
шат-хурамлиқ шу шәһәрни қаплиди. 9 У
шәһәрдә әсли җадугәр-сеһиргәрлик билән
шуғуллиниватқан Симон исимлиқ бир
адәм бар еди; у шу йол билән пүткүл
Самарийәдикиләрни һаң-таң қалдуруп,
өзини қалтис зат көрсәтмәкчи болуп
кәлгән еди. 10 Пеқирдин тартип амбалғичә
уларниң һәммиси униңға ихлас қилип
қарайтти вә «Худаниң улуқ күч-қудрити
мана шу!» дейишәтти. 11 Халайиқ униңға
шундақ ихлас қилиши униң узундин бери
җадугәр-сеһиргәрлиги билән уларни һаң-
таң қалдуруп кәлгәнлиги түпәйлидин еди.
12 Лекин әнди Филип Худаниң падишалиғи
вә Әйса Мәсиһниң нами тоғрисидики
хуш хәвәрни җакалиқинида улар униң
сөзлиригә ишәнди вә әрләр болсун, аяллар
болсун чөмүлдүрүшни қобул қилди. 13
Симон өзиму ишәнди. У чөмүлдүрүлгән
болуп, һемишә Филипниң йенида жүрди
һәмдә [Филип] көрситиватқан мөҗизилик
аламәтләр вә қудрәтлик ишларға қарап,
интайин һәйран болди. 14 Йерусалимдики
расуллар Самарийәликләрниң Худаниң
сөзини қобул қилғанлиғини аңлап, Петрус
билән Юһаннани уларға әвәтти; 15 иккилән
у йәргә чүшүши биләнла, уларни Муқәддәс
Роһниң ата қилинғучиси болсун дәп дуа
қилди. 16 Чүнки Муқәддәс Роһ техи уларниң
һеч қайсисиға чүшмигән еди; улар пәқәт
Рәб Әйсаниң нами билән чөмүлдүрүлгән
еди. 17 Петрус билән Юһанна уларниң
үстигә қолини тәккүзүши билән, Муқәддәс
Роһ уларға ата қилинди. 18 Лекин Симон
Муқәддәс Роһниң расулларниң қолини
тәккүзүп қоюши билән ата қилинғанлиғини
көрүп, уларға пул тәңләп: 19 — Бу күч-
қудрәттин маңиму бериңларки, мәнму һәр
кимниң үстигә қоллиримни тәккүзсәм,
униңға Муқәддәс Роһ ата қилинсун, —
деди. 20 Лекин Петрус униңға мундақ
җавап бәрди: — Худаниң бу илтипатини
пулға сетивалғили болиду, дәп ойлиғиниң
үчүн, пулуң сән билән тәң һалакәткә
барсун! 21 Сениң бу ишта һеч һәссәң яки
несивәң йоқтур! Чүнки сениң нийитиң

Худа алдида дурус әмәс! 22 Шуңа, бу
рәзиллигиңдин товва қилип, Рәбтин,
мүмкин болса көңлүмдики бу нийитим
кәчүрүм қилинғай, дәп өтүн! 23 Чүнки сениң
аччиқ һәсәткә толуп, һәққанийсизлиқниң
асаритида екәнлигиң маңа мәлум. 24 Симон
уларға: — Мән үчүн Рәбдин өтүнүңларки,
силәр ейтқан ишлардин һеч бири бешимға
кәлмигәй! — деди. 25 Петрус билән
Юһанна йәнә шу йәрдә агаһ-гувалиқ берип
Рәбниң сөз-каламини йәткүзгәндин кейин,
Самарийәниң нурғун йеза-кәнтлиригә
берип хуш хәвәр йәткүзгәч, Йерусалимға
қайтип кәтти. 26 Шу вақитта, Худаниң
бир пәриштиси Филипқа: — Орнуңдин
туруп җәнупқа қарап Йерусалимдин
Газа шәһиригә маңидиған йол билән
маң! — деди (шу йол чөлдики йолдур).
27 Шуңа Филип орнидин туруп йолға
чиқти. Вә мана, йолда Ефиопийә аял
падишаси Кандасниң бир әмәлдари, пүткүл
ғәзнигә мәсъул Ефиопийәлик ағват вәзир
туратти. У Йерусалимға Худаға ибадәт
қилғили барған еди; һазир қайтиш йолида
өзиниң җәң һарвусида олтирип, Йәшая
пәйғәмбәрниң язмисини оқуватәтти. 29
Роһ Филипқа: — Бу һарвуниң йениға
берип униңға йеқинлашқин, — деди. 30
Филип жүгүрүп берип, [вәзирниң] Йәшая
пәйғәмбәрниң язмисидин оқуватқанлирини
аңлап, униңдин: — Оқуватқиниңизни
чүшиниватамсиз? — дәп сориди. 31
Вәзир униңға: — Бири маңа чүшәндүрүп
бәрмисә, мән қандақму чүшинәләймән?!
— дәп, Филипни һарвусиға чиқип йенида
олтиришқа өтүнди. 32 У оқуватқан язма
қисми болса: «У гоя боғузлашқа йетиләп
меңилған қойдәк боғузлашқа елип меңилди,
Қирқиғучи алдида үн-тинсиз ятқан қозидәк,
у задила еғиз ачмиди. 33 У хорлиниду, у
һәқ сорақтин мәһрум болди, Әнди униң
әвладини кимму баян қилалисун?! Чүнки
һаяти йәр йүзидин елип кетилди». 34 Ағват
Филиптин: — Дәп бәрсиңиз, пәйғәмбәрниң
бу сөзи кимгә қаритип ейтилған? Өзигиму
яки башқа бирисигиму? — дәп сориди.
35 Филип ағзини ечип шу язминиң шу
қисмидин башлап, униңға Әйса тоғрисидики
хуш хәвәрни җакалап бәрди. 36 Улар йолда
кетиветип, су бар бир йәргә кәлгәндә, ағват:
— Мана бу йәрдә су бар екән. [Мошу йәрдила]
чөмүлдүрүлүшүмгә қандақ тосалғу бар? —
деди. 38 У һарвуни тохтитишни буйруди.
Филип вә ағват иккиси биллә суға чүшүп,
уни чөмүлдүрди. 39 Улар судин чиққанда,
Рәбниң Роһи Филипни көтирип елип кәтти.
Ағват уни қайта көрмиди, амма у шатлинип
йолини давамлаштурди. 40 Филип болса
Ашдод шәһиридә пәйда болди; у шу жутни
кезип, шу йәрдин Қәйсәрийә шәһиригә
кәлгичә болған һәммә шәһәрләрдә хуш
хәвәр җакалиди.

9 Амма [шу чағлар] Саул һәр нәпәсидә
Рәбниң мухлислириға техичә изчил
қирғинчилиқ тәһдитлири селиватқан
пәйт еди. У Баш каһинниң алдиға берип,
2 Дәмәшқ шәһиридики синагогларға
тәвсийә хети йезип беришни сориди.
Шундақ болғанда, у Дәмәшқтә [Мәсиһ]
йолидикиләрдин бирәрсини, мәйли әр
болсун, аял болсун тепивалсила, бағлап
тутқун қилип, Йерусалимға елип келишкә
рухсәт болатти. 3 Саул йолға чиқип,
Дәмәшқ шәһиригә йеқинлашқанда, туюқсиз
асмандин күчлүк бир нур чүшүп, униң
әтрапини йорутувәтти. 4 У йәргә жиқилди
вә өзигә: — Саул, Саул! Маңа немишкә
зиянкәшлик қилисән? — дегән бир авазни
аңлиди. 5 — И Рәб, сән кимсән? — дәп
сориди у. Аваз: — Мән сән зиянкәшлик
қиливатқан Әйсадурмән. 6 Орнуңдин тур,
шәһәргә кир, немә қилишиң керәклиги саңа
ейтип берилиду» — деди. 7 Униң билән
биллә маңған адәмләр авазни аңлисиму,
һеч кимни көрәлмигәчкә, шу йәрдә үн
чиқиралмай турупла қалди. 8 Саул йәрдин
туруп, көзлирини ечип қариди, лекин
һеч нәрсини көрәлмиди. Һәмраһлири уни
қолидин йетиләп Дәмәшққә елип кирди. 9 У
үч күнгичә көзи көрмәс болуп нә йемиди
нә ичмиди. 10 Дәмәшқтә Ананияс исимлиқ
мәлум бир мухлис бар еди. Рәб униңға
бир ғайипанә көрүнүштә көрүнүп уни: —

Ананияс! — дәп чақирди. — Мана мән, и Рәб,
— дәп җавап бәрди у. 11 Рәб униңға: — Сән
дәрһал «Түз» дәп аталған кочиға берип,
Йәһуданиң өйидин Тарсуслуқ Саул исимлиқ
бирини сорап тап; чүнки мана, у дуа-тилавәт
қиливатиду. 12 У дуа қиливатқинида,
ғайипанә көрүнүштә Ананияс исимлиқ бир
кишиниң келип, көзини көридиған қилиш
үчүн үстигә қолини тәккүзгәнлигини
көрди, — деди. 13 Ананияс: — И Рәб, мән
бу адәмниң хәвирини нурғун кишиләрдин
аңлидим, у Йерусалимдики муқәддәс
бәндилириңгә шунчә көп зиян-зәхмәт
йәткүзгән! 14 Һазир у мошу йәрдә намиңға
нида қилғанларниң һәммисини тутуп
бағлаш үчүн баш каһинлардин һоқуқ апту
— деди. 15 Лекин Рәб униңға: — Баривәр!
Чүнки у намимни әлләрниң вә уларниң
падишалириниң һәм Исраилларниң алдида
аян қилиш үчүн өзүмгә алаһидә таллиған
бир әсваптур. 16 Чүнки мән униңға
намим үчүн қанчилик азап-оқубәтләрни
тартишиниң муқәррәр екәнлигини аян
қилимән, — деди. 17 Буниң билән Ананияс
берип, шу өйгә кирди; у қоллирини Саулниң
үстигә тәккүзүп униңға: — Қериндаш Саул,
Рәб, йәни бу йәргә келиватқан йолуңда саңа
көрүнгән Әйса, көзлириңни көрәләйдиған
болсун дәп вә сениң Муқәддәс Роһқа
толдурулушуң үчүн мени шәхсән өзи әвәтти,
— девиди, 18 Саулниң көзлиридин худди
белиқ қасириғидәк болған бир нәрсиләр
чүшүп, көзлири ечилип көрәләйдиған
болди. У орнидин туруп, чөмүлдүрүшни
қобул қилди. 19 У ғизаланғандин кейин,
қувәтлинип мағдурға кирди. 20 [Саул]
Дәмәшқтики мухлисларниң йенида бир
нәччә күн турди вә вақитни өткүзмәй
синагогларға кирип, «У киши Худаниң
Оғлидур» дәп Әйсани җакалашқа башлиди.
21 Уни аңлиғанлар сөзлиридин интайин
һәйран болушуп: — Бу адәм Йерусалимда
бу намға нида қилғучиларни қаттиқ
вәйран қилған һелиқи адәм әмәсму?
Бу йәргиму мошундақларни бағлап баш
каһинларға тутуп бериш мәхситидә
кәлгәнмиду? — дейишти. 22 Лекин
Саулниң қайил қилиш күчи барғансери
ешип, Әйсаниң Мәсиһ екәнлигини
испатлап Дәмәшқтики Йәһудийларни
паракәндичиликкә чөмдүрди. 23 Көп
күнләрдин кейин, Йәһудийлар Саулни
йоқатмаққа қәст қилмақчи болди. 24
Лекин Саул уларниң сүйқәстидин хәвәр
тапти; уни тутуп өлтүрүш үчүн улар кечә-
күндүз шәһәрниң қовуқлирида пайлап
жүрди. 25 Лекин мухлислар бир күни
кечидә уни чоң севәткә олтарғузуп,
сепил [камаридин] чүшүрди. 26 Саул
Йерусалимға йетип берип, у йәрдики
мухлисларға қошулмақчи болди, лекин
уларниң һәммиси униң мухлис екәнлигигә
ишәнмәй, униңдин қорқти. 27 Бирақ
Барнабас уни елип берип, расуллар билән
көрүштүрди. У уларға Саулниң Дәмәшқниң
йолида Рәбни қандақ көргәнлигини,
Рәбниңму униңға гәп қилғанлиғини
чүшәндүрди вә униң Дәмәшқтә Әйсаниң
намида қандақ җүръәтлик билән сөз-калам
йәткүзгәнлигини уқтурди. 28 Буниң билән,
Саул Йерусалимда расуллар билән биллә
очуқ-ашкарә жүрүп, жүрәклик һалда Рәбниң
намида сөз-калам йәткүзәтти. 29 У йәнә
грекчә сөзлишидиған Йәһудийлар биләнму
сөзлишип муназирилишәтти; нәтиҗиси,
улар униңға қәст қилмақчи болди. 30
Қериндашлар бу иштин хәвәр тепип, уни
Қәйсәрийә шәһиригә елип берип, андин у
йәрдин Тарсус дегән шәһәргә йолға салди.
31 У чағда, пүткүл Йәһудийә, Галилийә вә
Самарийәдики җамаәтләр [бир мәзгил]
течлиққа еришип, [етиқатта] қурулди;
Рәбниң қорқунучида меңип, Муқәддәс
Роһниң риғбәт-тәсәллиси билән уларниң
санлириму барғансери көпәймәктә еди. 32
Шу вақитларда шундақ болдики, Петрус
һәр қайси җайларни арилап жүргәндә,
Лидда шәһиридики муқәддәс бәндиләрниму
йоқлашқа чүшти. 33 У йәрдә у Әнеяс исимлиқ
бир адәмни учратти. Бу адәм паләч болуп,
орун тутуп ятқили сәккиз жил болған екән.
34 Петрус униңға: — Әнеяс, Әйса, йәни Мәсиһ
болғучи сени сақайтиду. Орнуңдин туруп,
палисиңни жиғиштур! — деди. У дәрһал

орнидин турди. 35 [Әнеясни] көргән Лидда
шәһиридики вә Шарон районидикиләрниң
һәммиси товва қилип Рәбгә бағланди. 36
Йоппа шәһиридә болса Табита исимлиқ бир
аял мухлис бар еди (униң исми грекчидә
«Доркас» еди). У һәрдайим яхши әмәлләр
вә хәйр-сахавәтлик ишларға бериләтти.
37 Шу күнләрдә шундақ болдики, у кесәл
болуп, өлүп кәтти. Кишиләр җәсәтни
жуюп, үстүнки қәвәттики бир өйгә ятқузуп
қойди. 38 Йоппа шәһири Лидда шәһиригә
йеқин болғачқа, Йоппадики мухлислар
Петрусниң Лиддада екәнлигини аңлап,
униң алдиға икки адәм әвәтти. Улар:
«Һаял болмай йенимизға кәлсәң!» — дәп
йелинди. 39 Петрус орнидин туруп улар
билән биллә Йоппаға барди. Йоппаға йетип
келиши билән улар уни үстүнки қәвәттики
өйгә башлап чиқти. Барлиқ тул аяллар
Петрусниң әтрапиға олишип, жиға-зерә
қилишип униңға Доркасниң улар билән
биллә болған вақтида өзлиригә тикип
бәргән көйнәк-кийимлирини көрситишти.
40 Лекин Петрус һәммәйләнни чиқиривәтип,
тизлинип олтирип дуа қилди. Андин у
җәсәткә қарап: — Табита, орнуңдин тур! —
деди. Табита көзини ечип, Петрусни көрүп,
орнида олтарди. 41 Петрус униңға қолини
узитип уни йөләп турғузди вә муқәддәс
бәндиләр билән тул аялларни чақирип,
Доркасни уларға тирик тапшуруп бәрди. 42
Бу хәвәр пүткүл Йоппаға тарқилип, нурғун
кишиләр Рәбгә етиқат қилди. 43 Шундақ
болдики, Петрус Йоппада Симон исимлиқ
бир көнчиниң өйидә узун күнләр турди.

10 Қәйсәрийә шәһиридә Корнилий
исимлиқ бир адәм болуп, у [Рим]
қошунидики «Италийәликләр» қисминиң
йүз беши еди. 2 У ихласмән адәм болуп,
өзи вә пүткүл өйидикилири Худадин
қорқатти. У мәртлик билән намратларға
хәйр-сахавәт қилип, дайим Худаға дуа-
тилавәт қилатти. 3 Бир күни чүштин
кейин саат үчләрдә, у ғайипанә бир
көрүнүштә Худаниң бир пәриштисиниң
өзиниң йениға кәлгәнлигини очуқ көрди.
Пәриштә уни: — Корнилий! — дәп чақирди.
4 Корнилий униңға көзлирини тикип қаттиқ
чөчүп: — Тәхсир, немә иш? — дәп сориди.
Пәриштә униңға: — Сениң дуалириң вә
хәйр-сахавәтлик ишлириң Худа алдиға
әсләтмә қурбанлиқтәк берип йәтти. 5
Әнди сән Йоппаға адәм әвәтип, Петрус
дәпму атилидиған Симон исимлиқ адәмни
чақиртип кәл. 6 У Симон исимлиқ бир
көнчиниң өйидә меһман болуп туруватиду.
Симонниң өйи деңиз бойида, — деди. 7
Униңға сөзлигән пәриштә кәткәндин кейин,
Корнилий өйдики хизмәтчиләрдин иккини
вә дайим йенида туруп хизмәт қилғучилар
ичидики ихласмән бир ләшкәрни чақирди.
8 Барлиқ ишларни чүшәндүргәндин кейин,
уларни Йоппаға әвәтти. 9 Әтиси улар
сәпәр қилип шәһәргә йеқинлашқанда,
чүш вақти болуп, Петрус дуа қилиш үчүн
өгүзгә чиқти. 10 Униң қосиғи ечип кетип,
бир нәрсә йәй деди. Бирақ улар ғиза
тәйярлаватқанда, ғайипанә бир аламәт
Петрусни орувалди. 11 У асман ечилип, төрт
бүҗигидин бағланған һалда йәр йүзигә
чүшүрүлүватқан кәң дәстихандәк бир
нәрсини көрди. 12 Дәстиханда һәр хил төрт
путлуқ һайванлар, йәр беғирлиғучилар,
асмандики учар-қанатларму бар еди. 13
Униңға бир аваз аңланди: — «Орнуңдин тур,
Петрус, улардин союп йә!» 14 — Яқ, Рәб,
һәргиз болмайду! Мән һеч қачан һеч қандақ
напак яки һарам нәрсини йегән әмәсмән!
— деди Петрус. 15 Аваз иккинчи қетим
келип униңға: — Худа һалал дәп паклиғанни
сән һарам демә! — дейилди. 16 Бу иш
үч қетим йүз берип, андин дәстихандәк
болған шу нәрсә дәрһал асманға елип
чиқип кетилди. 17 Петрус көргән ғайипанә
аламәтниң мәнаси тоғрисида қаймуқуп
турғанда, мана Корнилий әвәткән кишиләр
Симонниң өйини тепип, дәрваза алдида
туратти. 18 Улар бирисини чақирип,
униңдин Петрус дәпму атилидиған Симон
дегән бириси бу йәрдә турамду? — дәп
сориди. 19 Петрус техичә шу ғайипанә
аламәтниң мәнаси үстидә ойлиниватқанда,
Роһ униңға: — Мана, сени үч адәм издәп

кәлди. 20 Орнуңдин тур, пәскә чүш, һеч
иккиләнмәй улар билән биллә барғин.
Чүнки уларни әвәткүчи Мән! — деди. 21
Петрус пәскә чүшүп, һелиқи адәмләргә: —
Силәр издигән киши мана мән болимән. Бу
йәргә келиш сәвәвиңлар немекин? — деди.
22 Улар жававән: — Һәққаний бир адәм,
Худадин қорқидиған, шундақла пүткүл
Йәһудий хәлқи тәриплигән Корнилий
исимлиқ римлиқ йүз беши муқәддәс бир
пәриштә тәрипидин сизни өйигә чақиртип,
сиздин сөз-калам аңлашқа әмир қилинған!
— деди. 23 Шуңа Петрус уларни өйгә
тәклип қилип, қондуруп меһман қилди.
Әтиси орнидин туруп у улар билән биллә
йолға чиқти. Йоппадики қериндашлардин
бәзилири уларға һәмраһ болуп маңди. 24
Иккинчи күни, улар Қәйсәрийәгә йетип
барди. Әнди Корнилий туққанлири вә
йеқин яр-бурадәрлирини өйигә чақирип,
Петрусларни тәққәзарлиқ билән күтүп
туратти. 25 Петрус өйгә киргәндә, Корнилий
алдиға чиқип, айиғиға өзини етип сәждә
қилди. 26 Лекин Петрус [дәрһал] уни йөләп
турғузуп: — Орнуңдин турғин! Мәнму
бир инсан, халас! — деди. 27 У Корнилий
билән гәп қилғач өйгә киривиди, өйниң
ичигә жиғилған топ-топ адәмләрни көрди.
28 У уларға: — Силәргә мәлумки, биз
Йәһудийларниң ят әлликләрдин бириси
билән барди-кәлди қилиши яки өйлиригә
кириши Тәврат қанун-әқидилиримизгә
хилап. Лекин Худа маңа һеч қандақ
адәмни напак яки һарам демәслигим
керәклигини аян қилди. 29 Шуниң үчүн
силәр адәм әвәтип мени чақирғанда, һеч
рәт қилмай алдиңларға кәлдим. Әнди
сорай, мени немә дәп чақирдиңлар? —
деди. 30 Корнилий мундақ деди: — Төрт
күнниң алдида бүгүнки мошу вақитқичә
роза тутқан едим; саат үчләрдә мән өйдә
дуа қиливататтим. Туюқсиз кийимлиридин
нур чақнап туридиған бир адәм алдимда
пәйда болуп өрә турди: 31 «Корнилий!
Дуайиң ижабәт қилинди вә хәйр-сахавәтлик
ишлириң Худа алдиға әслатмә қурбанлиқтәк
йәтти. 32 Шуңа Йоппаға адәм әвәтип,
Петрус дәпму атилидиған Симон исимлиқ
адәмни чақиртип кәл. У деңиз бойида
олтирақлуқ Симон исимлиқ бир көнчиниң
өйидә меһман болуп туруватиду» деди. 33
Шуниң үчүн, дәрһал өзлирини чақирип
келишкә адәм әвәткән едим. Өзлири
күлбәмгә келип яхши қилдила! Әнди биз
һәммәйлән Худа өзлиригә әмир қилған
барлиқ сөзләрни аңлаш үчүн Худаниң
алдида һазир туруватимиз. 34 Петрус ағзини
ечип мундақ деди: — Бәрһәқ, мән Худани
һеч қандақ адәмгә йүз-хатирә қилмайду,
дәп чүшинип йәттим; бәлки һәр әлдин
болғанлар ичидә Униңдин қорқидиған вә
һәққанийәт жүргүзидиған киши болсила,
Униң алдида мәқбулдур. 36 Худа Исраил
хәлқигә йәткүзгән сөз-калам, йәни Әйса
Мәсиһ арқилиқ (у пүткүл мәвжудаларға
Рәбдур) енақ-жатиржәмлик жакаланған
хуш хәвәр силәргә мәлумға; 37 Силәрниңму
Йәһя [пәйғәмбәр] чөмүлдүрүш чақириқини
йәткүзгәндин тартип, Галилийәдин башлап
пүткүл Йәһудийә зиминлирида Насарәтлик
Әйса тоғрилиқ гувалиқтин — йәни Худаниң
қандақ қилип уни Муқәддәс Роһ вә күч-
қудрәт билән мәсиһлигәнлиги, шуниң билән
у һәммә йәрни кезип, яхши әмәлләрни
қилип, Иблисниң илкидә болғанларниң
һәммисини сақайтқанлиғидин хәвириңлар
бардур. Чүнки Худа униң билән биллә
еди. 39 Бизму униң һәм Йәһудийларниң
зиминида һәм Йерусалимда қилған пүтүн
әмәллириниң гувачилири. Улар уни яғачқа
есиши биләнму өлтүрди. 40 Бирақ үчинчи
күни, Худа уни қайта тирилдүрүп намайән
қилди. Бирақ һәммә кишиләргә әмәс,
пәқәт Худа Өзи алди билән таллиған
гувачилар, йәни у өлүмдин тирилгәндин
кейин униң билән һәмдәстихан болған
бизләрниң аримизда намайән қилди. 42
У бизгә хәлиққә хуш хәвәр йәткүзүшни
вә өзиниң Худа тәрипидин тирикләр
вә өлгәнләрниң сорақчиси қилинип
тайинланғучи екәнлигини жакалашни әмир
қилди. 43 Барлиқ пәйғәмбәрләр униңға
гувалиқ беридуки, һәр ким униңға етиқат
қилған болса униң нами арқилиқ гуналири

кәчүрүм қилиниду. 44 Петрус техи бу
сөзләрни қиливатқанда, Муқәддәс Роһ
сөз-каламни аңлаватқан һәммә кишигә
чүшти. 45 Петрус билән биллә кәлгән
хәтнилик болған ишәнгүчиләрниң һәр бири
Муқәддәс Роһниң ят әллəрдикиләргиму
ата қилинип төкүлгәнлигини көрүп бәк
һәйран болушти. 46 Чүнки уларниң [карамәт
намәлум] тилларда сөзлишип Худани
улуқлиғанлиғини аңлиди. Шуңа Петрус: 47 —
Мошу кишиләр бизгә охшаш Муқәддәс Роһни
қобул қилғучи болған болса, ким уларниң
суға чөмүлдүрүшни қобул қилишини
тосалисун?! — деди. 48 Шуниң билән у
уларниң Рәбниң намида чөмүлдүрүлүшини
буйруди. Андин улар Петрусниң улар билән
бир нәччә күн турушини өтүнди.

11 Расуллар вә пүткүл Йәһудийәдики
башқа қериндашлар [ят]
әлликләрниңму Худаниң сөз-каламини
қобул қилғанлиғини аңлиди. 2 Шуңа, Петрус
Йерусалимға қайтқанда, хәтнилик болған
[ишәнгүчиләр] уни әйипкә буйруп: 3 —
Сән хәтнә қилинмиған адәмләрниң өйидә
меһман болуп, улар билән һәмдәстихан
болдуң?! — деди. 4 Бирақ Петрус пүтүн
ишни баштин-ахириғичә уларға бир-бирләп
чүшәндүрүп 5 мундақ деди: — Йоппа
шәһиридә дуа қиливатқинимда, ғайипанә
көрүнүш мени оривелип, бир аламәтни
көрдүм. Кәң дәстихандәк бир нәрсә төрт
бүҗигидин бағланған һалда асмандин
чүшүп, мениң йенимда тохтиди. 6 Униңға
көз тикип қарисам, ичидә һәр хил төрт
путлуқ һайванлар, явайи һайванатлар,
йәр беғирлиғучилар, асмандики учар-
қанатларму бар екән. 7 Андин: «Орнуңдин
тур Петрус, улардин союп йә!» дегән бир
авазни аңлидим. 8 Мән: «Яқ Рәб, һәргиз
болмайду! Мән һеч қачан һәр қандақ напак
яки һарам нәрсини ағзимға алған әмәсмән!»
дедим. 9 Бирақ маңа йәнә: «Худа һалал дәп
паклиған нәрсини сән һарам демә!» дегән
аваз аңланди. 10 Бу иш үч қетим шундақ
тәкрарлинип, ахир буларниң һәммиси
асманға қайтидин тартип кетилди. 11
Мана дәл шу чағда, Қәйсәрийәдин мени
чақиришқа әвәтилгән үч киши мән турған
өйниң алдиға кәлди. 12 Муқәддәс Роһ мени
һеч иккиләнмәй улар билән биллә беришқа
буйруди. Мошу алтә қериндашму мән билән
биллә барди. [Қәйсәрийәгә йетип келип],
һелиқи адәмниң өйигә кирдуқ. 13 Бу киши
бизгә өзиниң өйидә пайда болуп турған бир
пәриштини қандақ көргәнлигини ейтти.
Пәриштә униңға: «сән Йоппаға адәм әвәтип,
Петрус дәпму атилидиған Симон исимлиқ
бир адәмни чақиртип кәл, 14 у саңа сени вә
пүткүл аиләңгә ниҗатлиқ йәткүзидиған бир
хәвәрни ейтип бериду» дегән екән. 15 Мән
гәпни башлиғинимда, Муқәддәс Роһ худди
башта бизниң үстимизгә чүшкинидәк,
уларғиму чүшти. 16 Шу чағда, Рәбниң
сөз-каламини, йәни: «Йәһя кишиләрни
суға чөмүлдүргән, лекин силәр болсаңлар
Муқәддәс Роһқа чөмүлдүрүлисиләр»
дегинини есимгә алдим. 17 Шуңа, әгәр Худа
әнди мошуларға биз Рәб Әйса Мәсиһкә
етиқат қилғинимиздин кейин бизгә бәргән
илтипатқа охшаш илтипат ата қилған
болса, Худани тосалғидәк мән зади ким
едим? 18 Улар бу сөзләрни аңлиғанда,
әйипләштин тохтап, Худаға мәдһийә оқуп:
— Бәрһәқ, Худа әлләргиму һаятлиққа елип
баридиған товва қилишни несип қипту! —
дейишти. 19 У чағда, Истипанниң иши билән
зиянкәшликкә учрап һәр қайси җайларға
тарқилип кәткәнләр Фәникийә райони,
Сипрус арили вә Антакя шәһири қатарлиқ
җайларғичә йетип берип, бу җайларда сөз-
каламни пәқәт Йәһудийларғила йәткүзәтти.
20 Лекин улардин Сипрус арили вә Курини
шәһиридин кәлгән бәзиләр Антакя шәһиригә
барғанда, Рәб Әйсаниң хуш хәвирини
Грекләргиму йәткүзди. 21 Рәбниң қоли
улар билән биллә болуп, толиму нурғун
кишиләр ишинип товва қилип Рәбгә
бағланди. 22 Бу хәвәр Йерусалимдики
җамаәтниң қулиқиға йетип кәлди. Шуниң
билән улар Барнабасни Антакяғичә арилап
өтүшкә әвәтти. 23 Барнабас йетип берип,
Худаниң меһри-шәпқитини көрүп, хошал
болди. У уларниң һәммисини җан-дилидин

қәтъийлик билән Рәбгә чиң бағлинишқа
риғбәтләндүрди. 24 Чүнки у Муқәддәс
Роһқа вә иман-ишәшкә толдурулған болуп,
яхши бир адәм еди. Шуниң билән зор бир
топ адәмләр Рәбгә қошулди. 25 Шуниң
билән Барнабас Тарсус шәһиригә Саулни
издәп барди. 26 Уни тепип Антакяға
елип кәлди; шундақ болдики, иккилән
җамаәт билән биллә сақ бир жил жиғилип,
нурғун адәмгә тәлим бәрди. Мухлисларниң
«Христианлар» дәп тунҗа атилиши
Антакядин башланди. 27 У күнләрдә бәзи
пәйғәмбәрләр Йерусалимдин Антакяға
чүшүп кәлди. 28 Булардин Агабус исимлиқ
бирәйлән оттуриға чиқип, Роһниң вәһийини
йәткүзүп, қаттиқ бир ачарчилиқниң пүткүл
дунияни басидиғанлиғини алдин-ала ейтти
(бу ачарчилиқ дәрвәқә «Клавдиюс Қәйсәр»
һөкүм сүргән вақитта йүз бәрди). 29
Буниң билән [Антакядики] мухлисларниң
һәр бири өз қурбиға қарап пул жиғип,
Йәһудийәдә туруватқан қериндашларға
ярдәм беришни қарар қилди. 30 Улар бу
қарарни ада қилип, сәдиқини Барнабас
вә Саулниң қоли арқилиқ [Йәһудийәдики
җамаәт] ақсақаллириға йәткүзүп бәрди.

12 Шу чағларда, Һерод падиша
җамаәттикиләрдин бәзилиригә
зиянкәшлик қилмақчи болуп уларға қол
салди. 2 У Юһаннаниң акиси Яқупни
қиличлап өлтүрди. 3 Өзиниң бу қилған
ишиниң Йәһудийларға яққанлиғини көрүп,
у Петрусниму тутқун қилдуруди (шу чағда
«петир нан һейти» мәзгили еди). 4 Петрусни
тутқандин кейин, уни зинданға ташлап, төрт
ләшкәр бир гуруппа қилинған төрт қаравул
топиға тапшурди. Пасха һейттин кейин,
Һерод уни халайиқ алдида сорақ қилмақчи
еди. 5 Шуңа Петрус зинданда тутуп қелинди.
Лекин җамаәт Худаға җан-дил билән униң
үчүн дуа қилишивататти. 6 Әнди Һерод уни
елип чиқип сот қилишниң алдинқи кечиси,
Петрус икки зәнҗир билән бағлақлиқ пети,
икки қаравулниң оттурисида ухлавататти;
ишикниң сиртидиму бир нәччә қаравул
зинданни күзәт қиливататти. 7 Вә туюқсиз
Рәбниң бир пәриштиси көрүнүп, бир нур
камерни йорутти. Пәриштә Петрусниң
биқиниға ноқуп: — Тез тур! — дәп ойғатти.
Униң қоллиридики зәнҗир шу һаман
бошап чүшүп кәтти. 8 Пәриштә униңға:
— Белиңни бағливал! Кәшиңниму кий! —
деди. Петрус униң дегинини қилди. Андин
у: — Чапиниңни йепинчақлап кәйнимдин
маң! — деди. 9 Петрус униңға әгишип
[камердин] чиқти. Бирақ у пәриштиниң
вастиси билән болуватқан бу ишларниң
растлиғини билмәй, бәлки бир ғайипанә
көрүнүш көрүптимән, дәп ойлавататти.
10 Улар биринчи вә иккинчи күзәттин
өтүп, зинданниң шәһәргә чиқидиған
төмүр дәрвазисиға барғанда, дәрваза
улар үчүн өзлүгидин ечилип кәтти. Улар
чиқип, бир кочидин өткәндә, пәриштә
туюқсиз униң йенидин кәтти. 11 Шу
чағда, Петрус есигә келип, өз-өзигә:
«Дәрвәқә әнди Рәб Өз пәриштисини әвәтип,
мени Һеродниң қолидин вә Йәһудий
хәлқиниң күткәнлириниң һәммисидин
қутқузупту, дәп билдим» — деди. 12
Һәқиқий әһвални чүшинип йәткәндә, у
Маркус дәпму атилидиған Юһаннаниң
аниси Мәрйәмниң өйигә барди. У йәрдә
нурғун кишиләр жиғилип дуа-тилавәт
қиливататти. 13 У дәрвазиниң ишигини
қаққанда, Рода исимлиқ бир дедәк авазни
аңлап чиқти. 14 У Петрусниң авазини
тонуп, хошаллиғидин ишикни ечишқиму
үлгүрмәй жүгүрүп келип, һәммәйләнгә:
— Петрус дәрваза алдида туриду! — дәп
хәвәр қилди. 15 Лекин улар: — Сараң болуп
қалдиңғу! — дейишти. Бирақ у: — Раст
шундақ, дәп турувалди. Улар: — У униң
пәриштиси болса керәк! — дейишти. 16
Бирақ Петрус дәрвазини қеқивәрди. Улар
чиқип дәрвазини ечип, униң өзини көргәндә
һәммәйлән һаң-таң болушти. 17 Петрус
уларға үн чиқармаслиққа қол ишарити
қилип, уларға Рәбниң өзини зиндандин
қандақ елип чиққанлиғини ейтип бәрди.
Андин кейин, у: — Бу хәвәрни Яқупқа вә
қериндашларға йәткүзүп қоюңлар, — дәп,
өзи у йәрдин башқа йәргә кәтти. 18 Таң

атқанда, қаравуллар Петрус зади немә
болди дәп сарисимигә чүшти. 19 Һерод уни
издәп униң из-деригини тапалмиғачқа,
қаравулларни сорақ қилип, уларни өлүмгә
мәһкүм қилишни буйруди. Бу иштин
кейин, у Йәһудийәдин чүшүп Қәйсәрийә
шәһиригә берип шу йәрдә турди. 20 Әслидә
Һерод [хан] билән Тур вә Зидондикиләр
арисида қаттиқ җедәл бар еди. Һалбуки,
Тур вә Зидондикиләр бирлишип, Һеродниң
алдиға кәлди. Униң билән яришивелиш
үчүн улар алди билән ханниң Биластус
исимлиқ шәхсий ғоҗидарини өзлиригә яр-
йөләк болушқа қайил қилған еди. Чүнки
бу жуттикиләр ашлиқни ханниң илкидики
җайлардин алатти. 21 Бәлгүләнгән көрүшүш
күнидә Һерод шаһанә тонлирини кийип,
сорақ тәхтидә олтирип, уларға нутуқ
сөзлиди. 22 Аңлиған хәлиқ: — Бу адәмниң
авази әмәс, бәлки бир илаһниң авазидур! —
дәп вақирашти. 23 Шуан Пәрвәрдигарниң
бир пәриштиси ханни урди; чүнки у шан-
шәрәпни Худаға беғишлимиди. Нәтиҗидә, у
қурутқа йәм болуп өлди. 24 Амма Худаниң
сөз-калами давамлиқ бәрқ уруп кеңәйди.
25 Барнабас билән Саул Йерусалимда
сәдиқилирини тапшуруш хизмитини ада
қилғандин кейин, Антакяға қайтип кәтти.
Улар Маркус дәпму атилидиған Юһаннани
биллә елип барди.

13 Антакядики җамаәт ичидә бәзи
пәйғәмбәрләр вә тәлим бәргүчиләр
бар еди. Улар Барнабас, «Қара» дәпму
атилидиған Шимеон, Куринилик Лукиус,
Һерод хан билән биллә чоң болған Манаән
вә Сауллар еди. 2 Улар Рәбниң ибадитидә
болуп роза тутуватқан бир мәзгилдә,
Муқәддәс Роһ уларға: — Барнабас билән
Саулни Мән уларни қилишқа чақирған
хизмәт үчүн Маңа айрип қоюңлар, — деди.
3 Шуниң билән, улар йәнә роза тутуп дуа
қилғандин кейин, иккиләнниң үстигә
қоллирини тәккүзүп узитип қойди. 4 Улар
Муқәддәс Роһ тәрипидин әвәтилгән болуп,
Сәлюкийә шәһиригә берип, у йәрдин кемигә
чиқип Сипрус арилиға қарап йолға чиқти.
5 Саламис шәһиригә йетип келип, улар
Йәһудийларниң синагоглирида Худаниң
сөз-каламини йәткүзүшкә башлиди. Юһанна
уларниң ярдәмчиси еди. 6 Улар пүтүн
арални арилап чиқип, Пафос шәһиригә
кәлди. Улар у йәрдә Барйәшуа исимлиқ бир
киши билән учришип қалди. У сеһиргәр
болуп, сахта пәйғәмбәр болған бир Йәһудий
еди. 7 У киши бу [аралниң] римлиқ валийиси
Сергиюс Павлусниң һәмраһи еди. Валий
уқумушлуқ бир киши болуп, Барнабас билән
Саулни чақиртип, Худаниң сөз-каламини
аңлимақчи болди. 8 Лекин һелиқи сеһиргәр
(униң грекчә исми Әлимас болуп, «сеһиргәр»
дегән мәнидә) уларға қарши чиқип,
валийниң райини етиқаттин қайтурушни
урунмақта еди. 9 Бирақ Муқәддәс Роһқа
толдурулған Саул (йәнә «Павлус» дәпму
атилиду) һелиқи сеһиргәргә тикилип
қарап 10 униңға: — Әй, қәлбиң һәр хил
һейлигәрлик вә алдамчилиқ билән толған
Иблисниң оғли, һәммә һәққанийлиқниң
дүшмини! Пәрвәрдигарниң түз йоллирини
бурмилашни зади тохтатмамсән?! 11 Әнди
Рәбниң қоли үстүңгә чүшти! Көзлириң
кор болуп, бир мәзгил күнниң йоруғини
көрәлмәйсән! — деди. Шуан, бир хил
туман вә қараңғулуқ уни басти. У йолни
силаштуруп, кишиләрдин мени қолумдин
йетиләңлар, дәп илтиҗа қилатти. 12 Йүз
бәргән ишни көргән валий Рәбниң тәлимигә
қаттиқ һәйран болуп, Униңға етиқат қилди.
13 Павлус билән униң һәмраһлири кемигә
чиқип, Пафостин Памфилийә өлкисидики
Пәргә шәһиригә барди. У йәрдә Юһанна
улардин айрилип Йерусалимға қайтти. 14
Павлуслар болса Пәргә шәһиридин чиқип,
давамлиқ меңип Писидийә районидики
Антакя шәһиригә берип, шабат күни
синагогқа кирди. 15 Тәврат қисимлиридин вә
пәйғәмбәрләрниң язмилиридин оқулғандин
кейин, синагогниң чоңлири уларни
чақиртип: — Қериндашлар, әгәр халайиққа
бирәр несиһәт сөзүңлар болса, ейтиңлар,
— деди. 16 Павлус орнидин туруп, қол
ишарити қилип, халайиққа мундақ деди:
— Әй Исраиллар вә Худадин қорққанлар,

қулақ селиңлар! 17 Бу Исраил хәлқиниң
Худаси ата-бовилиримизни таллиди; улар
Мисирда мусапир болуп яшиған вақитларда
уларни улуқ қилди, Өзиниң егиз көтәргән
билиги билән уларни Мисирдин қутқузуп
чиқти. 18 У чөлдә уларға тәхминән қириқ
жил ғәмхорлуқ қилди 19 андин Қанаан
зиминидики йәттә әлни йоқитип, уларниң
зиминлирини уларға мирас қилип бәрди. 20
Бу ишларға алди-кәйни болуп тәхминән
төрт йүз әллик жил кәтти. Кейин, таки
Самуил пәйғәмбәр оттуриға чиққичә, у
уларға батур һакимларни тикләп бәрди. 21
Андин улар бизгә бир падишани бәрсикән,
дәп [Самуил пәйғәмбәрдин] тилиди. Шуниң
билән Худа уларға Бинямин қәбилисидин
Киш исимлиқ адәмниң оғли Саулни
тикләп бәрди. У қириқ жил һөкүм сүрди.
22 Бирақ [Худа] Саулни сәлтәнитидин
чүшүрүп, уларға Давутни падиша қилип
турғузуп бәрди. Худа униң һәққидә гувалиқ
берип: «Көңлүмдикидәк бир адәмни, йәни
Йәссәниң оғли Давутни таптим. У Мениң
толуқ ирадәмгә әмәл қилиду», — деди.
23 Өзи вәдә қилғандәк Худа бу адәмниң
нәслидин Исраил хәлқигә бир Қутқузғучи
тикләп бәрди — у болса Әйсаниң өзидур! 24
У хәлиқниң оттурисиға чиқиштин алввал,
Йәһя [пәйғәмбәр] чиқип, барлиқ Исраил
хәлқини товва қилишни [билдүридиған]
чөмүлдүрүшни қобул қилиңлар, дәп
жақалиди. 25 Йәһя [пәйғәмбәр] вәзипини
тамамлиғанда, халайиққа мундақ дегән
еди: «Силәр мени ким дәп билисиләр? Мән
силәр күткән зат әмәсмән. Бирақ мана,
мәндин кейин бириси келиду, мән һәтта
униң аяқ кәшлирини йешишкиму лайиқ
әмәсмән!» 26 Әй қериндашлар, Ибраһимниң
җәмәтиниң нәсиллири вә араңлардики
Худадин қорққанлар, бу ниҗатлиқниң сөз-
калами силәргә әвәтилди! 27 Йерусалимда
туруватқанлар вә уларниң һакимлири
[Әйсани] тонумай, униң үстидин гунакар
дәп һөкүм чиқарғини билән, һәр шабат
күни оқулидиған пәйғәмбәрләрниң алдин-
ала ейтқан сөзлирини әмәлгә ашурди. 28
Гәрчә улар униңдин өлүм җазасиға һөкүм
қилишқа тегишлик бирәр гуна тапалмиған
болсиму, валий Пилатустин йәнила уни
өлүмгә мәһкүм қилишни өтүнди. 29 Улар
[бу] [ишларни қилип] муқәддәс язмиларда
униң һәққидә алдин пүтүлгәнләрниң
һәммисини [өзлири билмигән һалда]
әмәлгә ашурғандин кейин, униң җәситини
кресттин чүшүрүп, бир қәбиргә қойди. 30
Лекин Худа уни өлүмдин тирилдүрди! 31
Тирилгәндин кейин, у бурун өзи билән
Галилийәдин Йерусалимғичә әгишип
кәлгәнләргә көп күнләр ичидә [нәччә қетим]
көрүнүп турди. Бу кишиләр һазир [Исраил]
хәлқигә униң гувачилири болуватиду.
32 Бизму ата-бовилиримизға қилинған
вәдиниң хуш хәвирини силәргә һазир
җақалаймиз — Худа Әйсани [аримизда]
тикләп, бу вәдини уларниң әвлатлири
болған бизләргә әмәлгә ашурди. Бу һәқтә
Зәбурниң иккинчи күйидә алдин-ала
мундақ пүтүлгән: «Сән Мениң Оғлум,
Өзүм сени бүгүнки күнидә туғдурдум». 34
Әндиликтә Худаниң Әйсаға чиришни қайта
көргүзмәй өлүмдин тирилдүридиғанлиғи
һәққидә у [муқәддәс язмиларда] мундақ
алдин-ала ейтқан: «Давутқа вәдә қилған
меһри-шәпқәтләрни силәргә ата қилимән!»
35 Шуңа йәнә бу һәқтә йәнә бир айәттә:
— «[И Худа], Сениң муқәддәс Болғучуңға
тениниң чиришини көргүзмәйсән». 36
Чүнки Давут дәрвәқә Худаниң ирадиси
бойичә өз дәври үчүн хизмәт қилип, өз
ата-бовилириға қошулуп өлүмдә ухлап
униң тени чирип кәткән еди. 37 Лекин Худа
өлүмдин тирилдүргүчи болса чиришни
һеч көрмиди. 38 Әнди шуңа силәр шуни
билишиңлар керәкки, и қериндашлар, һазир
гуналардин кәчүрүм қилиниш йоли дәл шу
киши арқилиқ силәргә җақалиниватиду.
39 Муса пәйғәмбәргә чүшүрүлгән Тәврат
қануни билән силәр халас болалмайватқан
ишлардин униңға етиқат қилғучилар у
арқилиқ халас қилинип һәққаний қилиниду!
40 Шуңа, пәйғәмбәрләр алдин-ала ейтқан
шу балаю-апәт бешиңларға чүшмәслиги
үчүн еһтият қилиңлар! — 41 «Қараңлар, и
мазақ қилғучилар, һәйранућәс болуп һалак

болуңлар! Чүнки силәрниң күнлириңларда
бир иш қилимәнки, Уни бириси силәргә
елан қилсиму силәр шу ишқа һәргиз
ишәнмәйсиләр!» 42 Павлус билән Барнабас
синагогдин чиқиватқанда, җамаәт уларға
келәрки шабат күни бу ишлар һәққидә йәнә
сөзләшни йелинди. 43 Синагогтики җамаәт
тарқалғанда, нурғун Йәһудийлар вә Худадин
қорққан Тәвратқа етиқат қилған Йәһудий
әмәсләрму Павлус билән Барнабасқа әгәшти.
Иккиси уларға сөз қилип, уларни Худаниң
меһри-шәпқитидә чиң турушқа дәвәт
қилди. 44 Кейинки шабат күни, пүтүн
шәһәр хәлқи дегидәк Худаниң сөз-каламини
аңлиғили келишти. 45 Бирақ бундақ
топ-топ адәмләрни көргән Йәһудийлар
һәсәткә чөмүп, Павлусниң сөзлиригә қарши
тәтүр гәп қилип, униңға төһмәт қилди.
46 Әнди Павлус билән Барнабас техиму
җүрәклик һалда мундақ деди: — Худаниң
сөз-каламини алди билән силәр [Йәһудий
хәлқигә] йәткүзүш керәк еди. Лекин силәр
уни чәткә қеқип өзүңларни мәңгүлүк
һаятқа лайиқ көрмигәндин кейин, мана биз
[силәрдин] бурулуп әлләргә йүзлинимиз!
(aiōnios g166) 47 Чүнки Пәрвәрдигар [муқәддәс
язмиларда] бизгә мундақ буйруған: — «Мән
Сени [ят] әлләргә нур болушқа, Йәр йүзиниң
чәт-яқилириғичә ниҗатлиқ болушуң үчүн
Сени атидим». 48 Әлләрдикиләр бу сөзни
аңлап, хошал болушуп Рәбниң сөз-каламини
улуқлашти; мәңгүлүк һаятқа еришишкә
бекитилгәнләрниң һәммиси етиқат қилди.
(aiōnios g166) 49 Шундақ қилип, Рәбниң
сөз-калами пүткүл зиминға тарқалди.
50 Бирақ Йәһудийлар Худадин қорққан
жуқури тәбиқилик аялларни һәм шәһәр
мөтивәрлирини қутритип, Павлус билән
Барнабасқа зиянкәшлик қилғузуп, улар
иккисини өз жутлиридин қоғлап чиқарди.
51 Амма Павлус билән Барнабас уларға қарап
аяқлиридики топини қеқиштуруветип, Коня
шәһиригә қарап маңди. 52 [Антакядики]
мухлислар болса хошаллиққа һәмдә
Муқәддәс Роһқа толдурулди.

14 Коня шәһиридә шундақ болдики,
Павлус билән Барнабас Йәһудийларниң
синагогиға киргәндә, җамаәткә шундақ
сөзлидики, нәтиҗидә Йәһудийлар вә
Грекләрдинму нурған кишиләр етиқат
қилди 2 (һалбуки, ишәнмигән Йәһудийлар
[ят] әлликләрниң көңуллирини зәһәрләп,
уларни қериндашларға қарши турушқа
қутратти). 3 Шуңа [Павлус билән Барнабас]
у йәрдә хелә узун туруп, Рәбгә тайинип
җүрәклик һалда [хуш хәвәрни] җакалиди;
Рәб уларниң қоллири билән мөҗизилик
аламәтләр вә кераматләрни көрситип өз
меһри-шәпқитиниң сөз-каламиға гувалиқ
бәрди. 4 Буниң билән шәһәр хәлқи иккигә
бөлүнүп кетип, бәзилири Йәһудийлар
тәрәптә, бәзилири болса расуллар тәрәптә
турди. 5 Ахирда, бир қисим ят әлликләр
билән Йәһудийлар арисида (өз башлиқлири
билән бирликтә) расулларни қийнап, чалма-
кесәк қилиш қутратқулуғи баш көтәрди. 6
Лекин улар бу иштин хәвәр тепип, шу йәрдин
қечип Ликавуня районидики Листра вә
Дәрбә шәһәрлири һәмдә әтраптики жутларға
қарап маңди. Улар шу йәрләрдә хуш хәвәрни
давамлиқ җакалавәрди. 8 Шу чағда, Листра
шәһиридә путлирида мағдури йоқ, һеч
меңип бақмиған бир туғма паләч олтиратти.
9 Павлус сөз қиливатқанда, бу адәм униңға
қулақ селип олтиратти. Павлус униңға
көз тикип униң сақайтилишиға ишәши
барлиғини көрүп йетип, 10 жуқури аваз
билән: — Орнуңдин дәс тур! — деди. Һелиқи
адәм шуан орнидин дәс туруп меңишқа
башлиди. 11 Лекин Павлусниң бу ишини
көргән топ-топ адәмләр Ликавуня тили
билән: — Илаһлар инсан қияпитигә кирип
аримизға чүшүпту! — дәп вақиришип кәтти.
12 Улар Барнабасни «Илаһ Зеус» дәп атаашти
вә Павлусни сөзләштә башламчи болғачқа
уни «Илаһ Һермис» дәп аташти. 13 Шәһәрниң
сиртида «Зеус Илаһ»ниң бутханиси бар
еди. Шу [бутханидики] каһин шәһәр
дәрвазисиға өкүз вә гүл чәмбирәкләрни
елип келип, хәлиқ билән биллә расулларға
атап қурбанлиқ қилмақчи болди. 14 Лекин
расуллар Барнабас билән Павлус бу ишни

аңлап, кийим-кечәклирини житқан һалда,
көпчиликниң арисиға жүгүрүп кирип,
вақирап мундақ деди: 15 — Халайиқ, бу
ишларни немә дәп қиливатисиләр?! Биз
силәргә охшаш һессияттики инсанлармиз!
Биз силәргә бу әрзимәс нәрсиләрни
ташлап, асман-зимин, деңиз-океан вә
улардики барлиқ мәхлуқларни Яратқучи
һаят Худағила ибадәт қилишиңлар керәк
дәп жақалаватимиз! 16 Бурунқи дәвирләрдә,
у һәр қайси әлләрни өз йоллирида меңишқа
йол қойған. 17 Шундақ болсиму, У Өзини
испатлайдиған гувалиқни қалдурмиған
әмәс. Чүнки У һемишә силәргә шапаәт
көрситип, ямғурни өз вақтида әрштин
яғдуруп мол һосул ата қилип, аш-тамақ
билән силәрни тойғузуп, қәлбиңларни
хошаллиққа чөмдүрүп кәлди. 18 Һәтта улар
бу сөзләрни қилған болсиму, халайиқниң
уларға атап қурбанлиқ қилишини аранла
тосувалди. 19 Лекин Антакя вә Коня
шәһәрлиридин бәзи Йәһудийлар келип,
кишиләрни өзлиригә қайил қилиши билән,
хәлиқ Павлусни чалма-кесәк қилди, андин
уни өлди дәп қарап, шәһәр сиртиға сөрәп
ачиқип ташливәтти. 20 Лекин мухлислар
униң әтрапиға олашқанда, Павлус орнидин
туруп, шәһәргә қайтип кирди. Әтиси, у
Барнабас билән биллә Дәрбә шәһиригә
кәтти. 21 Әнди улар Дәрбә шәһиридә
хуш хәвәр жақалап, нурғун адәмләрни
[Мәсиһгә] мухлис болушқа киргүзгәндин
кейин, иккилән Листра, Коня вә Антакя
шәһәрлиригә қайтип барди. 22 Улар
у йәрләрдә мухлисларниң қәлблирини
күчәйтип, уларни етиқатта чиң турушқа
риғбәтләндүрүп, шундақла: — Биз Худаниң
падишалиғиға киририштә нурғун жапа-
мушәққәтләрни бешимиздин өткүзүшимиз
муқәррәр болиду, — дәп несиһәт қилди.
23 Улар йәнә һәр қайси жамаәт ичидә
ақсақалларни таллап бәлгүләп, дуа қилиш
вә роза тутуш арқилиқ уларни өзлири
етиқат бағлиған Рәбгә тапшурди. 24 Иккилән
Писидийә районидин өтүп Памфилийә
өлкисигә кәлди. 25 Улар Пәргә шәһиридә
сөз-каламни йәткүзгәндин кейин, Атталя
шәһиригә барди. 26 Андин у йәрдин
кемигә чиқип, [Сурийәдики] Антакяға
қарап кәтти. Улар әслидә шу йәрдә
өзлири һазир тамамлиған бу вәзипини
ада қилишқа [жамаәттикиләр тәрипидин]
Худаниң меһри-шәпқитигә тапшурулған
еди. 27 Қайтип кәлгәндә, улар жамаәтни
бир йәргә жәм қилғанда, уларға Худаниң
өзлири арқилиқ қилған барлиқ әмәллирини,
шундақла Худаниң қандақ қилип әлләргә
етиқатниң бир ишигини ачқанлиғини
сөзләп бәрди. 28 Улар у йәрдә мухлислар
билән биллә узун мәзгил турди.

15 Шу чағларда бәзиләр Йәһудийә
өлкисидин келип, [Антакядики]
қериндашларға: — Силәр Муса [пәйғәмбәргә]
тапшурулған йосун бойичә хәтнә
қилинишни қобул қилмисаңлар,
қутқузулмайсиләр! — дәп тәлим беришкә
башлиди. 2 Бу иш тоғрисида чоң
мажира чиққан болуп, Павлус билән
Барнабас иккилән шу кишиләр билән
кәскин муназирә қилишқандин кейин,
[қериндашлар] Павлусни, Барнабасни,
шундақла уларниң арисидин бир
нәччәйләнни бу мәсилә тоғрисида
расуллар вә ақсақаллар билән көрүшүшкә
Йерусалимға барсун дәп бекитгән. 3
Шундақ қилип улар жамаәт тәрипидин
йолға селинип, сәпиридә Фәникийә
райони вә Самарийә өлкисини бесип
өтүп, барғанла йеридә әлләрниңму товва
қилип [етиқат] йолиға киргәнлигини
тәпсилий сөзлиди. Бу хәвәр барлиқ
қериндашларни зор шатлиққа чөмгүзди. 4
Павлуслар Йерусалимға кәлгинидә, улар
жамаәттикиләр, расуллар вә ақсақаллар
тәрипидин қарши елинип, көпчиликкә
Худаниң өзлири арқилиқ барлиқ қилған
әмәллирини баян қилип бәрди. 5 Лекин
Пәрисий мәзһипидикиләрдин етиқат
йолиға киргән бәзиләр орнидин турушуп:
— Мошу [ят әлликләрни] хәтнә қилиш
керәк, шундақла уларға Мусаға чүшүрүлгән
Тәврат қануниға әмәл қилиши керәклигини
жекиләш керәк! — деди. 6 Шуңа расуллар

билән ақсақаллар бу мәсилини музакирә
қилиш үчүн җәм болушти. 7 Узун
сөһбәтлишиштин кейин, Петрус орнидин
туруп мундақ деди: — Қериндашлар,
дәсләптики күнләрдә Худаниң ичиңлардин
мени таллап мениң ағзим арқилиқ хуш
хәвәрдики сөз-каламни ят әлликләргә
аңлитип уларниң етиқат қилишида васитә
қилишқа бекиткәнлигидин хәвириңлар
бар. 8 Вә инсанларниң қәлбини билгүчи
Худа Муқәддәс Роһни бизгә ата қилғинидәк,
уларғиму ата қилди. 9 Шундақ қилип,
Худа уларни биз билән һеч қандақ
пәриқләндүрмәй, уларниң қәлблирини
етиқат арқилиқ пак қилди. 10 [Әһвал мана
шундақ екән], әнди силәр немә үчүн өзимиз
вә ата-бовилиримизму көтирәлмигән
бир боюнтуруқни мухлисларниң бойниға
артмақчи болуп, Худани синимақчи
болисиләр?! 11 Әндиликтә, биз болсақ Рәб
Әйсаниң меһри-шәпқитигә тайинип уларға
охшаш қутқузулимиз, дәп ишинимиз. 12
[Бу сөздин кейин], Барнабас билән Павлус
чиқип, Худа өзлири арқилиқ ят әлликләрниң
арисида көрсәткән барлиқ мөҗизилик
аламәтләрни вә карамәтләрни баян қилип
бәрди; көпчилик уларға қулақ селип сүкүттә
турди. 13 Уларниң сөзи түгигәндин кейин,
Яқуп мундақ деди: — Қериндашлар, маңа
қулақ селиңлар! 14 Баятин Шимеон Худаниң
ят әлликләрниму баштинла шапаәт билән
йоқлап, уларниң арисидин Өз нами үчүн
бир хәлиқ чиқиридиғанлиғини чүшәндүрүп
өтти. 15 Пәйғәмбәрләрниң ейтқанлириму
буниңға уйғун келиду, худди [муқәддәс
язмиларда] муну сөзләр пүтүлгәндәк: — 16
— ««Мошу ишлардин кейин, Мән қайтип
келип, Давутниң жиқилған чедирини
йеңибаштин қуруп тикләймән, Униң
харабиликлирини қайта бена қилип, әслигә
кәлтүримән. 18 Шундақ қилип, җаһандики
башқа инсанларму, йәни Мениң намим
билән аталған барлиқ әлләр Мени издәп
тапиду» дәйду бу ишларни әмәлгә Ашурғучи
вә шундақла уларни әзәлдин аян қилип
кәлгән Пәрвәрдигар!» (aiōn g165) 19 — Шуниң
үчүн хуласәм шуки, ят әлликләр арисидин
товва қилип Худаға етиқат бағлиғанларға
аварә-еғирчилик селип қоймаслиғимиз
керәк; 20 пәқәт уларға: «Бутларға атилип
булғанған нәрсиләрни йейиштин, җинсий
бузуқлуқтин, қанни вә боғуп союлған
һайванларниң гөшлиридинму йейиштин
нери болуңлар» дәп тапилап, бир
парчә хәт язайли. 21 Чүнки қедимки
дәвирләрдин тартип һәр шәһәрдә шабат
күнидә синагогларда Муса [пәйғәмбәр]ниң
ейтқанлири оқулуп, униң көрсәтмилири
үгитилип кәлгән. 22 Шуниң билән расуллар,
ақсақаллар, шундақла Йерусалимдики
пүткүл җамаәттикиләр өз арисидин бир
нәччә адәмни таллап, уларни Павлус вә
Барнабас билән биллә Антакяға әвәтишни
лайиқ көрди. Әслидә қериндашлар ичидә
башламчи болған Йәһуда (Барсабас дәпму
атилиду) билән Силаслар буниңға талланди.
23 Хәт болса уларға тапшурулди, униңда
мундақ йезилған еди: — «И Антакя,
Сурийә вә Киликийәдә туруватқан ят
әллик қериндашлар, — [Йерусалимдики]
қериндашлириңлардин, расуллар билән
ақсақаллардин силәргә салам! 24 Аримиздин
бәзи кишиләр чиқип йениңларға берип,
сөзлири билән силәрни беарамлиққа
селип көңлүңларни паракәндә қилип
қойғанлиғини аңлидуқ. Лекин биз уларға
һеч қандақ сөз-әмир қилмидуқ. 25 Шу
сәвәптин, биз бу ишта ойлиримиз бир
йәрдин чиққандин кейин, аримиздин
талланған бир нәччәйләнни сөйүмлүк
Барнабас вә Павлусимиз билән биллә
йениңларға әвәтишни қарар қилдуқ. 26 Бу
иккилән Рәббимиз Әйса Мәсиһниң нами
үчүн һаятини хәтәргә тәвәккүл қилған
кишиләрдур. 27 Шуңа биз Йәһуда билән
Силасни язғанлиримизни силәргә өз ағзи
биләнму сөзләп бәрсун дәп, йениңларға
әвәттуқ. 28 Гәпниң поскаллисиға кәлсәк,
Муқәддәс Роһқа, шундақла бизләргиму
шу лайиқ көрүнгәнки, төвәндики зөрүр
болған ишлардин сирт, силәргә һеч
қандақ башқа ишни жүклимәслигимиз
керәк: 29 — Бутларға аталған нәрсиләрдин,
қанни вә боғуп союлған һайванларниң

гөшлиридин йейиштин вә жинсий
бузуқлуқтин нери болуш — силәр мошу бир
нәччә иштин сақлансаңлар, яхши қилған
болисиләр. Аман-хатиржәм болуңлар!»
30 Шундақ қилип, улар [қериндашлар]
тәрипидин йолға селинип, Антакяға
барди. У йәрдә пүтүн жамаәттикиләрни
жиғип, хәтни уларға тапшурди. 31 Улар
хәтни оқуп, униңдин болған риғбәт-
тәсәллидин зор шатланди. 32 Йәһуда вә
Силаслар өзлириму пәйғәмбәрләрдин
болуп, қериндашларни нурғун сөз-
несиһәтләр билән риғбәтләндүрүп, уларни
қувәтләндүрди. 33 [Йәһуда вә Силаслар] у
йәрдә бир мәзгилни өткүзгәндин кейин,
Антакядики қериндашларниң сәпиригә
аманлиқ тилигән һалда узитиши билән, улар
өзлирини әвәткән [Йерусалимдикиләрниң]
қешиға қайтти. 34 Лекин Павлус вә
Барнабас Антакяда қелип, башқа нурғун
қериндашларниң һәмкарлиғида тәлим
берип Рәбниң сөз-каламидики хуш
хәвирини жакалап турди. 36 Лекин йәнә
бир нәччә күнләрдин кейин Павлус
Барнабасқа: Биз бурун Рәбниң сөз-каламини
йәткүзгән һәммә шәһәр-йезиларға берип,
қериндашларниң йениға берип, һалини
сорап келәйли, — деди. 37 Барнабас
болса Юһанна (Маркусму дейилиду)ни
биллә елип бармақчи болған еди. 38
Бирақ Павлус алдинқи қетим Памфилийә
өлкисидә улардин айрилип кәткән, Рәбниң
хизмитидә улар билән биллә [давамлиқ]
сәпәр қилмиған Маркусни йәнә елип
беришни ақиланилик әмәс дәп қариди.
39 Шуниң билән иккилән оттурисида бәк
кәскин ихтилап болуп, ахир берип улар
бир-биридин айрилип кетишти. Барнабас
Маркусни елип, кемигә олтирип Сипрус
арилиға кәтти. 40 Павлус болса Силасни
таллиди; қериндашларниң иккиләнни
Худаниң шапаитигә аманәт қилиши
билән у иккиси йолға чиқти. 41 У әнди
Сурийә вә Киликийә өлкилирини арилап
өтүп, [һәр қайси жайларда] жамаәтләрни
қувәтләндүрди.

16 Андин у Дәрбә вә Листра
шәһәрлиригиму барди. Мана, шу
йәрдә етиқатчи Йәһудий бир аялниң оғли,
Тимотий исимлиқ бир мухлис бар еди.
Униң атиси болса грек еди. 2 Листра вә
Коня шәһәрлиридики қериндашларниң
һәммиси униң тоғрилиқ яхши гувалиқ
берәтти. 3 Павлус уни өзи билән биллә
елип маңмақчи болди. Бирақ бу йәрдики
Йәһудийларниң һәммиси [Тимотийниң]
атисиниң грек екәнлигини билгәчкә, Павлус
уни елип хәтнә қилдурди. 4 Улар шәһәр-
йезилардин өткәч, Йерусалимдики расуллар
билән ақсақаллар [ят әлләргә] бекиткән
бәлгүлимиләрни уларниң риайә қилиши
үчүн тапшурди. 5 Шундақ қилип, жамаәтләр
етиқатта күчәйтилип, санлириму күндин-
күнгә көпәйди. 6 Муқәддәс Роһ уларниң Асия
өлкисидә сөз-каламни жакалишиға йол
қоймиған болуп, Павлуслар әнди Фригийә
вә Галатия районлиридин өтүп, 7 Мисийә
райониға кәлгәндин кейин, Битинийә
өлкисигә кирмәкчи болди. Бирақ Әйсаниң
Роһи уларға бундақ қилишиқиму йол
қоймиди. 8 Шуниң билән улар Мисийәдин
өтүп, деңиз бойидики Троас шәһиригә
чүшти. 9 Шу күни кәчтә, Павлусқа бир
ғайипанә көрүнүш көрүнүп, Македонийәлик
бир киши униң алдида өрә туруп: —
[Деңиздин] өтүп, Македонийәгә келип,
бизгә ярдәм бәргәйсән! — дәп өтүнди. 10
У бу көрүнүшни көргәндин кейин, Рәб
бизни жәзмән у кишиләрниң қешиға берип,
уларға хуш хәвәр жакалашқа чақирған,
дегән хуласигә келип, дәрһал Македонийәгә
беришқа тәйярландуқ. 11 Биз кемигә чиқип,
Троастин йолға чиқип, Самодрак арилиға
қарап йол алдуқ вә әтиси [Македонийәдики]
Неаполис шәһиригә йетип бардуқ. 12 У
йәрдин Македонийәниң шу районидики
Филиппи дегән муһим шәһиригә өттуқ.
Буму Римдики бир мустәмликә шәһәр
еди. Биз бу йәрдә бир нәччә күн турдуқ.
13 Шабат күни, [шәһәр] дәрвазисидин
чиқип дәрия саһилигә бардуқ; чүнки биз
у йәрдә дуа-тилавәт қилидиған бир жай
бар дәп ойлидуқ; дәрвәқә шундақ болди.

Биз олтирип, у йәргә жиғилған аялларға
сөзләшкә башлидуқ. 14 Уларниң ичидә
сөсүн рәхт содиси қилидиған, Тиятира
шәһирилик, Худадин қорқидиған Лидя
исимлиқ бир аял бар еди. Рәб униң
қәлбини Павлусниң ейтқанлирини қобул
қилишқа ачти. 15 У аилисидикиләр билән
чөмүлдүрүлгән болуп биздин өтүнүп: —
Әгәр силәр мени [һәқиқәтән] Рәбгә етиқат
қилғучи дәп билсәңләр, мениң өйүмгә
берип туруңлар! — дәп чиң туруп бизни
мақуллатти. 16 Бир күни биз шу дуа
қилидиған җайға кетип барғинимизда,
бир дедәк бизгә йолуқти; бу қизға пал
салғучи бир җин чаплишивалған еди; дедәк
ғоҗайинлириға пал селиш йоли билән
нурғун пайда тепип бәргән еди. 17 У йол
бойи Павлус вә бизгә әгишип: — Бу кишиләр
Һәммидин алий Худаниң қуллири, улар
силәргә ниҗатлиқ бир йолини җакалайду!
— дәп вақирап маңди. 18 У уда көп
күнләр шундақ вақириди. Бу иш Павлусниң
қәлбини азаплап, у қизға бурулуп, җинға: —
Әйса Мәсиһниң нами билән буйруймәнки,
униңдин чиқ! — дейишигила, җин шуан
чиқип кәтти. 19 Дедәкниң ғоҗайинлири
униңға бағлиған пул тепиш үмүтиниң
йоққа чиққанлиғини көрүп, Павлус
билән Силасқа қол селип, уларни базар
мәйданиға сөрәп, һөкүмдарларниң алдиға
елип барди. 20 Улар иккиләнни сорақчи
әмәлдарларниң алдиға чиқирип: — Бу
адәмләр Йәһудийлар болуп, шәһиримизни
қалаймиқанлаштурувәтмәктә. 21 Биз
болсақ римлиқлармиз, улар қанунимизға
хилап болған вә қобул қилишқа
яки жүргүзүшкә болмайдиған қаидә-
йосунларни тәрғиб қиливатиду! — дәп
шикайәт қилди. 22 Топланған халайиқму
уларға һуҗум қилишқа қозғалди; сорақчи
әмәлдарлар уларниң кийимлирини житип
ялаңачлап, калтәк билән думбилашқа
әмир чүшүрди. 23 Иккиләнни калтәк
билән көп думбилиғандин кейин, уларни
зинданға ташлиди вә шундақла гундипайни
қаттиқ күзитишкә буйруди. 24 У буйруқни
тапшурувелиш билән уларни зинданниң
ичкиридики камерға солап, путлириға
ишкәл салди. 25 Түн йеримда, Павлус
билән Силас дуа қилип, Худаға мәдһийә
күйлирини ейтивататти. Башқа мәһбуслар
болса қулақ селип аңлавататти. 26
Туюқсиз қаттиқ йәр тәврәш йүз бәрди;
зинданниң һуллириму тәвринип кәтти
вә зинданниң һәммә ишиклири шуан
ечилип, һәр бир мәһбусниң кишәнлириму
чүшүп кәтти. 27 Гундипай уйқидин
ойғинип, зинданниң ишиклириниң очуқ
турғанлиғини көрүп, мәһбуслар қечип
кетипту дәп ойлап, қиличини суғуруп
елип, өзини өлтүрүвалмақчи болди. 28
Лекин Павлус қаттиқ авазда: — Өзүңгә зәрәр
йәткүзмә, һәммимиз бар! — дәп вақириди.
29 Гундипай: Чирақларни кәлтүрүңлар дәп
товлап ичкиригә етилип кирип, титригән
һалда Павлус билән Силасниң айиғиға
жиқилди. 30 Андин уларни ташқириға
елип чиқип: — Қутқузулушум үчүн немә
қилишим керәк? — дәп сориди. 31 Рәб
Әйсаға етиқат қилғин, вә шундақ қилсаң,
өзүң һәм аиләңдикиләрму қутқузулиду!
— деди улар. 32 Шуниң билән, иккилән
униңға вә униң барлиқ аилисидикиләргә
Рәбниң сөз-каламини йәткүзди. 33 Кечә
шу саатниң өзидила [гундипай] уларни
башлап чиқип, ярилирини жуюп тазилиди;
андин у дәрһал аилисидикиләр билән
чөмүлдүрүшни қобул қилди; 34 иккиләнни
өз өйигә башлап келип, уларниң алдиға
дәстихан салди. У пүткүл аилисидикиләр
билән Худаға етиқат қилғанлиқтин зор
шатланди. 35 Әтиси әтигәндә, сорақчи
әмәлдарлар ясавулларни зинданға әвәтип: —
У иккиләнни қоюветиңлар! — дәп буйруди.
36 Гундипай Павлусқа бу сөзни йәткүзүп: —
Сорақчи әмәлдарлар иккиңларни қоюветиш
ярлиғини чүшүрди. Силәр әнди зиндандин
чиқип, теч-аман йолуңларға чиқиңлар,
— деди. 37 Бирақ Павлус ясавулларға: —
Биз Рим пухралири болсақму, әмәлдарлар
бизни сорақ қилмайла халайиқниң алдида
калтәк билән думбалап, зинданға ташлиди.
Әнди улар һазир бизни йошурунчә
қоғлимақчиму? Яқ, бундақ қилса болмайду!

Әмәлдарлар өзлири келип бизни чиқарсун!
— деди. 38 Ясавуллар бу сөзләрни сорақчи
әмәлдарларға йәткүзди. Улар иккиләнниң
Рим пухраси екәнлигини аңлап қорқуп
кәтти; 39 уларниң көңлини елишқа
[зинданға] берип, уларни зиндандин елип
чиққандин кейин, шәһәрдин чиқип кетишни
қайта-қайта өтүнди. 40 Иккиләң зиндандин
чиқиши билән Лидяниң өйигә барди; андин
у йәрдә қериндашлири билән көрүшүп,
уларни риғбәтләндүргәндин кейин, йолға
чиқип кәтти.

17 Улар сәпирини давам қилип
Амфиполис вә Аполлония
шәһәрлиридин өтүп, Тесалоника шәһиригә
кәлди. У йәрдә Йәһудийларниң синагоги
бар еди. 2 Павлус адити бойичә уларниң
арисиға кирип, уда үч шабат күни у йәрдә
җәм болғанлар билән муқәддәс язмиларни
шәрһләп муназирилишип, 3 уларға
Мәсиһниң азап-оқубәтләр тартқандин
кейин өлүмдин тирилиши муқәррәр дәп
чүшәндүрди һәм испатлиди вә: — Мән
силәргә җакалиған мошу Әйса дәл Мәсиһниң
Өзи шу! — деди. 4 [Йәһудийларниң]
ичидин бәзиләр қайил болуп ишинип,
Павлус билән Силасқа қошулди; шундақла
Худадин қорқидиған Грекләрдин зор
бир топ адәмләр вә аз болмиған жуқури
тәбиқидики грек аялларму шундақ ишәнди.
5 Бирақ Йәһудийлар буниңға һәсәт қилип,
бир нәччә қәбиһ адәмләрни жиғип, бир
топ кишиләрни топлап, шәһәрни астин-
үстүн қиливәтти. Йәһудийлар Павлус
билән Силасни шәһәр хәлиқ [кеңәшмисигә]
тапшуруп бериш үчүн уларни тутуш
мәхситидә Ясон исимлиқ бирисиниң өйигә
бастуруп барди. 6 Лекин улар иккиләнни
тапалмай улар Ясон вә башқа бир нәччә
қеришдашни шәһәр әмәлдарлириниң
алдиға тартип апирип: — Җаһанни астин-
үстүн қиливәткән әшу адәмләр мошу
йәргиму йетип кәлди; 7 Ясон уларни өйидә
қобул қилди. Улар Әйса исимлиқ башқа
бир падиша бар дәп җакалап, Қәйсәрниң
пәрманлириға қарши чиқиватиду! — дәп
чуқан селишти. 8 Улар бу сөзләр билән
халайиқни вә шәһәр әмәлдарлирини
дәккә-дүккигә селип қойди. 9 Әмәлдарлар
Ясон вә башқа тутуп келингәнләрдин
капаләт пули алғандин кейин, уларни
қоювәтти. 10 Қериндашлар кечикмәй
Павлус билән Силасни шу күни кечидә
Берия шәһиригә әвәтивәтти. Улар у йәргә
йетип барғанда, Йәһудийларниң синагогиға
кирди. 11 У йәрдики [синагогдикиләр]
Тесалоникадикиләргә қариғанда есил
хисләтлик болуп, сөз-каламни қизиқип
аңлиди вә уларниң ейтқанлириниң тоғра
яки хаталиқини ениқалап билиш үчүн,
һәр күни муқәддәс язмиларни қетирқинип
изләнди. 12 Нәтиҗидә, улардин нурғун
Йәһудийлар, есилзадә грек аяллардин бир
қисми вә шундақла хелә көп грек әрләр
етиқат қилди. 13 Лекин Тесалоникадики
Йәһудийлар Худаниң сөз-каламиниң Павлус
арқилиқ Бериядиму җакалиниватқинини
аңлап, у йәргиму берип топилаң көтәрмәкчи
болуп, аммини қутратти. 14 Шуниң билән
қериндашлар Павлусни дәрһал деңиз
бойиға әвәтивәтти. Силас билән Тимотий
болса Берияда қалди. 15 Павлусни узитип
маңғанлар уни Афина шәһиригичә елип
барди. Андин улар Павлусниң: — «Силәр
Силас билән Тимотийға мүмкинқәдәр
мениң йенимға тезрақ кәлсун дәп йәткүзүп
қоюңлар» дегән тапшуруғини елип,
[Берияға] қайтип кәлди. 16 Павлус Афина
шәһиридә Силас билән Тимотийни күтүп
турғанда, пүткүл шәһәрдикиләрниң
бутпәрәсликкә берилип кәткәнлигини
көрүп, роһи қаттиқ азапланди. 17 Шуңа
у синагогда Йәһудийлар вә Худадин
қорқидиғанлар билән һәм шуниңдәк һәр
күни базарда учриғанла кишиләр билән
муназирилишәтти. 18 «Епикурлар» вә
«Стоиклар» дәп аталған бәзи пәйласопларму
униң билән муназирилишишкә башлиди.
Улардин бәзиләр: — Бу биләрмән почи немә
дәп җөйлүватиду? — дейишти. Йәнә бәзиләр
Павлусниң Әйса вә адәмләрниң өлүмдин
тирилдүрүлидиғанлиғи һәққидики хуш
хәвәрни җакалиғанлиғидин: — У ят

илаһларниң тәрғибатчиси охшайду! —
дейишти. 19 Шуңа, улар Павлусни елип
«Ареопагус» дегән [кеңәш] мәйданиға
апирип: — Сән тарқитиватқан йеңи
тәлимиңниң немә екәнлигини бизму
билсәк қандақ? 20 Чүнки сән бәзи ғәйрий
ишларни қулиқимизға йәткүзүватисән, биз
уларниң мәнаси зади немә екәнлигини
билгүмиз бар, — дейишти 21 (әнди
Афиналиқлар вә у йәрдә туруватқан чәт
әлликләрниң һәммиси вақтини бирәр
йеңилиқни йәткүзүш яки аңлаштин башқа
ишқа сәрп қилмайтти). 22 Шуңа Павлус
Ареопагус мәйданиниң оттурисиға чиқип
мундақ деди: Әй Афина хәлқи! Силәрниң
һәр җәһәттин җин-илаһларға чоқунушқа
қаттақ берилгәнлигиңларни көрдум. 23
Чүнки һәммә йәрни арилап, силәрниң
тавапгаһлириңларни көздин кәчүргинимдә,
үстигә «Намәлум бир Худаға аталған»
дәп пүтүлгән беғишлимиси бар йәнә бир
қурбангаһни көрдүм. Әнди мән силәр
тонумай туруп ибадәт қиливатқан шу
[Худани] мана һазир силәргә тонуштуруп
җакалай. 24 Пүткүл аләмни вә униңдики
барлиқ мәвҗудатларни яратқан Худа асман-
зиминниң Егиси болуп, инсанларниң қоли
билән ясалған ибадәтханиларда турмайду,
25 яки бирәр нәрсигә һаҗити чүшкәндәк
инсанларниң қоллириниң әҗригә муһтаҗ
әмәстур, чүнки У Өзи һәммә җаниварға
һаятлиқ, нәпәс, шундақла [еһтияҗлиқ
болған] һәммә нәрсини ата қилиду. 26 У
бирла адәмдин инсанийәттики барлиқ
милләтләрни барлиққа кәлтүрди, уларни
пүтүн йәр йүзигә орунлаштуруп, уларға
хас болған пәйт-пәсилләр һәмдә туридиған
җайлириниң пасиллирини алдин бәлгүләп
бәрди. 27 Буларниң мәхсити «Инсанлар
мени издисун, бәлким силаштуруп
тапсун» дегәнликтур. Әмәлийәттә, у һеч
қайсимиздин жирақ әмәс. 28 Чүнки биз
Униңда яшаймиз, һәрикәт қилимиз вә
Униңда вуҗудимиз бардур; араңлардики
бәзи шаирлар ейтқинидәк: «Биз Униң
нәслидурмиз!». 29 Шуңа, Худаниң нәсли
болғачқа, биз Тәңри Болғучини алтун-күмүч
яки таштин ясалған, һүнәрвәнниң маһарити
вә тәсәввури билән оюлған бирәр нәрсигә
охшайду, дәп ойлимаслиғимиз керәк. 30
Шуңа Худа бурунқи заманлардикиләрниң
шундақ ғәпләтлик вақитлирини нәзиридин
сақит қилғини билән, лекин бүгүнки
күндә У һәммила йәрдә пүтүн инсанларни
гуналириға товва қилишқа әмир қилмақта!
31 Чүнки У Өзи тиклигән инсан арқилиқ
пүткүл дунияни һәққанийлиқ билән сорақ
қилидиған бир күнини бәлгүлиди; У уни
өлүмдин тирилдүргәнлиги билән бу ишниң
муқәррәр екәнлигигә испат бәргән еди.
32 [Павлусниң] «өлгәнләрниң тирилиши»
һәққидә ейтқанлирини аңлиғанда бәзиләр
уни мәсқирә қилишқа башлиди. Йәнә
бәзиләр: — Бу иш һәққидә сәндин йәнә
аңлайли, — деди. 33 Буниң билән, Павлус
мәйдандин чиқип кәтти. 34 Бирақ бәзиләр
униңға қошулуп, етиқат қилди. Буларниң
ичидә «Ареопагус» кеңәшмә һәйәтлиридин
бири болған Дийонисиюс вә Дамарис
исимлиқ бир аял, шуниңдәк башқа бир
қанчә кишиму бар еди.

18 Бу ишлардин кейин, Павлус Афина
шәһиридин айрилип Коринт шәһиригә
бәрди. 2 У у йәрдә Понтус өлкисидә
туғулған Аквила исимлиқ бир Йәһудий
билән униң аяли Прискиллани учратти.
Улар [Рим] [императори] Клавдиюсниң
барлиқ Йәһудийлар Рим шәһиридин чиқип
кетиши керәк, дегән ярлиғи сәвәплик
йеқинда Италийәдин кәлгән еди. Павлус
улар билән тонушуп, 3 улар билән кәсипдаш
болғачқа, биллә туруп ишлиди (чүнки
улар чедирчилиқ билән шуғуллинатти). 4
Һәр бир шабат күнидә у Йәһудийларниң
синагогиға кирип, Йәһудийлар вә греклар
билән муназирилишип уларни [Худаниң
сөз-каламиға] қайил қилишқа тиришатти. 5
Бирақ Силас билән Тимотий Македонийәдин
кәлгәндин кейин, Павлус сөз-каламни
йәткүзүшкә алдириди, җан көйдүрүп
Йәһудийларға: — Әйса — Мәсиһниң Өзидур,
дәп гувалиқ бәрди. 6 Лекин, улар униңға
қарши чиқип уни һақарәтлиди. Буниң билән

Павлус пешини қеқип, уларға: — Өз қениңлар
өз бешиңларға чүшсун! Мән буниңға
җавапкар әмәсмән! Бүгүндин башлап, мән
[силәрдин бурулуп] ят әлликләргә баримән,
— деди. 7 Буниң билән Павлус улардин
айрилип, Титиюс Юстус исимлиқ, Худадин
қорқидиған бир кишиниң өйигә берип
турди. Униң өйи синагогниң йенида еди.
8 Әнди синагогниң чоңи Криспус пүтүн
аилисидикиләр билән Рәбгә етиқат қилди.
Нурғун Коринтлиқларму бу хәвәрни аңлап,
етиқат қилип чөмүлдүрүшни қобул қилди. 9
Рәб кечидә Павлусқа бир ғайипанә көрүнүш
арқилиқ вәһий йәткүзүп униңға: — Қорқма,
сүкүт қилмай сөзлә, 10 чүнки Мән сән
билән биллә. Һеч ким саңа қол селип зәрәр
йәткүзмәйду, чүнки Мениң бу шәһәрдә
нурғун кишилирим бар, — деди. 11 Шуниң
билән Павлус у йәрдә бир жил алтә
ай туруп, у йәрдики кишиләр арисида
Худаниң сөз-каламини үгәтти. 12 Амма
Галлийо Ахая өлкисиниң валийси болған
вақтида, Йәһудийлар бирлишип Павлусни
тутуп Галлийониң «сорақ тәхти»ниң алдиға
апирип, униң үстидин: Бу адәм кишиләрни
қанунға хилап һалда Худаға ибадәт қилишқа
қайил қиливатиду! — дәп шикайәт қилди.
14 Павлус ағзини ачай дәп турушиға,
валий Галлийо Йәһудийларға: — Дәрвәқә,
и Йәһудийлар, бу шикайитиңлар бирәр
наһәқлиқ яки еғир җинайәт тоғрисида
болған болса, сәвирчанлиқ билән силәргә
қулақ салсам орунлуқ болатти. 15 Бирақ
бу иш [пәқәт] бәзи нам-исимлар, сөзләр вә
өзүңларниң [Тәврат] қануниңлар үстидә
талаш-тартишларға четишлиқ екән, уни
өзүңлар бир тәрәп қилиңлар! Мән бундақ
ишларға сорақчи болмаймән! — деди.
16 Шуниң билән у уларни сорақ тәхти
алдидин һайдап чиқарди. 17 Халайиқ
синагогниң чоңи Состенисни тутувелип,
сорақ тәхтиниң алдида қаттиқ урғили
турди. Бирақ [валий] Галлийо бу ишларниң
һеч қайсисиға қилчә писәнт қилмиди. 18
Павлус Коринт шәһиридә йәнә көп күнләрни
өткүзгәндин кейин, қериндашлар билән
хошлишип, Прискилла вә Аквилаларниң
һәмраһлиғида кемигә олтирип, Сурийәгә
қарап кәтти. [Йолға чиқиштин илгири]
у Кәнқрия шәһиридә Худаға ичкән бир
қәсимидин чачлирини чүшүрүвәткән еди.
19 Улар Әфәсус шәһиригә барғандин кейин,
у Прискилла вә Аквилани қалдуруп
қоюп өзи [шу йәрдики] синагогқа кирип,
Йәһудийлар билән муназириләшти. 20 Улар
уни узунрақ турушқа тәләп қиливиди, у
қошулмай, 21 «Мән қандақла болмисун келәр
һейтни Йерусалимда өткүзимән; андин
Худа буйруса, силәрниң йениңларға йәнә
келимән», — дәп улар билән хошлишип,
Әфәсустин кемә билән йолға чиқти. 22
У Қәйсәрийә шәһиридә кемидин чүшүп,
[Йерусалимға] чиқип җамаәт билән һал
сорашқандин кейин, Антакя шәһиригә
чүшүп кәтти. 23 Антакяда бир мәзгил
турғандин кейин, у йәнә йолға чиқип
Галатия вә Фригийә жутлирини бир-
бирләп арилап, барғанла йеридә барлиқ
мухлисларниң етиқатини қувәтлиди. 24
Бу арида, Искәндәрийә шәһиридә туғулған
Аполлос исимлиқ бир Йәһудий Әфәсус
шәһиригә кәлди. У натиқ адәм болуп,
муқәддәс язмилардин хеләла чоңқур
савати бар адәм еди. 25 У Рәбниң йоли
тоғрилиқ тәлим алған болуп, отлуқ роһ
билән Әйса һәққидә әйнән сөзләп тәлим
берәтти. Бирақ униң хәвири пәқәт Йәһя
[пәйғәмбәр]ниң жүргүзгән чөмүлдүрүши
билән чәклинәтти. 26 У синагогда жүрәклик
сөзләшкә башлиди. Уни аңлиған Прискилла
билән Аквила уни өйигә елип берип,
униңға Худаниң йолини техиму тәпсилий
чүшәндүрди. 27 Кейин, Аполлос Ахая
өлкисигә бармақчи болғанда, [Әфәсуслуқ]
қериндашлар [Ахаядики] мухлисларға
хәт йезип, улардин Аполлосни қарши
елишни бәкму тәләп қилди. У шу йәргә
берип, Худаниң меһри-шәпқити арқилиқ
етиқат қилғанларға қошулуп, уларға зор
ярдәмдә болди. 28 Чүнки у хәлиқ-аләм
алдида Йәһудийлар билән муназирилишип,
уларға күчлүк рәддийә берип, муқәддәс
язмиларни шәрһлиши билән Мәсиһниң Әйса
екәнлигини испатлап бәрди.

19 Аполлос Коринт шәһиридики вақтида,
Павлус сәпәр қилип, ички қуруқлуқ
арқилиқ Әфәсус шәһиригә кәлди. У йәрдә
бәзи мухлислар билән учришип, 2 улардин:
— Силәр етиқат қилғиниңларда, Муқәддәс
Роһ силәргә ата қилинғанму? — дәп сориди.
— Яқ, биз һәтта Муқәддәс Роһ бар дегәнни
зади аңлимаптикәнмиз, — дәп җавап бәрди
улар. 3 Павлус йәнә: — Ундақта, силәр қандақ
чөмүлдүрүлүштә чөмүлдүрүлгәнсиләр?
— дәп сориди. — Биз Йәһя [пәйғәмбәр]
йәткүзгән чөмүлдүрүлүшни қобул қилдуқ,
— деди улар. 4 Павлус: — Йәһя [пәйғәмбәр]
хәлиққә йәткүзгән чөмүлдүлүрүш болса
гуналарға товва қилишни билдүридиған
чөмүлдүрүлүш болуп, уларға өзидин
кейин кәлгүчигә, йәни Әйсаға етиқат
қилиш керәклигини тапилиған еди, —
деди. 5 Улар буни аңлап, Рәб Әйсаниң
намида чөмүлдүрүлүшни қобул қилди. 6
Павлус қолини уларниң үстигә тәккүзүп
туруши билән, Муқәддәс Роһ уларға чүшти.
Буниң билән улар намәлум тилларда
сөзләшкә һәм пәйғәмбәрләрчә вәһий-
бешарәтләрни йәткүзүшкә башлиди. 7
Улар тәхминән он икки әркәк киши
еди. 8 Павлус үч ай давамида [Әфәсус
шәһиридики] синагогқа кирип, җүрәклик
билән сөз қилип, улар билән Худаниң
падишалиғидики ишлар тоғрисида
муназирилишип қайил қилишқа тиришти.
9 Лекин бәзилири җаһиллиқ қилип
ишинишни рәт қилип, халайиқ алдида
[Рәбниң] йолиға һақарәт кәлтүргәндә,
Павлус улардин чиқип, мухлисларниму
айрип чиқти. У һәр күни Тираннус исимлиқ
адәмниң лексийиханисида муназирә-
музакирә өткүзди. 10 Бу иш икки жил
давамлашти. Нәтиҗидә, Асия өлкисидики
пүтүн хәлиқ, Йәһудийлар болсун, Грекләр
болсун һәммәйлән Рәбниң сөз-каламини
аңлиди. 11 Худа Павлусниң қоллири арқилиқ
карамәт мөҗизиләрни яратти. 12 Кишиләр
һәтта қол яғлиқ вә пәртуқларни Павлусниң
тенигә тәккүзүп, андин кесәлләрниң йениға
апирип, уларниң үстигә япатти. Нәтиҗидә,
кесәлләр сақийип, яман роһлар улардин
чиқип кетәтти. 13 Лекин шу әтрапта
җүридиған, «җинкәш» Йәһудийларин
бәзилириму Рәб Әйсаниң намини ишлитип
баққуси келип, җин чаплашқанлар үстидә
туруп җинларға: «Павлус җакалаватқан
Әйсаниң намидин саңа қаттиқ буйруқ
беримән!» дәйдиған болди. 14 Бу ишни
қилидиғанларниң арисида Скева исимлиқ
бир Йәһудий баш каһинниң йәттә оғлиму
бар еди. 15 Лекин [улар қоғливәтмәкчи
болған] яман Роһ уларға җававән: — Әйсани
тонуймән, Павлустин хәвирим бар, бирақ
өзүңлар ким болисиләр?! — девиди, 16
яман Роһ чаплишивалған киши уларға
етилип чиқип, уларни уруп шама қилип,
уларниң үстидин ғалип кәлди. Улар ялаңач
вә яриланған һалда өйдин қечип чиқип
кәтти. 17 Бу иш Әфәсус шәһиридә туруватқан
барлиқ Йәһудийлар вә Грекләргиму мәлум
болуп, қорқунуч һәммисини басти вә Рәб
Әйсаниң нами улуқланди. 18 Нәтиҗидә,
нурғун етиқатчилар бурунқи қилғанлирини
иқрар қилип, алдиға чиқти. 19 Сеһиргәрлик
қилғанлардин нурғун адәмләр өзлириниң
сеһиргәрлик китап-палнамилирини әкелип
[бир йәргә догилап], көпчиликниң алдида
көйдүрүшти. Бу китапларниң қиммити
җәмий әллик миң күмүч тәңгигә йетәтти.
20 Шундақ қилип, Рәбниң сөз-калами күчгә
егә болуп, бәрқ уруп үстүнлүккә өтти. 21
Бу ишлар йүз бәргәндин кейин, Павлус
көңлидә, Македонийә вә Ахая өлкисидин
өтүп Йерусалимға беришқа нийәт бағлиди.
У: — У йәргә барғандин кейин, Рим
шәһирини көрүп келишим керәк, —
деди. 22 Шуниң билән, у өзигә ярдәмдә
болуватқанлардин Тимотий билән Ерастус
иккиләнни Македонийәгә әвәтиветип, өзи
йәнә бир мәзгил Асия өлкисидә турди. 23 Дәл
шу чағда, [Әфәсус шәһиридә] [Рәбниң] йоли
тоғрилиқ еғир малимачилиқ көтирилди.
24 Аял илаһ Артемисни сүрәтләп күмүч
тәкчә-һәйкәлләрни ясиғучи Димитрий
исимлиқ бир зәргәр бар еди. Униң бу иши
һүнәрвәнләргә көп пайда тапқузатти. 25
Димитрий һүнәрвәнләрни вә шуниңға
охшаш ишлар билән шуғуллиниватқан

башқа устиларни жиғип, уларға: — Бурадәрләр, бизниң гүллинишимизниң бу иш билән бағлиқ екәнлигини билисиләр;
26 һазир һелиқи Павлусниң немә ишларни қилип жүргәнлигини аңлиған һәм көргән болушуңлар керәк. У: «Қол билән ясивалған нәрсиләр илаһлар әмәс» дейиш билән, пәқәт Әфәсуста әмәс, бәлки пүткүл Асия өлкисидә дегидәк нурғунлиған кишиләрни қайил қилип, аздуруп бураватиду. 27
Әнди һазир бизниң бу содимизға бәтнам чаплаш хәвпи болупла қалмай, бәлки бүйүк аял илаһ Артемисниң бутханисиму әрзимәс дәп қарилип, һәтта Асия өлкиси вә пүткүл җаһан ибадәт қилидиған [бу аял илаһимизниң] шан-шәривиму йоқилиш хәвпигә дуч келиватиду! — деди. 28
Бу сөзләрни аңлиған көпчилик ғәзәпкә чөмүп, қайта-қайта: — Әфәсуслуқларниң Артемисимиз бүйүктур! — дәп чуқан көтиришкә башлиди. 29 Буниң билән пүткүл шәһәр малиматаң болуп кәтти. Халайиқ Павлусниң сәпәрдашлиридин Македонийәлик Гаюс вә Аристархусларни тутуп сөрәп, серк мәйданиға тәңла йопурулуп маңди. 30 Павлус халайиқ арисиға кирмәкчи болған еди, лекин мухлислар униң киришигә йол қоймиди.
31 Һәтта Павлусниң достлири болған өлкә әмәлдарлиридин безилириму униңға хәвәр йәткүзүп, уни серк мәйданиға беришқа тәвәккүл қилмаслиққа җекилиди. 32 Әнди бәзиләр буни дәп вақириса, бәзиләр уни дәп вақиришип, пүтүн сорун вараң-чуруңға толди; кишиләрниң көпинчиси өзлириниң немигә жиғилғанлиғиниму билмәйтти. 33
Йәһудийлар Искәндәр исимлиқ адәмни алдиға иштирип чиқиривиди, көпчилик уни алдиға турғузди. Искәндәр көпчиликкә қол ишарити қилип, [Йәһудийларни] ақлимақчи болди. 34 Бирақ көпчилик униң Йәһудий екәнлигини билип қелип, һәммиси тәңла: — Әфәсуслуқларниң Артемисимиз бүйүктур! — дәп икки саатчә чуқан көтирип турушти. 35 Ахирда, шәһәрниң баш мирзиси халайиқни тиничландуруп мундақ деди: — Әй Әфәсуслуқлар! Биз Әфәсуслуқларниң шәһириниң бүйүк Артемисниң бутханисиниң вә униң асмандин чүшкән сүритиниң қоғдиғучиси екәнлигини билмәйдиған ким бар! 36
Бу ишларни инкар қилалмиған екән, өзүңларни бесивелишиңлар, башбаштақлиқ қилмаслиғиңлар керәк. 37 Чүнки силәр бу кишиләрни бу йәргә [сораққа тартишқа] елип кәлдиңлар; лекин улар я бутханиларни булғучилар я бизниң аял илаһимизға күпүрлүк қилғучилардин әмәс. 38 Әгәр Димитрий вә униңға қошулған һүнәрвәнләрниң мәлум бир кишиниң үстидин шикайити болса, сорақханилар очуқ турмақта вә сорақчи валийларму бар. Улар шу йәрләрдә бир-бири билән дәвалашсун; 39 вә башқа бирәр мәсилилириңлар болса, рәсмий сорунда бир тәрәп қилиниши лазим.
40 Биз әнди йәнә бүгүнки вақиәни топилаң дәп әрз қилиниш хәвпидә туруватимиз; чүнки бу малиманчлиқниң һеч сәвәви көрситилмигәчкә, һесавиниму берәлмәймиз-дә! 41 Бу сөзләрни қилип болуп, у жиғилған халайиқни тарқитивәтти.

20 Топилаң бесиққандин кейин, Павлус мухлисларни чақирип, уларни риғбәтләндүрди вә улар билән хошлишип, Македонийәгә қарап кәтти. 2 У шу әтраптики жутларни арилап, етиқатчиларни нурғун сөз-тәлимләр билән риғбәтләндүргәндин кейин, Юнанға берип, 3 у йәрдә үч ай турди. Павлус кемигә олтирип Сурийәгә маңай дәп турғанда, Йәһудийларниң уни өлтүрүш сүйқәсти билинип қелип, у Македонийә арқилиқ [қуруқлуқ билән] қайтип кетиш қарариға кәлди. 4 Униңға һәмраһ болғанлар Бериялиқ Пирруснниң оғли Сопатер, Тесалоникалиқлардин Аристархус билән Секундус, Дәрбәлик Гаюс, Тимотий вә Асия өлкисидин Тикикус билән Трофимуслар еди. 5 Улар авал Троас шәһиригә берип, бизниң йетип беришимизни күтүп турди. 6 Биз болсақ «петир нан һейти» күнлиридин кейин, Филиппи шәһиридин кемигә олтирип,

бәш күндин кейин Троасқа келип, улар
билән учраштуқ вә у йәрдә йәттә күн
турдуқ. 7 Һәптиниң биринчи күни, биз
нан уштушқа җәм болғанда, Павлус әтиси
кәтмәкчи болғачқа, җамаәткә сөз қилишқа
башлиди; сөзини түн йеримгичә узартти.
8 Биз җәм болған жуқуриқи қәвәттики
өйдә нурғун қара чирақлар йенип туратти.
9 Әвтикус исимлиқ бир жигит деризидә
олтарған еди. Павлус сөзләп хелә бир
йәргә барғанда, уни үгдәк бесиватқан еди.
Андин у ғәриқ уйқиға кетип, у үчинчи
қәвәттин йәргә жиқилип чүшти. Көпчилик
уни йәрдин көтирип қариса, у өлүп болған
еди. 10 Павлус пәскә чүшүп, униң үстигә
етилип, қучағлап туруп: Азапланмаңлар, у
тириккән! — деди. 11 Қайтидин өйгә чиқип,
нанни уштуп йегәндин кейин, Павлус улар
билән таң атқичә узун сөзләшти вә у бу
йәрдин йолға чиқти. 12 [Троастикиләр]
болса һелиқи жигитни өйигә һаят апирип
қойди. Улар буниңдин чәксиз тәсәлли
тапти. 13 Биз болсақ Павлустин бурун
Ассос шәһиригә кемә билән бардуқ.
Чүнки Павлус шу йәргә пиядә барай,
силәр мәндин авал йетип берип, у йәрдә
мени кемигә еливелишни күтүңлар, дәп
орунлаштурған еди. 14 Ассоста у биз билән
учрашқандин кейин биз уни кемигә елип
Митулин шәһиригә кәлдуқ. 15 Андин шу
йәрдин чиқип, әтиси Хийос арилиниң
удулиға келип турдуқ. Үчинчи күни Самос
арилиға йетип кәлдуқ вә Трогиллиум
шәһиридә қондуқ; униң әтиси Милетус
шәһиригә бардуқ. 16 Чүнки Павлус Асия
өлкисидә көп вақитни өткүзүвәтмәслик
үчүн, деңиз сәпиридә Әфәсуста тохтимай
өтүп кетишни қарар қилған еди. Сәвәви,
у «орма һейти» күнини мүмкинқәдәр
Йерусалимда өткүзүш үчүн алдирайтти.
17 Әнди Милетус шәһиридин Әфәсусқа
адәм әвәтип, җамаәттики ақсақалларни
чақирди. 18 Улар кәлгәндин кейин, у
уларға мундақ деди: — Мән Асия өлкисигә
аяқ басқан биринчи күндин тартип,
силәр билән қандақ өткәнлигим һәр
бириңларға мәлум. 19 Рәбниң хизмитидә
һәр тәрәптә кәмтәр болуп, көз яшлирим
төкүлгәнлигини, шундақла Йәһудийларниң
сүйқәстлири түпәйлидин бешимдин өткән
синақларда чидиғанлиғимни билисиләр,
20 вә йәнә мәйли аммиви сорунларда
болсун яки өй-өйләрдә болсун, силәргә
тәлим бәргинимдә, силәргә пайдилиқ
болсила һеч немини айимай җакалап, 21
Йәһудийлар һәм Грекләргиму Худа алдида
товва қилиш вә Рәббимиз Әйса Мәсиһгә
етиқат қилиш керәклигигә гувалиқ берип
җекилигәнлигим һәммиңларға мәлум.
22 Һазир мана, роһта бағланған һалда
Йерусалимға кетиватимән. У йәрдә немә
ишларниң бешимға чүшидиғанлиғини
уқмаймән; 23 Пәқәт шуни билимәнки,
Муқәддәс Роһ мән барғанла шәһәрләрдә
зиндан кишәнлири вә азап-оқубәтләрниң
мени күтүп туридиғанлиғини алдин
ениқ ейтип кәлмәктә. 24 Лекин мән өз
мусапәмни тамамлишим, Рәб Әйсадин
тапшурувалған хизмәтни ада қилишим,
йәни Худаниң меһри-шәпқити тоғрисидики
хуш хәвәрниң толуқ гувачиси болушум
үчүн, өз һаятимни қилчә айимаймән. 25
Мән силәр билән арилишип, һәммиңлар
арисида жүрүп Худаниң падишалиғини
җакалидим; әнди мана маңа мәлумки,
буниңдин кейин силәрдин һеч ким йүзүмни
қайта көрәлмәйсиләр. 26 Шуниң үчүн, бүгүн
силәргә гувалиқ қилип ейтип қояйки, мән
һеч бириниң қениға қәриздар әмәсмән.
27 Чүнки мән Худаниң толуқ мәхсәт-
ирадисини қилчә елип қалмай силәргә баян
қилип йәткүзүштин баш тартмидим. 28
Муқәддәс Роһ силәрни Худаниң җамаитини
беқиш үчүн Униң падиси ичидә йетәкчи
қилип тиклигән еди; әнди өзүңларға һәм
Өз Оғлиниң қени билән сетивалған барлиқ
падисиға сәгәк болуңлар! 29 Чүнки маңа
аянки, мән кәткәндин кейин, чилбөриләр
араңларға кирип, падини һеч айимайду,
30 һәмдә һәтта араңлардинму бәзиләр
мухлисларни өзлиригә тартивелиш үчүн
һәқиқәтни бурмилиған түрлүк ишларни
сөзләйду. 31 Шуңа, сәгәк болуңлар, мениң үч
жил кечә-күндүз демәй, һәр бириңларға көз

яшлирим билән тохтимай несиһәт берип
турғанлиғимни есиңларда тутуңлар. 32 Әнди
мән силәрни Худаға вә Униң меһри-шәпқәт
йәткүзидиған сөз-каламиға тапшуримән.
Бу сөз-калам етиқатиңларни қурушқа
һәм пак-муқәддәс қилинған барлиқ хәлқи
арисида илтипат қилинидиған мирастин
силәрни несип қилишқа қадирдур. 33 Мән
һеч қачан һеч кимдин кийим-кечәк яки
алтун-күмүч тама қилип бақмиғанмән. 34
Силәргә мәлумки, мән икки билигимгә
тайинип, өзүмниң вә һәмраһлиримниң
һаҗитидин чиқтим. 35 Бундақ қилип һәр
бир ишларда мән силәргә мошундақ әҗир-
әмгәк арқилиқ аҗиз-һаҗәтмәнләргә ярдәм
бериш лазимлиғини, шундақла Рәб Әйса өзи
ейтқан: «Бәрмәк алмақтинму бәхитликтур»
дегинини есиңлардин чиқармаслиғиңлар
керәклигини көрсәттим. 36 Бу сөзләрни
қилип болуп, у һәммәйлән билән бирликтә
тизлинип олтирип дуа қилди. 37 Һәммәйлән
қаттиқ жиғлишип кәтти; Павлусниң бойниға
есилип қучағлап, қизғин сөйүшти. 38 Уларни
әң азаплиғини Павлусниң, «Буниңдин
кейин йүзүмни қайта көрәлмәйсиләр»
дегән сөзи болди. Кейин, улар уни кемигә
чиқирип узитип қойди.

21 Андин биз улардин аҗрилип чиққандин
кейин, кемә билән удул Қос арилиға
қарап йол алдуқ. Әтиси, Родос арилиға, у
йәрдин Патара шәһиригә бардуқ. 2 Патарада
Фәникийә районға баридиған бир кемини
тепип, униңға олтирип йолға чиқтуқ. 3
Сипрус арили көрүнгәндин кейин, уни сол
тәрипимиздә қалдуруп өтүп, Сурийәгә қарап
меңип, Тур шәһиридә қуруқлуққа чиқтуқ.
Чүнки кемә бу йәрдә жүк чүшүрмәкчи еди.
4 У йәрдә мухлисларни тепип, уларниң
йенида йәттә күн турдуқ. Уларға Муқәддәс
Роһниң вәһийиси келип, улар Павлусқа
айиғиң Йерусалимға басмисун, дәп несиһәт
қилди. 5 Бирақ биз у йәрдә туруш вақтимиз
тошқанда, сәпиримизни давамлаштурдуқ.
Уларниң һәммиси, җүмлидин хотун-
балилири бизни шәһәрниң сиртиғичә
узитип чиқти. Һәммимиз деңиз бойида
тизлинип олтирип биллә дуа қилдуқ. 6
Қучағлишип хошлашқандин кейин, биз
кемигә чиқтуқ, улар өйлиригә қайтишти.
7 Тур шәһиридин деңиз сәпиримизни
давамлаштуруп, ахирида Питолимайс
шәһиригә кәлдуқ. У йәрдики қериндашлар
билән көрүшүп, уларниң йенида бир
күн турдуқ. 8 Әтиси, у йәрдин айрилип,
Қәйсәрийә шәһиригә кәлдуқ. Биз бурун
[Йерусалимдики] «йәттә хизмәткар»дин
бири болған, хуш хәвәрчи Филипниң
өйигә берип қондуқ. 9 Бу кишиниң техи
ятлиқ қилинмиған, бешарәт-вәһийләрни
йәткүзидиған төрт қизи бар еди. 10 Биз
у йәрдә бир нәччә күн турғандин кейин,
Агабус исимлиқ бир пәйғәмбәр Йәһудийә
өлкисидин чүшти. 11 Бу киши бизниң
алдимизға келип, Павлусниң бәлвеғини
қолиға елип, өзиниң пут-қолини бағлап: —
Муқәддәс Роһ мундақ дәйду: — Йәһудийлар
бу бәлвағниң егисини Йерусалимда
мошундақ бағлап, ят әлликләрниң қолиға
тапшуриду! — деди. 12 Буларни аңлап, һәм
биз һәм шу йәрлик кишиләр билән бирликтә
Павлустин Йерусалимға бармиғин дәп
өтүндуқ. 13 Лекин Павлус җававән: — Силәр
немишкә бунчивала жиғлап, жүригимни
езисиләр? Мән Йерусалимда Рәб Әйсаниң
нами үчүн тутқун болушла әмәс, шу йәрдә
өлүшкиму тәйярмән, — деди. 14 Биз уни
қайил қилалмай, ахирида сүкүт қилип: —
Рәбниң ирадиси ада қилинсун! — дедуқ.
15 Бу күнләрдин кейин, жүк-тақимизни
жиғиштуруп, Йерусалимға чиқип бардуқ. 16
Қәйсәрийәлик мухлислардин бир нәччиси
биз билән сәпәрдаш болди; улар Минасон
исимлиқ бир кишиниң өйидә қонимиз
дәп уни биргә елип маңди; бу киши
Сипруслуқ, қери мухлис еди. 17 Йерусалимға
йәткәндә қериндашлар бизни хошаллиқ
билән қарши алди. 18 Әтиси, Павлус биз
билән биллә Яқупни көргили барди. Яқуп
билән ақсақалларниң һәммиси у йәргә
жиғилған еди. 19 Павлус улар билән
саламлашқандин кейин, Худаниң өзиниң
хизмити арқилиқ әлләр арисида қилған
ишлирини бир-бирләп уларға тәпсилий

ейтип бәрди. 20 Буларни аңлиғанда, улар
Худаға мәдһийә оқуди, андин Павлусқа: —
Көрүватисән, и қериндишим, Йәһудийлар
ичидә қанчә миңлиған етиқат қилғучилар
бар! Уларниң һәммиси Тәврат қануниға
[әмәл қилишқа] интайин қизғин екән.
21 Улар сениң тоғраңда: «У әлләрниң
арисида яшиған пүтүн Йәһудийларға Муса
[пәйғәмбәргә] тапшурулғинидин йенишни,
йәни балилирини хәтнә қилдурмаслиқни,
Йәһудийларниң әнъәнилиригә риайә
қилмаслиқни үгитиду» дәп аңлиди. 22
Әнди қандақ қилиш керәк? Чүнки халайиқ
чоқум сениң бу йәргә кәлгәнлигиңни аңлап
қалиду. 23 Шуңа бизниң дегинимиздәк
қилғин: Аримизда қәсәм ичкән төрт
адәм бар. 24 Сән уларни елип, улар
билән бирликтә [Тәвраттики] тазилиниш
қаидисидин өтүп, уларниң [қурбанлиқ]
чиқимлирини өзүң көтәргин, андин улар
чачлирини чүшүрәләйду. Буниң билән,
һәммәйлән сән тоғрилиқ аңлиғанлириниң
һәммисиниң раст әмәслигини вә сениң
өзүң Тәвратқа тәртиви бойичә риайә
қиливатлиғиңни билип йетиду. 25 Амма
әллардин болған етиқатчиларға кәлсәк,
биз уларға пәқәтла бутларға аталған
нәрсиләрни йемәслик, қанни вә боғуп
союлған һайванниң гөшиниму йейиштин
вә җинсий бузуқлуқтин өзлирини сақлаш
тоғрилиқ қараримизни өткәнки хәт арқилиқ
уқтурдуқ. 26 Буниң билән, Павлус у
кишиләрни елип, әтиси өзи улар билән
биллә тазилиниш қаидисини өткүзүшти;
андин у ибадәтханиға кирип, [каһинларға]
өзлириниң паклиниш муддитиниң қачан
тошудиғанлиғи, йәни һәр қайсиси үчүн
қурбанлиқ қилинишниң қайси күни
болидиғанлиғини уқтуруп қойди. 27 Йәттә
күнлүк муддәт тошушқа аз қалғанда,
Асия өлкисидин кәлгән бәзи Йәһудийлар
Павлусни ибадәтханида көрүп, халайиқни
қутритип, униңға қол селип: 28 — Әй
Исраиллар, ярдәмдә болуңлар! Һәммә
йәрдила, һәммә адәмгә хәлқимизгә, Тәврат
қануниға вә ибадәтханиға қарши сөзләрни
үгитиватқан адәм дәл шу. Униң үстигә, у
йәнә Грекләрни ибадәтханимизға башлап
кирип, бу муқәддәс җайни булғиди! —
дәп чуқан көтәрди 29 (уларниң бундақ
дейишиниң сәвәви, әслидә улар шәһәрдә
Әфәсуслуқ Трофимусниң Павлус билән
биллә болғанлиғини көргән еди вә Павлус
уни ибадәтханиға башлап киргән, дәп
ойлиған еди). 30 Шуниң билән, пүтүн
шәһәр зил-зилигә кәлди. Халайиқ тәрәп-
тәрәптин жүгүрүп келип, Павлусни
тутуп, ибадәтханидин сөрәп елип чиқти.
Ибадәтханиниң дәрвазилири дәрһал
тақиветилди. 31 Бу топ адәм Павлусни
[уруп] өлтүрүвәтмәкчи болуп турғанда,
пүткүл Йерусалимни малиманчлиқ қаплап
кәткәнлиги тоғрисидики бир хәвәр у йәрдә
турушлуқ [Рим] қисминиң миң бешиға
йәткүзүлди. 32 Миң беши дәрһал ләшкәр
вә бир нәччә йүз бешини елип, топ-топ
адәмләрни бастурушқа жүгүрүп кәлди.
Миң беши вә әскәрләрни көргән халайиқ
Павлусни уруштин тохтиди. 33 Миң беши
алдиға өтүп, ләшкәрләрни Павлусни тутуп
икки зәнҗир билән бағлашқа буйруди.
Андин у: — Бу адәм ким? У немә гуна қилди?
— дәп сориди. 34 Лекин [топилаңчиларниң]
ичидә бәзиләр уни десә, бәзиләр буни
дейишип вақиришатти. Малиманчилиқ
түпәйлидин миң беши һәқиқий әһвални
ениқлашқа амалсиз қелип, ахир Павлусни
қәлъәгә елип кетишни буйруди. 35 Лекин
Павлус қәлъәниң пәләмпийигә кәлгәндә,
топилаңчилар техиму зораванлишип
кәткәчкә, ләшкәрләр уни көтиришкә мәҗбур
болди. 36 Чүнки уларниң кәйнидин топ-топ
адәмләр әгишип меңип: — У йоқитилсун! —
дәп вақиришатти. 37 Кәләгә әкирилишигә
аз қалғанда, Павлус миң бешиға: — Сизгә
бир еғиз сөз қилсам боламдикин? — дәп
сориди. Миң беши: — Грекчә биләмсән? 38
Ундақта, илгири исян көтирип, «хәнҗәрчи
қатиллар»дин төрт миң адәмни башлап
чөлгә қечип кәткән һелиқи Мисирлиқ
әмәсмусән? — дәп сориди. 39 Лекин Павлус:
— Мән Йәһудий, Киликийә өлкисидики улуқ
шәһәр Тарсусниң пухрасимән. Халайиққа
бир нәччә еғиз сөз қилишимға иҗазәт

қилишиңизни өтүнимән, — деди. 40 [Миң
беши] иҗазәт беривиди, Павлус пәләмпәйдә
туруп, халайиққа қол ишарити қилди.
Қаттиқ җим-җитлиқ басқанда, у ибраний
тилида сөзләшкә башлап: —

22 — Қериндашлар вә ата-бовилар! Әнди
өзүмни ақлаш сөзлиримгә қулақ
салғайсиләр, — деди. 2 Улар Павлусниң
ибраний тилида сөзлигинини аңлап, техиму
җим болушти. У сөзини давам қилди: 3 —
Мән бир Йәһудий, Киликийәдики Тарсус
шәһиридә туғулдум; лекин бу шәһәрдә беқип
чоң қилиндим, Гамалийәлниң қол астида
ата-бовилиримизға тапшурулған Тәврат
қанунининиң зир-зәвәрлирини қоймай үгинип
тәлим-тәрбийә алдим. Мән силәрниң бүгүн
болғиниңларға охшаш, Худа йолиға интайин
қизғин едим. 4 Мән бу йолдикиләрни
һәтта өлтүрүшкичә зиянкәшлик қилип,
уларни әр-аял демәй тутқун қилип
зинданға салдурдум. 5 Бу тоғрилиқ баш
каһин вә алий кеңәшмидики барлиқ
ақсақалларму маңа гувачидур. Мән улардин
Дәмәшқтики [Йәһудий] қериндашларға
йезилған хәтләрни тапшурувелип, шу йәрдә
туруватқан бу [йолдикиләрни] җазалаш
үчүн, уларни тутқун қилип Йерусалимға
апиримән дәп йолға чиққан едим. 6 Әнди
шундақ болдики, сәпәр қилип Дәмәшққә
йеқинлашқанда, чүшкә йеқин, туюқсиз
асмандин күчлүк бир нур чүшүп, әтрапимни
йорутувәтти. 7 Мән йәргә жиқилип
кәттим, андин маңа: «Саул, Саул, Маңа
немишкә зиянкәшлик қилисән?» дегән
авазни аңлидим. 8 «И Рәб, сән кимсән?» дәп
сорисам, У маңа: — «Мән сән зиянкәшлик
қиливатқан Насарәтлик Әйсадурмән!» деди.
9 Мән билән биллә меңиватқанлар у
нурни көргән болсиму, лекин маңа қилған
сөзләрни чүшәнмиди. 10 Мән йәнә, «И
Рәб, немә қилишим керәк?» дәп сорисам,
Рәб маңа, «Орнуңдин тур, Дәмәшққә кир,
шу йәрдә сән ада қилиш бекитилгән
ишларниң һәммиси тоғрилиқ саңа ейтип
берилиду!» деди. 11 Һелиқи нурниң
җулалиғидин көзлирим көрмәс болуп
қалди. Йенимдикиләр қолумдин йетәкләп,
Дәмәшққә елип кирди. 12 У йәрдә Тәврат
қануниға ихлас бағлиған, Дәмәшқтики
барлиқ Йәһудийларниң һөрмитигә сазавәр
болған Ананияс исимлиқ бир киши бар еди.
13 У келип, йенимда туруп: «Қериндаш Саул,
бешиңни көтирип қара!» деди. Мән шуан
бешимни көтирип қарап уни көрдум. 14 У
маңа: «Ата-бовилиримизниң Худаси сени
ирадисини билишиң, Һәққаний Болғучини
көрүшүң вә униң ағзидин чиққан авазни
аңлишиң үчүн аллиқачан таллиди. 15
Чүнки сән пүтүн инсанлар алдида көргән-
аңлиғанлириңға Униң гувачиси болисән! 16
Шундақ екән, сән йәнә немигә һаял болисән?
Орнуңдин туруп, Униң намиға нида қилип
чөмүлдүрүлүп, гуналириңни юғузғин!»
деди. 17 Шундақ болдики, Йерусалимға
қайтип кәлгинимдин кейин, ибадәтханида
дуа қиливатқинимда, бир ғайипанә көрүнүш
мени орувалди 18 вә [Рәбниң] маңа: «Чапсан
бол, Йерусалимдин дәрһал кәт. Чүнки улар
сениң маңа қилған гувалиғиңни қобул
қилмайду!» дәватқанлиғини көрдүм. 19 Мән,
«И Рәб, улар мениң Саңа етиқат қилғанларни
зинданға солап, һәр бир синагогларға
кирип уларни урғанлиғимни билиду. 20
Сениң гувачиң болған Истипанниң қени
төкүлгинидә, мәнму йенида туруп уни
өлтүргәнләрниң қилмишлириға қошулуп,
уларниң кийимлиригә қарап бәрдим!» —
дедим. 21 Бирақ у маңа: «Кәткин! Сени
жирақтики әлләргә әвәтимән!» — деди. 22
Павлус мошу сөзни дегичә халайиқ униңға
қулақ селиватәтти. Лекин буни аңлап улар
авазини көтирип: — Ундақ бир киши йәр
йүзидин йоқитилсун! У тирик турушқа
лайиқ әмәс! — дәп чуқан селишти. 23 Улар
чирқиришип, чапан-йепинчилирини селип
ташлап, топа-чаң соруватқанда, 24 миң беши
Павлусни қәлъәгә елип кирип кетишкә әмир
қиливиди, халайиқниң униңға немә үчүн
бундақ чуқан салидиғанлиғини ениқлаш
үчүн ләшкәрлиригә уни қамчилап сорақ
қилишни буйруди. 25 Лекин улар Павлусни
қамчилаш үчүн ғулачлитип бағлиғанда,
у йенида турған йүз бешиға: — Бир

Рим пухрасини җинайити бекитилмәйла
қамчилишиңлар қанунға уйғунму? — деди.
26 Бу сөзни аңлиған йүз беши миң бешиниң
алдиға берип: — Сиз немә иш қилай
дәватисиз? Чүнки у киши Рим пухраси
екән! — деди. 27 Миң беши Павлусниң
алдиға берип, униңдин: — Маңа ейтқин, сән
растинла Рим пухрасиму? — дәп сориди.
— Раст, деди у. 28 — Мән наһайити
жуқури баһада мошу пухралиққа егә болдум,
— деди миң беши. Павлус: Амма мән
туғулушумдинла шундақ! — деди. 29 Шуниң
билән, уни сораққа тартмақчи болған
ләшкәрләр дәрһал униңдин өзлирини чәткә
алди. Миң бешиму униң Рим пухраси
екәнлигини билип, уни бағлатқанлиғи
түпәйлидин қорқуп кәтти. 30 Миң беши
Йәһудийларниң Павлусниң үстидин қилған
шикайитиниң һәқиқий сәвәвини билиш
үчүн, әтиси уни йешип, баш каһинлар вә
пүтүн алий кеңәшмидикиләрниң бир йәргә
жиғилишини буйруди. Андин Павлусни
елип келип, уларниң алдиға турғузди.

23 Павлус алий кеңәшмә һәйәтлиригә
тикилип туруп: Қериндашлар, мән
бүгүнгичә Худаниң алдида пак виҗданда
меңип кәлдим, — деди. 2 Буни аңлиған
баш каһин Ананияс [Павлусниң] йенида
турғанларға униң ағзиға урушни буйруди.
3 Павлус униңға: — Худа сени уриду, әй
ақартилған там! Сән у йәрдә мени Тәврат
қануни бойичә сораққа тартишқа олтирисән,
лекин Тәврат қануниға хилап һалда мени
уруңлар дәп буйрудиңғу?! — деди. 4 — Сән
Худаниң баш каһиниға ашундақ һақарәт
кәлтүрәмсән?! — дейишти йенида турғанлар.
5 Павлус: — И қериндашлар, мән униң баш
каһин екәнлигини билмәптимән. Чүнки
Тәвратта: «Хәлқиңни идарә қилғучиниң
яман гепини қилма!» дейилгән, — деди.
6 Лекин Павлус уларниң бир қисминиң
Садуқий, йәнә бир қисминиң Пәрисийләр
екәнлигини билип, алий кеңәшмидә
жуқури аваз билән: — Қериндашлар,
мән болсам Пәрисийләрдин болимән вә
Пәрисийләрниң пәрзәнтимән. Мән өлгәнләр
қайта тирилишқа бағлиған үмүт тоғрилиқ
бу йәрдә сораққа тартиливатимән! — дәп
вақириди. 7 У бу сөзни дейиши биләнла,
Пәрисийләр билән Садуқийлар арисида
җедәл-ғовға қозғилип, кеңәшмидикиләр
иккигә бөлүнүп кәтти 8 (чүнки Садуқийлар
өлгәнләрниң қайта тирилиши, яки пәриштә
яки роһлар мәвҗут әмәс, дәйду. Лекин
Пәрисийләр һәммисини етирап қилиду).
9 Буниң билән қаттиқ бир чуқан-сүрән
көтирилип, Пәрисий тәрәпдари болған бәзи
Тәврат устазлири орнидин туруп: — Биз бу
адәмдин һеч қандақ әйип тапалмидуқ! Бир
роһ яки пәриштә униңға сөз қилған болса
немә бопту! — дәп қаттиқ муназирилишти.
10 Чуқан-сүрән техиму күчийип кәткәчкә,
миң беши [Йәһудийларниң] Павлусни
тартиштуруп титма-титма қиливетишидин
қорқуп, қисимға залға чүшүп уни уларниң
арисидин зорлуқ билән тартип чиқип,
қәлъәгә әкирип кетишини буйруди. 11 Шу
күни кечиси, Рәб Павлусниң йенида туруп:
— Җасарәтлик бол! Чүнки Йерусалимда
Мән тоғрамдики ишларға толуқ гувалиқ
бәргиниңдәк, Рим шәһиридиму шундақ
гувалиқ қилишиң муқәррәр болиду! — деди.
12 Әтиси әтигәндә, Йәһудийлар Павлусни
өлтүрүшни қәстләп, уни өлтүрмигичә һеч
нәрсә йемәймиз, ичмәймиз, дәп өзлиригә
ләнити бир қәсәмни қилишти. 13 Бу сүйиқәст
қәсимини ичкәнләр қириқ нәччә киши еди.
14 Улар баш каһинлар вә ақсақалларниң
алдиға берип: — Биз Павлусни өлтүрмигичә
һеч нәрсә тетимаслиққа қаттиқ қәсәм ичтуқ.
15 Һазир силәр вә алий кеңәшмә униң
ишлирини техиму тәпсилий тәкшүрүшни
банә қилип, вәкил әвитип уни кеңәшмигә
елип келишни миң бешидин тәләп
қилиңлар. У бу йәргә йеқин кәлмәйла
уни җайливетишкә тәйяр туримиз, —
деди. 16 Лекин Павлусниң сиңлисиниң
оғли бөктүрмидин хәвәр тепип қәлъәгә
кирип, Павлусқа мәлум қилип қойди. 17
Буниң билән Павлус йүз бешилиридин
бирини чақиртип, униңға: — Бу балини
миң беши билән көрүштүрүп қойсиңиз.
Чүнки униңға мәлум қилидиған иши бар

екән, — деди. 18 Йүз беши уни елип
миң бешиниң алдиға башлап кирип: —
Мәһбус Павлус мени чақиртип, бу балини
сиз билән көрүштүрүп қоюшумни тәләп
қилди. Чүнки униң сизгә мәлум қилидиған
иши бар екән, — деди. 19 Миң беши
уни қолидин тутуп, бир чәткә тартип:
— Маңа мәлум қилидиған немә ишиң
бар? — дәп сориди. 20 У җававән мундақ
деди: — Йәһудийлар Павлусниң ишлирини
тәпсилий тәкшүрәйли дәп сәвәп көрситип
өзлиридин әтә уни алий кеңәшмигә
елип беришни тәләп қилиш үчүн тил
бириктүрүшти. 21 Уларға қайил болмиғайла,
чүнки қириқтин артуқ адәм уни пайлап
туриду. Улар Павлусни өлтүрмигичә
һеч нәрсә йемәймиз, ичмәймиз, дегән
қарғиш қәсимигә бағлинипту. Улар һазир
өзлириниң уларниң тәливигә мақул
болушлирини күтүп туриду. 22 Миң
беши униңға: — Бу ишни маңа мәлум
қилғанлиғиңни һеч кимгә тинма! — дәп
тапилап, балини қайтурди. 23 Миң беши
йүз бешидин иккини чақиртип: — Икки
йүз пиядә ләшкәр, йәтмиш атлиқ ләшкәр
вә икки йүз нәйзиваз ләшкәрни бүгүн кечә
саат тоққузда Қәйсәрийә шәһиригә қарап
йолға чиқишқа һазирлаңлар! 24 Шуниң
билән биллә, Павлусни валий Феликсниң
йениға сақ-саламәт йәткүзүш үчүн, униң
минишигә улақларни тәйярлаңлар! — дәп
буйруди. 25 Миң беши [Феликскә] мундақ
бир хәт язди: — 26 «Һөрмәтлик валий Феликс
җанаблириға Клавдиюс Лисиястин салам! 27
Ушбу адәмни Йәһудийлар тутувалған болуп,
уни өлтүрмәкчи болғанда, униң Рим пухраси
екәнлигини билип йетип, қисимни башлап
берип уни қутқуздум. 28 Мән уларниң
бу киши үстидин қилған шикайитиниң
немә екәнлигини ениқлимақчи болуп, уни
Йәһудийларниң алий кеңәшмисигә елип
бардим. 29 Әмәлийәттә уларниң униң
үстидин қилған шикайитиниң өзлириниң
Тәврат қануниға даир дәталаш мәсилиләргә
мунасивәтлик екәнлигини байқидим, бирақ
униңдин өлүм җазаси беришкә яки
зинданға ташлашқа лайиқ бирәр шикайәт
қилғидәк ишни тапалмидим. 30 Кейин,
Йәһудийларниң уни өлтүрүветиш қәстидә
җүрүватқанлиғи һәққидики ахбарат маңа
мәлум қилинғанда, дәрһал уни силигә
йоллаттим вә шуниң билән биллә, униңға
әрз қилғучиларниң өзлириниң алдида
шикайәтлирини ейтишини буйрудум.
Хәйр!». 31 Ләшкәрләр әнди буйруқ бойичә
Павлусни кечиләп Антипатрис шәһиригә
йәткүзди. 32 Әтиси, атлиқ ләшкәрләр
Павлусни елип меңишқа қалдурулуп, қалған
ләшкәрләр [Йерусалимдики] қәлъәгә қайтип
кәлди. 33 Атлиқлар Қәйсәрийәгә кирип,
хәтни валийға тапшурди вә Павлусниму
униң алдида һазир қилди. 34 Валий хәтни
оқуғандин кейин, Павлусниң қайси өлкидин
екәнлигини сорап, униң Киликийәдин
кәлгәнлигини билип, 35 Униңға: — Үстүңдин
әрз қилғучилар кәлгәндә ишлириңни
толуқ аңлаймән, — деди вә уни Һерод
ханниң ордисида нәзәрбәнд қилип қоюшни
буйруди.

24 Бәш күндин кейин, баш каһин Ананияс
ақсақаллардин бир нәччәйлән вә
Тәртуллус исимлиқ бир адвокат билән
Қәйсәрийәгә чүшүп, Павлус тоғрисидики
рәсмий шикайәтлирини валийға сунди.
2 Павлус чақиртилип, Тәртуллус униң
үстидин шикайәт қилип мундақ деди:
— Һөрмәтлик Феликс җанаблири! Биз
өзлириниң қол астилирида һәр тәрәптин
аман-есәнликкә несип болуп кәлмәктимиз
вә алдин көрәрликлири билән хәлқимиз
арисида дана ислаһатлар барлиққа
кәлтүрүлмәктә, биз бу ишлардин һәр
вақит, һәр җайда толуқ миннәтдарлиқ
билән бәһриман болуватимиз. 4 Бирақ өз
вақитлирини көп елип қоймаслиғим үчүн,
шәпқәтлири билән сөзимизни қисқила
аңлашлирини өтүнүп сораймән. 5 Чүнки
биз шуни тонуп йәттуқки, бу адәм балахор
болуп, пүткүл җаһандики Йәһудийлар
арисида маҗира-топилаң пәйда қилишни
күшкүрткүчи, шундақла «Насарәтликләр»
дәп аталған мәзһәпниң каттивашлиридин
биридур. 6 У бизниң ибадәтханимизниму

булғимақчи болған еди. Шуңа, биз уни
тутувалдуқ вә уни өз қанунимиз бойичә
сотлайттуқ. Лекин миң беши Лисияс
әшәддий зорлуқ билән уни қоллиримиздин
тартивалди вә униңға әрз қилғучиларни
өзлириниң алдиға келишкә буйруған еди. 8
Уни сорақ қилип көрсилә, бизниң униңға
қилған әрзлиримизниң тоғрилиғини билип
йетидила! 9 Сорунда болған Йәһудийларму
униң ейтқанлириға қошулуп: Раст, раст,
дәп шикайәтни күчәйтти. 10 Валий
Павлусқа сөз қилғин дәп қол ишаритини
қилғанда, у мундақ деди: — Мән силиниң
узун жиллардин бери бу хәлиқни сорап
кәлгәнликлирини билгәчкә, хатирҗәмлик
билән алдилирида өзүм тоғрамда җавап
беримән. 11 Асанла биләләйдилиги, мән
Йерусалимға ибадәт қилишқа барғинимдин
һазирғичә пәқәт он икки күнла өтти. 12
Улар мениң ибадәтханида бирәр адәм
билән муназирилишкинимни көрмигән,
яки синагогларда яки шәһәрдә аммини
топилаңға қутратқанлиғимниму һеч
көрмиди. 13 Улар йәнә һазир җанаблириға
мениң үстүмдин қилған шикайәтлиригә
һеч испатму кәлтүрәлмәйду. 14 Бирақ
силигә шуни етирап қилимәнки, мән
улар «мәзһәп» дәп атиған йол билән
меңип, Тәвратта вә пәйғәмбәрләрниң
язмилирида пүтүлгәнләрниңму һәммисигә
ишинип, ата-бовилиримниң Худасиға
ибадәт қилимән. 15 Мениң Худаға бағлиған
үмүтүм барки (бу кишиләрму бу үмүтни
тутиду), кәлгүсидә һәм һәққанийларниң һәм
һәққанийсизларниң өлүмдин тирилиши
болиду. 16 Шу сәвәптин, өзүм һемишә
Худа алдидиму, инсанлар алдидиму пак
виҗданлиқ болушқа интилимән. 17 Мән
[Йерусалимдин] айрилғили хелә жиллар
болған болуп, бу қетим у йәргә өз хәлқимгә
хәйр-сәдиқә йәткүзүп бәргили вә Худа
алдиға һәдийә сунғили барған едим. 18 Мән
бу ишларда болуваттаттим, бәзиләр мени
тазилиниш қаидисини ада қилип болған
чағда ибадәтхана һойлисида учратти;
лекин мән әтрапимға адәм топлиғинимму
йоқ, малиманчилиқ чиқарғинимму йоқ.
19 Әмәлийәттә мени учратқанлар болса
Асия өлкисидин кәлгән бәзи Йәһудийлар
еди; уларниң үстүмдин шикайәтлири бар
болса, әсли улар өзлири келип, силиниң
алдилирида әрз қилишқа тоғра келәтти.
20 Болмиса, мошу сорундикиләр алий
кеңәшмә алдида турғинимда, мениңдин
қандақ җинайәт тапқанлиғини ейтип
бақсун! 21 Пәқәт мундақ бир иш болған еди:
— Мән уларниң алдида, «Бүгүнки күндә
өлгәнләрниң қайта тирилиши тоғрилиқ
силәрниң сориғиңларға тартилғанмән!»
дәп вақириған едим. 22 [Рәбниң] йоли
тоғрилиқ тәпсилий хәвири бар болған
Феликс сорақни тохтитип, уларға: —
Миң беши Лисияс кәлгәндә дәвайиңлар
тоғрисидики һөкүмни чиқиримән, — деди.
23 У йүз бешиға Павлусни нәзәрбәнд астиға
елип, амма униңға бир аз кәңчилик қилип,
дост-бурадәрлириниң һәр қайсисиниң
униң һаҗәтлиридин чиқишини тосмиғин,
дәп буйруди. 24 Бир нәччә күндин
кейин, валий Феликс аяли Друсила билән
биллә кәлди (Друсила Йәһудий еди). У
Павлусни чақиртип, униңдин Мәсиһ Әйсаға
етиқат қилиш йоли тоғрилиқ аңлиди. 25
Павлус һәққаний яшаш, өзини тутувелиш,
қиямәт күнидики соал-сорақ қилинишлар
тоғрисида сөзләватқанда, Феликс вәһимигә
чүшүп униңға: — Һазирчә қайтип турсаң
болиду. Кейин маңа пәйт кәлгәндә, йәнә
чақиртимән, — деди. 26 У шуниң билән бир
вақитта Павлусниң пара беришини үмүт
қилатти. Шуниң үчүн, уни имканқәдәр пат-
пат чақиртип, униң билән сөзлишәтти.
27 Лекин икки жил тошқанда, Феликсниң
орниға Поркиюс Фестус валий болди. Феликс
Йәһудийларға илтипат көрситип уларниң
көңлини елиш үчүн Павлусни солақта
қалдурди.

25 Фестус [Йәһудийә] өлкисигә кирип, үч
күндин кейин Қәйсәрийәдин чиқип
Йерусалимға барған еди. 2 Баш каһинлар
билән Йәһудийларниң мөтивәрлири униң
алдида Павлусниң үстидин рәсмий шикайәт
қилип, униңдин илтипат сорап, адәм

әвитип Павлусни 3 Йерусалимға елип
келишни өтүнди. Мәхсити, улар йол үстидә
бөктүрмә тәйярлап Павлусни өлтүрүш еди.
4 Фестус буни аңлап уларға: — Павлус
һазир Қәйсәрийәдә солақта туривәрсун. Мән
йеқинда у йәргә қайтип кәтмәкчимән. 5
Араңлардин һоқуқдар болғанлар мән билән
биллә чүшсун. Әгәр униң бирәр әйиви болса,
улар шу йәрдә шикайәт қилса болиду, — дәп
җавап бәрди. 6 Фестус уларниң ичидә сәккиз-
он күндин артуқ турмай, Қәйсәрийәгә
қайтип чүшти. Әтиси сорақ тәхтигә олтирип,
Павлусни елип келишни буйруди. 7
Павлус кәлгәндә, Йерусалимдин чүшкән
Йәһудийлар униң әтрапиға олишип, униңға
нурғун еғир җинайәтләр билән қарилап
шикайәтләрни қилди. Бирақ буларниң һеч
қайсисиға испат көрситип берәлмиди. 8
Павлус өзини ақлап: — Мән һеч қайси ишта
Йәһудийларниң қануниға, ибадәтханисиға
яки [император] Қәйсәргә қарши бирәр
җинайәтму садир қилмидим, — деди. 9
Лекин, Фестус Йәһудийларниң көңлини
елишқа, уларға илтипат көрсәтмәкчи болуп
Павлустин: — Йерусалимға берип, у йәрдә
мениң алдимда бу шикайәтләргә асасән
сотлинишқа рази боламсән? — дәп сориди.
10 Лекин Павлус җавап берип мундақ деди:
— Мән һазир Қәйсәрниң сорақ тәхти алдида
туримән. Мени сорақ қилишқа тегишлик
йәр мана мошу. Өзлиригә ениқ мәлум
болғандәк, мән Йәһудийларға һеч қандақ
наһәқлиқ қилмидим. 11 Әгәр җинайитим
болса, шундақла өлүмгә лайиқ бирәр иш
қилған болсам, мән өзүмни өлүмдин
қачурмаймән. Бирақ уларниң мениң
үстүмдин қилған шикайәтлириниң асаси
болмиса, һеч кимниң мени уларға тапшуруп
беришкә һәққи йоқ. Мән Қәйсәргә мураҗиәт
қилимән! 12 Андин Фестус мәслиһәтчилири
билән сөзләшкәндин кейин, Павлусқа: —
Сән Қәйсәргә мураҗиәт қилдиң — униң
алдиға әнди барисән! — деди. 13 Бир
нәччә күндин кейин, Агриппа хан билән
[сиңлиси] Бәрники Фестусқа тәбрик-саламға
Қәйсәрийәгә кәлди. 14 У йәрдә узун күнләр
турғандин кейин, Фестус Павлусниң ишини
ханға мәлум қилип: — Бу йәрдә Феликс
қалдуруп кәткән бир мәһбус бар. 15
Мән Йерусалимға барғинимда, Йәһудий
баш каһинлири билән ақсақаллири униң
үстидин шикайәт қилип, мәндин уни җазаға
мәһкүм қилишимни тәләп қилишти. 16
Мән уларға, әрз қилинғучи әрз қилғучилар
билән йүзләштүрүлүп, униңға өзини ақлаш
пурсити берилмигичә, уни җазаға тапшуруш
римлиқларниң адити әмәстур, дәп ейттим.
17 Шуңа улар мән билән биллә бу йәргә
кәлгәндин кейин, мән вақитни кәйнигә
созмай, әтисила сорақ тәхтигә олтирип
у кишини әкилишни буйрудум. 18 Әрз
қилғучилар орунлиридин турғанда, уларниң
униң үстидин шикайәт қилғанлири мениң
ойлиғинимдәк рәзил ишлар әмәс еди, 19
Бәлки уларниң өз ибадәт түзүми тоғрилиқ
вә Әйса исимлиқ бир киши һәққидә мәлум
талаш-тартиш мәсилилири бар екән. У
киши өлгән болуп, Павлус болса у тирилди
дәйдикән. 20 Бу мәсилиләрни зади қандақ
ениқлашни биләлмәй, мән Павлустин
Йерусалимға берип, у йәрдә бу ишлар
тоғрилиқ сорaққа тартилишқа рази болуш-
болмаслиғини сориған едим. 21 Павлус
солақта туруп император җанаблириниң
сорақ қарарини чиқиришини мураҗиәт
қилғандин кейин, мән уни Қәйсәрниң
алдиға әвәткичә, солақта тутуп турушни
буйрудум. 22 Агриппа Фестусқа: — Мениңму
бу кишиниң сөзлирини аңлап баққум бар,
— деди. — Әтә аңлайсиз, — деди у. 23 Шуниң
билән әтиси, Агриппа билән Бәрники һәйвәт
билән аммивий жиғин залиға кирип кәлди,
миң бешилар вә шәһәр каттивашлириму
улар билән биллә кирип келишти. Фестус
әмир қиливиди, Павлус елип кирилди. 24
Фестус мундақ деди: — Агриппа падиша
алийлири вә мошу сорунға жиғилған
җанаблар! Бу кишини көрүватисиләр. Һәм
Йерусалимда һәм бу йәрдә пүтүн Йәһудий
аһалиси униң тоғрилиқ әрз қилип маңа
мураҗиәт қилип, у тирик қалдурушқа
болмайду! — дәп чурқирашқан еди. 25
Лекин мән униңдин өлүм җазаси беришкә
тегишлик бирәр җинайәт тапалмидим.

һазир бу киши император җанаблириға
мураҗиәт қилди. Шуниң билән уни [Римға]
әвәтишни қарар қилдим. 26 Бирақ униң
һәққидә ғоҗамға мәлум қилип язғидәк
иш йоқ. Шуниң билән әһвални рәсмий
тәкшүрүп бирәр язғидәк мәлуматқа егә
болуш мәхситидә уни һәр бирлириниң
алдиға, болупму сили, Агриппа падиша
алийлириниң алдиға елип кәлдим. 27 Чүнки
мәһбусни сотқа әвәткәндә, униң үстидин
қилинған шикайәтләрни ениқ көрсәтмәслик
маңа нисбәтән орунлуқ әмәстәк билиниду.

26 Шуниң билән, Агриппа Павлусқа: —
Өзүңниң гепиңни қилишиңға рухсәт, —
деди. Павлус қолини созуп өзини ақлашқа
башлиди: 2 — И Агриппа хан, бүгүн
алдилирида Йәһудийлар мениң үстүмдин
шикайәт қилған пүтүн ишлар тоғрилиқ
җавап бериш пурситигә несип болғанлиғим
үчүн, болупму өзлириниң Йәһудийларниң
адәтлири вә уларниң арисидики талаш-
тартишлиридин хәвәрлири болғанлиғи
үчүн өзүмни бәхитлик һесаплаймән!
Шуниң үчүн дегәнлиримни сәвирчанлиқ
билән аңлап беқишлирини өтүнимән.
4 Мениң дәсләпки вақитлиримда, йәни
кичигимдин тартип өз елимдә, Йерусалимда
җүрүш-турушумниң қандақ екәнлиги
Йәһудийларниң һәммисигә аян. 5 Улар шу
дәсләпки вақтимдин бери мени тонуғачқа
(әгәр халисаиди, шуниңға гувалиқ берәтти),
мениң ибадәт түзүмидики әң тәләпчан
мәзһәпниң шәртлири бойичә яшап, йәни
Пәрисий болуп өмрүмни өткүзгинимни
билиду. 6 Әнди мән Худа ата-бовилиримизға
қилған вәдигә бағлиған үмүтүм түпәйлидин
һазир сорақ қилиниватимән. 7 Шу [вәдиниң]
несивисигә йетишни бизниң пүткүл он икки
қәбилимиз кечә-күндүз тохтавсиз Худаға
ибадәт қилип үмүт қилмақта. И алийлири,
Йәһудийларниң мениң үстүмдин қилған
шикайәтлири дәл шу үмүткә бағлиқтур! 8
[Халайиқ], Худа өлгәнләрни тирилдүрсә,
немә үчүн ишинишкә болмайду, дәп
қарайсиләр? 9 Дәрвәқә, өзүмму әслидә
Насарәтлик Әйсаниң намиға қарши нурғун
ишларни қилишим керәк дәп қайил едим
10 вә Йерусалимда әнә шундақ ишларни
қилған едим. Баш каһинлардин һоқуқ
елип, өзүм Худаниң нурғун муқәддәс
бәндилирини зинданға тутуп бәргән, улар
өлүмгә һөкүм қилинғандиму, һөкүмгә аваз
қошқан едим. 11 Мән һәммә синагогларда
көп қетим уларни издәп тепип җазалап,
күпүрлүк гәп қилишқа зорлиған едим.
Мән уларға тәлвиләрчә өч болуп, һәтта
яқа жуттики шәһәрләргә берип, уларға
зиянкәшлик қилған едим. 12 Бу ишларда
болуп баш каһинлар бәргән толуқ вәкиллик
һоқуқи билән Дәмәшқ шәһиригә қарап
сәпәр қиливататтим. 13 Чүш вақтида
йолда кетиветип, асмандин чүшкән,
қуяш нуридинму күчлүк бир нурниң
әтрапимни вә биллә кетиватқанларни
йорутуватқанлиғини көрдүм. 14 Һәммимиз
йәргә жиқилған болуп мән ибраний тилида
ейтилған: «Әй Саул, Саул! Маңа немишкә
зиянкәшлик қилисән? Сени зихлашларға
қарши тәпмикиң сән үчүн тәс келиду!»
дегән бир авазни аңлидим. 15 Мән: —
«И Рәб, сән кимсән?» дәп сорисам, Рәб
маңа: «Мән сән зиянкәшлик қиливатқан
Әйсадурмән! 16 Әнди орнуңдин тур; чүнки
Мән сени сән көргән ишларға һәмдә Өзүм
саңа аян қилинғинимда көридиған ишларға
ғәзничи ғоҗидар вә гувалиқ бәргүчи
болушқа тикләш үчүн, саңа аян болдум.
17 Мән сени өз хәлқиңниң һәм әлләрниң
қолидин қутқузимән — чүнки мән сени
ят әлликләрниң көзлирини ечип, уларниң
қараңғулуқтин йоруқлуққа, Шәйтанниң
илкидин Худаға бағлинишқа бурулуши үчүн
уларниң арисиға әвәтимән. Шуниң билән
улар гуналириниң кәчүрүмигә, шундақла
Маңа етиқат қилиш арқилиқ пак-муқәддәс
қилинғанларниң арисида мирасқа муйәссәр
болиду» — деди. 19 Шуңа, и Агриппа
алийлири, мән әрштин кәлгән бу ғайипанә
көрүнүшкә итаәтсизлик қилмидим. 20
Бәлки алди билән Дәмәшқ хәлқигә, андин
Йерусалим шәһиридикиләргә, пүтүн
Йәһудийә өлкисидикиләргә һәмдә ят
әлликләргиму, «Товва қилип, Худаға

бағлиниңлар, шундақла товва қилишқа
уйғун әмәлләрни көрситиңлар» дәп җакалап
хәвәр йәткүзүп кәлдим. 21 Бу ишлар
түпәйлидин Йәһудийлар мени ибадәтхана
һойлисида тутуп, муштлап өлтүрүвәтмәкчи
болушти. 22 Лекин бүгүнгичә Худаниң
ярдәм-мәдитигә муйәссәр болуп мән
чиң туруватимән, төвәндикиләр болсун
жуқуридикиләр болсун һәммәйләнгә
гувалиқ берип кәлдим. Гувалиғим дәл
пәйғәмбәрләр һәм Муса өзи бешарәт қилип
ейтқанлиридин башқа нәрсә әмәс — 23
демәк, Мәсиһ җәзмән азап-оқубәт чекип,
тунҗа болуп өлүмдин тирилгүчи болуп
[Йәһудий] хәлқигә һәм пүткүл әлләргиму
йоруқлуқ җакалайду. 24 Павлус бу ишларни
ейтип өзини шундақ ақлаш җававини
бәргәндә, Фестус жуқури аваз билән униңға:
— Павлус, сараң болупсән! Билимиңниң
көплиги әқлиңни аздурупту! — деди. 25
Лекин Павлус: — Сараң әмәсмән, и Фестус
җанаблири, мән бәлки һәқиқәткә уйғун һәм
салмиқи бар сөзләрни җар қилимән. 26
Чүнки [Агриппа] алийлириниң бу ишлардин
хәвири бар. Мән униңға жүрәклик билән
очуқ сөзләватимән, чүнки бу ишларниң һеч
қайсисиниң униңдин йошурун әмәслигигә
ишинимән. Чүнки бу иш булуң-пучқақларда
қилинған әмәс! 27 — Әй Агриппа алийлири,
өзлири пәйғәмбәрләрниң ейтқанлириға
ишинәмдила? Мән ишинидиғанлиқлирини
билимән! — деди. 28 Агриппа Павлусқа: —
Сән мени мошунчилик қисқиғина вақитта
христиан болушқа қайил қилмақчимусән?
— деди. 29 Павлус: — Мәйли қисқа вақит
ичидә яки узун вақитта болсун, пәқәт
өзлириниң әмәс, бәлки бүгүн сөзүмни
аңлиғучиларниң һәммиси маңа охшаш
болғай (пәқәт мәндики зәнҗирләр силәрдә
болмисун!) дәп Худадин тиләймән, —
деди. 30 Шуниң билән [Агриппа] хан,
шундақла валий, Бәрники вә улар билән
биллә олтарғанлар орунлиридин туруп, 31
[залдин] чиқип, бир-биригә: — Бу кишиниң
өлүмгә яки түрмигә солашқа тегишлик
һеч бир җинайити йоқ екән! — дейишти.
32 Агриппа Фестусқа: — Бу адәм Қәйсәргә
мураҗиәт қилмиған болса, қоюп берилсә
болидикәнтуқ! — деди.

27 Бизниң Италийәгә деңиз йоли билән
беришимиз қарар қилинғандин кейин,
әмәлдарлар Павлус билән башқа бир нәччә
мәһбусни «Авғустус қисми»дики Юлиюс
исимлиқ бир йүз бешиға тапшурди. 2 Биз
Адрамиттиумниң бир кемисигә чиқтуқ.
Кемә Асия өлкисиниң деңиз бойлиридики
шәһәрләргә баратти. Тесалоника шәһиридин
болған Македонийәлик, Аристархус
исимлиқ бир киши биз билән һәмсәпәр
болди. 3 Әтиси биз Зидон шәһиригә
йетип кәлдуқ. Юлиюс Павлусқа кәңчилик
қилип, шу йәрдики дост-бурадәрлириниң
йениға берип уларниң ғәмхорлиғини қобул
қилишиға рухсәт қилди. 4 Биз у йәрдин йәнә
деңизға чиқтуқ. Шамаллар қеришқандәк
қарши тәрипимиздин чиққанлиғи үчүн,
Сипрус арилиниң шамалға далда тәрипи
билән маңдуқ. 5 Киликийә вә Памфилийә
өлкилириниң удулидики деңиздин өтүп,
Ликийә өлкисидики Мира шәһиригә
кәлдуқ. 6 Шу йәрдә йүз беши Искәндәрийә
шәһиридики Италийәгә баридиған
башқа бир кемини тепип, бизни униңға
чиқирип қойди. 7 Деңизда көп күнләр
наһайити аста меңип, тәсликтә Кинидос
шәһириниң удулиға кәлдуқ. Шамал миңиш
йөнилишимизни тосуғачқа, Крет арилиниң
шамалдин далда тәрипи билән меңип,
Салмоний [йерим арили]дин өтүп, 8
деңизда тәсликтә илгириләп қирғақни
бойлап, Ласея шәһиригә йеқин болған
«Гөзәл арамгаһ» дәп атилидиған бир йәргә
кәлдуқ. 9 Сәпәр билән хелә вақитлар
өтүп, роза күни аллиқачан өткән болғачқа,
деңизда сәпәр қилиш хәтәрлик еди. Шуңа
Павлус көпчиликкә несиһәт қилип: 10 —
Бурадәрләр, бу сәпәрниң балаю-апәт вә еғир
зиян билән түгәйдиғанлиғини көрүватимән;
мал вә кемидин мәһрум болупла қалмай,
сәпәр өз җенимизғиму замин болиду! —
дәп агаһландурди. 11 Бирақ йүз беши болса
Павлусниң сөзигә ишәнмәй, кемә башлиғи
билән кемә егисиниң сөзигә ишәнди.

12 Униң үстигә, бу портму қишлашқа
мувапиқ җай болмиғачқа, көпчилик йәнә
деңизға чиқип, мүмкинқәдәр Феникс
шәһиригә йетип берип, шу йәрдә қишлашни
қувәтлиди. Феникс болса Крет арилидики
бир деңиз порти болуп, бир тәрипи ғәрбий
җәнупқа вә бир тәрипи ғәрбий шималға
қарайтти. 13 Җәнуптин мәйин шамал
чиқивататти, көпчилик нишанимизға
йетидиған болдуқ дәп, ләңгәрни еливетип,
кемини Крет арилиниң қирғиқини бойлап
һайдап маңди. 14 Лекин узун өтмәй, аралдин
қаттиқ «шәрқий шималдин кәлгүчи» дәп
атилидиған әшәддий қара боран чиқип
кәтти. 15 Кемә буранниң қамаллиғида
қалғачқа, уни шамалға йүзләндүрәлмәй,
боранниң мәйличә меңишиға қоюп бәрдуқ.
16 Клавда дегән кичик бир аралниң шамалға
далда тәрипигә өтүвелип, қолвақни кемигә
чиқиривелип, аранла уни сақлап қалалидуқ.
Андин кемичиләр кемини арғамчилар
билән сиртидин орап бағливалди. Кеминиң
Сиртис дәп аталған деңиз астидики таш-
қум догилириға қекилип петип қелишидин
қорқуп, тормуз ләңгәрлирини чүшүрүп,
кемини шамалниң һайдишигә қоюп
бәрди. 18 Боран үстимизгә шиддәтлик
соққачқа, әтиси мални деңизға ташлашқа
башлиди. 19 Үчинчи күнидә улар өз қоллири
билән кемидики қурал-җабдуқлирини
деңизға ташливәтти. 20 Көп күнләргичә
я күн я юлтузлар көрүнмәй, боран-
чапқун йәнила шиддәтлик үстимизгә
тохтимай соқувәргәчкә, ахирда қутулуп
қелиш үмүтүмизму йоққа чиққан еди.
21 Кемидикиләр бир нәрсә йемигинигә
көп күнләр болғандин кейин, Павлус
уларниң арисида туруп: — Бурадәрләр,
силәр балдурла мениң гепимгә қулақ селип
Креттин деңизға чиқмаслиғиңлар керәк еди.
Шундақ қилған болсаңлар бу балаю-апәт вә
зиян-зәхмәтләргә учримиған болаттиңлар.
22 Лекин әнди силәрни ғәйрәтлик болушқа
дәвәт қилимән. Чүнки араңларда һеч
қайсиңлар җенидин айрилғини йоқ, пәқәт
кемидинла мәһрум қалисиләр. 23 Чүнки
мән тәвә болған вә ибадәт-хизмитини
қилип кәлгән Худаниң бир пәриштиси
түнүгүн кечә йенимға келип 24 маңа:
«Павлус, қорқма! Сән Қәйсәрниң алдиға
берип турушуң керәк; вә мана, Худа шапаәт
қилип сән билән биллә сәпәр қилғанларниң
һәммисиниң җенини тилигиниңни саңа
иҗабәт қилди!» деди. 25 Шуниң үчүн әй
әпәндиләр, ғәйрәтлик болуңлар; чүнки
Худаға ишинимәнки, маңа қандақ ейтилған
болса шундақ әмәлгә ашурулиду. 26
Бирақ биз мәлум аралниң қирғиқиға
урулуп кетишимиз муқәррәр болиду. 27
Сәпиримизниң он төртинчи күни кечиси,
кемә Адриатик деңизида ләйләп жүрүватқан
болуп, түн нисипидә, кемичиләр қуруқлуққа
йеқинлап қаптуқ, дәп ойлиди. 28 Улар
чоңқурлуқни өлчәш арғамчисини деңизға
чүшүрүп, суниң чоңқурлуғини өлчәп көргән
еди, жигирмә ғулач чиқти. Сәл алдиға
меңип йәнә өлчивиди, он бәш ғулач чиқти.
29 Улар кеминиң хада ташларға урулуп
кетишидин қорқуп, кеминиң кәйнидин төрт
ләңгәрни ташливетип, таң етишни тәлмүрүп
күтүп турди. 30 Лекин кемичиләр кемидин
қачмақчи болуп кеминиң бешидинму
ләңгәрни елип ташливетәйли дәп банә
көрситип, қолвақни деңизға чүшүрди.
31 Павлус йүз беши вә ләшкәрләргә: —
Бу [кемичиләр] кемидә қалмиса, силәр
қутулалмайсиләр! — деди. 32 Буниң
билән ләшкәрләр кемидики қолвақниң
арғамчилирини кесип, уни ләйлитип қойди.
33 Таң атай дегәндә, Павлус һәммәйләнни
бир аз ғизалинивелишқа дәвәт қилди.
У: — Силәрниң дәккә-дүккә ичидә һеч
немә йемәй турғиниңларға он төрт күн
болди. 34 Әнди бир аз ғизалинишиңларни
өтүнимән. Чүнки һаят қелишиңлар үчүн
мошундақ қилишқа тоғра келиду; чүнки һеч
қайсиңларниң бешидики бир тал мойму
зиянға учримайду! — деди. 35 Бу сөзни қилип
болуп, у қолиға бир парчә нанни елип,
көпчиликниң алдида Худаға тәшәккүр ейтип
уштуп йеди. 36 Шуниң билән һәммәйлән
ғәйрәтлинип ғизалинишқа башлиди 37
(кемидә биз җәмий икки йүз йәтмиш алтә
киши едуқ). 38 Һәммәйлән қосақлирини

тоқлиғандин кейин, кемини йеникилитиш
үчүн, кемидики буғдайларниму деңизға
ташливәтти. 39 Таң атқанда, кемичиләр
қуруқлуқниң нә екәнлигини тонумиди.
Лекин униңдики бир қумлуқ қолтуқни
байқап, кемини бир амал қилип шу
йәрдә урулдуруп қуруқлуққа чиқармақчи
болди. 40 Улар алди билән ләңгәрләрни
бошиветип, уларни деңизға ташливәтти.
Шуниң билән бир вақитта, кеминиң икки
йөнилиш палиқиниң бағлирини бошитип,
уларни чүшүрүвәтти. Андин кеминиң
бешидики йәлкәнни шамалға чиқирип,
кемини қумлуқниң қирғиқиға қаритип
маңдурди. 41 Әнди икки еқим бир-биригә
учрашқан йәргә кирип қелип, улар кемини
қираққа соқтурувалди; кеминиң беши деңиз
тегигә урулуп петип, мидирлимай қалди,
лекин кеминиң арқа тәрипи долқунларниң
зәрбиси билән чувулуп кетишкә башлиди.
42 Ләшкәрләр мәһбусларниң суға сәкрәп
қечип кетишиниң алдини елиш үчүн,
һәммисини өлтүрүвәтмәкчи болди. 43 Лекин
йүз беши Павлусни қутқузушни халиған
болуп, ләшкәрләрниң бундақ қилишиға
йол қоймиди. У алди билән су үзүшни
билидиғанларниң суға чүшүп қирғаққа
чиқишини, 44 қалғанларниң бәзилирини
тахтайларға, бәзилирини кеминиң чувулуп
кәткән парчилириға есилип, қирғаққа
чиқишини буйруди. Шундақ болдики,
һәммәйлән қутулуп сақ-саламәт қуруқлуққа
чиқти.

28 Биз қутулуп сақ-саламәт қирғаққа
чиққандин кейин, у аралниң Малта
дәп атилидиғанлиғини билдуқ. 2 Йәрлик
хәлиқ бизгә интайин меһриванлиқ билән
муамилә қилди; чүнки у чағда ямғур йеғип,
һава соғ болғачқа, улар гүлхан йеқип
бизни күтүвалди. 3 Павлус бир бағлам отун
терип келип отқа ташливиди, иссиқтин
етилип чиққан бир зәһәрлик илан униң
қолини чишлигиничә чаплишивалди. 4
Шу йәрликләр Павлусниң қолиға йепишип
турған иланни көрүп, бир-биригә: — Бу
адәм чоқум бир қатил екән! Деңиздин
қутулуп чиққан болсиму, «Адиллиқ» униң
тирик қелишиға йол қоймиди, — дейишти.
5 Лекин Павлус иланни отниң ичигә силкип
атти, өзи болса һеч қандақ зәхим йемиди.
6 Хәлиқ униңға бәдини ишшип кетиду
яки у туюқсиз жиқилип өлиду дәп қарап
туратти. Лекин узун вақит қарап туруп,
униңда һеч қандақ бенормал һаләтниң
болмиғанлиғини көрүп, ойлиғинидин
йенип: — Бу бир илаһ болса керәк! —
дейишти. 7 У йәрниң әтрапидики жутта,
арал башлиғи (Публиюс дәп аталған)ниң бир
нәччә йәр-етизлири бар еди. У бизни өйигә
башлап, үч күн қизғин меһман қилип күтти.
8 У чағда шундақ болдики, Публиюсниң
атисиниң қизитмиси өрләп, толғақ болуп
йетип қалған екән. Павлус униң йениға
кирип, дуа қилип үстигә қолини тәккүзүп,
уни сақайтип қойди. 9 Шуниңдин кейин
аралдики қалған кесәлләрниң һәммиси
униң алдиға келип, сақайтилди. 10 Улар
бизниң һөрмитимизгә нурғун соғатларни
беғишлиған болуп, ахирда бу йәрдин йәнә
йолға чиққан вақтимизда, бизни йолға
лазимлиқ нәрсә-керәкләр билән тәминлиди.
11 Малта арилида Искәндәрийәдин кәлгән,
бешиға «Самавий Қош гезәк» илаһлириниң
нәқишлири оюлған бир кемә қишлиған еди.
Аралда үч ай турғандин кейин, бу кемә
билән йолға чиқтуқ. 12 Сиракоза шәһиригә
келип, у йәрдә үч күн турдуқ. 13 Андин
айлинип меңип, [Италийәдики] Региюм
шәһиригә кәлдуқ. Әтиси шамал йөнилиши
өзгирип җәнуптин чиқиши билән, иккинчи
күни Путеоли шәһиригә йетип кәлдуқ.
14 У йәрдә бир нәччә қериндашларни
таптуқ, уларниң өтүнүшлири билән биз
уларда бир һәптә турдуқ. Шундақ қилип
биз Рим шәһиригә йетип кәлдуқ. 15
Келиватқанлиғимиздин хәвәр тапқан
шу йәрдики қериндашлар бизни қарши
елиш үчүн шәһәрдин чиқип һәтта «Апиюс
базири»ғичә, [бәзилири] «Үч Сарай»ғичә
кәлгән еди. Павлус уларни көргәндә, Худаға
рәхмәт ейтип, ғәйрәтләнди. 16 Рим шәһиригә
киргинимиздә, йүз беши мәһбусларни орда
қаравул бегигә тапшурди; лекин Павлусниң

бирла күзәткүчи ләшкәр билән бир өйдә
айрим турушиға рухсәт қилинди. 17 Үч
күндин кейин, у у йәрдики Йәһудийларниң
каттивашлирини өзи билән көрүшүшкә
чақирди. Улар җәм болғанда, у мундақ
деди: — Қериндашлар! Мән хәлқимизгә
яки ата-бовилиримиздин қалдурулған өрп-
адәтләргә қарши һеч қандақ иш қилмиған
болсамму, Йерусалимда турғинимда
тутқун қилинип римлиқларниң қолиға
тапшурулдум. 18 Римлиқлар мени сорaққа
тартип, мәндә өлүм җазасиға мәһкүм
қилғидәк бирәр җинайәт болмиғачқа, мени
қоювәтмәкчи болди. 19 Лекин Йәһудийлар
буниңға қаршилиқ билдүргәчкә, Қәйсәргә
мураҗиәт қилишқа мәҗбур болдум.
Буларни дегиним билән, бу мениң өз
хәлқим үстидин шикайитим бар дегәнлигим
әмәс. 20 Шу сәвәптин мән силәр билән
йүз көрүшүш вә бу һәқтә силәргә ейтиш
үчүн силәрни бу йәргә чақирдим. Чүнки
бу зәнҗир билән бағлинишниң сәвәви
дәл Исраилниң күткән үмүтидур. 21 Улар
Павлусқа: — Биз болсақ Йәһудийәдин
сән тоғрилиқ хәт алмидуқ, яки у йәрдин
кәлгән қериндашларниң һеч қайсисиму
сән тоғрилиқ бирәр яман хәвәр әкәлмиди
яки яман гепиңни қилмиди. 22 Лекин
сениң пикирлириңни аңлиғумиз бар. Чүнки
һәммә йәрдә кишиләрниң [сән тәвә болған]
бу мәзһәпкә қарши сөзләватқанлиғидин
хәвиримиз бар! — дейишти. 23 Шуниң билән
улар Павлус билән көрүшүшкә бир күнни
бекитти. У күни нурғун кишиләр униң
туралғусиға кәлгән еди; у таң атқандин
кәчкичә уларға [сөз-каламни] шәрһләп,
Худаниң падишалиғи һәққидә толуқ гувалиқ
берип, Тәврат һәм пәйғәмбәрләрниң
язмилиридин нәқил кәлтүрүп, уларни Әйса
тоғрилиқ қайил қилишқа күчиди. 24 Униң
сөзлиригә бәзиләр ишәндүрүлди, бәзиләр
ишинишни рәт қилди. 25 Улар Павлусниң
мундақ бир сөзни қилиши билән өз ара
келишәлмәй қайтип кәтти. У мундақ деди:
— Муқәддәс Роһ Йәшая пәйғәмбәр арқилиқ
ата-бовилиримизға муну сөзни дәл җайида
ейтқан: 26 — «Барғин; мошу хәлиққә мундақ
дәп ейтқин: — «Силәр аңлашни аңлайсиләр,
бирақ чүшәнмәйсиләр; Көрүшни көрүсиләр,
бирақ билип йәтмәйсиләр. 27 Чүнки
мошу хәлиқниң жүригини май қаплап
кәткән, Улар аңлиғанда қулақлирини еғир
қиливалған, Улар көзлирини жумувалған;
Ундақ болмисиди, улар көзлири билән
көрүп, Қулиқи билән аңлап, Көңли билән
чүшинип, Өз йолидин яндурулуши билән,
Мән уларни сақайтқан болаттим»». 28
Шуңа билишиңлар керәкки, Худаниң бу
ниҗатлиғи ят әлликләргә әвәтиливатиду.
Улар болса униңға қулақ салмай қалмайду!
— деди. У бу сөзләрни ейтқанда Йәһудийлар
өз-ара қаттиқ талаш-тартиш қилишип
кәтти. 30 [Павлус] өзи иҗаригә алған өйдә
толуқ икки жил турди вә бу йәрдә униң
билән көрүшүшкә кәлгән һәммә кишиләрни
қобул қилип, 31 толиму җүрәклик билән
һәм һеч тосалғуға учримай, Худаниң
падишалиғини җар қилип, Рәб Әйса Мәсиһкә
даир һәқиқәтләрни йәткүзүп тәлим бәрди.

Римлиқларға

1 Расуллуққа таллап чақирилған, Худаниң
хуш хәвирини җакалашқа айрип
тайинланған, Мәсиһ Әйсаниң қули
болған мәнки Павлустин салам! 2
Худа бу хуш хәвәрниң келишини хелә
бурунла пәйғәмбәрлири арқилиқ муқәддәс
язмиларда вәдә қилған еди. 3 Бу хуш
хәвәр Өз Оғли, йәни Рәббимиз Әйса Мәсиһ
тоғрисидидур; җисманий җәһәттин У
Давутниң нәслидин туғулған; бирдин-бир
пак-муқәддәс Роһ тәрипидин өлүмдин
тирилдүрүлүш арқилиқ «күч-қудрәт Егиси
Худаниң Оғли» дәп көрситилип бекитилгән;
5 У арқилиқ, шундақла Униң нами үчүн
барлиқ әлләр арисида Худаға етиқаттин
болған итаәтмәнлик вуҗудқа кәлтүрүлүшкә
биз меһри-шәпқәткә вә расуллуққа муйәссәр
болдуқ; 6 Силәр улар арисида, Әйса Мәсиһ
тәрипидин чақирилғансиләр. 7 Шуңа, Худа
сөйгән вә У «муқәддәс бәндилирим» дәп
чақирған Рим шәһиридики һәммиңларға,
Атимиз Худадин вә Рәббимиз Әйса Мәсиһтин
меһри-шәпқәт вә аман-хатирҗәмлик
болғай! 8 Алди билән мән Әйса Мәсиһ
арқилиқ һәммиңлар үчүн Худайимға
тәшәккүр ейтимән; чүнки силәрниң
етиқатиңлар пүткүл аләмгә пур кәтти. 9 Өз
Оғли тоғрисидики хуш хәвәрдә чин роһ-
қәлбим билән мән хизмитини қиливатқан
Худа Өзи мениң дуалиримда силәрни
шунчә үзлүксиз әсләп турғанлиғимға
гувадур. 10 Мән дуалиримда, мүмкин
қәдәр Худаниң ирадиси билән силәрниң
йениңларға беришқа ахир муйәссәр
болушқа һемишә өтүнимән. 11 Чүнки мән
силәрни бирәр роһий илтипатқа егә қилиш
арқилиқ мустәһкәмләш үчүн силәр билән
көрүшүшкә интайин тәқәззамән; 12 йәни,
мән араңларда болсам, бир-биримизниң
етиқатидин өз ара тәсәлли вә илһам
алалаймиз демәкчимән. 13 Қериндашлар,
мән силәрниң шуни билишиңларни
халаймәнки, башқа йәрдики әлликләрниң
арисида хизмитим мевә бәргәндәк,
силәрниң араңлардиму хизмитимниң мевә
бериши үчүн йениңларға беришни көп
қетим нийәт қилдим, лекин бүгүнгичә
тосалғуға учрап келиватимән. 14 Мән һәр
қандақ адәмләргә, майли Юнанлиқлар вә
ят таипиләргә, данишмән вә наданларға
болсун, һәммисигә қәриздармән. 15 Шуниң
үчүн имканийәт маңа яр бәрсила мән
Римдики силәргиму хуш хәрвәрни йәткүзүп
баян қилишқа қизғинмән. 16 Чүнки мән
Мәсиһ тоғрисидики бу хуш хәвәрдин
һәргиз хиҗил болмаймән! Чүнки у униңға
ишәнгүчилириниң һәммисини, алди билән
Йәһудийларни, андин кейин Грекләрни
ниҗатқа ериштүридиған Худаниң күч-
қудритидур! 17 Чүнки [хуш хәвәрдә] етиқатқа
асасланған, Худаниң бир хил һәққанийлиғи
етиқат қилғучиларға вәһий қилинғандур.
[Муқәддәс язмиларда] йезилғинидәк: —
«Һәққаний адәм ишәш-етиқати билән һаят
болиду». 18 Чүнки һәққанийәтсизлик билән
һәқиқәтни басидиған инсанларниң барлиқ
ипласлиғиға вә һәққанийәтсизлигигә
нисбәтән Худаниң қаратқан ғәзиви әрштин
очуқ вәһий қилинмақта. 19 Чүнки инсанлар
Худа тоғрисида биләләйдиған ишлар
уларниң көз алдида туриду; чүнки Худа
һәммини уларға очуқ көрситип бәргән
20 (чүнки дуния апиридә болғандин бери
Худаниң көзгә көрүнмәс өзгичиликлири,
йәни мәңгүлүк қудрити вә бирдин-бир
Худа екәнлиги Өзи яратқан мәвҗудатлар
арқилиқ очуқ көрүлмәктә, шундақла
буни чүшинип йәткили болиду. Шу
сәвәптин инсанлар һеч банә көрситәлмәйду)
(aïdios g126) 21 — чүнки инсанлар Худани
билсиму, уни Худа дәп улуқлимиди, Униңға
тәшәккүр ейтмиди; әксичә, уларниң ой-
пикирлири бемәна болуп, надан қәлби
қараңғулишип кәтти. 22 Өзлирини данишмән
қилип көрсәтсиму, лекин әқилсиз болуп
чиқти; 23 чиримас Худаниң улуқлуғиниң
орниға чирип өлидиған адәмзатқа, учар-
қанатларға, төрт аяқлиқ һайванларға
вә йәр беғирлиғучиларға охшайдиған
бутларни алмаштуруп қойған еди. 24
Шуңа Худа уларни қәлбидики шәһваний

һәвәслири билән ипласлиқ қилишқа,
шундақла бир-бириниң тәнлирини
номусқа қалдурушқа қоюп бәрди. 25 Улар
Худа тоғрисидики һәқиқәтни ялғанға
айландурди, Яратқучиниң орниға яритилған
нәрсиләргә чоқунуп, тавап-таәт қилған еди.
Һалбуки, Яратқучиға тәшәккүр-мәдһийә
мәңгүгә оқулмақта! Амин! (aiōn g165) 26 Мана
шуниң үчүн, Худа уларни пәскәш шәһваний
һәвәсләргә қоюп бәрди. Һәтта аялларму
тәбиий җинсий мунасивәтни ғәйрий
мунасивәткә айландурди; 27 шуниңдәк,
әрләрму аяллар билән болидиған тәбиий
җинсий мунасивәтләрни ташлап, башқа
әрләргә шәһваний һәвәсләр билән көйүп
пишидиған болди. Әрләр әрләр билән
шәрмәндиликкә киришти вә нәтиҗидә
уларниң мухалип қилмишлири өз бешиға
чиқти. 28 Улар Худани билиштин ваз
кечишни лайиқ көргәнлиги таллиғанлиғи
үчүн, Худа уларни бузуқ нийәтләргә вә
налайиқ ишларни қилишқа қоюп бәрди. 29
Улар һәр хил һәқһанийәтсизлик, рәзиллик,
нәпсанийәтчилик, өчмәнликкә чөмүп,
һәсәтхорлуқ, қатиллиқ, җедәлхорлуқ,
мәккарлиқ вә һәр хил бәтнийәтләр
билән толди. Улар иғвагәр, 30 төһмәтхор,
Худаға нәпрәтлинидиған, кибирлик,
махтанчақ, чоңчи, һәр хил рәзилликләрни
ойлап чиқиридиған, ата-анисиниң сөзини
аңлимайдиған, 31 йорутулмиған, вәдисидә
турмайдиған, көйүмсиз вә рәһимсиз
инсанлардур. 32 Улар Худаниң шуларға
болған адил һөкүмини, йәни шундақ
ишларни қилғучиларниң өлүмгә лайиқ
екәнлигини ениқ билсиму, бу ишларни
өзлири қилипла қалмай, бәлки шундақ
қилидиған башқилардин сөйүнүп уларни
алқишлайду.

2 Әнди әй башқиларниң үстидин һөкүм
қилидиған инсан, ким болушуңдин
қәтъийнәзәр бана көрситәлмәйсән; чүнки
башқилар үстидин қайси ишта һөкүм
қилсаң, шу ишта өз гунайиңни бекитисән.
Чүнки әй һөкүмчи, сән өзүңму уларға
охшаш ишларни қиливатисән. 2 Бизгә
мәлумки, Худаниң ундақ ишларни
қилғанлар үстидин һөкүм чиқириши
[мутләқ] һәқиқәткә асасланғандур. 3
Шуңа, и шундақ ишларни қилғанлар
үстидин һөкүм чиқарғучи, шундақла
шуниңға охшаш ишларни қилғучи инсан,
өзүң Худаниң һөкүмидин қачалаймән
дәп хиял қиламсән? 4 Яки Худаниң
меһриванлиғиниң сени товва қилиш йолиға
башлайдиғанлиғини һеч билмәй, униң
меһриванлиғи, кәң қосақлиғи вә сәвир-
тақитиниң моллуғиға сәл қараватамсән? 5
Әксичә, товва қилмайдиған җаһиллиғиң вә
таш жүрәклигиңдин, Худа адил һөкүмини
аян қилидиған ғәзәплик күни үчүн сән өз
бешиңға чүшидиған ғәзивини топлаватисән.
6 Худа һәр кимгә өз әмәллиригә яриша
иш көриду. 7 Яхши ишларни сәвирчанлиқ
билән қилип, шан-шәрәп, һөрмәт-еһтирам
вә бақийлиқни издигәнләргә У мәңгүлүк
һаят ата қилиду; (aiōnios g166) 8 лекин
шәхсийәтчиләргә, һәқиқәткә тән бәрмәй,
әксичә һәқһанийәтсизликкә әгәшкәнләргә
ғәзәп-қәһр яғдурулиду; 9 яманлиқ
қилидиған барлиқ җан егисигә, алди
билән Йәһудийларға, андин Грекләргә
күлпәт вә дәрд-әләм чүшиду; 10 бирақ,
барлиқ яхшилиқ қилғучиларға, алди билән
Йәһудийларға, андин Грекләргә шан-шәрәп,
һөрмәт-еһтирам вә аман-хатирҗәмлик
тәқдим қилиниду. 11 Чүнки Худада адәмниң
йүз-хатирисини қилиш йоқтур. 12 —
чүнки Тәврат қанунини билмәй гуна
садир қилғанларниң һәр бири Тәврат
қанунининиң һөкүмигә учримисиму, [әйипкә
учрап] һалак болиду; Тәврат қанунини
билип туруп гуна садир қилғанларниң
һәр бири бу қанун бойичә сораққа
тартилиду 13 (чүнки Худаниң алдида
қанунни аңлиғанлар әмәс, бәлки қанунға
әмәл қилғучилар һәққаний һесаплиниду.
14 Чүнки Тәврат қанунини билмәйдиған
әлликләр тәбиий һалда бу қанунға уйғун
ишларни қилса, гәрчә бу қанундин хәвәрсиз
болсиму, Тәврат қануни уларда көрүнгән
болиду. 15 Уларниң бу қилғанлири өз
қәлблиригә қанун тәләплириниң путүклүк

екәнлигини көрситиду; шуниңдәк, уларниң виҗданлириму өзлиригә һәқиқәтниң гувачиси болуп, ой-пикирлири өзини әйипләйду яки өзини ақлайду) 16 — мән йәткүзүп келиватқан бу хуш хәвәргә асасән Худаниң Әйса Мәсиһ арқилиқ инсанларниң қәлбидә пүккән мәхпий ишлар үстидин һөкүм чиқиридиған күнидә [жуқурида ейтилған ишлар чоқум йүз бериду]. 17
Сәнчу, әгәр өзүңни Йәһудий дәп атап, Тәврат қануниға үмүт бағлап, Худаға тәвәмән дәп махтансаң, 18 қанундин үгинип униң ирадисини билип, есил билән пәсни пәриқ әткән болсаң, 19 Тәврат қанунидин билим вә һәқиқәтниң җәвһиригә егә болдум дәп қарап, өзүңни корларға йол башлиғучи, қараңғуда қалғанларға маяк, наданларға үгәткүчи, гөдәкләргә устаз дәп ишәнгән болсаң — 21 әнди сән башқиларға тәлим берисәну, өзүңгә бәрмәмсән? Оғрилиқ қилмаңлар дәп вәз ейтисәну, өзүң оғрилиқ қиламсән? 22 «Зина қилмаңлар» — дәп вәз ейтийсәну, өзүң зина қиламсән? Бутлардин нәпрәтлинисәну, өзүң бутханилардики нәрсиләрни булаң-талаң қиламсән? 23
Тәврат қануни билән махтинисәну, өзүң шу қанунға хилаплиқ қилип, Худаға дағ кәлтүрәмсән?! 24 Худди [муқәддәс язмиларда] йезилғинидәк: «Силәрниң қилмишиңлар түпәйлидин Худаниң нами таипиләр арисида күпүрлүккә учримақта». 25 Тәврат қануниға әмәл қилсаң, хәтнә қилинғининиңниң әһмийити болиду, лекин униңға хилаплиқ қилсаң, хәтнә қилинғиниң хәтнә қилинмиғандәк һесаплиниду. 26 Әнди хәтнисизләр қанунниң тәләплигә әмәл қилса, гәрчә хәтнисиз болсиму, Худа тәрипидин хәтнилик һесапланмамду? 27 Тәврат қанун дәстуридин хәвәрдар вә хәтнилик туруқлуқ қанунға хилаплиқ қилғучи, и Йәһудий, қанунға әмәл қилидиған җисманий хәтнисизләр тәрипидин сениң гунайиң үстидин һөкүм чиқириливатмамду? 28 Чүнки сиртқи көрүнүши Йәһудий болсила уни [һәқиқий] Йәһудий дегили болмайду, сиртқи җәһәттики җисманий хәтниниму [һәқиқий] хәтнә дегили болмайду, 29 роһида Йәһудий болғини [һәқиқий] Йәһудийдур; униң хәтнә қилинғини хәтнә қанун дәстури арқилиқ әмәс, бәлки қәлбидә, Роһтиндур. Бундақ кишиниң тәриплиниши инсанлар тәрипидин әмәс, бәлки Худа тәрипидин болиду.

3 Ундақта, Йәһудий болғанниң Йәһудий әмәстин немә артуқчилиғи бар? Хәтнилик болғанниң немә пайдиси бар? 2 Әмәлийәттә, уларниң һәр җәһәттин көп артуқчилиғи бар. Биринчидин, Худаниң бешарәтлик сөзлири Йәһудийларға аманәт қилинған. 3 Әнди гәрчә улардин бәзилири ишәшсиз чиққан болсиму, буниңға немә болатти? Уларниң ишәшсизлиги Худаниң ишәшликлигини йоққа чиқириветәрму? 4 Һәргиз ундақ қилмайду! Худа растчил һесаплинип, һәммә адәм ялғанчи һесаплансун! Худди [муқәддәс язмиларда Худа һәққидә] йезилғинидәк: — «Сөзлигиниңдә адил дәп испатланғайсән, Шикайәткә учриғиниңда ғәлибә қилғайсән».
5 Лекин бизниң һәқҗанийсизлиғимиз арқилиқ Худаниң һәқҗанийлиғи техиму еniқ көрситилсә, буниңға немә дәймиз? Һәқҗанийсизлиқ үстигә ғәзәп төкидиған Худани һәқҗаний әмәс дәймизму (мән инсанчә сөзләймән)? 6 Мундақ дейишкә һәргиз болмайду! Әгәр ундақ болса, Худа аләмни қандақ сораққа тартиду? 7
[Бәзиләр йәнә]: «Мениң ялғанчилқимдин Худаниң һәқиқәтлиги техиму очуқ қилинса, шундақла улуқлуғи техиму йорутулса, әнди мән йәнә немә үчүн гунакар дәп қарилип сораққа тартилимән?» [дейиши мүмкин]. 8 Ундақ болғанда немишкә (бәзиләр бизгә төһмәт чаплимақчи болуп, гәплиримизни буривәткәндәк) «Яманлиқ қилайли, буниңдин яхшилиқ чиқип қалар» — дейишкә болмайду? Бундақ дегүчиләрниң җазалиниши һәқлиқтур! 9 Әнди немә дейиш керәк? Биз [Йәһудийлар] [Йәһудий әмәсләрдин] үстүн турамдуқ? Яқ, һәргиз! Чүнки биз жуқурида Йәһудийлар болсун, Грекләр болсун һәммисиниң гунаниң илкидә екәнлигини испатлап әйиплидуқ. 10

Дәрвәқә, муқәддәс язмиларда йезилғинидәк:
— «Һәққаний адәм йоқ, һәтта бириму
йоқтур, 11 Йорутулған киши йоқтур, Худани
издигиниму йоқтур. 12 Һәммә адәм йолдин
чәтниди, Уларниң барлиғи әрзимәс болуп
чиқти. Меһриванлиқ қилғучи йоқ, һәтта
бириму йоқтур. 13 Уларниң гели ечилған
қәбирдәк сесиқтур, Тиллири каззаплиқ
қилмақта; Кобра иланниң зәһири ләвлири
астида туриду; 14 Уларниң зувани қарғаш
һәм зәрдигә толған. 15 «Путлири қан
токүшкә алдирайду; 16 Барғанла йеридә
вәйранчилиқ вә пажиәлик ишлар бардур. 17
Течлиқ-арамлиқ йолини улар һеч тонуған
әмәс». 18 «Уларниң нәзиридә Худадин
қорқидиған иш йоқтур». 19 Тәвраттики
барлиқ сөзләрниң Тәврат қануни астида
яшайдиғанларға қарита ейтилғанлиғи бизгә
аян. Буларниң мәхсити, һәр инсанниң ағзи
банә көрситәлмәй тувақлинип, пүткүл
дунийадикиләр Худаниң сориғида әйипкар
екән дәп аян қилинсун, дегәнликтур. 20
Шуңа, һеч қандақ әт егиси Тәврат-қануниға
әмәл қилишқа интилишлири билән
[Худаниң] алдида һәққаний һесапланмайду;
чүнки Тәврат қануни арқилиқ инсан өз
гунайини тонуп йетиду. 21 Бирақ, һазир
қанун йоли билән әмәс, бәлки Худаниң
Өзидин кәлгән бир хил һәққанийлиқ
ашкариланди! Бу хил һәққанийлиққа
қанунниң өзи вә пәйғәмбәрләрниң
[язмилириму] гувалиқ бәргәндур; 22
йәни, Худаниң Әйса Мәсиһниң ишәш-
садақәтлиги арқилиқ етиқат қилғучиларниң
һәммисиниң ичигә һәм үстигә йәткүзидиған
һәққанийлиғидур! Бу ишта айримчилиқ
йоқтур 23 (чүнки барлиқ инсанлар гуна
садир қилип, Худаниң шан-шәривигә
йетәлмәй, униңдин мәһрум болди) 24
Чүнки етиқатчиларниң һәммиси Мәсиһ
Әйсада болған нижат-һөрлүк арқилиқ,
[Худаниң] меһри-шәпқити билән бәдәлсиз
һәққаний қилиниду. 25 Худа Уни гуналарниң
жазасини көтәргүчи кафарәт қурбанлиғи
сүпитидә тайинлиди; [инсанларниң]
Униң [қурбанлиқ] қениға ишәш бағлиши
билән [қурбанлиқ] инавәтликтур. Худа бу
арқилиқ бурунқи замандикиләрниң садир
қилған гуналириға сәвир-тақәтлик болуп,
жазалимай өткүзүветишиниң адиллиқ
екәнлигини көрсәтти. 26 Буниңға охшаш бу
[қурбанлиқ] арқилиқ У һазирқи заманда
болған һәққанийлиғиниму көрсәткән.
Шундақ қилип У Өзиниң һәм һәққаний
екәнлигини һәм Әйсаниң етиқатида
болғучини һәққаний қилғучи екәнлигиниму
намайән қилди. 27 Ундақ болса, инсанниң
немә махтанғичилиги бар? Махтиниш
йоқ қилинди! — Немә принсипқа асасән?
Қанунға интилиш принсипи биләнму?
— Яқ! «Етиқат» принсипи билән! 28
Чүнки «Инсан Тәврат қануниға әмәл
қилишқа интилишлири билән әмәс, бәлки
етиқат билән һәққаний қилиниду» дәп
һесаплаймиз! 29 Әҗәба, Худа пәқәтла
Йәһудийларниңла Худасиму? У әлләрниңму
Худаси әмәсму? Шундақ, у әлләрниңму
Худасидур. 30 Худа болса бирдур, У
хәтнә қилинғанларни етиқат билән
һәмдә хәтнә қилинмиғанларниму етиқат
билән һәққаний қилиду. 31 Әнди етиқат
принсипи билән Тәврат қанунини бекар
қиливетимизму? Яқ, дәл буниң әксичә, уни
күчкә егә қилимиз.

4 Ундақта, биз [Йәһудийларниң] җисманий
җәһәттики атимиз Ибраһимниң
еришкини тоғрисида немә дәймиз? 2 Әгәр
Ибраһим әмәллири билән һәққаний дәп
җакаланған болса, униңда махтанғидәк
иш болатти (бәрибир Худаниң алдида
униң махтиниш һәққи йоқ еди). 3 Чүнки
муқәддәс язмиларда немә дейилгән? —
«Ибраһим Худаға етиқат қилди; Бу униң
һәққанийлиғи һесапланди» дейилиду. 4
Ишлигүчигә берилидиған һәқ «меһри-
шәпқәт» һесапланмайду, бәлки бир хил
«қәриз қайтуруш» һесаплиниду. 5 Бирақ,
һеч иш-әмәл қилмай, пәқәт номуссиз
гунакарларни һәққаний қилғучи Худаға
етиқат қилидиған кишиниң болса, униң
етиқати һәққанийлиқ дәп һесаплиниду! 6
Худа қилған әмәллиригә қаримай, һәққаний
дәп һесаплиған кишиниң бәхити тоғрилиқ

Давут [пәйғәмбәрму] мундақ дегән: — 7
«Итаәтсизликлири кәчүрүм қилинған,
Гуналири йепилған киши немидегән
бәхитликтур! 8 Пәрвәрдигар гуналири
билән һеч һесаплашмайдиғанлар немидегән
бәхитликтур!». 9 Әнди бәхит ялғуз
хәтнә қилинғанларғила мәнсуп боламду,
яки хәтнә қилинмиғанларғиму мәнсуп
боламду? Чүнки: «Ибраһимниң етиқати
униң һәққанийлиғи дәп һесапланди»
дәватимиз. 10 Һәққанийлиқ қандақ әһвалда
униңға һесапланди? Хәтнә қилиништин
илгириму яки хәтнә қилиништин кейинму?
У хәтнә қилинған һалда әмәс, бәлки хәтнә
қилинмиған һалда һесапланди! 11 Униң
хәтнини қобул қилғини болса, уни хәтнә
қилиништин бурунла етиқати арқилиқ
егә болған һәққанийлиққа мөһүр бәлгүси
сүпитидә болған еди. Демәк, у хәтнисиз
туруп Худаға етиқат қилғучиларниң
һәммисиниң атиси болди — уларму
[етиқати билән] һәққаний һесаплиниду! 12
У йәнә хәтнә қилинғанларниңму атисидур;
демәк, хәтнә қилинған болуши билән тәңла
хәтнә қилинмиған вақтидиму етиқатлиқ
йол маңған атимиз Ибраһимниң излирини
бесип маңғанларниңму атиси болғандур.
13 Чүнки [Худаниң] Ибраһимға вә нәслигә
дунияға мирасхор болуш тоғрисидики
вәдә бериши Ибраһимниң Тәврат қануниға
әмәл қилишқа интилгинидин әмәс, бәлки
етиқаттин болған һәққанийлиқтин кәлгән.
14 Чүнки әгәр қанунға интилидиғанлар
мирасхор болидиған болса етиқат бекар
нәрсә болуп қалатти, Худаниң вәдисиму
йоққа чиқирилған болатти. 15 Чүнки
Тәврат қануни [Худаниң] ғәзивини елип
келиду; чүнки қанун болмиса, итаәтсизлик
дегән ишму болмайду. 16 Шуниң үчүн,
Худаниң вәдисиниң [пәқәт] Өз меһри-
шәпқити арқилиқ әмәлгә ашурулуши
үчүн, у етиқатқила асаслиниду. Буниң
билән у вәдә Ибраһимниң барлиқ
әвлатлириға, пәқәт Тәврат қануни астида
туридиғанларғила әмәс, бәлки Ибраһимчә
етиқат қилғучиларниң һәммисигиму
капаләтлик қилинған. Чүнки муқәддәс
язмиларда: «Сени нурғун қовмниң атиси
қилдим» дәп йезилғинидәк, Ибраһим
һәммимизниң атисидур. Дәрһәқиқәт,
у өлүкләрни тирилдүридиған, мәвҗут
болмиғанни бар дәп мәвҗут қилидиған, өзи
етиғад бағлиған Худа алдида һәммимизниң
атиси болди. 18 Һеч қандақ үмүт қалмисиму
у йәнила үмүттә етиқат қилди вә
шуниң билән униңға: «Сениң нәслиң
[сан-санақсиз] болиду» дәп алдин-ала
ейтилғандәк нурғун қовмниң атиси болди.
19 У йүз яшқа йеқинлап, тенини өлгән
һесаплисиму, шундақла аяли Сараһниңму
балиятқусини өлди дәп қарисиму, йәнила
етиқатта аҗизлашмиди; 20 Худаниң
вәдисигә нисбәтән етиқатсизлиқ қилип
һеч иккиләнмиди, әксичә у етиқати
арқилиқ күчәйтилди вә Худани улуқлиди,
21 «У немини вәдә қилған болса шуни
әмәлгә ашуруш қудритигә Егидур» дәп
толуқ ишәндүрүлди. 22 Шуниң билән бу
«униң һәққанийлиғи һесапланди». 23 Бу,
«Униң һәққанийлиғи һесапланди» дегән
сөз ялғуз униң үчүнла әмәс, 24 бәлки
Рәббимиз Әйсани өлүмдин тирилдүргән
Худаға етиқат қилишимиз билән һәққаний
һесаплинидиған бизләр үчүнму йезилған;
25 [Мәсиһ] болса итаәтсизликлиримиз үчүн
пида йолиға тапшурулди вә һәққаний
қилинишимиз үчүн тирилдүрүлди.

5 Шуңа етиқат билән һәққаний қилинған
екәнмиз, Рәббимиз Әйса Мәсиһ арқилиқ
Худа билән енақ мунасивәттә болимиз.
2 У арқилиқ етиқат йолида бизни чиң
турғузидиған бу меһри-шәпқитиниң
ичигә кириш һоқуқиға муйәссәр болдуқ,
шуниңдәк Худаниң шан-шәривигә бағлиған
үмүтүмиздин шат-хурам болимиз. 3
Шундақ болупла қалмай, мүшкүл әһваллар
ичидә шатлинимиз; чүнки мүшкүллүк
сәвирчанлиқни, сәвирчанлиқ чидамлиқни,
чидамлиқ үмүтни елип келиду, дәп
билимиз. 5 Вә бу үмүт бизни йәргә қаритип
қоймайду, чүнки бизгә ата қилинған
Муқәддәс Роһ арқилиқ Худаниң меһир-
муһәббити аллибурун қәлбимизгә қуюлуп

ешип ташти. 6 Чүнки биз пәқәт амалсиз
қалғинимизда, Мәсиһ биз ихлассизлар үчүн
[Худа] бекиткән вақитта өзини пида қилди.
7 Бирисиниң һәққаний адәм үчүн җенини
пида қилиши наһайити аз учрайдиған
иш; бәзидә яхши адәм үчүн бириси пида
болушқа җүръәт қилишиму мүмкин; 8 лекин
Худа Өз меһри-муһәббитини бизгә шуниңда
көрситидуки, биз техи гунакар вақтимизда,
Мәсиһ биз үчүн җенини пида қилди. 9 Һазир
биз Униң қени билән һәққаний қилинған
екәнмиз, әнди У арқилиқ [келидиған]
ғәзәптин қутулушимиз техиму җәзмәндур.
10 Чүнки бурун Худаға дүшмән болған
болсақму, Оғлиниң өлүми арқилиқ бизни
Униң билән енақлаштурған йәрдә, Униң
билән енақлаштурулғандин кейин, әнди
[Оғлиниң] һаяти арқилиқ биз техиму
қутулдурулмамдуқ?! 11 Буниң биләнла
қалмай, һазир биз Рәббимиз Әйса Мәсиһ
арқилиқ Худа билән енақлаштурулдуқ, У
арқилиқму Худаниң Өзидин шатлинимиз. 12
Шуниңдәк, гунаниң дунияға кириши бирла
адәм арқилиқ болди, өлүмниң дунияға
кириши гуна арқилиқ болди; шуниң билән
гуна арқилиқ өлүм һәммә адәмгә тарқалди;
чүнки һәммә адәм гуна садир қилди 13
(чүнки Тәврат қанунидин илгириму гуна
дунияда бар еди, әлвәттә; һалбуки, қанун
болмиса гунаниң һесави елинмайду. 14
Шундақтиму, өлүм Адәм ата вақтидин Муса
пәйғәмбәр вақтиғичә инсанларғиму һөкүм
сүрди; улар гәрчә Адәм атиниң садир қилған
итаәтсизлигидәк гуна садир қилмиған
болсиму, бу инсанларму өлүм һөкүмидин
халий болмиди). Адәм атиниң өзи — кейин
келидиған Мәсиһниң бир бешарәтлик
үлгсидур; 15 һалбуки, [Худаниң] шапаәтлик
соғити Адәм атиниң итаәтсизлигиниң
пүтүнләй әксидур. Чүнки бирла адәмниң
итаәтсизлиги билән нурғун адәм өлгән
болса, әнди Худаниң меһри-шәпқити вә
шуниңдәк бирла адәм, йәни Әйса Мәсиһниң
меһри-шәпқити арқилиқ кәлгән соғат ешип-
тешип турғачқа, нурғун адәмгә йәткүзүлүп
техиму зор нәтиҗә һасил қилди! 16 Шу
шапаәтлик соғатниң нәтиҗиси болса, шу бир
адәмниң гунайиниң ақивитигә пүтүнләй
охшимайду. Чүнки бир адәмниң бир қетим
өткүзгән итаәтсизлигидин чиқарған һөкүм
инсанларни гунакар дәп бекиткән болсиму,
амма шу шапаәтлик соғат болса көплигән
кишиләрниң нурғун итаәтсизликлиридин
«һәққаний қилиниш»қа елип бариду. 17 Әнди
бир адәмниң итаәтсизлиги түпәйлидин,
әнә шу бир адәм арқилиқ өлүм һөкүмран
болған йәрдә, [Худаниң] мол меһри-
шәпқитини, шундақла һәққанийлиқ болған
шапаәтлик соғитини қобул қилғанлар
бир адәм, йәни шу Әйса Мәсиһ арқилиқ
һаятта шунчә ғалипанә һөкүмранлиқ
қилғучилар болмамду! 18 Шуңа, бир
қетимлиқ итаәтсизлик түпәйлидин барлиқ
инсанлар гунаниң җазасиға мәһкүм
қилинған болса, охшашла бир қетимлиқ
һәққаний әмәл билән һаятлиқ елип
келидиған һәққанийлиқ пүткүл инсанларға
йәткүзүлгән. 19 Бир адәмниң бир қетимлиқ
итаәтсизлиги арқилиқ нурғун кишиләр
дәрвәқә гунакар қилинип бекитилгәндәк,
бир адәмниң бир қетимлиқ итаәтмәнлиги
биләнму нурғун кишиләр һәққаний
қилинип бекитилиду. 20 Әнди Тәврат
қануни инсанниң итаәтсизликлири көпрәк
ашкарлинип билинсун дәп киргүзүлгән
еди. Лекин гуна қәйәрдә көпәйгән болса,
[Худаниң] меһри-шәпқитиму шу йәрдә
техиму ешип ташти. 21 Шуниңдәк, гуна
[инсанийәтниң] үстидин һөкүмранлиқ
қилип [уларни] өлүмгә елип барғинидәк,
[Худаниң] меһри-шәпқити һәққанийлиққа
асаслинип һөкүмранлиқ қилип, инсанни
Рәббимиз Әйса Мәсиһ арқилиқ мәңгүлүк
һаятлиққа ериштүриду. **(aiōnios g166)**

6 Ундақта, немә дегүлүк? Худаниң меһри-
шәпқити техиму ашсун дәп гуна ичидә
яшаверәмдуқ? 2 Яқ, һәргиз! Гунаға нисбәтән
өлгән бизләр қандақму униң ичидә
яшаверимиз? 3 Яки силәр билмәмсиләр?
Һәр қайсимиз Мәсиһ Әйсаға киришкә
чөмүлдүрүлгән болсақ, Униң өлүми
ичигә чөмүлдүрүлдуқ? 4 Биз чөмүлдүрүш
арқилиқ Униң өлүми ичигә кирип, Униң

билән биллә көмүлдуқ; буниң мәхсити,
Мәсиһ Атиниң шан-шәриви арқилиқ
өлүмдин тирилгинидәк, бизниңму йеңи
һаятта меңишимиз үчүндур. **5** Чүнки
[Мәсиһниң] өлүмигә охшаш бир өлүмдә
Униң билән биргә бағланған екәнмиз,
әнди биз чоқум Униң тирилишигә охшаш
бир тирилиштиму Униң билән биргә
болимиз. **6** Шуни билимизки, гунаниң
макани болған тенимиз кардин чиқирилип,
гунаниң қуллуғида йәнә болмаслиғимиз
үчүн, «кона адәм»имиз Мәсиһ билән биллә
крестлинип өлгән **7** (чүнки өлгән киши
гунадин халас болған болиду). **8** Мәсиһ
билән биллә өлгән болсақ, униң билән
тәң яшайдиғанлиғимизғиму ишинимиз. **9**
Чүнки Мәсиһниң өлүмдин тирилгәндин
кейин қайта өлмәйдиғанлиғи, өлүмниң
әнди Униң үстидин йәнә һөкүмранлиқ
қилалмайдиғанлиғи бизгә мәлум. **10**
Чүнки Униң өлүми, У гунани бир тәрәп
қилиш үчүн пәқәт бир қетимлиқ өлди;
Униң һазир яшаватқан һаяти болса, У
Худаға йүзлинип яшаватқан һаяттур.
11 Шуниңға охшаш, силәрму өзүңларни
гунаға нисбәтән өлгән, амма Мәсиһ
Әйсада болуп Худаға йүзлинип тирик дәп
һесаплаңлар. **12** Шуңа гунаниң өлидиған
тениңларда һөкүмранлиқ қилишиға йол
қоймаңлар, униң рәзил арзу-һәвәслиригә
бойсунмаңлар, **13** шуниңдәк тениңларниң
һеч әзасини һәққанийәтсизликқа қурал
қилип гунаға тутуп бәрмәңлар. Әксичә,
өлүмдин тирилдүрүлгәнләрдәк, өзүңларни
Худаға атаңлар һәмдә тениңлардики
әзаларни һәққанийәтниң қурали қилип
Худаға атаңлар. **14** Гуна силәрниң үстүңларға
һеч һөкүмранлиқ қилмайду; чүнки
силәр Тәврат қанунининиң астида әмәс,
бәлки Худаниң меһри-шәпқити астида
яшаватисиләр. **15** Ундақта, қандақ қилиш
керәк? Қанунниң астида әмәс, меһри-
шәпқәт астида болғанлиғимиз үчүн гуна
садир қиливәрсәк боламду? Яқ, һәргиз!
16 Өзлириңларни итаәтмән қуллардәк
биригә тутуп бәрсәңлар, шу кишиниң
қули болғанлиғиңларни билмәмсиләр
— яки өлүмгә елип баридиған гунаниң
қуллири, яки Худа алдида һәққанийлиққа
елип баридиған итаәтмәнликниң қуллири
болушуңлар муқәррәр? **17** Худаға тәшәккүр!
Бурун гунаниң қули болғансиләр, бирақ
[Мәсиһниң] тәлимигә башлинип, бу тәлим
көрсәткән нәмунигә чин дилиңлардин
итаәт қилдиңлар. **18** Силәр гунаниң
күчидин қутулдурулуп, һәққанийлиқниң
қуллири болдуңлар. **19** Әтлириңлар аҗиз
болғачқа, силәргә инсанчә сөзләватимән:
— илгири силәр тән әзайиңларни напак
ишларға вә әхлақсизлиққа қуллардәк
тутуп беришиңлар билән техиму
әхлақсизлиқларни қилғандәк, әнди һазир
тән-әзалириңларни пак-муқәддәсликкә
башлайдиған һәққанийлиққа қуллардәк
тутуп бериңлар. **20** Силәр гунаниң қуллири
болған вақтиңларда, һәққанийлиқниң
илкидә әмәс едиңлар. **21** Һазир номус дәп
қариған бурунқи ишлардин шу чағда силәр
зади қандақ мевә көрдүңлар? У ишларниң
ақивети өлүмдүр. **22** Бирақ, һазир силәр
гунадин әркин қилинип, Худаниң қуллири
болған екәнсиләр, силәрдә өзүңларни пак-
муқәддәсликкә елип баридиған мевә бар,
униң нәтиҗиси мәңгүлүк һаяттур. **(aiōnios
g166)** **23** Чүнки гунаниң иш һәққи йәнила
өлүмдур, бирақ Худаниң Рәббимиз Мәсиһ
Әйсада болған соғити болса мәңгүлүк
һаяттур. **(aiōnios g166)**

7 И қериндашлар, мән һазир Тәврат
қанунини билгәнләргә сөзләватимән;
силәр қанунниң пәқәт һаят вақтидила
инсан үстигә һөкүмран болидиғанлиғини
билмәмсиләр? **2** Мәсилән, ери бар аял,
ери һаятла болидикән, қанун бойичәеригә
бағланған; лекин ери өлүп кәтсә, [өзини
еригә бағлиған] никаһ қанунидин азат
қилиниду. **3** Шуниң үчүн, бу аял ери һаят
вақтида башқа бир әргә бағланса, зинахор
аял дәп атилиду. Лекин ери өлүп кәтсә, у
[никаһ] қанунидин әркин болиду; шу чағда
башқа бир әргә тәгсә, зина қилған болмайду.
4 Худди шуниңдәк, қериндашлар, силәр
Әйса Мәсиһниң [қурбанлиқ] тени арқилиқ

Тәврат қануниға нисбәтән өлдүңлар. Буниң
мәхсити силәрниң башқа бирисигә, йәни
өлүмдин Тирилгүчигә бағлинишиңлар вә
шуниң билән Худаға мевә беришиңлардин
ибарәттур. 5 Чүнки биз «әт»ниң илкидә
вақтимизда, Тәврат қануни гунаниң арзу-
һәвәслирини техиму қозғап, тенимиздики
әзаларда өлүмгә елип баридиған мевини
чиқарған еди; 6 лекин, һазир биз Тәврат
қанунининиң илкидин әркин болдуқ. Чүнки
өзимизни боғуп туридиған бу қанунға
нисбәтән өлгән болуп, қанунниң дәстуриниң
кона йолида әмәс, бәлки Роһниң йеңи
йолида [Худаниң] қуллуғида болимиз. 7
Ундақта немә дегүлүк? Тәврат қанунининиң
өзи гунаму? Һәргиз ундақ әмәс! Дәрвәқә,
қанунниң көрсәтмилири болмиса, гунаниң
немә екәнлигини билмәйттим. Қанун
«нәпсанийәтчилик қилма» демигән болса,
нәпсанийәтчиликниң немә екәнлигини
билмигән болаттим. 8 Лекин гуна қанунниң
әмри арқилиқ пурсәт тепип, ичимдә
һәр хил нәпсанийәтчиликләрни қозғиди.
Тәврат қануни болмиса, гунаму өлүктәк
җансиз болатти. 9 Бир чағларда қанунниң
сиртида яшиғинимда һаят едим, лекин
қанун әмрини билишим билән ла, гунаму
җанлинип, мени өлүмгә елип барди.
10 Әслидә кишигә һаятлиқ елип кәлсун
дәп буйрулған қанунниң әмри әксичә
маңа өлүм елип кәлди. 11 Чүнки гуна
қанунниң әмри билән һуҗум пурситини
тепип, мени аздурди вә әмир арқилиқ
мени өлтүрди. 12 Буниңдин қариғанда
қанун һәқиқәтән пак-муқәддәстур, униң
әмриму муқәддәс, тоғра-адаләтлик вә
яхшидур. 13 Ундақта, яхши болғини маңа
өлүм болдиму? Һәргиз ундақ әмәс! Бәлки,
гунаниң қәвәтла қәбиһ екәнлиги әмир
арқилиқ очуқ ашкарилиниши үчүн, бу
яхши әмирниң вастиси билән гуна мәндә
өлүм пәйда қилди. 14 Тәврат қанунининиң
«роһқа тәвә» екәнлигини билимиз. Бирақ
мән болсам «әткә тәвә»дурмән, демәк
гунаға қулдәк сетилғанмән. 15 Чүнки
немә қиливатқинимни өзүмму билмәймән.
Чүнки өзүм нийәт қилған ишларни
қилмаймән; әксичә, нәпрәтлинидиғинимни
қилимән. 16 Лекин әгәр өзүм халимиған
ишларни қилсам, өзүм қанунниң яхши
екәнлигини етирап қилған болимән. 17
Шундақ екән, бу ишларни мән әмәс, бәлки
ичимдә мәвҗут болған гуна қилдуриду.
18 Ичимдә, йәни мениң әтлиримдә һеч
яхшилиқниң мәвҗут әмәслигини билимән;
чүнки яхшилиқ қилиш нийитим бар
болсиму, уни қилалмаймән. 19 Шуниң
үчүн өзүм халиған яхшилиқни қилмай,
әксичә халимиған яманлиқни қилимән. 20
Өзүм нийәт қилмиған ишни қилсам, буни
қилидиған мән әмәс, бәлки ичимдә макан
қилған гунадур. 21 Буниңдин өзүмдики
шундақ бир қанунийәтни байқаймәнки,
яхшилиқни қилмақчи болғинимда, яманлиқ
һаман ичимдә маңа һәмраһ болиду. 22
Қәлбимдә Худаниң қанунидин сөйүнимән;
23 бирақ тенимдики әзалиримда башқа
бир қанунийәтни сезимән. Бу қанунийәт
қәлбимдики қанун билән җәң қилип,
мени тенимдики әзалиримдики гуна садир
қилдурғучи қанунийәткә әсир қилиду. 24
Немидегән дәрдмән адәммән-һә! Өлүмгә
елип баридиған бу тенимдин кимму мени
қутқузар? 25 Рәббимиз Әйса Мәсиһ арқилиқ
Худаға тәшәккүр болсун! Шундақ қилип,
қәлбим билән Худаниң қануниға итаәт
қилимән, лекин әтлиримдә гуна садир
қилдурғучи қанунийәткә итаәт қилимән.

8 Хуласилисақ, Мәсиһ Әйсада болғанлар
гунаниң җазасиға мәһкүм болмайду. 2
Чүнки Мәсиһ Әйсада болған һаятлиқни бәхш
етидиған Роһниң қанунийити адәмни гунаға
вә өлүмгә елип баридиған қанунийәттин
силәрни халас қилди. 3 Чүнки [гуналиқ]
әт елип келидиған аҗизлиқ түпәйлидин
Тәврат қануни қилалмиғанни Худаниң Өзи
[қилди]; У Өз Оғлини гунакар әтлик қияпәттә
гунани бир тәрәп қилишқа әвәтип, әттики
мәвҗут гунани [өлүмгә] мәһкүм қиливәтти;
4 буниң билән [муқәддәс] қанунниң
һәққаний тәливи әткә әгәшмәйдиған, бәлки
Роһқа әгишип маңидиған бизләрдә әмәлгә
ашурулиду. 5 Чүнки әткә бойсунидиғанлар

әткә хас ишларниң ойида жүриду; Муқәддәс
Роһқа бойсунидиғанлар болса, шу Роһқа
аит ишларниң ойида жүриду. 6 Әттики
ой-нийәтләр адәмни өлүмгә елип бариду;
Муқәддәс Роһқа аит ой-нийәтләр һаятлиқ
вә хатирҗәм-аманлиқтур; 7 чүнки әттики
ой-нийәтләр Худаға дүшмәнликтур; чүнки
әт Худаниң қануниға бойсунмайду һәм
һәтта униңға бойсунуши мүмкин әмәс; 8
әттә болғанлар Худани хурсән қилалмайду.
9 Амма силәргә кәлсәк, пәқәт Худаниң
Роһи дәрвәқә ичиңларда яшаватқан болса,
силәр әттә әмәс, бәлки Роһта яшайсиләр.
Амма Мәсиһниң Роһиға егә болмиған
адәм болса, у Мәсиһкә мәнсуплардин
әмәс. 10 Лекин Мәсиһ қәлбиңларда болса,
тениңлар гуна түпәйлидин өлүмниң
илкидә болсиму, һәққанийлиқ түпәйлидин
роһуңлар һаяттур. 11 Һалбуки, өлгән Әйсани
өлүмдин Тирилдүргүчиниң Өзидики
Роһ силәрдә яшиса, Мәсиһни өлүмдин
тирилдүргүчи қәлбиңларда яшаватқан
Роһи арқилиқ өлидиған тениңларниму
һаяти күчкә егә қилиду. 12 Шуниң үчүн,
қериндашлар, биз әткә қәриздар әмәс,
йәни униңға әгишип яшашқа қәриздар
әмәсмиз. 13 Чүнки әткә әгишип яшисаңлар,
һалак болисиләр; лекин Муқәддәс Роһқа
тайинип әттики қилмишларни өлүмгә
мәһкүм қилсаңлар, яшайсиләр. 14 Чүнки
кимләрки Худаниң Роһиниң йетәкчилигидә
яшиса, шуларниң һәммиси Худаниң
пәрзәнтлиридур. 15 Чүнки силәр қобул
қилған роһ қуллуққа аит әмәс, шундақла
силәрни қайта қорқунучқа салғучи бир
хил роһ әмәс, бәлки силәр оғуллуққа елип
баридиған Роһни қобул қилғансиләр; У
арқилиқ «Абба, ата!» дәп нида қилимиз. 16
Роһ бизниң өз роһумиз билән биллә бизниң
Худаниң балилири екәнлигимизгә гувалиқ
бериду. 17 Худаниң балилири екәнмиз,
әнди мирасхорларму болимиз — Худаниң
мирасхорлири һәмдә Мәсиһ билән тәң
мирасхор болимиз — пәқәтла униң билән
тәң азап-оқубәт тартсақла, униң билән
шан-шәрәптин тәң бәһримән болимиз. 18
Чүнки мән һазирқи азап-оқубәтләрниң
кәлгүсидә биздә ашкарилинидиған шан-
шәрәпләргә һеч селиштурғучилиғи йоқ
дәп һесаплаймән. 19 Чүнки пүткүл каинат
Худаниң оғуллириниң аян қилинишини
интизарлиқ билән күтмәктә. 20 Чүнки
яритилған каинат [Худаниң] [ләнити
астида қелип], бимәниликкә чөктүрүлди.
Бу, каинатниң өз ихтияри билән әмәс,
бәлки уни чөктүргүчиниң ирадиси билән
болди вә шундақ үмүти билән болдики,
каинат өзиму чириштин болған қуллуқтин
қутқузулуп, Худаниң пәрзәнтлиригә
беғишлинидиған шан-шәрәпкә тәвә болған
һөрлүккә еириштүрүлүштин ибарәт еди.
22 Чүнки пүткүл каинатниң һазирғичә
налә-пәряд көтирип, туғут толғиғиниң
азавини бирликтә тартиватқанлиғини
билимиз. 23 Ялғуз каинат әмәс, һәтта бизму,
йәни [муқәддәс] Роһниң тунҗа чиқарған
мевисидин бәһримән болған бизләрму
дилимизда налә-пәряд көтәрмәктимиз
һәмдә [Худаниң] оғуллири сүпитидә
қобул қилинишимизни, йәни тенимизниң
ниҗатниң һөрлүгигә чиқирилишини
интизарлиқ билән күтмәктимиз. 24 Биз
үмүткә бағланғачқа тқузулған екәнмиз.
Лекин үмүт қилинған нәрсә көрүлгән
болса, у йәнә үмүт боламду? Кимму
көз алдидики нәрсини үмүт қилсун?
25 Бирақ, техи көрмигинимизгә үмүт
бағлиған екәнмиз, уни сәвирчанлиқ билән
күтүшимиз керәктур. 26 Шуниңдәк, инсаний
аҗизлиғимизда [Муқәддәс] Роһ келип
бизгә ярдәм қилиду; чүнки қандақ дуа
қилишимиз керәклигини билмәймиз.
Лекин Роһниң Өзи ипадилигүсиз налә-пәряд
билән биз үчүн [Худаниң алдида] туруп
дуа-тилавәт қилмақта. 27 Инсанларниң
қәлбини инчикиләп күзитип Қариғучи
болса, [Муқәддәс] Роһниң ой-нийәтлириниң
немә екәнлигини билиду; чүнки У Худаниң
ирадиси бойичә муқәддәс бәндилири
үчүн [Худаниң алдида] дуа қилип
өтүнмәктә. 28 Шундақла шуни билимизки,
пүткүл ишлар Худани сөйидиғанларниң,
йәни униң мәхсәт-муддиаси бойичә
чақирилғанларниң бәхит-бәрикитигә

бирликтә хизмәт қилмақта. 29 Чүнки
Худа алдин көңлигә пүккәнкишиләрни,
уларниң кәлгүсидә Өз Оғлиниң образиға
охшаш болидиғинини, Оғлиниң нурғун
қериндашлири арисидики тунжа оғли
болидиғинини алдин бәлгүлигән. 30 Алдин
бекиткән кишиләрни У чақирди, чақирған
кишиләрни У һәққаний қилди; һәққаний
қилғанларға У шан-шәрәп ата қилди. 31
Ундақта, бу ишларға йәнә немә дәйли?
Худа биз тәрәптә турған екән, кимму
бизгә қарши чиқалисун?! 32 Өз Оғлиниму
айимай, Уни һәммимиз үчүн пида йолиға
тапшурған [Худа], Униңға қошуп һәммини
бизгә шәртсиз ата қилмай қаларму? 33
Кимму Худаниң таллиғанлири үстидин
шикайәт қилалисун?! Худа һәққаний
қилған йәрдә, 34 кимму гунаға мәһкүм
қилалисун? Өлгән, шундақла тирилгән вә
Худаниң оң йенида туруватқан, һәмдә биз
үчүн [Худаниң алдида] туруп дуа-тилавәт
қиливатқан Мәсиһ шундақ қиларму?! 35
Ким бизни Мәсиһниң меһир-муһәббитидин
айриветәлисун? Җапа-мушәққәтму, дәрд-
әләмму, зиянкәшликму, ачарчилиқму,
ялаңачлиқму, хейим-хәтәрму яки қиличму?
36 [Муқәддәс язмиларда] ейтилғинидәк:
— «Сени дәп күн бойи қирилмақтимиз,
Боғузлинишни күтүп турған қойлардәк
һесапланмақтимиз». 37 Бирақ бизни
Сөйгүчигә тайинип буларниң һәммисидә
ғалипларниң ғaливи болмақтимиз; 38
Шуниңға қәтъий қайил қилиндимки, мәйли
өлүм болсун һаятлиқ болсун, пәриштиләр
болсун җин-шәйтан һөкүмранлар болсун,
һазирқи ишлар яки кәлгүсидики ишлар
болсун, һәр қандақ роһий күчләр болсун, 39
пәләк болсун һаң болсун, шундақла пүткүл
каинатта яритилған һәр қандақ башқа бир
шәйи болсун, бизни Рәббимиз Мәсиһ Әйсада
болған Худаниң меһир-муһәббитидин һеч
қачан айриватқүчи болалмайду.

9 Мән Мәсиһтә һәқиқәтни сөзләймән, ялған
гәп ейтмаймән, виҗданим Муқәддәс
Роһниң илкидә болуп өзәмгә гувалиқ
қилмақта — 2 Қәлбимдә зор дәрд-әләм
вә түгимәс азап бар. 3 Чүнки мениң
бурадәрлирим, йәни җисманий җәһәттики
қериндашлирим болған Исраилларни
[ниҗат тапқузалисам] [Худаниң] ләнитигә
қелип Мәсиһтин мәһрум қилинишимни
тиләшкә рази едим; улар Исраиллар! —
уларға оғуллуқ һоқуқи, [Худаниң] шан-
шәривиниң аян қилиниши, әһдилири,
Тәврат қанунининиң аманәт болуши, ибадәт
хизмәтлири вә [Тәврат] вәдилири несивә
қилинди. 5 Улуқ [ибраний] ата-бовилири
уларниңкидур; җисманий җәһәттә Мәсиһ
уларниң әҗдатидур. У барлиқ мәвҗудат
үстидин һөкүм сүргүчи, мәңгү мубарәк
Худадур. Амин! (aiōn g165) 6 — Бирақ Худаниң
[Исраилға болған] сөзи бекар болди,
демәймән; чүнки Исраилдин болғанларниң
һәммисила һәқиқий Исраил һесапланмайду;
7 шуниңдәк, Ибраһимниң әвлатлири
болсиму, һәммисила униң пәрзәнтлири
һесапланмайду. Чүнки [муқәддәс язмиларда
Ибраһимға]: «Исһақтин төрәлгәнләрла
сениң нәслиң һесаплиниду» — дейилгән. 8
Демәк, җисманий җәһәттин [Ибраһимдин]
төрәлгән пәрзәнтләр Худаниң пәрзәнтлири
боливәрмәйду, бәлки [Худаниң] вәдиси
арқилиқ төрәлгәнләр [Ибраһимниң]
һәқиқий нәсли һесаплиниду. 9 Чүнки
Худаниң бәргән вәдиси мундақ еди:
«[Келәр жили] мошу чағда қайтип
келимән, Сараһ бир оғулға ана болиду».
10 Униң үстигә, Ривкаһ бир әрдин,
йәни әҗдатимиз Исһақтин [кош гезәкгә]
һамилдар болғанда, 11 Пәрзәнтлири техи
туғулмиғанда, һеч қандақ яхши яки яман
ишниму қилмаста, Худа Өзиниң адәмләрни
таллаштики муддиасиниң уларниң қилған
иш-әмәллиригә әмәс, пәқәт Чақирғучи
болғанниң ирадисигә асасланғанлиғини
көрситиш үчүн, Ривкаһға: «Чоңи кичигиниң
хизмитини қилиду» — дейилгән еди.
13 Худди йәнә муқәддәс язмиларда
ейтилғинидәк: «Яқупни сөйдүм, Әсавдин
нәпрәтләндим». 14 Ундақта, буларға немә
дәйли? Худада адаләтсизлик барму? Һәргиз
йоқ! 15 Чүнки Худа Мусаға мундақ дегән:
— «Кимгә рәһим қилғум кәлсә, шуниңға

рәһим қилимән, Кимгә ич ағритқум кәлсә,
шуниңға ич ағритимән». 16 Демәк, бу
иш инсанниң ирадисигә яки уларниң
тиришчанлиғиға әмәс, бәлки рәһимдиллиқ
көрсәткүчи Худаға бағлиқтур. 17 Чүнки
Худа муқәддәс язмиларда Пирәвнгә мундақ
дегән: — «Мениң сени тиклишимдики
мәхсәт дәл шуки, қудритимни үстүңдә
көрситиш һәмдә намимниң пүткүл җаһанға
җакалиниши». 18 Демәк, Худа халиқиниға
рәһим қилиду, халиқинини таш җүрәк
қилиду. 19 Әнди бәлким сән маңа: «Худаниң
ирадисигә һеч ким қарши чиқалмайдиған
турса, ундақта Худа немә үчүн инсанни
әйипләйду?» — дейишиң мүмкин. 20 Бирақ,
әй инсан, Худа билән такаллашқидәк
кимсән? Қелипта шәкилләндүрүливатқан
нәрсә өзини шәкилләндүргүчигә: — «Мени
немә үчүн бундақ ясидиң?» — дейәләмду?
21 Хумданчиниң охшаш бир калләк лайдин
есил орунға ишлитидиған қачиму, шундақла
адәттики орунға ишлитидиған қачиму
ясаш һоқуқи йоқму? 22 Худа Өз ғәзивини
көрситишни вә күч-қудритини тонутушни
нийәт қилған болса, ғәзивигә лайиқ
болған, һалакәткә тәйярланған «қачилар»ға
адәттин ташқири сәвирчанлиқ билән көкси-
қарнини кәң қилип кәлгән болса, униңға
немә бопту? 23 Вә шуниң билән Өзиниң
рәһим-шәпқитиниң нишани қилған вә
шан-шәрәпкә муйәссәр болушқа алдин-
ала тәйярлиған «қачилар»да, йәни Өзи
Йәһудийлар арисидинла әмәс, бәлки әлләр
арисидинму чақирған бизләрдә шан-
шәривиниң чәксизлигини намайән қилиш
үчүн шундақ қилишни халиған болса,
буниңға немә бопту? 25 Бу худди Худаниң
Һошия пәйғәмбәр арқилиқ ейтқинидәк:
— «Әсли хәлқим һесапланмиған хәлиқни
хәлқим, Әсли сөймигәнләрни сөйгәнлирим
дәймән»; 26 вә йәнә: — «Бурун уларға: «Силәр
Мениң хәлқим әмәссиләр» дейилгән җайда,
Кәлгүсидә дәл шу җайда уларға «Тирик
Худаниң оғуллири!» дегән нам берилиду».
27 Йәшая пәйғәмбәрму Исраил тоғрилиқ
мундақ җакалиған еди: — «Исраилларниң
сани деңиз саһилидики қумдәк көп болсиму,
лекин пәқәт бирла «қалди» қутқузулиду; 28
чүнки, Пәрвәрдигар Өз ишини түгитиветип,
һәққанийлиқ билән тездин уни иҗра
қилиду; чүнки У йәр йүзидә һөкүмини
тәлтөкүс вә тез иҗра қилиду». 29 Йәшая
пәйғәмбәр йәнә алдин-ала ейтқинидәк:
— «Әгәр самави қошунларниң Сәрдари
болған Пәрвәрдигар бизгә бир нәсил
қалдурмиған болса, Содом шәһиридәк,
Гоморра шәһиридәк [йоқалған] болаттуқ».
30 Ундақта, буларға немә дейишимиз керәк?
Һәққанийлиққа интилмигән әлликләр
һәққанийлиққа, йәни етиқатқа асасланған
бир хил һәққанийлиққа еришти. 31 Лекин
Исраил һәққанийлиқни көрсәткән Тәврат
қануниға интилгини билән қанунниң
тәливигә йетәлмиди. 32 Немә үчүн? Чүнки
уларниң [һәққанийлиққа] интилиши етиқат
билән әмәс, бәлки «саваблиқ ишлар» билән
еди. Улар «путликашаң таш»қа путлишип
җиқилип чүшти; 33 худди [муқәддәс
язмиларда] йезилғинидәк: «Хәлиқни
путлишидиған путликашаң ташни, Адәмни
җиқитидиған қорам ташни Зионға қойдум,
Униңға етиқат қилғучи һәргиз йәргә
қаритилип қалмас».

10 Қериндашлар, җүрәк интизарим,
шундақла Худаға йелинишим
Исраилларниң қутқузулуши үчүндур.
2 Чүнки шуниңға гувалиқ беримәнки,
уларниң Худаға һәқиқәтәнму қизғин
интилиши бар, бирақ уларниң интилиши
һәқиқий билим үстигә қурулған әмәс.
3 Чүнки улар Худаниң һәққанийлиғини
билмигәчкә, униң орниға өзлириниң
һәққанийлиғини тикләшкә тиришип,
Худаниң һәққанийлиғиға бойсунмиди. 4
Чүнки Тәврат қанунининң нишан-мәхсити
Мәсиһниң Өзидур; шуниң билән етиқат
қилғучиларниң һәр бири үчүн һәққанийлиқ
бар болди. 5 Чүнки Тәврат қануниға әмәл
қилиштин кәлгән һәққанийлиқ һәққидә
Муса пәйғәмбәр мундақ язған; «Қанунниң
әмирлиригә әмәл қилғанлар шу ишлиридин
һаятлиқ тапиду». 6 Лекин етиқаттин болған
һәққанийлиқ мундақ дәйду: — «Көңлүңдә:

— «Ким асманға чиқар?» (йәни «Ким
Мәсиһни асмандин елип чүшүрәр?») 7 вә яки
«Һаң тегигә ким чүшәр?» (йәни «Мәсиһни
өлүмдин ким қайтурар?») — демигин».
(Abyssos g12) 8 Әнди шу [һәққанийлиқ] немә
дәйду? — «Сөз-калам саңа йеқиндур,
тилиңда вә дилиңдидур!» — бу сөз-калам
дәл биз җакалайдиған етиқатниң сөзидур.
9 Демәк, «Әйсаниң Рәб екәнлигини ағзиң
билән етирап қилсаң вә қәлбиңдә Худаниң
уни өлүкләр арисидин тирилдүргәнлигигә
ишәнсәң, қутқузулисән»! 10 Чүнки
инсан қәлбидә етиқат қилиш билән
һәққаний қилиниду, еғизида етирап
қилиш билән ниҗатқа еришиду. 11
Муқәддәс язмиларда дейилгәндәк; «Униңға
етиқат қилғучиниң һәр бири һәргиз
йәргә қаритилмас». 12 Чүнки бу җәһәттә
Йәһудийлар билән Грекларниң пәрқи
йоқ; һәр иккисиниң Рәбби һәмминиң
Рәббидур вә Өзигә нида қилғанларниң
һәммисигә мол байлиқлирини айимайду.
13 Чүнки: «Кимдиким Рәбниң намини
чақирип нида қилса қутқузулиду». 14
Лекин Рәбгә ишәнмигән киши қандақму
Униңға нида қилалисун? У тоғрилиқ
аңлимиған киши қандақму Униңға
ишәнсун? Хуш хәвәр җакалиғучи болмиса,
улар уни қандақму аңлиялисун? 15
Шу җакалиғучилар әвәтилмигән болса,
хуш хәвәрни қандақму йәткүзәлисун?
Муқәддәс язмиларда йезилғинидәк: «Аман-
хатирҗәмлик тоғрилиқ хуш хәвәрни,
бәхит-саадәт тоғрилиқ хуш хәвәрни
йәткүзгәнләрниң аяқлири немидегән гөзәл-
һә!». 16 Бирақ, худди Йәшая [пәйғәмбәрниң]
«И Пәрвәрдигар, бизниң хәвиримизгә
кимму ишәнди?» дегинидәк һәммә адәм
хуш хәвәргә итаәт қилған әмәс. 17 Шуңа
етиқат хәвәрни аңлаштин келиду вә шу
хәвәр Мәсиһ тоғрилиқ сөздә аңлитилиду.
18 Лекин шуни сораймәнки, улар шу
хәвәрни аңлимиғанмиду? Әлвәттә аңлиди:
— «Уларниң садаси пүткүл дунияға, Сөзлири
йәр йүзиниң қәрлиригә йәтти». 19 Йәнә
шуни сораймәнки, Исраиллар [шу хәвәрдин]
вақип болмиғанмиду? Алди билән, Муса
[Исраилға] мундақ бешарәт бәргән: — ««Һеч
хәлиқ әмәс» болған бир хәлиқ арқилиқ
силәрдә һәсәт қозғаймән, Надан бир хәлиқ
арқилиқ ғәзивиңларни қозғаймән». 20
Кейин, Йәшая пәйғәмбәр интайин җүрәклик
һалда шу бешарәтни берип: — «Өзүмгә
интилмигәнләргә Өзүмни тапқуздум, Мени
соримиғанларға Өзүм көрүндүм» — деди.
21 Лекин, У Исраиллар һәққидә: — «Мән
күн бойи бу итаәтсиз вә тәрса хәлиққә
қоллиримни узитип интилип кәлдим!» —
дәйду.

11 Ундақта, шуни сораймәнки: — Худа Өз
хәлқидин ваз кәчтиму? Һәргиз ундақ
әмәс! Мәнму Ибраһим әвладидин, Бинямин
қәбилисидин болған бир Исраилғу! 2 Худа
алдин көңлигә пүккән Өз хәлқидин ваз
кәчкини йоқ. Муқәддәс язмиларда Иляс
[пәйғәмбәр] һәққидә немә дейилгәнлиги
силәргә аян әмәсму? У Исраиллардин азар
чекип Худаға йелинип: — 3 «И Пәрвәрдигар,
улар Сениң пәйғәмбәрлириңни өлтүрүшти,
қурбангаһлириңни чеқишти. Пәқәт өзүм
ялғузла қалдим, улар йәнә мениңму
җенимни алмақчи болушуватиду», дегән. 4
Худаниң униңға қайтурған калами қандақ
болди? У: «Баалға тиз пүкмигән йәттә
миң адәмни Өзүмгә елип қалдим» —
дегән. 5 Худди шуниңдәк, бүгүнки күндиму
Худаниң шапаити билән [Исраилдин] Өзи
таллиған бир «қалди» бар. 6 [Уларниң
таллиниши] шапаәт билән болған болса,
ундақта өзлириниң әҗир-әмили билән
болған әмәс. Әмәлләрдин болған болса,
шапаәт шапаәт болмай қалатти. 7 Нәтиҗидә
қандақ болди? Исраиллар издигинигә
еришәлмиди, лекин улардин талланғанлар
еришти. Қалғанларниң болса, көңүллири
бихудлаштурулди. 8 Худди муқәддәс
язмиларда ейтилғинидәк: — «Худа уларниң
роһ-қәлбини ғәпләткә салди, Бүгүнгә қәдәр
көзлирини көрмәс, Қулақлирини аңлимас
қилди». 9 Шуниңдәк Давут [пәйғәмбәрму]
мундақ дегән: «Уларниң дәстихини
өзлиригә қапқан вә қапқан болуп, Уларни
путлаштуруп, қилмишлирини өз бешиға

чүшүрсун! 10 Көзлири қараңғулишип,
көрәлмисун; Бәллирини мәңгү руслатмай
пүкүлдүргәйсән!» 11 Ундақта, шуниму
сорайки: [Исраиллар] жиқилип қайтидин
турғузулмаслиққа путлашқанму? Һәргиз
ундақ әмәс! Лекин уларниң тейилип
итаәтсизлик қилғанлиғидин нижат
ят әлликләргә йәткүзүлди. Буниңдин
мәхсәт Исраилларни һәсәткә қозғаштин
ибарәттур. 12 Әнди уларниң тейилип
итаәтсизлик қилиши дунияға асайишлиқ
бәхш әткән болса, шундақла уларниң
зиян тартқини әлләрни бейитқан болса,
ундақта кәлгүсидә уларниң һәммисиниң
толуқ нижатлиққа еришиши дунияға
техиму зор бәхит елип кәлмәмду?! 13
Әнди силәр әлликләргә сөзләватимән; мән
әлликләргә расул сүпитидә бекитилгәндин
кейин, вәзипәмни шан-шәрәплик дәп
улуқлайманки, 14 җанҗигәрлирим
болғанларниң һәситини қозғап, уларниң
бәзилирини қутулдурармәнмекин дегән
үмүттә болимән. 15 Чүнки уларниң
ташливетилгәнлигиниң нәтиҗиси
дунийдики әлләрни Худа билән
енақлаштуруш болса, ундақта уларниң
қобул қилиниши өлүмдин тирилиш
болмай немә? 16 Һосулдин тунҗа болуп
чиққан хемирдики калләк муқәддәс
һесапланса, пүтүн хемир муқәддәс дәп
һесаплиниду. Дәрәқниң йилтизи муқәддәс
болса, шахлириму муқәддәс болиду. 17
Зәйтун дәриғиниң бир нәччә шехи дәрвәқә
сундуриветилгән еди, вә сән явайи зәйтун
көчити болуп, уларниң орниға уландиң.
Мана әнди дәрәқ йилтизидин озуқлуқ
елип, мол ширнисидин бәһримән болғучи
болған екәнсән, 18 әнди сундуруветилгән
әшу шахлардин өзүңни үстүн қилип
махтанма. Махтансаң, шуни унтумиғинки,
сән йилтизни әмәс, йилтиз сени көтирип
қувәтләватиду. 19 Сән әнди: «Шахлар
мениң улинишим үчүн сундуриветилди»
— дейишиң мүмкин. 20 Тоғра, улар
етиқатсизлиқтин сундурулди; сән болсаң,
етиқатиң билән тик турисән; бирақ униңдин
мәғрурланма, әксичә [Худадин] қорқ! 21
Чүнки Худа әйни вақтида бу дәрәқниң
өз шахлирини айимиған екән, сениму
айимаслиғи мүмкин. 22 Мана, [бу ишларда]
Худаниң меһриванлиғиға һәмдә қаттиқ
қол екәнлигигә қара. У Өз йолидин
жиқилип чүшкәнләргә қаттиқ қол еди,
лекин саңа (меһриванлиғида давамлиқ
турсаңла) меһриванлиқ көрсәтмәктә. Ундақ
болмиғанда, сәнму кесип ташлинисән.
23 [Йәһудийларму] етиқатсизлиқта чиң
туривалмиса, әслидики дәрәққә улиниду.
Чүнки Худа уларни қайта улашқа қадирдур.
24 Чүнки әгәр сән явайи зәйтун дәриғидин
кесип елинип, тәбиий қанунийәткә
хилап һалда [бағдики] яхши зәйтун
дәриғигә уланған йәрдә, әслидики бу
тәбиий шахларниң өз дәриғикә улиниши
техиму мүмкинғу?! 25 Қериндашлар,
өзүңларни үстүн вә әқиллиқ чағлаштин
сақлинишиңлар үчүн, вәһий қилинған
шу сирдин хәвәрсиз қелишиңларни
халимайманки, та [Худа таллиған]
Йәһудий әмәсләрниң сани толуқланғичә,
Исраилниң бир қисми таш жүрәкликкә
қалдурулиду; 26 андин пүткүл Исраил
қутқузулиду. Бу тоғрилиқ муқәддәс
язмиларда мундақ йезилған: — «Қутқузғучи
Зиондин келип, Ипласлиқни Яқуптин
йоқ қилиду. 27 Мән уларниң гуналирини
елип ташливәткинимдә, Мана бу улар
билән түзидиған әһдәм болиду». 28 Әнди
хуш хәвәр җәһәттин қариғанда, силәрниң
бәхитиңлар үчүн Йәһудий хәлқи [хуш
хәвәргә] дүшмән қилип бекитилгән; бирақ
Худаниң таллиши җәһәттин қариғанда,
ата-бовилиримиз сәвәвидин сөйүлгәндур.
29 Чүнки Худа Өзи бәргәнлирини вә
чақириқини қайтурувалмайду. 30 Силәр
әлликләрму бир чағларда Худаға итаәт
қилмиған болсаңларму, [Йәһудийларниң]
итаәтсизлигиниң нәтиҗисидә һазир рәһим-
шәпқәткә ериштиңлар. 31 Йәһудийлар
болса итаәт қилмай келиватиду; [Худаниң]
буниңдики мәхсити, силәргә көрсәткән
рәһим-шәпқәт арқилиқ уларниму рәһим-
шәпқәткә ериштүрүштин ибарәттур. 32
Чүнки Худа пүткүл инсанға рәһим-

шәпқәт көрситиш үчүн, һәммәйләнни
итаәтсизликкә солап қойди. (eleēsē g1653)
33 — Аһ! Худаниң даналиғи вә илим-
һекмитиниң бебаһа байлиқлири һәм
һесапсиз чоңқурлуғи! Униң һөкүмилириниң
тегигә йәткили болмас! Униң йоллири
издәп тепиштин шунчә жирақтур! 34
«Кимму Пәрвәрдигарниң ой-муддиалирини
чүшинип йәтти? Кимму Униңға мәслиһәтчи
болалиди?» 35 «Униңға ким авал бир нәрсә
берип, Кейин уни қайтуруп бәр дейәлиди?».
36 Чүнки барлиқ мәвҗудатлар Униңдин
кәлгән, У арқилиқ мәвҗут болуп туриду,
Хәм Униң үчүн мәвҗут болуп туриду.
[Барлиқ] шан-шәрәп әбәткичә Униңға
болғай! Амин. (aiōn g165)

12 Шуңа, әй қериндашлар, Худаниң
рәһимдиллиғи билән силәрдин шуни
өтүнимәнки, тениңларни муқәддәс, Худани
хурсән қилидиған, тирик қурбанлиқ
сүпитидә Униңға беғишлаңлар. Мана бу
силәрниң [Худаға] қилидиған һәқиқий
ибадитиңлардур. 2 Бу дунияниң қелипиға
кирип қалмаңлар, бәлки ой-пикриңларниң
йеңилиниши билән өзгәртилиңлар; ундақ
қилғанда Худаниң яхши, қобул қиларлиқ вә
мукәммәл ирадисиниң немә екәнлигини
испатлап биләләйсиләр. (aiōn g165) 3 Маңа ата
қилинған шапаәткә асасән һәр бириңларға
шуни ейтимәнки, өзүңлар тоғрилиқ
өзәңларда бар болғинидин артуқ ойлимай,
бәлки Худа һәр бириңларға тәқсим қилған
ишәшниң миқдариға асасән салмақлиқ
билән өзүңларни дәңсәп көрүңлар. 4
Чүнки тенимиз көплигән әзалардин тәркиб
тапқан һәмдә һәр бир әзайимизниң
охшаш болмиған рольи болғандәк, 5
бизму көп болғинимиз билән Мәсиһтә бир
тән болуп бир-биримизгә бағлинишлиқ
әза болимиз. 6 Шуниң үчүн бизгә ата
қилинған меһри-шәпқәт бойичә, һәр хил
роһий илтипатлиримизму бар болди.
Бирисигә ата қилинған илтипат вәһийни
йәткүзүш болса, ишәшисиниң даирисидә
вәһийни йәткүзсун; 7 башқиларниң
хизмитини қилиш болса, хизмәт қилсун;
тәлим бериш болса, тәлим бәрсун; 8
риғбәтләндүрүш болса, риғбәтләндүрсун;
сәдиқә бериш болса, мәртлик билән сәдиқә
бәрсун; йетәкләш болса, әстайидиллиқ
билән йетәклисун; хәйрхаһлиқ көрситиш
болса, хошал-хурамлиқ билән қилсун. 9
Меһир-муһәббитиңлар сахта болмисун;
рәзилликтин нәпрәтлиниңлар, яхшилиққа
чиң бағлиниңлар; 10 Бир-бириңларни
қериндашларчә қизғин меһир-муһәббәт
билән сөйүңлар; бир-бириңларни
һөрмәтләп жуқури орунға қоюңлар.
11 Интилишиңларда еринмәңлар, роһ-
қәлбиңлар ялқунлап көйүп туруп, Рәбкә
қулларчә хизмәт қилиңлар. 12 Үмүттә
болуп шатлинип жүрүңлар; мушәққәт-
қийинчилиқларға сәвир-тақәтлик болуңлар;
дуайиңларни һәр қандақ вақитта
тохтатмаңлар. 13 Муқәддәс бәндиләрниң
еһтияжидин чиқиңлар; меһмандостлуққа
интилиңлар; 14 Силәргә зиянкәшлик
қилғучиларға бәхит тиләңлар; пәқәт бәхит
тиләңларки, уларни қарғимаңлар. 15
Шатланғанлар билән биллә шатлиниңлар;
қайғуруп жиғлиғанлар билән биллә
қайғуруп жиғлаңлар. 16 Бир-бириңлар билән
енақ өтүп охшаш ой-пикирдә болуңлар;
нәзириңларни үстүн қилмаңлар, бәлки
төвән тәбиқидики кишиләр билән бериш-
келиш қилиңлар. Өзүңларни данишмән дәп
чағлимаңлар. 17 Һеч кимниң яманлиғиға
яманлиқ билән җавап қайтурмаңлар. Барлиқ
кишиниң алдида ишлириңлар пәзиләтлик
болушқа көңүл қоюңлар. 18 Имканийәтниң
баричә көпчилик билән енақ өтүңлар; 19
интиқам алмаңлар, и сөйүмлүклирим;
уни Худаға тапшуруп Униң ғәзивигә йол
қоюңлар, чүнки [муқәддәс язмиларда]
мундақ йезилған: «Пәрвәрдигар дәйдуки,
интиқам Мениңкидур, [яманлиқ] Мән
қайтуримән». 20 Шуңа әксичә «Дүшминиң
ач болса, уни тойдур, уссиған болса, қандур.
Бундақ қилиш билән «униң бешиға көмүр
чоғини топлап салған болисән». 21 Яманлиқ
алдида баш әгмәңлар, бәлки яманлиқни
яхшилиқ билән йеңиңлар.

13 Һәммә адәм өзлирини идарә қилғучи
һоқуқ егилиригә бойсунсун. Чүнки
Худа тиклимигән һөкүмәт йоқ; қайси
һоқуқ-һөкүмәт мәвжут болсила Худа
тәрипидин тикләнгәндур. 2 Шуниң үчүн,
һоқуқ-һөкүмәткә қаршилиқ қилғучи киши
Худаниң орунлаштурушиға қаршилиқ
қилған болиду. Қаршилиқ қилғучилар
сораққа тартилиду 3 (чүнки һөкүмранлар
яхшилиқ қилғучиларға әмәс, бәлки яманлиқ
қилғучиларға қорқунуч кәлтүриду).
Һөкүмранлардин қорқушни халимаймән
десәң, ундақта яхши әмәл қил. У чағда
һөкүмәт тәрипидидин тәриплинисән. 4
Чүнки һөкүмранлар сениң мәнпәитиң
үчүн Худаниң хизмәтчисидур. Лекин
яманлиқ қилсаң, униңдин қорқушуң
керәк! [Һөкүмран] қилични бекарға
есивалмайду, у яманлиқ қилғучиға Худаниң
ғәзивини көрситидиған жаза бәргүчи
сүпитидә Худаниң хизмәтчисидур. 5
Шуниң үчүн, һөкүмранларға бойсунуш
керәк. Бу, пәқәт жазалиништин сақлиниш
үчүнла әмәс, бәлки пак виждәнлиқ
болуш үчүндур. 6 Мошу сәвәптинму
баж тапшуруңлар; һөкүмранлар болса,
Худаниң мәхсус бу ишларни башқурушқа
бекиткән хизмәткарлиридур. 7 Һәр кимгә
өз тегишлик һәққини төләңлар; ғәллә-
парақ тапшурувалғучиға ғәллә-парақни,
баж жиққучиларға бажни тапшуруңлар;
еһтирамға тегишлик болғанларға еһтирам
қилиңлар, һөрмәт қилишқа тегишлик
болғанни һөрмәт қилиңлар. 8 Бир-
бириңларни сөйүштин башқа, һеч кимгә
һеч нәрсидин қәриздар болмаңлар. Чүнки
башқиларни сөйгән киши Тәврат қанунининң
тәливини әмәлгә ашурған болиду. 9 Чүнки
«зина қилма, қатиллиқ қилма, оғрилиқ
қилма, нәпсанийәтчилик қилма» дегән
пәрһизләр вә булардин башқа һәр қандақ
пәрзләрму, «хошнаңни өзүңни сөйгәндәк
сөйгин» дегән бу әмиргә жиғинчақланған.
10 Меһир-муһәббәткә берилгән [киши] өз
йеқиниға һеч қандақ яманлиқ жүргүзмәйду;
шуниң үчүн, меһир-муһәббәт Тәврат
қанунининң тәливини әмәлгә ашурғучидур.
11 Һазирқи вақитниң җиддийлиғини билип,
шуларни қилиңлар. Чүнки биз үчүн
аллиқачан уйқидин ойғиниш вақит-саити
йетип кәлди. Чүнки дәсләпки етиқат қилған
вақтимизға нисбәтән нижатимиз техиму
йеқинлап қалди. 12 Кечә өтүшкә аз қалди,
күндүз йеқинлашти. Шуңа, қараңғулуқниң
ишлирини ташлап, йоруқлуқниң қурал-
ярақлирини кийәйли. 13 Күндүзгә мувапиқ
диянәтлик һаят кәчүрәйли, әйш-ишрәт вә
шарапхорлуққа, зина вә кәйп-сапаға, җедәл-
мажира вә һәсәтхорлуққа берилмәйли;
14 әксичә өзүңларға Рәб Әйса Мәсиһни
кийивелиңлар вә гунакар әттики арзу-
һәвәсләрни қандақ қандурушни һеч
ойлимаңлар.

14 Етиқати аҗизларни қобул қилиңлар,
лекин улар билән пикирдә талаш-
тартиш қилмаңлар. 2 Бириси һәр қандақ
йемәкликни йейишкә болидиғиниға
ишиниду; лекин йәнә етиқати аҗиз
бириси пәқәт көктатларнила йәйду. 3 Һәр
қандақ йемәкликләрни йәйдиған киши
йемәйдиған кишини кәмситмисун; һәмдә
[бәзи нәрсини] йемәйдиған киши һәр
қандақ йемәкликләрни йәйдиған киши
үстидин һөкүм қилмисун. Чүнки Худа
уни қобул қилған. 4 Башқа бирисиниң
хизмәткари үстидин һөкүм қилғучи сән
ким едиң? Хизмәткарниң тик туруши яки
жиқилип кетишигә пәқәтла өз ғожайини
мәсъулдур. Һәмдә [шу хизмәткарму] тик
туридиған қилиниду — чүнки [хуҗайини]
Рәб уни тик турғузушқа қадирдур. 5 Мәлум
бириси мәлум бир күнни йәнә бир күндин
үстүн көриду, йәнә бириси һәммә күнни
охшаш дәп қарайду. Һәр ким өзиниң
көзқаришиға толуқ ишәши болсун. 6 Мәлум
күнни қәдирләйдиған киши буниң билән
Рәббиниң һөрмитидә уни қәдирләйду.
Бир нәрсини йәйдиған кишиму Рәббиниң
һөрмитидә йәйду, чүнки у өз рисқи үчүн
Худаға тәшәккүр ейтиду. Мәлум нәрсини
йемәйдиған киши йемәйдиғанлиғи билән
өзиниң Рәббиниң һөрмитидә йемәйду, уму
шундақла Худаға тәшәккүр ейтиду. 7 Чүнки

һеч қайсимиз өзимиз үчүн яшимаймиз
вә һеч қайсимиз өзимиз үчүн өлмәймиз;
8 Бәлки әгәр яшисақ, Рәббимиз үчүн
яшаймиз; өлсәк, Рәббимиз үчүн өлимиз.
Шуниң үчүн яшисақму, өлсәкму Рәббимизгә
мәнсуптурмиз. 9 Чүнки Мәсиһниң өлүши вә
тирилиши дәл шу мәхсәт билән болдики,
Униң өлүкләрниң һәм тирикләрниң Рәбби
болуши үчүндур. 10 Ундақта, сән немә үчүн
қериндишиң үстидин һөкүм қилисән? Яки
немә үчүн қериндишиңни мәнситмәйсән?
Чүнки һәммимиз Худаниң сорақ тәхти
алдида туришимиз керәк болиду. 11 Чүнки
[муқәддәс язмиларда] ейтилғинидәк: —
«Пәрвәрдигар дәйдуки: — Өз һаятим билән
қәсәм ичимәнки, Маңа барлиқ тизлар
пүкүлиду, Барлиқ тиллар Мени етирап
қилип мәдһийә оқуйду». 12 Шуңа, һәр
биримиз Худа алдида өзимиз тоғрилиқ
һесап беримиз. 13 Шуниң үчүн, бир-
биримизниң үстидин һөкүм қилғучи
иккинчи бири болмайли. Буниң орниға
шундақ һөкүм-қарарға келиңларки, һәр
қандақ қериндашқа гунаға жиқитидиған
бир нәрсини яки қапқанни қоймаслиқ
керәк. 14 Рәббимиз Әйсада болғанлиғимдин
шуниңға қәтъий ишәндүрүлүп билимәнки,
һәр қандақ нәрсә өзлигидин һарам әмәстур;
лекин бир нәрсини һарам дәп қариған
киши үчүн, у униңға һарамдур. 15 Әгәр
йемәклигиң түпәйлидин қериндишиңни
азапқа қойған болсаң, меһир-муһәббәт
йолида маңмиған болисән. Мәсиһ униң
үчүн Өз җенини пида қилип өлгән, бу
[қериндишиңни] йемәклигиң билән набут
қилма! 16 Әнди силәр яхши дәп қариған
ишларниң яман дейилишигә сәвәпчи болуп
қалмаңлар. 17 Чүнки Худаниң падишалиғи
йемәк-ичмәктә әмәс, бәлки Муқәддәс Роһта
болған һәққанийлиқ, енақлиқ-хатирҗәмлик
вә шатлиқтидур. 18 Буларда яшап Мәсиһкә
хизмәт қилғучи киши Худани хурсән қилиду
вә инсанларниң тәриплишигә сазавәр
болиду. 19 Шуниң үчүн өзимизни енақлиқни
илгири сүридиған вә бир-биримизниң
етиқатини қуруп чиқидиған ишларға
атайли. 20 Йемәкликни дәп Худаниң әҗрини
набут қилмаңлар. Һәммә нәрсә дәрвәқә
һаләлдур; бирақ бириси йегини билән
[етиқатида] путлашса, у униңға яман
һесаплиниду. 21 Шуниң үчүн гөш йейиш,
шарап ичиш, шундақла башқа һәр қандақ
ишларни қилишиң қериндишиңни гунаға
тейилдуридиған, азапқа қойидиған яки
уни аҗизлаштуридиған болса, буларни
қилмиғиниң түзүк. 22 Сениң [мәлум бир
ишни қилишқа] ишәшиң барму? Әнди бу
ишәш Худа билән сениң араңдики иштур.
Өзи қиливатқан ишни тоғра дәп қариған,
шуниңдин виҗданиму әйипкә буйрулмиған
киши немидегән бәхитлик-һә! 23 Лекин
[йемәкликтин] гуманлинип туруп йәнә
шуни йегән киши әйипкә буйрулиду, чүнки
буни ишәш билән йемигән. Ишәштин
болмиған һәр қандақ иш гунадур.

15 Әнди етиқатимиз күчлүк болған
бизләр өзимизни қанаәтләндүрүшнила
ойлимай, бәлки етиқати аҗизларниңму
аҗизлиқлирини көтиришимиз керәк. 2 Һәр
биримиз өз йеқинимизниң етиқатини қуруп
чиқиши үчүн, униң бәхит-бәрикитини
көзләп, уни хурсән қилишқа интиләйли. 3
Чүнки һәтта Мәсиһму Өзини қандурушни
ойлимиған еди. Бу тоғрисида муқәддәс
язмиларда мундақ пүтүлгән: «Сән [Худани]
һақарәт қилғанларниң һақарәтлири Мениң
үстүмгә чүшти». 4 Чүнки бурунда [вәһий
билән] пүтүлгән язмилардики һәр қайси
сөзләр бизгә үгитиш үчүн йезилған болуп,
мәхсити муқәддәс китаплардин кәлгән
сәвир-тақәт вә илһамбәхш арқилиқ биздә
азру-үмүтниң болуши үчүндур. 5 Әнди
сәвир-тақәт вә илһамбәхшниң Егиси Худа
силәрни Мәсиһ Әйсани үлгә қилип, өз
ара бир ой-нийәткә кәлтүргәй; 6 буниң
билән силәр Худани, йәни Рәббимиз Әйса
Мәсиһниң Атисини бир җан бир дил
билән бир еғиздин улуқлиғайсиләр. 7
Шуңа, Мәсиһ силәрни қобул қилип, Худаға
шан-шәрәп кәлтүргинидәк, силәрму бир-
бириңларни қобул қилиңлар. 8 Чүнки
силәргә шуни ейтимәнки, Әйса Мәсиһ
Худаниң ата-бовилирға бәргән вәдилирини

испатлаш үчүн, шу арқилиқ әлләрму
Худаниң рәһим-шәпқитини көрүп уни
улуқлиши үчүн, хәтнә қилинғанларға
Худаниң һәқиқитини йәткүзгүчи хизмәткар
сүпитидә тайинланди. Бу худди [муқәддәс
язмиларда]: — «Шуңа Саңа әлләр арисида
мәдһийә оқуймән, Вә Сениң намиңни
күйләймән» — дәп йезилған еди. 10 Вә
У йәнә: — «Әй әлләр, [Худа]ниң хәлқи
билән биллә шат-хурам болуңлар!» —
дәйду. 11 Вә йәнә У: — «Әй барлиқ әлләр,
Пәрвәрдигарни мәдһийиләңлар, Әй пүткүл
қовмләр, Уни улуқлаңлар!» — дәйду. 12
Йәнә, Йәшая [пәйғәмбәрму] мундақ дәйду: —
«Йәссәниң йилтизи болған киши мәйданға
чиқиду, Әлләргә һакимлиқ қилидиған зат
орнидин туриду; Әлләр дәрвәқә Униңға
үмүт бағлайду». 13 Әнди үмүтниң Егиси
Худа Өзигә ишиниватқанлиғиңлардин
қәлбиңларни толуқ шат-хурамлиқ вә тинич-
хатирҗәмликкә толдурғай, шуниң билән
Муқәддәс Роһниң күч-қудрити билән үмүткә
толуп ташқайсиләр. 14 И қериндашлирим,
көңлүңларниң меһриванлиқ билән
толғанлиғиға, мол билимләр билән толуқ
безәлгәнлигигә, шундақла бир-бириңларға
өз ара җекиләп берәләйдиғанлиғиңларғиму
қайилмән. 15 Шундақ болсиму, Худа маңа
ата қилған шапаәт түпәйлидин мән силәргә
бир қисим тәрәпләрдин нәччә ишларни
әслитип қоюшқа сәл җүръәтлик болуп ушбу
хәтни язмақтимән. 16 Шу шапаәт билән мән
Худаниң хуш хәвирини йәткүзүп каһиндәк
Униң ибадитини һәммә йәрдә вуҗудқа
кәлтүрүш хизмитидә [Йәһудий әмәс]
әлләргә Мәсиһ Әйсаниң хизмәткари болуп
тайинландим. Бу хизмитимниң мәхсити
әлләрниң Худаға сунидиған ибадити
Муқәддәс Роһ арқилиқ пак-муқәддәс
қилинип, Худани хурсән қилидиған
қурбанлиқтәк Униң қобул қилишиға лайиқ
болуши үчүндур. 17 Шуниң үчүн Мәсиһ
Әйсада болғанлиғимдин Худаниң маңа
тапшурғанлиридин пәхирлинимән. 18
Чүнки әлләрниң Худаға итаәт қилиши үчүн
Мәсиһниң маңа қилдурғанлиридин башқа
һеч немини тилға елишқа һәддим әмәс. Сөз
вә әмәлләр арқилиқ, аламәтлик мөҗизиләр
вә карамәтләр арқилиқ, Муқәддәс Роһниң
күч-қудрити билән Йерусалимдин башлап
Иллирикон өлкисигичә айлинип һәммә йәрдә
Мәсиһниң хуш хәвирини толуқ җакалидим.
20 Шундақ қилип башқилар салған һулниң
үстигә бена салмаслиқ үчүн, әзәлдин
Мәсиһниң нами аңланмиған йәрләрдә бу
хуш хәвәрни җакалашқа интилип кәлдим.
21 Бу тоғрисида [муқәддәс язмиларда]
ейтилғинидәк: — «Униңдин хәвәрсиз
болғанлар Уни көриду, Аңлимиғанлар аңлап
чүшиниду». 22 Мана, шу [хизмәтлирим]
сәвәвидин йениңларға беришни көп қетим
ойлиған болсамму, лекин тосулғуларға
учрап баралмидим. 23 Лекин һазир мошу
әтрапларда [хуш хәвәр йәткүзүлмигән]
йәрләр маңа қалмиғанлиқтин, һәмдә
көп жиллардин бери силәрни
йоқлап бериш арзуюм болғанлиқтин,
Испанийәгә беришимда силәрниму
йоқлап өтмәкчимән. Сәпиримдә алди
билән силәр билән көрүшүп, бир мәзгил
һәмраһлиғиңлардин толуқ хошаллинип,
андин силәрниң ярдимиңларда сәпиримни
давамлаштурушумни үмүт қилимән.
25 Бирақ һазир болса Йерусалимға
берип, у йәрдики муқәддәс бәндиләрниң
хизмитидә болушқа кетиватимән. 26
Чүнки Македонийә вә Ахая өлкилиридики
җамаәтләр Йерусалимдики муқәддәс
бәндиләр арисидики йоқсулларға сәдиқә
топлап ярдәм беришни лайиқ көрди.
27 Бу ишни улар бәрһәқ лайиқ көрди;
әмәлийәттә болса улар Йерусалимдикиләргә
қәриздардур. Чүнки әлләр [Йәһудий
қериндашларниң] роһий бәхитлиридин
бәһримән болған болса, маддий җәһәттин
уларға ярдәм беришкә тоғра келиду.
28 Мән бу ишни пүттүргәндин кейин,
йәни [Йерусалимдики] қериндашларниң
[җамаәтләрниң етиқатиниң] бу мевисини
қобул қилишини җәзмәнләштүргәндин
кейин, силәрни йоқлап өтүп Испанийәгә
баримән. 29 Йениңларға барғинимда,
Мәсиһниң толуқ бәхит-берикитини силәргә
елип баридиғанлиғимни билимән. 30

Қериндашлар, Рәббимиз Әйса Мәсиһ вә
[Муқәддәс] Роһниң меһир-муһәббити
билән силәрдин өтүниманки, мән үчүн
Худаға дуа қилип мән билән бирликтә
күрәш қилғайсиләр — 31 мениң Йәһудийә
өлкисидики етиқат қилмиғанларниң
яман нийәтлиридин сақлинишим,
шуниңдәк Йерусалимда инъамни йәткүзүш
хизмитимниң шу йәрдики муқәддәс
бәндиләрниң қобул қилишиға еришиши
үчүн 32 һәмдә ахирда Худа буйруса,
пеқирниң шат-хурамлиқ билән йениңларға
берип, силәр билән ортақ истираһәт
қилишимиз үчүнму дуа қилғайсиләр. 33
Аманлиқ-хатирҗәмлик Егиси болған Худа
һәммиңлар билән биллә болғай! Амин!

16 Кәнхриа шәһиридики җамаәтниң
хизмәтчиси сиңлимиз Фибини силәргә
тәвсийә қилип тонуштуримән; 2 уни
муқәддәс бәндиләргә лайиқ Рәбниң
муһәббитидә қобул қилип күтүвалғайсиләр,
униң һәр қандақ ишта силәргә һаҗити
чүшсә, униңға ярдәм қилғайсиләр. Чүнки
у өзиму нурғун кишиләргә, җүмлидин
маңиму чоң ярдәмчи болған. 3 Мән
билән биргә ишлигән, Мәсиһ Әйсада
болған хизмәтдашлирим Приска билән
Аквилаға салам ейтқайсиләр 4 (улар
мени дәп өз һаятиниң хейим-хәтиригә
қаримиди. Һәм ялғуз мәнла әмәс, бәлки
әлләрдики барлиқ җамаәтләрму улардин
миннәтдардур). 5 Уларниң аилисидә җәм
болидиған җамаәткиму салам ейтқайсиләр.
Асия өлкисидин Мәсиһкә етиқатта әң
дәсләпки мевә болуп чиққан, сөйүмлүгүм
Епәниткә салам ейтқайсиләр. 6 Силәр
үчүн көп әҗир сиңдүргән Мәрйәмгә салам
ейтқайсиләр. 7 Мән билән зиндандаш болған,
Йәһудий қериндашлирим Андроникус вә
Юняға салам ейтқайсиләр. Улар мәндин
авал Мәсиһтә болған болуп, расуллар
арисидиму абройлуқтур. 8 Рәббимиздә
болған сөйүмлүгүм Амплиятқа салам
ейтқайсиләр. 9 Биз биргә ишлигән
Мәсиһтә болған хизмәтдишимиз Урбанус
вә сөйүмлүгүм Стахусларға салам
ейтқайсиләр. 10 Синақлардин өткән,
Мәсиһтә садиқ испатлинип кәлгән Апелисқа
салам ейтқайсиләр. Аристовулусниң
аилисидикиләргә салам ейтқайсиләр.
11 Йәһудий қериндишим Һеродийонға,
Наркисниң аилисидикиләрдин Рәбдә
болғанларға салам ейтқайсиләр. 12
Рәбниң хизмитидә җапа тартиватқан
Трифена вә Трифоса ханимға салам
ейтқайсиләр. Рәбниң хизмитидә нурғун
җапа тартқан сөйүмлүк [сиңлим] Пәрсисқа
салам ейтқайсиләр. 13 Рәбдә талланған
Руфусқа вә униң маңиму ана болған
анисиға салам ейтқайсиләр. 14 Асинкритус,
Филигон, Һәрмис, Патробас, Һермас вә
уларниң йенидики қериндашларға салам
ейтқайсиләр. 15 Филологус вә Юляға, Нериус
вә сиңлисиға, Олимпас вә уларниң йенидики
барлиқ муқәддәс бәндиләргә салам
ейтқайсиләр. 16 Бир-бириңлар билән пак
сөйүшләр билән саламлишиңлар. Мәсиһниң
һәммә җамаәтлиридин силәргә салам! 17
Қериндашлар, силәрдин шуни өтүниманки,
силәр үгәнгән тәлимгә қарши чиққан,
араңларда ихтилапларни пәйда қилидиған
вә адәмни етиқат йолидин тейилдуридиған
кишиләрдин пәхәс болуңлар, улардин нери
болуңлар. 18 Бундақ кишиләр Рәббимиз
Мәсиһкә әмәс, бәлки өз қарниға қул болиду;
улар силиқ-сипайә гәпләр вә хушамәт
сөзлири билән саддиларниң қәлбини
аздуриду. 19 Силәрниң Рәбкә болған
итаәтмәнлигиңлардин һәммәйлән хәвәр
тапти. Шуңа әһвалиңлардин шатлинимән;
шундақтиму, яхши ишлар җәһәттә ақил
болушуңларни, яман ишларға нисбәтән
надан болушуңларни халаймән. 20 Аманлиқ-
хатирҗәмлик Егиси болған Худа узун
өтмәй Шәйтанни аяқ астиңларда йәнҗийду.
Рәббимиз Әйсаниң меһри-шәпқити силәргә
яр болғай! 21 Хизмәтдишим Тимотий,
Йәһудий қериндашлирим Лукюс, Ясон вә
Соспатирлардин силәргә салам. 22 (ушбу
хәткә қәләм тәврәткүчи мәнки Тәртийму
Рәбдә силәргә салам йоллаймән). 23 Маңа вә
өйидә дайим жиғилидиған пүтүн җамаәткә
саһибханлиқ қилидиған Гаюстин силәргә

салам. Шәһәрниң ғәзничиси Ерастус силәргә
салам йоллайду, қериндишимиз Кувартусму
шундақ. 24 Рәббимиз Әйса Мәсиһниң меһри-
шәпқити һәммиңларға яр болғай! Амин! 25
Узун заманлардин буян сүкүттә сақлинип
кәлгән сирниң вәһий қилиниши бойичә,
мениң арқилиқ йәткүзүлгән бу хуш хәвәр,
йәни Әйса Мәсиһниң җакалиниши билән
силәрни мустәһкәмләшкә қадир Болғучиға
[шан-шәрәп болғай]! (aiōnios g166) 26 Сир
болса инсанларни етиқаттики итаәтмәнлик
йолиға елип бериш үчүн, мәңгү һаят
Худаниң әмригә бенаән һәм беваситә
һәм бурунқи пәйғәмбәрләрниң йезип
қалдурғанлири арқилиқ, һазир барлиқ
әлләргә вәһий қилинди; (aiōnios g166) 27 шундақ
қилған бирдин-бир дана Болғучи Худаға
Әйса Мәсиһ арқилиқ шан-шәрәп әбәдил-әбәт
болғай! Амин! (aiōn g165)

Коринтликларға 1

1 Худаниң ирадиси билән Мәсиһ Әйсаниң
расули дәп чақирилған мәнки Павлустин
вә қериндишимиз Состенистин Коринт
шәһиридики җамаәткә, Мәсиһ Әйсада пак-
муқәддәс қилинип, «муқәддәс бәндилирим»
дәп чақирилғанларға вә шуниңдәк һәр
йәрләрдә Рәб Әйса Мәсиһниң (У уларға вә
бизгә мәнсуп!) намиға нида қилғучиларниң
һәммисигә салам! 3 Атимиз Худа һәм
Рәб Әйса Мәсиһтин силәргә меһри-шәпқәт
вә хатирҗәмлик болғай! 4 Худаниң
Мәсиһ Әйсада силәргә ата қилинған
меһри-шәпқити түпәйлидин Худайимға
һәрдайим тәшәккүр ейтимән; 5 буниң
билән силәр Униңда һәр тәрәптә, һәр
қандақ сөздә, һәр тәрәптики билимләрдә
бай қилинғансиләр, 6 худди Мәсиһниң
гувалиғи силәрдә тәстиқланғандәк. 7
Шуниң билән силәрдә һәр қандақ роһий
илтипат кәмлик қилмастан, Рәббимиз Әйса
Мәсиһниң аян қилинишини күтисиләр; 8 У
йәнә силәрни ахирғичә мустәһкәмләйдуки,
Рәб Әйса Мәсиһниң күни кәлгичә әйипсиз
сақлинисиләр; 9 Худа сөзидә турғучидур
— силәрни Өз Оғли Рәб Әйса Мәсиһниң
сирдаш-һәмдәмлигигә чақирғучи дәл
Униң Өзидур. 10 Әнди мән силәрдин
Рәббимиз Әйса Мәсиһниң нами билән шуни
өтүнимәнки, и қериндашлар, гепиңлар бир
йәрдин чиқсун, араңларда бөлгүнчилик
болмисун, бир пикирдә, бир нийәттә камил
бирләштүрүлүңлар; 11 Чүнки Кловиниң
аилисидикиләрниң маңа силәр тоғраңларда
ейтишичә, и қериндашлирим, араңларда
талаш-тартишлар бар екән. 12 Демәкчи
болғиним шуки, һәр бириңлар: «Мән
Павлусниң тәрәпдари», «Мән Аполлосниң
тәрәпдари», «Мән Кефасниң тәрәпдари» вә
«Мән Мәсиһниң тәрәпдари» дәватисиләр.
13 Әҗәба, Мәсиһ бөлүнгәнмикән? Силәр
үчүн крестләнгән адәм Павлусмиди? Силәр
Павлусниң намиға чөмүлдүрүлдүңларму?
14 Мән Худаға тәшәккүр ейтимәнки,
араңлардин Криспус билән Гаюстин башқа
һеч қайсиңларни чөмүлдүрмидим; 15
шуниң билән һеч ким мени өзиниң намида
адәмләрни чөмүлдүрди, дейәлмәйду.
16 Дурус, мән йәнә Истифанасниң
өйидикиләрниму чөмүлдүрдүм; башқа
бирәвни чөмүлдүргинимни әсләлмәймән.
17 Чүнки Мәсиһ мени адәмләрни
чөмүлдүрүшкә әмәс, бәлки хуш хәвәрни
җакалашқа әвәтти; уни җакалаш болса
инсанниң һекмәтлик сөзлири билән
болмаслиғи керәк; ундақ болғанда
Мәсиһниң кресттики [қурбанлиғиниң]
күчи йоқитилған болиду. 18 Чүнки
кресттики қурбанлиғи тоғрилиқ сөз-калам
һалакәткә кетиватқанларға ахмақлиқ, амма
қутулдурулуватқан бизләргә Худаниң күч-
қудритидур. 19 Чүнки мундақ пүтүлгәнки,
«Мән данишмәнләрниң данишмәнлигини
йоқитимән, ақилларниң ақиллиғини чәткә
қақимән». 20 Ундақта, данишмәнләр қени?
Тәврат өлималири қени? Бу дунийадики
бәс-муназирә қилғучилар қени? Худа
бу дунийадики даналиқни ахмақлиқ дәп
көрсәткән әмәсму? (aiōn g165) 21 Чүнки
Худа даналиғи билән бекиткини бойичә,
дуния өз даналиғи арқилиқ Худани
тонумиған, шуңа Худа әхмиқанә дәп
қаралған, җакалиниватқан сөз-калам
арқилиқ униңға ишәнгүчиләргә ниҗатлиқ
йәткүзүшни лайиқ көргән. 22 Чүнки
Йәһудийлар мөҗизилик аламәтләрни,
греклар болса «даналиқ»ни тәләп қилиду;
23 амма биз болсақ Мәсиһни, йәни
крестләнгән Мәсиһни җакалаймиз; бу
Йәһудийларға нисбәтән бизарлиқ иш,
әлләргә нисбәтән әхмиқанилик дәп
қарилиду; 24 амма чақирилғанлар үчүн
ейтқанда, мәйли Йәһудийлар болсун яки
греклар болсун, Мәсиһ Худаниң күч-
қудрити вә Худаниң даналиғидур. 25 Чүнки
Худаниң әхмиқанилиги инсанларниң
даналиғидин үстүндур, Худаниң аҗизлиғи
инсанларниң күчидин үстүндур. 26 Чүнки,
и қериндашлар, силәрниң чақирилған
вақиттики һалиңлар үстидә ойлинип
бекиңлар; чақирилғанлар арисида инсаний
тәрәптин дана қаралғанлар анчә көп

әмәс, күч-һоқуққа егә болғанлар анчә
көп әмәс, ақсүнәкләр анчә көп әмәс
еди; 27 бәлки Худа даналарни хиҗаләткә
қалдуруш үчүн бу дуниядики ахмақ
саналғанларни талливалди; күчлүкләрни
хиҗаләткә қалдуруш үчүн бу дуниядики
аҗиз саналғанларни талливалди; 28 У
йәнә бу дуниядики қәдирсизләрни, пәс
көрүлидиғанларни талливалди, «йоқ
болған нәрсиләр»ни мәвҗут шәйиләрни
йоққа чиқириветиш үчүн талливалди.
29 Униң мәхсити Худа алдида һеч әт
егиси махтанмаслиқ үчүндур. 30 Амма
Униң тәрипидин силәр Мәсиһ Әйсада
турисиләр; У бизгә Худадин кәлгән
даналиқ, һәққанийлиқ, пак-муқәддәслик вә
һөрлүк-азатлиқ қилинғандур; 31 шуниңдәк
[Тәвратта] пүтүлгәндәк: «Пәхирлинип
махтиғучи болса Рәбдин пәхирлинип
махтисун!».

2 Мән болсам, и қериндашлар, йениңларға
барғинимда, Худаниң гувалиқини
жакалаш үчүн һеч гәпданлиқ яки әқил-
даналиқ ишлитип кәлгән әмәсмән; 2 чүнки
мән араңларда Әйса Мәсиһдин башқа, йәни
крестләнгән Мәсиһдин башқа һеч немини
билмәсликкә бәл бағлиған едим; 3 мән
араңларда болған вақтимда аҗизлиқта,
қорқунучта вә титригән һаләттә болаттим;
4 мениң сөзлирим һәм жакалишим болса
адәмни қайил қилғидәк инсаний даналиқ
сөзләр билән әмәс, бәлки Роһниң аламәт
көрситишлири вә күч-қудрәт билән
болған еди. 5 Буниңдин мәхсәт силәрниң
етиқатиңлар инсаний даналиққа әмәс,
бәлки Худаниң күч-қудритигә бағлансун
дегәндин ибарәт еди. 6 Һалбуки, камаләткә
йәткәнләр арисида биз даналиқни баян
қилимиз; бу даналиқ бу дәвирдики даналиқ
әмәс, яки бу дәвирдики һөкүмранларниң
даналиғи әмәс (улар заваллиққа йүз
тутқандур); (aiōn g165) 7 амма биз бир сирни
ашкарилап, Худаниң бир даналиқини баян
қилимиз; Худа әслидә ашкарә қилинмиған
бу даналиқни барлиқ дәвирләрдин бурун
бизниң шан-шәрәпкә муйәссәр болушимиз
үчүн бекиткән еди. (aiōn g165) 8 Бу даналиқни
бу дәвирдики һөкүмранларниң һеч қайсиси
чүшинип йәтмигән еди; уни чүшинип
йәткән болса, шан-шәрәпниң Егиси болған
Рәбни крестлимигән болатти. (aiōn g165) 9
Һалбуки, [Тәвратта] пүтүлгәнндәк: — «Өзини
сөйгәнләргә Худаниң тәйярлиғанлири
— Дәл һеч қандақ көз көрмигән, Һеч
қандақ қулақ аңлимиған, Һеч қандақ
көңүл ойлап бақмиған нәрсиләрдур».
10 Амма бу нәрсиләрни Худа Роһи
арқилиқ аян қилди; чүнки Роһ болса
һәммә ишларни, һәтта Худаниң чоңқур
тәглирини инчикиләп излигүчидур; 11
Чүнки инсанларда, инсанниң көңлидикини
билгүчи шу инсанниң роһидин башқа
нәрсә барму? Шуниңға охшаш, Худаниң
Роһидин башқа, Худаниң көңлидикилирини
билгүчи йоқтур. 12 Амма бизниң қобул
қилғинимиз болса бу дуниядики роһ
әмәс, бәлки Худадин кәлгән Роһтур; дәл
шундақ болғачқа биз Худа тәрипидин бизгә
сехийлиқ билән ата қилинған нәрсиләрни
билип йетәләймиз. 13 Бу иш-шәйиләрни
инсаний даналиқтин үгитилгән сөзләр
билән әмәс, бәлки [Муқәддәс] Роһтин
үгитилгән сөзләр билән, роһий ишларни
роһий сөзләр билән чүшәндүрүп сөзләймиз.
14 Амма «җанға тәвә» киши Худаниң
Роһиниң ишлирини қобул қилмайду, чүнки
бу ишлар униңға нисбәтән әхмиқаниликтур;
у уларни һеч чүшинип йетәлмәйду, чүнки
улар роһ билән пәриқ етилип баһалиниши
керәктур. 15 Роһқа тәвә киши һәммә
ишларға баһа берәләйду; амма униңға болса
һеч ким баһа берәлмәйду. 16 Чүнки ким
Рәбниң ой-көңлини чүшинип йетип, Униңға
мәслиһәтчи болалисун? Амма биз болсақ
Мәсиһниң ой-көңлигә егимиз.

3 Лекин мән, и қериндашлар, Роһқа тәвә
кишиләргә сөз қилғандәк силәргә сөз
қилалмай келиватимән; әксичә силәрни
әткә тәвә кишиләр, Мәсиһдә болған
бовақ һесаплап силәргә сөзләшкә мәҗбур
болдум. 2 Мән силәргә сүт ичкүздүм,
гөшни йегүзмидим; чүнки силәр гөшни

һәзим қилалмайттиңлар, шундақла
һазирму техи һәзим қилалмайсиләр; 3
Чүнки силәр йәнила әткә тәвәдурсиләр.
Араңларда һәсәтхорлуқ вә талаш-тартишлар
бар болғачқа, силәр әткә тәвә әмәсму,
инсанларчә меңиватмамсиләр? 4 Чүнки
бириси «Мән Павлус тәрәпдари», башқа
бириси «Мән Аполлос тәрәпдари» десә,
силәр пәқәт инсанларниң йолида маңған
болуп қалмамсиләр? 5 Аполлос дегән
ким? Павлус ким еди? Биз пәқәт силәрниң
етиқатиңларға васитичи болдуқ, халас; һәр
биримиз пәқәт Рәб бизгә тәқсим қилғини
бойичә вәзипә ада қилидиған хизмәткарлар,
халас, шундақ әмәсму? 6 Мән тиктим,
Аполлос суғарди; амма өстүргүчи болса
Худадур. 7 Шуңа тиккүчи һеч немигә һесап
әмәс, суғарғучиму һеч немигә һесап әмәс,
пәқәт өстүргүчи Худа Өзи һәммидур. 8
Амма тиккүчи вә оса қилғучи болса бир
мәхсәттидур; шундақтиму һәр бири өз әҗри
бойичә инъамини қобул қилиду. 9 Чүнки
биз Худаға тәвә меһнәтдаштурмиз; силәр
болсаңлар Худаниң бағ-етизи, Худаниң
қурулушисиләр. 10 Худаниң маңа тәқсим
қилған меһри-шәпқити бойичә, худди уста
мемардәк һул салдим, андин башқа бириси
униң үстигә қуруватиду. Амма һәр бир
қурғучи қандақ қуруватқанлиғиға еһтият
қилсун. 11 Чүнки селинған һулни, йәни
Әйса Мәсиһдин башқа һеч қандақ һулни
селишқа болмайду. 12 Әнди бириси бу һул
үстигә алтун, күмүч, қиммәтлик ташлар,
яғач, чөпләр, саман салса, 13 һәр бириниң
сиңдүргән әҗриниң қандақлиғи көрүниду;
чүнки шу күни уни ашкарә қилиду, чүнки
униң маһийити отта көрүлиду; от һәр
бир кишиниң әҗрини, қандақ маһийәттин
болғанлиғини синайду. 14 Бирисиниң
һул үстигә қурған иши пухта сақлинип
қалса, у инъамға еришиду; 15 Бирисиниң
қурғини көйүп кәтсә, у зиян тартиду;
у өзи қутулиду, амма гоя оттин өтүп
қутулған бирисигә охшап қалиду. 16
Әҗәба, өзүңларниң Худаниң ибадәтханиси
екәнлигиңларни вә Худаниң Роһиниң
силәрдә турғанлиғини билмәмсиләр? 17
Бириси Худаниң ибадәтханисини харап
қилса, Худа уни харап қилиду; чүнки
Худаниң ибадәтханиси пак-муқәддәстур,
силәр дәл шундақсиләр. 18 Һеч ким өз-
өзини алдимисун; бириси өзини бу дәвирдә
дана дәп саниса, надан болуп қалсун; шуниң
билән у дана болиду. (aiōn g165) 19 Чүнки
бу дуниядики даналиқ Худаға нисбәтән
ахмақлиқтур; чүнки: — «У данишмәнләрни
өз һейлигәрлигиниң қапқиниға алиду»,
дәп вә йәнә: «Рәб данишмәнләрниң ой-
хияллириниң тутами йоқлуғини билиду»
дәп пүтүклүктур. 21 Шуңа һеч ким инсан
дегәнләрни пәхирлинип даңлимисун; чүнки
һәммә мәвҗудатлар силәргә тәвәдур; 22
Павлус болсун, Аполлос болсун, Кефас
болсун, дуния-җаһан болсун, һаят болсун,
өлүм болсун, һазирқи ишлар болсун,
кәлгүси ишлар болсун, һәммиси силәргә
мәнсуптур; 23 силәр болсаңлар Мәсиһниң,
Мәсиһ болса Худаниңкидур.

4 Бириси биз тоғрилиқ бир немә демәкчи
болса, бизни Мәсиһниң хизмәткарлири
вә Худаниң сирлири аманәт қилинған
ғоҗидарлар дәп билсун. 2 Әнди ғоҗидар
дегәнләрдин тәләп қилинидиғини шуки,
улар вападар-садиқ болуши керәктур.
3 Амма мән силәр тәрипиңлардин яки
башқа һәр қандақ инсаний сот тәрипидин
сүрүштүрүп баһалансам, бу мән үчүн
зиғирчилик иш; мән һәтта өзүм тоғрилиқ
сүрүштүрүп олтармаймән. 4 Чүнки
виҗданим әйипләйдиған һеч қандақ
ишлиримдин хәвирим йоқ; амма бу
ишниң өзи мени һәққаний дәп ақлимайду;
мени сүрүштүрүп баһалиғучи болса
Рәбдур. 5 Шуңа вақти-саити кәлмигичә,
йәни Рәб кәлмигичә һеч иш тоғрилиқ
һөкүм чиқармаңлар; Рәб кәлгәндә у
қараңғулуқтики йошурун ишларни
ашкарилайду, қәлб-диллардики барлиқ
ой-нийәтләрни аян қилиду; шу чағда
һәр бири Худа тәрипидин тәриплиниду.
6 Амма, и қериндашлар, бу ишларни
силәрниң мәнпәәтиңларни дәп өзүмгә вә
Аполлосқа тәтбиқлидим; мәхсәт силәр

биз арқилиқ «пүтүлгәнниң даирисидин
һалқип кәтмәңлар» дегән савақни
үгинишиңлар, шундақла һеч қайсиңларниң
мәлум бирисини башқа бирисидин
үстүн дәп пәхирлинип тәкәббурлишип
кәтмәслигиңлар үчүндур. 7 Чүнки ким
сени башқа бирисидин үстүн қилиду?
Саңа ата қилинған нәрсидин башқа сәндә
йәнә немә бар? Һәммә саңа берилгән
турса, немишкә «Мәндә әсли бар еди» дәп
пәхирлинип көрәңләп кетисән? 8 Силәр
аллиқачан тоюнуп кәттиңлар! Аллиқачан
бейип кәттиңлар! Силәр бизсиз падишалар
болуп һөкүм сүрдуңлар! Кашки силәр
һәқиқәтән һөкүм сүргән болсаңлариди
— ундақта биз силәр билән биллә һөкүм
сүргән болаттуқ! 9 Чүнки Худа расуллар
болған бизләрни өлүмгә мәһкүм болған
адәмләрдәк әң ахирға қоюп сазайи қилип
оттуриға чиқарған, дәп ойлаймән; чүнки
биз пүткүл аләмгә, йәни һәм пәриштиләргә
һәм инсанларға бир хил тамашә болдуқ.
10 Биз Мәсиһ үчүн ахмақ саналғанлармиз,
амма силәр Мәсиһдә данасиләр! Биз аҗиз,
амма силәр күчлүксиләр; силәр иззәтлик,
амма биз хар; 11 Һазирқи дәқиқигичә ач-
ялаңач, чаңқап жүрмәктимиз, думбалинип,
сәргәрдан, макансиз болуп жүрмәктимиз;
12 өз қолимиз билән ишләп җапа
тартмақтимиз; аһанәткә қалғанда яхшилиқ
тиләватимиз; зиянкәшликкә учриғанда,
чидаватимиз; 13 төһмәткә учриғанда, [биз
уларни] чирайлиқчә [товиға] үндәймиз;
биз җаһанниң дашқили, инсанларниң
сүпүрүндиси дәп қариливатимиз, та
һазирғичә шундақ. 14 Бу ишларни
йезишим, силәрни хиҗаләткә қалдуруш
үчүн әмәс, бәлки сөйүмлүк балилирим
сүпитидә силәргә несиһәт қиливатимән;
15 чүнки силәрниң Мәсиһдә түмәнлигән
тәрбийилигүчилириңлар болсиму,
силәрниң атаңлар көп әмәстур; чүнки мән
Мәсиһ Әйсада болуп силәрни хуш хәвәр
арқилиқ төрәлдүрүп ата болдум. 16 Шуңа
мән силәрдин өтүнимәнки, мени үлгә
қилиңлар. 17 Дәл бу сәвәптин мән Рәбдә
болған өз сөйүмлүк вә ишәшлик оғлум
Тимотийни йениңларға әвәттим; һәр қайси
җайлардики җамаәттә үгәткәнлиримгә
әгишип, у силәргә Мәсиһдә болған йоллирим
тоғрилиқ әслитиду. 18 Амма бәзилириңлар,
«Павлусни йенимизға кәлмәйду», дәп
көрәңләп кәттиңлар; 19 бирақ Рәб буйруса
мән пат арида йениңларға баримән;
шу чағда мән көрәңләп кәткәнләрниң
сөзлирини әмәс, бәлки уларда болған
күч-қудрәтни көрүп бақай. 20 Чүнки
Худаниң падишалиғи сөздә әмәс, бәлки күч-
қудрәттә испатлиниду. 21 Әнди немини
халайсиләр? Йениңларға таяқ көтирип
беришимниму, яки меһир-мулайимлиқ
роһида беришимниму?

5 Һәртәрәптин шу аңлиниватидуки,
араңларда бузуқчилиқ бар екән — бундақ
бузуқчилиқ һәтта таипиләр арисидиму
тилға елинмайду — у болсиму бирисиниң
өз атисиниң аялиға чеқилиштин ибарәт. 2
Амма силәр йоғинап көрәңләп кәттиңлар! Бу
рәзил ишни садир қилған киши аримиздин
қоғливетилсун дәп өкүнүшүңларға тоғра
кәлмәмду!? 3 Чүнки гәрчә тәндә силәр билән
биллә болмисамму, амма роһта силәр билән
биллә болуш сүпитидә аллиқачан шундақ
мән шу һөкүмни чиқардимки, 4 (һәммиңлар
Рәб Әйса Мәсиһниң намида җәм болғанда,
өзүмниң роһум силәр билән болуп,
Рәббимиз Әйса Мәсиһниң күч-қудритигә
тайинип) — 5 шундақ қилған кишиниң
әтлири һалак қилинсун, шуниң билән униң
роһи Рәб Әйсаниң күнидә қутқузулуши
үчүн Шәйтанниң илкигә тапшурулсун. 6
Силәрниң чоңчилиқ қилғиниңлар яхши
әмәс. «Кичиккинә хемиртуруч пүткүл
хемирни болдуруп йоғинитиду» дәп
билмәмсиләр? 7 Кона хемиртуручни
чиқириветиңлар; шуниң билән силәр әсли
хемиртуручсиз хемирдәк йеңи бир зугула
болисиләр; чүнки «өтүп кетиш һейти»[дики
қозимиз] болған Мәсиһ қурбанлиқ қилинди;
8 шуңа һейтни яман нийәтлик вә рәзиллик
болған хемиртуруч билән әмәс, бәлки
сәмимийлик вә һәқиқәт болған петир
нан билән тәнтәнә қилип өткүзәйли. 9

Мән [алдинқи] хәттә силәргә бузуқчилиқ
қилғучилар билән арилашмаңлар дәп
язған едим; 10 амма бу дегиним бу
дунийадики бузуқчилиқ қилғучилар,
яки нәпсанийәтчиләр, яки каззаплар
яки бутпәрәсләр билән арилашмаңлар
дегиним әмәс; ундақ болғанда дунийадин
айрилишқа мәҗбур болаттиңлар; 11 амма
һазирқи бу хетимдә язғиним шуки, өзини
«қериндаш» дәп ативалған амма шундақла
бузуқлуқ қилғучи, нәпсанийәтчи, бутпәрәс,
һарақкәш яки каззап болса, ундақ бир
киши билән арилашмаңлар, һәтта униң
билән һәмдәстиханму болмаңлар. 12
Сирттикиләрни һөкүм чиқирип бир тәрәп
қилишниң мән билән немә мунасивити?
Лекин ичиңлардикиләрни өзүңлар һөкүм
чиқирип бир тәрәп қилиш силәрниң
ишиңлар әмәсму? 13 Лекин сирттикиләрниң
үстигә болса Худа Өзи һөкүм чиқириду.
Шуңа «бу рәзил адәмни араңлардин
чиқириветиңлар».

6 Силәрниң араңларда өз ара аразлиқ
иш болса, уни муқәддәс бәндиләрниң
бир тәрәп қилишиға тапшурмай,
һәққанийсизларниң алдида дәвалишишқа
петиналамсиләр? 2 Муқәддәс бәндиләрниң
дунияни сорақ қилидиғанлиғини
билмәмсиләр? Әгәр дунияни силәр сорақ
қилидиған иш болса, әнди зиғирчилик
ишларни һәл қилишқа яримамсиләр?
3 Пәриштиләр үстидинму һөкүм
чиқиридиғанлиғимизни билмәмсиләр?
Шундақ болған екән, бу һаяттики ишларни
һәл қилиш қанчилик иш еди? 4 Силәрдә
мошу һаяттики ишлар үстидин һөкүм
қилиш зөрүр тепилғанда, җамаәт арисида
төвән дәп қаралғанларни уни һәл қилишқа
салмамсиләр? 5 Мошуларни силәрни
хиҗаләткә қалдуруш үчүн дәватимән.
Әҗәба, араңларда өз қериндашлири
оттурисида һөкүм чиқарғидәк дана киши
йоқму, һәтта бириму йоқму? 6 Униң орнида,
қериндаш билән қериндаш дәвалишиватиду,
— вә капирлар алдида шундақ қилиду!
7 Әмәлийәттә өз араңларда дәваларниң
болғанлиғиниң өзи силәргә нисбәтән
бир әйиптур. Немишкә увалчилиққа
чидимайсиләр? Немишкә наһәқчиликкә йол
қоймайсиләр? 8 Әксичә, силәр наһәқчилик
қиливатисиләр, хиянәт қиливатисиләр,
йәнә келип қериндашлириңларға шундақ
қилисиләр! 9 Һәққанийсизларниң
Худаниң падишалиғиға варислиқ
қилалмайдиғанлиғини билмәмсиләр?
Алдинип кәтмәңлар! Бузуқчилиқ
қилғучилар, бутпәрәсләр, зина қилғучилар,
бәччивазлар, башқа әрләр билән бузуқлуқ
қилғучилар, 10 оғрилар, нәпсанийәтчиләр,
һарақкәшләр, төһмәтхорлар яки алдамчи-
каззаплар Худаниң падишалиғиға варислиқ
қилалмайду; 11 бәзиңлар дәрвәқә шундақ
болғансиләр; амма силәр Рәб Әйса Мәсиһниң
намида вә Худайимизниң Роһи билән
жуюлдуңлар, пак-муқәддәс қилиндиңлар,
һәққаний қилиндиңлар. 12 «Һәммә нәрсә
маңа һалалдур», амма һәммә нәрсә
пайдилиқ болувәрмәйду; «һәммә нәрсә маңа
һалалдур», амма мән һеч қандақ нәрсиниң
хумариға қул болмаймән. 13 «Йемәкликләр
аш қазан үчүн, аш қазан болса йемәкликләр
үчүндур»; амма Худа у вә бу һәр иккисини
йоққа чиқириду; тән болса бузуқчилиқ үчүн
әмәс, бәлки Рәб үчүндур; Рәб тән үчүндур.
14 Худа Рәбни тирилдүрди, шуниңдәк
бизниму Өз қудрити билән өлүмдин
тирилдүриду. 15 Тениңларниң Мәсиһниң
әзалири екәнлигини билмәмсиләр? Ундақта,
Мәсиһниң әзалирини елип, паһишә аялниң
әзалири қилсам боламду? Һәргиз болмайду!
16 Ким паһишә аял билән бағланған
болса униң билән бир тән болиду, дәп
билмәмсиләр? Чүнки «[әр-аял] иккиси бир
тән болиду» — дейилгән еди. 17 Амма Рәбгә
бағланғучи болса Униң билән бир роһтур.
18 Бузуқлуқтин қечиңлар. «Инсанларниң
һәр бир садир қилған гунайи өз тениниң
сиртида болиду!» — амма бузуқлуқ садир
қилғучи өз тенигә қарши гуна қилиду.
19 Силәрниң тениңлар силәрни туралғу
қилған, Худа тәрипидин силәргә илтипат
қилинған Муқәддәс Роһниң ибадәтханиси,
силәр өзүңларни өзүмниңки әмәс дәп

билмәмсиләр? 20 Чүнки силәр чоң бәдәл
билән сетивелинғансиләр; шуңа тениңларда
Худани улуқлаңлар.

7 Әнди һазир силәр хетиңларда оттуриға
қойған соалларға келәйли, — «Әр аял
затиниң тенигә тәгмисә яхшидур». 2
Дурус. Амма бузуқчилиқлардин сақлиниш
үчүн, һәр бир әркәкниң өзиниң аяли
болсун, һәр бир аялниң өзиниң ери
болсун. 3 Әр аялиға нисбәтән әрлик
мәҗбурийитини ада қилсун, аялму еригә
нисбәтән аяллиқ мәҗбурийитини ада
қилсун. 4 Аял өз тениниң егиси әмәс, бәлки
ери униң егисидур; шуниңға охшашла,
әр өз тениниң егиси әмәс, бәлки аяли
униң егисидур. 5 Пәқәт пүтүн зеһниңлар
билән дуаларға берилиш мәхситидә өз
мақуллуғуңлар билән вақтинчә биргә
ятмаслиққа келишкәндинла башқа, әр-аял
өз ара бир-бириниң җинсий һәқ-тәливини
рәт қилмисун. Шундақ алаһидә мәзгилдин
кейин йәнә биргә болуңлар. Болмиса,
өзүңларни тутувалалмайдиғанлиғиңлардин
Шәйтан силәрни аздуруш пурситини
тепиши мүмкин. 6 Амма мундақ дейишим
буйруқ йолида әмәс, бәлки мәслиһәт
йолидидур. 7 Әнди мән барлиқ адәмләрниң
маңа охшаш [бойтақ] болушини халайттим;
лекин бу ишта Худаниң һәммә адәмгә
бәргән өз илтпати бар; бириси ундақ, йәнә
бириси бундақ. 8 Амма мән җорисиз тәнһа
яшиғанлар вә тулларға шуни ейтимәнки,
мәндәк тәнһа туриверсә яхши болиду;
9 амма өзүңларни тутувалалмисаңлар,
никаһлиниңлар; чүнки [ишқ] отида
көйгәндин көрә никаһлиқ болған яхши.
10 Амма никаһланғанларға кәлсәк, уларға
мән шуни тапилаймәнки, — (бу әмәлийәттә
мениң тапилиғиним әмәс, йәнила
Рәбниңки), аял еридин аҗрашмисун 11 (амма
у аҗрашқан болса, у тәнһа өтсун, яки ери
билән яришивалсун); вә әрму аялини қоюп
бәрмисун. 12 Қалғанлириңларға кәлсәк,
мән шуни ейтимәнки (бу Рәбниң ейтқини
әмәс), қериндашниң етиқатсиз аяли болса
вә аяли униң билән туруверишкә рази
болса, у уни қоюп бәрмисун; 13 [етиқатчи]
аялниң етиқатсиз ери болса вә ери униң
билән туруверишкә рази болса, у еридин
аҗришип кәтмисун. 14 Чүнки етиқатсиз
әр болса етиқат қилған аялда пак дәп
һесаплиниду; етиқатсиз аял болса [етиқат
қилған] қериндашта пак дәп һесаплиниду;
болмиса, пәрзәнтлириңлар һарамдин
болған болатти; амма улар әнди пак болди.
15 Лекин етиқатсиз болған тәрәпниң кәткүси
болса, у аҗришип кәтсун; бундақ әһвалларда
қериндаш ака-укилар, һәдә-сиңиллар
[никаһ мәҗбурийитигә] бағлинип қалған
болмайду; қандақла болмисун Худа бизни
енақ-хатирҗәмликтә яшашқа чақирғандур.
16 Әй [етиқатчи] аял, ериңни [етиқат
қилдуруп] қутулдуралайдиғанлиғиңни
нәдин билисән? Әй [етиқатчи]
әр, хотунуңни [етиқат қилдуруп]
қутулдуралайдиғанлиғиңни нәдин
билисән? 17 Һалбуки, Рәб һәр қайсимизға
қандақ тәқсим қилған болса, қандақ
һаләттә чақирған болса, у шуниңда
меңивәрсун; мән һәммә җамаәтләрдә
шундақ йолйоруқни тапилаймән. 18 Бириси
сүннәтлик һаләттә чақирилдиму? У қайта
сүннәтсиз қилинмисун; бириси сүннәтсиз
һаләттә чақирилдиму? У әнди сүннәт
қилинмисун. 19 Сүннәтлик болуш һеч нәрсә
һесапланмас, сүннәтсиз болушму һеч нәрсә
һесапланмас; [һесап болидиғини] Худаниң
әмирлиригә әмәл қилиштин ибарәттур. 20
Һәр ким қайси һаләттә чақирилған болса,
шу һаләттә қалсун. 21 Сән чақирилғанда
қул һалитидә едиңму? Униң билән кариң
болмисун; лекин әгәр һөрлүк пурсити
кәлсә, уни қолуңдин бәрмә. 22 Чүнки
Рәбтә чақирилған қул болса Рәбниң һөр
адимидур; униңға охшаш, чақирилип һөр
болғучиму Мәсиһниң қулидур. 23 Силәр чоң
бәдәл билән сетивелиндиңлар; инсанларға
қул болмаңлар. 24 И қериндашлар, һәр
бириңлар қайси һаләттә чақирилған
болсаңлар, шу һаләттә Худа билән биллә
туруңлар. 25 Амма никаһланмиғанлар
тоғрилиқ Рәбдин буйруқ тапшурувалмидим;
шундақтиму Рәбдин болған рәһим-шәпқәткә

муйәссәр болғанлиғим үчүн садиқ адәм
сүпитидә өз пикримни ейтимән. 26 Әнди
һазирқи қийинчилиққа қариғанда, әр
кишиниң шу [тәнһа] һаләттә болушини
яхши иш дәймән. 27 Аялға бағланған
болсаң, ундақта, униң билән ажришишни
ойлима; аялиңдин ажришип кәттиңму?
Ундақта йәнә өйлинишни ойлима. 28 Лекин
өйләнсәң, сән гуна қилған болмайсән; вә
никаһланмиғанлар никаһланса, уларму
гуна қилған болмайду. Амма шундақ қилса
улар җисманий җәһәттә җапаға учрайду;
мениң силәрни униңдин халий қилғум бар.
29 Амма шуни дегүм барки, и қериндашлар
— вақит қисқидур. Шуңа аяллиқ болғанлар
аялсизлардәк болсун; 30 матәм тутқанлар
матәм тутмиғанлардәк болсун; бәхит-
хошаллиқта болғанлар бәхит-хошаллиқта
болмиғанлардәк болсун; мал-мүлүк
сетивалғанлар мал-мүлүксизләрдәк болсун;
31 бу дунияДики байлиқлардин бәһримән
болғанлар дунияни өзиниң тәәллуқати дәп
билмисун; чүнки бу дуниядики һазирқи
һаләт өтүп кетиду. 32 Амма силәрниң
ғәмсиз болушуңларни халаймән. Аялсиз
киши болса Рәбниң ишлирини ойлайду,
қандақ қилип Рәбни хурсән қилишниң
ғемидә болиду. 33 Амма аяллиқ киши
қандақ қилип аялини хурсән қилиш үчүн бу
дуниядики ишларниң ғемидә болиду; 34
Йәнә келип аял вә никаһланмиған қизниң
оттурисида пәриқ бар; никаһланмиған
қиз болса Рәбниң ишлириниң, қандақ
қилип һәм тәндә һәм роһта пак-муқәддәс
болушниң ғемидә болиду; амма ятлиқ
болған аял қандақ қилип ерини хурсән
қилиш үчүн, бу дуниядики ишларниң
ғемидә болиду. 35 Амма мән бу сөзни
силәрниң мәнпәәтиңларни көздә тутуп
дәватимән; бойнуңларға сиртмақ селиш
үчүн әмәс, бәлки ишлириңларниң гөзәл
болуши, көңлүңлар бөлүнмигән һалда
Рәбгә берилип Уни күтүшүңлар үчүн
дәватимән. 36 Амма әгәр бириси нийәт
қилған қизға нисбәтән муамиләмниң дурус
болмиған йери бар дәп қариса, у қиз яшлиқ
баһаридин өтүп кәткән болса, иккиси өзини
тутувалалмиса, у халиқинини қилсун, у
гуна қилған болмайду; улар никаһ қилсун.
37 Бирақ, бириси өз көңлидә муқим туруп,
һеч қандақ ишқ бесими астида болмай,
бәлки өз ирадисини башқуруп, көңлидә
нийәт қилған қизини әмригә алмаслиқни
қарар қилған болса, яхши қилған болиду.
38 Қисқиси, өйләнгәнниң өйләнгиниму
яхши иш, өйләнмигәнниң өйләнмигиниму
техиму яхши иш. 39 Ери һаят чағда аяли
униңға бағланғандур; амма ери өлүмдә
ухлиған болса, у халиған кишигә (пәқәт
Рәбдә, әлвәттә) никаһлинишқа әркин
болиду. 40 Лекин қаришимчә у тул қалса,
техиму бәхитлик болиду; мәндиму Худаниң
Роһи бар, дәп ишинимән!

8 Әнди «бутларға атап нәзир қилинған
таамлар» мәсилисигә келәйли.
«Һәммимиздә билим бар» дәп билимиз.
Хош, бирақ билим болса адәмни
көрәңлитиду; меһир-муһәббәт болса
адәмни қуриду. 2 «Мениң билимим
бар» дәп һесаплиған киши, әмәлийәттә
һеч немини техи билишкә тегишлик
дәриҗидә билмигән болиду. 3 Амма Худани
сөйгән киши болса, у Униң тәрипидин
тонулиду. 4 Хош, әнди «бутларға атап
нәзир қилинған таамлар» тоғрилиқ — бизгә
мәлумки, «Җаһанда бут дегән һеч немә
һесапланмайду», вә «бирла Худадин башқа
һеч илаһ йоқтур». 5 Гәрчә нурғун аталмиш
илаһлар бар болсиму — мәйли улар зиминда
яки асманда туриду дәп қарилишидин
қәтъийнәзәр (дәрвәқә «илаһлар» көп, вә
«рәб»ләр көптур) 6 бирақ биз үчүн пәқәтла
бир Худа, йәни Ата бардур. Униңдин
барлиқ мәвҗудатлар апиридә болған, бизму
Униң үчүн мәвҗут болғанмиз; [шуниңдәк],
бирла Рәб, йәни Әйса Мәсиһ бардур.
Пүткүл мәвҗудатлар У арқилиқ мәвҗут,
бизму У арқилиқ һаятмиз. 7 Амма бундақ
билим һәммимиздә техи йоқтур; техи
бутларға көндүрүлгинидин халас болмиған
бәзи [ишәнгүчиләр] болса мошундақ
таамларни «бутқа атап нәзир қилинған»
дәп билип йәйду; шундақла уларниң

виждани аҗиз болғачқа, булғанған болиду. 8
Әмәлийәттә таамларниң өзлири бизни Худа
билән яраштуралмайду; йемисәк бизниң
кәмчилигимиз һесапланмайду, йегән
болсақ артуқчилиқму һесапланмайду. 9
Бирақ һәрһалда [йейиш] әркинлигиңларниң
аҗизларға путликашаң болмаслиғиға
көңүл қоюңлар. 10 Чүнки аҗиз бир бәндә
билими бар болған сениң бутханидики
дәстиханда олтирип йегәнлигиңни көрсә,
ундақта у өз аҗиз вижданиға қарши һалда
бутларға атап нәзир қилинған таамларни
йейишкә «қурулуп күчәйтилидиған»
болмамду? 11 Шуниң билән Мәсиһ униң
нижати үчүн өлгән, сениң қериндишиң
болған бу аҗиз бәндә сениң билимиң
вәҗидин һалак болиду. 12 Шу йол билән
қериндашларға зиян йәткүзүп гуна қилип,
уларниң аҗиз вижданини зәхимләндүрүп,
Мәсиһкә қарши гуна қиливатисиләр. 13
Шуңа, әгәр бирәр таам өз қериндишимни
жиқитидиған қилтақ болса, қериндишимни
жиқитмаслиғим үчүн мән мәңгүгичә гөшни
қәтъий йемәймән. (aiōn g165)

9 Мән әркин әмәсму? Мән расул әмәсму?
Мән Рәббимиз Әйса Мәсиһни көргән
әмәсму? Силәр өзүңлар мениң Рәбдә
болған әҗрим әмәсму? 2 Әгәр башқиларға
нисбәтән расул дәп һесапланмисам, мән һеч
болмиғанда силәргә расул болдум; чүнки
өзүңлар Рәбдә мениң расул болғанлиғимни
тәстиқлиған мөһүрдурсиләр. 3 Мени
сүрүштә қилмақчи болғанларға болған
җававим мундақ: — 4 Бизләрниң йәп-
ичишкә һоқуқимиз бар әмәсму? 5 Бизниң
башқа расуллар, Рәбниң Өз инилири
вә Кефасниң қилғинидәк, етиқатчи бир
сиңилни әмримизгә елип сәпәрдә һәмраһ
қилип жүрүш һәққимиз йоқму? 6 Әҗәба,
пәқәт Барнабас билән мениңла әмгәк
қилмаслиққа һоқуқимиз йоқму? 7 Ким
хираҗәтни өзи төләп [әскәр болуп]
җәңгә чиқиду? Ким үзүмзар бена қилип
униң мевисидин йемәйду? Қайси пада
баққучи падиниң сүтидин ичмәйду? 8
Бу дегәнлирим пәқәт инсаний көзқараш
бойичә ейтилғанму? Тәврат-қанунниң
өзидиму охшаш дейилгән әмәсму?! 9
Чүнки Мусаға чүшүрүлгән қанунда: «Хаман
тәпкән өкүзниң ағзиға көшәк салма» дәп
пүтүлгәндур. Худа өкүзләргила көйүнгәнму,
10 яки буни пәқәт бизләрни дәп ейтқанму?
Шүбһисизки, бу сөзләр бизләр үчүн
пүтүлгәндур; шуниң үчүн йәр һайдиғучи
үмүттә һайдишигә тегишлик, шундақла
хаман тәпкүчиму һосулдин бәһримән болуш
үмүтидә ишләшкә тегишликтур. 11 Биз
силәргә роһий бәхит-бәрикәтләрни терип,
силәрдин маддий җәһәттин жиғивалсақ
бу чәктин ешип кәткәнлик боламду?
12 Башқа [хизмәтчиләр] силәрдә мошу
һоқуқни ишләткән йәрдә, биз шундақ
қилсақ техиму болидиғу? Амма Мәсиһниң
хуш хәвиригә һеч тосалғу болмисун
дәп, биз бу һоқуқни һеч қачан ишлитип
бақмидуқ; әксичә, һәр қандақ ишларға
чидап келиватимиз. 13 Ибадәтханидики
муқәддәс ишлар үчүн ишлигүчиләрниң
ибадәтханиға аталған һәдийәләрдин
йәйдиғанлиғини, қурбангаһта хизмәт
қиливатқанларниң қурбанлиқлардин
үлүшини алидиғанлиғини билмәмсиләр?
14 Шуниңға охшаш, Рәб хуш хәвәрни
җакалиғучиларниң җени хуш хәвәрдин
беқилсун дәп бекиткәндур. 15 Амма мән
болсам бу һоқуқларниң һеч қайсисини
ишлитип бақмидим. Һәм һазирму мошу
һоқуқтин падилинай дәп мошуларни
йезиватқиним йоқ! Чүнки мән башқиларниң
мени бу пәхирлинидиғанлиримдин мәһрум
қилғинидин көрә өлгиним түзүк! 16
Чүнки мениң хуш хәвәрни җакалишимда
пәхирләнгидәк иш йоқ; чүнки униң
мәҗбурийити мени бесип туриду; хуш
хәвәрни җакалимисам һалимға вай! 17
Чүнки әгәр уни халис қилсам, буниңдин
маңа инъам болиду; амма өз ихтиярим
билән болмиса, бу пәқәт мениң ғоҗидарлиқ
бурчини ада қилғиним болиду, халас.
18 Шундақ екән, мениң инъамим зади
немә болиду? Мениң инъамим дәл шуки,
хуш хәвәр җакалиқинимда мән хуш
хәвәргә кишиләрни һәқсиз ериштүримән —

демәк, инъамим хуш хәвәр йәткүзүштики
тегишлиқ [һәқ елиш] һоқуқлиримни һеч
ишләтмәслигимдин ибарәттур. 19 Чүнки
һәммә адәмниң илкидин әркин болуп,
өзүмни көпчиликкә қул қилдим; шу йол
билән техиму көпрәк адәмләрни қайил
қилип қутқузсам дәймән. 20 Йәһудийларни
қайил қилип қутқузуш үчүн Йәһудийларға
нисбәтән Йәһудийға охшаш болдум; Тәврат
қануни астида турғанларни қайил қилип
қутқузуш үчүн (Тәврат қануни астида
турған болмисамму) Тәврат қануни астида
турғанларға нисбәтән Тәврат қануни астида
турғанға охшаш болдум; 21 Тәврат қанунида
болмиғанларни қайил қилип қутқузуш үчүн
Тәврат қанунида болмиғанларға нисбәтән
(Худа алдида қанунсиз болмай, бәлки
Мәсиһниң қануниға бойсунушум билән)
мән Тәврат қанунида болмиғанларға охшаш
болдум; 22 ажизларни қайил қилип қутқузуш
үчүн ажизларға өзүм ажиздәк болдум;
мүмкин қәдәр көпрәк адәмни қутқузуш
үчүн мән һәр қандақ адәмгә қарита шундақ
адәм болдум. 23 Өзүмниң хуш хәвәрдин
несивәм болуши үчүн уни дәп һәммә
ишни қилимән. 24 Бәйгигә чүшкәнләрниң
һәммиси жүгүришиду, амма пәқәт бирила
мукапатқа еришидиғинини билмәмсиләр?
Ғәлибә қазиниш үчүн жүгүрүңлар. 25
Мусабиқидә елишқучиларниң һәммиси
өзини һәр җәһәттин тизгинләйду; улар
пәқәт бир чирип кетидиған таҗға еришиш
үчүн шундақ қилиду, амма биз болсақ
чиримас таҗ үчүн шундақ қилимиз. 26 Шуңа
мән нишансиз адәмдәк жүгүрүватмаймән;
мушт атсам һаваға атидиған адәмдәк
болмаймән. 27 Униң орниға мән өз тенимни
уруп өзүмгә көндүрүп, уни өзүмгә қул
қилимән; ундақ қилмиғанда, башқиларға
тәлим җакалап туруп өзүм лаяқәтлик
болмай қелишим мүмкин.

10 Чүнки, и қериндашлар, мән силәрниң
ата-бовилиримизниң һәммисиниң
булут астида жүргәнлигидин вә
һәммисиниң деңиздин өтүп маңғанлиғидин
хәвәрсиз жүрүшүңларни халимаймән; 2
уларниң һәммиси булутта һәм деңизда
Мусаниң [йетәкчилигигә] чөмүлдүрүлгән;
3 уларниң һәммиси охшаш роһий таамни
йегән, 4 һәммиси охшаш роһий ичимликни
ичкән; чүнки улар өзлиригә [һәмраһ болуп]
әгишип жүргән роһий уюлташтин ичәтти
(әмәлийәттә, мошу уюлташ Мәсиһниң
Өзи еди); 5 шундақтиму, Худа уларниң
көпинчисидин рази болмиған еди; чүнки
«Улар[ниң җәсәтлири] чөл-баяванда
чечилип қалған». 6 Амма бу ишлар уларниң
бешиға бизләргә савақ-бешарәт болсун
үчүн чүшкән еди; буниңдин мәхсәт, бизниң
уларниң яман ишларға һәвәс қилғинидәк
һәвәс қилмаслиғимиз үчүндур. 7 Силәр
йәнә уларниң бәзилиригә охшаш бутқа
чоқунидиғанлардин болмаңлар; булар
тоғрилиқ: «Хәлиқ йәп-ичишкә олтарди,
андин кәйп-сапаға турди» дәп пүтүлгән. 8
Биз йәнә уларниң бәзилириниң бузуқчилиқ
қилғинидәк бузуқчилиқ қилмайли; чүнки
шу вәҗидин улардин жигирмә үч миң
киши бир күндила өлди. 9 Йәнә уларниң
бәзилириниң Мәсиһни синиғинидәк
Мәсиһни синимайли; чүнки шу сәвәптин
улар иланлар чеқиши билән һалак болди.
10 Йәнә уларниң бәзилири ағриңғандәк
ағринип қақшимаңлар — нәтиҗидә, улар
җан алғучи [пәриштә] тәрипидин өлтүрүлди.
11 Әнди бу вақиәләрниң һәммиси уларниң
бешиға бешарәтлик мисаллар сүпитидә
чүшкән вә ахирқи заманлар бешимизға
келиватқан бизләрниң улардин савақ-ибрәт
елишимиз үчүн хатириләнгән еди. (aiōn
g165) 12 Шуниң билән «Мән [етиқатта] чиң
тирәп турмақтимән» дегән киши өзиниң
жиқилип кетишидин һези болсун! 13 Силәр
дуч кәлгән синақларниң һәммисигә башқа
адәмләрму охшаш дуч кәлгән. Вә Худа
болса вәдисидә турғучидур, У силәрни
көтирәлмигидәк синақларға учратмайду,
бәлки синақ бешиңларға чүшкәндә, шуниң
билән тәң униңдин өтүп қутулуш йолини
яритип бериду; силәр шуниң билән униңға
бәрдашлиқ беридиған болисиләр. 14 Шу
сәвәптин, сөйүмлүклирим, бутпәрәсликтин
қечиңлар! 15 Силәрни әқил-һоши җайида

кишиләр дәп қарап шуни ейтиватимән;
сөзлигәнлиримни баһалап беқиңлар: —
16 Биз бәрикәтлик болсун дәп тилигән,
бәрикәтлик җамдики шарапни ичкинимиз,
Мәсиһниң қенидин ортақ бәһирләнгинимиз
әмәсму? Бизниң ошутқан нанни йегинимиз,
Мәсиһниң тенидин ортақ бәһирләнгинимиз
әмәсму? 17 Биз нурғун болсақму бир нан,
бир тәндурмиз; чүнки һәммимиз шу бир
нандин несивә алимиз. 18 Җисманий
Исраилға қараңлар; қурбанлиқларни
йегәнләр қурбангаһқа несипдашлар
әмәсму? 19 Әнди немә демәкчимән?
Бутқа атап сунулған қурбанлиқниң
бирәр әһмийити бармиду? Бутниң бирәр
әһмийити бармиду? 20 Яқ, бирақ капирлар
бутларға сунған қурбанлиқларни Худаға
әмәс, бәлки җинларға атайду. Мән
силәрниң җинлар билән ортақ несипдаш
болушуңларни халимаймән. 21 Рәбниң
җамидин вә җинларниң җамидин тәң
ичкүчи болсаңлар болмайду; Рәбниң
дәстихиниға вә җинларниң дәстихиниға тәң
дахил болсаңлар болмайду. 22 Рәбниң һәсәт-
ғәзивини қозғимақчимизму? Биз Униңдин
күчлүкму-я? 23 «Һәммә нәрсә һалалдур»,
амма һәммә нәрсә пайдилиқ болувәрмәйду;
«һәммә нәрсә һалалдур», амма һәммә нәрсә
адәмниң [етиқатини] қуралмайду. 24 Әнди
һеч ким өз мәнпәәтини издимисун, бәлки
өзгиләрниңкини издисун. 25 Гөш базирида
сетилған һәр бир нәрсини вижданиңларни
дәп олтармай, һеч немини сүрүштә қилмай
йәвериңлар. 26 Чүнки «Җаһан вә униңға
толған һәммә мәвҗудатлар Пәрвәрдигарға
мәнсуптур» [дәп пүтүлгән]. 27 Амма
етиқат қилмиғанларниң бирәрси сени
зияпәткә тәклип қилса вә көңлүң тартса,
алдиңға қоюлған һәммини вижданиңни дәп
олтармай йәвәр; 28 амма бириси саңа: «Бу
бутларға аталған қурбанлиқ таами» десә,
ундақта уни йемә; немишкә десәң, бу ишни
саңа ейтқан адәмниң сәвәви үчүн, шундақла
вижданниң сәвәви үчүндур; 29 мән дегән
виждан сениңки әмәс, бәлки һелиқи
кишиниң виждани; мениң әркинлигимгә
башқиларниң виждани тәрипидин яман
дәп баһа берилишиниң һаҗити барму?
30 Мән тәшәккүр ейтип йесәм, тәшәккүр
ейтқан нәрсини дурус йегиним түпәйлидин
яман дәп қарилишимниң немә һаҗити?
31 Шуңа силәр немини йесәңлар, немини
ичсәңлар яки һәр қандақ башқа ишларни
қилсаңлар, һәммә ишларни Худаға шан-
шәрәп кәлтүрүлсун дәп қилиңлар. 32 Мән
өзүм һәммәйләнни һәммә иштa мәмнун
қилишқа интилгинимдәк, өз мәнпәәтим
үчүн әмәс, бәлки көпчиликниң мәнпәәти,
уларниң қутқузулуши үчүн интилгинимдәк,
һеч кимниң алдиға — Йәһудийлар болсун,
греклар болсун, Худаниң җамаитидикиләр
болсун алдиға путликашаң болмаңлар. Мән
Мәсиһни үлгә қилғинимдәк, силәрму мени
үлгә қилиңлар.

11 Әнди силәрни шуниң үчүн
тәрипләймәнки, и қериндашлар, һәммә
ишларда силәр мени әсләп туруватисиләр,
мән силәргә тапшурғинимдәк,
көрсәтмиләрни тутуп келиватисиләр. 3
Амма мән силәрниң һәр әрниң беши
Мәсиһдур, аялниң беши әрдур вә Мәсиһниң
беши Худадур дәп билишиңларни халаймән.
4 Шуңа, [ибадәткә қатнашқанда], һәр
қандақ әр бешиға бир нәрсә артқан
һалда дуа қилса яки бешарәт бәрсә, у
өз бешиға һөрмәтсизлик қилған болиду.
5 Амма [ибадәткә қатнашқанда], һәр
қандақ аял бешиға бирәр нәрсә артмиған
һалда дуа қилса яки бешарәт бәрсә, у
өз бешиға һөрмәтсизлик қилған болиду;
бундақ аялниң чечи чүшүрүветилгән,
[рәсва қилинған] аялдин пәрқи йоқтур.
6 Аял кишиниң бешиға артқини йоқ
болса, чачлири чүшүрүветилсун; аялға
нисбәтән чачлириниң кесиветилиши яки
чүшүрүветилиши уятлиқ иш болса, әнди
униң бешиға бирәр артқини болсун. 7
Чүнки әр киши болса бешини япмаслиғи
керәк; чүнки у Худаниң сүрәт-образи вә
шан-шәривидур; амма аял киши болса
әрниң шан-шәривидур. 8 Чүнки әр болса
аялдин әмәс, бәлки аял әрдиндур. 9
Шуниңдәк әр киши аял үчүн әмәс, аял киши

әр үчүн яритилғандур. 10 Бу сәвәптин,
һәм пәриштиләрниң сәвәвидин аял киши
бешида һоқуқ[ниң] [бәлгисигә] егә болуши
керәк. 11 Һалбуки, Рәбдә аял әрсиз болмас
вә әр аялсиз болмас; 12 чүнки аял әрдин
чиқирилғинидәк, әр аял арқилиқ [туғулиду];
лекин һәммә иш Худадиндур. 13 Өз
көңлүңларда баһа бериңлар; аялларниң
бешиға бир нәрсә артмай туруп Худаға
дуа қилиши мувапиқму? 14 Тәбиәтниң өзи
силәргә әр кишиниң узун чачлири болса
униңға уят екәнлигини үгәтмидиму? 15
Амма аял кишиниң узун чачлири болса, бу
униңға шан-шәрәп болиду; чүнки униң узун
чачлири униңға безәк-йепинча болсун дәп
тәқдим қилинған. 16 [Бирисиниң бу ишлар
тоғрилиқ] талаш-тартиш қилғуси болса,
[шуни билсунки], бизләрдә һәм Худаниң
җамаәтлиридиму шулардин башқа һеч
қаидиләр йоқтур. 17 Амма һазир демәкчи
болған иш, йәни силәр жиғилған сорунларға
кәлсәк, униңда силәрни тәриплимәймән;
чүнки жиғилғиниңларниң нәтиҗиси
пайдилиқ әмәс, бәлки зиянлиқ болуватиду.
18 Чүнки биринчидин, силәр җамаәттә
жиғилғиниңларда, араңларда гуруһларға
бөлүнүшләр болғанлиғини аңлидим; бу
гәпкә қисмән ишәндим. 19 Араңларда
бөлүнүшләр пәйда болмай қалмайду.
Ундақ болмиғанда араңларда кимниң
лаяқәтлик болғанлиғини көрүвалғили
болмайтти. 20 Силәр бир йәргә җәм
болғиниңларда, силәр [һәқиқәтән] «Рәбниң
зияпити»дин йемәйсиләр. 21 Чүнки
йегиниңларда һәр бириңлар башқиларниң
йейишини күтмәйла өзүңлар елип кәлгән
ғизани йәверисиләр-дә, бириси ач қалиду,
йәнә бириси мәс болуп кетиду. 22 Йәп-
ичишкә өз өйлириңлар йоқму? Худаниң
җамаитини көзгә илмай, йоқсулларни
хиҗаләткә қоймақчимусиләр? Силәргә немә
десәм болар? Силәрни тәрипләмдимән?
Яқ, силәрни тәриплимәймән. 23
Чүнки мән силәргә [Рәбниң зияпити
тоғрилиқ] йәткүзгәнлиримни өзүм Рәбдин
тапшурувалғанмән; демәк, Рәб Әйсаға
сатқунлуқ қилинған кечидә у қолиға нан
елип, 24 тәшәккүр ейтқандин кейин уни
уштуп: «Мана, силәргә аталған Мениң
теним; буни Мени әсләп туруш үчүн
мошундақ қилиңлар» — деди. 25 Шуниңдәк,
ғизадин кейин у җамни қолиға елип:
«Мана, бу җамдики шарап қенимда болған
«йеңи әһдә»дур; һәр қетим буниңдин
ичкиниңларда, Мени әсләп туруш үчүн
шундақ қилиңлар» — деди. 26 Чүнки
силәр һәр қетим бу нандин йегән, бу
җамдин ичкән болсаңлар, таки Униң
қайтип келишигичә силәр Рәбниң өлүмини
җакалиған болисиләр. 27 Шуниң үчүн,
кимки лаяқәтсиз һалда бу нанни йесә
яки Рәбниң җамидин ичсә, Рәбниң тени
һәм қениға нисбәтән гунакар болиду. 28
Шуниң үчүн һәр бирси бу ишлар үстидә
өз-өзини тәкшүрүп, андин нандин йесун,
җамдин ичсун. 29 Чүнки [Рәбниң] тенини
пәриқ әтмәй туруп йегүчи вә ичкүчи һәр
ким өзигә һөкүм-җазани йәткүзүп йәп-
ичиду. 30 Бу сәвәптин араңлардики нурғун
адәмләр зәиплишип кесәл болди, һәтта
хелә бир қисми [өлүмдә] ухлап қалди. 31
Лекин әгәр өз үстимизни тәкшүрүп һөкүм
чиқарған болсақ, бешимизға [Рәбниң]
һөкүм-җазаси чүшүрүлмәйдиған болиду.
32 Амма гәрчә үстимизгә Рәб тәрипидин
һөкүм-җазалар чүшүрүлгән болсиму,
әмәлийәттә бу Униң бизгә чүшүргән
«тәрбийә җазаси»дур; буниңдин мәхсәт,
бизниң бу дуния билән бирликтә һалакәткә
һөкүм қилинмаслиғимиз үчүндур. 33
Шуңа, и қериндашлар, [Рәбниң зияпитидә]
йейишкә җәм болғиниңларда, [һәммәйлән
толуқ кәлгичә] бир-бириңларни күтүңлар.
34 Бириси ач қосақ болса авал өйидә
йәп кәлсун; шундақ қилип силәрниң
җәм болушуңлар өзүңларға һөкүм-җаза
йәткүзмәйдиған болиду. Қалған башқа
мәсилиләрни болса, мән барғинимда
тәртипкә салимән.

12 Амма и қериндашлар, роһий
илтипатларға кәлсәк, силәрниң
улар тоғрилиқ билмәй қелишиңларни
халимаймән. 2 Силәр таипиләрниң арисида

болған вақтиңларда һәр хил йолларға
башлинип, гас-гача бутларға [чоқунушқа]
аздурулуп кәткиниңларни билисиләр. 3
Шуңа мән силәргә уқтуримәнки, һеч ким
Худаниң Роһида туруп: «Әйсаға ләнәт!»
демәйду вә һәр қандақ бири Муқәддәс
Роһта болмай туруп «Әйса Рәбдур!»
дәп ейталмайду. 4 Амма илтипатлар
хилму-хил, лекин Роһ болса бирдур. 5
Хизмәтләр болса һәр хил, амма [биз
хизмитини қилидиған] Рәб бирдур. 6 Ишләш
йоллири һәр хил, амма һәммәйләндә
һәммә ишни вуҗудқа чиқарғучи Худа
бирдур. 7 Амма һәммәйләнниң мәнпәәти
үчүн һәр биригә Роһниң намайән болуши
беғишлиниду. 8 Чүнки Роһ арқилиқ
биригә даналиқ йәткүзгүчи сөз, йәнә
биригә шу охшаш Роһ арқилиқ хәвәр
йәткүзгүчи сөз тәқсим қилиниду; 9 йәнә
охшаш Роһ арқилиқ башқа биригә алаһидә
ишәш, йәнә биригә охшаш Роһ арқилиқ
[кесәлләрни] сақайтиш илтипатлири, 10
бирәвға мөҗизиләрни яритиш тәқсим
қилиниду; бирәвға вәһий-бешарәт бериш;
бирәвға һәр хил роһларни пәриқ етиш,
бирәвға намәлум тилларда сөзләш, йәнә
бирәвға намәлум тилларни тәрҗимә қилиш
илтипати тәқсим қилиниду. 11 Амма
бу ишларниң һәммисини жүргүзгүчи
охшаш шу бир Роһтур, У һәр биригә Өзи
лайиқ көрүп, айрим-айрим тәқсим қилип
бериду. 12 Чүнки инсаний тән бир болсиму
нурғун әзалири болғинидәк, шундақла
әзалири нурғун болсиму өз ара қошулуп
бир тән болғандәк, Мәсиһ Өзиму һәм
шундақтур. 13 Чүнки һәммимиз, мәйли
Йәһудийлар болсақму, Грекләр болсақму,
қуллар болсақму, һөрләр болсақму, бир
Роһта бир тәнгә киришкә чөмүлдүрүлдуқ
вә бир Роһтин ичишкә несип қилиндуқ.
14 Чүнки тән бирла әзадин әмәс, бәлки
көп әзалардин тәркиб тапиду. 15 Әгәр
пут: «Мән қол болмиғиним үчүн мән
тәнгә тәвә әмәсмән» десила, ундақта у
һәқиқәтән тәнгә тәвә әмәс боламду? 16
Қулақ: «Мән көз әмәс, шуңа мән тәнгә тәвә
әмәсмән» десила, ундақта у һәқиқәтән
тәнгә тәвә әмәс боламду? 17 Пүтүн тән
көзла болса, ундақта аңлаш сезимимиз
нәдин болиду? Пүтүн тән қулақла болса,
ундақта пураш сезимимиз нәдин болиду?
18 Һалбуки, Худа Өзигә лайиқ көргән тән
әзалириниң һәр бирини айрим-айрим өз
җайиға орунлаштурған; 19 әгәр уларниң
һәммиси охшаш әза болса, ундақта уни
қандақму тән дегили болатти? 20 Әндиликтә
әзалар көп, тән болса бирдур. 21 Көз
қолға: «Мениң саңа еһтияҗим чүшмәйду!»
дейәлмәйду; яки баш болса путларға:
«Мениң силәргә еһтияҗим чүшмәйду!»
дейәлмәйду. 22 Дәл әксичә, тәндики аҗиз-
әрзимәс дәп көрүнгән әзалар кам болса
болмайду; 23 вә һәм тәндики биз етиварсиз
дәп һесаплиған әзаларға болса, техиму
көпрәк етивар қилимиз; шундақла искәтсиз
дәп қаралған әзалиримиз техиму искәтлик
қилиниду; 24 әслидә яришимлиқ болған
әзалиримизға болса шундақ қилишниң
һаҗити йоқ. Амма Худа пүтүн тәнни
шундақ бирләштүргәнки, У етиварсиз дәп
һесапланған әзаларға техиму көп етивар
бериду. 25 Буниңдин мәхсәт тәндә һеч
бөлүнүшләр болмаслиғи, бәлки барлиқ
әзалар өз ара охшаш көйүмчанлиқта болуши
үчүндур. 26 Бир әза җапа-дәрд тартса, барлиқ
әзалар униң билән тәң җапа-дәрд тартиду;
бир әзаға шәрәп кәлсә, барлиқ әзалар
униң билән тәң шатлиниду. 27 Әнди силәр
Мәсиһниң тенидурсиләр, һәр бириңлар
Униң айрим-айрим әзасидурсиләр. 28 Худа
җамаәттә мошундақларни орунлаштурған:
— авал расулларни, андин пәйғәмбәрләрни,
үчинчи болуп тәлим бәргүчиләрни; андин
мөҗизә көрсәткүчиләрни, андин түрлүк
кесәлләрни сақайтиш илтипатлириға
егә болғанларни, ярдәм бәргүчиләрни,
йетәкчилик қилғучиларни, һәр хил намәлум
тилларда сөзләйдиғанларни тайинлап
орунлаштурғандур. 29 Һәммәйлән расулму?
Һәммәйлән пәйғәмбәрму? Һәммәйлән
тәлим бәргүчиму? Һәммәйлән мөҗизә
көрсәткүчму? 30 Һәммәйләндә сақайтиш
илтипатлири барму? Һәммәйлән намәлум
тилларда сөзләмду? Һәммәйлән намәлум

тилларни тәрҗимә қилаламду? 31 Амма
силәр чоңрақ илтипатларни тәқәзза болуп
қоғлаңлар; һалбуки, мән һазир силәргә
һәммидин әвзәл бир йолни көрситип берәй.

13 Мән әгәрдә бу дуниядики кишиләр
сөзләватқан һәр хил тиллар һәтта
пәриштиләрниң тиллири биләнму
сөзләләйдиған болсамму, бирақ мән
меһир-муһәббәтсиз болсам, у чағда
мән пәқәт бир «даң-даң» қилидиған
мис даң, бир «чаң-чаң» қилидиған
чаң болуп қалимән, халас. 2 Әгәр мән
пәйғәмбәрлик қилалисам, барлиқ сирлар,
барлиқ билимләрни чүшинип болған
болсамму, һәм шуниң билән бир вақитта
тағларни йөткәлигидәк толуқ ишәштә
болсамму, амма мәндә меһир-муһәббәт
болмиса, ундақта мән һеч нәрсә болмиған
болимән. 3 Әгәр барлиқ мал-мүлкүмни
сәдиқигә атап һәм тенимни [Худаниң
йолида] қурбанлиқ сүпитидә көйдүрүлүшкә
сунған тәғдирдиму, амма мәндә йәнила
меһир-муһәббәт болмиса, ундақта мениң
һеч қандақ пайдам йоқ болған болиду.
4 Муһәббәт сәвир-тақәтлик болуш һәм
меһриванлиқтур; Муһәббәт һәсәтхорлуқ
қилмайду: Муһәббәт өзини махтимайду,
Тәкәббурлуқ қилмайду, 5 Номуссизлиқ
қилмайду, Өз мәнпәәтини көзләп жүрмәйду,
Териктүрүлмәйду, Көңлидә өчмәнлик
сақлимайду; 6 Һәққанийсизлиқтин хошал
болмайду, Бәлки әмәлийәттин, һәқиқәттин
хошал болиду; 7 һәммә ишта қосиғи
кәңлик қилиду, һәммигә йүзлинип [Худаға]
ишиниду, һәммә ишқа үмид бағлайду,
һәммигә чидайду. 8 Меһир-муһәббәт һәргиз
ахирлашмайду. Бешарәтләр болса, карға
кәлмәйду: «намәлум тиллар» болса, түгәйду:
[мөҗизилик] билимләрму карға кәлмәйду.
9 Чүнки бизниң билидиғанлиримиз
қисмән, бешарәт беридиғанлиримиз
қисмән; 10 лекин мукәммәллик кәлгәндә,
қисмәнлик йоқилиду. 11 Мән кичигимдә
балиларчә сөзлидим, балиларчә ойлидим,
балиларчә һесаплидим; чоң болғинимда,
мән балилиқни ташлидим. 12 Чүнки
биз һазир бир тутуқ деризидин мүҗмәл
һалда көримиз, лекин шу чағда йүзму-йүз
көримиз: Һазир мән қисмән тонуймән, шу
чағда мән [Худа] мени тонуп келиватқандәк
тонуймән. 13 Һазир ишәш, үмүт, меһир-
муһәббәттин ибарәт бу үч нәрсә турупту;
булардин әң үстүн туридиғини меһир-
муһәббәттур.

14 Меһир-муһәббәткә интилип уни
қоғлишиңлар вә һәм роһий
илтипатларға, болупму бешарәт беришкә
интизар болуңлар. 2 Чүнки намәлум
тилда сөзләйдиған киши адәмләргә әмәс,
бәлки Худаға сөзләйду; аңлиғучилардин
һеч ким уни чүшәнмәйду, амма у
Роһта сирлиқ ишларни ейтип бериду. 3
Лекин бешарәт беридиған киши болса
адәмләрниң етиқатини қурушқа, уларни
риғбәтләндүрүшкә вә тәсәлли беришкә
сөзләйду. 4 Намәлум тилда сөзлигүчи өз
роһини қуриду; амма бешарәт бәргүчи
җамаәтниң [етиқатини] қуриду. 5 Әндиликтә
мән силәрниң һәммиңларниң намәлум
тилларда сөзлийәлишиңларни үмүт
қилимән, лекин бешарәт беришиңларни
техиму үмүт қилимән. Намәлум тилда
сөзлигүчи сөзини тәрҗимә қилмиса,
җамаәтниң етиқат қурулушида бешарәт
бәргүчи униңдин улуқ болиду. 6
Қериндашлар, мән йениңларға келип,
намәлум тиллардила сөзлигиним билән
мәлум вәһий, билим, бешарәт яки тәлимни
йәткүзмисәм, мән силәргә немә пайда
тәккүзимән? 7 Һәтта аваз чиқиралайдиған
җансиз нәрсиләр, мәйли нәй болсун, чилтар
болсун шундақ; уларниң аһаңлириниң бир-
биридин пәрқи болмиса, уларда челинған
пәдә қандақму пәриқ етилсун? 8 [Җәң]
канийиму бәлгүлик бир аһаңда челинмиса,
ким җәңгә һазирлансун? 9 Шуниңдәк
силәр тилда ениқ чүшинәлигидәк сөз
қилмисаңлар, немә демәкчи болғиниңларни
ким чүшинәләйду? Силәр һаваға гәп
қилғандәк болисиләр. 10 Җаһанда,
шүбһисизки, хилму-хил тил-авазлар бар
вә уларниң һеч қайсиси мәнасиз әмәс;

11 әгәр әнди мән мәлум аваз-тилниң
мәнасини билмисәм, мән сөзлигүчигә
нисбәтән ят вә у маңа нисбәтән ят
болиду. 12 Әһвал силәрдиму шундақ. Шуңа,
силәр роһий илтипатларға қизғинлиқ
билән интилгән екәнсиләр, җамаәтниң
етиқатини қуридиған илтипатларға бай
болушқа интилиңлар. 13 Шуңа, намәлум
тилда сөзләйдиған киши сөзлигәнлирини
тәрҗимә қилип берәләйдиған болсам дәп
дуа қилсун. 14 Чүнки намәлум тилда дуа
қилғинимда, роһум дуа қилиду, лекин
әқил-идракимдин болса мевә чиқмайду. 15
Ундақта қандақ қилиш керәк? Мән бәзидә
роһум билән дуа қилимән, һәм бәзидә
әқил-идраким биләнму дуа қилимән; мән
бәзидә роһум билән мәдһийә нахшилирини
ейтимән, һәм бәзидә әқил-идраким биләнму
мәдһийә нахшилирини ейтимән; 16 болмиса,
пәқәт роһуң билән мәдһийә оқусаң,
ишләткән [тилиңни] билмигәнләрниң
қатарида олтарғучи тәшәккүруңгә
қандақму «Амин» дейәлисун? Чүнки у
ейтқиниңни чүшәнмәйду. 17 Сән дәрһәқиқәт
тәшәккүрни яхши ейтисән, амма йениңдики
аңлиғучиниң етиқати қурулғини йоқ. 18
Мән бундақ намәлум тилларда шәхсән
һәммиңлардин көп сөзләйдиғанлиғим үчүн
Худаға тәшәккүр ейтимән; 19 һалбуки,
җамаәттә болғанда, намәлум тилда түмән
еғиз сөзлигинимдин көрә, башқиларға
тәлим-тәрбийә берәлигидәк чүшинишлик
сөздин бәш еғизла сөзләлисәм дәймән.
20 Қериндашлар, әқил-һошуңларда бала
болмаңлар; яманлиқ җәһәтидә бовақ
болуңлар, амма әқил-һошуңларда пишқәдәм
болуңлар. 21 Тәвратта: «Чәт тиллиқларниң
сөзи вә ят адәмләрниң ләвлири арқилиқ
Мән мошу хәлиққә гәп қилимән; лекин
шундақ болсиму улар йәнила Маңа
қулақ салмайду — дәйду Пәрвәрдигар»
дәп пүтүлгәндур. 22 Шуңа «намәлум
тиллар» болса бир аламәт бәлгүдур;
етиқатчиларға әмәс, бәлки етиқатсизларға
аламәт бәлгүдур; вәһий-бешарәтләр болса,
етиқатсизлар үчүн әмәс, бәлки етиқатчилар
үчүн болиду. 23 Шуниң үчүн пүткүл
җамаәт бир йәрдә җәм болғанда, һәммиси
өз алдиға бундақ намәлум тилларда
сөзләвәрсә вә садда яки етиқатсиз кишиләр
кирип қалса, улар һәммиңларни сараң
болуп қапсиләр дейишмәмду? 24 Амма
һәммиңлар вәһий-бешарәт йәткүзсәңлар,
етиқатсиз яки садда киши араңларға
кирип қалса, һәммиңлар тәрипидин
униң гуналириға тәнбиһ берилиду,
һәммиңлар тәрипидин униң гунакар
екәнлиги көрситилиду; 25 қәлбидики сирлар
ашкарә қилинғанда, у өзини йәргә ташлап:
— «Худа һәқиқәтән араңлардидур» дәп
Худаға сәҗдә қилиду. 26 Әнди қериндашлар,
қандақ қилишимиз керәк? Силәр бир
йәргә җәм болғиниңларда, һәр бириңларда
[бир илтипат] болиду; бирисидә мәдһийә
нахшиси, бирисидә тәлим, бирисидә
намәлум тил, бирисидә вәһий, бирисидә
намәлум тилниң йешими болиду. Һәммә
ишлар етиқатниң қурулуши үчүн болсун. 27
Намәлум тилда сөзлигүчиләр болуп қалса,
иккиси яки әң көп болғанда үчи нөвәт билән
сөзлисун вә бириси уларниң ейтқанлирини
өрисун. 28 Амма [җамаәттә] өригүчи
болмиса, у сүкүт қилсун; өз-өзигә вә Худаға
ейтсун. 29 Вәһий-бешарәт йәткүзгүчиләр
болса, икки-үчи сөзлисун; қалғанлар
гәплириниң вәзнини дитлап турсун; 30 Амма
олтарғанлар арисидин башқа бир кишигә
мәлум бир вәһий берилсә, сөзләватқан
киши сөзини тохтитип нөвәтни униңға
бәрсун. 31 Чүнки һәммиңлар бир-бирләп
вәһий-бешарәт йәткүзсәңлар болиду; шуниң
билән һәммәйлән үгиниду, һәммәйлән
риғбәтлиниду. 32 Пәйғәмбәрләрниң өз
роһлири пәйғәмбәрләрниң өзлиригә итаәт
қилиду. 33 Чүнки Худа қалаймиқанчилиқ
туғдурғучи әмәс, бәлки тинич-хатирҗәмлик
бәргүчидур. Барлиқ муқәддәс бәндиләрниң
җамаәтлиридә шундақ тәртип бар.
34 Араңлардики аяллар җамаәтләрдә
сүкүттә олтарсун; уларниң сөзлишигә
рухсәт қилинмиған; Тәврат қанунида
бәлгүләнгәндәк, улар [тәртипкә] бойсунсун.
35 Амма улар мәлум ишни билмәкчи болса,
өйидә өз әрлиридин сорисун; аялниң

җамаəттə сөзлиши уятлиқ иштур. 36 Худаниң
сөз-каләми силəрдин башланғанму?! Яки
ялғуз силəргила йетип кəлгəнму?! 37
Бириси өзини вəһий-бешарəтчи яки роһий
киши дəп саниса, у силəргə һазир язған
бу сөзүмниң һəқиқəтəн Рəбниң əмри
екəнлигини етирап қилсун. 38 Бириси
буни етирап қилишни халимиса, у етирап
қилинмайду. 39 Шуниң үчүн, и қериндашлар,
вəһий-бешарəтлəрни йəткүзүшкə тəлмүрүп
интилиңлар, шундақла намəлум тилларда
сөзлəшни чəклимəңлар. 40 [Хуласə қилип
ейтқанда], һəр бир иш чирайлиқ, тəртиплик
қилинсун.

15 Амма, и қериндашлар, мəн силəргə
əслидə йəткүзгəн хуш хəвəрни баян
қилмақчимəн; силəр бу хуш хəвəрни қобул
қилған вə униңда чиң туруватисилəр; 2 мəн
силəргə йəткүзгəн хуш хəвəр болған каләмда
чиң турған болсаңлар, — (ишəнгиниңлар
бекарға кəтмигəн болса) — силəр униң
арқилиқ қутқузулуватисилəр. 3 Чүнки мəн
өзүмгə аманəт қилинғанлирини əң зөрүр
иш сүпитидə силəргиму тапшурдум; йəни,
Тəврат-Зəбурда алдин-ала ейтилғинидəк,
Мəсиһ гуналиримиз үчүн өлди; 4 У
дəпнə қилинди; вə үчинчи күни йəнə
Тəврат-Зəбурдə алдин-ала ейтилғинидəк
тирилдүрүлди; 5 У Кефасқа, андин он
иккилəнгə көрүнди; 6 андин У бир сорунда
бəш йүздин артуқ қериндашқа көрүнди;
уларниң көпинчиси бүгүнки күндə тирик,
амма бəзилири өлүмдə ухлаватиду; 7 У
Яқупқа, андин расулларниң һəммисигə
көрүнди; 8 Һəммисидин кейин У худди
вақитсиз туғулған бовақтəк болған маңиму
көрүнди. 9 Чүнки мəн расуллар арисидики
əң төвинимəн, расул дəп атилишқа лайиқ
əмəсмəн; чүнки мəн Худаниң җамаитигə
зиянкəшлик қилғанмəн. 10 Лекин һазир
немила болсам Худаниң меһри-шəпқити
арқилиқ болдум; Униң маңа көрсəткəн
шу меһри-шəпқити бекарға кəтмиди;
чүнки мəн [Худаниң хизмитидə] барлиқ
расуллардин бəкрəк җапалиқ ишлигəнмəн;
əмəлийəттə ишлигүчи мəн əмəс, бəлки
мəн билəн биллə болған Худаниң меһри-
шəпқитидур. 11 Демəк, мəйли мəн яки
башқа [расуллар] болсун, һəммимизниң
йəткүзгəнлири охшаш болуп, у дəл силəр
ишинип қобул қилған хуш хəвəрдур. 12 Амма
Мəсиһ өлгəнлəр ичидин тирилдүрүлгəн дəп
җакаланған болса, қандақму араңлардики
бəзилəр өлгəнлəрниң тирилиши дегəн
йоқ иш, дəйду? 13 Амма өлгəнлəрниң
тирилиши дегəн йоқ иш болса, Мəсиһниң
тирилишиму йоқ иш болған болатти. 14
Шуниңдəк əгəр Мəсиһ өлүмдин тирилгəн
болмиса, җакалиған хəвиримиз беһудə
болған, силəрниң етиқатиңларму беһудə
болған болатти. 15 Һəтта бизму Худа
тоғрисидики ялған гувачилар болған
болаттуқ — чүнки биз Худаниң Мəсиһни
өлүмдин тирилдүргəнлигигə гувалиқ
бəрдуқ. Əгəр һəқиқəтəн өлүмдин тирилиш
болмиса, Худа Мəсиһниму өлүмдин
тирилдүрмигəн болатти. 16 Чүнки
өлгəнлəр қайта тирилдүрүлмисə, Мəсиһму
тирилмигəн болатти. 17 Мабада Мəсиһ
тирилмигəн болса, етиқатиңлар керəксиз
болған, силəр техичə гуналириңларда
жүрүватқан болаттиңлар, 18 шундақла
Мəсиһтə өлүмдə ухлаватқанларму һалакəткə
йүз тутқан болатти. 19 Əгəр үмүтүмизни
пəқəт бу дуниядики һаятимиз үчүнла
Мəсиһгə бағлиған болсақ, биз инсанлар
арисидики əң бечарə адəмлəрдин болған
болимиз. 20 Амма əмəлийəттə, Мəсиһ
өлүмдə ухлиғанлар ичидə «һосулниң тунҗа
мевиси» болуп, өлүмдин тирилгəндур; 21
Чүнки бир инсан арқилиқ өлүм [аләмдə]
пəйда болғинидəк, өлүмдин тирилишму
бир инсан арқилиқ [аләмдə] пəйда
болди. 22 Адəматимиздин болғанларниң
һəммиси [униң түпəйлидин] өлүмгə
мəһкүм болғанлиғиға охшаш, Мəсиһдə
болғанларниң һəммиси [Униң түпəйлидин]
өлүмдин һаятқа еришиду. 23 Амма
һəммəйлəн өз нөвəт-қатарида тирилиду;
тунҗа һосулниң мевиси болған Мəсиһ
биринчи; иккинчилəр болса Мəсиһниң
дунияға қайтип кəлгинидə өзигə тəвə
болғанлар. 24 Андин ахирəт болиду; шу чағда

У барлиқ һөкүмранлиқни, барлиқ һоқуқ
вә һәр хил күчләрни әмәлдин қалдуруп,
падишалиқни Худа-Атиға тапшуриду. 25
Чүнки У барлиқ дүшмәнләрни [мәғлуп
қилип] айиғи астида қилғичә һөкүм сүрүши
керәктур; 26 әң ахирқи йоқитилидиған
дүшмән болса өлүм өзидур. 27 Чүнки
[Зәбурда] «[Худа] пүткүл мәвҗудатни
Униң айиғи астиға бойсундурған» [дәп
пүтүклүктур]. Амма «пүткүл мәвҗудат
Униңға бойсундурулған» дейилгинидә,
рошәнки, шу «пүткүл» дегән сөз «һәммини
Униңға Бойсундурғузғучи»ниң өзини
ичигә алған әмәстур. 28 Амма һәммә
Униңға бойсундурулғандин кейин,
Оғул һәммини өзигә бойсундурғучиға
бойсуниду; шуниң билән Худа һәмминиң
һәммиси болиду. 29 Өлүмдин тирилиш
болмиса, бәзиләрниң өлгәнләр үчүн
чөмүлдүрүлүшини қандақ чүшиниш керәк?
Өлгәнләр зади тирилмисә, кишиләр улар
үчүн немә дәп чөмүлдүрүлиду? 30 Бизләр
немә дәп [һәр күни] һәр саатта хәвп-
хәтәргә дуч келип жүримиз? 31 Рәббимиз
Мәсиһ Әйсада силәрдин пәхирлинишим
раст болғандәк, [и қериндашлирим], мән
һәр күни өлүмгә дуч келимән. 32 Әгәр
инсанларниң нуқтиинәзиридин ейтқанда
«Әфәсус шәһиридә вәһший һайванлар
билән елиштим» десәм, өлгәнләр өлүмдин
тирилмисә, буниң маңа немә пайдиси?
«Әтә бәрибир өлүп кетидиған болғандин
кейин, йәп-ичип жүрүвалайли» дегән сөз
йоллуқ болмамти? 33 Алданмаңлар; чүнки
«Яман һәмраһлар әхлақни бузиду». 34
Һәққаний болуш үчүн ойғиниңлар, гунадин
қол үзүңлар; чүнки бәзилириңларда Худа
тоғрилиқ хәвәр йоқтур — буни ейтсам
силәр үчүн уят әмәсму? 35 Бәлким бириси:
«Өлүкләр қандақ тирилдүриләр? Улар
қандақ тән билән тириләр?» — дәп сориши
мүмкин. 36 И ахмақ киши, сениң териғиниң,
өлмәй туруп қайтидин тирилмәйду. 37
Һәм сениң териғиниң, өсүмлүкниң тени
әмәс, бәлки униң ялаңач дени — мәсилән,
буғдайниң яки башқа бирәр зираәтниң дени,
халас. 38 Вә кейин Худа Өз хаһиши бойичә
униңға мәлум бир тәнни бериду; шундақла
уруқ данлириниң һәр биригә өзиниң тенини
ата қилиду. 39 Җаниварларниң әтлири
болса бир-биригә охшимайду; инсанларниң
өзигә хас әтлири бар, һайванларниң өзигә
хас әтлири бар, учар-қанатларниңму
бар, белиқларниңму бар. 40 Асманда
җисимлар бар, йәр йүзидиму җисимлар
бар; амма асмандикисиниң җула-шәриви
башқичә, йәр йүзидикисиниңму башқичә
болиду; 41 Қуяшниң шан-шәриви бир хил,
айниң шәриви йәнә бир хил, юлтузларниң
шан-шәриви йәнә бир хилдур; чүнки
юлтузлар шан-шәрәплиридә бир-биридин
пәриқлиниду. 42 Өлүмдин тирилиш һәм
шундақтур. [Тән] чириш һалитидә терилиду,
чиримас һаләттә тирилдүрүлиду; 43
Уятлиқ һаләттә терилиду, шан-шәрәп билән
тирилдүрүлиду; аҗиз һаләттә терилиду,
амма күч-қудрәт билән тирилдүрүлиду. 44
У тәбиәткә тәвә бир тән сүпитидә терилиду;
роһқа тәвә бир тән болуп тирилдүрүлиду;
әслидә тәбиәткә тәвә бир «җанлиқ» тән
болған болса, әнди роһий бир тән болиду.
45 Шуңа [Тәвратта] мундақ пүтүлгәнки:
«Тунҗи инсан Адәм атимиз тирик бир
җан қилип яритилди»; амма «ахирқи
Адәм ата» болса һаятлиқ бәргүчи Роһ
болди. 46 Амма авал кәлгини роһий адәм
әмәс, бәлки «тәбиәткә тәвә болғучи»
адәм еди, кейин «роһий адәм» кәлди. 47
Дәсләпки инсан болса йәрдин, тупрақтин
апиридә қилинған; иккинчи инсан болса
асмандин кәлгәндур; 48 Тупрақтин
апиридә қилинғини қандақ болған болса,
[униңдин] [болған] «тупрақлиқ»ларму
шундақ болиду; асмандин кәлгини қандақ
болса, униңдин болған «асманлиқлар»му
шундақ болиду. 49 Бизләр «тупрақлиқ
адәм» сүритидә болғинимиздәк, «асманлиқ
адәм» сүритидиму болалаймиз. 50
Амма шуни ейтимәнки, и қериндашлар,
әт вә қандин төрәлгәнләр Худаниң
падишалиғиға варислиқ қилалмайду;
чиригүчи чиримайдиғанға варислиқ
қилалмайду. 51 Мана, мән силәргә бир
сирни ейтип беримән; биз һәммимизла

[өлүмдә] ухлайдиғанлардин болмаймиз;
бирақ һәммимиз өзгәртилимиз! 52
Бир дәқиқидила, көзни бир жумуп
ачқичә, әң ахирқи канай челинғанда
өзгәртилимиз; чүнки канай челинсила
өлгәнләр чиримас һаятқа тирилдүрүлиду,
шундақла өзгәртилимиз; 53 Чүнки бу чирип
кәткүчи чиримас һаятни кийивелиши, бу
өлгүчи өлмәсликни кийивелиши керәк;
54 Амма чирип кәткүчи чиримас һаятни
кийгәндә, бу өлгүчи өлмәсликни кийгәндә,
шу чағда бу сөз әмәлгә ашурулиду: «Өлүм
ғәлибә тәрипидин жутулуп йоқутулиду!».
55 «Аһ, өлүм, сениң нәштириң қени?! Аһ,
өлүм, сениң ғәлибәң қени?!» (Hadēs g86) 56
Өлүмдики нәштәр — гунадур, гунаниң күчи
болса, Тәврат қануни арқилиқ намайән
болиду. 57 Лекин бизни Рәббимиз Әйса
Мәсиһ арқилиқ буларниң үстидин ғәлибигә
еriштүргүчи Худаға тәшәккүр! 58 Шуниң
үчүн, сөйүмлүк қериндашлирим, чиң туруп
тәврәнмәс болуңлар, Рәбниң хизмитидики
ишлириңлар һемишә кәң зиядиләшсун;
чүнки Рәбдә болған әҗир-җапайиңлар
һәргиз беһудә кәтмәйдиғанлиғини
билисиләр.

16 Әнди муқәддәс бәндиләр үчүн сәдиқә
топлаш тоғрилиқ, силәрму Галатия
өлкисидики җамаәтләргә тапилиғинимдәк
қилиңлар. 2 Һәр һәптиниң биринчи күнидә
һәр бириңлар тапавитиңларниң бәрикити
бойичә униңдин бир үлүшини аҗритип
өз йениңларда сақлап қоюңлар; шундақ
қилсаңлар, кәлгән вақтимда сәдиқә топлаш
һаҗәт болмайду. 3 Мән кәлгинимдә, силәр
қайси адәмләрни лайиқ көрүп таллисаңлар,
мән шуларға [тонуштуруш] хәтлирини
йезип берип мошу сәдиқә-шәпқитиңларни
Йерусалимға апирип беришкә әвәтимән.
4 Мениңму беришим мувапиқ көрүлсә,
улар маңа һәмраһ болуп бариду. 5 Амма
мән Македонийә өлкисидин өткәндин
кейин йениңларға келимән — чүнки
мән Македонийәдин өтмәкчимән — 6
бәлким мән силәр билән биллә бир мәзгил
турушум мүмкин, һәтта йениңларда қишлап
қелишимму мүмкин; шуниңдәк андин
қәйәргә бармақчи болсам, силәр ярдәм
қилип, мени йолға селип қоярсиләр. 7
Чүнки бу қетим силәрни йол үстидила
көрүп өтүп кетишни халимаймән, бәлки
Рәб буйруса, силәр билән биллә узунрақ
бир мәзгил турғум бар. 8 Амма мән Әфәсус
шәһиридә орма һейтиғичә турмақчимән. 9
Чүнки [мошу йәрдә] маңа әҗайип чоң, утуқ-
мевә бериватқан бир ишик кәң ечилди,
шуниңдәк қарши чиққучиларму көп. 10
Тимотий йениңларға берип турса, униң
араңларда қорқмай әркин-азатә жүрүшигә
көңүл бөлүңлар. Чүнки уму маңа охшаш
Рәбниң хизмитини ишләватиду. 11 Шуңа
һеч ким уни төвән көрмисун; бәлки уни
мениң йенимға келиши үчүн аман-есән
узитип йолға селип қоюңлар; чүнки униң
қериндашлар билән биллә келишини
күтмәктимән. 12 Амма қериндишимиз
Аполлосқа кәлсәм, униңдин қериндашлар
билән биллә силәрниң йениңларға беришни
көп өтүндүм. Лекин униң һазирчә барғуси
йоқ. Кейин пурсәт пишип йетилгәндә
бариду. 13 Һошияр болуңлар, етиқатта чиң
туруңлар; мәртанә әрдәк болуңлар! Қәйсәр
болуңлар! 14 Силәрниң қилған һәммә
ишиңлар меһир-муһәббәт билән қилинсун.
15 Әнди, и қериндашлар, Ахая өлкисидики
әң дәсләпки етиқат мевиси болған
Истифанас вә униң аилисидикиләрни,
шундақла уларниң Худаниң муқәддәс
бәндилириниң хизмитидә болушқа қандақ
өзлирини атиғанлиғини убдан билисиләр;
мән силәрдин өтүнимәнки, мошундақ
кишиләрниң вә улар билән бирликтә
хизмәттә һәр бир җапа тартиватқанларниң
сөзлиригә кириңлар. 17 Амма [йениңлардин]
Истифанас, Фортунатус вә Ақайикусниң
бу йәргә мени йоқлап кәлгәнлигидин
шатландим; чүнки улар силәр тәрәптин
кам болғанлирини толуқлап бәрди.
18 Чүнки улар мениң роһумни вә
һәм силәрниңкиниму йеңиландурди;
шуңа шундақ адәмләрни әтиварлап
һөрмәтләңлар. 19 Асиядики җамаәтләрдин
силәргә салам. Аквила вә Прискилла

һәм уларниң өйидә җәм болидиған
җамаәттинму Рәбдә силәргә қизғин салам
йоллайду. 20 Қериндашларниң һәммиси
силәргә салам йоллайду. Бир-бириңлар
билән пак сөйүшләр билән саламлишиңлар.
21 Мана, мәнки Павлус өз қолум билән салам
йезиватимән! 22 Һәр ким Рәб Әйса Мәсиһни
сөйгүчи болмиса, униңға ләнәт болсун!
Рәббимиз, кәлгәйсән! 23 Рәб Әйса Мәсиһниң
меһри-шәпқити һәммиңларға яр болғай! 24
Мениң Мәсиһ Әйсада болған муһәббитим
һәммиңлар билән биллә болғай. Амин!

Коринтлиқларға 2

1 Худаниң ирадиси билән бекитилгән,
Мәсиһ Әйсаниң расули мәнки Павлус
вә қериндаш болған Тимотийдин Коринт
шәһиридә туруватқан, Худаниң җамаитигә
вә шуниңдәк пүткүл Ахая өлкисидики
барлиқ муқәддәс бәндиләргә салам! 2
Атимиз Худа һәм Рәб Әйса Мәсиһтин
силәргә меһри-шәпқәт вә хатирҗәмлик
болғай! 3 Рәббимиз Әйса Мәсиһниң Атиси,
рәһимдилликларниң егиси Ата, барлиқ
риғбәт-тәсәллиниң Егиси болған Худаға
тәшәккүр-мәдһийә оқулғай! 4 Биз учриған
һәр қандақ җапа-мушәққәттә У бизгә риғбәт-
тәсәлли бериватиду, шуниң билән биз Худа
тәрипидин риғбәтләндүрүлгән болуп У
йәткүзгән риғбәт-тәсәлли билән һәр қандақ
башқа җапа-мушәққәткә учриғанларға
риғбәт-тәсәлли берәләйдиған болдуқ. 5
Чүнки, Мәсиһниң азап-оқубәтлири биз
тәрәпкә ешип ташқандәк, Мәсиһ арқилиқ
болған риғбәт-тәсәллимизму ешип ташиду.
6 Амма биз җапа-мушәққәттә қалсақму
бу силәрниң риғбәт-тәсәлли вә ниҗат
тепишиңлар үчүн болиду; булар силәрниң
биз тартқан азап-оқубәтләргә охшаш азап-
оқубәтләргә чидишиңлар билән силәрдиму
һасил қилиниду; биз риғбәт-тәсәлли
тапсақму у силәрниң риғбәт-тәсәллириңлар
вә ниҗатиңлар үчүн болиду; шуңа бизниң
силәргә бағлиған үмүтүмиз мустәһкәмдур;
чүнки силәр азап-оқубәтләрдин ортақ
несивилик болсаңлар, охшашла риғбәт-
тәсәллидин ортақ несивилик болисиләр дәп
билимиз. 8 Чүнки, и қериндашлар, силәрниң
Асияда дуч кәлгән җапа-мушәққәттин
хәвәрсиз җүрүшүңларни халимаймиз; у
вақитларда биз чидиғусиз еғир бесимға
дуч кәлдуқ, һәтта һаятниң өзидин үмүт
үзгидәк болған едуқ. 9 Амма өзимизгә
әмәс, бәлки өлгәнләрни тирилдүргүчи
Худаға тайинишимиз үчүн қәлбимиздә
өлүмгә мәһкүм қилинғандәк җүрәттуқ. 10
У бизни бундақ дәһшәтлик бир өлүмдин
қутқузған вә һазир қутқузмақта, вә
бизни йәнила қутқузиду, дәп униңға
үмүт бағлидуқ; 11 силәрму буниңда
һәм биз үчүн дуа-тилавәтләр билән
мәдәт бериватисиләр; шундақ қилип
талай адәмләрниң вастиси арқилиқ бизгә
көрситилгән илтипат түпәйлидин талай
адәмләр [Худаға] рәхмәтләр ейтидиған
болиду. 12 Чүнки пәхримиз, йәни
виҗданимизниң гувалиғи шуки, Худаниң
алдида сап нийәтләр вә сәмимийлик билән
(инсаний парасәт билән әмәс, бәлки Худаниң
меһри-шәпқити билән) биз бу дунияға
нисбәтән вә болупму силәргә нисбәтән
өзимизни тутувалидиған болдуқ. 13 Чүнки
силәргә язғинимиз оқуялайдиған вә тонуп
йетәләйдиғандин башқа һеч нәрсә әмәс;
лекин мән силәрниң бизни қисмән тонуп
йәткиниңлар бойичә Рәб Әйсаниң күнидә
силәр бизниң пәхримиз болидиғиниңлардәк
бизләрниму силәрниң пәхриңлар болиду
дәп бизни толуқ тонуп йетишиңларни
үмүт қилимән. 15 Шуниң билән мошундақ
ишәштә болуп мән әслидә иккинчи қетим
силәргә меһри-шәпқәтни йәткүзүшкә авал
силәрниң қешиңларға бармақчидим; 16
йәни, қешиңлардин Македонийәгә өтүп,
андин Македонийәдин йәнә қешиңларға
келишни, шундақла силәр тәрипиңлардин
Йәһудийә өлкисигә узитилишимни үмүт
қилған едим. 17 Мәндә шундақ нийәт
болғанда, мән уни йеникилик билән қарар
қилғанму? Мән нийәт қилғанда, мәндә
«әтлик» кишиләрдикидәк: бирдәм «бәрһәқ,
бәрһәқ» вә бирдәм «яқ, яқ» дейиш барму?
18 Амма Өз сөзидә турғинидәк, бизниң
силәргә ейтқан сөзимиз бирдәм «бәрһәқ»
вә бирдәм «яқ» болмайду; 19 Чүнки
биз (мән вә Силванус вә Тимотий)ниң
араңларда җакалиқинимиз — Худаниң Оғли,
Әйса Мәсиһ, бирдәм «бәрһәқ» вә бирдәм
«яқ» әмәстур; бәлки Униңда «бәрһәқ»ла
бардур. 20 Чүнки Худаниң қанчилик
вәдилири болушидин қәтъинәзәр, улар
Униңда «бәрһәқ»тур, вә биз арқилиқ
Униңдиму Худаға шан-шәрәп кәлтүридиған
«Амин» бардур. 21 Әнди бизләрни силәр
билән биллә Мәсиһдә чиң турғузғучи

болғини һәм бизни мәсиһлигини болса
Худадур. 22 У йәнә үстимизгә мөһүр
бесип, қәлбимизгә Өз Роһини «капаләт»
болушқа ата қилди. 23 Амма Худани өз
җенимға гувачи болушқа чақиримәнки,
Коринтқа техи бармиғанлиғимниң сәвәви
көңлуңларни аяш үчүн еди. 24 Һәргиз
өзимизни иман-етиқатиңлар үстигә һөкүм
сүргүчиләрмиз, демәк, бәлки силәрниң
шат-хурамлиғиңларни ашурушқа силәргә
һәмкарлашқучилармиз; чүнки силәр етиқат
арқилиқла мәзмут турисиләр.

2 Лекин мән ичимдә, қешиңларға барсам
йәнә азар елип бармаймән дегән
қарарға кәлдим. 2 Чүнки әгәр мән силәргә
азар бәрсәм, мениң түпәйлимдин азар
йегәнләрдин башқа қайсибири мени
шатландуралисун? 3 Мән әсли мени
шатландуруши тегишлик болғанлардин
әксичә азар йәп қалмай дегән мәхсәттә шу
хәтни яздим; чүнки мениң шатлиғим силәр
һәммиңларниңму шатлиғидур дәп силәр
һәммиңларға ишәш бағлидим. 4 Чүнки
әслидә өзүм еғир азап ичидә қәлбимдики
дәрд-әләмдин көп көз яшлиримни төккүзүп
туруп силәргә шу хәтни язған едим;
мәхситим силәргә азар бериш әмәс, бәлки
силәргә чоңқур бағланған, ешип ташқан
муһәббитимни билишиңлар үчүн еди.
5 Амма бирәрси азар йәткүзгән болса,
униң азар йәткүзгини мән әмәс дәймән,
у бәлки мәлум дәриҗидә (бу ишни зиядә
еғир қилғум йоқ) һәммиңларға азар
йәткүзди. 6 Бундақ адәмниң көпинчиңлар
тәрипидин тәнбиһләнгини йетәрликтур;
7 Шуңа һазир әксичә, силәр униңға
меһри-шәпқәт көрситип риғбәт-тәсәлли
беришиңларға тоғра келиду; болмиса
бундақ бир киши бәлким ғайәт зор дәрд-
әләмдин өзини йоқитишиму мүмкин. 8
Шуңа мән силәргә униңға муһәббитиңларни
испатлишиңларни җекиләймән. 9 Шу
хетимни йәнә бир мәхсәттә, йәни силәрниң
һәммә ишларда итаәтмән яки итаәтмән
әмәслигиңларни синап билишим үчүн
яздим. 10 Лекин силәр қайсибирини мәлум
иш үчүн кәчүрүм қилған болсаңлар, мәнму
һәм уни шундақ қилған болимән; мәнму
мәлум бир ишни кәчүрүм қилғинимда
(бирәр ишни кәчүрүм қилған болсам), мән
силәрни дәп Мәсиһниң һозурида шундақ
қилдим. 11 Шуниң билән Шәйтан биздин һеч
үстүнлүккә еришәлмәйду; чүнки биз униң
һейлә-микирлиридин бехәвәр әмәсмиз. 12
Әнди Мәсиһниң хуш хәвирини җакалашқа
Троас шәһиригә кәлгинимдә вә шундақла
Рәб тәрипидин [пурсәт] ишиги маңа
ечилғини билән, 13 қериндишим Титусни
тапалмиғиним түпәйлидин роһум арам
тапмиди; шуниң билән мән шу йәрдикиләр
билән хошлишип, Македонийәгә сәпәр
алдим. 14 Амма бизни Мәсиһдә һемишә
тәнтәнә билән ғалипанә башлайдиған, биз
арқилиқ һәр йәрдә Өзигә дост тартқучи
хушпурақни чачқучи Худаға тәшәккүр!
15 Чүнки биз Худаға йәткүзүливатқан
Мәсиһниң хушпуриғидурмиз, һәм
қутқузулуватқанлар арисида һәм һалакәткә
кетиватқанлар арисида шундақмиз; 16
кейинкиләргә өлүмгә болған өлүмниң
пуриғи, алдинқиларға һаятлиққа болған
һаятлиқниң пуриғидурмиз; әнди мошундақ
ишларниң һөддисидин ким чиқалайду? 17
Чүнки биз көп кишиләрниң қилғинидәк
Худаниң калам-сөзини сода-сетиқ иши
қилмаймиз; әксичә биз сәмимийлик билән
Худа алдида Худадин [әвәтилгәнләр]
сүпитидә Мәсиһдә сөзләймиз.

3 Биз йәнә өзимизни тәвсийә қилғили
туруватамдуқ? Яки башқа бәзиләргә керәк
болғандәк, силәргә йезилған яки силәр язған
тәвсийинамиләр бизгә керәкму? 2 Силәр
өзүңлар бизниң тәвсийинамимиздурсиләр,
қәлбимиздә пүтүлгән, һәр инсанға тонуш
болған вә оқулидиған. 3 Силәрниң биз
тәрипимиздин пәрвиш қилинған, Мәсиһниң
мәктупи екәнлигиңлар аян болди (бу мәктуп
сияһ билән әмәс, бәлки тирик Худаниң
Роһи билән йезилған; таш тахтайларға
әмәс, бәлки қәлбниң әтлик тахтайлириға
пүтүклүктур). 4 Әнди бизниң Мәсиһ арқилиқ
Худаға қарайдиған шунчә зор ишәшимиз

бар; 5 өзимизни бирәрнәрсини қилғидәк
иқтидаримиз бар дәп чағлиғинимиз йоқтур;
иқтидарлиғимиз болса бәлки Худадиндур.
6 У бизни йеңи әһдиниң хизмәткарлири
болушқа иқтидарлиқ қилди; бу әһдә
пүтүклүк сөз-җүмлиләргә әмәс, бәлки
Роһқа асасланған. Чүнки пүтүклүк сөз-
җүмлиләр адәмни өлтүриду; лекин Роһ
болса адәмгә һаят кәлтүриду. 7 Амма сөз-
җүмлиләр билән ташларға оюлған, өлүм
кәлтүридиған хизмәт шан-шәрәп билән
болған вә шундақла Исраиллар Мусаниң
йүзидә җулаланған шан-шәрәптин йүзигә
көзлирини тикип қаралмиған йәрдә (гәрчә
шу шан-шәрәп һазир әмәлдин қалдурулған
болсиму), 8 Роһ билән жүргүзүлидиған
хизмәт техиму шан-шәрәплик болмамду?
9 Чүнки адәмниң гунайини бекитидиған
хизмәт шәрәплик болған йәрдә, инсанни
һәққаний қилидиған хизмәтниң шәриви
техиму ешип ташмамду!? 10 Чүнки әслидә
шан-шәрәплик болған ишниң һазирқи ғайәт
зор шан-шәрәплик ишниң алдида һеч
қандақ шан-шәрәплиқлиги йоқтур; 11 чүнки
әмәлдин қалдурулған иш әслидә шан-
шәрәп билән кәлтүрүлгән йәрдә, һазир
орнини басқан иш техиму шан-шәрәплик
болиду. 12 Биздә шунчә зор шундақ бир
үмүт болған екән, биз толиму жүрәклик
болимиз. 13 Биз Исраилларни әмәлдин
қалдурулидиған [әһдиниң] парлақ нуриға
көзини тикип қарашниң ақивитигә учрап
кәтмисун дәп йүзигә чүмпәрдә тартивалған
Мусаға охшимаймиз. 14 Амма уларниң
ой-көңүллири қадақлашқан еди; чүнки
бүгүнгә қәдәр кона әһдини оқуғинида мошу
чүмпәрдә еливетилмәй кәлди; чүнки пәқәт
Мәсиһдә болғандила у елип ташливетилиду.
15 Амма бүгүнгә қәдәр, Мусаниң язмилири
оқулғинида шу чүмпәрдә йәнила қәлбини
йепивалмақта. 16 Амма һәр ким Рәбгә қарап
бурулса, чүмпәрдә елип ташлиниду. 17 Амма
Рәб шу Роһтур; вә Рәбниң Роһи қәйәрдә
болса, шу йәрдә һөрлүк болиду. 18 Вә биз
һәммимизниң йүзимиз чүмпәрдисиз һалда
Рәбниң шан-шәривигә қариғинида, Униң
охшаш сүритидә болушқа Роһ болған Рәб
тәрипидин шан-шәрәп үстигә шан-шәрәп
қошулуп өзгәртилмәктимиз.

4 Шуңа [Худа] бизгә рәһим-шәпқәт
көрсәткәндәк, бу хизмәт бизгә аманәт
қилинған екән, биз бәл қойвәтмәймиз; 2
әндиликтә шәрмәндиликкә аит йошурун
ишларни ташлап, нә алдамчилиқта маңмай,
нә Худаниң сөзини бурмилимай, бәлки
һәқиқәтни әйнән аян қилиш билән Худа
алдида дуруслуғимизни һәр адәмниң
вижданиға көрситимиз. 3 Амма хуш
хәвиримиз чүмкәлгән болсиму, у һалак
болуватқанларға нисбәтән чүмкәлди;
4 Чүнки Худаниң сүрәт-образи болған
Мәсиһниң шан-шәриви тоғрисидики хуш
хәвәрниң нури уларниң үстидә йорумисун
дәп, бу заманниң илаһи етиқатсизларниң
ой-зеһинлирини кор қилди. (aiōn g165) 5 Чүнки
биз өзимизни әмәс, бәлки Мәсиһ Әйсани Рәб,
шуниңдәк өзимизни Әйса үчүн силәрниң
хизмәткариңлар дәп елан қилимиз. 6
Чүнки «қараңғулуқтин нур йорусун» дәп
буйруған Худа, Мәсиһниң дидаридин
Өзиниң шан-шәривини тонутушқа болған
йоруқлуқниң [биз арқилиқ] чечилиши үчүн,
бизниң қәлбимизни йорутқандур. 7 Амма
қудрәтниң ғайәт зорлуғи биздин әмәс,
бәлки Худадин болғанлиғи көрүнсун дәп
бу гөһәргә сапал идишларда қачилақлиқ
һалда егидарлиқ қилимиз. 8 Мана биз
һәртәрәптә қистилип қалдуқ, амма
йәнҗилмидуқ; тәмтирәп қалдуқ, амма
үмүтсизләнмидуқ; 9 зиянкәшликкә
учраватимиз, амма һәмдәмсиз қалмидуқ;
жиқитилдуқ, амма һалак болмидуқ; 10
Әйсаниң һаяти тенимиздә аян қилинсун
дәп, һәрдайим тенимиздә Әйсаниң өлүмини
көтирип жүримиз. 11 Чүнки Әйсаниң
һаяти өлидиған әтлиримиздә аян қилинсун
үчүн, тирик қалған бизләр һәрдайим
өлүмгә тапшурулмақтимиз. 12 Шуниң
билән биздә өлүм ишләватиду, амма һаят
силәрдә ишләватиду. 13 Вә «Мән ишәндим,
шуңа сөз қилдим» дәп йезилғандикидәк
иман-ишәштики роһқа егә болуп, бизму
ишәндуқ вә шуниң билән сөз қилимиз;

14 чүнки Рәб Әйсани тирилдүргән [Худа]
бизни Әйса билән биргә тирилдүриду,
шундақла бизни силәр билән биргә Өз
алдиға һазир қилиду, дәп билимиз. 15 Чүнки
[бу] һәммә ишлар силәр үчүндурки, техиму
көп кишиләрниң вуҗудида ешип ташқичә
беғишланған меһри-шәпқәт сәвәвидин көп
кишиләрниңму Худани улуқлап ейтқан
тәшәккүрлири ешип ташиду. 16 Шуңа биз бәл
қоювәтмәймиз; гәрчә ташқи инсанлиғимиз
солашсиму, дәрһәқиқәт ички инсанлиғимиз
күндин-күнгә йеңиланмақта. 17 Чүнки
бизниң бир дәқиқилик вә йеник жапа-
мушәққәтлиримиз биз үчүн ешип ташқан,
мәңгүлүк, зор вәзинлик шан-шәрәпни һасил
қилиду. (aiōnios g166) 18 Шуңа биз көрүнгән
ишларға әмәс, бәлки көрүнмәс ишларға көз
тикимиз; чүнки көрүнгән ишлар вақитлиқ,
амма көрүнмәс ишлар мәңгүлүктур. (aiōnios
g166)

5 Чүнки бу зиминға тәвә өйимиз, йәни
бу чедиримиз йоқитилсиму, Худа
тәрипидин болған, инсан қоли билән
ясалмиған бир өй, йәни асманларда
әбәдий бир маканимиз бардур дәп
билимиз. (aiōnios g166) 2 Әнди бу [кона
өйимиздә] турғинимизда асмандики
өйимизни кийивелишқа зор интизар билән
аһ урмақтимиз 3 (бәрһәқ, [асмандики
өйимизни] кийивалсақ ялаңач қалмаймиз).
4 Чүнки мошу чедирда турғинимизда,
еғирчилиқта аһ урмақтимиз; бу бизниң
ялаңачлинишни халиқинимиз әмәс,
бәлки кийиндүрүлүшни, йәни биздә
өлидиған немә болса, униң һаят тәрипидин
жутулушини халаймиз. 5 Әнди бизни дәл
мошу ишқа тәйярлиғучи болса Худадур;
У бизгә «капаләт» болған Өз Роһиниму
ата қилди. 6 Шуниң билән биз һемишә
юрәклик болимиз; һәмдә тенимиздә макан
тутқинимизда Рәбдин нери болған мусапир
болимиз дәп билимиз 7 (чүнки биз көрүш
сезими билән әмәс, етиқат билән маңимиз);
8 биз юрәклик болуп, шуниңдәк тәндин
нери болуп Рәб билән биллә бир маканда
болушқа техиму хурсәнмиз. 9 Шуниң
билән, мәйли тәндә болайли, тәндин нери
болайли, уни хурсән қилишни истәк-нишан
қилип интилимиз. 10 Чүнки тәндә қилған
әмәллиримизни, яхшилиқ болсун, яманлиқ
болсун, һәр биримизгә қайтурулуши үчүн
Мәсиһниң сорақ тәхти алдида һазир
болушимиз лазим болиду. 11 Шуниң билән
Рәбниң дәһшитини билгәнлигимиз үчүн,
инсанларни ишәндүрүшкә тиришимиз;
лекин биз Худаға очуқ-ашкаримиз,
шуниңдәк силәрниң вижданиңлардиму
ашкарә тонулсақ дәп үмүт қилимән. 12
Биз һазир өзимизни қайтидин силәргә
тәвсийә қилғинимиз йоқ, бәлки пәқәт
силәрдә қәлбдики ишлардин әмәс, ташқи
қияпәттин пәхирлинидиғанларға бәргидәк
җавап болсун дәп, силәргә бизләрдин
пәхирлиниш имканийитини яритип
бериватимиз. 13 Чүнки ич-ичимизгә сиғмай
қалған болсақму Худа алдида шундақ
болдуқ, салмақ болсақму силәр үчүн
шундақ болимиз. 14 Чүнки Мәсиһниң
муһәббити бизни [шундақ қилишқа]
үндәйду; чүнки биз бириси һәммәйлән
үчүн өлди, шуңа һәммәйләнниму өлди, дәп
һесаплаймиз. 15 Вә У һәммәйләнни дәп
өлди, буниңдин мәхсәт, һаят болғанлар
өзлири үчүн әмәс, бәлки уларни дәп өлүп
тирилгүчи үчүн яшиши үчүндур. 16 Шуниң
билән биз буниңдин кейин һеч кимни
инсанларчә тонумаймиз; һәтта биз Мәсиһни
инсанларчә тонуған болсақ, буниңдин
кейин уни йәнә шундақ тонумаймиз.
17 Шуңа әнди бириси Мәсиһдә болса, у
йеңи бир яритилғучидур! Кона ишлар
өтүп, мана, һәммә иш йеңи болди! 18 Вә
барлиқ ишлар Худадиндур; У бизни Мәсиһ
арқилиқ Өзигә енақлаштурди, шундақла
бизгә енақлаштуруш хизмитини тапшурди:
— 19 демәк, Худа Мәсиһдә адәмләрниң
итаәтсизликлирини уларниң әйиви билән
һесаплашмай, аләмни Өзигә енақлаштурди;
шуниңдәк бизгә енақлаштуруш хәвирини
аманәт қилип тапшурди. 20 Шуңа худди
Худа биз арқилиқ [адәмләрдин енақлиққа
келишни] өтүнгинидәк, биз Мәсиһкә
вакалитән әлчиләрдурмиз; Мәсиһниң

орнида «Худаға енақлаштурулғайсиләр!»
дәп өтүнимиз. 21 Гунаға һеч тонуш болмиған
кишини Худа бизни дәп гунаниң өзи қилди;
мәхсити шуки, бизниң Униңда Худаниң
һәққанийлиғи болушимиз үчүндур.

6 Әнди [Худаниң] һәмкарлири сүпитидә
силәрдин Униң меһри-шәпқитини қобул
қилип туруп уни бекарға кәткүзмәңлар
дәп өтүнимиз 2 (чүнки у: «Шапаәт
көрситилидиған бир пәйттә дуайиңни
иҗабәт қилишни бекиткәнмән, ниҗат-
қутулуш йәткүзүлидиған бир күнидә Мән
саңа ярдәмдә болушумни бекиткәнмән»
— деди. Мана, һазир болса «шапаәт
көрситилидиған яхши пәйт»; мана,
һазир «ниҗат-қутулуш күни»дур!). 3
[Рәбниң] хизмитигә дағ кәлтүрүлмисун
дәп һеч қандақ ишта һеч кимниң иманиға
тосалғулуқ қилмаймиз; 4 бәлки һәр бир
ишта өзимизни Худаниң хизмәткарлири
сүпитидә нәмунә қилип жүримиз; зор
чидамлиқ билән, җәбир-зулумларда, җапа-
мушәққәтләрдә, бесим-қистақларда, 5
камча ярилирида, зинданларда, қозғилаң-
топилаңлар ичидә, еғир меһнәтләрдә,
түнәшләрдә, роза тутушларда, 6 паклиқ
билән, билимләр билән, сәвир-тақәтлик
билән, меһриванлиқлар билән, Муқәддәс
Роһ билән, сахтилиқсиз меһир-муһәббәт
билән, 7 һәқиқәтниң сөз-калами
билән, Худаниң күч-қудрити билән,
һәққанийлиқниң оң-сол қоллардики
қураллири билән, 8 һәм иззәт-шөһрәттә һәм
һақарәт ичидә, төһмәт һәм тәриплинишләр
ичидә [өзимизни Худаниң хизмәкарлири
сүпитидә намайән қилдуқ]; ялғанчилар дәп
қаралған болсақму сәмимий-садиқ болуп, 9
намсиз болдуқ-ю, амма мәшһормиз; өләй
дәп қалдуқ-ю, амма мана, һаяттурмиз;
тәрбийидә җазаландуқ-ю, амма өлүмгә
мәһкүм қилинмидуқ; 10 дәрд-әләм тарттуқ-
ю, амма дайим шат-хурамлиқта туримиз;
намрат болғинимиз билән, амма көп
адәмләрни бай қилғучимиз; һеч немимиз
йоқ болғини билән, амма һәммигә
егидармиз. 11 Силәргә очуқ-йоруқ сөзлидуқ,
әй Коринтлиқлар, бизниң бағримиз силәргә
кәң ечилди! 12 Силәр биз тәрәптин
қисилған әмәс, лекин өз ич-бағриңларниң
тарлиғидин қисилисиләр; 13 әнди адил
алмаштурушта болуп — (өз пәрзәнтлиримгә
сөзлигәндәк сөзләймән) — бағриңларни
бизгиму кәң ечиңлар. 14 Етиқатсизлар билән
бир боюнтуруққа четилип тәңсизликтә
болмаңлар; чүнки һәққанийлиқ вә
қәбиһлик оттурисида қандақму ортақлиқ
болсун? Йоруқлуқниң қараңғулуқ билән
қандақ һәмраһлиғи болсун? 15 Мәсиһниң
Белиал билән немә енақлиғи болсун?
Ишәнгүчиниң ишәнмигүчи билән қандақ
ортақ несивиси болсун? 16 Худаниң
ибадәтханисиниң бутлар билән қандақ
бирлиги болсун? Чүнки силәр тирик
Худаниң ибадәтханисидурсиләр — Худаниң:
«Мән уларда туримән, уларниң арисида
жүримән; уларниң Худаси болимән вә
улар Мениң хәлқим болиду» дегинидәк
[силәр Униң ибадәтханисидурсиләр]; 17
Шуниң үчүн «Уларниң арисидин чиқип
кетиңлар, Маңа айрилиңлар», — дәйду Рәб,
— «һеч напак нәрсигә тәккүчи болмаңлар»,
«шундила Мән силәрни қобул қилимән»,
18 вә: «Мән силәргә Ата болимән, силәр
Маңа оғул-қизлирим болисиләр» — дәйду
Һәммигә Қадир болған Рәб.

7 Әнди бу вәдиләргә муйәссәр болғандин
кейин, и сөйүмлүкләр, өзимизни
әтләрдики һәм роһтики һәр хил
паскинилиқтин тазилап, Худаниң
қорқунучида өзимиздә [аян қилинған] пак-
муқәддәсликни камаләткә йәткүзәйли. 2
Бизни қобул қилғайсиләр! Биз һеч кимгә
зиян-зәхмәт йәткүзмидуқ, һеч кимни набут
қилмидуқ, һеч кимдин пайдиланмидуқ.
3 Мошуларни дәп, силәрни әйиплимәкчи
әмәсмән; чүнки мән жуқурида ейтқинимдәк,
силәр қәлбимиздидурсиләрки, биз силәр
билән биллә өлүшкә, силәр билән биллә
яшашқа тәйярмиз. 4 Силәргә бағлиған
ишәшим зор, силәрдин болған пәхрим зор;
шуниң үчүн риғбәт-тәсәллигә толдурулдум,
барлиқ җапа-мүшкүлчиликлиримиздә

хошаллиғим ешип ташти. 5 Чүнки бәрһәқ,
Македонийәгә киргинимиздиму әтлиримиз
һеч арам тапалмай, һәртәрәптин қисилип
қалдуқ; сиртимизда жедәл-күрәшләр,
ичимиздә қорқунучлар бар еди. 6 Амма
чүшкүнләргә риғбәт-тәсәлли бәргүчи Худа
бизгә Титусниң келиши арқилиқ риғбәт-
тәсәлли бәрди; 7 тапқан риғбәт-тәсәллимиз
пәқәт униң келиши арқилиқла әмәс, бәлки
униң силәрдин тапқан риғбәт-тәсәллиси
арқилиқму болди; чүнки у силәрниң [бизгә]
зариқип тәлмүргиниңларни, силәрниң
һәсритиңларни, силәрниң маңа болған
қизғин ғәмхорлуғуңларни ейтип бәрди;
шуниң билән мән техиму хошалландим.
8 Чүнки гәрчә мән силәрни хетим билән
азаплиған болсамму, мән һазир униңдин
пушайман қилмаймән; лекин әслидә мән
шу хетимниң силәрни азаплиғинини
көрүп пушайман қилған едим (әмәлийәттә,
силәрниң азаплинишиңлар қисқиғинә
бир мәзгилла болған). 9 Амма һазир
шатлинимән — азапланғиниңлардин
әмәс, бәлки шу азапниң силәрни товва
қилдурғанлиғидин шатлинимән; чүнки
силәрниң азаплинишиңлар Худаниң йолида
еди; шуниң билән силәр биздин һеч зиян
тартмидиңлар. 10 Чүнки Худаниң йолида
болған азап-қайғу адәмни һәргиз пушайман
қилмайдиған нижатқа башлайдиған товиға
елип бариду; амма бу дунниядики азап-
қайғу адәмни өлүмгә елип бариду. 11
Чүнки мана, дәл мошу иш, йәни Худаниң
йолида азаплинишиңлар, силәргә шунчә
көп әстайидиллиқ, өзлириңларни әйиптин
нәқәдәр халас қилиш, шунчә көп ғәзәп,
шунчә көп қорқунуч, шунчә көп тәқәззарлиқ,
шунчә көп қизғинлиқ вә жазалашқа шунчә
тәйяр болушни елип кәлди! Силәр бу ишниң
һәр тәрипидә өзүңларниң әйиптин халас
болушуңларни испатлидиңлар. 12 Әнди
силәргә [шу] хәтни язған болсамму, у
хәтни зиян-зәхмәт қилғучи киши үчүн
әмәс, яки зиян-зәхмәт қилинғучи киши
үчүн әмәс, бәлки Худа алдида бизгә
болған көңлүңлардики қизғинлиқниң
араңларда аян болуши үчүн яздим.
13 Бу сәвәптин биз риғбәт-тәсәллигә
еріштуқ. Вә риғбәт-тәссәллимиз үстигә
биз Титусниң хошаллиғи түпәйлидин
техиму зор шатландуқ; чүнки униң роһи
силәр тәрипиңлардин йеңиланди. 14
Чүнки мән силәр тоғраңларда бирәр
ишта пәхирлинип махтиған болсам, у
ишта һеч хиҗил қалдурулмидим; бәлки
силәргә ейтқанлиримизниң һәммиси
һәқиқәт болғинидәк, бизниң Титусқа
силәрни пәхирлинип махтишимизму
һәқиқәт болуп испатланди. 15 У силәрниң
итаәтмәнлигиңларни, силәрниң униңдин
қандақ әймәнгән вә титригән һалда
уни қарши алғиниңларни әслигинидә,
униң силәргә бағлиған ич-бағридики
муһәббәтлири техиму ешип ташиду. 16
Мән силәргә һәр бир ишта ишәшим камил
болғанлиғидин шатлинимән.

8 Амма, и қериндашлар, биз силәргә
Худаниң Македонийәдики җамаәтләргә
беришлиған меһри-шәпқитини аян
қилмақчимиз; 2 улар зор еғир җапа-
мушәққәттә синалғинида, қаттиқ намрат
әһвалда ешип ташқан шатлиғи билән
уларниң очуқ қоллуғиниң байлиғи
урғуп чиқти; 3 чүнки уларниң күчиниң
баричә, һәтта күчидин артуқ хәйр-
сахавәт қилғанлиғиға өзүм гува. Улар
ихтияри билән шундақ қилип, 4 биздин
муқәддәс бәндиләргә шу ярдәмдә болушниң
бәхитигә вә шериклигигә муйәссәр
болушни қаттиқ өтүнди; 5 шундақ
қилип, улар күткинимиздәк әмәс, үмүт
қилғинимиздин ешип өзлирини авал
Рәбгә, андин Худаниң ирадиси билән
бизгиму беғишлиди; 6 шуңа, Титус силәрдә
[бу] меһриванлиқни башлиған екән, биз
Титустин силәрни униңға несипдаш
қилип уни ада қилишқа өтүндуқ. 7 Амма
силәр һәр тәрәптә, йәни ишәштә, сөздә,
билимдә, толуқ әстайидиллиқта һәм
бизгә болған меһир-муһәббитиңларда
әвзәл болғиниңлардәк, мошу меһирлик
иштиму өзүңларни әвзәл көрситиңлар.
8 Мән бу гәп билән силәргә буйруқ

қилмақчи әмәсмән, бәлки башқиларниң
қизғинлиғи арқилиқ муһәббитиңларниң
һәқиқийлигини испатлимақчимән. 9
Чүнки силәр Рәббимиз Әйса Мәсиһниң
меһри-шәпқитини билисиләр — гәрчә
у бай болсиму, силәрни дәп йоқсул
болдики, силәр униң йоқсуллуғи арқилиқ
бейитилисиләр. 10 Мән бу тоғрилиқ
пикримни оттуриға қоймән — бу силәргә
пайдилиқ, чүнки силәр алдинқи жилила
сәдиқә қилишта вә шуниңға ирадә бағлашта
яхши башлидиңлар. 11 Әнди һазир уни ада
қилиңлар; қизғин ирадә бағлиғиниңлардәк,
бар дунияйиңлар билән шу ишқа әмәл
қилиңлар. 12 Чүнки [хәйр-сахавәткә] бәл
бағлиғучиға нисбәтән, соғиниң Худаға
яриғидәк болуши қолида йоққа әмәс, бәлки
қолида бариға бағлиқтур. 13 Чүнки бу
башқиларниң жүкини йениклитимән дәп,
өзүңларни қийнаңлар дегиним әмәс, 14
бәлки силәрдә артуқ болғини һазирчә
уларниң кам йерини толдурғинидәк,
[күнләрниң биридә] уларда артуқ болғини
силәрниң кам йериңларни толдуриду;
шуниң билән тәңлишиду. 15 Худди [муқәддәс
язмиларда]: «Көп жиққанларниңкидин
ешип қалмиди, аз жиққанларниңму кәмлик
қилмиди» дәп йезилғандәк болғай. 16
Амма Титусниң қәлбигә силәргә болған
көйүмүмгә охшаш көйүмни салған Худаға
тәшәккүрләр болғай; 17 чүнки у дәрһәқиқәт
бизниң илтимасимизни қобул қилғини
билән, өзиниң силәргә күчлүк көйүми
болғачқа, у өзлүгидин йениңларға барди;
18 амма биз униңға барлиқ җамаәтләр
арисида хуш хәвәр хизмитидә тәрипләнгән
қериндашни һәмраһ қилип әвәттуқ; 19
шуниңдәк у пәқәт шу тәрәптила әмәс, бәлки
җамаәтләр тәрипидин бу хәйрлик ишта
бизгә һәмсәпәр болушқа талливелинған
еди. Әнди биз бу хәйр-сахавәтни болса,
Рәбниң шан-шәривини һәм ярдәмдики
қизғинлиғимизни көрситиш үчүн уни
йәткүзүш хизмитидә болимиз; 20 шундақ
қилип биз бу мол соғини мәсъул болуп
йәткүзүштә һәр қандақ адәмниң бизниң
үстимиздин төһмәт қилмаслиғи үчүн
еһтият қилимиз. 21 Чүнки биз пәқәт
Рәбниң алдидила әмәс, бәлки инсанларниң
көз алдидиму ишимизни дурус қилишқа
көңүл бөлүп келиватимиз. 22 Биз йәнә
улар билән биллә көп ишларда интайин
әстайидиллиғи нурғун қетим испатланған
қериндашни әвәтмәкчимиз; һазир униң
силәргә бағлиған зор ишәши түпәйлидин
униң интайин әстайидиллиғи техиму
күчлүк болди. 23 Титус тоғрилиқ соаллар
болса у мениң һәмраһим вә хизмитиңларда
болған һәмкаримдур; башқа икки
қериндишимиз болса, улар җамаәтләрниң
әлчилири, Мәсиһниң шан-шәривидур.
24 Шуңа, җамаәтләрниң көз алдида
муһәббитиңларниң испатини, шундақла
бизниң силәрдин пәхирлинишлиримизниң
бекар әмәслигини уларға көрситиңлар.

9 Чүнки муқәддәс бәндиләрниң бу
ярдәм хизмити тоғрилиқ силәргә
йәнә йезишимниң һаҗити йоқ. 2 Чүнки
мән силәрниң бу ишқа қаттиқ бәл
бағлиғиниңларни билимән; мән бу
тоғрилиқ: Ахаядикиләр өткән жилдин бери
хәйр-сәдиқә беришкә тәйяр туруватиду,
дәп Македонийәдики [қериндашларға]
пәхирлинип махтап кәлмәктимән,
шуниң билән силәрниң қизғинлиғиңлар
уларниң көпинчисиниң [хәйр-сәдиқә]
[беришигә] түрткә болди. 3 Лекин
қериндашларни әвәтиштики мәхситим
силәрниң тоғраңларда пәхирлинип
махтишимниң бу ишларда беһудә иш
болуп қалмаслиғи, силәрниң дегинимдәк
тәйяр болуп турушуңлар үчүндур. 4
Мабада Македонийәдикиләр мән билән
биллә барғинида, силәр тәйярлиқсиз
болсаңлар, бу ишәшимиз вәҗидин биз
хиҗаләткә қалдурулимиз, силәр сөзсиз
шундақ болисиләр. 5 Шу сәвәптин мән
қериндашлардин йениңларға берип
силәрдин бу вәдә қилған хәйрлик ишни
алдин-ала тәйярлап пүттүрүшини өтүнүшни
зөрүр дәп һесаплидим; шундақла бу
силәрдин бирәр нәрсә үндүривелиш
болмисун, бәлки меһриванлиғиңлардин

болсун. 6 Амма буни [әсләңлар]: Бехиллиқ
билән аз териған аз алиду, очуқ қоллуқ
билән териғини мол алиду. 7 Һәр адәм һеч
қийнилип қалмай яки мәҗбурән әмәс, бәлки
өз көңлидә пүккиничә бәрсун; чүнки Худа
хошаллиқ билән бәргүчини яхши көриду.
8 Амма Худа һәр бир илтипат-шапаәтни
силәргә ешип таштурушқа қадирдур;
шуниң билән силәр һәрдайим һәртәрәптә
һәр еһтияҗқа тәйяр қуվәтлинисиләр,
кәңричиликтә туруп қоллириңлар һәр
хил гөзәл ишқа йетиду. 9 [Муқәддәс
язмиларда] пүтүлгинидәк: — «У өзиниңкини
тарқатқан, У йоқсулларға сәдиқә бәргән;
Униң һәққанийлиғи мәңгүгә туриду».
(aiōn g165) 10 Әнди териғучиға териғили
уруқ, йегили нан ата қилғучи силәрниң
терийдиған уруқлириңларни тәминләп
мол қилиду, һәққанийлиғиңларниң һосул-
мевилирини көпәйтиду. 11 Шуниң билән
силәр һәр қандақ әһвалда қоли очуқ
болушқа һәр тәрәптә бейитилисиләр,
шуниңдәк бу иш биз арқилиқ Худаға көп
тәшәккүрләрни елип бариду; 12 чүнки
бу хәйрлик хизмәтни ада қилиш пәқәт
муқәддәс бәндиләрниң һаҗәтлирини
қандуруплa қалмай, көп кишиләрниң
Худаға йәткүзгән тәшәккүрлирини
ешип таштуриду. 13 Бу ярдәм хизмити
өзлириңларниң Мәсиһниң хуш хәвирини
етирап қилишиңлардики мевә болған
итаәтмәнлигиңларға дәлил-испат болиду,
шундақла силәрниң мошу [һаҗәтмән]
бәндиләргә, шундақла барлиқ адәмләргә
көрсәткән очуқ қоллуқ сехийлиғиңлардин
улар Худани улуқлайду. 14 Вә Худаниң
силәрдә ташқинлатқан әҗайип меһри-
шәпқити түпәйлидин, улар силәр үчүн дуа-
тилавәт қилғинида, улар силәргә тәлпүнүп
қаттиқ сеғинип әсләйду. 15 Униң тил билән
ипадилигүсиз әҗайип соғиси үчүн Худаға
тәшәккүр болғай!

10 Амма өзүм, силәр билән биллә болғанда
муамилиси юмшақ, лекин силәрдин
айрилғанда силәргә қарита қаттиқ қоллуқ
дәп қаралған мәнки Павлус Мәсиһниң
юваш-мөминлиги вә мулайимлиғи билән
силәрдин өтүнүмән, 2 — шуни тәләп
қилимәнки, йениңларға барғинимда,
бизни «әтләр бойичә маңғанлар!» дәп
гуман билән қарайдиған бәзиләргә қарита
ойлиғинимдәк қаттиқ қоллуқ қилишқа мени
мәҗбур қилмаңлар; 3 гәрчә биз инсаний
әтләрдә жүрсәкму, биз әтләр бойичә җәң
қилмаймиз. 4 Чүнки җәң қураллиримиз
әткә тәвә қураллар әмәс, бәлки Худа
тәрипидин қорған-истиһкамларни гумран
қилиш күчигә егә қилинған қураллардур;
5 биз улар билән бәс-муназириләрни вә
Худани тонушқа қаршилишишқа турған һәр
қандақ һакавур тосалғуни гумран қилимиз,
шундақла һәр бир ой-хиялларни Мәсиһкә
бекиндуруп итаәт қилишқа кәлтүримиз;
6 силәр толуқ итаәт қилғандин кейин,
[араңларда] қандақ итаәтсизлик қалған
болса буларни җазалашқа тәйярмиз. 7
Силәр пәқәт көз алдиңлардики ишларғила
қарайдикәнсиләр. Әгәр бириси өзини
Мәсиһкә тәвәмән дәп қариса, у йәнә
шуниң үстигә ойлансунки, у Мәсиһкә
тәвә болғиниға охшаш, бизму Униңға
тәвәдурмиз. 8 Чүнки, Рәб тәрипидин
силәрни набут қилиш үчүн әмәс, бәлки
етиқатиңларни қуруш үчүн бизгә аманәт
қилинған һоқуқимиз тоғрилиқ техиму
көп зиядәрәк махтансамму, буниңда һеч
йәргә қарап қалмаймән; 9 әнди мән пәқәт
хәтләрдила силәрни қорқатмақчи әмәсмән;
10 чүнки бәзиләр: «Униң хәтлири дәрвәқә
вәзинлик һәм күчлүк; лекин у йетип
кәлгәндә салапәтсиз, гепиниң тутами
йоқ болиду» дейишиду. 11 Әнди бундақ
хиял қилғучилар шуни билип қойсунки,
биз жирақта болғинимизда хәтләрдики
сөзимиз қандақ болған болса биз йетип
барғинимизда әмәлийитимизму шундақ
болиду. 12 Чүнки биз өзимизни өзини
қалтис чағлайдиғанлар билән бир қатарға
қоюшқа яки улар билән селиштурушқа
петинмаймиз; шундақ кишиләр өзлирини
өзлириниң өлчими билән өлчәп, өзлирини
өзлири билән селиштуридиған болуп,
һәқиқәтән әқилсизлардиндур. 13 Биз

әнди өзимизгә бекитилгән өлчәмдин
һалқип махтинип жүргинимиз йоқ.
Биз бәлки һәммини өлчигүчи Худа
бизгә бекиткән хизмәт даирисидики
өлчәм, йәни силәрниң [хизмитиңларғиму]
йетидиған өлчәм билән пәхирлинимиз. 14
Чүнки өлчими силәрниң хизмитиңларға
йәтмәйдиған кишиләрдәк, [хизмитиңларда
болғинимизда] даиримиздин һалқип
кәтмәймиз, чүнки биз Мәсиһниң хуш
хәвирини йәткүзүштә [биринчи болуп]
йениңларғиму кәлдуқ. 15 Биз хизмәт
даиримиздин һалқип, башқиларниң
сиңдүргән җапа-әҗирлири билән
махтанғинимиз йоқ; лекин биз силәрниң
иман-етиқатиңлар өскәнсери араңлардики
хизмитимиз бизгә бекитилгән даиримиз
ичидә техиму зиядә кеңәйтилсун дәп үмүт
қилимиз; 16 шундақ болғанда, биз силәрдин
техиму жирақ йәрләргә хуш хәвәрни
йәткүзүп җакалайдиған болимиз; тәйярға
һәйяр болуп, башқиларниң даирисидики
хизмәт әҗри билән махтиниш бизгә ят.
17 Амма «Пәхирлинип махтиғучи болса
Рәбдин пәхирлинип махтиши керәк!». 18
Чүнки өзини тәриплигүчи әмәс, бәлки Рәб
тәриплигән киши һәқиқәтән лаяқәтликтур.

11 [Махтанған] бу азғинә ахмақлиғимға
сәвирчан болғайсиләр! Әнди силәр маңа
сәвричанлиқ қилип келиватисиләр. 2 Чүнки
мән Худадин кәлгән отлуқ муһәббәт билән
силәрни [аздурушлардин] һәсәт қилимән;
чүнки қизни бир әргила ятлиқ қилғандәк,
мән силәрни Мәсиһкила пак қиз сүпитидә
һазир болушқа вәдиләштүргәнмән. 3
Амма илан Һава анимизни һейлигәрлиги
билән аздурғандәк, ой-көңлүңлар Мәсиһкә
бағланған сәмимий, сап вапалиқтин езип
булғиниши мүмкин дәп әнсирәймән. 4
Чүнки бириси келип биз силәргә һеч
җакалап бақмиған башқа бир Әйсани
җакалиса, яки қәлбиңлардин орун бәргән
Роһниң орниға башқа бир роһқа орун
бәрсәңлар вә силәр қобул қилған хуш
хәвәрдин башқа бир «хуш хәвәр»ни қобул
қилсаңлар, силәр бу ишларға әҗайип сәвир-
тақәт билән өтүверишиңлар мүмкин! 5
Һалбуки, мән өзүмни һәр қандақ ишта
әшу «қалтис улуқ расуллар»дин кам
санимаймән! 6 Гәрчә мениң гәп-сөзлирим
аддий болсиму, билим җәһәттә мән
ундақ әмәс; биз қиливатқан һәр бир
әмәллиримиздә буни силәргә һәр җәһәттин
испатлап рошән қилдуқ. 7 Әнди мән
силәрни көтирилсун дәп өзүмни төвән
тутуп, Худаниң хуш хәвирини һәқ тәләп
қилмай җакалап гуна қилдимму? 8 Мән
силәрниң хизмитиңларда болушқа башқа
җамаәтләрдин булап-талап, уларниң
ярдимини қобул қилдим. 9 Силәр билән
биллә болған вақитлиримда, һаҗәтмән
болған болсамму, мән һеч кимгә еғиримни
салған әмәс (чүнки Македонийәдин
кәлгән қериндашлар мениң кәм-күтәмни
толуқлап бәрди); һәр қандақ ишта
өзүмни силәргә жүк болуп қелиштин
сақлап кәлдим вә буниңдин кейинму
шундақ қилимән. 10 Мәсиһниң һәқиқити
мәндә раст болғандәк, Ахая жутлирида
һеч кимму мени мошу махтиништин
тосумайду! 11 Немә үчүн? Силәрни яхши
көрмигәнлигим үчүнму?! Худа билиду! 12
Лекин [бизгә охшаш һесаплиниш] пурситини
издигүчиләрниң пурситини мәһрум қилиш
үчүн, шуниңдәк улар махтинидиған
ишларда һәқиқәтән бизгә охшаш болсун
дәп, мән немә қиливатқан болсам шуни
қиливеримән. 13 Чүнки бундақ кишиләр
сахта расуллар, алдамчи хизмәткарлар,
Мәсиһниң расуллириниң қияпитигә
киривалғанлардур. 14 Бу иш әҗәблинәрлик
әмәс, чүнки Шәйтан өзиму нурлуқ бир
пәриштиниң қияпитигә киривалиду. 15
Шуңа униң хизмәтчилириниңму өзлирини
һәққанийлиқниң хизмәтчилири қияпитигә
киргүзивелиши әҗәблинәрлик иш әмәс;
лекин уларниң ақивити өзлириниң
ишлигәнлиригә лайиқ болиду. 16 Йәнә
шуни ейтимәнки, һеч ким мени ахмақ дәп
һесаплимисун; һәтта әгәр мени шундақ
дәп қарисаңларму, әнди мәндәк ахмақни
сәвир қилип қобул қилғайсиләр, шуниң
билән өзүмму азғинә махтинивалай. 17

Мениң һазир буларни сөзлишим Рәб
тәрипидин әмәс, бәлки өзүмниң ахмақларчә
жүрәклик по етип махтинишим, халас.
18 Нурғун адәмләр инсанларчә по етип
махтанғандикин, мәнму махтинип бақай.
19 Чүнки өзүңлар шунчә дана болғандин
кейин, силәр ахмақларға сәвир-тақәт
қилишқа рази болисиләр! 20 Мәсилән
бириси силәрни қул қиливалса, бириси
силәрни жутувалса, бириси силәрдин нәп
алса, бириси алдиңларда чоңчилиқ қилса
яки йүзүңларға качат салса, силәр униңға
йол қойисиләр. 21 Әпсус, номус қилип
ейтиманки, биз ундақ ишларға ажизлиқ
қилдуқ! Амма улар бирәр ишта махтинишқа
петинған йәрдә (ахмақларчә сөзләватимән!)
мәнму шу ишта [махтинишқа] петинимән.
22 Улар ибранийларму? Мәнму шундақ.
Улар Исраилларму? Мәнму шундақ. Улар
Ибраһимниң нәслиму? Мәнму шундақ. 23
Улар Мәсиһниң хизмәткарлириму? (мән
әқилдин азғанлардәк сөзләватимән!); мән
техиму шундақ; зиядә көп зоруқуп ишлидим,
интайин көп дәрриләндим, интайин
көп қетим қамалдим, көп қетим өлүм
хәвплиригә дуч кәлдим; 24 Йәһудийларниң
«бир кам қириқ қамча» жазасиға бәш қетим
тартилдим, 25 үч қетим тикәнлик қамча
жазасини йедим, бир қетим чалма-кесәк
қилиндим, үч қетим кемә һадисисигә
учридим, бир кечә-күндүзни деңизда
өткүздүм. 26 Дайим сәпәрләрдә болимән;
дәрияларниң хәвплирини, қарақчиларниң
хәвплирини, жутдашлиримниң хәвплирини,
ят әлликләрниң хәвплирини, шәһәрниң
хәвпини, баяванниң хәвплирини, деңизниң
хәвплирини, сахта қериндашлар арисидики
хәвплирини баштин кәчүрдүм; 27 әмгәкләр
вә жапа ишларда зоруқуп, пат-пат
түнәкләрдә, ачлиқта вә уссузлуқта, дайим
роза тутушларда, соғларда вә йелиң-
яланачлиқта жүрүп кәлдим. 28 Бу сирттики
ишлардин башқа, ич-бағримда барлиқ
жамаәтләр үчүн һәр күни үстүмни бесип
келиватқан ғәмләрни йәватимән. 29 Һәр ким
ажизлиса, мән ажизлимидимму? Һәр ким
езип путлашқан болса, мән өртәнмидимму?!
30 Әнди әгәр махтинишим зөрүр болса, өз
ажизлиғимни көрситидиған ишлар билән
махтинимән. 31 Рәб Әйсаниң Худа-Атиси,
мәңгү тәшәккүр-мәдһийиләргә лайиқ
Болғучиға аянки, мән ялған ейтмидим. (aiōn
g165) 32 Дәмәшқ шәһиридә падиша Аретасниң
қол астидики валий мени тутуш үчүн, пүтүн
Дәмәшқ шәһирини қаттиқ тәқиб астиға
алған еди. 33 Лекин мән сепилдики бир
камардин севәт билән пәскә чүшүрүлүп,
униң қолидин қутулуп қачтим.

12 [Әпсус], махтиниверишниң зөрүрийити
бар. Гәрчә униң пайдиси болмисиму,
мән Рәбдин кәлгән аламәт көрүнүшләр
вә вәһийләр үстидә тохтилай. 2 Мәсиһдә
болған бир адәмни тонуймән; у он төрт
жил илгири (тәндә болған һалдиму, яки
тәндин ташқириму билмәймән, Худа
билиду) үчинчи қат асманға көтирилди.
3 Мән шундақ бир кишини билимән
(тәндә болған һалдиму, яки тәндин
ташқириму билмәймән, Худа билиду)
— 4 у жәннәткә көтирилип, шу йәрдә
тил билән ипадилигили болмайдиған,
инсанларниң дейиши мәнъий қилинған
әҗайип ишларни аңлиди. 5 Шундақ бир
адәм билән махтинимән, өзүм һәққидә
болса ажизлиқмдин башқа бирәр иш
билән махтанмаймән. 6 Һәтта махтинай
десәмму ахмақ һесапланмаймән; чүнки
мән һәқиқәтни ейтқан болаттим; амма
бириси мәндә көргинидин яки мән
тоғрилиқ аңлиғинидин мени (маңа
ашкариланған вәһийләрниң ғайәт зор
улуқлуғи түпәйлидин) жуқури ойлап
қалмисун дәп өзүмни махтиништин
жиғдим. Мошу вәһийләрниң зор улуқлуғи
түпәйлидин көрәңләп кәтмәслигим үчүн
әтлиримгә санжилған бир тикән, йәни мени
уруп турсун дәп Шәйтанниң бир әлчиси
маңа тәқсим қилинған; буниң мәхсити,
мениң көрәңләп кәтмәслигим үчүндур. 8
Буниң тоғрисида у мәндин кәтсун дәп Рәбгә
үч қетим йелиндим; 9 лекин У маңа: «Мениң
меһри-шәпқитим саңа йетәрлик; чүнки
Мениң күч-Қудритим инсанниң ажизлиғида

толуқ әмәлгә ашурулиду» — деди. Шуңа мән
Мәсиһниң күч-қудрити вуҗудумда турсун
дәп аҗизлиқлиримдин махтинишни техиму
хушлуқ билән талливалимән; 10 шуңа мән
Мәсиһ үчүн аҗизлиқларни, һақарәтләрни,
қийинчилиқларни, зиянкәшликләрни вә
азап-оқубәтләрни хурсәнлик дәп билимән.
Чүнки қачан аҗиз болсам, шу чағда күчлүк
болимән. 11 Мән [махтинип] дәрвәқә ахмақ
болуп қалдим! Лекин өзүңлар мени буниңға
мәҗбур қилдиңлар. Әмәлийәттә әслидә мән
силәр тәрипиңлардин тәриплинишим керәк
болатти; чүнки һеч әрзимәс болсамму, мән
һелиқи «қалтис улуқ расуллар»дин һеч
тәрәптә һеч ишта кам әмәсмән. 12 Дәрвәқә
мән араңларда болған чағда расулниң
бешарәтлик аламәтлири, һәртәрәплик
чидам-сәвирчанлиқ ичидә мөҗизилик
аламәтләр, карамәтләр һәм қудрәтлик
мөҗизиләр билән әмәлдә көрситилгән.
13 Силәрни башқа җамаәтләрдин қайси
тәрәптә төвән орунға қойдум? — пәқәтла
өзүмни силәрниң үстүңләргә жүк қилип
артип қоймиғиним биләнму?! Мениң бу
адаләтсизлигимни әпу қилғайсиләр! 14
Мана, һазир йениңларға үчинчи қетим
беришқа тәйярмән, шуниң билән силәргә
һеч жүк еғиримни салғум йоқ. Чүнки
издигиним егилигиңлар әмәс, бәлки
өзүңлардур; пәрзәнтлири ата-анилар
үчүн әмәс, бәлки ата-анилар пәрзәнтлири
үчүн мал-мүлүк жиғиши керәк. 15 Әнди
җениңлар үчүн егилигимдин хушлуқ
билән сәрп қилимән һәмдә өзүмни сәрп
қилимән — гәрчә мән силәрни қанчә
сөйгәнсери мән шунчә аз сөйүлсәмму.
16 Әнди шундақ болғини билән, мән
силәргә һеч жүк болған әмәсмән; бирақ
һелигәрлик қилип, мән силәрни баблап
қойдум! 17 Әҗәба, мән силәргә әвәткән
адәмләрниң бирәрси арқилиқ силәрдин
нәп алдимму?! 18 Мән Титусни силәрниң
йениңларға беришқа үндидим вә йәнә
һелиқи қериндашниму униң билән биллә
әвәттим. Титусниң силәрдин нәп елип
баққан йери барму? Биз иккилән охшаш
бир роһта жүриватмамдуқ? Бизниң басқан
изимиз охшаш әмәсмикән? 19 Яки силәр
әзәлдин бизни «Улар алдимизда өзлирини
ақлап келиватиду» дәп ойлаватамсиләр?
[Иш ундақ әмәс]. Биз пәқәт Мәсиһдә болуп
Худа алдида сөзләватимиз; қиливатқан
һәммә ишлар, и сөйүмлүклирим, силәрниң
етиқатиңларни қуруш үчүндур. 20
Чүнки мән йениңларға барғинимда,
силәрниң үмүт қилған йеримдин чиқмай
қелишиңлардин, өзүмниңму силәрниң
үмүт қилған йериңлардин чиқмай
қелишимдин, йәни араңларда ғовға-җедәл,
һәсәтхорлуқ, ғәзәп-нәпрәт, мәнмәнчилик,
төһмәтхорлуқ, ғәйвәтхорлуқ, тәкәббурлуқ
вә паракәндичиликләр болармекин дәп
әнсирәймән; 21 — бу қетим силәрниң
йениңларға барғинимда, араңлардики
гуна садир қилип, таки бүгүнгә қәдәр
өткүзгән напаклиқ, бузуқлуқ вә шәһваний
ишлардин техи товва қилмиған нурғун
адәмләрниң сәвәвидин Худайим мени
алдиңларда төвән қилип қоярмекин,
шуларниң қилмишлири түпәйлидин
матәм тутмай туралмаймәнмекин, дәп
әнсирәймән.

13 Бу йениңларға үчинчи қетим беришим
болиду. «Һәр бир һөкүм икки-
үч гувачиниң ағзида испатлиниши
керәк». 2 Мән илгири иккинчи қетим
йениңларда болғинимда бурун гуна садир
қилғанларға һәм қалған һәммиңларға
шундақ ейтқан, һазирму силәрдин
нери болсамму қайтидин алдин-ала
агаһландуруп ейтимәнки (силәр Мәсиһниң
мән арқилиқ сөзлигәнлигигә испат тәләп
қилип келиватқиниңлар түпәйлидин),
мән барғинимда һеч кимни айимаймән;
дәрвәқә мән арқилиқ сөзләватқан Мәсиһ
силәргә нисбәтән аҗиз әмәс, бәлки
алдиңларда интайин қудрәтликтур; 4 У
дәрвәқә аҗизлиқта крестләнгән болсиму,
лекин Худаниң қудрити билән йәнила
һаят. Бизму Униңда аҗиз болсақму,
Худаниң силәргә қаратқан қудрити
билән, Униңға бағлинип һаят яшаймиз.
5 Әнди өзүңларни етиқатта барму-йоқ

дәп тәкшүрүп көрүңлар; өзүңларни синап
бекиңлар! Силәр Әйса Мәсиһниң өзүңларда
болғанлиғини (синақтин шаллинип
қалмисаңлар!) билип йәтмәмсиләр? 6 Әнди
силәрниң бизниң синақтин шаллинип
қалмиғанлиғимизни билип қелишиңларни
үмүт қилимән. 7 Силәрниң һеч қандақ
рәзиллик қилмаслиғиңлар үчүн Худаға дуа
қилимиз; бу, бизниң синақтин өтти дәп
қарилишимиз үчүн әмәс — һәтта синақтин
өтмиди, дәп қаралсақму, мәйли — муһими
силәрниң дурус болғанни қилишиңлар.
8 Чүнки биз һәқиқәткә қарши һеч иш
қилалмаймиз; немила қилсақ у бәрибир
һәқиқәтни аян қилиду, халас. 9 Чүнки
биз аҗиз болсақму, силәрниң күчлүк
болғиниңлардин шатлинимиз. Шуниңдәк
биз йәнә шуниңға дуа қилимизки, силәр
камаләткә йәткүзүлгәйсиләр. 10 Силәрниң
йениңларға барғинимда Рәб маңа ғулитиш
үчүн әмәс, бәлки етиқатни қуруш үчүн
аманәт қилған һоқуқимни ишлитип силәргә
қаттиқ қоллуқни көрсәтмәслигим үчүн, мән
силәрдин жирақта болғинимда мошуларни
яздим. 11 Әң ахирда, қериндашлар,
шатлиниңлар; камаләткә йәткүзүлүңлар,
риғбәт-тәсәллидә күчәйтилиңлар; бир ой,
бир пикирдә болуңлар; енақ-хатирҗәмликтә
өтүңлар; вә меһир-муһәббәт вә енақ-
хатирҗәмликниң Егиси Худа силәр билән
биллә болиду. 12 Бир-бириңлар билән пак
сөйүшләр билән саламлишиңлар. 13 Барлиқ
муқәддәс бәндиләрдин силәргә салам. 14
Рәббимиз Әйса Мәсиһниң шапаити, Худаниң
меһир-муһәббити вә Муқәддәс Роһниң
һәмраһ-һәмдәмлиги силәргә яр болғай!

Галатиялиқларға

1 Мәнки Павлус, расул болған (инсанлар тәрипидин әмәс яки инсанларниң вастиси билән әмәс, бәлки Әйса Мәсиһ вә Уни өлгәнләрдин тирилдүргүчи ХудаАта тәрипидин тайинланған) 2 вә мән билән биллә туруватқан барлиқ қериндашлардин Галатия өлкисидики җамаәтләргә салам. 3 ХудаАта вә Рәббимиз Әйса Мәсиһдин силәргә меһри-шәпқәт вә хатирҗәмлик болғай! 4 У ХудаАтимизниң ирадиси бойичә бизни бу һазирқи рәзил замандин қутқузушқа Өзини гуналиримиз үчүн пида қилди; (aiōn g165) 5 Худаға барлиқ шан-шәрәп әбәдил-әбәткичә болғай, амин! (aiōn g165) 6 Силәр өзүңларни Мәсиһниң меһри-шәпқити арқилиқ Чақирғучиниң йенидин шунчә тез жирақлаштуруп башқичә бир хил «хуш хәвәр»гә әгишип кетиватқиниңларға интайин һәйран қалмақтимән! 7 Әмәлийәттә у һеч қандақ башқа «хуш хәвәр» әмәстур! — пәқәтла бәзи кишиләр силәрни қаймақтуруп, Мәсиһниң хуш хәвирини бурмилимақчи болған, халас. 8 Лекин һәтта биз өзимиз болайли яки асмандин чүшкән пәриштә болсун, бириси бизниң силәргә җакалиқинимизға охшимайдиған башқа бир «хуш хәвәр»ни силәргә җакалиса, бешиға ләнәт яғсун! 9 Биз бурун ейтқинимиздәк, һазирму мән шуни ейтимәнки, бириси силәрниң қобул қилғиниңларға охшимайдиған башқа бир хуш хәвәрни җаркарлиса, бешиға ләнәт яғсун! 10 Мән Худани ишәндүрүшүм керәкму яки инсанларни ишәндүрүшүм керәкму? Яки инсанларни хурсән қилишим керәкму? Мән инсанларни хурсән қилишни нишан қилған болсам, Мәсиһниң қули болмиған болаттим. 11 Әнди, и қериндашлар, силәргә шуни уқтуримәнки, мән җакалайдиған хуш хәвәр инсанлардин кәлгән әмәс. 12 Чүнки мән уни инсандин қобул қилғиним йоқ яки бирәр киши уни маңа үгәткини йоқ, бәлки Әйса Мәсиһ маңа вәһий арқилиқ йәткүзгән. 13 Чүнки силәр мениң Йәһудийларниң диний йолида қандақ һаят кәчүргәнлигим тоғрилиқ — мениң Худаниң җамаитигә әшәддий зиянкәшлик қилип униңға бузғунчилиқ қилғанлиғимни аңлиғансиләр. 14 һәмдә мән Йәһудийларниң диний йолида елимиздики нурғун тәңтушлиримдин хеләла алдида тураттим вә ата-бовилиримниң әнъәнилирини сақлашқа пәвқулъаддә қизғин едим. 15 Амма анамниң қосиғидин тартип мени Өзи үчүн айрип, меһри-шәпқити арқилиқ мени чақирған Худа Өз Оғлини әлләр арисида җакалаш үчүн мәндә уни ашкарилашни лайиқ көргинидә, мән һеч қандақ қан-әт егиси билән мәслиһәтләшмәй, 17 яки Йерусалимға мәндин илгири расул болғанлар билән көрүшүшкә бармай, бәлки удул Әрәбистанға атландим. Кейин Дәмәшққә қайтип кәлдим. 18 Андин үч жилдин кейин Йерусалимға Петрус билән тонушушқа бардим вә униң қешида он бәш күн турдум. 19 Амма шу чағда Рәбниң иниси Яқуптин башқа расулларниң һеч қайсиси билән көрүшмидим. 20 Мана, мениң силәргә һазир язғиним Худа алдида һеч ялған әмәс! 21 Кейин, мән Сурийә вә Киликийә өлкилиригә бардим. 22 Амма Йәһудийәдики Мәсиһдә болған җамаәтләр мени чирайимдин тонумайтти. 23 Улар пәқәт бурун бизгә зиянкәшлик қилған адәмниң өзи шу чағда йоқатмақчи болған етиқатни һазир хуш хәвәр дәп җакалимақта, дәп аңлиған еди; 24 шуниңдәк улар мениң сәвәвимдин Худани улуқлиди.

2 Йәнә буниңдин он төрт жил кейин, мән Барнабас билән Йерусалимға чиқтим; Титусниму һәмраһ қилип бардим. 2 Мән бир вәһийгә бенаән шу йәргә барған едим; вә мән бекар чапмиғинимни яки бекар чапмайватқинимни җәзмләштүрүш үчүн [Йерусалимдикиләрниң] алдида (әмәлийәттә пәқәт «җамаәтниң түврүклири»дәкләргә айрим һалда) әлләр арисида җакалайдиған хуш хәвәрни баян қилдим. 3 Нәтиҗидә, һәтта маңа һәмраһ болған Титус Юнанлиқ болсиму,

хәтнини қобул қилишқа мәҗбурланмиди;
4 [шу чағдики «хәтнә» мәсилиси»] болса,
бизниң Мәсиһ Әйсада муйәссәр болған
һөрлүгүмизни назарәт қилиш үчүн
аримизға соқунуп киривалған, бизни
қуллуққа чүшүрүшмәкчи болуп, ялғанчилиқ
қилған сахта қериндашлар түпәйлидин
болған еди. 5 Лекин биз хуш хәвәрниң
һәқиқити силәрдин мәһрум қилинмисун
дәп уларға һәтта бир саатчиму йол
қойғинимиз йоқ; 6 лекин абройлуқ
һесапланған адәмләрдин болса (мениң
уларниң немә екәнлиги билән карим йоқ;
Худа һеч қандақ инсанниң йүз хатирисини
қилмайду!) — мошу абройлуқ [әрбаблар]
дәп саналғанларниң мәндики [хуш хәвәргә]
қошқини йоқ еди. 7 Дәл әксичә, хуш хәвәрни
хәтнә қилинғанларға йәткүзүш вәзиписи
Петрусқа тапшурулғандәк, хәтнисизләргә
йәткүзүш вәзиписи маңа тапшурулған
дәп тонуп йетип 8 (чүнки Петрусни
хәтниликләргә расуллуққа Күчләндүргүчи
болса, мениму әлләргә [расул болушқа]
күчләндүргән еди), 9 маңа ата қилинған шу
меһри-шәпқәтни тонуп йәткән «җамаәтниң
түврүклири» һесапланған Яқуп, Кефас
вә Юһанналар болса, силәр әлләргә
бериңлар, биз хәтниликләргә барайли дәп
Барнабас билән иккимизгә һәмдәмлик
оң қолини беришти. 10 Уларниң бизгә
пәқәт кәмбәғәлләрни унтумаңлар дегән
бирла тәливи бар еди; мән дәл бу ишқа
қизғин болуп келивататтим. 11 Бирақ, кейин
Петрус Антакя шәһиригә кәлгәндә, униң
әйиплик екәнлиги ениқ болғачқа, мән уни
йүзтуранә әйиплидим. 12 Чүнки Яқупниң
йенидин бәзи адәмләр келиштин илгири
у ят әлликләр билән һәмдәстихан болған
еди; бирақ улар кәлгәндә, хәтниликләрдин
қорқуп [шу қериндашлардин] өзини тартти.
13 Һәтта башқа Йәһудий [қериндашлар]
униң бу сахтилиғиға қошулуп кәтти;
һәтта Барнабасму аздурулуп уларниң
сахтипәзлигигә шерик болди. 14 Амма
мән уларниң хуш хәвәрниң һәқиқити
бойичә дурус маңмиғанлиғини көрүп,
һәммәйләнниң алдидила Петрусқа: «Сән
Йәһудий туруп, Йәһудийларниң адәтлири
бойичә яшимай, бәлки ят әлликләрдәк
яшаватисән; шундақ туруқлуқ, немишкә
сән ят әлликләрни Йәһудийлардәк яшашқа
зорлимақчимусән?» — дедим, 15 вә
йәнә: «Биз [иккимиз] туғулушимиздинла
Йәһудиймиз, «гунакар дәп қаралған ят
әлликләр»дин әмәсмиз, 16 лекин инсанниң
һәққаний қилинишини Тәврат қануниға
әмәл қилишқа интилишлири билән әмәс,
бәлки Әйса Мәсиһниң етиқат-садақәтлиги
билән болиду, дәп билимиз. Шуңа Тәврат
қануниға әмәл қилишқа интилиш билән
әмәс, бәлки Мәсиһгә бағланған етиқат
билән һәққаний қилинишимиз үчүн
бизму Мәсиһ Әйсаға етиқат қилдуқ —
чүнки һеч әт егиси Тәврат қануниға әмәл
қилишқа интилишлири билән һәққаний
қилинмайду» — дедим. 17 Амма Мәсиһтә
һәққаний қилинишқа издәнгинимиздә,
бизму «гунакар» дәп испатланған болсақму,
Мәсиһ әнди гунаниң хизмитидә болғучиму?!
Яқ, һәргиз! 18 Амма мән әслидә ғулатқан
нәрсиләрни қайтидин қурсам, өзүмни
[Тәврат қануниға] хилаплиқ қилғучи дәп
испатлап көрсәткән болимән. 19 Чүнки
мән Тәврат қануни билән Тәврат қануниға
нисбәтән өлдүм; нәтиҗидә, мән Худаға
йүзлинип яшаватимән. 20 Мән Мәсиһ
билән биллә крестләнгәнмән, лекин мана,
яшаватимән! Лекин яшаватқини мән әмәс,
бәлки мәндә туруватқан Мәсиһдур. Вә мениң
һазир әтлиримдә яшаватқан һаят болса,
мени сөйгән вә мән үчүн Өзини пида қилған
Худаниң Оғлиниң иман-етиқатидиндур.
21 Мән Худаниң меһри-шәпқитини бекар
қиливәтмәймән; чүнки һәққанийлиқ Тәврат
қануни арқилиқ келидиған болса, Мәсиһниң
өлүши бекардин-бекар болуп қалатти.

3 И әқилсиз Галатияликлар, көз алдиңларда
Әйса Мәсиһ ениқ сүрәтләнгән, араңларда
крестләнгәндәк көрүнгән екән, ким
силәрни һәқиқәткә итаәт қилиштин
аздуруп сеһирлиди? 2 Мән пәқәт шунила
силәрдин сорап биләйки: — Силәр Роһни
Тәврат қануниға интилиш арқилиқ қобул

қилдиңларму, яки [хуш хәвәрни] аңлап,
етиқат арқилиқ қобул қилдиңларму? 3
Силәр шунчә әқилсизму? Роһқа тайинип
[һаятни] башлиған екәнсиләр, әндиликтә
әт арқилиқ камаләткә йәтмәкчиму? 4
Силәр [етиқат йолида] болған шунчә көп
азап-оқубәтләрни бекарға тарттиңларму?
Дәрвәқә бекарға кәттиғу?! 5 Силәргә Роһни
Тәминлигүчи, араңларда мөҗизиләрни
яритиватқучи бу карамәтләрни силәрниң
Тәврат қануниға интилип таянғиниңлардин
қиламду, яки аңлиған хәвәргә бағлиған
ишәш-етиқатиңлардин қиламду? 6
[Муқәддәс язмиларда дейилгәндәк]:
«Ибраһим Худаға етиқат қилди; бу униң
һәққанийлиғи һесапланди». 7 Шуниң
үчүн, шуни чүшинишиңлар керәкки,
етиқаттин туғулғанларла Ибраһимниң
һәқиқий пәрзәнтлиридур. 8 Муқәддәс
язмиларда Худаниң ят әлликләрни Өзигә
етиқат қилиши арқилиқ уларни һәққаний
қилидиғанлиғи алдин-ала көрүлүп, Худаниң
Ибраһимға: «Сәндә барлиқ әл-милләтләргә
бәхит ата қилиниду» дәп хуш хәвәрни
алдин-ала ейтқанлиғи хатириләнгән еди. 9
Шуниң билән, етиқаттин болғанлар етиқат
қилғучи Ибраһим билән тәң бәхит тапиду.
10 Лекин Тәврат қануниға әмәл қилимиз
дәп жүргәнләр болса һәммиси ләнәткә
қалиду. Чүнки [муқәддәс язмиларда] мундақ
йезилған: «Тәврат қанунида йезилған һәммә
әмирләргә үзлүксиз әмәл қилмайватқан
һәр бир киши ләнәткә қалиду». 11 Йәнә
рошәнки, һеч ким Худаниң алдида қанунға
интилиш арқилиқ һәққаний қилинмайду;
чүнки [муқәддәс китапта йезилғинидәк]:
— «Һәққаний адәм ишәш-етиқати билән
һаят болиду». 12 Амма қанун йоли етиқат
йолиға асасланған әмәс, бәлки [муқәддәс
китапта]: — «Қанунниң әмирлиригә әмәл
қилғучи шу ишлар билән һаят болиду»
дейилгәндәктур. 13 Һалбуки, Мәсиһ бизни
Тәврат қанунидики ләнәттин һөр қилиш
үчүн орнимизда ләнәт болуп бәдәл төлиди.
Бу һәқтә [муқәддәс язмиларда]: «Яғачқа
есилған һәр бир киши ләнәткә қалған
һесаплансун» дәп йезилған. 14 Шуниң
билән Мәсиһ Әйса арқилиқ Ибраһимға
ата қилинған бәхит ят әлликләргиму
кәлтүрүлүп, биз вәдә қилинған Роһни
етиқат арқилиқ қобул қилалаймиз. 15
Қериндашлар, мән инсанларчә сөзләймән;
һәтта инсанлар арисида өз ара әһдә
түзүлсиму, башқа һеч ким уни йоққа
чиқириветәлмәйду яки униңға бирәр
нәрсә қошалмайду. 16 Шуниңдәк, [Худаниң
әһдисидики] вәдиләр Ибраһим вә униң
нәслигә ейтилған. [Муқәддәс китапта]
У: «вә сениң нәсиллириңгә», (йәни,
көп кишиләргә) демәйду, бәлки «сениң
нәслиңгә», (йәни ялғуз бир кишигила),
дәйду — бу «нәсил» Мәсиһдур. 17 Мән
шуни демәкчимәнки, Худаниң Мәсиһкә
алдин түзгән бир әһдисини төрт йүз
оттуз жилдин кейин чүшүрүлгән Тәврат
қануни әмәлдин қалдуралмайду, Худаниң
бу вәдисини һеч бекар қилалмайду. 18
Чүнки [вәдә қилинған] мирас қанунға
асасланған болса, мана у Худаниң вәдисигә
асасланған болмайтти; лекин Худа шапаәт
билән уни Ибраһимға вәдә арқилиқ ата
қилған. 19 Ундақта, Тәврат қанунини
чүшүрүштики мәхсәт немә? У болса,
инсанларниң итаәтсизликлири түпәйлидин,
Худаниң мираси вәдә Қилинғучи, йәни
Ибраһимниң нәсли дунияға кәлгичә
қошумчә қилип берилгән; у пәриштиләр
арқилиқ бир васитичиниң қоли билән
бекитилип йолға қоюлған. 20 Амма
«васитичи» бир тәрәпниңла васитичиси
әмәс (бәлки икки тәрәпниңкидур), лекин
Худа Өзи пәқәт бирдур. 21 Ундақта,
Тәврат қануни Худаниң вәдилиригә
зитму? Яқ, һәргиз! Әгәр бирәр қанун
инсанларни һаятлиққа ериштүрәләйдиған
болса, ундақта һәққанийлиқ җәзмән шу
қанунға асасланған болатти. 22 Һалбуки,
муқәддәс язмилар пүткүл аләмни гунаниң
илкигә қамап қойған; буниңдики мәхсәт,
Әйса Мәсиһниң садақәт-етиқати арқилиқ
вәдиниң етиқат қилғучиларға берилиши
үчүндур. 23 Лекин етиқат йоли келип ашкарә
болғичә, биз Тәврат қануни тәрипидин
қоғдилип, ашкарә болидиған етиқатни

күтүшкә қамап қоюлған едуқ. 24 Шу
тәриқидә, бизниң етиқат арқилиқ һәққаний
қилинишимиз үчүн Тәврат қануни бизгә
«тәрбийилигүчи» болуп, бизни Мәсиһкә
йетәклиди. 25 Лекин етиқат йоли ашкарә
болуп, биз әнди йәнә «тәрбийилигүчи»ниң
назаритидә әмәсмиз. 26 Чүнки һәммиңлар
Мәсиһ Әйсаға етиқат қилиш арқилиқ
Худаниң оғуллири болдуңлар. 27 Чүнки һәр
қайсиңлар Мәсиһгә киришкә чөмүлдүрүлгән
болсаңлар, Мәсиһни кийивалған болдуңлар.
28 Мәсиһдә нә Йәһудий болмайду нә
Грек болмайду, нә қул болмайду нә һөр
болмайду, нә әр болмайду нә аял болмайду,
һәммиңлар Мәсиһ Әйсада бир болисиләр. 29
Силәр Мәсиһкә мәнсуп болған екәнсиләр,
силәрму Ибраһимниң нәсли болисиләр
вә униңға вәдә қилинған [бәхит-саадәткә]
мирасхордурсиләр.

4 Йәнә шуни ейтимәнки: Гәрчә бир
бала пүтүн мүлүкниң егиси болсиму,
мирасхор гөдәк вақитлирида таки атиси
бәлгүлигән вақит тошмиғичә, у өз өйидики
қулдин пәрқи болмайду. Чүнки у йәнила
ғожидарлар вә бала баққучиларниң
башқурушида болиду. 3 Шуниңға охшаш,
бизму гөдәк вақтимизда, бу дуниядики
«асасий қаидә-қанунийәтләр» астида қул
болған едуқ. 4 Лекин, вақит-саити толуқ
тошқанда, Худа Өз Оғлини [бу дунияға]
әвәтти. У бир аял кишидин туғулған,
шуниңдәк Тәврат қануни астида туғулған
еди. 5 Буниңдики мәхсәт, Худа Тәврат
қануни астида яшиған [бизләрни] бәдәл
төләп һөрлүккә чиқирип, бизниң оғуллуққа
қобул қилинишимиз үчүндур. 6 Һәм
силәр Униң оғуллири болғанлиғиңлар
үчүн, Худа Өз Оғлиниң: «Абба! Атам!»
дәп чақирғучи Роһини әвәтип қәлбимизгә
салди. 7 Шуниң үчүн, силәр һазир қул
әмәс, бәлки оғуллиридурсиләр; оғуллири
болған екәнсиләр, Худа арқилиқ Өзигә
мирасхор болисиләр. 8 Бурун, Худани
тонумиған вақтиңларда дәрвәқә ялған
илаһларниң қуллуғиға тутулғансиләр. 9
Әндиликтә, һазир [һәқиқий] Худани тонуған
екәнсиләр, — яки ениқрақ қилип ейтқанда,
Худа тәрипидин тонулған екәнсиләр, әнди
силәр немә дәп бу дуниядики күчсиз, әбҗәқ
әрзимәс «асасий қаидә-қанунийәтләр»гә
қарап янисиләр? Уларниң қуллуғиға
яңливаштин қайтишни халамсиләр? 10
Силәр алаһидә күн, ай, пәсил вә жилларни
етиварға елип хатириләшкә башлидиңлар! 11
Мән илгири силәргә сиңдүргән әҗрим бекар
кетәрмекин, дәп силәр үчүн әнсирәватимән.
12 Қериндашлар, мән шуни силәрдин
өтүнимәнки, маңа охшаш болуңлар; чүнки
мән силәргә охшаш болдум. Силәр әслидә
маңа һеч азар йәткүзмигән едиңлар. 13
Амма силәргә мәлумки, әтлиримдики бир
зәиплик түпәйлидин, мән хуш хәвәрни
силәргә биринчи қетим йәткүзгән едим.
14 У чағда, әтлиримдики бу зәиплик
силәргә нисбәтән синақтәк болсиму, лекин
силәр мени кәмситмидиңлар яки чәткә
қақмидиңлар. Әксичә, мени Худа әвәткән
бир пәриштини, һәтта Мәсиһ Әйса өзини
күткәндәк күтүвалдиңлар. 15 У чағдики
бәхит-бәрикитиңлар әнди нәгә кәтти?! Мән
силәргә гувачи болуп ейталаймәнки, у чағда
силәр мүмкин болса, маңа көзлириңларни
оюп беришкиму рази едиңлар! 16 Әндиликтә,
силәргә һәқиқәтни сөзлигәнлигим үчүн
дүшминиңларға айлинип қалдимму? 17
[Мән ейтип өткән] һелиқи адәмләр силәргә
қизғинлиқ көрситиду, амма нийити дурус
әмәс; улар пәқәт силәрни [ниҗатниң]
сиртиға чиқирип, қизғинлиғиңларни
өзлиригә қаритивалмақчи. 18 Амма мән
силәр билән биргә болған вақитлардила
әмәс, бәлки дайим яхши ишқа қизғинлиқ
қилишниң өзи яхшидур, әлвәттә. 19
Сөйүмлүк балилирим! Мәсиһ силәрдә
төрәлдүрүлгичә мән силәр үчүн толғақ
азаплирини йәнә бир қетим тартиватимән!
20 Мениң һазирла йениңларға берип,
силәргә башқичә тәләппуз билән сөзлигүм
келиватиду; чүнки бу әһвалиңлар тоғрилиқ
немә қилишни задила билмәйватимән!
21 И Тәврат қанунининиң илкидә яшашни
халайдиғанлар, силәрдин шуни сорап
бақай, силәр Тәвратниң өзидә немә

дейилгәнлигигә қулақ салмамсиләр? 22
Тәвратта, Ибраһимниң икки оғли болуп,
бири дедәктин, йәнә бири һөр аялидин
болған, дәп хатириләнгән. 23 Дедәктин
болған оғул «әт билән» туғулған; һөр
аялидин болған оғул болса Худаниң вәдиси
арқилиқ туғулғандур. 24 Бу икки ишни
бир охшитиш дегили болиду. Бу икки
аял [Худаниң инсанлар билән] түзгән
икки әһдисиниң вәкилидур. Биринчи
әһдә Синай [теғидин] келип, дәрһәқиқәт
балилирини қуллуқта болушқа туғиду; мана
Һәҗәр униңға вәкилдур; 25 демәк, Һәҗәр
болса Әрәбистандики Синай теғиға символ
қилинип, йәни бүгүнки Йерусалимға
охшитилиду; чүнки у шәһәр вә униң
балилири қуллуқта турмақта. 26 Амма
жуқуридин болған Йерусалим һөрдур,
у һәммимизниң анисидур; 27 Чүнки,
[муқәддәс язмиларда] мундақ йезилған: —
«Хошал бол, и пәрзәнт көрмигән туғмас
аял! Тәнтәнә қилип яңрат, товла, и толғақ
тутуп бақимиған! — Чүнки ғериб аялниң
балилири ери бар аялниңкидин көптур!»
28 Әнди и қериндашлар, Исһақ Худаниң
вәдисидин туғулғандәк бизму Худаниң
вәдиси бойичә туғулған пәрзәнтләрмиз. 29
Лекин у чағда «әтләрдин туғулған» бала
«роһтин туғулған» балиға зиянкәшлик
қилғинидәк, һазир шундақ болиду. 30
Лекин муқәддәс язмиларда немә дейилгән?
Униңда: «Сән бу дедигиңни оғли билән
қошуп һайдивәт! Чүнки дедәктин тапқан
оғул һәргиз һөр аялиңдин болған оғул билән
мирасқа ортақ болмайду!» дәп пүтүлгән.
31 Әнди, қериндашлар, биз дедәкниң әмәс,
бәлки һөр аялниң пәрзәнтлиридурмиз.
Мәсиһ бизни һөрлүктә яшисун дәп һөр
қилди. Шуниң билән униңда тапан тирәп
туруңлар вә қуллуқниң боюнтуруғиға
қайтидин қисилип қалмаңлар.

5 Мана, мәнки Павлус силәргә шуни
ейтип қояйки, әгәр силәр хәтнә қобул
қилсаңлар, у чағда Мәсиһниң силәргә
һеч қандақ пайдиси қалмайду. 3 Мән
хәтнини қобул қилған һәр бир кишигә
йәнә агаһландуруп һәқиқәтни ейтип
қояйки, уларниң Тәвраттики барлиқ әмир-
бәлгүлимиләргә [толуқ әмәл қилиш]
мәҗбурийити бардур. 4 Әй Тәврат
қануни арқилиқ өзүмни һәққаний адәм
қилай дегәнләр, һәр бириңлар Мәсиһдин
айрилип, мәһрум болуп, [Худаниң]
шапаитидин чиқип, жиқилип униңдин
қалдиңлар. 5 Чүнки Роһқа тайинип
һәққанийлиққа бағланған арзу-арманни
етиқат билән тәлпүнүп күтмәктимиз.
6 Чүнки Мәсиһ Әйсада хәтнилик күчкә
егә әмәс, хәтнисизликму күчкә егә әмәс,
күчкә егә болғини пәқәт муһәббәт арқилиқ
иш қилидиған етиқаттур. 7 Силәр убдан
чепип меңиватқан едиңлар; бирақ ким
силәрни һәқиқәткә итаәт қилиштин
тосувалди? 8 Бундақ қайил қилиш амили
силәрни Чақирғучидин болған әмәс! 9
«Кичиккинә хемиртуруч пүткүл хемирни
болдуруп йоғинитиду!» 10 Өзүм Рәбгә
қарап қайил болдумки, силәрму бу ишта
һеч башқичә ойда болмайсиләр. Амма
силәрни қаймуқтуруватқан ким болушидин
қәтъийнәзәр, у чоқум тегишлик җазасини
тартиду. 11 Қериндашлар, әгәр мән «хәтнә
қилиниш керәк» дәп җакалап жүргән
болсам, ундақта мән бүгүнки күнгичә йәнә
немә үчүн [Йәһудийлардин] зиянкәшликкә
учрап келимән? Әгәр шундақ қилған
болсам, «крест бизарлиғи» йоқ қилинатти!
12 Силәрни қутритиватқан бу адәмләр
өзлирини ахта қиливәтсун дәймән! 13
Чүнки қериндашлар, силәр әркинликкә
чақирилдиңлар. Лекин әркинлигиңларни
әтләрниң арзу-һәвәслиригә қандурушниң
баниси қилмаңлар, бәлки меһир-муһәббәт
билән бир-бириңларниң қуллуғида
болуңлар. 14 Чүнки пүткүл Тәврат қануни
«Хошнаңни өзүңни сөйгәндәк сөйгин» дегән
бирла әмирдә әмәл қилиниду. 15 Лекин
пәхәс болуңларки, бир-бириңларни чишләп
тартип ялмап жүрүп, бир-бириңлардин
жутулуп кәтмәңлар йәнә! 16 Амма шуни
дәймәнки — [Муқәддәс] Роһта меңиңлар, вә
шу чағда силәр әтләрниң арзу-һәвәслиригә
йол қоймайсиләр. 17 Чүнки әт Роһқа

зит болған ишларни арзу қилиду, вә Роһ
әткә зит болған ишларни арзу қилиду.
Улар иккиси бир-биригә қаримуқаршидур;
нәтижидә, өзүңлар арзу қилған ишларни
қилалмайсиләр. 18 Вәһаләнки, силәр Роһниң
йетәкчилигидә болсаңлар, у чағда Тәврат
қануниниң илкидә болмайсиләр. 19 Әнди
әтниң әмәллири рошәнки — зинахорлуқ,
бузуқлуқ, напаклиқ, шәһванийлиқ, 20
бутпәрәслик, сеһиргәрлик, өчмәнликләр,
җедәлләр, қизғанчуқлуқлар, ғәзәпләр,
риқабәтлишишләр, бөлгүнчиликләр,
гуруһвазлиқлар, 21 һәсәтхорлуқлар,
қатиллиқлар, һарақкәшликләр, әйш-
ишрәтләр қатарлиқ ишлардур; бу ишлар
тоғрилиқ бурунқи ейтқинимдәк һазир
йәнә бир қетим агаһландуримәнки,
бундақ ишларни қилғучилар Худаниң
падишалиғиға мираслиқ қилмайду. 22
Вәһаләнки, Роһниң мевиси болса меһир-
муһәббәт, шат-хурамлиқ, хатирҗәмлик,
сәвир-тақәт, меһриванлиқ, яхшилиқ, ишәш-
садиқлиқ, 23 мөмин-мулайимлиқ вә
өзини тутувелиштин ибарәт. Мошундақ
ишларни тосидиған һеч қандақ қанун
йоқтур. 24 Лекин Мәсиһкә мәнсуп болғанлар
әтлирини, шундақла униңдики ишқлар вә
һәм һәвәсләрни тәң крестлигән болиду.
25 Роһта яшаватқан болсақ, Роһқа әгишип
маңайли. 26 Бир-биримизни рәнҗитип,
бир-биримизгә һәсәт қилип, һакавур
шөһрәтпәрәсләрдин болмайли.

6 Қериндашлар, араңлардин бирисиниң
һазирму бир гуна-сәһвәнлик садир
қиливатқанлиғи байқалған болса,
араңлардики роһий кишиләр юваш-
мулайимлиқ роһи билән уни йолидин
қайтуруп келиңлар. Шуниң билән
бир вақитта, өзүңларниңму аздурулуп
кәтмәслигиңларға диққәт қилиңлар. 2 Бир-
бириңларниң еғирчилиғини көтириңлар.
Шундақ қилсаңлар, Мәсиһниң қануниға
әмәл қилған болисиләр. 3 Чүнки бирисиниң
таразиға тохтиғидәк иши болмай туруп
өзини таразиға тохтиғидәк дәп чағлиса, у
өз-өзини алдиғанлиқ, халас. 4 Лекин һәр
ким өз әмәлийитигә қарап тәкшүрүп бақсун;
шуниң билән башқиларниңкидин әмәс,
бәлки өз әмәллиридинла пәхирләнгидәк
иш болса, пәхирләнсә болиду. 5 Чүнки һәр
бир адәм өз жүкини көтириши керәк. 6
Худаниң сөз-каламидин тәлим алғучи өзигә
тәлим бәргүчини өзидә бар болған яхши
нәрсиләрдин ортақ бәһримән қилсун. 7 Өз-
өзүңларни алдимаңлар — Худани алдап
ахмақ қилғили болмайду; чүнки ким немә
териса, шуни алиду. 8 Өз әтлириниң арзу-
һәвәслирини қандурушқа уруқ чачқан
киши өз әтлиридин чириклик һосулини
алиду. Лекин Роһни хурсән қилиш үчүн
уруқ чачқан киши болса Роһтин мәңгүлүк
һаят алиду. (aiōnios g166) 9 Шуңа, яхши
ишларни қилиштин һармайли. Униңға
еринмисәк вақти-саити тошқанда чоқум
һосул алалаймиз. 10 Шу сәвәптин, биздә
пурсәт болсила, һәммәйләнгә, болупму
етиқаттики аилигә мәнсуп болғанларға
яхши ишларни қилип берәйли. 11 Мана, өз
қолум билән шунчә чоң һәрипләр билән
язғинимға қараңлар! 12 Силәргә хәтнини
қобул қилишни мәҗбурлимақчи болғанлар,
уларниң һәр бири пәқәт өзлириниң ташқи
қияпитини пәрдазлап көрсәтмәкчи болған,
халас; уларниң бу мәхсити пәқәт «Мәсиһниң
крести» түпәйлидин болған зиянкәшликтин
қечиштин ибарәт, халас. 13 Чүнки улар
өзлириму хәтнә қилинғини билән Тәврат
қануниға әмәл қилмайду; лекин улар
әтлириңлардин махтиниш үчүн бәрибир
силәрни хәтнини қобул қилдурмақчи
болиду. 14 Өзүмни елип ейтсам, Рәббимиз
Әйса Мәсиһниң кресттики [өлүми]дин
башқа һеч иш билән махтанмиғаймән!
Чүнки Униң крести вастисидин бу дуния
маңа нисбәтән крестләнгән вә мәнму
бу дунияға нисбәтән крестләнгәнмән.
15 Чүнки Мәсиһ Әйсада нә хәтнилик нә
хәтнисизлик дегәнләр күчкә егә әмәстур;
бирдин-бир күчкә егә болидиғини пәқәт
йеңи бир яралғучидур! 16 Бу қаидә бойичә
маңидиғанларға, уларниң һәммисигә вә
Худаниң Исраилиға хатирҗәмлик вә рәһим-
шәпқәт болғай! 17 Буниңдин кейин һеч ким

бу ишлар билән йәнә мени аварә қилмисун!
Чүнки мән өз бәдинимдә Әйсаниң яра
излирини көтиримән! 18 Қериндашлар,
Рәббимиз Әйса Мәсиһниң меһри-шәпқити
роһуңларға яр болғай! Амин!

Әфәсуслуқларға

1 Худаниң ирадиси билән, Мәсиһ Әйсаниң
расули болған мәнки Павлустин Әфәсуста
туруватқан муқәддәс бәндиләргә, йәни
Мәсиһ Әйсада ихласмән болғанларға салам!
2 Атимиз Худа һәм Рәб Әйса Мәсиһтин
силәргә меһри-шәпқәт вә хатирҗәмлик
болғай! 3 Бизни Мәсиһтә, әршләрдә
барлиқ роһий бәхит-бәрикәтләр билән
бәрикәтлигән, Рәббимиз Әйса Мәсиһниң
Худаси һәм Атиси мубарәк болғай! 4 Чүнки У
бизни, муһәббәт ичидә болуп Өзиниң алдида
пак-муқәддәс, дағсиз турушимиз үчүн аләм
апиридә қилинмай турупла талливалған
еди; 5 У Өз ирадисигә яққини бойичә
бизни алдин-ала Әйса Мәсиһ арқилиқ
Өзигә оғуллуққа қобул қилишқа бекиткән
еди; 6 бу ишта Униң меһри-шәпқитиниң
улуқлуғиға мәдһийә оқулиду; чүнки У
меһри-шәпқити билән бизни Өз сөйгинидә
шапаәтләндүргән еди. 7 Биз Униңда
[Атиниң] меһри-шәпқитиниң моллуғи
билән Униң қени арқилиқ қуллуқтин
һөр қилинишқа, итаәтсизликлиримизгә
қарита кәчүрүмгә муйәссәр болдуқ; 8 У
[бу меһри-шәпқәтни] барлиқ даналиқ һәм
пәм-парасәт билән бизгә зор тартуқлидики,
9 — У Өз көңлигә пүккән гөзәл хаһиши
бойичә ирадисидики сирни, йәни вақит-
заманларниң пишип йетилишини идарә
қилиши билән барлиқ мәвҗудатларға,
йәни әршләрдә болғанниң һәммисигә,
зиминда болғанниң һәммисигә Мәсиһни
баш қилип уларни Мәсиһтә җәм қилиш
мәхситини бизгә аян қилди; 11 Униңда
бизму Худаға мирас қилинған; биз шу
мәхсәттә барлиқ ишларни әқил-ирадиси
бойичә идарә Қилғучиниң нишани билән
шу ишқа алдин-ала бекитилгән едуқ; 12
шуниң билән Мәсиһни авал таянч қилған
бизләр Униң шан-шәрпиниң улуқлуғини
намайән қилғучи болдуқ; 13 һәқиқәтниң
калам-сөзини, йәни ниҗатиңлардики
хуш хәвәрни аңлап силәрму Униңға
таяндиңлар — вә Униңға ишәнгиниңларда,
силәр вәдә қилинған Муқәддәс Роһ
билән мөһүрләндиңлар. 14 Худаниң шан-
шәривиниң улуқлуғи намайән қилинип,
егилиги үзүл-кесил һөр-ниҗат қилинғичә,
Муқәддәс Роһ мирасимизниң «капаләт»и
болиду. 15 Шуниң билән, силәрниң Рәб
Әйсаға бағлиған етиқатиңлар вә барлиқ
муқәддәс бәндиләргә болған муһәббитиңлар
тоғрилиқ аңлиғандин тартип, 16 дуалиримда
силәрни әсләп, силәр үчүн рәхмәт ейтишни
тохтатмидим; 17 тиләйдиғиним шуки,
Рәббимиз Әйса Мәсиһниң Худаси, шан-
шәрәпниң Егиси болған Ата силәрниң Уни
толуқ билишиңларға даналиқ һәм вәһийни
өзләштүргүчи роһни ата қилғай, 18 шуниң
билән силәрниң қәлбтики көзлириңлар
рошәнлишип, Униң чақириқиға бағланған
үмүтниң немилигини, Униң муқәддәс
бәндилиридә болған шәрәплик мирасиниң
қиммәтликлигини 19 вә Униң ишәнгүчи
бизләргә зор күчи билән қаратқан
қудритиниң һесапсиз бүйүклүгини билип
йәткәйсиләр; 20 дәл шу қудрәтни У
Мәсиһни өлүмдин тирилдүрүп, әршләрдә
Өзиниң оң йенида олтарғузғинида Униңда
жүргүзгән еди; 21 пәқәт бу замандила
әмәс, бәлки кәлгүси замандиму Уни
барлиқ һөкүмранлиқтин, һоқуқтин, күч-
қудрәттин, ғоҗайинлиқтин вә барлиқ тилға
елинидиған һәр қандақ нам-шәрәптин
көп үстүн қойған; (aiōn g165) 22 барлиқ
мәвҗудатларни Униң путлири астиға қоюп,
җамаәт үчүн Уни һәммигә баш болушқа ата
қилған. 23 Җамаәт болса Униң тени, йәни
һәммини һәммә җәһәттин Толдурғучиниң
мукәммәл җәвһиридур.

2 Вә силәр болсаңлар, қәбиһликлириңлар
һәм гуналириңларда өлгән болуп, 2
бу дунияниң дәвригә әгишип, һаваниң
һоқуқини тутқан һөкүмдарға, йәни
бүгүнки күндә итаәтсизликтин болған
пәрзәнтләрни қутритиватқан роһқа әгишип,
бу ишларда илгири маңғансиләр; (aiōn g165)
3 биз һәр биримизму илгири шуларниң
арисида әтлиримиздики шәһвәт-һәвәсләрдә
һаят өткүзгәнмиз, әтлиримиз һәм өз

ой-хиялимизниң хаһишлириға әмәл
қилип, башқиларға охшаш, маһийәттә
«ғәзәптики пәрзәнтләр» болғанмиз; 4 бирақ
Худа, мол рәһим-шәпқәтни көрсәткүчи
болуп, бизни сөйгәндә бизгә көрсәткән
аләмбәхш меһир-муһәббити түпәйлидин,
— 5 һәтта итаәтсизликләрдә өлгән
вақтимиздиму, бизгә Мәсиһ билән биллә
җан киргүзүп (меһри-шәпқәт билән
қутқузулдуңлар!), 6 бизни Униң билән
биллә тирилдүрүп, әршләрдә Мәсиһ Әйса
билән биллә олтарғузған; 7 мәхсити
кәлгүси заманларда Униң Мәсиһ Әйсада
бизгә қаритилған меһриванлиғи билән
ипадиләнгән шапаитиниң шунчә ғайәт
зор екәнлигини көситиштин ибарәттур;
(aiōn g165) 8 чүнки силәр шәпқәт биләнла
ишәш арқилиқ қутқузулдуңлар. Бу иш
өзүңлардин кәлгән иш әмәс, бәлки Худадин
кәлгән илтипат, 9 у задила адәмләрниң
әмәл-әҗридин кәлмәйду, бу һәм һеч
кимниң махтанмаслиғи үчүндур. 10 Чүнки
биз Худаниң ишлигән һүнәридурмиз,
хәйрхаһ ишлар үчүн Мәсиһ Әйсада
яритилғанмиз; Худа әсли бизниң уларда
меңишимиз үчүн бу ишларни алдин-ала
тәйярлиған еди. 11 Шуңа силәр әслидә
әтлириңларға асасән «ят әлләр» дәп
һесапланғиниңларни, — инсанниң қоли
билән әтлиридә «хәтнә қилинғанлар» дәп
аталғанлар тәрипидин «хәтнисиз» дәп
аталғанлиғиңларни, 12 шундақла шу чағда
Мәсиһсиз болуп, Исраилниң пухралиқиниң
сиртида туруп, вәдиләрни елип кәлгүчи
әһдиләрни ят билип, бу дунияда үмүтсиз
һәм худасиз яшиғиниңларни есиңларда
тутуңлар; 13 лекин әсли жирақларда болған
силәр һазир Мәсиһниң қени арқилиқ
йеқин қилиндиңлар; 14 чүнки У бизниң
енақлиғимиздур, У икки тәрәпни бир
қилип оттуридики ара тамни чеқивәтти;
15 йәни, Өз әтлири арқилиқ өчмәнликни
түгитип, бәлгүлимиләрни көрсәткән,
әмирләрни йәткүзгән қанунни бекар
қилип, икки тәрәпни Өзидә йеңи бир адәм
қилип яратти, шуниң билән енақлиқни
апиридә қилди; 16 кресткә миқлинип
мошуниң вастиси билән өчмәнликни
қәтл қилип, иккисини бир тәндә Худа
билән әпләштүрди; 17 андин У келип,
жирақларда турған силәргиму енақлиқ хуш
хәвирини җакалиди, йеқиндикиләргиму
енақлиқни җакалиди. 18 Чүнки һәр
иккимизниң Униң арқилиқ бир Роһта
Ата алдиға кириш һоқуқимиз бардур. 19
Шуңа шуниңдин башлап силәр мусапирлар,
яқа жуттикиләр әмәс, бәлки муқәддәс
бәндиләргә вәтәндаш болисиләр, Худаниң
өйидикилиридин болисиләр; 20 силәр
расуллар вә пәйғәмбәрләр болған һулниң
үстигә қурулмақтисиләр; бенаниң «бүҗәк
теши» болса Әйса Мәсиһ Өзидур; 21 Униңда
пүткүл бена пухта җипсилаштурулуп, Рәбдә
муқәддәс бир ибадәтхана болушқа өсүп
бармақта. 22 Силәрму [қошулуп] Униңда
Худаниң бир туралғуси болушқа Роһта
бирләштүрүлүп қурулмақтисиләр.

3 Шу сәвәптин силәр «ят әлдикиләр»
үчүн Мәсиһ Әйсаниң мәһбуси болған
мәнки Павлус — 2 (силәр бәлким маңа
тапшурулған, силәргә Худаниң шәпқитини
елип баридиған ғоҗидарлиғим тоғрилиқ,
3 йәни Униң маңа вәһий билән сирни
аян қилғанлиғи тоғрилиқ хәвәрдар
болушуңлар мүмкин (мән бу тоғрисида
илгири аз-паз язған едим; 4 силәр
уни оқуғиниңларда, Мәсиһниң сири
тоғрилиқ йорутулғанлиғимни билип
йетисиләр) 5 илгәрки дәвирләрдә бу
сир инсан балилириға Униң муқәддәс
расуллири вә пәйғәмбәрлиригә Роһ арқилиқ
һазирқидәк ениқ вәһий қилинғандәк, аян
қилинған әмәс. 6 Демәк, хуш хәвәр арқилиқ
«ят әлдикиләр»дин болғанларму ортақ
мирасхорлар, тәндики ортақ әзалар, Мәсиһ
Әйсада болған вәдидин ортақ бәһримән
болғучилар болиду; 7 Худаниң шәпқити
маңа елип кәлгән илтипат билән, Униң
күч-қудритиниң жүргүзүлүши билән, мән
бу ишқа хизмәткар қилип тайинландим;
8 маңа — муқәддәс бәндилири ичидики
әң төвинидинму төвән болған маңа мошу
илтипат, йәни әлләр арисида Мәсиһниң

мөлчәрлигүсиз байлиқлири тоғрилиқ хуш
хәвәр жақалаш 9 вә шундақла һәммини
яратқан Худада йошурун болуп кәлгән
бу сирниң қандақ әмәлгә ашурулуши
тоғрилиқ һәммәйләнни йорутуш хизмити
аманәт қилинди. (aiōn g165) 10 Буниң мәхсити
әршләрдә болған һөкүмранларға һәм
һоқуқларға Худаниң көп тәрәплимилик
даналиғи җамаәт арқилиқ һазир ашкарә
қилиништин ибарәттур. 11 Бу иш болса,
Униң Мәсиһ Әйса Рәббимиздә ижра
қилинған мәңгүлүк муддиаси бойичидур;
(aiōn g165) 12 Униң ишәш-садиқлиғи арқилиқ
биз жасарәткә һәм Худаниң алдиға
хатирҗәмлик билән кириш һоқуқиға
егә болдуқ; 13 шуниң үчүн силәрдин
өтүнимәнки, мениң силәр үчүн тартқан
җапа-җәбирлирим түпәйлидин пәришан
болмаңлар; чүнки бу иш силәрниң
шан-шәривиңлар болиду). 14 Мән шу
сәвәптин тизлиримни Атиға пүкимәнки,
15 (асман-зиминдики барлиқ атилиқ
мунасивәтләр Униңдин «ата» намини
алиду) 16 У Өз шан-шәривидики байлиқлар
билән, Роһи арқилиқ силәрни ички
дунияйиңларда күчләндүргәй; 17 шуниң
билән Мәсиһ қәлбиңларда ишәш арқилиқ
туруп, силәр меһир-муһәббәт ичидә
йилтиз тартқан, һул селинған, 18 барлиқ
муқәддәс бәндиләр билән биллә Мәсиһниң
муһәббитиниң кәңлиги, узунлуғи,
чоңқурлуғи вә егизлигини чүшинип
егиливалғайсиләр; йәни адәмниң билип
йетишидин һәссиләп ешип чүшидиған
Униң муһәббитини билип йәткәйсиләр,
шуниңдәк Худаниң мукәммәл җәвһири
билән толдурулғайсиләр. 20 Әнди ичимиздә
жүргүзидиған қудрити бойичә барлиқ
тилигимиз яки ойлиғанлиримиздинму
һәдди-һесапсиз артуқ вуҗудқа чиқиришқа
қадир Болғучиға, — 21 Униңға дәвирдин
дәвиргичә, әбәдил-әбәткичә җамаәттә
Мәсиһ Әйса арқилиқ шан-шәрәп болғай!
Амин! (aiōn g165)

4 Әнди шу сәвәпләрдин, Рәбниң мәһбуси
болған мәнки, [Худаниң] силәрни
чақирған [бүйүк] чақириқиға лайиқ һалда
меңишлириңларни өтүнимән, 2 һәммә
ишта кәмтәрлик вә юваш-мулайимлиқ
билән, сәвирчанлиқ билән, бир-бириңларға
муһәббәт ичидә кәң қосақ болуп, 3 енақ-
хатирҗәмликниң риштиси билән, Роһта
болған бирликни тутушқа интилишиңларни
[өтүнимән]. 4 Тән бирдур, Роһ бирдур,
— худди чақирилғиниңларда, охшаш бир
арзу-үмүткә чақирилғиниңлардәк, — 5 Рәб
бирдур, иман-етиқат бирдур, чөмүлдүрүлүш
бирдур, 6 һәмминиң ХудаАтиси бирдур; У
болса һәммидин үстүн турғучи, һәммини
жүргүзгүчи вә һәммимизниң ичидә
Болғучидур. 7 Шундақтиму һазир һәр
биримизгә Мәсиһниң илтипатиниң өлчими
бойичә шәпқәт тәқдим қилинғандур; 8
шуңа, муқәддәс китапта [Худа] ейтқинидәк:
— «У жуқуриға көтирилди, [Инсанларни]
тутқун қилғучиларни У Өзи әсир қилип
елип кәтти, һәм инсанларға илтипатларни
тәқдим қилди». 9 Әнди «көтирилгән»
зат болса, [авал] йәрниң тегигә чүшкән
затниң Өзи әмәсму? 10 Чүшкән зат
болса барлиқ әршләрдин жуқуриға
көтирилгәнниң дәл Өзидур; көтирилишиниң
мәхсити, аләмниң барлиғини толдуруштин
ибарәт; 11 Шуңа, бәзиләрни расуллар,
бәзиләрни пәйғәмбәрләр, бәзиләрни хуш
хәвәрчиләр, бәзиләрни баққучи вә яки
тәлим бәргүчиләр қилип тайинлиған дәл
Өзидур. 12 Буларниң мәхсити муқәддәс
бәндиләрни хизмәт вәзиписигә, җүмлидин
Мәсиһниң тенини қуруп чиқишқа
қуралландуруп камаләткә йәткүзүштин
ибарәт; 13 вәзипә һәммимизниң етиқатта
һәм Худаниң Оғлини толуқ тонушта
бирликкә келишимизгичә, камил адәм
болуп йетишип чиқишимизғичә, —
йәни Мәсиһниң мукәммәл җәвһири
гәвдиләнгән қәдди-қамәт өлчимигә
йетишимизгичә давамлаштурулмақта; 14
шундақ болғанда, йәнә гөдәк балилардин
болмай, адәмләрниң қувлуғидин ойлап
чиққан алдамчи нийәт-планлири билән,
уларниң һейлә-нәйриңидин чиққан
тәлиматиниң долқунлиридин урулуп,

униң һәр хил шамилида уяқ-буяққа
учурулуп кәтмәймиз; 15 әксичә, меһир-
муһәббәт ичидә туруп һәқиқәткә берилип
иш көрүп, бешимиз болған Мәсиһкә
бағлиништа һәр җәһәттин өсүп йетилидиған
болимиз; 16 Униңдин пүткүл тән, әзалири
бир-биригә җипсилаштурулуп, озуқлуқ
тәминлигүчи һәр бир өгә арқилиқ бир-
биригә туташтурулуп, һәр бир әзаниң
өзигә хас өлчәнгән вәзипини өтиши билән
барғанчә өстүрүлүп, муһәббәт ичидә өз-
өзини қуруп чиқишқа ишлимәктә. 17 Шуңа
шуни ейтимәнки, Рәбтә уни тапилаймәнки,
ят әлләрниңкидәк, йәни уларниң өз ой-
пикирлириниң бимәнилигидә маңғинидәк
меңивәрмәслигиңлар керәк; 18 улар
қәлбиниң қаттиқлиғидин келип чиққан
билимсизлик түпәйлидин, Худаниң
һаятидин ада-җуда қилинип, чүшәнчиси
қараңғулишип кәткән, 19 ар-номусни
ташливетип, нәпсанийәтчилиги көпийип
һәр хил ипласлиқларни җүргүзүшкә,
кәйп-сапаға берилгән. 20 Амма силәр
болсаңлар, Мәсиһни шундақ йолда үгинип
тонуған әмәссиләр — 21 (һәқиқәтниң
Әйсада болғинидәк, уни һәқиқәтән
аңлиған, униңда үгитилгән болсаңлар)
— 22 демәк, илгәрки турмошуңларға
хас болған, алдамчи арзу-һәвәсләргә
әгишип өзини булғиғучи «кона адәм»ни
селиветип, 23 ой-зеһниңларниң роһида
йеңилинип, 24 Худаниң охшашлиғиға
асасән, һәқиқәттин чиққан һәққанийлиқта
вә пак-муқәддәсликтә яритилған «йеңи
адәм»ни кийивелишиңлар керәктур. 25
Шуниң билән ялғанчилиқни селиветип, һәр
биримиз өз йеқинлиримиз билән һәқиқәтни
сөзлишәйли; чүнки биз бир-биримизгә
нисбәтән бир тәнниң әзалиридурмиз. 26
«Аччиқлиниңлар, амма гуна қилмаңлар»;
ғәзивиңлар күн патқичә давам етивәрмисун;
27 яки Иблисқа һеч орун қоюп бәрмәңлар.
28 Оғри иккинчи оғрилиқ қилмисун;
әксичә у меһнәт қилип икки қолиға
тайинип һалал иш қилсунки, һаҗити
болғанларғиму бөлүп бәргидәк өз тапқини
болсун. 29 Ағзиңлардин һеч қандақ иплас
сөз чиқмисун, пәқәт аңлиғучиларға шәпқәт
йәтсун үчүн, еһтияжқа уйғун вә адәмни
қуруп чиқидиған сөзләрни ейтиңлар. 30
Худаниң Муқәддәс Роһиға азап бәрмәңләр;
чүнки силәр Униң билән һөр-ниҗат күни
үчүн мөһүрләнгәнсиләр; 31 өзүңлардин
һәр қандақ өч-адавәт, аччиқ-ғәзәп, қәһр,
җедәл-маҗиралар, тил-аһанәт һәмдә һәр
хил қара нийәтләрни нери қилиңлар; 32
бир-бириңларға меһриван, юмшақ диллиқ
болуп, Худа Мәсиһтә силәрни кәчүрүм
қилғинидәк бир-бириниңларни кәчүрүм
қилиңлар.

5 Шуңа Худаниң сөйүмлүк пәрзәнтлиридин
болуп, Уни үлгә қилиңлар; һәмдә Мәсиһ
бизни сөйүп, Өзини биз үчүн Худаға
хушпурақ сүпитидә һәдийә-қурбанлиқ
болушқа атап пида қилғандәк силәрму
муһәббәт ичидә меңиңлар. 3 Амма муқәддәс
бәндиләргә лайиқ һалда, бузуқлуқ, һәр
қандақ паскинилиқ яки нәпсанийәтчилик
араңларда һәтта тилғиму елинмисун; 4
Шундақла ипласлиқ, әхмиқанә параңлар
яки чакина чақчақларму тилиңларға
елинмисун — буларму мувапиқ әмәстур —
бәлки ағзиңлардин тәшәккүрләр чиқсун.
5 Чүнки шуниңдин хәвәрдарсиләрки, һәр
қандақ бузуқлуқ қилғучи, напак болғучи
яки нәпсанийәтчи киши (бундақ киши
әмәлийәттә бир бутпәрәскә баравәр)
Мәсиһ вә Худаниң падишалиғиға мирасхор
болалмайду. 6 Һеч кимгә өзүңларни
қуруқ гәпләр билән алдатмаңлар; чүнки
бу ишлар түпәйлидин Худаниң ғәзиви
итаәтсизликтин болған пәрзәнтләрниң
бешиға чүшиду. 7 Шуңа уларға мошу
ишларда шерик болмаңлар; 8 чүнки
силәр әсли қараңғулуқ едиңлар, лекин
һазир Рәбдә йоруқлуқсиләр; йоруқлуқниң
пәрзәнтлиригә лайиқ меңиңлар 9 (чүнки
йоруқлуқниң мевиси толуқ меһриванлиқ,
һәққанийлиқ вә һәқиқәттин тәркиб
тапқандур), 10 немә ишларниң Рәбни хурсән
қилидиғанлиғини үгинип испатлаңлар.
11 Қараңғулуқтики мевисиз ишлар билән
четилип қалмаңлар; әксичә, уларни ечип

әйипләңлар; 12 чүнки уларниң йошурунчә
ишлигәнлирини һәтта тилға елишму
номус иштур. 13 Амма йоруқлуқ билән
әйипләп ашкариланған һәр қандақ нәрсә
очуқ көрүниду; йоруқлуқ ашкарилиған
һәммә нәрсә йоруқлуққа айлиниду. 14
Шуниң үчүн У мундақ дәйду: — «Ойған,
әй уйқичи! Тирил өлүкләр арисидин! Вә
Мәсиһ сени парлап йоритиду». 15 Шуниң
үчүн силәрниң меңиватқан йолуңларға
еһтият билән диққәт қилиңлар; йолуңлар
наданларниңкидәк әмәс, даналарниңкидәк
болсун; 16 вақит-пурсәтни ғәниймәт билип
тутувелиңлар; чүнки мошу дәвир рәзилдур.
17 Бу сәвәптин надан болмаңлар, бәлки
Рәбниң ирадисиниң немә екәнлигини
чүшәнгүчи болуңлар; 18 Һарақ-шарап ичип
мәс болмаңлар; шундақ қилиқ адәмни
шаллақлаштуриду; буниң орниға Роһқа
толдурулғучи болуңлар, 19 бир-бириңларға
зәбур-нәғмиләр, мәдһийә күйлири вә роһий
нахшилар ейтишип, қәлбиңларда нахша-
нәғмиләр яңритип Рәбни мәдһийиләңлар;
20 һәрдайим һәммә ишлар үчүн Рәб Әйса
Мәсиһниң намида Худа һәм Ата Болғучиға
тәшәккүр-рәхмәт ейтиңлар, 21 Мәсиһтин
әйминип, бир-бириңларға бойсунуңлар.
22 Силәр аяллар, Рәбкә бойсунғандәк өз
әрлириңләргә бойсунуңлар; 23 чүнки Мәсиһ
җамаәтниң беши болғандәк, әр аялниң
бешидур; Мәсиһ йәнә тәнгә қутқузғучидур.
24 Әндиликтә җамаәт Мәсиһкә бойсуғандәк,
аяллар әрлиригә һәммә ишта бойсунсун.
25 Әрләр аяллириңларни сөйүңләр, худди
Мәсиһниңму җамаәтни сөйүп, униң үчүн
Өзини пида қилғинидәк сөйүңлар; 26
[Мәсиһниң җамаәт үчүн] шундақ қилиши
җамаәтни муқәддәс қилип, «дасниң сүйи»
болған сөз-калам билән жуюп пакландуруш
үчүндур, 27 шуниңдәк җамаәтни шәрәплик
һалда Өзигә һазир қилип, уни һеч дағ,
қоруқ яки буларға охшаш һәр қандақ
нәрсиләрдин халий қилип, толуқ муқәддәс
вә әйипсиз қилиштин ибарәттур. 28
Шуниңға охшаш, әрләр өз аяллирини өз
тенини сөйгәндәк сөйүши керәктур; өз
аялини сөйгән киши өзини сөйгән билән
баравәр. 29 Чүнки һеч ким әсла өзиниң
етидин нәпрәтләнгән әмәс, әксичә уни
озуқландуриду һәм асрайду; бу худди
Мәсиһниң җамаәтни [озуқландуридиғиниға
һәм уни асрайдиғиниға] охшайду. 30 Чүнки
биз Униң тениниң әзалиридурмиз: — 31
«Шу сәвәптин әр ата-анисиниң йенидин
айрлип, өз аялиға бағлиниду; иккиси
бир тән болиду». 32 Бу сир интайин
чоңқурдур; амма мән һазир Мәсиһ вә
җамаәт тоғрилиқ сөзләватимән. 33 Амма
силәрму һәр бириңлар өз аялиңларни
өзүңларни сөйгәндәк сөйүңлар; аял болса,
еридин әйминип, уни һөрмәтлисун.

6 Балилар, Рәбдә ата-анилириңларға
итаәт қилиңлар; чүнки бу дурусдур.
2 «Атаңни вә анаңни һөрмәтлә» — бу
болса өз ичигә вәдини алған биринчи
әмирдур — 3 «Шуниң билән сениң ишлириң
қутлуқ болиду, зиминда узун өмүр
көрисән» — [дәп вәдә қилинған]. 4 Силәр
атилар, балилириңларни хапа қилмаңлар,
бәлки уларни Рәбниң тәрбийиси һәм
көрсәтмисидә беқиңлар. 5 Силәр қуллар,
әттин болған ғоҗайиниңларға Мәсиһкә
итаәт қилғиниңлардәк чин көңлүңлардин
әйминиш вә титрәш билән итаәт қилиңлар;
6 пәқәт көз алдидила хизмәт қилип,
адәмни хуш қилғучи қуллардин болмаңлар,
бәлки Мәсиһниң қуллириниң сүпитидә
Худаниң ирадисини җан-дил билән бәҗа
кәлтүрүңлар, 7 адәмләргә әмәс, бәлки Рәбгә
чин дилиңлардин хизмәт қилиңлар; 8 шуни
билгәнки, һәр қандақ адәм бирәр яхшилиқ
қилса, мәйли у қул болсун яки һөр болсун,
шу иш Рәбдин униңға яниду. 9 Силәр
ғоҗайинлар, қуллириңларғиму охшаш
йол билән муамилә қилип, уларға һәйвә
қилиштин қол үзүңлар; чүнки уларниңму
вә силәрниңму ғоҗайиниңлар әрштидур,
Униңда һәр қандақ адәмниң йүз-хатирисини
қилиш дегәнниң йоқлуғини билисиләр. 10
Ахирда, қериндашлар, Рәбдә вә Униң күч-
қудритидә күчләндүрлүңлар; 11 Иблисниң
һейлә-нәйрәңлиригә тақабил турушуңлар
үчүн Худаниң пүткүл савут-яриғини

кийивелиңлар; 12 чүнки елишидиғинимиз
әт вә қан егилири әмәс, бәлки һөкүмранлар,
һоқуқдарлар, бу дуниядики қараңғулуқни
башқурғучи дунияви әмирләр, йәни
әршләрдә туруватқан рәзил роһий
күчләрдур. (aiōn g165) 13 Мошу вәҗидин
өзүңларға Худаниң пүтүн савут-яриқини
елип артиңларки, рәзиллик күнидә
бәрдашлиқ билән қаттиқ туридиған,
ахир һәммә ишни ада қилип, йәрни чиң
дәссәп туридиған болисиләр. 14 Әнди чиң
туруңлар — һәқиқәт бәлвеғини белиңларға
бағлап, мәйдәңләргә һәққанийлиқ савутини
кийип, путуңларға хатирҗәм-енақлиқ хуш
хәвирини йәткүзүшкә тәйярлиқ чоруғини
кийип, йәрни чиң дәссәп туруңлар. 16
Бу ишларниң һәммисидә иман-ишәшниң
қалқинини қолға елиңлар; униң билән
силәр рәзил болғучиниң барлиқ от
оқлирини өчүриветәләйдиған болисиләр. 17
Һәмдә бешиңларға ниҗатниң дубулғисини
кийип, Худаниң сөз-каламини, йәни
Роһниң қиличини елиңлар; 18 һәммә
вақит-пәсилдә Роһта һәр хил дуа-тилавәт
һәм илтиҗа билән дуа қилиңлар; дәл
бу ишта қәтъий һошияр туруп барлиқ
муқәддәс бәндиләр үчүн һәр тәрәплимә дуа-
илтиҗалар қилиңлар; 19 мән үчүнму дуа
қилиңларки, — еғиз ачқинимда маңа сөзләр
кәлсун, хуш хәвәрниң сирини дадиллиқ
билән ашкарә қилай. 20 Мән дәл шу ишқа
зәнҗирләр билән бағланған әлчимән;
шуңа қилишқа тегишлигим бойичә, [хуш
хәвәр йәткүзүштә] дадиллиқ билән сөз
қилишимға [дуа қилиңлар]. 21 Әнди мениң
тоғрамдики ишлардин, мениң қандақ
өтүватқанлиғимдин хәвәрлинишиңлар
үчүн, сөйүмлүк қериндаш һәм Рәбдә
садиқ хизмәткар болған Тикикус силәргә
һәммә ишларни мәлум қилиду. 22 Мениң
уни дәл мошу иш үчүн йениңларға
әвәтишим, силәрниң ишлиримиздин
хәвәрдар болушиңлар вә униң көңлүңларға
тәсәлли вә илһам бериши үчүндур. 23
Қериндашларға хатирҗәмлик, муһәббәт һәм
иман-ишәш ХудаАта вә Рәб Әйса Мәсиһдин
болғай! 24 Рәб Әйса Мәсиһни өлмәс-чиримас
сөйгү билән сөйгүчиләргә меһри-шәпқәт яр
болғай!

Филиппиликларға

1 Әйса Мәсиһниң қуллири болған Павлус
вә Тимотийдин, Филиппида туруватқан,
Мәсиһ Әйсада болған барлиқ муқәддәс
бәндиләргә, йетәкчиләр вә хизмәтчиләргә
салам! 2 Силәргә ХудаАтимиз вә Рәб Әйса
Мәсиһтин меһри-шәпқәт вә хатирҗәмлик
ата қилинғай! 3 һәр қетим силәрни
әслигинимдә мән Худайимға тәшәккүр
ейтимән, 4 һәр қетим дуа қилғинимда,
силәрниң биринчи күнидин тартип
бүгүнгә қәдәр хуш хәвәр хизмитигә
болған һәмкарлиғиңлар түпәйлидин
тохтимай шат-хурамлиқ билән силәргә
дуа-тилавәт қиливатимән; 6 чүнки мениң
дәл шуниңға ишәшим камилки, силәрдә
яхши ишни Башлиғучи бу ишни таки
Әйса Мәсиһниң күнигичә камаләткә
йәткүзүп тамамлайду; 7 мениң һәммиңлар
тоғрилиқ шундақ ойлишим тоғридур; чүнки
мән қәлбиңлардидурмән; мән зинданда
зәнҗирләнгинимдиму вә хуш хәвәрни
ақлиғинимдиму, дәлиллигинимдиму [Худа
маңа йәткүзгән] меһри-шәпқәттин силәрму
ортақ бәһримән болисиләр. 8 Мениң
Мәсиһ Әйсаниң ич-бағрида болуп силәрни
шунчилик тәлпүнүп сеғинғанлиғимға Худа
Өзи гувачидур. 9 Мениң дуа-тилавитим
болса, силәрниң муһәббитиңларниң
һәртәрәплимә билим вә әтраплиқ сават
билән йорутулуп техиму ешип ташқайки, 10
силәр немә ишларниң әвзәл екәнлигини
пәриқ етәләйдиған болуп, Мәсиһниң күнидә
пак-диянәтлик, әйипсиз болисиләр 11
һәмдә Әйса Мәсиһ арқилиқ болған, Худаниң
шан-шәриви һәм мәдһийисини елип
келидиған һәққанийлиқниң мевиси билән
толдурулисиләр. 12 Бирақ силәргә шуни
хәвәрләндүрмәкчимәнки, и қериндашлар,
мениң бу әһвалим әмәлийәттә хуш
хәвәрниң техиму кәң тарқилиши үчүн
түрткә болди; 13 Чүнки мениң қамилишим
Мәсиһ үчүн екәнлиги император
ордисидики қаравулханидикиләргә вә
башқа һәммәйләнгә аян болди. 14 Шуниң
билән қериндашларниң көпинчиси мениң
қамилишим түпәйлидин Рәбгә тайинип
[Худаниң] сөз-каламини қорқмай сөзләшкә
техиму җүръәтлик болди; 15 дәрвәқә,
бәзилири һәсәт қилип яки риқабәтлишип,
бәзилири ақ көңүллүк билән Мәсиһни
җакалайду; 16 кейинкилири болса
бәрһәқ муһәббәттин, мениң хуш хәвәрни
ақлап испатлишим үчүн мошу йәргә
қоюлғанлиғимни билгәнлигидин шундақ
қилмақта; 17 Алдинқилири болса чин
көңлидин әмәс, бәлки шәхсийәтчилигидин,
мениң зәнҗирләнгән дәрдимгә дәрд
қошмақчи болуп шундақ қилмақта. 18 Әнди
буларға немә дегүлүк? Қандақла болмисун,
тоғра нийәттин болсун сахтилиқтин
болсун, охшашла Мәсиһ җакалиниду; мән
шуниңға шатлинимән; бәрһәқ, давамлиқ
шатлиниверимән. 19 Чүнки дуалириңлар
вә Мәсиһ Әйсаниң Роһиниң қувәтлиши
арқилиқ бу ишлар ниҗат-қутқузулушумға
мәдәт болиду дәп билимән, 20 — демәк,
тәқәззалиғим вә үмүт-истиким бойичә һеч
ишта хиҗаләтчиликтә қалмастин, тирик
яки өлүк болай, һәрдайим болғинидәк
һазирму толуқ җасарәт билән Мәсиһ
тенимдә улуқлансун! 21 Чүнки маңа
нисбәтән һаятимниң өзи Мәсиһдур, өлүш
болса техиму пайдилиқтур. 22 Җеним
тенимдә қалса, әнди несивәм йәнә мевилик
хизмәт болиду; лекин қайсисини әвзәл
билип талливелишимни билмәйватимән;
23 мән һаят билән мамат оттурисида
қисилип қалдим; чүнки бу дуниядин
айрилип, Мәсиһ билән биллә болушқа
интизармән — бу иш зиядә әвзәлдур; 24
амма силәр үчүн җенимниң тенимдә
қелиши техиму зөрүрғу дәймән. 25 Әнди
буниңға ишәшим камил болуп, силәрниң
етиқатта алға илгирилишиңлар һәм шат-
хурам болушуңлар үчүн мән силәр билән
биллә қелип давамлиқ туримән дәп
билимән; 26 шуниң билән мениң силәргә
йәнә һәмраһ болғиним вәҗидин мән
арқилиқ Мәсиһ Әйсада пәхирлинип тәнтәнә
қилишиңлар техиму зиядилишиду! 27
Пәқәт өзүңларни Мәсиһниң хуш хәвиригә

лайиқ тутуңларки, мән йениңларға
берип силәр билән дидарлашқандиму,
силәрдин айрилғандиму, ишлириңлардин
аңлайдиғиним силәрниң бир роһ бир
җанда болуп чиң дәссәп туруп, хуш
хәвәрдики етиқатниң йолида күрәшкә
интиливатқиниңлар, 28 шундақла қарши
чиққучиларниң һеч қандақ вәһимилиридин
патипарақ болуп кәтмигиниңлар болсун;
силәрдики бу ғәйрәт, уларға һалакәтниң
бәлгүси, силәргә болса қутқузулушуңларниң
аламити, шуниңдәк алайитән Худадин
кәлгән бир аламәттур; 29 Чүнки Мәсиһниң
йолида силәргә пәқәт Униңға ишинишнила
әмәс, йәнә Униң үчүн хорлуққа учрашму
несивә қилинғандур. 30 Чүнки силәр илгири
мәндә көргиниңлардәк вә шуниңдәк һазир
аңлиғиниңлардәк мән йолуққан күрәшкә
силәрму йолуқмақтисиләр.

2 Әгәр әнди Мәсиһтә риғбәт бар дейилсә,
муһәббәтниң тәсәллиси бар дейилсә,
Роһниң сирдашлиғи бар дейилсә, қәлбдә
ич ағритишлар һәм рәһимдиллиқ бар
дейилсә, 2 — әнди охшаш бир ой-пикирдә
болуп, бир-бириңларға охшаш муһәббәттә
бағлинип, бир җан бир нийәттә болуп,
араңларда һеч иш риқабәттин яки қуруқ
шөһрәтпәрәсликтин болмисун; әксичә,
ой-хиялиңларда кичик пеиллиқ болуп
һәр бириңлар башқиларни өзүңлардин
жуқури дәп билиңлар; шундақ болғанда
шат-хурамлиғимни камил қилисиләр. 4 Һәр
бириңлар пәқәт өз ишлириңларға көңүл
бөлүп қалмай, бәлки башқиларниңкигиму
көңүл бөлүңлар. 5 Мәсиһ Әйсада болған
ой-позитсийә силәрдиму болсун: — 6 У
Худаниң тип-шәклидә болсиму, Өзини
Худа билән тәң қилишни олҗа қилип
тутувалмиди; 7 Әксичә, У Өзидин һәммини
қуруқдиди, Өзигә қулниң шәклини елип,
Инсанларниң сияқиға кирип, инсаний
тәбиәттин ортақдаш болуп, 8 Өзини төвән
қилип, Һәтта өлүмгичә, йәни кресттики
өлүмгичә итаәтмән болди; 9 Шуңа Худа
Уни интайин жуқури көтирип мәртивилик
қилди, Униңға һәр қандақ намдин үстүн
болған намни беғишлидики, 10 Әйсаниң
намиға асманларда, йәр йүзидә һәм
йәр астида барлиқ тизлар пүкүлүп, 11
ХудаАтиға шан-шәрәп кәлтүрүп һәр бир
тил Әйса Мәсиһниң Рәб екәнлигини
етирап қилиду. 12 Шуниң билән, әй
сөйүмлүклирим, силәр һемишә итаәт
қилғиниңлардәк, пәқәт мән йениңларда
болғинимдила әмәс, бәлки һазирқидәк
мән силәрдин нери болғанда техиму
шундақ итаәт билән әймиништә, титригән
һалда өз ниҗатиңларни һәртәрәпкә
тәтбиқлашқа интилиңлар. 13 Чүнки Худаниң
гөзәл хаһиши бойичә силәрниң ирадә
тиклишиңларға вә шуниңдәк уни әмәлгә
ашурушуңларда ичиңларда ишлигучи Униң
Өзидур. 14 Һәммә ишларни ғудуңшимай
яки талаш-тартиш қилмай қилиңлар; 15
шуниң билән силәр әйипсиз, сап диллиқ
болуп, бу дәвирдики тәтүр, әсәббий
адәмләр оттурисида яшап, уларниң
арисида дунияға йоруқлуқ бәргүчиләрдәк
парлап, Худаниң дағсиз пәрзәнтлири
болисиләр; 16 шуниңдәк һаятниң сөз-
каламини сунуп бәргүчи болғиниңлар
түпәйлидин, мән силәрдин Мәсиһниң
күнидә бекар жүгүрмәптимән, бекар җапа
тартмаптимән дәп пәхирлинип тәнтәнә
қилайлайдиған болимән. 17 Һәтта мән
«шарап һәдийә» сүпитидә етиқатиңлардики
қурбанлиқ һәм хизмәт-ибадәтниң үстигә
қуюлсамму, мән шатлинимән, шундақла
силәр билән биллә ортақ шатлинимән. 18
Силәрму охшаш йолда шатлинисиләр вә
мән билән биллә ортақ шатлинишиңлар
керәк. 19 Лекин мән Рәбдә пат арида
Тимотийни йениңларға әвәтишни үмүт
қилимәнки, әһвалиңларни аңлап мәнму
хуш болсам; 20 чүнки йенимда униңға
охшаш, дилимиз бир болған, ишлириңларға
чин дилидин көңүл бөлгүчи башқа адәм
йоқтур. 21 Чүнки һәммә адәм Әйса
Мәсиһниң ишлириға әмәс, бәлки өзиниң
ишлири билән шуғуллинишқа интилиду;
22 амма силәр униң салаһийитини, униң
хуш хәвәрниң хизмитидә худди атисиға
һәмраһ болуп ишләйдиған балидәк мән

билән биргә меһнәт сиңдүргәнлигини
билисиләр. 23 Әнди ақивитимниң қандақ
болидиғанлиғини ениқ билгән һаман,
уни дәрһал маңдуруветишни үмүт
қилимән; 24 амма өзүмниң йениңларға
пат арида баридиғанлиғимға Рәб арқилиқ
ишәшим бар. 25 Амма буниңдин авал
мениң қериндишим, хизмәтдишим һәм
сәпдишим болған, силәрниң әлчиңлар
һәм һаҗитимдин чиққан қурбанлиқ
ярдимиңларни йәткүзгүчи Епафродитни
йениңларға әвәтишни зөрүр таптим, 26
чүнки у һәммиңларға сеғинип тәлпүнгән
еди һәм силәрниң униң кесәл һалидин хәвәр
тапқиниңлар түпәйлидин азапланди. 27 У
дәрвәқә кесәл болуп әҗәлгә йеқинлишип
қалди; лекин Худа униңға рәһим қилди;
һәм мениң дәрдимниң үстигә дәрд
болмисун дәп ялғуз униңғила әмәс, бәлки
маңиму рәһим қилди. 28 Шуниңдәк униң
билән йәнә көрүшүп шатлинишиңлар вә
шундақла өзүмгә нисбәтән дәрдлиримни
азайтиш үчүн уни техиму җиддий йолға
салмақчимән. 29 Әнди уни шат-хурамлиқ
билән Рәбдә қобул қилиңлар һәм униңдәк
адәмләргә һөрмәт қилиңлар; 30 чүнки
у Мәсиһниң хизмитини дәп, силәрниң
маңа қилмақчи болған ярдимиңларни
беҗириштә йолуққан бошлуқни толдуруп
әҗәлгә йүзлинип, өз җенини тәвәккүл
қилди.

3 Ахирида, әй қериндашлирим, Рәбдә
шатлиниңлар! Буларни силәргә қайта
йезиш мән үчүн аваричилик әмәс,
бәлки силәргә аманлиқ елип келиду.
2 Иштлардин һези болуңлар, яманлиқ
қилғучилардин һези болуңлар, «тилим-
тилим кәскүчиләр»дин һези болуңлар!
3 Чүнки һәқиқий сүннәтликләр болса
Худаниң Роһи арқилиқ ибадәт қилғучи,
Мәсиһ Әйсадин пәхирлинип тәнтәнә
қилғучи, әткә таянмайдиған бизләрдурмиз.
4 Мениңму әткә таянғичилигим бар!
Башқилар «өз әтлиримгә таянсам
болиду» десә, мән техиму шундақ;
5 сүннәткә кәлсәк, мән туғулуп
сәккизинчи күни сүннәт қилиндим;
Исраил миллитидин, Биняминниң
қәбилисидинмән, «Ибранийларниң
ибранийиси»мән; Тәврат-қануни тәрәптин
ейтқанда, «Пәрисий» мәзһипидиму
болғанмән; 6 Худаға болған қизғинлиғимға
кәлсәк, җамаәткә зиянкәшлик қилғучи едим;
Тәврат қануни тәләп қилған һәққанийлиққа
кәлсәк, әйивисиз едим; 7 амма маңа немә
иш «пайдилиқ» болса, буларни Мәсиһ
сәвәвидин зиянлиқ дәп һесаплидим; 8
Мәсиһ Әйса Рәббимни тонушниң әвзәллиги
вәҗидин, мән башқа һәммә ишни зиянлиқ
дәп һесаплаймән; мән дәрвәқә Униң
үчүнму һәммидин мәһрум болған; бәрһәқ,
Мәсиһкә еришишим үчүн буларни ниҗасәт
дәп һесаплаймәнки, 9 Мәсиһтә болуп,
өзүмдики қандақтур һәққанийлиқ (Тәврат
қанунидин чиққан һәққанийлиқ)тин
ваз кечип, Мәсиһниң етиқат-садиқлиғи
арқилиқ болған һәққанийлиқ, йәни етиқат
арқилиқ Худадин болған һәққанийлиққа
еришәләймән; 10 муддиайим Уни тонуштур,
— йәни Униң өлүп тирилишиниң күч-
қудритидә яшап, Униң азаплириға сирдаш-
һәмдәмликтә болуп, Униң өлүмини үлгә
қилип өзгәртилип, 11 шундақла мүмкин
қәдәр өлүмдин тирилишкә йетишни
муддиа қилимән. 12 Уларға ериштим яки
камаләткә йәттим демәкчи әмәсмән; лекин
Мәсиһ Әйсаниң мени тутувелишида болған
муддиа-нишанини өзүм тутувалсам дәп
чепип жүрмәктимән. 13 Қериндашлар, мән
өзүмни уни тутувалдим дәп қаримаймән.
Пәқәт шу бир ишнила қилимәнки, өтүп
кәткән ишларни унтуп, алдимдики ишларға
интилип, 14 нишанни қоғлап, Худаниң
Мәсиһ Әйсада болған бүйүк чақириқидики
инъамиға қарап чепип жүрмәктимән. 15
Әнди аримиздин кимки пишип йетилгән
болса шу ой-мәхсәттә болайли. Әгәр башқичә
ой-мәхсәттә болсаңлар, Худа буниму
силәргә көрситип бериду. 16 Қандақла
болмисун, қандақ өлчәмгә йәткән болсақ, шу
өлчәм бойичә қәдәм бесиверәйли. 17 Мени
үлгә қилип әгишиңлар, әй қериндашлар,
шундақла биз силәргә тикләп бәргән нәмунә

бойичә охшаш йолда маңғанларғиму
көзүңларни тикип, улардин үгиниңлар. 18
Чүнки силәргә көп қетим ейтқинимдәк,
вә һазирму көз яшлирим билән қайта
ейтимәнки, нурғун кишиләр Мәсиһниң
крестиға дүшмән болуп маңмақта. 19
Уларниң ақивити һалакәттур, худаси өзиниң
қарнидур, шәриви қилип махтанғини өз
номуссизлиғидур, ойлиғанлири пәқәт
бу дуниядики ишлардур. 20 Һалбуки,
бизниң пухралиғимиз болса әрштидур, биз
дәл шу йәрдин Ниҗаткарниң чүшүшини
интизарлиқ билән күтмәктимиз — У болса
Рәббимиз Әйса Мәсиһдур. 21 У барлиқ
мәвҗудатларни Өзигә бойсундуридиған
қудрити бойичә бизниң әбгар бу тенимизни
өзгәртип, Өзиниң шан-шәрәплик тенигә
охшаш һалға кәлтүриду.

4 Әнди, әй қериндашлирим, сөйгәнлирим
вә тәлпүнгәнлирим, мениң шат-
хурамлиғим, мениң бешимниң таҗи
болғучилар, Рәбдә чиң туруңлар, и
сөйгәнлирим! 2 Еводиядин өтүнимән,
вә Сунтихәдин өтүнимәнки, Рәбдә бир
ой, бир пикирдә болуңлар! 3 Дурус, мән
сәндинму тәләп қилимәнки, и һәқиқий
һәмбоюнтуруқлуқ хизмәтдишим, бу
аялларниң ярдимидә болғин; мана улар мән
вә Климәнт билән биллә, шундақла намлири
«һаятлик дәптири»гә хатириләнгән башқа
хизмәтдашлирим билән биллә хуш
хәвәр хизмитини илгири сүрүштә биргә
күрәш қилған. 4 Рәбдә шатлиниңлар;
мән йәнә ейтимәнки, шатлиниңлар! 5
Силәрниң мулайимлиғиңлар пүткүл
инсанға аян болсун; Рәб йеқиндур! 6
Һеч иш тоғрилиқ әндишә қилмаңлар;
бәлки һәр бир иштә тәшәккүр ейтип
тилигиңларни Худаға дуа һәм илтиҗа
арқилиқ мәлум қилиңлар; 7 шу чағда
адәмниң ойлиғинидин ешип чүшидиған,
Худа егә болған хатирҗәмлик қәлбиңларни
вә ой-пикриңларни Мәсиһ Әйсада қоғдайду.
8 Ахирида, әй қериндашлирим, немә ишлар
һәқиқәт, немә ишлар алийҗанаб, немә
ишлар һәққаний, немә ишлар пак, немә
ишлар хуш-йеқимлиқ, немә ишлар шан-
шөһрәтлик болса, қисқиси һәр қандақ
ишларда әхлақ-пәзиләт яки махташқа лайиқ
тәрәпләр бар болса, шу ишларға көңүл
қоюп ойлиниңлар. 9 Мәндин үгәнгән, қобул
қилған, аңлиған вә мәндә көргәнләрниң
һәр қандиқи болса, силәр шуларға әмәл
қилиңлар; шундақ қилғанда хатирҗәмлик
Егиси болған Худа силәргә яр болиду. 10 Әнди
мән Рәбдә зиядә шатландимки, силәр һазир
ахирда маңа болған көйүмчанлиғиңларни
қайтидин көрсәттиңлар (билимәнки,
маңа дайим көйүнүп кәлдиңлар, амма
пәқәтла көрситиш пурсити чиқмиди). 11
Мән бу гепимни, бирәр муһтаҗлиқтин
ейтиватқиним йоқ; чүнки әһвалим қандақла
болушидин қәтъинәзәр, бариға қанаәт
қилишни үгинивалдим. 12 Мән осал әһвалда
яшашни билимән, һәм кәңричиликтә
яшашниму билимән. Һәр иштә, һәр
әһвалда, һәм тоқлуқта һәм ачлиқта,
һәм баяшатчилиқта һәм муһтаҗлиқта
яшашниң сирини үгинивалдим. 13 Маңа
қудрәт Бәргүчигә тайинип һәммә ишни
қилалайдиған болдум. 14 Һалбуки, мениң
қийинчилиғимға ортақ болушуңлар билән
яхши қилдиңлар. 15 Силәргиму мәлумки,
әй Филиппилиқлар, мән Македонийә
өлкисидин айрилип чиққинимда, хуш
хәвәрни башқа йәрләргә йәткүзгән
дәсләптики вақитларда, силәрдин башқа
һеч қандақ җамаәт бериш вә қобул қилиш
ишлирида мән билән һәмкарлашмиған. 16
Чүнки Тесалоника шәһиридики вақтимдиму
еһтияҗим чүшкәндә силәр маңа бир нәччә
қетим ярдәм әвәттиңлар. 17 Мениң бундақ
дейишим, силәрдин бирәр соғатни издәп
сориғиним әмәстур, издигиним болса
һесаватиңларға [роһий] мевиниң көп
топлинишидин ибарәттур. 18 Лекин мәндә
һәммә нәрсә бар, һәтта йетип ашқидәк бар;
силәр әвәткәнлириңларни Епафродиттин
тапшурувелип терәмгә сиғмай қалдим вә
молчилиққа чөмдум. Бу әвәткиниңлар
интайин хушбуй, Худаға қобул болғидәк,
шундақла Уни хурсән қилидиған бир
қурбанлиқтәк еди. 19 Вә мениң Худайим

силәр муһтаҗ болған һәммә нәрсини
Мәсиһ Әйсада болған шан-шәривидики
байлиқларға асасән мол тәминләйду. 20
Әнди Худайимиз һәм Атимизға әбәдил-
әбәткичә шан-шәрәп болғай! Амин. (aiōn
g165) 21 Мәсиһ Әйсада болған барлиқ
муқәддәс бәндиләргә салам йәткүзүңлар.
Йенимдики қериндашлардинму силәргә
салам! 22 Барлиқ муқәддәс бәндиләрдин,
болупму Қәйсәр [императорниң] ордисида
болғанлардин силәргә салам! 23 Рәббимиз
Әйса Мәсиһниң меһри-шәпқити роһуңларға
яр болғай!

Колоссиликләргә

1 Худаниң ирадиси билән Мәсиһ Әйсаниң
расули болған мәнки Павлустин
вә қериндаш Тимотийдин, Колосси
шәһиридә туруватқан муқәддәс бәндиләргә,
йәни садиқ қериндашларға салам! Худа
Атимиздин меһри-шәпқәт вә хатирҗәмлик
силәргә болғай! 3 Биз Мәсиһ Әйсаға
бағлиған етиқатиңлар вә барлиқ муқәддәс
бәндиләргә бағлиған муһәббитиңлар
тоғрилиқ аңлиғандин кейин, силәр үчүн
дуа қилғинимизда силәр үчүн әршләрдә
сақлақлиқ үмүт түпәйлидин Рәб Әйса
Мәсиһниң Худа-Атисиға үзлүксиз рәхмәт
ейтимиз; 5 Силәр илгири бу үмүт
тоғрисида хуш хәвәрдики һәқиқәт сөзлири
арқилиқ аңлиғансиләр; 6 бу хуш хәвәр
пүткүл җаһанға йетип келип мевә берип
көпәймәкта, шундақла силәргиму йетип
келип, силәр уни аңлап Худаниң меһри-
шәпқитини һәқиқәтән билип йәткән
биринчи күндин башлап у силәрдиму
мевә берип көпийип бармақта; 7 силәр
хуш хәвәрни сөйүмлүк ишдишимиз
Әпафрастин үгәнгәнсиләр; у ярдимиздә
Мәсиһниң садиқ хизмәтчисидур; 8 у бизгә
силәрниң Роһта болған муһәббитиңларни
аян қилди. 9 Бу сәвәптин бизму буниң
тоғрисида аңлиған күндин башлап
силәр үчүн дуа қилип илтиҗа қилишни
тохтатмидуқ; тиләйдиғинимиз шуки,
Худаниң ирадиси һәртәрәплик даналиқ
вә роһий йорутулуш билән силәрдә
толуқ билдүрүлсун. 10 Шундақ болғанда
силәр Рәбгә лайиқ һалда һәртәрәптә
Худани хурсән қилип, һәр қандақ гөзәл
ишларда мевә бәргәндә, Худани һәқиқий
билишиңлар арқилиқ өсүп йетилисиләр; 11
бизни муқәддәс бәндиләрниң йоруқлуқта
болған мирасиға муйәссәр болушқа
лайиқ қилған Атиға тәшәккүр ейтип,
Униң шан-шәрәплик қудрити бойичә
һәртәрәплик күч билән һәр ишларда
шатлиққа толуп чидамлиқ вә сәвир-
тақәтлик болушқа күчләндүрүлисиләр. 13 У
бизни қараңғулуқниң һөкүмранлиғидин
азат қилип, сөйгән Оғлиниң падишалиғиға
йөткәп қойди; 14 Униңда һөрлүк-
азатлиққа, йәни гуналиримиздин
кәчүрүмгә муйәссәр болдуқ. 15 У болса
көрүнмәс Худаниң сүрәт-образидур,
пүткүл каинаттики тунҗидур; 16 чүнки
Униңда барлиқ мәвҗудатлар, асмандики
болсун, зиминдики болсун, көрүнидиған
болсун, көрүнмәс болсун, мәйли тәхтләр,
ғоҗайинлар, һөкүмранлиқлар, һоқуқдарлар
болсун, барлиқ һәммә Униң тәрипидин вә
Униң үчүн яритилғандур. 17 У һәммидин
бурундур, вә һәммә мәвҗудатлар Униңда
бир-биригә бағлинип турмақта; 18 У йәнә
тәнниң, йәни җамаәтниң бешидур; у
башлиништур, өлгәнләрдин тунҗа болуп
тирилгүчидур; буниңдики мәхсәт, Униң
пүткүл мәвҗудатлар ичидә һәр җәһәттин
әң үстүн орунда туруши үчүндур. 19 Чүнки
Худа Өзиниң мукәммәл җәвһирини Униңда
турғузушқа, 20 вә Униң арқилиқ барлиқ
мәвҗудатларни Өзи билән әпләштүрүшкә
лайиқ көргән еди, йәни, Униң кресттә
төкүлгән қени арқилиқ енақлиқ елип
кәлгәндин кейин, — У арқилиқ мәйли
зиминда болсун, әршләрдә болсун барлиқ
мәвҗудатларни Өзи билән әпләштүрүшкә
лайиқ көргән еди; 21 вә әслидә рәзил
әмәллириңлар түпәйлидин Өзигә ят
қилинған, көңлүңларда дүшмәнлик болған
силәрниму, У Өз әтлик тенидә өлүм
арқилиқ Өзигә пак-муқәддәс, әйипсиз
вә дағсиз һазир қилиш үчүн Өзи билән
әп қилған 23 (әгәр силәр етиқатта һул
селинип мустәһкәм туруп, хуш хәвәрдики
үмүттин нери қилинмисаңлар); бу хуш
хәвәр пүткүл асман астидики каинатта
җакаланған; мәнки Павлус Униңға хизмәтчи
қилиндим. 24 Әнди мән силәр үчүн тартқан
җапалирим үчүн шатлинимән, вә шуниңдәк
Мәсиһниң җапалирида кам болғанлирини
өз әтлиримдә Униң тени, йәни җамаәт үчүн
толуқлаймән; 25 мән [җамаәт] үчүн Худаниң
сөз-каламиға әмәл қилиш үчүн Униң
маңа силәрни дәп тапшурған ғоҗидарлиғи
бойичә хизмәтчи қилиндим; 26 бу сөз-

каламидики сир барлиқ әсирләрдин вә
дәвирләрдин йошурун тутулған, амма һазир
муқәддәс бәндилиригә ашкариланди; (aiōn
g165) 27 чүнки Худа уларға әлләр арисида
әмәлгә ашурулуватқан бу сирниң шәрәплик
байлиқлирини билдүрүшни халиди; бу
сир болса шан-шәрәпкә елип барғучи үмүт
болған, силәрдә туруватқан Мәсиһниң
Өзидур. 28 Биз уни җакалаймиз, һәр
бир адәмни Мәсиһдә камаләткә йәткән
һалда Худа алдида һазир қилиш үчүн
барлиқ даналиқ билән һәр бир адәмгә
җекиләймиз, һәр бир адәмгә тәлим беримиз.
29 Мән шуниңға интилип, Униң вуҗудумда
ишлигини бойичә күрәш қилип җапа
тартимән; Униң вуҗудумда ишлигини
дәрвәқә толиму зордур.

2 Чүнки мәндә силәр үчүн,
Лаодикийәдикиләр үчүн, шуниңдәк
дидаримни көрмигәнләрниң һәммиси үчүн
нәқәдәр зор күрәшниң болуватқанлиғини
силәргә билгүзмәкчимән; 2 күришимниң
нишани, һәммәйләнниң меһир-муһәббәттә
бир-биригә бағлинип, қәлблириниң
риғбәтләндүрүлүши, Худаниң сирини, йәни
Мәсиһни чүшиништә вә толуқ билиштә
болған ишәш-хатирҗәмликкә еришиши
үчүндур; 3 чүнки Униңда даналиқниң
вә билимниң барлиқ байлиқлири
йошурунғандур. 4 Мениң буни дейишим,
һеч кимниң силәрни қайил қиларлиқ
силиқ-сипайә гәплири билән алдимаслиғи
үчүндур; 5 чүнки гәрчә тән җәһәтидин
силәрдин нери болсамму, роһ җәһәтидин
мән силәр билән биллимән, силәрниң
сәптә туруватқиниңларға вә Мәсиһгә
бағлиған етиқатиңларниң чиңлиғиға
қарап шатлинимән. 6 Мәсиһ, Рәб Әйсани
қандақ қобул қилған болсаңлар, шу
һалда Униңда меңиңлар, 7 силәр тәлим
берилгәндәк Униңда йилтиз тартип,
етиқатиңлар қурулуватқан һалда, етиқатта
хатирҗәм қилинип, рәхмәт ейтишлар
билән ташқинлап турғучи болуңлар; 8
һеч кимниң Мәсиһ бойичә болмиған,
пәйласоплуқ яки бемәна алдамчилиқ
билән, инсанлардин кәлгән тәлимләр,
йәни бу дунийадики «асасий қаидә-
қанунийәтләр» бойичә силәрни өз олҗиси
қилип аздурмаслиғи үчүн һези болуңлар;
9 чүнки Униңда, йәни Мәсиһдә, Худаниң
барлиқ мукәммәл җәвһири тән шәклидә
туриду; 10 вә силәр Униңда, йәни барлиқ
һөкүмдарларниң һәм һоқуқдарларниң
беши Болғучида мукәммәлдурсиләр; 11
силәр Униңда адәмниң қолисиз болған
сүннәт билән сүннәт қилинғансиләр; демәк,
Мәсиһниң сүннити билән [гуналиқ] әткә
бағланған тәндин халас қилинғансиләр; 12
Униң билән тәң чөмүлдүрүлүштә дәпнә
қилинғансиләр; силәр йәнә Уни өлүмдин
тирилдүргән Худаниң вуҗудуңларда
ишләйдиғанлиғиға ишәш бағлаш билән
Униң билән тәң тирилгәнсиләр. 13
Әнди гәрчә итаәтсизлигиңлар вә
әтлириңлардики сүннәтсизлигиңлар
түпәйлидин өлгән болсаңларму, У силәрни
Мәсиһ билән биллә җанландурди; һәммә
итаәтсизликлиримизни кәчүрүм қилип,
14 бәлгүлимиләрдә өз ичигә елинған
үстимиздин әрз қилидиған, бизни
әйипләйдиған пүтүкләрни өчүрүп ташлиди;
У уларни биздин нери қилди, кресткә
миқлатқузди. 15 У һөкүмдарлардин вә
һоқуқдарлардин олҗа елип, [кресттә]
уларни рәсва қилип уларниң үстидин
тәнтәнә билән ғәлибә қилди. 16 Әнди һеч
кимниң йемәк-ичмәк, һейт-байрамлар,
«йеңи ай» яки шабат күнләр җәһәтлиридә
силәрниң үстүңләрдин һөкүм чиқиришиға
йол қоймаңлар; 17 бу ишлар болса
бир көләңгә, халас; униң җисми болса
Мәсиһниңкидур! 18 Һеч кимниң силәрни
«кичик пейиллиқ» вә пәриштиләргә ибадәт
қилишқа дәвәт қилип инъамиңлардин
мәһрум қилишиға йол қоймаңлар;
мошундақ кишиләр [гуналиқ] әтлиридики
ой-пикирлири билән һакавурлишип,
көргән көрүнүшләргә есиливалмақтидур;
19 Улар «баш»ни чиң тутқини йоқтур;
лекин баштин үгә вә сиңирлар арқилиқ
пүткүл тән қувәтлиниду вә бир-биригә
бағлинип, Худадин кәлгән авуш билән

ашмақта. 20 Әгәр Мәсиһ билән бу
дуниядики қаидә-қанунийәтләргә нисбәтән
өлгән болсаңлар, немишкә (бу дунияда
яшиғанлардәк) «Тутма!» «Тетима!» «Тәгмә!»
дегәндәк бәлгүлимиләргә риайә қилисиләр
22 (бундақ [бәлгилимиләр илкидики]
нәрсиләрниң һәммиси истемал қилиниш
билән йоқилиду)? Мошундақ бәлгүлимиләр
пәқәт инсанлардин чиққан көрсәтмиләр
вә тәлимләрдин ибарәт, халас; 23 уларда
дәрвәқә бир хил пидаийларчә ибадәт, кичик
пеиллиқ вә өз тенигә қарита қаттиқ қоллуқ
болушни дәвәт қилиш болғачқа, уларда
даналиқниң көрүнүши бар; әмәлийәттә
[бундақ даналиқниң] пайдиси йоқтур —
улар пәқәт әттики һәвәсләргә йол қойидула,
халас.

3 Силәр Мәсиһ билән тәң тирилдүрүлгән
болсаңлар, әнди жуқуридики ишларға
интилип издиниңлар; Мәсиһ шу йәрдә
Худаниң оң йенида олтириду. 2 Көңүл-
зеһниңларни йәрдики ишларға әмәс, бәлки
жуқурики ишларға қоюңлар; 3 чүнки силәр
өлгәнсиләр, вә һаятиңлар Мәсиһ билән
биллә Худада йошурун туриду. 4 Амма
һаятимиз болған Мәсиһ ашкариланған чағда,
шуан силәр униң билән биллә шан-шәрәптә
ашкарилинидиған болисиләр. 5 Шуңа
йәргә тәвә ишларни қилғучи һәр қандақ
әзалириңларни, йәни бузуқлуқ, напаклик,
иплас һессиятлар, рәзил хаһишлар
вә нәпсанийәтчилик (у бутпәрәсликкә
баравәрдур)ни өлүмгә мәһкүм қилиңлар;
6 чүнки бу ишлар түпәйлидин Худаниң
ғәзиви итаәтсиз пәрзәнтләргә чүшиду. 7
Силәр булар арисида яшиған вақтиңларда,
бундақ ишлардиму маңғансиләр. 8 Амма
һазир силәр мошуларниңму һәммисини
өзүңлардин селиветиңлар — йәни ғәзәп,
қәһр-сәпра, яман нийәтләр, төһмәт,
ағзиңлардин чиқидиған иплас сөзләрниму
силиветиңлар. 9 Бир-бириңларға ялған
сөзлимәңлар; чүнки силәр кона адәмни
қилмишлири билән селивәткәнсиләр, 10 вә
йеңи адәмни кийгәнсиләр; йеңи адәм болса
өзини Яратқучиниң сүрәт-образи бойичә
толуқ билиштә дайим йеңилимақта; 11
униңда һеч қандақ юнанлиқ яки Йәһудий,
сүннәтлик яки сүннәтсиз, ят мәдинийәтлик,
Скит, қул яки һөрләр мәвҗут әмәстур;
бәлки Мәсиһ һәммидур, вә һәммидидур.
12 Шуңа, Худаниң талливалғанлириға,
пак-муқәддәс вә сөйүнгәнләргә лайиқ,
адәмгә ич ағритидиған бағирларни,
меһриванлиқ, кичик пеиллиқ, мөминлик вә
сәвир-тақәтликни кийивелиңлар; 13 бир-
бириңларға йол қоюңлар, наразилиқ иш
болса бир-бириңларни кәчүрүм қилиңлар;
Мәсиһ силәрни қандақ кәчүрүм қилған
болса силәрму шундақ қилиңлар. 14
Мошу ишларниң үстигә камил бирликниң
риштиси болған меһир-муһәббәтни қошуп
бериңлар. 15 Мәсиһниң хатирҗәмлиги
қәлбиңларда һөкүм сүрсун (силәр бир
тән болуп бу хатирҗәмликтә болушқа
чақирилған екәнсиләр) вә шундақла рәхмәт
ейтишларда болуңлар. 16 Мәсиһниң сөз-
каламини өзүңларда байлиқ һасил қилип
турғузуңлар, барлиқ даналиқ билән бир-
бириңларға үгитиңлар, җекиләңлар, чин
қәлбиңларда зәбур-нәғмиләр, мәдһийә
күйлири вә роһий нахшиларни яңритип
Худани чирайлиқ мәдһийиләңлар; 17 вә
һәммә ишларда, сөз болсун, әмәл болсун,
һәммисини Рәб Әйсаниң намида қилип,
униң арқилиқ ХудаАтиға рәхмәт ейтиңлар.
18 Силәр аяллар, Рәбдә болған сүпитиңларға
лайиқ өз әрлириңларға бойсунуңлар; 19
силәр әрләр, өз аяллириңларға муһәббәт
көрситиңлар; уларға аччиқ қилмаңлар.
20 Силәр балилар, ата-анаңларға һәммә
ишларда итаәт қилиңлар; чүнки бундақ
қилиш Рәбдә болған гөзәл иштур. 21
Силәр атилар, балилириңларниң көңлигә
азар бәрмәңлар; ундақ қилсаңлар көңли
яра болиду. 22 Силәр қуллар, әттин
болған ғоҗайиниңларға һәммә ишта
итаәт қилиңлар; пәқәт көз алидидила
хизмәт қилип, инсанларни хуш қилғучи
қуллардин болмаңлар, бәлки Рәбдин
әйминип чин көңлүңлардин иш көрүңлар.
23 Немә ишни қиливатқан болсаңлар,
униңда инсанлар алдида әмәс, бәлки Рәб

алдида қилғандәк җан-дил билән униңға
ишләңлар; 24 чүнки мирасниң инъамиға
Рәбдин муйәссәр қилинғанлиғиңларни
билисиләр; чүнки силәр Рәб Мәсиһниң
ибадәт-қуллуғидидурсиләр. 25 Амма
ким һәққанийсизлиқ қилса қилған
һәққанийсизлиғи өз бешиға чүшиду; бу
ишта һеч қандақ йүз-хатирә қилиниш
йоқтур.

4 Силәр ғоҗайинлар, қуллилириңларға
адил вә тоғра муамилә қилиңлар; чүнки
әрштә өз ғоҗайиниңларниң барлиғини
билисиләр. 2 Дуа-тилавәткә һәр қандақ
вақитта берилиңлар, буниңда рәхмәтләр
ейтишип һошияр туруңлар; 3 шуниң билән
биз үчүнму дуа қилғайсиләрки, Худа бизгә
Мәсиһниң сирини җакалаш үчүн Өз сөзигә
ишик ачсун; мән дәл сир үчүн зәнҗирләр
билән бағланғанмән; 4 шуңа қилишқа
тегишлигим бойичә, сирни ашкарилишимға
[дуа қилиңлар]. 5 Сирттикиләргә нисбәтән
даналиқ билән меңиңлар, пурсәтләр
чиққанда көңүл қоюп қолдин бәрмәңлар.
6 Силәрниң гәп-сөзлириңлар һәрдайим
меһри-шәпқәт билән болсун, туз билән
тетитилсун; шуниң билән силәр һәр бир
адәмгә қандақ җавап беришни билисиләр.
7 Сөйүмлүк қериндаш һәм Рәбдә садиқ
хизмәткар, ишдишимиз болған Тикикус
силәргә мән тоғрилиқ һәммә ишларни
мәлум қилиду. 8 Мән уни дәл мошу иш
үчүн йениңларға әвәтишим, силәрниң
әһвалиңларни биливелиши вә шундақла
көңлүңларға илһам-риғбәт бериши үчүндур.
9 Мән өзи силәрдин болған, садиқ вә
сөйүмлүк қериндишимиз Онесимусни
униң билән әвәттим; улар силәргә мошу
йәрдики барлиқ ишларни мәлум қилиду. 10
Түрмидишим болған Аристархус силәргә
салам йоллайду; Барнабасниң нәври иниси
Маркусму шундақ (силәр униң тоғрилиқ
тапшуруқларни тапшурувалдиңлар; у
йениңларға кәлсә, уни қобул қилиңлар);
11 Юстус дәп аталған Йәшуаму салам
йоллайду. Худаниң падишалиғи үчүн маңа
хизмәтдаш болған сүннәт қилинғанлардин
пәқәт мошулар бардур; улар маңа
тәсәлли болған. 12 Силәрдин болған,
Мәсиһ Әйсаниң қули Әпафрас силәргә
салам йоллайду; у силәрниң Худаниң
пүткүл ирадисидә мукәммәл, камаләткә
йетип чиң турушуңлар үчүн һәрдайим
силәр үчүн дуаларда күрәш қилиду.
13 Чүнки мән униңға гувачимәнки, у
силәр үчүн, Лаодикиадикиләр үчүн вә
Хейраполистикиләр үчүнму көп җапа
тартиду. 14 Сөйүмлүк тевип болған
Луқадин силәргә салам, Демастинму
шундақ. 15 Лаодикиадики қериндашларға
биздин салам, Нимфаға һәм униң өйидә
жиғилидиған җамаәткиму салам ейтиңлар.
16 Бу хәт араңларда оқулғандин кейин,
силәр уни Лаодикийидики җамаәттиму
оқутуңлар, вә Лаодикийәдикиләргә язған
хәтни силәрму оқуңлар; 17 вә Аркиппусқа:
«Сән Рәбдә тапшурувалған хизмитиңгә,
толуқ әмәл қилишиң үчүн көңүл қойғин» —
дәңлар. 18 Мәнки Павлустин өз қолум билән
язған салам. Мениң кишәнлинип қамап
қоюлғанлиғимни әсләңлар. Силәргә меһри-
шәпқәт болғай!

Тесалоникалиқ 1

1 Мәнки Павлус, Силас һәмдә Тимотийдин
ХудаАтимиз вә Рәббимиз Әйса
Мәсиһдә болған, Тесалоника шәһиридики
җамаәткә салам. Силәргә меһри-шәпқәт вә
хатирҗәмлик болғай! 2 Биз дуалиримизда
силәрни яд етип туруп, Худаға силәр
үчүн һәрдайим тәшәккүр ейтимиз; 3
ХудаАтимизниң алдида етиқатиңлардин
болған әмәллириңларни, меһир-
муһәббәттин чиққан җапалиқ әҗриңларни,
Рәббимиз Әйса Мәсиһкә бағлиған үмүттә
болған чидамлиғиңларни изчил әсләп
туруватимиз. 4 Чүнки әй қериндашлар, Худа
сөйгәнләр, Униң силәрни таллиғанлиғи
бизгә аян. 5 Чүнки хуш хәвиримиз силәргә
йәткүзүлгинидә сөзләр биләнла әмәс,
бәлки күч-қудрәт билән, Муқәддәс Роһ
билән, мутләқ җәзмләштүрүлгән һалда
силәргә йәткүзүлгән; униң үстигә, бизниң
силәрниң араңларда болғинимизда силәрни
дәп өзимизни қандақ тутқанлиғимизни
убдан билисиләр. 6 Шуниң билән силәр
еғир азап-оқубәт ичидә туруқлуқму,
Муқәддәс Роһниң шатлиғи билән сөз-
каламни қобул қилип, бизни, шундақла
Рәбниң Өзини үлгә қилип әгәштиңлар, 7
шуниң билән силәр Македонийә вә Ахая
өлкилиридики барлиқ етиқатчиларға үлгә
болуп чиқтиңлар; 8 чүнки Рәбниң сөз-
калами силәрдин пәқәт Македонийә вә
Ахаяғила яңрап қалмастин, бәлки һәммә
йәргә Худаға бағланған етиқатиңлар
тоғрилиқ һәммә йәргә хәвәр тарқипту;
нәтиҗидә, бизниң [шу йәрләрдә хуш хәвәр
тоғрилиқ] һеч немә дейишимизниң һаҗити
қалмиди. 9 Чүнки [биз барғанлиги җайдики]
кишиләр силәрниң бизни қандақ қарши
алғанлиғиңларни, силәрниң бутлардин
қандақ ваз кечип тирик вә һәқиқий Худаниң
хизмитидә болушқа, шундақла Униң
Оғлиниң, йәни У өлүмдин тирилдүргән,
кәлгүсидә келидиған ғәзәптин бизни
қутқузғучи Әйсаниң әрштин келишини
күтүшкә Худаға баққанлиғиңларни баян
қилишиду.

2 Чүнки, и қериндашлар, бизниң араңларға
киргинимиз тоғрилиқ билисиләрки,
у бекарға кәтмиди. 2 Силәргә йәнә
шуму мәлумки, гәрчә илгири Филиппи
шәһиридә қийин-қистақ вә харлиққа
учриған болсақму, зор қаттиқ қаршилиққа
қаримай Худаниң хуш хәвирини силәргә
йәткүзүшкә Худайимизниң мәдәт бериши
билән җүрәклик болдуқ. 3 Чүнки бизниң
өтүнүш-җекиләшлиримиздә һеч қандақ
алдамчилиқ, напак нийәт яки һейлигәрлик
йоқтур. 4 Әксичә, биз Худа тәрипидин
хуш хәвәрниң аманәт қилинишқа лайиқ
көрүлгән адәмләр сүпитидә биз шуниңға
мунасип һалда адәмләрни әмәс, бәлки
қәлбимизни синиғучи Худани хурсән
қилиш үчүн [хуш хәвәрни] җакалаймиз.
5 Чүнки силәр билгәндәк биз һеч қайси
вақитта араңларға хушамәтчилик билән вә
яки тамахорлуққа ниқап тақап кәлмидуқ
— (бу ишта Худа бизгә гувачидур) —
6 гәрчә биз Мәсиһниң расуллириниң
сүпитидә тәләп жүкләләйдиған болсақму,
мәйли силәр болуңлар яки башқилар
болсун, һеч бир инсандин бирәр иззәт-
шөһрәт издигән әмәс едуқ. 7 Әксичә
биз араңларда худди бала имитидиған
ана өз бовақлирини көйүнүп асриғандәк
силәргә мулайим муамилидә болдуқ. 8
Шу чағда, силәргә шундақ тәлпүнгән едуқ,
силәргә пәқәт Худаниң хуш хәвәрини
тапшурушнила әмәс, һәтта өз җенимизни
тапшурушқиму разимиз; чүнки силәр бизгә
интайин қәдирлик едиңлар. 9 Чүнки, и
қериндашлар, бизниң қандақ җапалиқ
әмгәк қилғинимиз есиңларда бардур;
һеч қайсиңларға еғиримизни салмаслиқ
үчүн кечә-күндүзләп меһнәт қилдуқ,
Худаниң хуш хәвирини силәргә йәткүздуқ.
10 Етиқатчилардин болған силәрниң
араңлардики әмәлийәтлиримизниң қандақ
ихласмән, һәққаний вә әйипсиз екәнлигигә
өзүңлар вә Худаниң Өзиму гувачидур. 11
Вә йәнә силәр билгиниңлардәк, атиниң

өз пәрзәнтлиригә несиһәт бәргинидәк биз
һәр бириңларға шундақ жекиләп, риғбәт-
тәсәлли берип, силәрни өз падишалиғиға вә
шан-шәривигә чақириватқан Худаға лайиқ
һалда меңишқа дәвәт қилдуқ. 13 Худаға йәнә
шу сәвәптин тохтавсиз тәшәккүр ейтимизки,
силәрниң биздин аңлиған Худаниң сөз-
каламиға қулақ салғиниңларда, уни
инсанлардин кәлгән сөз сүпитидә әмәс,
бәлки униң әмәлий сүпитидә, йәни Худадин
кәлгән сөз-калам дәп уни қобул қилдиңлар;
у [сөз-калам] һазир ишәнгүчи силәрдә
ишлимәктә. 14 Чүнки силәр, и қериндашлар,
Йәһудийә өлкисидики Мәсиһ Әйсада болған
жамаәтләрдин үлгә алдиңлар; улар [шу
йәрдә] Йәһудийлар тәрипидин қандақ
харлиқларға учриған болса, силәрму
өз жутдашлириңлар тәрипидин охшаш
харлиқларға учридиңлар. 15 Улар, йәни
шу Йәһудийлар, әслидә Рәб Әйсани вә
пәйғәмбәрләрни өлтүргән вә бизниму
зиянкәшлик қилип қоғливәткән еди. Улар
Худани нарази қилип, вә һәммә инсан билән
қеришип, 16 «ят әлликләр»ниң нижатлиққа
еришиши үчүн уларға сөзлишимизгә
тосқунлуқ қиливатиду. Шуниң билән улар
гуналирини үзлүксиз чекигә йәткүзмәктә;
лекин ғәзәп уларниң бешиға толуғи билән
чүшүрүлүш алдида туриду. 17 Лекин
биз, и қериндашлар, амалсиз силәрдин
интайин қисқа вақит жудалашқан болсақму
(тәндә болсиму, қәлбдә әмәс), силәр
билән йәнә дидар көрүшүшкә қәвәтла
интизарлиғимиздин йениңларға беришқа
техиму бәк интилдуқ! 18 Шуниңдәк
йениңларға барғумиз бар еди — әмәлийәттә
мәнки Павлус қайта-қайта тиришип
бақтим; бирақ униңға Шәйтан тосқунлуқ
қилди. 19 Чүнки бизниң истәк-арзуйимиз,
шатлиғимиз вә Рәббимиз Әйса қайтип
кәлгәндә пәхирлинидиған тажимиз немә
болиду? Бу дәл силәр өзүңлар әмәсму? 20
Чүнки силәр бизниң пәхримиз, бизниң
шатлиғимиз!

3 Шуниң билән биз [силәрдин хәвәрсиз]
тақитимиз тақ болуп, өзимиз Афина
шәһиридә ялғуз қелип, 2 алдиңларға
қериндишимиз һәм Худа йолида
Мәсиһниң хуш хәвиридә болуватқан
хизмәтдишимиз Тимотийни силәрни
етиқатта мустәһкәмләш-күчәйтиш вә
риғбәтләндүрүш үчүн әвәтишни қарар
қилдуқ; 3 [бизниң уни әвәтиштики]
мәхситимиз, һеч кимниң бешиңларға
чүшкән мошу зәхмәт-қийинчилиқлар
сәвәвидин [етиқатта] тәвринип қалмаслиғи
үчүндур. Чүнки өзүңлар бундақ ишларға
учрашқа алдин-ала бекитилгән, дәп
билисиләр. 4 Чүнки биз силәр билән
биллә болған вақтимизда, силәргә
һәммимиз азап-қийинчилиққа учримай
қалмаймиз дәп алдин-ала ейтқан едуқ.
Әмәлийәттә һазир дегинимиздәк болди,
дәп билисиләр. 5 Шу сәвәптин тақитим
тақ болуп, етиқатиңларниң зади қандақ
екәнлигини билиш үчүн, аздурғучи
силәрни аздуруп бизниң силәргә сиңдүргән
әжримиз бекарға кәттимекин дәп әнсирәп,
Тимотийни йениңларға әвәткән едим.
6 Лекин Тимотий бая йениңлардин
қайтип кәлгәндә, етиқатиңлар вә меһир-
муһәббитиңлар тоғрисида бизгә яхши
хәвәр елип келип, силәрниң бизни
һәрдайим сеғинип турғанлиғиңларни вә
худди биз силәр билән дидарлишишқа
тәлпүнгинимиздәк, силәрниңму бизни
көргүңлар кәлгәнлигини ейтти. 7 Шуниңдәк,
әй қериндашлар, бешимизға чүшкән
мошундақ барлиқ азап-оқубәт вә еғирчилиқ
ичидә туриватқинимизда силәрдин, йәни
чиң етиқатиңлардин риғбәт-тәсәлли таптуқ;
8 Чүнки Рәбдә чиң турған болсаңлар,
биз [өлмәй], һаят қалимиз! 9 Әнди
силәр үчүн, Худайимиз алдида силәрниң
вәжиңлардин толиму шатландуқ, бу
зор шатлиғимиздин силәр үчүн Худаға
қанчилик дәрижидә тәшәккүр ейтсақ
болар?! 10 Силәр билән дидар көрүшүш
вә етиқатиңлардики йетәрсизликләрни
мукәммәл қилишқа муйәссәр болуш
имканийити үчүн, кечә-күндүз Худаға
зор тәлмүрүп йелинмақтимиз. 11 Әнди
бизниң ХудаАтимизниң Өзи һәм Рәббимиз

Әйса бизниң йолимизни йениңларға
башлиғай; 12 әнди меһир-муһәббәтимиз
силәргә толғандәк, Рәб силәрниң бир-
бириңларға вә һәммә адәмләргә болған
меһир-муһәббитиңларни ашуруп, толуп
таштурғай; 13 һәм шундақ болғанда,
Рәббимиз Әйса Өзиниң барлиқ муқәддәс
бәндилири билән биллә қайтип кәлгәндә
қәлбиңлар бизниң ХудаАтимиз алдида
пак-муқәддәсликтә нуқсансиз болушқа
мустәһкәмлиниду!

4 Ахирида, и қериндашлар, биз Рәб Әйсада
туруп силәрдин шуни өтүнимиз һәм
җекиләймизки, силәр биздин Худани
хурсән қилишқа қандақ меңишиңлар
керәклигини тапшурувалғиниңлардәк һәм
һазир шу бойичә меңиватқиниңлардәк,
шундақ қилишиңлар техиму ешип
ташқай. 2 Чүнки силәр бизниң Рәб
Әйса арқилиқ силәргә немә әмирләрни
тапилиғанлиғимизни билисиләр. 3 Чүнки
Худаниң ирадиси шуки, пак-муқәддәс
қилиниш, һәр қандақ бузуқчилиқтин
сақлиниш, 4 йәни һәр бириңлар Худани
тонумайдиған таипиләрдәк шәһваний
һәвәсләргә берилмәй, бәлки қандақ
қилип өз тенини башқуруп, уни пак-
муқәддәсликтә ар-номус билән сақлашни
үгинивелиштур. 6 Бу җәһәтләрдә һеч ким
өз қериндишиниң һәққигә чаң селип, өз
пайда-мәнпәитини қоғлимисун; чүнки
биз илгири силәргә чүшәндүрүп толуқ
агаһландурғинимиздәк, барлиқ мошундақ
ишларда Рәб Өзи интиқам алғучидур. 7
Чүнки Худа бизни напаклиққа әмәс, бәлки
пак-муқәддәсликтә яшашқа чақирди. 8
Шуниң үчүн бу [һәқиқәтни] рәт қилған
адәм, инсаний һоқуқни әмәс, бәлки силәргә
Муқәддәс Роһини ата қилғучи Худани
рәт қилған болиду. 9 Әнди қериндашлиқ
меһир-муһәббәткә кәлсәк, бу тоғрисида
силәргә йезип олтиришимизниң һаҗити
йоқ. Чүнки Худа Өзи бир-бириңларға
меһир-муһәббәт көрситишни үгәтмәктә.
10 Чүнки силәр пүткүл Македонийә
өлкисидики һәммә қериндашларға шундақ
қиливатисиләр; шундақ болсиму, и
қериндашлар, шундақ қилишқа берилип
техиму ешип тешишиңларни, 11 шундақла
биз силәргә тапилиғинимиздәк, тинич
җүрүшни, [башқиларниң ишлириға]
[арилашмай], өз ишиңлар билән болуп,
икки қолуңларға тайинип яшашни нишан
қилип интилишиңларни өтүнимиз. 12 Мана
шундақ қилсаңлар, сирттикиләр алдида
иззәт-һөрмәткә сазавәр болуп маңисиләр вә
һеч кимниң қолиға беқинип қалмайсиләр.
13 Лекин, әй қериндашлар, үмүтсизлик
ичидә яшаватқан башқа һәммисидәк,
[араңлардики] [өлүмдә] ухлап қалғанларға
қайғуруп һәсрәт чәкмәслигиңлар үчүн
уларниң һали тоғрилиқ хәвәрсиз
қелишиңларни халимаймиз. 14 Чүнки биз
Әйсаниң өлүп тирилгәнлигигә ишәнгән
екәнмиз, [Әйса қайта кәлгинидә], өлүмдә
Униңда ухлап қалғанларни Худа Униң билән
биллә елип келидиғанлиғиға ишинимиз. 15
Чүнки рәбниң сөз-калами бойичә силәргә
шуни ейтимизки, Рәб қайта кәлгичә тирик
қалған бизләр униң алдиға чиқишимиз
җәзмән өлүмдә ухлап қалғанларниңкидин
авал болмайду; 16 Чүнки Рәб қаттиқ бир нәрә
тартип, баш пәриштиниң авази вә Худаниң
канай садаси ичидә асмандин чүшиду вә
Мәсиһдә болуп өлгәнләр авал тирилиду;
17 андин тирик қалған бизләр улар билән
биргә Рәб билән һавада көрүшүш үчүн,
булутлар арисиға елинип көтирилимиз;
шуниң билән биз Рәб билән мәңгү биргә
болимиз. 18 Шуңа, бир-бириңларға бу сөзләр
билән риғбәт-тәсәлли бериңлар.

5 Лекин и қериндашлар, силәргә шу
ишларниң вақитлири вә заманлири
тоғрисида йезишимниң һаҗити йоқ.
2 Чүнки өзүңлар убдан билисиләр,
Рәбниң күни худди кечидә киргән
оғриниң келишигә охшаш [туюқсиз]
келиду. 3 Әнди кишиләр «[Дуния] теч-
аман болуватиду» дәп турғанда, худди
һамилдар аялниң толғиғи уштумтут
тутқинидәк, һалакәт уларниң бешиға
туюқсиз чүшиду; шуниң билән улар униңдин

кечип қутулалмайду. 4 Лекин силәр, и
қериндашлар, қараңғулуқта турғучилар
әмәссиләр; шуниң билән у күн силәрни
оғридәк чөчүтүп кәлмәйду. 5 Чүнки силәр
һәммиңлар йоруқлуқниң пәрзәнтлири,
күндүзниң пәрзәнтлиридурсиләр; биз
кечигә тәвә яки қараңғулуққа мәнсуп
әмәсмиз. 6 Шуниң үчүн башқа һәммисидәк
ухлимайли, бәлки сәгәк вә салмақ болайли.
7 Чүнки ухлайдиғанлар кечиси ухлайду,
мәс болидиғанларму кечиси мәс болиду. 8
Бирақ өзимиз күндүзгә мәнсуп болғандин
кейин, салмақ болайли, көкригимизгә
етиқат вә меһир-муһәббәтни савут қилип,
бешимизға нижатқа бағланған үмүтни
дубулға қилип кийивалайли; 9 чүнки
Худа бизни Өз ғәзивигә учритиш үчүн
әмәс, бәлки Рәббимиз Әйса Мәсиһ арқилиқ
нижатқа эриштүрүш үчүн таллап бекиткән.
10 У биз үчүн өлди — мәхсити, һаят қелип
ойғақ турсақму яки [өлүмдә] ухлиған
болсақму, бизниң Униң билән биллә һаятта
болушимиз үчүндур. 11 Шуниң үчүн,
һазир қиливатқиниңларға охшаш, бир-
бириңларни давамлиқ риғбәтләндүрүп,
бир-бириңларниң [етиқатини] қуруңлар. 12
Әнди и қериндашлар, араңларда җапалиқ
ишләватқан вә Рәбдә силәргә йетәкчилик
қилип, несиһәт бериватқанларни
қәдирлишиңларни өтүнимиз. 13 Бу
хизмәтлири үчүн уларни чоңқур һөрмәт
вә меһир-муһәббәт билән қәдирләңлар.
Бир-бириңлар билән енақ өтүңлар. 14
Амма, и қериндашлар, силәрдин шуниму
өтүнимизки, тәртипсиз жүргәнләргә
несиһәт бериңлар, жүрәксизләрни
риғбәтләндүрүңлар, аҗизларға яр-йөләк
болуңлар вә һәммә адәмгә сәвричан
болуңлар. 15 Һеч қайсиңлар яманлиққа
яманлиқ қилмаслиққа көңүл бөлүңлар,
бир-бириңларға вә барлиқ кишиләргә
һемишә яхшилиқ қилишқа интилиңлар.
16 Һәрдайим шатлиниңлар. 17 Тохтимай
дуа қилиңлар. 18 Һәр қандақ ишта
тәшәккүр ейтиңлар. Чүнки мана булар
Худаниң Мәсиһ Әйсада силәргә қаратқан
ирадисидур. 19 Роһниң отини өчүрмәңлар.
20 Араңларда пәйғәмбәрләрчә йәткүзүлгән
бешарәтлик сөзләрни кәмситмәңлар; 21
һәммә гәпни тәкшүрүп испатлап көрүңлар;
дурус болса уни чиң тутуп [қолдин
бәрмәңлар]. 22 Яманлиқниң һәр қандақ
шәклидин өзүңларни жирақ тутуңлар. 23
Хатирҗәмликниң Егиси болған Худа Өзи
силәрни өзүл-кесил пак-муқәддәс қилғай,
Рәббимиз Әйса Мәсиһ қайта кәлгичә пүткүл
роһуңлар, җениңлар вә тениңларни әйипсиз
сақлиғай. 24 Силәрни Чақирғучи болса
садиқ-вападур, У уни җәзмән ада қилмай
қалмайду. 25 Қериндашлар, биз үчүн дуа
қилиңлар. 26 Һәммә қериндашлар билән пак
сөйүшләр билән саламлишиңлар. 27 Мән
Рәбдә силәргә шуни җиддий тапилаймәнки,
бу хәтни [шу йәрдики] һәммә муқәддәс
қериндашларға оқуп бериңлар! 28 Рәббимиз
Әйса Мәсиһниң меһри-шәпқити силәргә яр
болғай!

Тесалоникалиқ 2

1 Мәнки Павлус, Силас һәмдә Тимотийдин
ХудаАтимиз вә Рәббимиз Әйса Мәсиһдә
болған, Тесалоника шәһиридики җамаәткә
салам. 2 ХудаАтимиз вә Рәб Әйса Мәсиһтин
силәргә меһри-шәпкәт вә хатирҗәмлик ата
қилинғай! 3 Силәр үчүн Худаға һәрдайим
тәшәккүр ейтишимизға тоғра келиду
(һәмдә шундақ қилиш толиму лайиқтур),
и қериндашлар, — чүнки етиқатиңлар
күчлүк өсмәктә һәмдә бир-бириңларға
болған меһир-муһәббитиңларму ешип
ташмақта. 4 Шуниң билән биз өзимиз
силәрниң бешиңларға чүшкән, шундақла
бәрдашлиқ бериватқан барлиқ зиянкәшлик
вә җапа-еғирчилиқлар ичидә көрсәткән
сәвир-чидамлиқ вә етиқатиңлар үчүн,
Худаниң һәр қайси җамаәтлиридә силәрдин
пәхирлинимиз; 5 бу ишлар Худаниң
келидиған адил һөкүмини көрситидиған
рошән бир аламәттур вә шундақла, бу
ишлар силәрниң Худаниң падишалиғиға
лайиқ һесаплинишиңлар үчүн болиду;
силәр мана шу падишалиқ үчүн зулум-
зәхмәт чекиватисиләр; 6 шундақ екән,
силәргә еғирчилиқ салғучиларға Худа
еғирчилиқ салса, һәм шундақла Рәб Әйса
қудрәтлик пәриштилири билән әрштин
қайта көрүнгән чағда, еғирчилиққа учриған
силәргә биз билән тәң арамлиқ бәрсә
дурус иш болмамду? 8 Шу чағда У
Худани тонумайдиғанлардин, шундақла
Рәббимиз Әйса Мәсиһниң хуш хәвиригә
итаәт қилмайдиғанлардин ялқунлуқ от
билән интиқам алиду. 9 Бундақ кишиләр
Рәбниң һозуридин вә күч-қудритиниң шан-
шәривидин мәһрум қилинип, мәңгүлүк
һалакәт җазасини тартиду. (aiōnios g166) 10
У вақитта У Өзиниң барлиқ муқәддәс
бәндилиридә улуқлинип, шу күнидә барлиқ
ишәнгәнләрдә (силәр дәрвәқә бизниң
гувалиғимизға ишәнгәндурсиләр) Өзиниң
карамәтлигини көрситип, мәдһийиләнгили
келиду. 11 Шуниң үчүн, биз силәр үчүн
дайим шундақ дуа қилимизки, силәрни
чақирған бизниң Худайимиз силәрни
Өз [улуғ] чақириқиға лайиқ һесаплап,
яхшилиққа интилгән барлиқ гөзәл мәхсәт-
муддиалириңларни вә етиқатиңлардин
чиққан барлиқ хизмәтлириңларни күч-
қудрити билән әмәлгә ашурғай. 12
Шуниң билән, Худайимизниң вә Рәббимиз
Әйса Мәсиһниң меһри-шәпқити арқилиқ
Рәббимиз Әйса Мәсиһниң нами силәрдә
шан-шәрәп болуп улуқлиниду вә силәрму
Униңда шан-шәрәпкә еришисиләр.

2 И қериндашлар, Рәббимиз Әйса Мәсиһниң
қайта келиши, шундақла бизниң Униң
билән бир йәргә җәм қилинишимиз
тоғрисида силәрдин шуни өтүнүмизки,
2 Әгәр силәр «мәлум роһтин кәлгән
вәһий»дин болсун, бирисиниң сөз-
тәлимидин болсун яки «бизниң намимизда»
йезилған мәлум хәтләрдин болсун «Рәбниң
күни йетип кәлди» дегән сөзни аңлисаңлар,
җиддилишип һодуқуп кәтмәңлар яки дәккә-
дүккигә чүшмәңлар! 3 Бу ишларда һәр
қандақ адәмниң һәр қандақ усул билән
силәрни алдишиға йол қоймаңлар; чүнки
авал «[чоң] йениш» болуп, андин «гунайий
адәм», йәни «һалакәткә мәһкүм қилинғучи
адәм» ашкариланмиғичә, әшу күн кәлмәйду.
4 Шу адәм худа дәп аталғанға яки кишиләр
чоқунидиған һәр қандақ нәрсиләргә қарши
чиқип, өзини һәммидин үстүн қилип
көрситиду; у шундақ қилип Худаниң
ибадәтханисида олтиривелип, өзини Худа
дәп көрситип җакалайду. 5 Мән силәр
билән биллә болған вақтимда буларни
силәргә ейтқиним есиңларда барду? 6 Вә
униң бәлгүләнгән вақти-саити кәлмигичә
ашкариланмаслиғи үчүн, неминиң уни
тосуп туруватқанлиғи силәргә мәлум. 7
Чүнки «қанунни йоқатқучи сирлиқ күч»
аллиқачан йошурун һәрикәт қилмақта;
лекин бу ишларни һазирчә тосуп келиватқан
бириси бардур; У оттуридин чиққичә
шундақ тосуқлуқ пети туриду; 8 андин
әшу «қанунни йоқатқучи» ашкарилиниду;
бирақ Рәб Әйса ағзидики нәпәси биләнла
уни жутуветиду, кәлгән чағдики парлақ

нури билән уни йоқ қиливетиду. 9
«Қанунни йоқатқучи»ниң мәйданға чиқиши
Шәйтанниң пәнтлири билән болиду, у
һәр түрлүк күч-қудрәт, мөҗизә вә ялған
карамәтләрни көрситип, 10 һалакәткә
йүзләнгәнләрни аздуридиған һәр хил қәбиһ
һейлә-микирләрни ишлитиду. Уларниң
һалакәт алдида туруватқанлиғиниң
сәвәви өзлирини ниҗатқа йетәкләйдиған
һәқиқәтни сөймәй, униңға қәлбидин
орун бәрмәслигидиндур. 11 Шу сәвәптин,
Худа уларға ялғанчилиққа ишәнсун дәп
һәқиқәттин чәтнитидиған бир күч әвәтиду.
12 Нәтиҗидә, һәқиқәткә ишәнмәй, бәлки
қәбиһликни хурсәнлик дәп билгәнләрниң
һәммиси җазаға мәһкүм қилиниду. 13
Лекин, әй, Рәб сөйгән қериндашлар, биз
силәр үчүн һәрдайим Худаға тәшәккүр
ейтишимизға тоғра келидуки, Худа Роһниң
вастисидә пак-муқәддәс қилинишиңлар
вә һәқиқәткә ишинишиңлар арқилиқ
силәрни ниҗатқа еришишкә муқәддәмдила
талливалди. 14 У биз йәткүзгән хуш
хәвәр арқилиқ силәрни шу ниҗатқа, йәни
Рәббимиз Әйса Мәсиһниң шан-шәривигә
еришишкә чақирди. 15 Шуниң үчүн, әй
қериндашлар, тапан тирәп туруңлар, биз
силәргә еғизчә яки хәт арқилиқ йәткүзгән
тәлимни чиң тутуңлар! 16 Әнди Рәббимиз
Әйса Мәсиһниң Өзи вә бизни сөйгән, меһри-
шәпқәт билән мәңгүлүк риғбәт-тәсәлли
һәм гөзәл үмүт ата қилған ХудаАтимиз
қәлбиңларни риғбәтләндүргәй (aiōnios g166) 17
һәмдә силәрни һәр бир гөзәл иш қилишта,
һәр бир яхши сөзләрни йәткүзүштә
күчләндүргәй!

3 Ахирида, и қериндашлар, биз үчүн дуа
қилиңларки, Рәбниң сөзи худди силәргә
йәткән чағдикигә охшаш, [һәр қандақ
йәрдә] тез тарқалсун вә шан-шәрәплик дәп
улуқлансун; 2 шуниңдәк бизниң қәбиһ вә
рәзил адәмләрдин қутулушимиз үчүнму
дуа қилиңлар. Чүнки һәммила адәм ишәш-
етиқатлиқ болувәрмәйду. 3 Амма Рәб
Өзи ишәшликтур; У силәрни мустәһкәм
қилиду һәм рәзил болғучидин сақлайду.
4 Амма Рәбдә, силәргә тапилиғинимизни
қиливатисиләр, шундақла давамлиқ
қиливериду, дәп хатирҗәммиз. 5 Әнди Рәб
қәлбиңларни Худаниң меһир-муһәббитигә
һәм Мәсиһниң сәвир-чидамлиғиға
чөмкәшкә йетәклигәй. 6 Әнди қериндашлар,
Рәббимиз Әйса Мәсиһниң намида шуни
тапилаймизки, биздин алған тәлимләргә
риайә қилмай, тәртипсиз жүргәнләрдин
өзүңларни нери тутуңлар. 7 Биздин қандақ
үлгә елишиңлар керәклигини өзүңлар
билисиләр; чүнки биз силәр билән биллә
болғанда тәртипсиз жүрмигән едуқ. 8
Һеч кимниң ненини бекарға йемәйттуқ;
бәлки биз һеч қайсиңларға еғиримизни
салмаслиқ үчүн, кечә-күндүзләп тиришип-
тирмишип җапалиқ ишләйттуқ. 9
Бундақ қилишимиз, силәрдин ярдәм
күтүшкә һәқлиқ болмиғанлиғимиздин
әмәс, бәлки өзимизни силәргә биздин
яхши үлгә қалдуруп, силәрниң бизгә
әгишишиңлар үчүн еди. 10 Чүнки биз
силәрниң йениңларда болғинимизда
силәргә: «Бириси ишлимәймән десә, у
йемисун!» дәп тапилиған едуқ. 11 Чүнки биз
араңларда бәзиләрниң тәртипсиз лағайлап,
һеч ишлимәй башқиларниң ишлириға
арилишип жүридиғанлиғини аңлидуқ.
12 Биз мошундақларға Рәб Әйса Мәсиһдә
шундақ буйруймиз вә улардин өтүнүп
сораймизки, тинич яшап, әмгигиңлар билән
өз нениңларни тепип йәңлар. 13 Лекин
силәр, и қериндашлар, яхши ишларни
қилиштин еринмәңлар. 14 Амма әгәр ушбу
хетимиздики сөзләргә итаәт қилмайдиған
бириси болса, униңдин һәзәр әйләңлар вә
уни хиҗаләткә қалдуруш үчүн униң билән
барди-кәлди қилмаңлар. 15 Бирақ, уни
дүшмән қатарида көрмәй, әксичә униңға
бир қериндаш сүпитидә несиһәт қилиңлар.
16 Хатирҗәмлик Егиси болған Рәб һәр вақит
һәр йолда шәхсән силәргә хатирҗәмлик ата
қилғай. Рәб һәммиңлар билән биллә болғай!
17 Мәнки Павлус бу ахирқи салимимни
өз қолум билән яздим; бу, мениң һәммә
хәтлиримниң өзигә хас бәлгүсидур. Мана бу
мениң өз қәлимимдур. 18 Рәббимиз Әйса

Мәсиһниң меһри-шәпқити һәммиңларға яр болғай!

Тимотийға 1

1 Қутқузғучимиз Худаниң вә үмүтүмиз
Мәсиһ Әйсаниң әмри билән Әйса
Мәсиһниң расули қилип тайинланған
мәнки Павлустин 2 етиқат йолидики
өзүмниң садиқ оғлум болған Тимотийға
салам. ХудаАтимиз вә Рәббимиз Мәсиһ
Әйсадин саңа меһри-шәпқәт, рәһимдиллик
вә хатирҗәмлик болғай! 3 Македонийә
өлкисигә барғанда, сәндин өтүнгинимдәк
[шуни йәнә өтүниманки], [шу йәрдики] бәзи
кишиләргә бидъәт тәлимләрни үгәтмәңлар
дәп тапилишиң үчүн сән давамлиқ Әфәсус
шәһиридә қалғин; 4 уларниң әпсаниләр
вә айиғи йоқ нәсәбнамиләргә бәнд
болмаслиғини тапилиғин; булар Худаниң
етиқат арқилиқла әмәлгә ашурулидиған Өз
өйигә болған планини илгири сүрмәйду,
бәлки пәқәт бемәна талаш-тартишларни
кәлтүрүп чиқириду, халас. 5 Әндиликтә
бизгә тапиланған тәлимниң муддиаси сап
қәлб, пак виждан вә сахтилиқсиз етиқаттин
келип чиқидиған меһир-муһәббәттин
ибарәттур. 6 Бу ишларда бәзи кишиләр
чәтнәп, бемәна гәпләрни қилишқа бурулуп
кәтти. 7 Уларниң Тәврат қанунының
өлимаси болғуси бар; бирақ улар өзлириниң
немә дәватқанлиғини яки өзлириниң
һәдәп қәйт қиливатқан сөзлириниң немә
екәнлигини чүшәнмәйду. 8 Әнди бизгә
мәлумки, әгәр кишиләр Тәврат қанунини
әйни муддиасида қолланса, у пайдилиқтур.
9 Чүнки биз йәнә шуни билимизки, Тәврат
қануни һәққаний адәмләр үчүн түзүлгән
әмәс, бәлки қанунға хилаплиқ қилғучилар
вә бойни қаттиқлар үчүн, ихлассизлар вә
гунакарлар үчүн, ипласлар вә күпүрлүк
қилғучилар үчүн, атисини өлтүргүчиләр
вә анисини өлтүргүчиләр үчүн, қатиллар,
10 бузуқлуқ қилғучилар, бәччивазлар,
адәмләрни қуллуққа булиғучилар,
ялғанчилар, қәсәмхорлар үчүн вә яки сағлам
тәлимләргә зит болған башқа һәр қандақ
қилмишларда болғанлар үчүн түзүлгән. 11
Бу тәлимләр тәшәккүр-мубарәккә лайиқ
Болғучи Худаниң маңа аманәт қилған
шан-шәривини аян қилған хуш хәвәргә
асасланған. 12 Маңа күч-қудрәт бәргән,
мени ишәшлик дәп қарап, Өз хизмитигә
тайинлиған Рәббимиз Мәсиһ Әйсаға
тәшәккүр ейтиманки, 13 У мени тайинлиди!
— бурун күпүрлүк вә зиянкәшлик қилғучи,
залим бир адәм болсамму, маңа рәһим
көрситилди; чүнки мән бу ишларни
наданлиқ вә етиқатсизлиқтин қилған
едим. 14 Һалбуки, Рәббимизниң маңа
көрсәткән меһри-шәпқити зиядилишип,
Мәсиһ Әйсада болған етиқат вә меһир-
муһәббәт вуҗудумға елип кирилиши билән
ешип ташти. 16 Мошу сөз ишәшлик вә
һәр адәм уни қобул қилиши тегишликтур
— «Мәсиһ Әйса гунакарларни қутқузуш
үчүн дунияға кәлди!». Мән гунакарлар
ичидики әң әшәддийисидурмән! Лекин дәл
шу сәвәптин Мәсиһ Әйсаниң әң әшәддий
гунакар болған мени, кейин Өзигә етиқат
қилип, мәңгүлүк һаятқа еришидиғанларға
мисал қилип мәндә Өзиниң барлиқ сәвир-
тақитини аян қилиши үчүн, маңа рәһим-
шәпқәт көрситилгәндур. (aiōnios g166) 17 Әнди
мәңгүлүк Падишаға, йәни өлмәйдиған вә
көз билән көргили болмайдиған, бирдин-
бир Худаға әбәдил-әбәткичә һөрмәт-иззәт
вә шан-шәрәп болғай! Амин! (aiōn g165) 18
Әй, оғлум Тимотий, бурун сән тоғрилиқ
ейтилған бешарәтлик вәһийләргә асасән бу
буйруқни саңа тапшуримән. Бу вәһийләрни
қурал қилип, етиқатта вә пак виҗданиңда
чиң туруп, гөзәл уруш қилғайсән. Бәзиләр
виҗданида пак туруштин чәтнәп кәтти,
нәтиҗидә уларниң етиқати худди хада
ташқа урулуп ғәриқ болған кемидәк вәйран
болди. 20 Хуменеус вә Искәндәрләр мана
шундақ кишиләрдиндур. Уларни күпүрлүк
қилмаслиқни үгәнсун дәп, Шәйтанниң
илкигә тапшурдум.

2 Мән һәммидин авал, [етиқатчиларға]
пүткүл инсанлар үчүн Худадин тиләкләр
тилишини, дуа-тилавәт қилишини,
башқилар үчүн мураҗиәт қилишини
вә тәшәккүрләр ейтишини, 2 болупму

падишалар вә барлиқ әмәлдарлар үчүн дуа-
тилавәт қилишини җекиләймән. Шундақ
қилғанда, биз толуқ ихласмәнлик вә
салмақлиқ билән тинич вә аман-есән
һаят кәчүрәләймиз. 3 Бундақ дуа-тилавәт
қилиш гөзәл иштур, Қутқузғучимиз Худани
хурсән қилиду. 4 Чүнки У пүткүл инсанниң
қутқузулуши вә уларниң һәқиқәтни тонуп
йетишини халайду. 5 Чүнки бирла Худа
бардур, Худа билән инсанлар арисида
бир келиштүргүчиму бар, У болсиму Өзи
инсан болуп кәлгән Мәсиһ Әйсадур. 6
У барлиқ инсанларни һөр қилиш үчүн
Өзини қурбан қилип бәдәл төлиди;
шундақ қилип бекитилгән вақит-саитидә
Худаниң ниҗатиға гувалиқ берилди. 7
Мән бу гувалиқни йәткүзүш үчүн җакарчи
вә расул болушқа тайинлинип (мениң
бу сөзлиримниң һәммиси раст, мән
ялған гәп қилмидим), ят әлликләргә
етиқат вә һәқиқәт йолида үгәткүчи
болуп тикләндим. 8 Шуңа, мән шуни
халаймәнки, әрләр қәйәрдә болсун, дуаға
җәм болғанда ғәзәпсиз вә дәталашсиз
һалда, һалал әмәллик қоллирини көтирип
дуа қилсун. 9 Охшаш йолда аялларму
мувапиқ кийинип, өзлирини ар-номус вә
салмақлиқ билән пәрдаз қилсун. Уларниң
өзлирини пәрдазлаш, чачлирини алаһидә
ясаш вә алтун, үнчә-мәрвайит вә есил
қиммәт кийим-кечәкләр билән әмәс, 10
бәлки гөзәл әмәллири билән пәрдазлишини
халаймән. Бу, Худа йолида тәқвадар болай
дегән аялларға яришиду. 11 [Җамаәт
сорунлирида], аяллар тинич олтирип, толуқ
итаәтмәнлик билән тәлим алсун. 12 Лекин
аялларниң әрләргә тәлим бериши яки улар
үстидин һөкүм сүрүшигә йол қоймаймән.
Әксичә, улар тинич болсун. 13 Чүнки авал
Адәм ата, кейин Һава ана яритилған. 14 Авал
алдинип аздурулғанму Адәм ата әмәс, бәлки
[Һава ана] еди. У толиму алданғанлиғидин
уларниң итаәтсизлигигә чүшүп қалған
еди. 15 Лекин аяллар етиқатта, меһир-
муһәббәт вә пак-муқәддәсликтә салмақлиқ
билән туридиғанла болса, улар туғутта сақ-
саламәт қутулиду.

3 «Әгәр бириси җамаәткә йетәкчи болушқа
интилсә, у гөзәл бир вәзипини арзу
қилған болиду» дегән бу сөз һәқтур.
2 Әнди йетәкчи болса әйипсиз, бир
хотунлуқ, салмақ, пәмлик, әдәплик,
меһмандост, Худа тоғрисида тәлим
берәләйдиған болуши, 3 шундақла һарақкәш
вә зораван болмаслиғи, мулайим болуши,
сәпра, нәпсанийәтчи болмаслиғи, 4 әз
аилисини яхши башқуралайдиған болуши,
толиму салапәтлик билән пәрзәнтлирини
ата-анисиға бойсунидиған қилип
тәрбийиләләйдиған киши болуши керәк. 5
Чүнки бириси өз аилисини башқурушни
билмисә, у Худаниң җамаитидин қандақму
хәвәр алалисун? 6 [Йетәкчи] йеңи
етиқатчилардин болмисун; ундақ болса, у
тәкәббурлишип кетиши мүмкин, шуниңдәк
Шәйтанниң әйивигә кирип, у учриған
һөкүмгә чүшиду. 7 У [җамаәтниң]
сиртидикиләр тәрипидинму убдан
тәриплинидиған болуши керәк; шундақ
болғанда, у башқиларниң қарилишиға
учримайду, Шәйтанниң қилтиғиға
чүшмәйду. 8 Худди [йетәкчиләргә] охшаш,
җамаәтниң хизмәткарлириму салмақ,
икки хил гәп қилмайдиған, һарақ-шарапқа
берилмәйдиған, нәпсанийәтчи болмиған
кишиләрдин болуши, 9 пак виждани билән
етиқатниң сирини чиң тутидиған болуши
лазим. 10 Бундақ адәмләрниму алди билән
синап көрүп, әйип тәрәплири болмиса,
андин хизмәт вәзиписигә қоюшқа болиду. 11
Шуниңдәк, бу хизмәткарларниң аяллириму
тәмкин, питнә-пасат қилмайдиған, салмақ
вә һәр қандақ ишта ишәшлик болғанлардин
болуши лазим. 12 Хизмәткарлар бир
хотунлуқ, өз пәрзәнтлири вә аилисини
яхши башқуридиған кишиләрдин болсун.
13 Хизмәткарниң вәзиписини убдан
орунғанлар өзи үчүн яхши нам-атаққа
сазавәр болиду вә Мәсиһ Әйсада болған
етиқатта зор җүръәт-ишәшкә еришиду.
14 Мән гәрчә пат арида йениңға йетип
беришни арзу қилсамму, йәнила бу хәтни
яздим; 15 Мабада мән һаял болуп қалсам,
хәттин Худаниң аилиси арисида өзүңни

қандақ тутуш керәклигини билисән. Бу аилә болса тирик Худаниң җамаити, һәқиқәтниң түврүги вә тәглигидур. 16 Һәммәйлән етирап қилмай туралмайдуки, ихласмәнликниң сири бүйүктур: — «Өзи инсан тенидә аян болди, Роһ Униң һәққанийлиғини испатлиди, Пәриштиләргә у көрүнди, Униң хәвири пүткүл әлләргә җакаланди, Җаһанда Униңға иман кәлтүрүлди, У шан-шәрәп ичидә әршкә көтирилди».

4 Әнди Роһ шуни алаһидә ейтидуки, ахир заманларда бәзиләр етиқаттин йенип, алдамчи роһларға вә җинларниң тәлимлиригә берилип әгишиду. 2 Бундақ [тәлим бәргүчиләр] сахтилиқта ялғанчилиқ қилип, худди дағмаллап көйдүрүвәткәндәк өз виҗданини йоқитип қойған; 3 улар никаһлинишни вә бәзи йемәкликләрни истемал қилишни мәнъий қилиду. Амма [улар мәнъий қилидиған] йемәкликләрни Худа Өзигә етиқат қилған һәм һәқиқәтни билгәнләрниң тәшәккүр ейтип қобул қилиши үчүн яратқан еди. 4 Чүнки Худа яратқан һәммә нәрсә яхшидур, улар тәшәккүр билән қобул қилинса, уларниң һеч қайсисини чәкләп рәт қилишқа болмайду. 5 Чүнки улар Худаниң сөз-калами вә инсанларниң дуаси билән һалал қилиниду. 6 Бу несиһәтләрни қериндашларниң сәмигә салсаң, Мәсиһ Әйсаниң яхши хизмәткари болған болисән. Шундақла, өзүңниң әстайидил әгәшкән етиқаттики вә сағлам тәлимләрдики сөзләр билән қувәтләндүрүлгәнлигиң аян болиду. 7 Амма ихлассизларниң вә момайларниң әпсанилирини чәткә қеқип, өзүңни ихласмәнлик йолида чиниқтуруп йетиштүргин. 8 Чүнки «Бәдәнни чиниқтурушниң азрақ пайдиси бар, лекин ихласмәнликтә интилишниң һәртәрәплик пайдиси бар; у һазирқи вә кәлгүси һаят үчүн бәхит елип келиду» 9 — бу сөз һәқтур вә уни қобул қилишқа пүтүнләй әрзийду. 10 Әмәлийәттә биз буниң үчүн җапалиқ әҗир сиңдүрүватимиз вә хар қилиниватимиз. Чүнки үмүтүмизни пүткүл инсанларниң, болупму етиқат қилғучиларниң Қутқузғучиси — мәңгү һаят Худаға бағлидуқ. 11 Бу ишларни [җамаәткә] тохтимай тапилиғин вә үгәткин. 12 Һеч кимниң сениң яшлиғиңға сәл қаришиға йол қойма; бәлки сөзлириңдә, әмәллириңдә, меһир-муһәббәт, етиқат вә паклиқта етиқатчиларға нәмунә бол. 13 Мән йениңға барғичә, өзүңни җамаәткә [муқәддәс язмиларни] оқуп бериш, җекиләш вә тәлим беришкә беғишлиғин. 14 [Җамаитиңниң] ақсақаллири қоллирини учаңға қойғанда, [Худаниң] вәһийиси арқилиқ саңа ата қилиниши билән сәндә болған илтипатқа бепәрвалиқ қилма. 15 Бу ишларға берилип, өзүңни уларға толуқ атиғин. Шуниң билән сениң алға басқанлиғиң һәммәйләнгә аян болиду. 16 Өзүңгә вә бәргән тәлимиңгә изчил көңүл қойғин. Чүнки шундақ қилғанда өзүңниму вә саңа қулақ салғанларниму қутқузисән.

5 Яшанған әрләрни әйиплигәндә қаттиқ сөзлимигин, бәлки уларға атаң сүпитидә несиһәт бәргин. Шуниңдәк, жигитләргә қериндашлириң сүпитидә сөзлигин. 2
Яшанған аялларға анаң сүпитидә, яш аялларға ача-сиңиллириң сүпитидә һәр ишта пак қәлб билән муамилә қилғин.
3 Һәқиқий тул аялларни һөрмәтләп, уларниң һалидин хәвәр ал. 4 Лекин, тул аялларниң пәрзәнтлири яки нәврилири болса, улар алди билән өз аилисигә нисбәтән ихласмәнликни үгинип, өз ата-анисиниң әҗрини яндурсун; чүнки бу иш Худани хурсән қилиду. 5 Әнди һәқиқий тул өтүватқан, ялғуз қалған аяллар болса, үмүтини Худаға бағлиған болуп, кечә-күндүз дуа-тилавәттә болиду. 6 Лекин һозур-һалавәткә берилгән тул хотун һаят болсиму, өлгәнгә баравәрдур. 7 Әнди башқилар тәрипидин әйиплинидиған әһвалға чүшүп қалмаслиғи үчүн сән уларға бу ишларни җекиләп тапилиғин. 8
Лекин бириси өз туққанлиридин, болупму өз аилисидикиләрдин хәвәр алмиса, у етиқаттин танған дәп қарилип, капирлардин

бәттәр болиду. 9 Тул аял тизимға елинса,
йеши атмиштин төвән болмаслиғи, бирла
әрниң аяли болған болуши керәк, 10 йәнә
гөзәл әмәллири билән тәрипләнгән болуши,
балилирини яхши тәрбийиләп чоң қилған,
мусапирларға меһмандостлуқ көрсәткән,
муқәддәс бәндиләрниң путлирини жуюп
қойған, қийинчилиқта қалғанларға
ярдәм қолини узартқан, өзини һәр хил
хәйр-сахавәт ишлириға беғишлиғанлар
болуши керәк. 11 Лекин яш тул аялларни
[тизимликкә] киргүзмә. Чүнки уларниң
ишқ һәвәслири қозғилип Мәсиһдин тенип,
қайта никаһлинишни арзу қилиду; 12
шуниң билән, улар дәсләп бәргән вәдисигә
хилаплиқ қилиш сәвәплик әйиплик болиду.
13 Униң үстигә улар һорунлуқни адәт
қиливелип, өйму-өй доқуруп жүрүшни
үгиниду; шундақла һорун болупла
қалмай, ғәйвәт қилип, башқиларниң
ишлириға чепилғақ болуп налайиқ ишларға
валақлайдиғанлардин болуп қелиши
мүмкин. 14 Шуниң үчүн, бундақ яш тул
аялларниң никаһлинип, пәрзәнт көрүп, өй
ишлири билән шуғуллинишини халаймән.
Шундақ қилғанда, бизгә қарши турғучиға
бизни һәр қандақ әйипләп-һақарәтләш
пурсити чиқмайду. 15 Чүнки шундақ бәзи
тул аяллар аллиқачан етиқаттин тенип
Шәйтанниң кәйнигә кирип кәтти. 16 Әгәр
етиқати бар бир әр яки аял кишиниң тул
қалған туққанлири болса, у өзи уларға
ярдәм бәрсун, жүки җамаәткә чүшмисун.
Шундақ болғанда, җамаәт һәқиқий егә-
чақисиз тул аялларға ярдәм қилалайду. 17
Җамаәтни яхши йетәкләйдиған ақсақаллар,
болупму Худаниң сөз-каламини йәткүзүш
вә тәлим бериштә әҗир сиңдүргәнләр
икки һәссә һөрмәткә сазавәр қилинсун. 18
Чүнки муқәддәс язмиларда: «Хаман тәпкән
өкүзниң ағзини боғма» вә: «Мәдикар өз
һәққини елишқа һәқлиқтур» дейилгән.
19 Икки яки үч гувачи һазир болмиғичә,
ақсақал үстидин қилинған әрзни қобул
қилма. 20 Әгәр [ақсақаллардин] бириси
гуна садир қилған болса, башқиларниңму
буниңдин ибрәт елип қорқуши үчүн,
җамаәт алдида тәнбиһ берип әйиплигин. 21
Худаниң, Мәсиһ Әйсаниң вә Худа таллиған
пәриштиләрниң алдида шуни саңа агаһ
қилип тапилаймәнки, сән бу әмирләргә һеч
айримичилиқ қилмай, һеч қандақ ишта бир
тәрәпкә ян басмай қәтъий әмәл қилғин. 22
Бирәвниң учисиға қолуңни қоюшқа алдирап
кәтмә; башқиларниң гуналириға шерик
болма. Өзүңни пак тутқин 23 (ашқазиниң
яхши болмиғанлиғи, шундақла сән дайим
ағрийдиған болғачқа, сула ичивәрмәй,
бир аз шарапму ичип бәргин). 24 Бәзи
кишиләрниң гуналири бурунла ениқ,
шундақла сорақ күнигичә сақлиниду; лекин
бәзиләрниңки уларниң кәйнидин әгишип
бариду, кейин ашкарә болиду. 25 Худди
шуниңға охшаш, бәзи кишиләрниң гөзәл
әмәллирини асанла көрүвалғили болиду;
һазир ашкарә болмиса кейин ашкариланмай
қалмайду.

6

Қуллуқ боюнтуруқ астида болғанларниң
һәммиси өз ғоҗайинлирини һәр
тәрәптә һөрмәтлисун. Шундақ қилғанда,
Худаниң нами вә Униң тәлиминиң
һақарәткә учришидин сақланғили болиду.
2 Ғоҗайинлири етиқатчи болса, қуллири:
«Биз һәммимиз охшашла қериндашларғу»
дәп, уларға һөрмәтсизлик қилмисун. Әксичә,
уларға техиму әстайидил хизмәт қилсун.
Чүнки уларниң яхши хизмитидин бәһримән
болидиғанлар дәл садиқ етиқатчилар
һәм сөйүмлүк бәндиләрдур. Сән бу
тәлимләрни үгәткин вә җекилигин. 3
Охшимиған тәлимләрни тәрғиб қилған
вә сағлам сөзләрни (йәни Рәббимиз Әйса
Мәсиһниң һәқ сөзлирини), шундақла
ихласмәнликкә йетәкләйдиған тәлимни
қобул қилмиған киши болса, 4 ундақлар
дәвәқә көрәңләп кәткән, һеч немә
чүшәнмәйдиған кишиләрдиндур. Улар
низа-муназирә пәйда қилишқа вә гәп
талишишқа һерисмән; бундақ ишлардин
һәсәтхорлуқ, җедәл-маҗира, төһмәт, рәзил
гуманхорлуқ һасил болиду, 5 һәмдә нийити
чирикләшкән, һәқиқәттин мәһрум болған
кишиләр арисида дайимлиқ сүркилиш

кәлтүрүп чиқириду. Бундақ кишиләр
ихласмәнликни пайда-тапавәтниң бир
йоли дәп қарайду. 6 Дәрвәқә, [Худаға]
ихласмән вә разимән болуш ғайәт зор
пайдидур. 7 Чүнки биз бу дунияға һеч
немә елип кәлмидуқ, шуниңдәк униңдин
һеч неминиму елип кетәлмәймиз. 8 Шуңа,
йемәк-ичмәк вә кийим-кечик йетәрлик
болсила булардин қанаәт қилимиз. 9
Лекин бай болушни ойлайдиғанлар болса
һаман аздурулушларға учрап, қапқанқа вә
шундақла инсанларни вәйранчиликқа вә
һалакәткә чөктүридиған нурғун әхмиқанә
һәм зиянлиқ арзу-һәвәсләрниң илкигә
тейилип кетиду. 10 Чүнки пулпәрәслик
һәр хил рәзилликләрниң йилтизидур.
Бәзиләр буниңға интилиши билән
етиқаттин чәтнәп, өзлирини нурғун дәрд-
қайғулар билән санҗиди. 11 Амма сән,
әй Худаниң адими, бундақ ишлардин
жирақ қач; һәққанийлиқ, ихласмәнлик,
ишәш-етиқат, меһир-муһәббәт, сәвир-
тақәт вә мөмин-мулайимлиқни интилип
қоғла. 12 Етиқаттики гөзәл күрәштә
күчәп күрәш қил. Мәңгүлүк һаятни чиң
тутқин. Сән дәл буниңға чақирилдиң
һәмдә униң йолида нурғунлиған гувачилар
алдида бу етиқатниң гөзәл шаһитлиғини
қилдиң. (aiōnios g166) 13 Һәммигә һаятлиқ
бериватқан Худаниң алдида, шундақла
Понтиус Пилатус алдида гөзәл шаһитлиқни
қилип гувалиқ бәргән Мәсиһ Әйсаниң
алдида саңа шуни тапилайманки, 14
Рәббимиз Әйса Мәсиһ қайта аян болғичә,
[Худаниң] бу әмригә һеч қусурсиз вә
дағсиз әмәл қилғин. 16 Униң аян болушини
вақит-саити кәлгәндә бирдин-бир мәңгү
өлмигүчи, инсан йеқинлишалмайдиған
нур ичидә яшайдиған, һеч ким көрмигән
вә көрәлмәйдиған мубарәкләшкә лайиқ
болған бирдин-бир Һөкүмран, йәни
падишаларниң Падишаси, рәбләрниң Рәбби
әмәлгә ашуриду. Униңға иззәт-һөрмәт
вә әбәдил-әбәт күч-қудрәт болғай, амин!
(aiōnios g166) 17 Бу заманда бай болғанларға
мәғрурланмаслиқни, таянғусиз өткүнчи
байлиққа әмәс, бәлки биз бәһримән болушқа
һәммини бизгә сехийлиқ билән толуп
ташқан һалда тәминлигүчи Худаға тайинип
үмүт бағлашни тапилиғин; (aiōn g165) 18
уларға яхши әмәлләрни қилишта [һәқиқий]
бай болуңлар, хәйр-сахавәтлик ишларда
мәрт, башқилар билән ортақ бәһрлинишкә
қоли очуқ болуңлар дәп тапилиғин. 19
Улар бундақ қилғанда, һәқиқий һаятни
тутуш үчүн келәчәктә өзлиригә пухта бир
асас-һул болидиған бир ғәзнә топлалайду.
20 Әй Тимотий, саңа аманәт қилинған
[һәқиқәтләрни] қоғда. Өзүңни ихлассиз,
қуруқ гәпләрдин һәмдә аталмиш илимниң
талаш-тартишлиридин нери тутқин. 21
Бәзиләр мошундақ бемәна [илимгә] егимән
дәп җакалап, етиқаттин чәтниди. Меһри-
шәпқәт силәргә яр болғай!

Тимотийға 2

1 Мәсиһ Әйсада вәдә қилинған һаятни
елип бериш үчүн, Худаниң ирадиси
билән Әйса Мәсиһниң расули болған мәнки
Павлустин сөйүмлүк балам Тимотийға
салам: ХудаАтимиздин вә Рәббимиз
Мәсиһ Әйсадин саңа меһри-шәпқәт,
рәһимдиллик вә хатирҗәмлик болғай! 3
Мән ата-бовилиримниң изини бесип сап
виждданим билән хизмитини қиливатқан
Худаға тәшәккүр ейтимән, чүнки кечә-
күндүз дуалиримда сени тохтавсиз әсләп
туримән; 4 көз яшлириңни әслигинимдә,
шатлиққа чөмүшүм үчүн сән билән
йәнә дидарлишишқа қаттиқ тәлпүнүп
жүрмәктимән; 5 чүнки сениңдә болған
сахтилиқсиз етиқат есимдин чиқмайду.
Бу етиқат әң авал момаң Лоиста, андин
анаң Евникидә бар болған, әнди һазир
сәндиму бар екән дәп хатирҗәмдурмән.
6 Шуниң үчүн мән шуни қайтидин
саңа әслитимәнки, қоллиримни учаңға
қоюшум билән сәндә болған, [Худа] саңа
тәқдим қилған илтипатни қайтидин
ялқунлитип җари қилғин. 7 Чүнки
Худа бизгә қорққанчақлиқниң роһини
әмәс, бәлки бизгә күч-қудрәтниң, меһри-
муһәббәтниң вә салмақлиқниң Роһини
тәқдим қилди. 8 Шуңа Рәббимиз һәққидики
хәвәр-гуваликтин, яки Униң мәһбуси
болған мәндин номус қилма. Әксичә,
Худаниң күч-қудрити билән хуш хәвәрни
җаркарлаш йолидики харлиқ-мушәққәтни
өз һәссәң бойичә ортақ тартқин; 9 Худа
бизни өз әмәллиримизгә асасән әмәс,
бәлки өз муддиаси вә меһри-шәпқитигә
асасән қутқузуп, пак-муқәддәс чақириқи
билән чақирди; Униң бу меһри-шәпқити
һәммә дәвир-заманлардин илгирила Мәсиһ
Әйсада бизгә беғишланғандур; (aiōnios g166)
10 лекин бу меһри-шәпқәт Қутқузғучимиз
Әйса Мәсиһниң келиши билән һазир аян
болди; У өлүмни бекар қиливетип, хуш
хәвәр арқилиқ һаятлиқ вә чиримаслиқни
йоруқлуқта аян қилди. 11 Мән болсам
әлләргә бу хуш хәвәрниң җакарчиси, расули
вә тәлим бәргүчиси болуп тайинланған.
12 Мән шу сәвәптин һазирқи бу харлиқ-
мушәққәтләрни тартмақтимән. Лекин
буниңдин номус қилмаймән; чүнки мән
кимгә етиқат қилғанлиғимни билимән
һәмдә Униң маңа тапшурған аманитини
шу күнгичә сақлалайдиғанлиғиға қадир
екәнлигигә ишәндүрүлдум. 13 Мәндин
аңлиған сағлам тәлим сөзлириниң
нәмунилик бир үзүндисини сақлап, Мәсиһ
Әйсада болған муһәббәт вә етиқат билән
чиң тутқин; 14 биздә маканлашқан Муқәддәс
Роһқа тайинип саңа тапшурулған шу гөзәл
аманәтни сақла. 15 Сән билгиниңдәк, Асия
өлкисидики [етиқатчиларниң] һәммиси
[дегидәк] мәндин йүз өриди. Уларниң
арисида Фигелус вә Хермогенесму бар.
16 Рәб Онесифорниң аилисидикилиригә
рәһим-шәпқәт көрсәткәй. Чүнки у мениң
мәһбус болғанлиғимдин һеч номус қилмай
көп қетим мени йоқлап сөйүндүрди. 17 У
Рим шәһиригә кәлгинидә мени тапқичә көп
издәп аварә болупту. 18 Рәб шу күнидә уни
Өзидин рәһим-шәпқәткә муйәссәр қилғай;
униң Әфәсус шәһиридә маңа көрсәткән
хизмәтлириниң қанчилик екәнлигини
убдан билисән.

2 Шуңа әй оғлум, сән Мәсиһ Әйсада
болған меһри-шәпқәткә тайинип күчлүк
бол; 2 вә сән көп гувачилар алдида
мәндин аңлиғанлириңни һәм ишәшлик
һәмдә башқиларғиму тәлим берәләйдиған
адәмләргә аманәт қилғин. 3 Әйса Мәсиһниң
яхши җәңчиси болуш сүпитидә, харлиқ-
мушәққәтни өз һәссәң бойичә ортақ
тартқин. 4 Җәңчи болған киши өзини
әскәрликкә тизимлиған сәрдарини рази
қилиш үчүн адәттики турмуш ишлирини
өзигә һәләк қиливалмаслиғи керәк. 5
Мусабиқигә қатнашқан тәнһәрикәтчиму
мусабиқә қаидилиригә риайә қилмиса,
ғәлибә таҗиғаеришәлмәйду. 6 Әҗир
сиңдүргән дехан һосулидин биринчи
болуп бәһримән болуши тегишликтур. 7
Бу сөзлирим үстидә яхши ойла, шуниң

билән Рәб саңа һәммә ишта йорутиду.
8 Сән Давутниң нәсли болған, өлүмдин
тирилгән Әйса Мәсиһни мән йәткүзүватқан
хуш хәвәр бойичә есиңдә чиң тут. 9 Бу хуш
хәвәрни дәп көп харлиқ-мушәққәт чекип,
һәтта җинайәтчи һесаплинип кишәнлинип
ятимән. Һалбуки, Худаниң сөз-калами
һеч кишәнләнмәйду! 10 Әнди мән дәл шу
сәвәптин, [Худа] таллиған бәндиләрниң
Мәсиһ Әйсада болған ниҗатқа мәңгүлүк
шан-шәрәп билән еришиши үчүн һәммә
ишқа бәрдашлиқ беримән. (aiōnios g166) 11
Төвәндики бу сөзләр ишәшликтур: — «Униң
билән биллә өлгән екәнмиз, Униң билән
һаятта биллә яшаймиз. 12 Қийинчилиқларға
бәрдашлиқ бәрсәк, Униң билән биллә
һөкүм сүримиз. Биз униңдин тансақ, Уму
биздин таниду. 13 Биз Униңға садақәтсизлик
қилсақму, У йәнила садақәтликтур;
Чүнки У Өзидин һеч таналмайду». 14 Бу
ишларни давамлиқ [қериндашларниң]
сәмигә селип, уларни Рәб алдида бемәна
сөзләр үстидә талаш-тартиш қилмаслиқни
әстайдиллиқ билән агаһландурғин.
Бундақ талаш-тартишларниң һеч қандақ
пайдиси болмайла қалмай, бәлки
аңлиғучиларни набут қилиду. 15 Уста
тикимчи рәхтни тоғра пичқандәк һәқиқәт
сөзини дурус чүшәндүрүп, өзүңни Худа
алдида тәстиқланғидәк, йәргә қарап
қалмайдиған маһир бир хизмәткар қилип
көрситишкә интилип көңүл қойғин; 16
лекин иплас, қуруқ гәпләрдин нери
тур. Чүнки бундақ гәпләрни қилғучилар
бәрибир техиму ихлассизлиққа чөмүп
кетиду. 17 Мошундақларниң гәплири худди
мәрәздәк тезла ямрап кетиду. Хименеюс вә
Филетослар мана шундақларниң ичидики
иккисидур; 18 улар һәқиқәттин чәтнәп,
өлгәнләрниң тирилиши дегән бу иш
аллиқачан йүз берип болди, дәйду,
шундақла бәзиләрниң етиқатини ғулитиду.
19 Һалбуки, Худаниң мәзмут ули чиң
турмақта. Униң үстигә мөһүр билән:
«Рәб Өзигә тәвә болғанларни тонуйду»
вә «Рәбниң мубарәк намини ләвзигә
алидиғанларниң һәммиси рәзилликтин қол
үзсун» дәп мөһүрләнгәндур. 20 Бай-баяшат
адәмниң өйидә пәқәт алтун вә күмүч қача-
қучиларла әмәс, яғач, сапал қачиларму
болиду. Қача-қучиларниң бәзилири
әтиварлиниду, бәзилири пәс көрүлиду. 21
Әгәр бир киши өзини ундақларниң киридин
тазилап халий қилса, у муқәддәс қилинған,
ғоҗайинимизға ярайдиған қачидәк, һәр
қандақ гөзәл ишларға тәйяр болиду. 22
Шуңлашқа, яшлиқниң арзу-һәвәслиридин
өзүңни қачурғин, пак қәлб билән Рәбгә
нида қилғучи билән биллә һәққанийлиқ,
ишәш-етиқат, меһир-муһәббәт вә тинич-
хатирҗәмликни қоғлишип издә. 23 Лекин
әхмиқанә, билимсизликтин чиққан талаш-
тартишларға арилишишни рәт қил, чүнки
бундақ ишларниң җедәл терийдиғанлиғини
билисән. 24 Әндиликтә Рәбниң қули
җедәлләшмәслиги, бәлки һәммә кишиләргә
мулайим-меһриван, тәлим беришкә маһир,
сәвир-тақәтлик болуши керәк; 25 шуниң
билән өз-өзигә қарши болғанларға у Худа
бәлким уларға һәқиқәтни тонуп йетишигә
товва қилидиған қәлбни берәр дәп, мөмин-
мулайимлиқ билән несиһәт қилсун; 26
бундақ болғанда улар уйқисини ечип,
өзлирини өз муддиасиға әмәл қилишқа
тутқун қилған Иблисниң қапқинидин
қутулалайду.

3 Амма шунИму билгинки, ахир заманларда
еғир күнләр болиду. 2 У чағдики
инсанлар өзинила ойлайдиған, пулпәрәс,
мәнмәнчи, һакавур, күпүрлүк қилидиған,
ата-анисиниң сөзини тиңшимайдиған,
тузкор, иплас, 3 көйүмсиз, кәчүрүмсиз,
төһмәтхор, өзини туталмайдиған, вәһший,
хәйр-сахавәтликкә дүшмән, 4 сатқун,
тәлвә, шөһрәтпәрәс, һозур-һалавәтни
Худадин яхши көридиған, 5 сиртқи
қияпәттә ихласмән болувелип, әмәлийәттә
ихласмәнликниң қудритини инкар
қилидиған болиду. Бундақлардин жирақ
тур. 6 Чүнки уларниң арисидики бәзиләр
өйму-өй соқунуп кирип, гуналар билән
бесилған, һәр хил шәһвәт-һәвәсләрниң
қули болуп қалған надан аялларни аздуруп

өзигә әсир қилиду. 7 Бундақ аяллар дайим
тәлим алсиму, һәргиз һәқиқәтни тонуп
йетәлмәйду. 8 Әнди Яннис билән Ямбрис
Муса пәйғәмбәргә қандақ қарши чиққан
болса, бу [аздурғучиларму] һәқиқәткә
шундақ қарши чиқиду. Улар зеһин-
көңүллири чиригән, етиқат җәһәттә
дашқал дәп испатланған кишиләрдур.
9 Лекин әнди улар бу йолда алға
илгириләлмәйду; чүнки [Яннис билән
Ямбрис]ниң һамақәтлиги очуқ көрүнгәндәк,
буларниңму һәммигә көрүниду. 10 Лекин сән
болсаң мениң тәлимим, җүрүш-турушум,
мәхсәт-ирадилирим, ишәш-етиқатим,
сәвир-тақитим, меһир-муһәббитим,
чидамлиғим, мән учриған зиянкәшликләр
вә азап-оқубәтләргә, җүмлидин Антакя,
Кония вә Листра шәһәрлиридә йүз
бәргәнләргә толиму көңүл бөлүп кәлдиң,
шундақла мән бәрдашлиқ бәргән шунчә
зиянкәшликләрдин толуқ хәвириң бар;
Рәб уларниң һәммисидин мени қутқузди.
12 Дәрвәқә, Мәсиһ Әйсада ихласмән һаят
кәчүрүшкә ирадә тиклигәнләрниң һәммиси
зиянкәшликкә учрайду. 13 Лекин рәзил
адәмләр вә езитқу-каззаплар бәрибир
башқиларниму алдап, өзиму алдинип,
барғансери әсәбийлишиду. 14 Лекин сән
болсаң, үгәнгән вә толуқ ишәндүрүлгән
һәқиқәтләрдә чиң тур; чүнки буларни
кимдин үгәнгәнлигиңни билисән, 15 һәмдә
балилиқ чағлириңдин тартипла муқәддәс
язмиларни билип кәлдиң; буларниң
саңа Мәсиһ Әйсаға бағланған етиқат
арқилиқ болған ниҗат тоғрилиқ сени дана
қилалайдиғанлиғини билисән. 16 Пүткүл
муқәддәс язмиларниң һәммиси Худаниң
Роһиниң йолйоруқ-илһами билән йезилған
болуп, у тәлим бериш, тәнбиһ бериш,
хаталиқларни түзитиш вә кишиләрни
һәққанийәт йолиға башлашқа пайдилиқтур.
17 Булар арқилиқ Худаниң адими толуқ
қураллинип, барлиқ яхши әмәлләрни
қилишқа тәйяр болалайду.

4 Мән Худа һәмдә тирикләр билән
өлүкләрни сорақ қилишқа тәйяр
туридиған Мәсиһ Әйсаниң алдида, шундақла
Униң қайта аян болуши вә Униң Өз
падишалиғи билән саңа шундақ агаһ қилип
тапилайманки, 2 [Худаниң] сөз-каламини
җакала; вақит-пурсәт яр бәрсун-бәрмисун,
униңға җиддий қара. Толуқ сәвир-тақәт
вә тәлим-әқидә билән несиһәт қилғин,
тәнбиһ бәргин, риғбәтләндүргин. 3 Чүнки
шундақ бир заман келидуки, инсанлар
сағлам тәлимни аңлашқа чидимай, бәлки
қулақлириға хуш яқидиған сөзләрни аңлаш
үчүн әтрапиға өз шәһвәт-һәвәслиригә уйғун
тәлим бәргүчиләрни топлайду. 4 Улар
һәқиқәткә қулақ салмай, әпсаниләрни
тиңшашқа бурмилинип кетиду. 5 Лекин
сән һәр қандақ әһвалда ойғақ тур,
харлиқ-мушәққәтләргә бәрдашлиқ бәр,
хуш хәвәрчиниң вәзиписини орунда,
тапшурулған хизмитиңни һәр тәрәптин
толуқ ада қилғин. 6 Чүнки өзүмгә кәлсәм,
җеним қурбанлиқниң «шарап һәдийә»сидәк
төкүлидиған вақти йетип кәлди, мениң бу
дунийдин кетиш вақтимму йеқинлашти. 7
Гөзәл күрәшни мән қилип болдум, җүгүрүш
мусабиқисиниң мәнзилини бесип болдум,
бирдин-бир етиқатни чиң сақлап кәлдим. 8
Һазир һәққанийлиқниң [ғәлибә] таҗи мән
үчүн сақлинип турмақта. Уни, һәққаний
сорақчи болған Рәб шу күнидә маңа,
шундақла ялғуз маңила әмәс, Униң келип
аян болушиға тәлпүнүп турғанларниң
һәммисигә инъам қилип кийгүзиду. 9
Имканийәтниң баричә йенимға тездин
йетип кәл. 10 Чүнки Демас бу һазирқи
дунияни тама қилғанлиғи үчүн мени ташлап
Тесалоника шәһиригә кәтти. Крискис
Галатия өлкисигә, Титус Далматия өлкисигә
кәтти. (aiōn g165) 11 Йенимда ялғуз Луқа
қалди. Маркусни өзүң билән биргә елип кәл,
чүнки у хизмәтлиримдә маңа көп әсқатиду.
12 Тикикусни болса Әфәсус шәһиригә
әвәтивәттим. 13 Келишиңдә Троас шәһиридә
Карпусниң йениға қалдуруп қойған
йепинчам билән китапларни, болупму орам
терә язмиларни биллә алғач кәлгин. 14
Мискәр Искәндәр маңа тола әскилик қилди.
Рәб униңға қилмишлириға лайиқ яндурмай

қалмайду. 15 Сән һәм униңдин һошияр
бол; чүнки у биз йәткүзгән сөзлиримизгә
қаттиқ қаршилиқ көрсәтти. 16 Тунҗи
қетимлиқ сорақта мениң ақлинишимға
ярдәм қилидиған һеч ким чиқмиди,
һәммиси мени ташлап кәтти. Бу иш уларға
һесапланмиғай! 17 Лекин Рәб мениң билән
биллә туруп, мән арқилиқ Инҗил җакари
толуқ қилинип, бу йәрдики барлиқ ят
әлликләрдин болғанларниң аңлиши үчүн
мени күчләндүрди; шуниң билән мән
ширниң ағзидин қутқузивелиндим. 18
Рәб мени барлиқ рәзил иштин қутқузуп,
әрштики падишалиғиға сақ йәткүзиду! Шан-
шәрәп Униңға әбәдил-әбәткичә мәнсуп
болғай! Амин! (aiōn g165) 19 Приска билән
Аквилаға вә Онесифорниң аилисидикиләргә
мәндин салам ейт. 20 Ерастус Коринт
шәһиридә қалди. Лекин Трофимус кесәл
болуп қалғанлиқтин, уни Милетус шәһиридә
қалдуруп қойдум. 21 Қиш чүшүп кәткичә
имканийәтниң баричә бу йәргә кәлгин.
Юбулус, Пудис, Линос, Клавдия вә барлиқ
қериндашлардин саңа салам. 22 Рәб Әйса
Мәсиһ роһуң билән биллә болғай! Меһри-
шәпқәт силәр билән биллә болғай!

Титусқа

1 Худаниң таллиғанлириға аманәт болған
етиқат вә ихласмәнликкә елип баридиған
һәқиқәтниң билдүрүлүши үчүн, Әйса
Мәсиһниң расули қилип тайинланған,
Худаниң қули болған мәнки Павлустин саңа
салам — 2 (бу етиқат вә һәқиқәт мәңгүлүк
һаятқа бағланған үмүтни елип келиду; бу
мәңгүлүк һаятни мутләқ ялған ейтмайдиған
Худа һәммә дәвир-заманлардин илгирила
вәдә қилған еди; (aiōnios g166) 3 лекин [һазир]
вәдисиниң вақти келип Қутқузғучимиз
Худа буниң калам-хәвирини Өз әмри
билән маңа тапшурған җакар арқилиқ
ашкарилиди) 4 — ортақ етиқатимизда өз
оғлум болған Титусқа салам! ХудаАтимиз вә
нижаткаримиз Мәсиһ Әйсадин саңа меһри-
шәпқәт вә хатирҗәмлик болғай! 5 Сени Крет
арилида қалдуруштики сәвәп, орундилип
болмиған ишларни бир тәрәп қилишиң
үчүн вә һәр шәһәрдә саңа тапилиғинимдәк
җамаәткә ақсақалларни тайинлишиң үчүн
еди. 6 Ақсақаллиққа тайинлинидиған
киши әйипсиз болуши, бир аяллиқ,
пәрзәнтлири болса етиқат қилғучи болуши
вә ишлирида шаллақлиқ қилидиған яки
[ата-анисиға] бойсунмайдиған әйиплири
болмиған болуши керәк. 7 Чүнки җамаәтниң
йетәкчиси Худаниң [аилисигә] ғоҗидар
болуш сүпитидә, әйипсиз болуши керәк;
башбаштақ әмәс, териккәк әмәс, һарақ-
шарапқа берилгән әмәс, зораван әмәс,
нәпсанийәтчи әмәс, 8 бәлки меһмандост,
сахавәтлик, яхшилиқни сөйидиған, салмақ,
адил, ихласмән вә өзини тутувалған
болуши лазим. 9 У йәнә сағлам тәлим
билән риғбәт-тәсәлли бериш үчүн вә
қарши чиққучиларға рәддийә бериш үчүн,
тапшурулған тәлимдики ишәшлик калам-
сөздә чиң туруши керәк. 10 Чүнки
һазир бемәна сөз қилидиған, кишиләрниң
көңлини овлап езитқулуқ қилидиған, өз
бешимчилиқ қилидиған көплигән кишиләр
бар, болупму хәтниликләрдин чиққанлар
бар. 11 Уларниң ағзини етиш керәк; чүнки
улар һарам дунияни дәп үгитишкә тегишлик
болмиған тәлимләрни үгитип, һәтта пүтүн
аилиләрни набут қилмақта. 12 Шулардин
бири, йәни [Крет арилидикиләрниң]
өзиниң бир пәйғәмбири: «Кретлар һемишә
ялған сөзләйдиғанлар, ваһший һайванлар
вә һорун тоймаслардур» дегән. 13 Бу
гувалиқ һәқиқәттур; шуңа уларниң етиқатта
сағлам туруши үчүн, шундақла Йәһудий
әпсаниләргә вә һәқиқәттин чәтнигәнләр
тоқувалған инсаний қаидә-бәлгүлимиләргә
қулақ салмаслиғи үчүн уларни қаттиқ
әйипләп агаһландурғин. 15 Пак кишиләр
үчүн һәммә нәрсә пак; лекин булғанған
напаклар вә етиқатсизлар үчүн һеч қандақ
нәрсә пак әмәстур. Чүнки уларниң ой-
пикрлириму, виҗданиму булғинип кәткән.
16 Улар Худани тонуймиз дәп давраң
қилсиму, лекин әмәллиридә Униңдин
таниду; чүнки улар жиркиничликләр,
һечгәп аңлимайдиғанлар, һеч қандақ яхши
ишларни қилишқа яримайдиғанлардур.

2 Лекин сән болсаң сағлам тәлимгә қандақ
уйғун яшашни үгитишиң керәк. 2
Яшанған әрләргә, һошияр, салмақ, тәмкин,
етиқатта, меһир-муһәббәттә вә сәвир-
тақәттә сағлам болушни тапилиғин. 3
Шуниңдәк, яшанған аялларға жүрүш-
турушта ихлас-муқәддәсликкә лайиқ
болушни, чеқимчилиқ қилмаслиқни,
һарақ-шарапқа берилмәйдиған болушни,
гөзәл ишларни үгәткүчиләр болушни
тапилиғин. 4 Буниң билән улар яш аялларға
әрлиригә көйүнүш, балилириға көйүнүш,
салмақ болуш, пак болуш, өй ишлирини
пухта қилиш, меһриван болуш вә өз
әрлиригә бойсунушни үгитәләйду. Шундақ
болғанда Худаниң сөзи қариланмайду. 6
Шуниңдәк яш әрләрниму салмақ болушқа
җекилигин. 7 Өзүңму һәммә ишта гөзәл
әмәллириң билән уларға үлгә болғин; тәлим
бәргиниңдә пак-диянәтлик, еғир-бесиқ
болуп, 8 һеч ким қусур тапалмайдиған,
сағлам сөзләрни йәткүзгин; буниң билән,
қарши чиққучилар биз тоғрилиқ яман гәп
қилидиған йәрни тапалмай хиҗил болиду.

9 Қулларға өз ғожайинлирини һәммә
иишта қанаәтләндүрүп уларға бойсунушни
үгәткин. Улар гәп яндурмай, 10 оғрилиқ
қилмай, өзлириниң һәр җәһәттә ишәшлик
екәнлигини көрсәтсун. Улар буниң билән
Қутқузғучимиз Худаниң тәлиматиға
һәр җәһәттин зиннәт болиду. 11 Чүнки
Худаниң ниҗатни барлиқ инсанларға елип
келидиған меһри-шәпқити аян болди;
12 у бизгә ихлассизлиқ вә бу дунияниң
арзу-һәвәслирини рәт қилип, һазирқи
заманда салмақ, һәққаний, ихласмән һаятни
өткүзүшимиз билән, (aiōn g165) 13 улуқ Худа,
ниҗаткаримиз Әйса Мәсиһниң шан-шәрәп
билән келидиғанлиғиға болған мубарәк
үмүтүмизниң әмәлгә ешишини интизарлиқ
билән күтүшни үгитиду. 14 У бәдәл төләп
бизни һәммә итаәтсизликләрдин азат
қилиш һәмдә бизни өзи үчүн пак қилип,
Өзигә мәнсуп болған, яхши әмәлләргә
қизғин интилидиған хәлиқ қилишқа биз
үчүн қурбан болди. 15 Барлиқ һоқуқуңни
ишлитип бу ишларни җакалап ейтқин,
несиһәт берип җекилигин вә агаһландурғин.
Һеч ким сени кәмситмисун.

3 [Җамаәттикиләргә] шуни әслитип
турғинки, улар һөкүмранларға вә
һоқуқдарларға бойсунуп, шуларниң сөзини
аңлисун, һәр қандақ яхши әмәлләрни
қилишқа тәйяр турсун, 2 һеч кимниң яман
гепини қилмисун, җедәлхор болмисун,
мулайим болсун, һәммә адәмгә һәр
җәһәттә мөминлик көрсәтсун. 3 Чүнки
биз өзимизму әслидә надан болуп,
итаәтсиз, аздурулған, һәр хил шәһвәт-
һәвәсләрниң һәм ләззәтләрниң қули болған,
рәзиллик вә һәсәтхорлуқ ичидә яшиған,
нәпрәтлик болған һәм бир-биримиздин
нәпрәтлинидиғанлардин едуқ. 4 Бирақ
Қутқузғучимиз Худаниң инсанларға болған
меһриванлиғи вә меһир-муһәббити аян
болуши билән, 5 (өзимизниң қандақтур
һәққаний әмәллиримиз билән әмәс, бәлки
Униң рәһим-шәпқити билән) йеңидин
туғулушта жуюшлири вә Муқәддәс Роһта
йеңилиши арқилиқ У бизни қутқузди;
6 бу Роһни Худа Ниҗаткаримиз Әйса
Мәсиһ арқилиқ вуҗудимизға мол қуйди.
7 Бу арқилиқ, Худаниң меһри-шәпқити
билән һәққаний қилинип, мәңгүлүк һаятқа
еришиш үмүтини тутқан мирасхорлар
болдуқ. (aiōnios g166) 8 Бу сөзләр ишәшликтур
вә бу һәқиқәтләрни алаһидә тәкитлишиңни
тәләп қилимән. Шундақ қилғиниңда,
Худаға етиқат қилғанлар өзлирини яхши
әмәлләрни қилишқа берилишкә көңүл
бөлиду. Бу ишлар инсанлар үчүн гөзәл вә
пайдилиқ. 9 Бирақ әхмиқанә муназириләр,
нәсәбнамилардики [қуруқ гәпләр], җедәл-
маҗралар, Тәврат қануниға мунасивәтлик
талаш-тартишлардин өзүңни нери тутқин;
чүнки булар пайдисиз вә бимәниликтур.
10 Ариға бөлгүнчилик қилғучи адәмни
болса бир-икки қетим агаһландурғандин
кейин униң билән болған барди-кәлдини
үзивәт; 11 чүнки бундақ адәмни һәқиқәттин
чәтниди, гуна садир қиливатиду, шундақла
өзини өзи җазаға мәһкүм қилған дәп
билисән. 12 Артемасни яки Тикикусни
саңа маңдурғанда, мүмкин қәдәр тезрәк
Никополис шәһиригә мениң йенимға
кәлгин, чүнки у йәрдә қишлимақчи
болуватимән. 13 Адвокат Зенас билән
Аполлосниң сәпиригә көңүл бөлүп
һиммитиңниң баричә узатқин; кәм-
күтилири болса, уларниң һаҗитидин
чиққин. 14 Бизниң қовмимиз мевисиз
қалмаслиғи үчүн һаҗәтмәнләргә ярдәм
қилип, өзлирини гөзәл әмәлләрни қилишқа
беғишлашни үгәнсун. 15 Йенимдикиләрниң
һәммисидин саңа салам. Етиқатта бизни
сөйидиғаларға салам ейт. Меһри-шәпқәт
һәммиңларға яр болғай!

Филемонға

1 Мәсиһ Әйсаниң мәһбуси мәнки
Павлус вә қериндишимиз Тимотийдин
сөйүмлүгимиз вә хизмәтдишимиз
Филемонға 2 вә сиңлимиз Афияға,
сәпдишимиз Аркиппусқа вә өйүңдә
жиғилидиған җамаәткә салам! 3 ХудаАтимиз
вә Рәббимиз Әйса Мәсиһдин силәргә
меһри-шәпқәт вә хатирҗәмлик болғай!
4 Рәббимиз Әйсаға вә барлиқ муқәддәс
бәндиләргә болған меһир-муһәббитиң вә
ишәш-етиқатиңни аңлап, мән дуалиримда
һемишә сени яд етип туруватимән, сән
үчүн тәшәккүр ейтимән; 6 Бизгә несип
болған, Мәсиһни улуқлайдиған барлиқ
яхши илтипатни толуқ тонуп йетишиң
билән, сениң етиқатниң әмәллиридә
мәртләрчә ортақлишишиң күчәйтилсун
дәп дуа қилимән. 7 Чүнки сениң меһир-
муһәббитиң маңа зор хошаллиқ вә риғбәт
елип кәлди; чүнки и қериндишим, муқәддәс
бәндиләрниң ич-бағирлири сениң арқилиқ
көп сөйүндүрүлди. 8 Шуңа, гәрчә сени
лайиқ ишни қилишқа буйрушқа Мәсиһдә
җүръәтлик болалисамму, 9 лекин йәнила
муһәббәтниң түрткиси билән мәнки қери
Павлус һәмдә һазирму Әйса Мәсиһниң
мәһбуси болуш сүпитидә саңа илтимас
қилип өтүнүшни лайиқ көрдум — 10
кишәнләрдә туруп туққан балам, йәни
Онесимус тоғрилиқ илтимасим бар. 11 У
бурун саңа пайдисиз болған болсиму, амма
һазир саңиму, маңиму пайдилиқтур. 12
Мән һазир уни — җанҗигиримни сениң
йениңға қайтуруп әвәтимән. 13 Хуш хәвәрни
дәп кишәнләрдә турғинимда уни сениң
орнуңда мениң хизмитимдә болушқа
йенимда қалдуруп қалғум бар еди; 14
бирақ сениң разилиғиңни алмай һеч
немини қилғум йоқ; шундақ қилғанда
сениң маңа қилған яхшилиғиң мәҗбурий
әмәс, бәлки разимәнлик билән болиду.
15 Чүнки сениң Онесимустин вақитлиқ
мәһрум болғиниңниң сәвәви, бәлким дәл
сениң униңға әбәдил-әбәткичә несивә
болушуң үчүн еди. (aiōnios g166) 16 Мениң
шундақ дегиним, униңға қул қатарида
әмәс, бәлки қулдин көп үстүн — маңа
нәқәдәр сөйүмлүк, шундақла саңа техиму
шундақ болидиған (инсаний мунасивәтләр
билән һәм Рәбдә болған мунасивәт билән),
сөйүмлүк қериндаш қатарида егә болисән;
17 шуниң үчүн, әгәр сән мени һәмдаш
қатарида көрсәң, уни мени қобул қилғандәк
қобул қилғин. 18 Әгәр бурун у саңа бирәр
йолсизлиқ қилған болса яки саңа қәриздар
болған болса, буни мениң һесавимға язғин.
19 Мана мәнки Павлус бу сөзләрни өз қолум
билән йезиватимән: қәрзи болса өзүм
қайтуримән; лекин мән саңа өзүңниң җениң
билән маңа қәриздар болғиниңни тилға
алмаймән. 20 Шуңа, әй қериндишим, мән
Рәбдә сәндин мәнпәәткә еришмәкчимән;
ич-бағирлиримни Мәсиһдә сөйүндүргин.
21 Ишәшим сөзүмни аңлайдиғанлиғиңға
камил болуп вә сориғанлиримдин артуқ
орунлайдиғанлиғиңни билип, саңа
мошундақ яздим. 22 Булардин башқа,
маңа туралғу җай тәйярлап қойғин. Чүнки
дуалириңлар арқилиқ мениң силәргә
қайтуруп берилишимни үмүт қилимән.
23 Әйса Мәсиһкә хизмәт қилғанлиғи
үчүн зиндандишим болған Әпафрас, 24
хизмәтдашлирим Маркус, Аристархус,
Демас вә Луқалардин саңа салам. 25
Рәббимиз Әйса Мәсиһниң меһри-шәпқити
роһуңларға яр болғай!

Ибранийларға

1 Худа бурунқи заманларда ата-бовиларға
пәйғәмбәрләр арқилиқ түркүм-түркүм
бойичә вә нурғун йоллар билән сөз қилған
болуп, 2 мошу ахирқи күнләрдә болса бизгә
Оғли арқилиқ сөзлиди. У Оғлини пүткүл
мәвҗудатниң мирасхори қилип бекәткән,
Униң арқилиқ каинатларни яратқан. (aiōn
g165) 3 У Худаниң шан-шәривидин парлиған
нур, Униң әйнийитиниң ипадисидур,
У қудрәтлик сөз-калами билән пүткүл
каинаттики мәвҗудатни өз орнида
турғузуватқан болуп, У гуналарни тазилаш
хизмитини ада қилғандин кейин, әрштики
шану-шәвкәт егисиниң оң йенида олтарди.
4 Шуниңдәк, У пәриштиләрдин көп үстүн
нам-мәртивигә мирас болуп, улардин шунчә
жүксәк турди. 5 Чүнки Худа [муқәддәс
язмиларда] пәриштиләрниң қайсисиға:
«Сән Мениң Оғлумдурсән, бүгүн Мән
Сени туғдурдум», вә йәнә: «Мән Униңға
Ата болимән, Уму Маңа Оғул болиду»
дегән еди? 6 Униң үстигә, У Өзиниң
тунҗисини йәр йүзигә әвәткәндә, «Барлиқ
пәриштиләр Униңға сәҗдә қилсун» дегән. 7 У
пәриштиләр тоғрилиқ: — «У пәриштилирини
шамаллар, Хизмәткарлирини от ялқуни
қилиду», дегән еди; 8 лекин Оғли һәққидә
болса Униңға мундақ дегән: — «Сениң
тәхтиң, и Худа, әбәдил-әбәтликтур; Сениң
падишалиғиңдики шаһанә һасаң адаләтниң
һасисидур. (aiōn g165) 9 Сән һәққанийәтни
сөйүп, рәзилликкә нәпрәтлинип кәлгәнсән;
Шуңа Худа, йәни Сениң Худайиң Сени
һәмраһлириңдин үстүн қилип шатлиқ
мейи билән мәсиһ қилди». 10 Худа
Оғлиға йәнә мундақ дегән: — «Сән, и Рәб,
һәммидин бурун зиминниң улини салдиң,
Асманларни болса қоллириң ясиғандур; 11
Улар йоқ болуп кетиду, Лекин Сән мәңгү
турисән; Уларниң һәммиси кийимдәк
конирап кетиду; 12 Сән уларни тон кәби
йөгәп қойисән, Шунда улар кийим-кечәк
йәңгүшләнгәндәк йәңгүшлиниду. Бирақ Сән
мәңгү өзгәрмигүчидурсән, Жиллириңниң
тамами йоқтур». 13 Йәнә, У қайсибир
пәриштигә: — «Мән Сениң дүшмәнлириңни
тәхтипәриң қилмиғичә, Мениң оң йенимда
олтирисән» — дегән еди? 14 Шундақ екән,
пәриштиләрниң һәммиси пәқәт ниҗатқа
мираслиқ қилидиғанлар үчүн хизмәт
қилишқа [Худа тәрипидин] әвәтилгән
хизмәтчи роһлар әмәсму?

2 Бу сәвәптин, аллиқандақ йол
билән [һәқиқий йолдин] тейилип
кәтмәслигимиз үчүн, аңлиған һәқиқәтләргә
техиму етивар қилишимиз лазим. 2 Чүнки
пәриштиләр арқилиқ йәткүзүлгән сөз-
каламниң турақлиқ екәнлиги испатланған
һәмдә униңға һәр бир бойсунмаслиқ
вә итаәтсизлик қилиш тегишлик җазаға
тартилидиған йәрдә, 3 шунчә улуқ
қутқузуш-ниҗатқа етивар бәрмисәк, биз
қандақму [җазадин] қечип қутулалаймиз?!
Чүнки бу ниҗатниң хәвири дәсләптә
Рәб арқилиқ уқтурулған, һәм униң
һәқлиғини беваситә аңлиғанларму бизгә
тәстиқлиған; 4 униң үстигә Худа бешарәтлик
аламәтләр, карамәтләр вә һәр хил қудрәтлик
мөҗизиләр арқилиқ, шундақла Өз ирадиси
бойичә Муқәддәс Роһниң ата қилған
илтипатлири билән тәң буниңға гувалиқ
бәргән. 5 Биз дәватқан кәлгүси дунияни
Худа пәриштиләрниң башқурушиға өткүзүп
бәргини йоқ; 6 бәлки бу һәқтә [муқәддәс
язмиларниң] бир йеридә бирәйлән мундақ
гувалиқ бәргәндур: — «[И Худа], инсан
дегән немиди, Сән уни сеғинидикәнсән?
Адәм балиси немиди, Сән униң йениға
келип йоқлайдикәнсән? 7 Чүнки Сән униң
орнини пәриштиләрниңкидин азғинә төвән
бекиткәнсән, Сән униңға шан-шәрәп вә
шөһрәтләрни таҗ қилип кийдүрдүңсән;
Уни қолуң ясиғанларни идарә қилишқа
тиклидиң; 8 Сән барлиқ мәвҗудатларни
униң пути астида бойсундурғансән».
Әнди «барлиқ мәвҗудатларни униң пути
астида бойсундурғансән» дегини, һеч
қандақ нәрсә униңға бойсунмаслиққа
қалдурулмиған, дегәнликтур. Бирақ,
һазирчә мәвҗудатларниң һәммисиниңла

униңға бойсунғанлиғини техи
көрмәйватимиз. 9 Лекин биз үчүн
пәриштиләрдин «азғинә вақит төвән
қилинған», өлүм азаплирини тартқанлиғи
үчүн һазир шан-шәрәп вә һөрмәт тажи
кийдүрүлгән Әйсани көргүчи болдуқ;
чүнки У Худаниң меһри-шәпқити билән
һәммәйлән үчүн өлүмниң тәмини тетиди. 10
Чүнки пүткүл мәвҗудатлар Өзи үчүнму һәм
Өзи арқилиқму мәвҗут болуп туруватқан
Худаға нисбәтән, нурғун оғулларни шан-
шәрәпкә башлиғанда, уларниң ниҗатиниң
йол башлиғучисини азап-оқубәтләр арқилиқ
камаләткә йәткүзүшкә лайиқ кәлди. 11
Чүнки пак-муқәддәс Қилғучи билән пак-
муқәддәс қилинғанларниң һәммиси дәрвәқә
охшаш Бирисидин кәлгәндур; шуниң билән
У уларни «қериндаш» дейиштин номус
қилмайду. 12 Худди У [Худаға (муқәддәс
язмиларда йезилғандәк)]: «Намиңни
қериндашлиримға җакалаймән, Җамаәт
ичидә Сени нахшиларда күйләймән»
дегән. 13 У йәнә: «Мән саңа тайинимән»
вә «Қараңлар, мана Мән бу йәрдә Худа
Маңа ата қилған пәрзәнтләр билән
биллә» дегән. 14 Пәрзәнтләр болса әт
билән қандин тәнлик болғачқа, Оғулму
[шу пәрзәнтләрниңкигә] охшашла әт вә
қандин тәнлик болди. Бундақ қилиштики
мәхсәт, У өлүм арқилиқ өлүм һоқуқини
тутқан Иблисниң күчини бекар қилип, 15
өмүр бойи өлүм қорқунучидин қуллуққа
тутулғанларниң һәммисини азатлиққа
чиқириш үчүн еди. 16 Чүнки У дәрвәқә
пәриштиләргә әмәс, бәлки Ибраһимниң
әвлатлириға тутишиду; 17 Шуниң үчүн, У
Худаға аит ишларда рәһимдил вә садиқ баш
каһин болуши үчүн, хәлиқниң гуналириниң
кәчүрүм қурбанлиғини берәлиши үчүн,
У һәр җәһәттин қериндашлириға охшаш
қилиниши керәк еди. 18 Чүнки Өзи
синақларни Өз бешидин кәчүрүп, азап-
оқубәт чәккән болғачқа, У синақларға дуч
кәлгәнләргиму ярдәм берәләйду.

3 Шундақ екән, әй муқәддәс қериндашлар,
әрштин болған чақириққа ортақ несип
болғанлар, өзимиз етирап қилған Расул
вә Баш Қаһин, йәни Әйсаға көңүл қоюп
қараңлар. 2 Худди Муса [пәйғәмбәр]
Худаниң пүтүн аилисидә хизмәт қилғанда
Худаға садиқ болғандәк, уму өзини
тайинлап хизмәткә Қойғучиға садиқ
болди. 3 Лекин өйни бәрпа қилғучи өзи
бәрпа қилған өйдинму артуқ шөһрәткә
сазавәр болғинидәк, Уму Мусадин артуқ
шан-шәрәпкә лайиқтур. 4 Чүнки һәммә
өйниң бәрпа қилғучиси бардур; лекин
пүтүн мәвҗудатниң бәрпа қилғучиси
болса Худадур. 5 Муса болса хизмәткар
салаһийити билән Худаниң пүтүн аилисидә
садиқлиқ билән кейинки ашкарилинидиған
ишларға гувалиқ бериш хизмитини қилған.
6 Лекин Мәсиһ болса Худаниң аилисигә Оғул
салаһийити билән һөкүм сүриду; вә әгәр
биз җасаритимиз вә үмүтүмиздин болған
иптихарлиқни ахирғичә чиң тутсақ, дәрвәқә
Худаниң әшу аилисигә тәвә болған болимиз.
7 Шуңа, [муқәддәс язмиларда] Муқәддәс
Роһниң дегинидәк, Бүгүн, әгәр силәр
[Худаниң] авазини аңлисаңлар, 8 Әйни
чағларда Уни ғәзәпләндүрүп, чөл-баяванда
Уни синиған күнидикидәк, Җүригиңларни
қаттиқ қилмаңлар! 9 Мана шу йәрдә ата-
бовилириңлар Мени синиди, испатлиди
һәм Мениң қилғанлиримни қириқ жил
көрүп кәлгән еди. 10 Мән шу дәвирдин
бизар болуп: — «Булар көңлидә дайим
адашқанлар, Мениң йоллиримни һеч билип
йәтмигән. 11 Шуңа Мән ғәзәплинип қәсәм
ичип: — «Улар Мениң арамлиғимға қәтъий
кирмәйду» дедим». 12 Әнди қериндашлар,
һеч қайсиңларда яман нийәтлик вә
етиқатсиз қәлб болмисун, шундақла униң
мәңгү һаят Худадин йүз өрүмәслигигә көңүл
бөлүңлар; 13 пәқәт «бүгүн»ла болидикән,
һеч қайсиңлар гунаниң498 аздурушлири билән
көңлүңларниң қаттиқлашмаслиғи үчүн
һәр күни бир-бириңларни җекиләңлар.
14 Дәсләптики хатирҗәмлигимизни
ахирғичә чиң тутсақла, дәрвәқә Мәсиһ
билән шерик болған болимиз. 15
Жуқирида ейтилғинидәк: — «Бүгүн, әгәр
силәр [Худаниң] авазини аңлисаңлар,

Әйни чағларда [Уни] ғәзәпләндүргән
күнидикидәк, Жүригиңларни қаттиқ
қилмаңлар!» 16 (Әнди Униң авазини
аңлап туруп, Уни ғәзәпләндүргәнләр
кимләр еди? Муса пәйғәмбәрниң
йетәкчилигидә Мисирдин [қутулуп] чиққан
әшу [Исраилларниң] һәммиси әмәсму? 17 У
қириқ жил кимләргә ғәзәпләнди? Йәнила
шу гуна өткүзүп, жиқилип җәсәтлири
чөлдә қалғанларға әмәсму? 18 Шундақла
У кимләргә Өз арамлиғимға қәтъий
кирмәйсиләр дәп қәсәм қилди? Өзигә итаәт
қилмиғанларни әмәсму? 19 Шуңа булардин
көрүвалалаймизки, уларниң [арамлиққа]
кирмәслиги етиқатсизлиғи түпәйлидин
еди).

4 Әнди Униң арамлиғиға кирип бәһримән
болуш тоғрисидики вәдиси [бизгә]
қалдурулғандин кейин, араңлардики
бирәрсиниңму униң несивисидин чүшүп
келишидин қорқунучта еһтият қилайли.
2 Чүнки хуш хәвәр худди [чөлдики
Исраилларға] аңлитилғандәк бизләргиму
аңлитилди. Лекин уларниң аңлиғанлири
етиқат билән жуғурулмиғанлиқтин, сөз-
каламниң уларға һеч қандақ пайдиси
болмиған еди. 3 Чүнки бу арамлиққа
киргәнләр болса — етиқат қилған бизләрмиз.
Худди Худаниң ейтқинидәк: «Шуңа мән
ғәзәплинип қәсәм ичип: — «Улар Мениң
арамлиғимға қәтъий кирмәйду — дегән».
Худаниң әмәллири болса дуния апиридә
болғандила һәммиси тамамланған еди;
4 чүнки яритилишниң йәттинчи күни
һәққидә муқәддәс язмиларниң бир йеридә
мундақ дейилгән: «Йәттинчи күни кәлгәндә,
Худа һәммә әмәллиридин арам алди». 5 Йәнә
келип жуқурида ейтилғандәк Худа: «Улар
Мениң арамлиғимға қәтъий кирмәйду»
дегән еди. 6 Буниңдин көрүнәрликки,
Худаниң арамлиғиға кирәләйдиғанлар
бар, амма униң тоғрисидики хуш хәвәрни
авал аңлиғанлар итаәтсизлик қилғанлиғи
үчүн, униңға кирәлмиди. 7 Шуниң үчүн,
Худа әнә шу [арамлиқ тоғрисида] узақ
вақиттин кейинки мәлум бир күнни
«бүгүн» дәп бекитип, Давут [пәйғәмбәр]
арқилиқ йәнә шундақ ейтқан: — «Бүгүн
униң авазини аңлисаңлар, Жүригиңларни
қаттиқ қилмаңлар!» 8 Әгәр Йәшуа
[пәйғәмбәр] [Исраилларни] арамлиққа
киргүзгән болса еди, Худа кейин йәнә
бир [арамлиқ] күни тоғрилиқ демигән
болатти. 9 Қисқиси, шабат күнидики бир
арамлиқ Худаниң хәлқини күтмәктә. 10
Чүнки Худаниң арамлиғиға киргүчиләр
худди Худа «Өз әмәл-ишлиридин арам
алған»дәк, өзлириниң ишлиридин арам
алиду. 11 Шуңа һеч қайсимизниң әнә
шу [Исраиллардәк] итаәтсизлик қилған
һалитидә жиқилип чүшмәслиги үчүн, һәр
биримиз бу арамлиққа киришкә интиләйли.
12 Чүнки Худаниң сөз-калами җанлиқтур
вә күчкә егидур, һәтта җан билән роһни,
илик билән боғумларни бир-биридин
айриветәлигидәк дәриҗидә, һәр қандақ
қош бислиқ қиличтин иштиктур, қәлбдики
ой-пикир вә арзу-нийәтләрниң үстидин
һөкүм чиқарғучидур. 13 Униң алдида һеч
қандақ мәвҗудат ғайип әмәстур; бәлки
биздин һесап Алғучиниң көзлири алдида
һәммә иш очуқ-ашкаридур. 14 Шундақ
болған екән, шундақла әрш-асманлардин
өтүп чиққан улуқ Баш Қаһинимиз, йәни
Худаниң Оғли Әйса болған екән, биз етирап
қилған етиқатимизда чиң турайли. 15
Чүнки бизгә тайинланған баш каһинимиз
аҗизлиқлиримизға һесдашлиқ қилмиғучи
әмәс, бәлки бизгә охшаш һәр хил аздуруш-
синақларға дуч кәлгән, лекин гуна садир
қилип бақмиғучидур. 16 Шуңа жүригимиз
тоқ һалда рәһим-шәпқәткә еришиш вә
ярдәмгә еһтияҗлиқ вақтимизда шапаәт
тепиш үчүн меһри-шәпқәт [аян қилинғучи]
тәхткә йеқинлишайли.

5 Һәр қетимлиқ баш каһин инсанлар
арисидин таллинип, хәлиққә вакалитән
Худаға хизмәт қилишқа, йәни хәлиқниң
атиған һәдийәлирини вә гуналар үчүн
қилған қурбанлиқлирини Худаға сунушқа
тайинлиниду. 2 Униң һәртәрәпләп
аҗизлиқлири болғачқа, билимсизләр вә

йолдин чәтнигәнләргә мулайимлиқ билән
муамилә қилалайду. 3 Шу ажизлиғи үчүн
у хәлиқниң гуналири һесавиға қурбанлиқ
сунғандәк, өз гуналири үчүнму қурбанлиқ
сунушқа тоғра келиду. 4 Һеч бир киши бу
шәрәплик мәртивини өзлүгидин алмайду,
пәқәт Һарунға охшаш, Худа тәрипидин
чақирилғандила уни алиду. 5 Худди
шуниңдәк Мәсиһму баш каһин мәртивисигә
Өзини улуқлап өзлүгидин еришкән әмәс,
бәлки Уни [улуғлиғучи Худа] Өзи еди; У
Униңға: — «Сән Мениң Оғлумдурсән, бүгүн
Мән Сени туғдурдум» дегән. 6 У [муқәддәс
язмиларниң] йәнә бир йеридә Униңға:
— «Сән әбәдил-әбәткичә Мәлкизәдәкниң
типидики бир каһиндурсән» дегән. (aiōn
g165) 7 [Мәсиһ] йәр йүзидики күнләрдә,
Өзини өлүмдин қутқузувелишқа қадир
Болғучиға қаттиқ нидалар вә көз яшлири
билән дуа-тилавәтләр вә жилинишларни
көтәрди. Униң ихласмәнлигидин дуалири
ижабәт қилинди. 8 Гәрчә У [Худаниң]
Оғли болсиму, азап чекишлири арқилиқ
итаәтмән болушни үгәнди. 9 У мана
мошундақ мукәммәл қилинған болғачқа,
барлиқ Өзигә итаәт қилғучиларға мәңгүлүк
нижатни барлиққа кәлтүргүчи болуп, (aiōnios
g166) 10 Худа тәрипидин «Мәлкизәдәкниң
каһинлиқ түзүми тәртивидә баш каһин»
дәп жакаланди. 11 Бу иш тоғрилиқ
ейтидиған нурғун сөзлиримиз бар, лекин
қулақлириңлар паң болуп кәткәчкә, буларни
силәргә ениқ чүшәндүрүш тәс. 12 Чүнки
силәр аллибурун тәлим бәргүчи болушқа
тегишлик болған чағдиму, әмәлийәттә
силәр йәнила Худаниң сөз-каламиниң
асасий һәқиқәтлириниң немә екәнлигини
башқиларниң яңливаштин үгитишигә
муһтажсиләр; силәргә йирик йемәклик
әмәс, бәлки йәнила сүт керәктур. 13 Чүнки
пәқәт сүт биләнла озуқлинидиғанларниң
бовақтин пәрқи йоқтур, улар һәққанийәт
каламиға пишшиқ болмиған ғоридур, халас.
14 Бирақ йемәклик болса йетилгәнләр, йәни
өз аң-зеһинлирини яхши-яманни пәриқ
етишкә йетилдургәнләр үчүндур.

6

2 Шуниң үчүн, Мәсиһ тоғрисидики
дәсләпки асасий тәлимдә тохтап қалмай,
— йәни қайтидин «өлүк ишлар»дин
товва қилиш вә Худаға етиқат бағлаш,
чөмүлдүрүлүшләр, «қол тәккүзүш»,
өлгәнләрниң тирилдүрүлүши вә мәңгүлүк
һөкүм-сорақ тоғрисидики тәлимләрдин
һул салайли дәп олтармай, мукәммәлликкә
қарап маңайли. (aiōnios g166) 3 Худа халиған
екән, биз шундақ қилимиз. 5 Чүнки әслидә
йорутулуп, әрштики илтипаттин тетиған,
Муқәддәс Роһтин несип болған, Худаниң
сөз-каламиниң яхшилиғини һәм кәлгүси
заманда аян қилинидиған қудрәтләрни һес
қилип баққанлар әгәр йолдин чәтнигән
болса, уларни қайтидин товва қилдуруш
һәргиз мүмкин әмәс. Чүнки улар өз-өзигә
қилип Худаниң Оғлини қайтидин крестләп
рәсва қилмақта. (aiōn g165) 7 Чүнки көп
қетимлап өз үстигә яққан ямғур сүйини
ичкән, өзидә териғучиларға мәнпәәтлик
зираәтләрни өстүрүп бәргән йәр болса
Худадин бәрикәт алмақта. 8 Бирақ тикән
вә қамғақ өстүргән болса, у әрзимәс
болуп, ләнәткә йеқин болуп, ақивити
көйдүрүлүштин ибарәт болиду. 9 Лекин әй
сөйүмлүклирим, гәрчә жуқурики ишларни
тилға алған болсақму, силәрдә буниңдинму
әвзәл ишлар, шундақла нижатлиқниң елип
баридиған ишлири бар дәп қайил болдуқ.
10 Чүнки Худа қилған әмәллириңларни
вә Униң муқәддәс бәндилиригә қилған
вә һазирму қиливатқан хизмитиңлар
арқилиқ Униң нами үчүн көрсәткән
меһир-муһәббитиңларни унтуп қалидиған
адаләтсизләрдин әмәс. 11 Амма силәрниң
үмүтүңларниң толуқ жәзм-хатирҗәмлик
билән болуши үчүн, һәр бириңларниң
ахирғичә шундақ ғәйрәт қилишиңларға
интизармиз; 12 шундақла сөрәлмиләрдин
болмай, бәлки етиқат вә сәвирчанлиқ
арқилиқ Худаниң вәдилиригә варислиқ
қилғанларни үлгә қилидиғанлардин
болғайсиләр. 13 Чүнки Худа Ибраһимға
вәдә қилғанда, Өзидин үстүн туридиған
һеч ким болмиғачқа, Өзи билән қәсәм
қилип: 14 «Саңа чоқум бәхит ата қилимән,

сени чоқум көпәйтип беримән» — деди.
15 Шуниң билән, [Ибраһим] узун вақит
сәвир-тақәт билән күтүп, Худаниң вәдисигә
еришти. 16 Чүнки инсанлар өзлиридин
үстүн туридиған бирини тилға елип
қәсәм қилиду; уларниң арисида қәсәм
испат-тәстиқ һесаплинип, һәр хил талаш-
тартишларға хатимә бериду. 17 Шуниңдәк
Худа, Өз вәдисигә варислиқ қилғанларға Өз
нишан-мәхситиниң өзгәрмәйдиғанлиғини
техиму очуқрақ билдүрүш үчүн, қәсәм
қилип вәдә бәрди. 18 Шуниң билән
қәтъий өзгәрмәс икки иш арқилиқ, көз
алдимизда қоюлған үмүтни чиң тутуш
үчүн [һалакәттин] өзимизни қачуруп уни
башпанаһ қилған бизләр күчлүк риғбәт-
илһамға еришәләймиз (бу икки иштa
Худаниң ялған ейтиши қәтъий мүмкин
әмәс, әлвәттә). 19 Бу үмүт җенимизға чиң
бағланған кемә ләңгиридәк шүбһисиз һәм
мустәһкәм болуп, [әрштики] ибадәтханиниң
[ички] пәрдисидин өтүп бизни шу йәргә
туташтуриду. 20 У йәргә биз үчүн йол ечип
маңғучи Әйса биздин авал киргән болуп,
Мәлкизәдәкниң каһинлиқ түзүми тәртивидә
мәңгүлүк тайинланған Баш Каһин болди.
(aiōn g165)

7 Чүнки бу Мәлкизәдәк Салем шәһириниң
падишаси, шундақла Әң Алий Болғучи
Худаниң каһини болуп, Ибраһим
падишаларни йеңип җәңдин қайтқанда,
униң алдиға чиққан вә униңға бәхит
тилигән еди. 2 Ибраһим болса еришкән
барлиқ [олҗисиниң] ондин бир үлүшини
униңға атиған еди. [Мәлкизәдәк дегән
исимниң] биринчи мәнаси «һәққанийәт
падишаси» дегәнликтур; униң йәнә
бир нами «Салемниң падишаси» болуп,
буниң мәнаси «аманлиқ падишаси»
дегәнликтур; 3 униң атиси йоқ, аниси йоқ,
нәсәбнамиси йоқ, күнлириниң башлиниши
вә һаятиниң ахирлишиши йоқтур, бәлки у
Худаниң Оғлиға охшаш қилинип, мәңгүлүк
каһин болуп туриду. 4 Әнди қараңлар,
бу Мәлкизәдәк немидегән улуқ адәм-
һә! Һәтта ата-бовилиримизниң чоңи
Ибраһимму олҗисиниң ондин бирини
униңға атиған. 5 Дәрвәқә Лавийниң
әвлатлиридин каһинлиқни зиммисигә
алғанлар Тәврат қануни бойичә хәлиқтин,
йәни өз қериндашлиридин Ибраһимниң
пуштидин болғиниға қаримай тапқининиң
ондин бир үлүшини жиғиши әмир қилинған.
6 Лекин буларниң қәбилә-уруғидин
болмиған Мәлкизәдәк болса Ибраһимдин
«ондин бир үлүши»ни қобул қилған андин
Худаниң вәдилиригә егә болғучи Ибраһимға
бәхит тилигән. 7 Шүбһисизки, бәхит
тилигүчи бәхиткә еришкүчидин үстүндур.
8 Бу йәрдики «ондин бир үлүш»ни қобул
қилғучилар өлидиған адәмләрдиндур;
у йәрдики «ондин бир үлүш»ни қобул
қилғучи тоғрисида [муқәддәс язмиларда]
«У һаят яшиғучи» дәп гувалиқ берилгәндур.
9 Һәтта мундақ дейишкә болидуки, ондин
бир үлүшни алидиған Лавийму [әҗдати]
Ибраһим арқилиқ [Мәлкизәдәккә] ондин
бир үлүшни бәргән. 10 Чүнки Мәлкизәдәк
Ибраһимни қарши алғанда, Лавийни
[кәлгүсидики пушти болуш сүпитидә]
йәнила Ибраһимниң тенидә еди, дәп
һесаплашқа болиду. 11 Әнди Лавий
қәбилисиниң каһинлиқ түзүми арқилиқ
мукәммәл һәққанийлиқ келәләйдиған
болса (чүнки шу түзүмгә асаслинип
Тәврат қануни Исраил хәлқигә чүшүрүлгән
еди), кейинки вақитларда Һаруниниң
каһинлиқ түзүми бойичә әмәс, бәлки
Мәлкизәдәкниң каһинлиқ түзүми бойичә
башқа бир каһинниң чиқишиниң немә
һаҗити болатти? 12 Әнди каһинлиқ түзүми
өзгәртилгән болса, униңға [мунасивәтлик]
қанун-түзүмму өзгәртилишкә тоғра келиду.
13 Чүнки бу ейтиливатқан сөзләр қаритилған
зат болса башқа бир қәбилидин болуп, бу
қәбилидин һеч ким қурбангаһта хизмәттә
болуп бақмиған. 14 Чүнки Рәббимизниң
Йәһуда қәбилисидин чиққанлиғи ениқ;
Муса бу қәбилә тоғрисида каһинлиққа
мунасивәтлик һеч бир нәрсә демигән еди.
15 Әнди Мәлкизәдәктәк башқа бир каһин
чиққан болуп, бу өзгириш мунулардин
техиму рошән болиду; 16 униң [каһинлиққа]

тайинлиниши әт егилиригә бағлиқ әмир
билән әмәс, бәлки пүтмәс-түгимәс һаятниң
қудритидин болғандур. 17 Чүнки бу
һәқтә [муқәддәс язмиларда]: «Сән әбәдил-
әбәткичә Мәлкизәдәкниң типидики бир
каһиндурсән» дәп гувалиқ берилгән. (aiōn
g165) 18 Чүнки алдинқи әмир-түзүм ажизлиғи
вә үнүмсизлиги түпәйлидин күчидин
қалдурулған 19 (— чүнки Тәврат қануни
һеч ишни камаләткә йәткүзәлмиди). Униң
орниға бизни Худаға йеқинлаштуридиған,
униңдин әвзәл үмүт елип келинди. 21 Униң
үстигә, бу иш [Худаниң] қәсими билән
капаләткә егә болмай қалмиди (илгири
өткән каһинлар [Худаниң] қәсимисиз каһин
болған еди; лекин, Әйса болса Өзигә: —
«Пәрвәрдигар шундақ қәсәм ичти, һәм
һәргиз буниңдин янмайду: — «Сән әбәдил-
әбәткичә каһиндурсән»» Дегүчиниң қәсими
билән каһин болди). (aiōn g165) 22 Әнди Әйса
шундақ улуқ иш билән әвзәл бир әһдиниң
кепили қилинди. 23 Йәнә келип, илгири
өткән каһинлар көп болуши керәк еди;
чүнки уларниң [һәр бири] өлүм түпәйлидин
вәзиписини давамлаштуралмай қалған.
24 Лекин [Әйса] мәңгүгә турғачқа, Униң
каһинлиғи һәргиз өзгәртилмәстур. (aiōn g165)
25 Шу сәвәптин, У Өзи арқилиқ Худаниң
алдиға кәлгәнләрни үзүл-кесил қутқузушқа
қадир; чүнки У улар үчүн Худаға муражиәт
қилишқа мәңгү һаяттур. 26 Мошундақ бир
баш каһин дәл бизниң һажитимиздин
чиқидиған — муқәддәс, әйипсиз, ғубарсиз,
гунакарлардин нери қилинған, әршләрдин
жуқури елип көтирилгән каһиндур. 27
У әшу баш каһинлардәк һәр күни алди
билән өз гуналири үчүн, андин хәлиқниң
гуналири үчүн қурбанлиқ сунушқа муһтаж
әмәс. Чүнки У Өзини қурбанлиқ сүпитидә
сунғанда, һәммәйлән үчүн буни бир йолила
ада қилди. 28 Чүнки Тәврат қануни ажиз
бәндә болған инсанларни баш каһин қилип
тайинлайду, лекин Тәврат қанунидин кейин
кәлгән Худаниң қәсәм-калами мәңгүгә
камаләткә йәткүзүлгән Оғулни баш каһин
қилип тайинлиди. (aiōn g165)

8 Ейтқанлиримизниң баш нуқтиси
шуки: Әрштики улуқ Болғучиниң
тәхтиниң оң тәрипидә олтарған шундақ
бир Баш Каһинимиз бар. 2 У муқәддәс
жайларда, шундақла инсан әмәс,
бәлки Пәрвәрдигар тиккән һәқиқий
ибадәт чедириниң һәммисидә каһинлиқ
хизмитини қилғучидур. 3 Һәр бир баш
каһин һәдийә һәм қурбанлиқлар сунуш
үчүн тайинлиниду. Шуниң үчүн, [бизниң бу
баш каһинимизниңму] бирәр сунидиғини
болуш керәк еди. 4 Дәрвәқә әгәр У йәр
йүзидә болсиди, һәргиз каһин болмайтти;
чүнки бу йәрдә Тәврат қанун-түзүми
бойичә һәдийә сунидиған каһинлар
аллибурунла бардур 5 (бу [каһинлар]
хизмәт қилидиған [ибадәт чедири] пәқәтла
әрштики ишларниң көчүрүлмиси вә
көләңгисидур. Муса дәл бу ибадәт чедирини
қурушқа башлиғанда, Худаниң вәһийси
униңға келип: «Еһтият қилғинки, буларниң
һәммисини саңа тағда көрситилгән өрнәк
бойичә ясиғин» дәп агаһландурған). 6 Лекин
һазир У ([кона әһдигә аит] вәдиләрдин
әвзәл вәдиләр үстигә бекитилгәч) техиму
яхши бир әһдиниң васитичиси болғачқа,
Униңға берилгән каһинлиқ хизмити башқа
каһинларниңкидин шунчә әвзәл туриду. 7
Әгәр шу дәсләпки әһдә кәм-күтисиз болса
еди, кейинкиси үчүн орун издәшниң һеч
қандақ һажити болмиған болатти. 8 Лекин,
Худа кона әһдини йетәрсиз дәп қарап,
[Исраилларға] мундақ дегән: — «Мана, шу
күнләр келидуки, — дәйду Пәрвәрдигар,
— Мән Исраил жәмәти вә Йәһуда жәмәти
үчүн йеңи бир әһдини әмәлгә ашуримән.
9 Бу әһдә уларниң ата-бовилири билән
түзгән әһдигә охшимайду; шу әһдини Мән
ата-бовилирини қолидин тутуп Мисирдин
қутқузуп йетәклигинимдә улар билән
түзгән едим; чүнки улар Мән билән
түзүшкән әһдәмдә турмиди, мән улардин
нәзиримни йөткидим, — дәйду Пәрвәрдигар.
10 Чүнки шу күнләрдин кейин, Мениң
Исраил жәмәти билән түзидиған әһдәм мана
шуки: — «Мән Өз тәврат-қанунлиримни
уларниң зеһин-әқлигә салимән, һәмдә

уларниң қәлбигиму пүтимән; Мән уларниң
Худаси болимән, уларму Мениң хәлқим
болиду. 11 Шундин башлап һеч ким
өз жутдишиға, яки өз қериндишиға: —
«Пәрвәрдигарни тонуғин» дәп үгитишиниң
һажити қалмайду; чүнки уларниң һәммиси,
әң кичигидин чоңиғичә Мени билип
болған болиду; 12 чүнки мән уларниң
қәбиһликлиригә рәһим қилимән һәмдә
уларниң гуналири вә итаәтсизлигирини
мәңгүгә есимдин чиқириветимән». 13
Әнди Худаниң бу әһдини «йеңи» дейиши
бурунқисини «кона» дегәнлигидур; әнди
вақти өткән, конириған иш болса узун
өтмәй йоқилиду.

9 Биринчи әһдидә мунасивәтлик ибадәт
бәлгүлимилири вә йәр йүзигә тәвә болған
бир муқәддәс ибадәт җайи бар еди. 2
Буниңға бир ибадәт чедири тикилгән еди;
униң муқәддәс җай дәп аталған биринчи
бөлүмидә чирақдан, ширә һәм ширә үстидә
рәтләнгән нанлар болатти. 3 Униң иккинчи,
[йәни ички] пәрдисиниң кәйнидә әң
муқәддәс җай дәп аталған йәнә бир чедир
бөлүми бар еди. 4 Шу йәргә тәвә болған
алтун хушбуйгаһ вә пүтүнләй алтун билән
қапланған әһдә сандуғи бар еди. Сандуқниң
ичидә алтундин ясалған, манна селинған
комзәк, Һаронниң бих сүргән һасиси вә
икки әһдә [таш] тахтиси бар еди. 5 [Сандуқ]
үстидики «кафарәт тәхти»ниң үстигә шан-
шәрәплик «керуб»лар орнитилған болуп,
қанатлири билән уни йепип туратти. Әнди
булар тоғрилиқ тәпсилий тохтилишниң
һазир вақти әмәс. 6 Бу нәрсиләр мана
шундақ орунлаштурулғандин кейинла,
каһинлар чедирниң биринчи бөлүмигә
[(йәни «муқәддәс җай»ға)] һәрдайим
кирип, ибадәт хизмитини қилиду. 7
Бирақ, [«әң муқәддәс җай» дәп аталған]
иккинчи бөлүмгә пәқәт баш каһин жилда
бир қетимла кириду. Каһин у йәргә
өз гуналири вә хәлиқниң наданлиқтин
өткүзгән гуналири үчүн аталған [қурбанлиқ]
қенини алмай кирмәйду. 8 Бу ишлар
арқилиқ Муқәддәс Роһ шуни көрситип
бәрмәктики, бу биринчи ибадәт чедиридики
түзүм инавәтлик болуп турсила, әң муқәддәс
җайға баридиған йол йәнила ечилмайду.
9 Мана булар рәсимдәк һазирқи заманни
рошәнләштүридиған бир хил образ, халас.
Буниңдин шуни көрүвелишқа болидуки,
бу чедирда сунулидиған һәдийә вә
қурбанлиқлар ибадәт қилғучини вижданида
пак-камил қилалмайду. 10 Улар пәқәт йемәк-
ичмәкләр вә бойини суға селишниң түрлүк
рәсмийәтлиригә бағлиқ болуп, [қанун-
түзүм] түзүтүлүш вақти кәлгичилик күчкә
егә қилинған, инсанларниң әтлиригила
бағлиқ болған бәлгүлимә-низамлардур. 11
Лекин Мәсиһ болса кәлгүсидики карамәт
яхши ишларни елип барғучи баш каһин
болуп, адәм қоли билән ясалмиған, бу
дунияға мәнсуп болмиған, техиму улуқ
вә техиму мукәммәл ибадәт чедириға
кирди; 12 өшкә яки мозайларниң [қурбанлиқ]
қенини әмәс, бәлки Өзиниң [қурбанлиқ]
қени арқилиқ У (Өзила мәңгүлүк һөрлүк-
ниҗатни егилигән болуп) бир йолила
мәңгүгә әң муқәддәс җайға кирди. (aiōnios
g166) 13 [Кона әһдә дәвридә] өшкә вә
буқиларниң қени һәм инәкниң күллири
напак болғанларниң үстигә сепилсә, уларни
әт җәһәтидин тазилап пак қилған йәрдә,
14 ундақта, мәңгүлүк Роһ арқилиқ өзини
ғубарсиз қурбанлиқ сүпитидә Худаға
атиған Мәсиһниң қени вижданиңларни
өлүк ишлардин пак қилип, бизни мәңгү
һаят Худаға ибадәт қилишқа техиму
йетәклимәмду?! (aiōnios g166) 15 Шуниң
үчүн у йеңи әһдиниң васитичисидур.
Буниң билән (инсанларниң авалқи әһдә
астида садир қилған итаәтсизликлири
үчүн азатлиқ бәдили сүпитидә шундақ
бир өлүм болған екән) Худа тәрипидин
чақирилғанлар вәдә қилинған мәңгүлүк
мирасқа еришәләйду. (aiōnios g166) 16 Әгәр
вәсийәт қалдурулса, вәсийәт қалдурғучиниң
өлүши тәстиқланғичә, вәсийәт күчкә егә
болмайду. 17 Чүнки вәсийәт пәқәт өлүмдин
кейин күчкә егә болиду. Вәсийәт қалдурғучи
һаятла болса, вәсийитиниң һеч қандақ
күчи болмайду. 18 Шуниңға охшаш,

дәсләпки әһдиму қан еқитилғандила, андин
күчкә егә болған. 19 Чүнки Муса Тәврат
қануни бойичә һәр бир әмрини пүтүн
хәлиққә уқтурғандин кейин, мозай вә
өшкиләрниң суға арилаштурулған қенини
қизил жуң жипта бағланған зофа билән
қанун дәстуриға вә пүтүн хәлиққә сепип,
уларға: 20 «Мана, бу Худа силәрниң
әмәл қилишиңларға әмир қилған әһдиниң
қенидур» — деди. 21 У йәнә охшаш йолда
ибадәт чедириға вә чедирдики ибадәткә
мунасивәтлик пүткүл сайманларниң үстигә
қан сәпти. 22 Дәрвәқә, Тәврат қануни бойичә
һәммә нәрсә дегидәк қан билән паклиниду;
[қурбанлиқ] қени төкүлмигичә, гуналар
кәчүрүм қилинмайду. 23 Хош, әрштикигә
тәқлид қилип ясалған бу буюмлар мошундақ
[қурбанлиқлар] билән паклиниши керәк еди.
Бирақ әрштики нәрсиләрниң өзи булардин
есил қурбанлиқлар билән паклиниши
керәк. 24 Чүнки Мәсиһ әрштики һәқиқий
ибадәт җайиға тәқлид қилинған, адәм
қоли билән ясалған муқәддәс җайға әмәс,
бәлки Худаниң һозурида бизгә вәкиллик
қилип һазир болуш үчүн әршниң өзигә
кирип болди. 25 [Йәр йүзидики] баш
каһинниң жилмужил өз қенини әмәс,
бәлки [қурбанлиқларниң] қенини елип,
әң муқәддәс җайға қайта-қайта кирип
турғинидәк, у қурбанлиқ сүпитидә өзини
қайта-қайта аташ үчүн киргини йоқ. 26
Әгәр шундақ қилишниң зөрүрийити болған
болса, дуния апиридә болғандин бери Униң
қайта-қайта азап чекишигә тоғра келәтти.
Лекин У мана заманларниң ахирида гунани
йоқ қилиш үчүн, бир йолила Өзини қурбан
қилишқа оттуриға чиқти. (aiōn g165) 27 Һәммә
адәмниң бир қетим өлүши вә өлгәндин
кейин сораққа тартилиши бекитилгәнгә
охшаш, 28 Мәсиһму нурғун кишиләрниң
гуналирини Өз үстигә елиш үчүн бирла
қетим қурбанлиқ сүпитидә сунулғандин
кейин, Өзини тәлпүнүп күткәнләргә гунани
йоқ қилған һалда ниҗат кәлтүрүшкә
иккинчи қетим ашкарә болиду.

10 Тәврат қануни кәлгүсидә елип
келинидиған гөзәл ишларниң
өз әйнини әмәс, бәлки уларниң
көләңгисинила сүрәтләп бәргәчкә, у
тәләп қилинған, жилмужил сунулуп
келиватқан охшаш қурбанлиқлар арқилиқ
[Худаға] йеқинлашмақчи болғанларни
һәргизму мукәммәл қилалмайду. 2
Болмиса, мошу қурбанлиқларниң сунулуши
ахирлишатти, чүнки ибадәт қилғучилар
пак қилинип, виҗдани йәнә өз гуналири
түпәйлидин азапланмайтти. 3 Һалбуки,
мошу қурбанлиқлар жилмужил өз
гуналирини өзлиригә әслитип туриду. 4
Чүнки буқа вә өшкиләрниң қени гуналарни
һәргиз елип ташлалмайду. 5 Шуниң
үчүн, У дунияға кәлгәндә мундақ дегән:
— «Нә қурбанлиқ, нә атиған ашлиқ
һәдийәлири болса Сениң тәләп-арзуюң
әмәс, Бирақ Сән Мән үчүн бир тән тәйярлап
бәрдиң; 6 Нә көйдүрмә қурбанлиқлар,
нә гуна қурбанлиғидинму сөйүнмидиң;
7 Шуңа җавап бәрдимки — «Мана Мән
кәлдим! — Қанун дәстуруңда Мән тоғрилиқ
пүтүлгәндәк — И Худа, ирадәңни әмәлгә
ашуруш үчүн кәлдим». 8 У жуқурида:
«Нә қурбанлиқ, нә ашлиқ һәдийәлири, нә
көйдүрмә қурбанлиқлар нә гунани тилигүчи
қурбанлиқлар Сениң тәләп-арзуюң әмәс, Сән
улардинму сөйүнмидиң» (бу қурбанлиқлар
Тәврат қанунининң тәливи бойичә сунулуши
керәк еди) дегинидин кейин 9 йәнә: «Сениң
ирадәңни әмәлгә ашуруш үчүн кәлдим»
дегән. Демәк, [Худа] кейинкисини күчкә
егә қилиш үчүн, алдинқисини әмәлдин
қалдуриду. 10 Худаниң бу ирадиси бойичә
Әйса Мәсиһниң тениниң бир йолила қурбан
қилиниши арқилиқ биз гунадин паклинип,
[Худаға] аталдуқ. 11 Һәр каһин һәр күни
ибадәт хизмитидә туриду, шундақла
гуналарни һәргиз сақит қилалмайдиған
охшаш хилдики қурбанлиқларни [Худаға]
қайта-қайта сунуду. 12 Бирақ, бу [каһин]
болса гуналар үчүн бирла қетимлиқ мәңгү
инавәтлик бир қурбанлиқни сунғандин
кейин, Худаниң оң йенида олтарди; 13 У
шу йәрдә «дүшмәнлири Өз айиғи астида

тәхтипәр қилинғичә» күтиду. 14 У мошу
бирла қурбанлиқ билән Худаға атап
пак-муқәддәс қилинғанларни мәңгүгә
мукәммәл қилди. 15 [Муқәддәс язмиларда]
[пүтүлгәндәк], Муқәддәс Роһму бу һәқтә
бизгә гувалиқ бериду. Чүнки У авал:
— 16 «У күнләрдин кейин, Мениң улар
билән түзидиған әһдәм мана шуки, дәйду
Пәрвәрдигар; Мән Өз тәврат-қанунлиримни
уларниң зеһин-әқлигиму салимән, һәмдә
уларниң қәлбигиму пүтимән» дегәндин
кейин, У йәнә: — 17 «Уларниң гуналири
вә итаәтсизлигирини мәңгүгә есимдин
чиқириветимән» — дегән. 18 Әнди шу йолда
гуналар кәчүрүм қилинған екән, гуналар
үчүн қурбанлиқ қилишниң һаҗитиму
қалмайду. 19 Шуниң үчүн, әй қериндашлар,
Әйсаниң қени арқилиқ әң муқәддәс җайға
киришкә җүръәтлик болуп, 20 (У бизгә
ечип бәргән, ибадәтханиниң пәрдисидин
(йәни, Униң әт-тенидин) өтидиған шу
җипйеңи, һаятлиқ йоли билән) 21 шундақла
Худаниң аилисини башқуридиған бизниң
улуқ каһинимиз болғанлиғи билән, 22
диллиримиз виждандики булғунушлардин
сепилиш билән пакланған вә бәдинимиз
сап су билән жуюлғандәк тазиланған һалда
етиқатниң толуқ җәзм-хатирҗәмлиги вә
сәмимий қәлб билән Худаға йеқинлишайли!
23 Әнди етирап қилған үмүтүмиздә
тәврәнмәй чиң турайли (чүнки вәдә
Бәргүчи болса сөзидә турғучидур) 24
вә меһир-муһәббәт көрситиш вә гөзәл
иш қилишқа бир-биримизни қандақ
қозғаш вә риғбәтләндүрүшни ойлайли. 25
Бәзиләр адәт қиливалғандәк, җамаәттә
җәм болуштин баш тартмайли, бәлки бир-
биримизни җекиләп-илһамландурайли;
болупму шу күниниң йеқинлашқанлиғини
байқиғиниңларда, техиму шундақ қилайли.
26 Һәқиқәтни тонушқа несип болғандин
кейин, йәнила қәстән гуна өткүзүвәрсәк,
у чағда гуналар үчүн сунулидиған башқа
бир қурбанлиқ болмас, 27 бәлки бизгә
қалидиғини пәқәт сорақ, шундақла
Худа билән қаршилишидиғанларни йәп
түгитишкә тәйяр туридиған ялқунлуқ
отни қорқунуч ичидә күтүшла, халас. 28
Әнди Мусаға чүшүрүлгән Тәврат қанунини
көзгә илмиған һәр қандақ киши икки яки
үч гувачиниң испати болса, кәңчилик
қилинмайла өлтүрүләтти. 29 Ундақта,
бир киши Худаниң Оғлини дәпсәндә
қилса, Худаниң әһдисиниң қениға, йәни
өзини пак қилған қанға напак дәп қариса,
шәпқәт қилғучи Роһни һақарәт қилса,
буниңдин техиму еғир җазаға лайиқ
һесаплиниду, дәп ойлимамсиләр? 30 Чүнки
[Тәвратта] «Интиқам Мениңкидур, кишиниң
қилмишлирини өз бешиға өзүм яндуримән,
дәйду Пәрвәрдигар» вә «Пәрвәрдигар
Өз хәлқини сораққа тартиду» дегүчини
билимиз. 31 Мәңгү һаят Худаниң қоллириға
чүшүп җазалиниш нәқәдәр дәһшәтлик иш-
һә! 32 Әнди силәр йорутулуштин кейин, азап-
оқубәтлик, қаттиқ күрәшләргә бәрдашлиқ
бәргән әшу бурунқи күнләрни есиңларда
тутуңлар. 33 Бәзи вақитларда рәсва қилинип
һақарәтләш вә харлинишларға учридиңлар
вә бәзи вақитларда мошундақ муамилиләргә
учриғанларға дәрддаш болдуңлар. 34
Чүнки силәр һәм мәһбусларниң дәрдигә
ортақ болдуңлар һәм мал-мүлкүңлар
буланғандиму, кәлгүсидә техиму есил һәм
йоқап кәтмәйдиған бақий тәәллуқатқа егә
болидиғанлиғиңларни билгәчкә, хошаллиқ
билән бу ишни қобул қилдиңлар. 35
Шуниң үчүн, җасаритиңларни йоқатмаңлар,
униңдин интайин зор инъам болиду. 36
Чүнки Худаниң ирадисигә әмәл қилип,
Униң вәдә қилғиниға муйәссәр болуш үчүн,
сәвир-чидам қилишиңларға тоғра келиду.
37 Чүнки [муқәддәс язмиларда] [Худа]
мундақ дегән: — «Пәқәт азғинә вақиттин
кейинла», «Кәлгүчи дәрвәқә йетип келиду,
У кечикмәйду. 38 Бирақ һәққаний болғучи
етиқат билән яшайду; Лекин у кәйнигә
чекинсә, Җеним униңдин сөйүнмәйду». 39
Һалбуки, биз болсақ кәйнигә чекинип һалак
болидиғанлардин әмәс, бәлки етиқат билән
өз җенимизни егилигәнләрдиндурмиз.

11 Етиқат болса үмүт қилған
ишларниң реаллиқтики ипадиси вә

көрүнмәйдиған шәйиләрниң дәлилидур. 2
Чүнки бурунқи мөтивәрлиримиз қедимдә
мана шу етиқат билән [Худадин кәлгән]
яхши гуваликни алған. 3 Биз етиқат
арқилиқ каинатниң Худаниң сөз-калами
билән орнитилғанлиғини, шундақла биз
көрүватқан мәвҗудатларниң көргили
болидиған шәйиләрдин чиққан әмәслигини
чүшинәләймиз. (aiōn g165) 4 Етиқати болғачқа
Һабил Қабилниңкидинму әвзәл бир
қурбанлиқни Худаға атиған; етиқати
болғачқа Худа униң атиғанлирини тәрипләп,
униңға һәққаний дәп гувалиқ бәрди. Гәрчә
өлгән болсиму, етиқати билән у йәнила
бизгә гәп қилмақта. 5 Етиқати болғачқа,
Һанох өлүмни көрмәйла [әршкә] көтирилди;
Худа уни көтирип елип кәткәчкә, у йәр
йүзидә һеч тепилмиди. Сәвәви у елип
кетилиштин илгири, Худани хурсән қилған
адәм дәп тәриплəнгән еди. 6 Әндиликтә
етиқат болмай туруп, Худани хурсән
қилиш мүмкин әмәс; чүнки Худаниң
алдиға баридиған киши Униң барлиғиға,
шундақла Униң Өзини издигәнләргә әҗрини
қайтурғучи екәнлигигә ишиниши керәк.
7 Етиқати болғачқа, Нуһ техи көрүлүп
бақмиған вақиәләр һәққидә Худа тәрипидин
агаһландурулғанда, ихласмәнлик
қорқунучи билән аилисидикиләрни
қутқузуш үчүн йоған бир кемә ясиди; һәмдә
етиқати арқилиқ шундақ қилип пүткүл
дуниядикиләрниң гуналири үстидин
һөкүм чиқарди, шундақла етиқаттин
болған һәққанийлиққа мирасхор болди.
8 Етиқати болғачқа, Худа Ибраһимни
униңға мирас сүпитидә бәрмәкчи болған
зиминға беришқа чақирғанда, у итаәт
қилди; у қәйәргә баридиғанлиғини билмәй
туруп йолға чиқти. 9 Етиқати болғачқа у
вәдә қилинған зиминда, худди яқа жутта
турғандәк мусапир болуп чедирларни макан
қилип яшиди. Худаниң униңға қилған
вәдисиниң ортақ мирасхорлири болған
Исһақ вә Яқупларму униң билән биргә
шуниңға охшаш яшиди. 10 Ибраһимниң
шундақ қилишидики сәвәп, у һуллири
мустәһкәм болған шәһәрни күткән еди;
шәһәрниң лайиһилигүчи һәм қурғучиси
Худа Өзидур. 11 Етиқати болғачқа Сараһ
гәрчә яшинип қалған, туғут йешидин өткән
болсиму, һамилдар болуш иқтидариға
егә болди; чүнки у вәдә қилған Худани
ишәшлик дәп қарайтти. 12 Буниң билән
бирла адәмдин, йәни өлгән адәмдәк болуп
қалған бир адәмдин асмандики юлтузлардәк
көп, деңиз саһилидики қумдәк сансиз
әвлатлар барлиққа кәлди. 13 Бу кишиләрниң
һәммиси Худаниң вәдә қилғанлириға
муйәссәр болмай турупла етиқати болған
һалда аләмдин өтти. Бирақ улар һаят
вақтида буларниң кәлгүсидә әмәлгә
ашурулидиғанлиғини жирақтин көрүп,
қучақ ечип хурсәнлик билән күткән вә
өзлирини йәр йүзидә мусапир вә йолучи дәп
ашкарә ейтқан еди. 14 Бу бундақ сөзләрни
қилған кишиләрниң бир вәтәнни тәшна
болуп издәватқанлиғини ениқ ипадиләйду.
15 Дәрвәқә, улар өз жутини сеғинған болса,
қайтип кетиш пурсити чиққан болатти.
16 Лекин улар униңдинму әвзәл, йәни
әрштики бир маканни тәлпүнүп издимәктә.
Шуниң үчүн, Худаниң өзлириниң Худаси
дәп атилишидин номус қилмайду; чүнки
мана, У улар үчүн бир шәһәр һазирлиған.
17 Ибраһим Худа тәрипидин синалғинида,
етиқати болғачқа оғли Исһақни қурбанлиқ
сүпитидә Худаға атиди; гәрчә у Худаниң
вәдилирини, җүмлидин «Сениң намиңни
давамлаштуридиған нәслиң болса Исһақтин
келип чиқиду» дегинини тапшурувалған
болсиму, у йәнила бирдин-бир оғлини
қурбан қилишқа тәйяр турди. 19 Чүнки у
һәтта Исһақ өлгән тәғдирдиму, Худаниң уни
тирилдүрүшкә қадир екәнлигигә ишәнди.
Мундақчә ейтқанда, Исһақни өлүмдин
тирилдүрүлгәндәк қайтидин тапшурувалди.
20 Етиқати болғачқа, Исһақ оғуллири Яқуп
билән Әсавниң кәлгүси ишлириға хәйрлик
тиләп дуа қилди. 21 Етиқати болғачқа,
Яқуп аләмдин өтүш алдида Йүсүпниң икки
оғлиниң һәр бири үчүн хәйрлик дуа қилип,
һасисиға тайинип туруп Худаға сәҗдә
қилди. 22 Етиқати болғачқа, Йүсүп сәкратқа
чүшүп қалғанда, бәни Исраилниң Мисирдин

чиқип кетидиғанлиғини тилға алди
һәмдә өзиниң устиханлири тоғрилиқму
әмир қилди. 23 Етиқати болғачқа, Муса
туғулғанда, униң ата-аниси уни үч ай
йошурди; чүнки улар Мусаниң йеқимлиқ
бир бала екәнлигини көрди, падишаниң
пәрманидинму қорқмиди. 24 Етиқати
болғачқа, Муса чоң болуп улуқ зат
болғандин кейин, «Пирәвниң қизиниң
оғли» дегән атақта туриверишни рәт
қилип, 25 гуна ичидики ләззәтләрдин
вақитлиқ бәһримән болушниң орниға,
Худаниң хәлқи билән биллә азап чекишни
әвзәл көрди. 26 У Мәсиһкә қаритилған
һақарәткә учрашни Мисирниң ғәзнисидики
байлиқларға егә болуштинму әвзәл
билди. Чүнки көзлирини [әрштики]
инъамға тикивататти. 27 Етиқати болғачқа,
у падишаниң ғәзивидинму қорқмай
Мисирдин чиқип кәтти. [Җапа-мушәққәткә]
чидиди, чүнки Көзгә Көрүнмигүчи униң
көзигә көрүнүп турғандәк еди. 28 Етиқати
болғачқа, у «тунҗа оғлиниң җенини алғучи»
[пәриштиниң] [Исраилларға] тәгмәслиги
үчүн [тунҗи] «өтүп кетиш» һейтини
өткүзүп, шуниңға мунасивәтлик қанни
[буйрулғини бойичә] сепип-сүркиди. 29
Етиқати болғачқа, [Исраиллар] Қизил
деңиздин худди қуруқлуқта маңғандәк
меңип өтти. Бирақ [уларни қоғлап кәлгән]
Мисирлиқлар өтмәкчи болғанда суға
ғәриқ болди. 30 Етиқати болғачқа, хәлиқ
йәттә күн Йерихо шәһириниң сепилини
айланғандин кейин сепил өрүлди. 31
Етиқати болғачқа, паһишә аял Раһаб Исраил
чарлиғучилирини достларчә күтүвалғачқа,
итаәтсизләр [болған өз шәһиридикиләр]
билән бирликтә һалак болмиди. 32 Мән йәнә
немишкә сөзләп олтирай? Гидеон, Барақ,
Шимшон, Йәфтаһ, Давут, Самуил вә қалған
башқа пәйғәмбәрләр тоғрисида ейтип
кәлсәм вақит йәтмәйду. 33 Улар етиқати
билән әлләрниң үстидин ғалип кәлди,
адаләт жүргүзди, [Худа] вәдә қилғанларға
еришти, ширларниң ағзилирини етип
қойди, 34 дәһшәтлик отниң ялқунини
өчүрди, қиличниң тиғидин қечип қутулди,
аҗизлиқтин күчәйди, җәңләрдә батурлуқ
көрсәтти, ят әлләрниң қошунлирини
тери-пирәң қилди. 35 [Етиқати болғачқа],
аяллар өлгән уруқ-туққанлирини өлүмдин
тирилдүргүзүп қайтурувалди; бирақ
башқилар кәлгүсидә техиму яхши һалда
өлүмдин тириләйли дәп, қутулуш йолини
рәт қилип қийинилишқа бәрдашлиқ
бәрди. 36 Йәнә бәзиләр синилип хар-
мәсқириләргә учрап қамчиланди, бәзиләр
һәтта кишәнлинип зинданға ташланди;
37 улар чалма-кесәк қилип өлтүрүлди,
һәрә билән һәрилинип парчиланди,
синақларни бешидин өткүзди, қиличлинип
өлтүрүлди; улар қой-өшкә терилирини
йепинча қилған һалда сәрсан болуп жүрди,
намратлиқта яшиди, қийин-қистаққа
учриди, хорланди 38 (улар бу дунияға зайә
кәткән еди), чөлләрдә, тағларда, өңкүрләрдә
вә гәмиләрдә сәргәрдан болуп жүрди. 39
Буларниң һәммиси етиқати билән Худаниң
Өз гувайи билән тәрипләнгән болсиму,
Худаниң вәдә қилғиниға әйни бойичә
еришкини йоқ. 40 Әндиликтә Худа бизләр
үчүн техиму әвзәл бир нишан-мәхсәтни
бекиткән болуп, улар бизсиз камаләткә
йәткүзүлмәйду.

12 Әнди әтирапимизда гувачилар шунчә
чоң булуттәк бизни орувалғачқа,
һәр хил еғир жүк һәм бизгә асанла
чирмишивалидиған гунани чөрүп ташлап,
алдимизға қоюлған жүгүрүш йолини
чидамлиқ билән бесип жүгүрәйли;
буниңда көзимизни етиқатимизниң Йол
Башлиғучиси вә Такамуллаштурғучиси
болған Әйсаға тикәйли. У Өзини күткән
хошаллиқ үчүн кресттики азапқа бәрдашлиқ
бәрди һәм униңда болған һақарәткә
писәнт қилмиди. Шуниң билән У Худаниң
тәхтиниң оң тәрипидә олтарғузулди. 3
Көңлүңләрниң һерип совуп кәтмәслиги
үчүн, гунакарларниң шунчә қаттиқ
хорлашлириға бәрдашлиқ Бәргүчини
көңүл қоюп ойлаңлар. 4 Гунаға қарши
күрәшләрдә техи қан аққузуш дәриҗисигә
берип йәтмидиңлар. 5 Худаниң силәргә Өз

пәрзәнтлирим дәп җекиләйдиған [муқәддәс
язмилардики] муну сөзлирини унтудуңлар:
— «И оғлум, Пәрвәрдигарниң тәрбийисигә
сәл қарима, Әйипләнгиниңдә көңлүң
совуп кәтмисун, 6 Чүнки Пәрвәрдигар
сөйгинигә тәрбийә бериду, Мениң оғлум
дәп қобул қилғанларниң һәммисини
дәрриләйду». 7 Азап чәккиниңларни
Худаниң тәрбийиси дәп билип, униңға
бәрдашлиқ бериңлар. Чүнки силәрниң
тәрбийә елишиңларниң өзи Худаниң
силәрни оғлум дәп муамилә қилғанлиғини
көрситиду. Қайси пәрзәнт атиси тәрипидин
тәрбийиләнмәйду? 8 Әнди [Худаниң]
тәрбийилишидә һәр бир пәрзәнтиниң
өз үлүши бар; лекин бу иш силәрдә
кам болса һәқиқий оғуллиридин әмәс,
бәлки һарамдин болған пәрзәнти болуп
чиқисиләр. 9 Униң үстигә һәммимизниң
өзимизгә тәрбийә бәргән әт җәһәттики
атилиримиз бар, биз уларниму һөрмәтләп
кәлдуқ. Шундақ екән, роһларниң атисиға
техиму итаәт қилмамдуқ? Шундақта
һаятимиз яшнимамду? 10 Әт җәһәттики
атилиримиз бәрһәқ пәқәт өзи мувапиқ
көргән йол бойичә азғинә вақит бизни
тәрбийилигән. Лекин У болса бизгә
пайдилиқ болсун дәп, пак-муқәддәслигидин
муйәссәр болушимиз үчүн тәрбийиләйду.
11 Әнди қаттиқ тәрбийә берилгән вақтида
адәмни хуш қилмайду, әксичә адәмни
қайғуға чөмдүриду; бирақ буниң билән
түзәлгәнләргә у кейин һәққанийлиқтин
чиққан тинич-хатирҗәмликниң мевисини
бериду. 12 Шуниң үчүн, «Телип саңгилиған
қолуңларни, зәиплишип кәткән тизиңларни
руслаңлар» 13 вә «ақсақ»ларниң пүкүлүп
қалмай, бәлки шипа тепиши үчүн
путлириңларни түз йолларда маңдуруңлар.
14 Барлиқ кишиләр билән енақ өтүшкә вә пак-
муқәддәс яшашқа интилиңлар; муқәддәс
болмиған киши һәргиз Рәбни көрәлмәйду.
15 Ойғақ туруңларки, һеч ким Худаниң
меһри-шәпқитидин мәһрум қалмисун;
араңларда силәргә иш тапқузуп силәрни
көйдүридиған, шундақла көп адәмләрни
булғап напак болушқа сәвәп болидиған
бирәр өч-адавәт йилтизи үнмисун. 16
Араңларда һеч бир бузуқлуқ қилғучи яки
өзиниң тунҗа оғуллуқ һоқуқини бир вах
тамаққа сетивәткән Әсавдәк ихлассиз киши
болмисун. 17 Чүнки силәргә мәлумки,
Әсав кейин [атисиниң] хәйрлик дуасини
елишни ойлиған болсиму, шундақла
униңға интилип көз яшлирини еқитип
ялвурған болсиму, у [бу ишларни орниға]
[кәлтүридиған] товва қилиш йолини
тапалмай, рәт қилинди. 18 Чүнки силәр
қол билән тутқили болидиған, ялқунлап
от йенип туруватқан һәмдә сүрлүк булут,
қараңғулуқ вә қара қуюн қаплиған әшу
тағқа кәлмидиңлар — 19 (у җайда канай
садаси билән сөзлигән аваз йәткүзүлгәндә,
буларни аңлиғанлар: «Бизгә йәнә сөз
қилинмисун!» дәп [Худаға] ялвурушти; 20
чүнки улар қилинған әмирни көтирәлмиди.
«Егәр бу тағқа һәтта бирәр һайванниң айиғи
тәгсиму, чалма-кесәк қилип өлтүрүлсун»
[дәп тапиланған еди]; 21 у көрүнүш шундақ
қорқунучлуқ едики, Мусаму: «Бәк қаттиқ
қорқуп ғал-ғал титрәп кәттим» дегән
еди). 22 — Силәр бәлки Зион теғиға, йәни
мәңгү һаят Худаниң шәһири — әрштики
Йерусалимға, түмәнлигән пәриштиләргә,
23 исимлири әрштә пүтүлгән тунҗа
туғулғанларниң һейт-мәрикә хошаллиғида
җәм қилинған җамаитигә, һәммәйләнниң
сорақчиси Худаға, такамуллаштурулған
һәққаний кишиләрниң роһлириға 24 вә
йеңи әһдиниң васитичиси Әйсаға, шундақла
һәм Униң сепилгән қениға кәлдиңлар. Бу
қан Һабилниңкидин әвзәл сөз қилиду. 25
Бу сөзни қилғучини рәт қилмаслиғиңлар
үчүн диққәт қилиңлар. Чүнки йәр йүзидә
өзлиригә вәһий йәткүзүп агаһландурғучини
рәт қилғанлар җазадин қечип қутулалмиған
йәрдә, әрштә бизни агаһландурғучидин йүз
өрүсәк, һалимиз техиму шундақ болмамду?
26 Әнди шу чағда Худаниң авази зиминни
тәвритивәткән еди; лекин әнди У: «Өзүм
йәнә бир қетим зиминнила әмәс, асманниму
тәвритимән» дәп вәдә қилди. 27 «Йәнә бир
қетим» дегән бу сөз тәвритилидиғанларниң,
йәни яритилған нәрсиләрниң тәвритилиши

билән йоқитилидиғанлиғини, тәврәткили
болмайдиған нәрсиләрниң мәңгү муқим
болидиғанлиғидин ибарәт мәнини
билдүриду. 28 Шуниң үчүн, тәврәткили
болмайдиған бир падишалиққа муйәссәр
болуп, меһри-шәпқәтни чиң тутуп бу
арқилиқ ихласмәнлик вә әйминиш-
қорқунуч билән Худани хурсән қилидиған
ибадәтләрни қилайли. 29 Чүнки Худайимиз
һәммини йәвәткүчи бир оттур.

13 Араңларда қериндашлиқ меһир-
муһәббәт тохтимисун. 2 Натонуш
кишиләргә меһмандост болушни
унтумаңлар. Чүнки бәзиләр шу йол билән
билмәстин пәриштиләрни меһман қилған.
3 Зинданға ташланғанларни улар билән
биллә [зинданда] зәнҗирләнгәндәк яд
етиңлар. Хорланғанларни өзүңларму
тәндә туруватқан бәндә сүпитидә яд етип
туруңлар. 4 Һәммә адәм никаһқа һөрмәт
қилсун, әр-хотунларниң ятидиған йери
дағсиз болсун; чүнки Худа бузуқчилиқ
қилғучилар вә зина қилғучилардин
һесап алиду. 5 Меңиш-турушуңлар
пулпәрәсликтин халий болсун, бариға
қанаәт қилиңлар. Чүнки Худа мундақ
дегән: «Сәндин әсла айрилмаймән, Сени
әсла ташлимаймән». 6 Шуңа, жүрәклик
билән ейталаймизки, «Пәрвәрдигар
мениң Ярдәмчимдур, һеч қорқмаймән,
Кишиләр мени немә қилалисун?» 7
Силәргә Худаниң сөз-каламини йәткүзгән,
силәрниң йетәкчилириңларни есиңларда
тутуңлар. Уларниң меңиш-турушиниң
мевә-нәтиҗисигә көңүл қоюп қарап,
уларниң етиқатини үлгә қилиңлар: — 8
Әйса Мәсиһ түнүгүн, бүгүн вә әбәдил-
әбәткичә өзгәрмәйду! (aiōn g165) 9 Шуниң
үчүн, һәр хил ғәйрий тәлимләр билән
езиқтурулуп кәтмәңлар; чүнки инсанниң
қәлби [қурбанлиққа хас] йемәкликләр
билән әмәс, бәлки Худаниң меһри-
шәпқити билән қуввәтләндүрүлгини әвзәл.
Чүнки бундақ йемәкликләргә берилип
келиватқанлар улардин һеч қандақ пайда
көргән әмәс. 10 Бизләрниң шундақ бир
қурбангаһимиз барки, ибадәт чедирида
хизмәттә болғанларниң униңдин йейиш
һоқуқи йоқтур. 11 Чүнки гуна тиләш
сүпитидә союлған, қени баш каһин
тәрипидин әң муқәддәс җайға елип
кирилгән қурбанлиқ һайванларниң тени
болса қараргаһниң сиртиға елип чиқилип
көйдүрүләтти. 12 Шуңа Әйсаму Өз қени
билән хәлиқни паклап Худаға аташ үчүн,
шәһәр дәрвазисиниң сиртида азап чекип
өлди. 13 Шундақ екән, бизму қарарагаһниң
сиртиға чиқип, Униң йениға берип, Униңға
қаритилған һақарәткә ортақ бәрдашлиқ
берәйли. 14 Чүнки йәр йүзидә мәңгү
мәвҗут туридиған шәһиримиз йоқ, бәлки
кәлгүсидики шәһәргә интилмәктимиз. 15
Шуңа, Мәсиһ арқилиқ Худаға қурбанлиқ
сүпитидә мәдһийилиримизни тохтавсиз
атайли, йәни өз ләвлиримизниң мевиси
сүпитидә Униң намини етирап қилайли. 16
Әнди хәйр-сахавәт қилишни вә бариңлардин
ортақ тәқсимләшни унтумаңлар. Чүнки
Худа бундақ қурбанлиқлардин хурсән
болиду. 17 Йетәкчилириңларға итаәт
қилип, уларға бойсунуңлар. Чүнки улар өз
хизмитидин Худаға һесап беридиғанлар
болуп, һемишә жениңлардин хәвәр елишқа
ойғақ туриду. Уларниң бу иши қайғу-әләм
билән әмәс (чүнки ундақ болса силәргә
һеч пайда йәткүзүлмәйду) бәлки хошал-
хурамлиқ билән елип берилсун. 18 Биз үчүн
дуа қилип туруңлар; чүнки виждинимизниң
пак екәнлигигә, һәр бир ишларда тоғра
йолда меңишни халайдиғанлиғимизға
қайил қилиндуқ. 19 Йениңларға патрақ
қайтип беришим үчүн, дуа қилишиңларни
алаһидә өтүнимән. 20 Әнди мәңгүлүк
әһдиниң қени билән қой падисиниң
катта падичиси болған Рәббимиз Әйсани
өлүмдин тирилдүргүчи, хатирҗәмликниң
Егиси болған Худа (aiōnios g166) 21 Әйса
Мәсиһ арқилиқ силәргә Өзини хурсән
қилидиған ишларни қилдуруп, силәрни
һәр бир яхши әмәлдә такамуллашуруп
ирадисиниң иҗрачилири қилғай!
Мәсиһкә әбәдил-әбәткичә шан-шәрәп
болғай! Амин! (aiōn g165) 22 Силәрдин

өтүниманки, и қериндашлирим, бу несиһәт сөзүмгә еғир көрмәй қулақ салғайсиләр; силәргә мошунчиликла сөзләрни яздим, халас.
23 Қериндишимиз Тимотийниң зиндандин қоюп берилгәнлигидин хәвәрдар болғайсиләр. Йеқинда йенимға келип қалса, мән силәрни йоқлап барғинимда у мән билән биллә бариду.
24 Барлиқ йетәкчилириңлар вә барлиқ муқәддәс бәндиләргә салам ейтқайсиләр. Италийәдин кәлгәнләр силәргә салам йоллиди.
25 Меһри-шәпқәт һәммиңларға яр болғай! Амин!

Яқуп

1 Худаниң вә Рәббимиз Әйса Мәсиһниң
қули болған мәнки Якуптин тарқақ
туруватқан муһаҗир он икки қәбилигә
салам! 2 И қериндашлирим, һәр қандақ
синақларға дуч кәлсәңлар, буни зор
хошаллиқ дәп билиңлар. 3 Чүнки
силәргә мәлумки, бундақ етиқатиңларниң
синилиши силәрдә сәвир-чидамлиқ
шәкилләндүриду; 4 сәвир-чидамлиқниң
хислити қәлбиңларда туруп шундақ пишип
йетилсунки, шуниң билән силәр пишқан,
мукәммәл вә кәм-кутисиз болисиләр. 5
Бирақ әгәр араңлардики бириси даналиққа
муһтаҗ болса, һәммигә сехийлиқ билән
беридиған шундақла әйиплимәйдиған
Худадин тилисун. Шуниң билән униңға
чоқум ата қилиниду. 6 Бирақ у һеч делиғул
болмай ишәш билән тилисун; чүнки
делиғул киши худди шамалда урулуп
уян-буян йәлпүнгән деңиз долқуниға
охшайду. 7 Ундақ киши Рәбдин бирәр
нәрсигә еришимән, дәп һеч хиял қилмисун;
8 ундақлар үҗмә көңүл болуп, барлиқ
йоллирида тутами йоқ адәмдур. 9
Намрат болған қериндаш өзиниң жуқуриға
көтирилгәнлигигә тәнтәнә қилсун; бай
болған қериндаш болса, өзиниң төвән
қилинғанлиғиға тәнтәнә қилсун, чүнки
у от-чөпләрниң чечәклиридәк тозуп
кетиду. 11 Қуяш чиқип қизиғанда, от-
чөпләрни қурутиду, гүллири тозуп кетиду-
дә, униң гөзәллиги йоқилиду; бай адәмләр
худди шуниңға охшаш, өз һәләкчилигидә
йоқилиду. 12 Синақларға [сәвирчанлиқ
билән] бәрдашлиқ бәргән киши нәқәдәр
бәхитлик-һә! Чүнки у синақтин өткәндин
кейин, [Худа] Өзини сөйгәнләргә вәдә
қилған һаят таҗиға муйәссәр болиду. 13
Адәм аздурулушқа дуч кәлгәндә «Худа
мени аздуруватиду» демисун. Чүнки Худа
яман ишлар билән аздурулуши мүмкин
әмәс һәм башқиларни аздурмайду. 14
Бәлки бириси аздурулғанда, өз һәвәс-нәпси
қозғилип, уларниң кәйнигә кирган болиду;
15 андин һәвәс-нәпс һамилдар болуп гунани
туғиду; гуна өсүп йетилип, өлүмгә елип
бариду. 16 Шуңа сөйүмлүк қериндашлирим,
алдинип қалмаңлар! 17 Барлиқ жүксәк
сехийлиқ вә һәр бир мукәммәл илтипат
жуқуридин, йәни [асмандики] [барлиқ]
йоруқлуқларниң Атисидин чүшүп келиду;
Униңда һеч қандақ өзгириш болмайду яки
Униңда «айлиниш» билән һасил болидиған
көләңгиләрму болмайду. 18 У бизни [Өзи
яратқан барлиқ] мәвҗудатларниң ичидә
Өзигә дәсләп пишқан мевидәк болсун дәп,
Өз ирадиси бойичә бизни һәқиқәтниң
сөз-калами арқилиқ туғдурди. 19 Шуниң
билән, и сөйүмлүк қериндашлирим, һәр
адәм аңлашқа тез тәйяр турсун, сөзләшкә
алдиримисун, ғәзәплинишкә алдирмисун.
20 Чүнки инсанниң ғәзиви Худаниң
һәққанийлиғини елип кәлмәйду. 21 Шуниң
үчүн, барлиқ ипласлиқларни вә қиниңларға
патмайватқан рәзилликни ташлаңлар,
[қәлбиңларда] йилтиз тартқузулған,
силәрни қутқузалайдиған сөз-каламни
кәмтәрлик-мөминлик билән қобул
қилиңлар. 22 Амма өз-өзүңларни алдап пәқәт
сөз-каламни аңлиғучилардин болмаңлар,
бәлки уни иҗра қилғучилардин болуңлар.
23 Чүнки бириси сөз-каламни аңлап қоюпла,
уни иҗра қилмиса, у худди әйнәктә өзиниң
әйни қияпитигә қарап қоюп, кетип қалған
кишигә охшайду; чүнки у өз турқиға
қарап болуп, чиқипла, шу һаман өзиниң
қандақ екәнлигини унтуйду. 25 Лекин әшу
кишиләрни әркинликкә ериштүридиған
мукәммәл қанунға әстайидиллиқ билән
давамлиқ қарап, унтуғақ аңлиғучи болмай,
бәлки униң ичидә яшап иҗра қилғучи
болған киши ишлирида бәхитлик қилиниду.
26 Бириси өзини ихласмән адәммән дәп
һесаплиған, лекин тилини тизгинлимигән
болса, өзини өзи алдайду; бундақ
кишиниң ихласмәнлиги беһудиликтур. 27
ХудаАтимизниң нәзиридики пак вә дағсиз
ихласмәнлик шуки, қийинчилиқта қалған
житим-йесир, тул хотунларни йоқлап,
уларға ғәмхорлуқ қилиш вә өзини бу
дунияниң булғишидин дағсиз сақлаштур.

2 Қериндашлирим, шан-шәрәп Егиси
болған Рәббимиз Әйса Мәсиһниң етиқат
йолини тутқан екәнсиләр, адәмниң ташқи
қияпитигә қарап муамилә қилидиғанлардин
болмаңлар. 2 Чүнки синагогиңларға
алтун үзүк тақиған, есил кийингән бир
бай билән тәң жул-жул кийингән бир
кәмбәғәл кирсә, 3 силәр есил кийингәнни
әтиварлап «Төргә чиқип олтарсила!»
десәңлар, кәмбәғәлгә, «У йәрдә тур!» яки
«Аяқ тәрипимдә олтар!» десәңлар, 4 өз ара
айримичилиқ қилған вә инсанлар үстидин
яман нийәт һөкүм чиқарғучилардин
болған болмамсиләр?! 5 Қулақ селиңлар,
и сөйүмлүк қериндашлирим — Худа бу
дуниядики кәмбәғәлләрни етиқатта бай
болуш һәмдә уларни Өзини сөйгәнләргә
беришкә вәдә қилған падишалиғиға
мирасхор болушқа таллиған әмәсму? 6 Бирақ
силәр кәмбәғәлләрни көзгә илмидиңлар!
Байлар силәрни әзгән вә сот-сорақларға
сөригән әмәсму? 7 Үстүңләргә қоюлған әшу
мубарәк намға күпүрлүк қиливатқанлар
йәнә шу [байлар] әмәсму? 8 Муқәддәс
язмилардики «хошнаңни өзүңни сөйгәндәк
сөй» дегән шаһанә қанунға һәқиқий әмәл
қилсаңлар, яхши қилған болисиләр. 9 Лекин
кишиләргә икки хил көз билән қарисаңлар,
гуна қилған болисиләр, Тәврат қануни
тәрипидин хилаплиқ қилғучилар дәп
бекитилисиләр. 10 Чүнки бир киши пүтүн
Тәврат қануниға әмәл қилдим дәп туруп,
[һәтта] униңдики бирла әмиргә хилаплиқ
қилса, у пүтүн қанунға хилаплиқ қилғучи
һесаплиниду. 11 Чүнки: «зина қилма»
Дегүчи һәм «қатиллиқ қилма»му дегән.
Шуңа, зина қилмисаңларму, лекин қатиллиқ
қилған болсаңлар, йәнила [пүтүн] Тәврат
қануниға хилаплиқ қилған билән баравәр
болисиләр. 12 Шуңа сөз-әмәллириңлар
адәмни әркинликкә ериштүридиған
қанун алдида сорақ қилинидиғанларниң
салаһийитигә уйғун болсун. 13 Чүнки
башқиларға рәһим қилмиғанларниң
үстидин чиқиридиған һөкүм рәһимсиз
болиду. Әнди «рәһим қилиш» «һөкүм
чиқириш»ниң үстидин ғәлибә қилип
тәнтәнә қилиду. 14 И қериндашлирим!
Бириси ағзида, «Мәндә етиқат бар» дәп
туруп, амма [униңда] [мунасип] әмәллири
болмиса, униң немә пайдиси? [Бундақ]
етиқат уни қутқузаламду? 15 Әнди әгәр
ака-ука яки ача-сиңиллардин бири ялаңач
қалса яки күндилик йемәклиги кам
болса, силәрдин бири уларға: «[Худаға]
аманәт, кийимиңлар пүтүн, қосиғиңлар
тоқ қилинғай!» дәп қоюпла, тениниң
һажитидин чиқмиса, буниң немә пайдиси?
17 Шуниңға охшаш ялғуз етиқатла болуп,
[униңға] [мунасип] әмәллири болмиса,
[бундақ етиқат] өлүк етиқаттур. 18 Лекин
бәзибир адәмләр: «Сәндә етиқат бар, мәндә
болса әмәл бар» дәп [талишиду]. Лекин мән:
«Әмәлсиз болған етиқатиңни маңа көрситә
қени?!», «Мән етиқатимни әмәлләр билән
көрситимән» дәймән. 19 — Сән «Худа бир»
дәп ишинисән — Барикалла! Лекин һәтта
жинларму шуниңға ишиниду, шундақла
қорқуп дир-дир титрәйдуғу! 20 Әй, қуруқ
хиял адәм! Әмәллири йоқ етиқатниң өлүк
етиқат екәнлигини қачанму биләрсән? 21
Атимиз Ибраһим өз оғли Исһақни қурбангаһ
үстигә сунғанда өз әмили арқилиқ һәққаний
дәп жакаланған әмәсму? 22 Әнди шуни
көрүвелишқа болидуки, униң етиқати
мунасип әмәлләрни қилди вә етиқати
әмәлләр арқилиқ мукәммәл қилинди. 23
Мана бу иш [Тәвраттики]: «Ибраһим Худаға
етиқат қилди. Бу униң һәққанийлиғи
һесапланди» дегән язмини испатлайду,
шундақла у «Худаниң дости» дәп аталди. 24
Буниңдин шуни көрәләйсиләрки, инсанлар
етиқати биләнла әмәс, бәлки әмәллири
билән һәққаний дәп жакалиниду. 25
Мошуниңға охшаш, паһишә аял Раһаб
[Исраил] чарлиғучилирини өз өйидә күтүп,
уларни башқа йол билән қачурувәткәнлиги
үчүн, у охшашла иш-әмили билән һәққаний
дәп жакаланған болмамду? 26 Тән роһ
болмиса өлүк болғандәк, әмәллири йоқ
етиқатму өлүктур.

3 Қериндашлирим, араңлардин көп
киши тәлим бәргүчи боливалмаңлар!

Чүнки силәргә мәлумки, биз [тәлим
бәргүчиләр] башқилардин техиму қаттиқ
сораққа тартилимиз. 2 Чүнки һәммимиз
көп ишларда хаталишип путлишимиз.
[Һалбуки], әгәр бириси тилда хаталашмиса,
у камаләткә йәткән, пүткүл тенини
тизгинләлигән адәм болиду. 3 Мана,
биз атларни өзимизгә бекиндуруш үчүн
ағзиға жүгән салимиз; буниң билән пүткүл
тәнлирини [халиған тәрәпкә] буралаймиз. 4
Мана, кемиләргиму қараңлар; шунчилик
йоған болсиму, йәнә келип дәһшәтлик
шамаллар тәрипидин урулуп һайдилидиған
болсиму, лекин рольчи қәйәргә уларни
һайдай десә, у кичиккинә бир роль арқилиқ
уни халиған тәрәпкә бурайду. 5 Шуниңға
охшаш, гәрчә тил [тенимизниң] кичик
бир әзаси болсиму, лекин толиму йоған
сөзләйду. Кичиккинә бир от учқунининиң
чоң орманға от туташтуралайдиғанлиғини
ойлап бекиңлар! 6 Тил — дәрвәқә бир
оттур; у әзалиримиз арисидин орун елип
қәбиһликкә толған бир аләм болиду. У
пүткүл тәнни булғиғучидур; у дозақ отидин
туташтурулуп, пүткүл тәбиәтниң чақиға от
туташтуриду! (Geenna g1067) 7 Чүнки һәртүрлүк
һайванлар һәм учар-қанатлар, өмилигүчи
һайванлар һәм деңиздики мәхлуқлар
инсанийәт тәрипидин көндүрүлмәктә
һәмдә көндүрүлгән еди. 8 Амма тилни һеч
ким көндүрәлмәйду; у тинимсиз рәзил
бир нәрсә болуп, жанға замин болидиған
зәһәргә толғандур. 9 Биз тилимиз билән
Пәрвәрдигар Атимизға шану-тәшәккүр
қайтуримиз, вә йәнә униң билән Худаниң
образида яритилған инсанларни қарғаймиз.
10 Демәк, охшаш бир еғиздин һәм тәшәккүр-
мубарәк һәм ләнәт-қарғаш чиқиду. И
қериндашлирим, бундақ болмаслиғи
керәк! 11 Бир булақ охшаш бир көздин
бирла вақитта татлиқ һәм қиртақ су
чиқирамду? 12 И қериндашлирим, әнҗир
дәриғи зәйтунниң мевисини бәрмәйду,
яки үзүм тели әнҗирниң мевисини
берәләмду? Һәм тузлуқ [булақ] татлиқ
суниму чиқиралмайду. 13 Араңларда ким
дана вә пәмлик? Пәзиләтлик жүрүш-
турушидин у даналиққа хас болған мөмин-
кәмтәрлик билән әмәллирини көрсәтсун! 14
Лекин әгәр қәлбиңларда аччиқ һәсәтхорлуқ
вә жедәл-маҗира болса, әнди ялған сөзләр
билән һәқиқәтни йоққа чиқармаңлар,
махтанмаңлар. 15 Бундақ «даналиқ» әрштин
әмәс, бәлки дунияға, инсан тәбиийитигә
хас болуп, җин-шәйтандин кәлгәндур.
16 Чүнки һәсәтхорлуқ вә жедәл-маҗира
болғанла йәрдә қалаймиқанчилиқ вә һәр
хил рәзилликләр болиду. 17 Лекин әрштин
кәлгән даналиқ болса, у алди билән пактур, у
йәнә течлиқпәрвәр, хуш пеил, башқиларниң
пикригә қулиқи очуқ, рәһимдил болуп,
яхши мевиләр билән толған, униңда
тәрәпбазлиқ яки сахтипәзлик йоқтур. 18
Һәққанийлиқ уруқлири течлиқпәрвәрләр
арисида чечилип, течлиқ ичидә мевә
бериду.

4 Араңлардики уруш вә маҗиралар
нәдин келип чиқиду? Бу дәл тән
әзалириңлар ичидә җәң қиливатқан
арзу-һәвәслириңлардин әмәсму? 2
Силәр арзу-һәвәс қилисиләр, лекин
арзу-һәвәслириңларға еришмәйсиләр;
адәм олтирисиләр, һәсәт қилисиләр,
лекин еришәлмәйсиләр; жедәл-маҗира
чиқирип җәң қилисиләр. Еришмәйсиләр,
чүнки тилимәйсиләр. 3 Тилисәңларму
еришәлмәйсиләр, чүнки өз арзу-
һәвәслириңларни қандуруш үчүн рәзил
нийәтләр билән тиләйсиләр. 4 Әй
зинахорлар! Бу дуния билән достлишишниң
әмәлийәттә Худа билән дүшмәнлишиш
екәнлигини билмәмтиңлар? Кимдиким
бу дунияни дост тутмақчи болса, өзини
Худаниң дүшмини қилиду. 5 Муқәддәс
язмиларда: «[Худа] қәлбимизгә макан
қилдурған Роһ начар арзу-һәвәсләрни
қиламду?» дегән сөз силәрчә бекар
дейилгәнму? 6 Лекин [Худа] бәргән
меһри-шәпқәт буниңдин үстүн туриду.
Шуниң түпәйлидин муқәддәс язмиларда:
«Худа тәкәббурларға қаршидур, лекин
мөмин-кәмтәрләргә шәпқәт қилиду»
дәп йезилғандур. 7 Шуниң үчүн,

Худаға бойсунуңлар. Шәйтанға қарши
туруңлар; [шундақ қилсаңлар] у силәрдин
қачиду. 8 Худаға йеқинлишиңлар, Худаму
силәргә йеқинлишиду. Әй гунакарлар,
[гунадин] қолуңларни жуюңлар; әй үҗмә
көңүлләр, қәлбиңларни пак қилиңлар. 9
[Гуналириңларға] қайғу-һәсрәт чекиңлар,
һаза тутуп жиғлаңлар, күлкәңларни
матәмгә, хошаллиғиңларни қайғуға
айландуруңлар. 10 Рәбниң алдида өзүңларни
төвән тутуңлар вә шундақ қилғанда У
силәрни үстүн қилиду. 11 И қериндашлар,
бир-бириңларни сөкмәңлар. Кимдиким
қериндишини сөксә яки униң үстидин
һөкүм қилса, Тәврат қануниниму сөккән вә
униң үстидин һөкүм қилған болиду. Шундақ
қилип қанун үстидин [тоғра-натоғра дәп]
һөкүм қилсаң, қанунға әмәл қилғучи әмәс,
бәлки өзүңни [униң үстидин] һөкүм қилғучи
қиливалған болисән. 12 Қутқузушқа вә һалак
қилишқа қадир болған, қанун Түзгүчи вә
һөкүм Қилғучи пәқәт бирдур! Шундақ екән,
сән башқилар үстидин һөкүм қилғидәк зади
кимсән? 13 Һәй, «Бүгүн яки әтә палани-
пүкүни шәһәргә баримиз, у йәрдә бир жил
туруп, тиҗарәт қилип пайда тапимиз»
дегүчиләр буниңға қулақ селиңлар! 14 Әй әтә
немә болидиғанлиғини билмәйдиғанлар,
һаятиңлар немигә охшайду? У худди ғил-
пал пәйда болуп йоқап кетидиған бир парчә
туман, халас. 15 Буниң орниға, «Рәб буйруса,
һаят болсақ, уни қилимиз, буни қилимиз»
дейишиңлар керәк. 16 Лекин әнди силәр
һазир ундақ йоған гәплириңлар билән
махтинисиләр. Бундақ махтинишларниң
һәммиси рәзил иштур. 17 Шуниңдәк
кимдиким мәлум яхши ишни қилишқа
тегишлик дәп билип туруп қилмиған болса,
гуна қилған болиду.

5 Әй байлар, қулақ селиңлар! Бешиңларға
чүшидиған күлпәтләр үчүн дад-пәряд
көтирип жиғлаңлар. 2 Байлиғиңлар чирип
кәтти, кийим-кечигиңларни күйә йәп
кәтти, 3 алтун-күмүчлириңларни болса
дат басти, бу дат [қиямәттә] өзүңларға
қарши гувалиқ берип, гөшүңларни отта
көйдүрүлгәндәк йәветиду. Силәрниң
байлиқларни топлишиңлар ахирқи
күнләрдә болди! 4 Мана, етизлиғиңларда
ишләп һосул жиққанларға хиянәт қилип
иш һәқлирини бәрмәй кәлдиңлар. Бу
тутувелинған һәқ үстүңлардин пәряд
көтәрмәктә, шуниңдәк ормичиларниң налә-
пәрядлири самави қошунларниң Сәрдари
болған Пәрвәрдигарниң қулиқиға йәтти. 5
Силәр бу дунияда һәшәмәтчилик вә әйш-
ишрәт ичидә яшап келиватисиләр. [Қойлар]
боғузлаш күнигә тәйярланғандәк, силәрму
боғузлиниш күнигә өзүңларни бордап
келиватисиләр. 6 Силәр һәққаний болғучини
гунаға мәһкүм қилип, өлтүрүп кәлдиңлар; у
силәргә қаршилиқ көрсәтмәйду. 7 Шуңа,
қериндашлар, Рәбниң қайта келидиған
күнигичә сәвир-тақәт қилип туруңлар.
Мана, дехан киши йәрниң есил мевисини
күтиду; йәр дәсләпки вә кейинки ямғурларға
муйәссәр болғичә уни интизарлиқ билән
сәвир-тақәт ичидә күтиду. Силәрму сәвир-
тақәт қилип қәлбиңларни мустәһкәм
қилиңлар. Чүнки Рәбниң қайта келиши
йеқинлап қалди. 9 Қериндашлар, өзүңлар
сораққа тартилмаслиғиңлар үчүн бир-
бириңлардин ағринмаңлар; мана, Сорақ
Қилғучи ишик алдида туриду. 10
Пәрвәрдигарниң намида сөзлигән бурунқи
пәйғәмбәрләрниң қандақ азап-оқубәт
тартқанлиғи, шундақла сәвир-тақәт
қилғанлиғини үлгә қилиңлар. 11 Биз мана
мошундақ [сәвир-тақәт билән] бәрдашлиқ
бәргәнләрни бәхитлик дәп һесаплаймиз.
Аюпниң азап-оқубәткә қандақ сәвир-
тақәт билән бәрдашлиқ бәргәнлигини
аңлиғансиләр вә Пәрвәрдигарниң
униңға ахирқи қилғинини, шундақла
«Пәрвәрдигарниң ич-бағри шәпқәт вә
рәһимдиллиқ билән толған»лиғини
көргәнсиләр. 12 Әнди и қериндашлирим, әң
муһими, қәсәм қилмаңлар — нә асман нә
зимин нә һеч қандақ башқа нәрсиләрниң
нами билән қәсәм қилғучи болмаңлар,
бәлки «болиду» десәңлар һәқиқий «болиду»
болсун, «яқ» десәңлар һәқиқий «яқ»
болсун. Шундақ қилғанда, [Худаниң]

җазасиға чүшмәйсиләр. 13 Араңларда азап
тартқучи киши барму? У дуа қилсун.
Хошал жүрүватқанлар барму? У күй-
мәдһийә нахшилирини ейтсун. 14 Араңларда
ағриқ-силақлар барму? Улар җамаәтниң
ақсақаллирини чақиртип кәлсун; улар
Рәбниң намида униң [бешиға] май сүрүп
мәсиһ қилип дуа қилсун. 15 Шундақ қилип
иман-ишәш билән қилинған дуа бемарни
сақайтиду, Рәб уни орнидин турғузиду.
Әгәр бемар гуналарни қилған болса, булар
кәчүрүм қилиниду. 16 Шуниң үчүн өткүзгән
гуналириңларни бир-бириңларға иқрар
қилиңлар вә шипалиқ тепишиңлар үчүн
бир-бириңларға дуа қилиңлар. Һәққаний
адәмниң дуаси зор күч вә чоң үнүмгә
егидур. 17 Иляс пәйғәмбәрму бизгә охшашла
инсаний тәбиәтлик еди. У ямғур яғмисун
дәп ихлас билән дуа қилди; нәтиҗидә,
зиминға үч жил алтә ай һеч ямғур яғмиди.
18 Андин у йәнә дуа қилди вә ямғур қайта
яғди, йәрму һосул-мевисини йәнә бәрди.
19 Қериндашлирим, араңларда бириси
һәқиқәттин чәтнигән болса, вә йәнә бириси
уни [һәқиқәткә] қайтурса, 20 Мошундақ
киши шуни билсунки, гунакар кишини
азған йолидин қайтуруп әкәлгүчи шу
кишиниң җениниң өлүмдин қутулушиға
вә нурғун гуналарниң йепип қоюлишиға
сәвәпчи болиду.

Петрус 1

1 Әйса Мәсиһниң расули болған мәнки
Петрустин Понтус, Галатия, Кападокия,
Асия вә Битинийә өлкилиридә тарқақ
яшаватқан мусапир бәндиләргә салам. 2
Силәр ХудаАтиниң алдин билгини бойичә
таллинип, Роһ тәрипидин пак-муқәддәс
қилиндиңлар. Буниңдин мәхсәт, силәрниң
Әйса Мәсиһниң итаитидә болушуңлар вә
қениниң үстүңларға сепилиши үчүндур.
Меһри-шәпқәт вә хатирҗәмлик силәргә
һәссиләп ата қилинғай! 3 Өзиниң зор
рәһимдиллиги билән, Әйса Мәсиһниң
өлүмдин тирилиши арқилиқ бизни йеңидин
туғдуруп, өлмәс үмүткә несивә қилған
Рәббимиз Әйса Мәсиһниң ХудаАтисиға
мубарәк-мәдһийиләр оқулғай! 4 Демәк,
силәр үчүн чиримәс, дағсиз вә солмас мирас
әршләрдә сақланмақта. 5 Ахир заманда
ашкарилинишқа тәйярланған ниҗат үчүн,
силәр етиқатиңлар билән Худаниң қудрити
арқилиқ қоғдалмақтисиләр. 6 Силәр бу
[ниҗаттин] зор шатлинисиләр — гәрчә
һазир зөрүр тепилғанда силәрниң һәр хил
синақлар түпәйлидин қисқа вақит азап-
оқубәт чекишиңларға тоғра кәлсиму. 7 Алтун
һаман йоқилип кетидиған нәрсә болсиму,
саплиғи от билән синилиду. Шуниңға
охшаш алтундин толиму қиммәтлик болған
етиқатиңлар синилип испатлиниду. Буниң
билән у Әйса Мәсиһ [қайта] ашкариланған
вақтида мәдһийә, шан-шәрәп вә иззәт-
һөрмәт кәлтүриду. 8 Әйса Мәсиһни
илгири көрүп бақмиған болсаңларму,
Уни сөйүп кәлдиңлар; вә һазирму Уни
көрмәйсиләр, лекин Униңға йәнила етиқат
қилип қәлбиңлар ипадилигүсиз шан-
шәрәпкә толған хошаллиқ билән яйрайду.
9 Шуниң билән силәр етиқатиңларниң
нишани, йәни җениңларниң ниҗатиға
муйәссәр болуватисиләр. 10 Силәргә ата
қилинған бу меһри-шәпқәтни алдин-ала
ейтқан [илгәрки] пәйғәмбәрләр бу ниҗат-
қутқузулуш тоғрисида тәпсилий издәнгән,
уни чүшинишкә тиришқан еди. 11 Уларда
болған Мәсиһниң Роһи уларға Мәсиһ
кәлгүсидә тартидиған азап-оқубәтләр вә
булардин кейинки келидиған шан-шәрәпләр
тоғрисида алдин-ала мәлумат берип
бешарәт кәлтүргинидә, улар бу ишларниң
қандақ йол билән вә қайси заманда
йүз беридиғанлиғи үстидә издәнгән. 12
Шуниң билән уларға бу ишларни алдин-
ала ейтиши улар өзлири үчүн әмәс,
бәлки силәрниң хизмитиңларда болған,
дәп аян қилинған. Әнди бүгүнки күндә
бу ишлар әрштин әвәтилгән Муқәддәс
Роһниң күчи билән силәргә хуш хәвәрни
йәткүзгүчиләр арқилиқ силәргә җакаланди.
Һәтта пәриштиләрму бу ишларниң
теги-тәктини сәпселип чүшинивелишқа
тәлпүнмәктә. 13 Шуңа, зеһинлириңларниң
белини бағлап, өзүңларни сәгәк-салмақ
тутуңлар, үмүтүңларни Әйса Мәсиһ қайта
көрүнгән күнидә силәргә елип келидиған
бәхит-шапаәткә пүтүнләй бағлаңлар. 14
[Худаниң] итаәтмән пәрзәнтлири сүпитидә,
илгәрки ғапиллиқ чағлириңлардикидәк
һавайи-һәвәсләргә берилмәңлар. 15 Әксичә,
силәрни чақирғучи пак-муқәддәс болғанға
охшаш барлиқ жүрүш-турушиңларда
өзүңларни пак-муқәддәс тутуңлар. 16
Чүнки [муқәддәс язмиларда]: «Пак-
муқәддәс болуңлар, чүнки Мән пак-
муқәддәстурмән» дәп хатириләнгән. 17
Силәр дуа қилғиниңларда кишиләрниң
һәр бириниң иш-һәрикитигә қарап йүз-
хатирә қилмай Сорақ Қилғучини «Ата» дәп
чақиридикәнсиләр, ундақта бу дунияда
мусапир болуп яшаватқан вақтиңларни
[Униң] қорқунучида өткүзүңлар. 18 Чүнки
силәргә мәлумки, силәр ата-бовилириңлар
тәрипидин силәргә қалдурулған әһмийәтсиз
турмушниң [қуллуғидин] азат болдуңлар.
Бу, қиммитини һаман йоқитидиған алтун
яки күмүчтәк нәрсиләрниң төлими билән
болған әмәс, 19 бәлки қиммәтлик қени
билән, йәни кәм-күтисиз вә дағсиз қоза
кәби Мәсиһниң қиммәтлик қениниң
бәдилигә кәлди. 20 У дәрвәқә дуния
апиридә қилиништин илгирила [Худа
тәрипидин] шу сүпитидә тонулған, һазир У

заманларниң мошу ахирқи вақитлирида
силәр үчүн [бу дунияға әвәтилип] ашкарә
қилинди. 21 Силәр Униң арқилиқ Уни
өлүмдин тирилдүрүп, Униңға шан-шәрәп
бәргән Худаға етиқат қиливатисиләр.
Худаниң [шуни қилғини] етиқатиңлар вә
үмүтүңлар Өзигә бағлансун үчүндур. 22
Силәр һәқиқәткә итаәт қилғанлиғиңлардин
қәлбиңларни паклап, қериндашларни
сөйидиған сахтисиз меһир-муһәббәткә
кириштиңлар; шуңа, бир-бириңларни
чин қәлбиңлардин қизғин сөйүңлар. 23
Чүнки силәр яңливаштин туғулдуңлар
— бу чирип кетидиған уруқ арқилиқ
әмәс, бәлки чиримас уруқ, йәни Худаниң
һаятий күчкә егә вә мәңгү туридиған сөз-
калами арқилиқ болди. (aiōn g165) 24 Чүнки
[худди муқәддәс язмиларда йезилғинидәк]:
«Барлиқ әт егилири от-чөптур, халас,
Уларниң барлиқ шан-шәриви даладики
гүлгә охшаш; От-чөп солишиду, гүл хазан
болиду, 25 Бирақ Рәбниң сөз-калами мәңгүгә
туриду!» Силәргә йәткүзүлгән хуш хәвәрдә
җакаланған сөз-калам дәл шудур. (aiōn g165)

2 Шуниң үчүн силәр барлиқ рәзиллик,
барлиқ мәккарлиқ, сахтипәзлик,
һәсәтхорлуқ вә һәммә төһмәтхорлуқларни
ташлап, 2 Рәбниң меһриванлиғини
тетип билгән екәнсиләр, худди йеңи
туғулған бовақлардәк болуп [Худаниң] сөз-
каламидики сап сүткә тәшна болуңлар.
Буниң билән, силәр ниҗатниң [камалитигә]
йетип өсисиләр. 4 Әнди силәр Униңға,
йәни адәмләр тәрипидин әрзимәс дәп
ташлинип, лекин Худа тәрипидин талланған
вә қәдирләнгән тирик таш Болғучиниң
йениға келип 5 силәр өзүңларму тирик
ташлар сүпитидә бир роһий ибадәтхана
қилинишқа, Әйса Мәсиһ арқилиқ Худани
хурсән қилидиған роһий қурбанлиқларни
сунидиған муқәддәс каһин қатаридикиләр
болушқа қурулуватисиләр; 6 Чүнки муқәддәс
язмиларда мундақ дейилгән: — «Мана,
талланған, қәдирләнгән бүрҗәк һул тешини
Зионға қойдум. Униңға етиқат қилғучи һәр
ким һәргиз йәргә қарап қалмайду». 7 Әнди
етиқат қилғучи болған силәргә нисбәтән
[ташниң] қәдири болиду. Лекин [Униңға]
етиқат қилмайдиғанларға нисбәтән У
[муқәддәс язмиларда дейилгинидәк] болди:
— «Тамчилар әрзимәс дәп ташливәткән бу
таш, Бурҗәк [ул] теши болуп тикләнди!»,
Вә: — «[Бу таш] кишиләргә путликашаң
таш, Адәмни жиқитидиған қорам таш
болиду». Чүнки [мошундақ кишиләр]
[Худаниң] сөз-каламиға итаәт қилмаслиғи
түпәйлидин путлишип жиқилиду; уларниң
бундақ болуши алдин бекитилгәндур. 9
Лекин силәр болсаңлар [Худа] таллиған
бир җәмәт, шаһанә бир каһинлиқ, пак-
муқәддәс бир әл, шундақла Өзигә алаһидә
хас болған бир хәлиқсиләр; буниң мәхсити,
силәрни қараңғулуқтин Өзиниң тилсимат
йоруқлуғиға чақирғучиниң пәзиләтлирини
намайән қилишиңлардин ибарәт. 10 Бурун
силәр бир хәлиқ һесапланмайттиңлар,
лекин һазир Худаниң хәлқисиләр; бурун
[Худаниң] рәһим-шәпқитигә еришмигән
едиңлар, лекин һазир ериштиңлар. 11 И
сөйүмлүклирим, силәр бу дунияға мусапир
вә меһмандурсиләр, силәрдин өтүнүмәнки,
роһ-қәлбиңлар билән қаршилишидиған
әтлириңлардики нәпс-шәһвәтләрдин
өзүңларни жирақ тутуңлар. 12 Жүрүш-
турушуңлар етиқатсизлар арисида есил-
пәзиләтлик болсун. Мошундақ қилғанда,
гәрчә улар силәргә яманлиқ қилғучилар
дәп төһмәт қилсиму, дәл төһмәт қилған
ишларда силәрниң яхши әмәллириңларға
қарап, [Худаниң] уларни [ойғитип]
йоқлайдиған күнидә уни улуқлиши
мумкин. 13 Шуңа Рәбниң һөрмитидә
инсанлар арисидики һәр бир һакимийәтниң
түзүмигә, мәйли әң жуқури мәнсәптики
падишаға болсун яки у тайинлиған
һоқуқдарларға болсун бойсунуңлар. Чүнки
бу һоқуқдарлар [падиша] тәрипидин яман
иш қилғучиларни җазаға тартиш, яхши иш
қилғучиларни һөрмәткә сазавәр қилиш үчүн
тайинланғандур. 15 Чүнки Худаниң ирадиси
шундақки, яхши әмәллириңлар билән
надан адәмләрниң орунсиз шикайәтлирини
тувақлаштур. 16 Силәр әркин-азат

болғиниңлар билән, бу әркинлигиңларни
яманлиқ қилишниң баниси қиливалмаңлар,
бәлки Худаниң қули сүпитидә болуп,
17 Барлиқ инсанларни һөрмәтләңлар,
[етиқатчи] қериндашлириңларға меһир-
муһәббәт көрситиңлар, Худадин қорқуңлар,
падишани һөрмәтләңлар. 18 Қуллар,
ғожайинлириңларға толуқ қорқуనуч билән
бойсунуңлар —ялғуз меһриван вә хуш
пеил ғожайинларғила әмәс, бәлки териккәк
ғожайинларғиму бойсунуңлар. 19 Чүнки
әгәр бириси Худа алдида пак вижданлиқ
болуш үчүн наһәқ азап-оқубәт чәксә һәмдә
буларға сәвир-тақәт қилса, бу Худани
хурсән қилиду. 20 Чүнки әгәр силәр
гуна өткүзүп, тегишлик урулғиниңларда,
униңға бәрдашлиқ бәрсәңлар, буниң
махтанғидәк немиси бар! Лекин яхши
ишларни қилип азап-оқубәт чәксәңлар
һәмдә униңға бәрдашлиқ бәрсәңлар, у
Худани хурсән қилиду. 21 Чүнки силәр
дәл шуниңға чақирилдиңлар. Чүнки
Мәсиһму силәр үчүн азап-оқубәт чекип,
силәрни Өзиниң изидин маңсун дәп,
силәргә үлгә қалдурди; 22 «У гуна садир
қилип бақмиған, Униң ағзидин һеч қандақ
алдамчилиқ-ялғанчилиқму тепилмас». 23 У
һақарәтләнгинидә, тил қайтурмайтти. Азап-
оқубәт чәккәндә, У һеч тәһдит салмайтти;
әксичә, Өзини адил һөкүм чиқарғучиниң
қоллириға тапшуратти. 24 У Өзи бизниң
гунаға нисбәтән өлүп, һәққанийлиққа
нисбәтән яшишимиз үчүн яғач түврүктә
гуналиримизни зиммисигә алди; силәр
Униң ярилири билән шипа таптиңлар. 25
Чүнки бурун силәр қойлардәк йолдин езип
кәткәнсиләр, лекин һазир жениңларниң
падичиси һәм йетәкчисиниң йениға қайтип
кәлдиңлар.

3 Шуниңға охшаш, и аяллар, силәр
әрлириңларға бойсунуңлар. Шундақ
қилсаңлар, һәтта сөз-каламға итаәт
қилмайдиған әрләр болса, өз аялиниң бу
пәзилитидин тәсирлинип, ихласмәнлик
билән өткүзгән пак жүрүш-турушиңларға
қарап, гәп-сөзсизла қайил қилиниду.
3 Гөзәллигиңлар сиртқи көрүнүштин,
йәни алаһидә өрүвалған чечиңлар вә
тақиған алтун зибу-зиннәтләрдин яки
есил кийимләрдин болмисун, 4 бәлки
«қәлбиңлардики өзүңлар», йәни мөмин вә
тинич роһтин болған чиримас гөзәлликтин
болсун; бундақ [гөзәллик] Худаниң алдида
интайин қиммәтликтур. 5 Чүнки бурунқи
чағларда, Худаға үмүтини бағлиған
ихласмән аяллар дәл мошундақ [гөзәллик
билән] өзлирини зиннәтләп, әрлиригә
итаәт қилатти. 6 Дәл мошундақ йолда
Сараһ Ибраһимни «ғожам» дәп атап,
униң сөзлиригә бойсунатти. Силәр һеч
қандақ вәсвәсиләрдин қорқмай ишларни
дурус қилсаңлар, силәрму [Сараһниң]
пәрзәнтлири болған болисиләр. 7 Шуниңға
охшаш, әй әрләр, силәрму аяллириңлар
билән турушта, уларни аял кишиләр биздин
ажиз бәндиләр дәп билип уларни чүшинип
йетиңлар; силәр улар билән [Худа] шапаәт
қилған һаятқа ортақ мирасхор болуп, уларни
һөрмәт қилиңлар. Шундақ қилсаңлар,
дуалириңлар тосалғуға учримайду. 8
Ахирида, һәммиңлар бир нийәт бир
мәхсәттә, бир-бириңларға һәмдәрд болуп,
бир-бириңларни қериндашларчә сөйүңлар,
ич-бағри юмшақ вә кәмтәр болуңлар. 9
Яманлиққа яманлиқ, аһанәткә аһанәт
билән әмәс, әксичә, бәхит тиләш билән
җавап қайтуруңлар. Чүнки силәр дәл
бу ишқа чақирилғансиләр; шуниң билән
өзүңлар бәхиткә мирасхор болисиләр. 10
Чүнки [муқәддәс язмиларда йезилғинидәк]:
— «Кимки һаятни сөйүп, яхши күн
көргүчи болай десә, Тилини яманлиқтин
тартсун, Ләвлири мәккарлиқтин нери
болсун; 11 Яманлиқтин өзини тартип,
Гөзәл әмәлләрни қилип жүрсун; Аман-
хатирҗәмликни издәп, уни қоғлап
жүрсун. 12 Чүнки Пәрвәрдигарниң
көзи һәққанийларниң үстидә туриду,
Униң қулиқи уларниң илтиҗалириға
очуқ туриду; Лекин Пәрвәрдигарниң
йүзи рәзиллик жүргүзгүчиләргә қарши
туриду». 13 Әгәр силәр дайим яхши
ишларни қилишқа интилсәңлар, ким

силәргә яманлиқ қилар? 14 Лекин
һәтта һәққанийлиқ йолида азап-оқубәт
чәксәңларму, охшашла бәхитликсиләр!
Лекин уларниң вәһимисидин қорқмаңлар вә
алақзадә болмаңлар; 15 бәлки қәлбиңларда
Рәб Мәсиһни һәммидин үстүн дәп
билиңлар; силәрдә болған үмүтниң
сәвәвини сориғанларға мөмин-мулайимлиқ
вә ихласлиқ билән җавап беришкә
һемишә тәйяр туруңлар. 16 Һәрдайим
виҗданиңларни пак тутуңлар; шуниң
билән силәргә «яманлиқ қилғучилар»
дәп төһмәт қилғанлар силәрниң Мәсиһдә
болған пәзиләтлик жүрүш-турушуңларни
көрүп, өзлири қилған төһмәтләрдин хиҗил
болсун. 17 Чүнки Худаниң ирадиси шундақ
болса, яхшилиқ қилғиниңлар үчүн азап-
оқубәт чәксәңлар, бу яман иш қилғиниңлар
түпәйлидин азап-оқубәт чәккиниңлардин
әвзәл, [әлвәттә]. 18 Чүнки Мәсиһ бизни Худа
билән яраштуруш үчүн, йәни Һәққаний
Болғучи һәққаний әмәсләрни дәп, бирла
қетимлиқ азап-оқубәт чәкти; гәрчә У
тән җәһәттә өлтүрүлгән болсиму, лекин
роһта җанландурулди; 19 шуниң билән У
солап қоюлған роһларниң йениға мошу
роһий һаятлиғи билән берип, [Өзиниң
бу ғәлибисини] җакалиди. 20 [солап
қоюлған] бу роһлар бурунқи заманда,
йәни Нуһ [пәйғәмбәр]ниң күнлиридә, кемә
ясиливатқан мәзгилдә Худа сәвирчанлиқ
билән [кишиләрниң товва қилишини]
күткинидә, Униңға итаәтсизлик қилди.
Пәқәт шу кемигә киргән бир қанчиси, йәни
җәмий сәккиз җан су арқилиқ қутқузулди.
21 Мана бу «суға чөмүлдүрүш»ниң бешарити
болған. Әнди чөмүлдүрүш — бәдәнниң
кирдин тазилиниши әмәс, бәлки адәмниң
пак виҗдан билән Әйса Мәсиһниң
тирилдүрүлүши арқилиқ Худадин тилигән
тәливи — бизни һазир қутқузуватиду 22
(Мәсиһ [тирилип] әршкә чиқип, пәриштиләр,
барлиқ роһий һоқуқдарлар вә күчлүкләр
Униңға босундурулди вә у Худаниң оң
йенида турмақта).

4 Әнди Мәсиһ тенидә азап-оқубәт чәккән
екән, силәрму шундақ ирадә билән
өзүңларни қуралландуруңлар. (чүнки
[Худа йолида] өз тенидә азап-оқубәт
чәккән киши гунадин қол үзгән болиду; 2
ундақ киши тенидә қалған һаятини йәнә
инсаний нәпс-һәвәсләргә берилиш билән
әмәс, бәлки Худаниң ирадисигә мувапиқ
өткүзиду). 3 Чүнки күнлиримизни ят
әллик етиқатсизларниң ирадисигә әмәл
қилиш билән, йәни һәртүрлүк бузуқчилиқ-
шәһванийлиқ, нәпс-һәвәсләр, һарақкәшлик,
әйш-ишрәт, мәйхорлуқ вә жиркиничлик
бутпәрәсликләр ичидә өткүзгинимиз
әнди купайә қилар! 4 Бу ишларда
улар силәрниң уларға һәмраһ болуп
шундақ ипласлиққа жүгүрмигәнлигиңларға
әҗәблинип, силәрни һақарәтлимәктә. 5
Улар һаман һәм тирикләрни вә өлгәнләрни
сорақ қилишқа тәйяр Турғучиға һесап
бәрмәй қалмайду. 6 Шуңа дәл шу сәвәптин,
өлгәнләр әттә яшаватқан инсанлар [сорақ
қилинидиған]дәк сорақ қилинип, Худаға
нисбәтән роһта яшисун дәп, уларғиму хуш
хәвәр йәткүзүлгән. 7 Әнди барлиқ ишларниң
ахирлишидиған күни йеқинлашмақта;
шуңа, салмақ болуңлар вә дуа қилишқа
сәгәк туруңлар. 8 Лекин һәммидин муһими,
бир-бириңларға қизғин меһир-муһәббәттә
туруверiңлар. Чүнки «меһир-муһәббәт
нурғунлиған гуналарни япар». 9 Бир-
бириңлардин ағринмай өз ара меһмандост
болуңлар. 10 Худа тәрипидин һәр
бириңларға ата қилинған илтипатқа бенаән,
униң һәртәрәплик меһри-шәпқитини
кишиләргә йәткүзидиған яхши ғоҗидарлар
сүпитидә, бу илтипат билән бир-бириңларға
хизмәт қилиңлар. 11 Ким сөз қилса, у
Худаниң калам-бешарәтлирини йәткүзгүчи
сүпитидә сөзлисун. Ким башқиларға хизмәт
қилса, у Худа ата қилған күч-қудрити
билән хизмәт қилсун. Шундақ болғанда,
Худа һәммә иштә Әйса Мәсиһ арқилиқ
улуқлиниду. Барлиқ шан-шәрәп вә күч-
қудрәт Униңға әбәдил-әбәткичә мәнсуптур,
амин! (aiōn g165) 12 Сөйүмлүклирим, отлуқ
синақниң бешиңларға чүшкәнлигигә

қарап, әҗайип ишқа йолуғуп қалдим,
дәп һәйран қалмаңлар. 13 Бәлки,
Мәсиһниң азап-оқубәтлиригә қандақ
ортақ болған болсаңлар, силәр шундақ
шатлиниңлар. Шуниң билән Униң шан-
шәриви аян қилинғинида, силәрму яйрап
шатлинисиләр. 14 Силәр Мәсиһниң
нами түпәйлидин һақарәткә учрисаңлар,
бәхитлик болисиләр! Чүнки шан-шәрәпниң
Роһи, йәни Худаниң Роһи вуҗудуңларға
чүшкән болиду. 15 Араңлардин бириниң
азап-оқубәт чекиши һәргизму қатил, оғри,
рәзил яки чепилғақ болуш сәвәвидин
болмисун. 16 Бирақ чәккән азап-оқубити
«Мәсиһий» дәп аталғанлиғи сәвәвидин
болса, у буниңдин номус қилмисун; әксичә,
мошу нам [билән] [аталғанлиғи] үчүн
Худаға мәдһийә оқусун. 17 Чүнки сорақниң
башлинидиған вақти-саити кәлди; сорақ
алди билән Худаниң өйидикилиридин
башлиниду; вә әгәр биз билән башланса,
у һалда Худаниң хуш хәвиригә қулақ
салмиғанларниң ақивити немә болар? 18
[Дәл] [муқәддәс язмиларда йезилғинидәк]:
— «Әгәр һәққанийларниң қутқузулуши тәс
болса, Ихлассизлар һәм гунакарларниң
ақивити қандақ болар?» 19 Шуниң үчүн,
Худаниң ирадиси билән азап-оқубәт
чәккәнләр яхши әмәлләрни давам қилип,
җенини вәдисидә туридиған Яратқучиға
аманәт қилип тапшурсун.

5 Әнди мән араңлардики ақсақаллардин
(Мәсиһниң азап-оқубәтлириниң
гувачиси, намайән қилинидиған шан-
шәрәпкә несип болғучи вә силәргә охшаш
бир ақсақал сүпитидә) шуни өтүнимәнки, 2
— Худаниң силәрниң араңлардики падисини
убдан беқиңлар; уларға йетәкчилик
хизмитидә болуп, уни мәҗбурән әмәс,
бәлки ихтиярән зиммиңларға елиңлар;
пул-дуния үчүн әмәс, бәлки хошаллиқ
билән қилиңлар. 3 Худаниң падисиға
ғоҗиниң өз тәәллуқатлириға болғинидәк
болмай, бәлки уларға үлгә болуңлар. 4
Шундақ қилсаңлар, Баш Падичи ашкарә
болғанда, мәңгү тозумас шан-шәрәп
таҗиға еришисиләр. 5 Әй яшлар, чоңларға
бойсунуңлар. Шуниңдәк, һәммиңлар бир-
бириңларға нисбәтән кичик пеиллиқни
үстүңларға оривелиңлар. Чүнки: «Худа
тәкәббурларға қаршидур, лекин мөмин-
кәмтәрләргә шәпқәт қилиду». 6 Өзүңларни
Худаниң қудрәтлик қоли астида төвән
тутуңлар. Шундақ қилсаңлар, вақти-саити
кәлгәндә Худа силәрни жуқури көтириду;
7 Барлиқ ғәм-қайғулириңларни Униң
үстигә ташлап қоюңлар. Чүнки У силәрниң
ғеминңларни қилиду. 8 Өзүңларни һошияр
вә сәгәк тутуңлар. Чүнки дүшмининңлар
болған Иблис худди һөкирәватқан ширдәк,
жутқидәк бирисини издәп қатрап жүрмәктә;
9 силәр етиқатиңларда чиң туруп униңға
қарши туруңлар. Чүнки билисиләрки,
пүтүн дуниядики қериндашлириңларму
охшаш азап-оқубәтләрниң түгишигичә
чидаватиду. 10 Амма силәрни Мәсиһ Әйса
арқилиқ Өзиниң мәңгүлүк шан-шәривигә
чақирған, пүткүл меһри-шәпқәтниң Егиси
болған Худа азраққинә вақит азап-оқубәт
чәккиниңлардин кейин, Өзи силәрни әслигә
кәлтүрүп, дәс турғузуп, мустәһкәм вә улға
бекитилгәндәк тәврәнмәс қилиду. (aiōnios
g166) 11 Униңға [барлиқ] шан-шәрәп вә күч-
қудрәт әбәдил-әбәт мәнсуп болғай, амин!
(aiōn g165) 12 Мән бу қисқиғина хәтни йезип,
өзүм садиқ қериндишим дәп билидиған
Силвануснин вастиси билән силәргә
йоллидим. Ушбу хәтни йезишимниң
мәхсити, силәргә җекиләш вә силәрни
риғбәтләндүрүш, шундақла Худаниң
һәқиқий меһри-шәпқитиниң әнә шундақ
екәнлигигә гувалиқ бериштин ибарәттур.
Бу меһри-шәпқәттә чиң туруңлар. 13 Силәр
билән биллә талланған Бабилда туруватқан
җамаәт вә оғлум Маркустин силәргә салам.
14 Бир-бириңлар билән меһриванларчә
сөйүшүп саламлишиңлар. Силәргә, йәни
Мәсиһдә болған һәммиңларға аманлиқ-
хатирҗәмлик яр болғай!

Петрус 2

1 Әйса Мәсиһниң қули вә расули болған
мәнки Симеон Петрустин Худайимиз
вә Қутқузғучимиз Әйса Мәсиһниң
һәққанийлиғи арқилиқ биз билән охшаш
қимматлик бир етиқатқа муйәссәр
қилинғанларға салам! 2 Силәр Худани вә
Рәббимиз Әйсани чоңқур тонуғансери,
меһри-шәпқәт вә хатирҗәмлик силәргә
һәссиләп ашқай! 3 Бу [дуайимниң] асаси
— биз бизни Өзиниң шан-шәриви вә есил
пәзилитиниң тәсири арқилиқ Чақирғучини
чоңқур тонуғанлиғимиз үчүн, Униң илаһий
күч-қудрити һаятимизға вә ихласмәнликтә
меңишимизға керәклик болған һәммини
ата қилди. 4 У мошу пәзиләтлири арқилиқ
бизгә қимматлик, әң улуқ вәдиләрни
бәрди, булар билән силәр бу дуниядики
һавайи-һәвәсләрдин болған ипласлиқтин
қутулуп, Худалиқ тәбиәткә ортақ несип
болалайсиләр. 5 Дәл мошу сәвәптин, силәр
пүтүн күчүңлар билән етиқатиңларға
есил пәзиләтни, есил пәзилитиңларға
билимни, 6 билимиңларға тәмкинликни,
тәмкинлигиңларға чидамлиқни,
чидамлиғиңларға ихласмәнликни, 7
ихласмәнлигиңларға қериндашлиқ
меһриванлиқни, қериндашлиқ
меһриванлиғиңларға меһир-муһәббәтни
көрситишни қошушқа интилиңлар. 8
Чүнки бу хусусийәтләр силәрдә бар
болса, шундақла ешип бериватқан болса,
булар силәрни Рәббимиз Әйса Мәсиһни
чоңқур тонушқа [интилиштә] иш-әмәлсиз
вә мевисиз қалдурмайду. 9 Әммә әгәр
бирисидә булар кам болса, у кор адәмдур
— у бурниниң учинила көрәләйдиған,
илгәрки гуналиридин пак қилинғинини
унтуған болиду. 10 Шуниң үчүн, и
қериндашлар, силәр [Худа тәрипидин]
чақирилғанлиғиңларни, шундақла
талланғанлиғиңларни җәзмләштүрүшкә
интилиңлар. Шундақ қилсаңлар, һеч
қачан тейилип кәтмәйсиләр. 11 Шундақ
болғанда Рәббимиз вә Қутқузғучимиз Әйса
Мәсиһниң мәңгүлүк падишалиғидиму
қизғин қарши елинисиләр. **(aiōnios g166)** 12
Шуңа, гәрчә силәр бу ишларни билгән
болсаңларму, шундақла бизгә егә қилинған
һәқиқәттә мустәһкәмләнгән болсаңларму,
мән йәнила һәрдайим бу ишларни
есиңларға салмақчимән. 13 Дәрвәқә, мән
мошу чедиримда болсамла, буларни
сәмиңларға селип, силәрни ойғитип
турушни лайиқ көримән. 14 Чүнки Рәббимиз
Әйса Мәсиһниң бурун маңа аян қилғинидәк,
мениң бу чедирим пат арида учамдин
селиветилидиғанлиғини билип туруптимән.
15 Бәрһәқ, мән силәрниң бу ишларни мән бу
дуниядин кәткинимдин кейинму һәрвақит
есиңларға кәлтүрүшүңлар үчүн күчүмниң
баричә интилимән. 16 Чүнки биз силәргә
Рәббимиз Әйса Мәсиһниң күч-қудрити вә
һазир болушини уқтурғинимизда һәргизму
һейлигәрликтин ойдуруп чиқилған
ривайәтләргә әгәшмидуқ, бәлки биз Униң
һәйвәтлик шан-шөһритигә өз көзимиз
билән гувачимиз. 17 Чүнки У муқәддәс
тағда ХудаАтидин шан-шөһрәт вә улуқлуққа
еришкәндә, әшу улуқ шан-шәрәплик
йәрдин: «Бу Мениң сөйүмлүк Оғлум, Мән
Униңдин хурсәнмән» дегән шундақ зор
бир аваз Униңға йәткүзүлүп аңланди. 18
Муқәддәс тағда биз Униңға һәмраһ болуп
биллә турған болғачқа, әрштин бу аваз
аңланғинида бизму өз қулиқимиз билән
уни аңлидуқ. 19 Униң үстигә һәммимиздә
пәйғәмбәрләр йәткүзгән толиму ишәшлик
бешарәтлик сөз-калам бардур; силәр
таң сүзүлгичә, таң юлтузи қәлбиңларни
толуқ йорутқичә бу сөз-каламға қулақ
салсаңлар, яхши қилған болисиләр
(бу сөз-калам худди қараңғуда чақнап
туридиған чираққа охшаштур). 20 Шуни
һәммидин муһим дәп билишиңлар керәкки,
муқәддәс язмилардики һеч қайси вәһий
пәйғәмбәрләрниң өз чүшәнчиси бойичә
йәткүзүлгән әмәс. 21 Чүнки һеч қандақ
вәһий-бешарәт инсанларниң ирадисидин
кәлгән әмәс, у бәлки Худаниң муқәддәс
адәмлири Муқәддәс Роһ тәрипидин

йетәклинип, Униң түрткиси билән ейтқан
сөз-каламдур.

2 Лекин бурун хәлиқ ичидә сахта
пәйғәмбәрләр чиққан, шуниңдәк
араңлардиму сахта тәлим бәргүчиләр
мәйданға чиқиду. Улар соқунуп кирип,
һалакәткә елип баридиған бидъәт
тәлимләрни араңларға астиртин киргүзүп,
һәтта өзлирини һөр қилишқа сетивалған
егисидинму тенип, буниң билән өз
бешиға тезла һалакәт чүшүриду. 2 Нурғун
кишиләр уларниң шәрмәндилигигә әгишип
кетиду, шуниңдәк уларниң сәвәвидин
һәқиқәт йоли һақарәткә учрайду. 3 Улар
ачкөзлүгидин ойдурма сөзләр билән
силәрни сатидиған мели қилиду. Әнди
уларниң бешиға хелә бурунла бекитилгән
җаза бекар олтармайду, уларниң һалакити
болса ухлап ятмайду. 4 Чүнки Худа
гуна садир қилған пәриштиләрни аяп
олтармай, бәлки уларни тәһтисараниң
һаңиға ташлап, сораққа тартқичә зулмәтлик
қараңғулуқтики зәнҗирләр билән солап
қойған йәрдә, (Tartaroō g5020) 5 шундақла
қедимки дуниядикиләрниму аяп қоймай,
худасизлиққа берилгән дунияни топан
билән ғәриқ қилип, пәқәт һәққанийлиққа
дәвәт қилғучи Нуһни башқа йәттиси
билән сақлап қалған йәрдә — 6 һәмдә
кейин Содом вә Гоморра шәһәрлирини
кейинки дәвирләрдики худасизлиққа
берилгәнләргә ибрәт болсун дәп бекитип,
бешиға күлпәтлик җазани чүшүрүп күл
қилған, 7 шуниң билән биргә мошу
әхлақсизларниң бузуқчилиқлиридин
жиркинип азапланған, һәққаний болған
Лутни улар арисидин қутулдурған йәрдә —
8 (әнә шундақ кишиләрниң ичидә яшиған
һәққаний Лутниң һәққаний қәлби һәр
күни аңлиған вә көргән итаәтсизликләр
түпәйлидин азаплинатти) 9 әнди шуни
көрүвалалаймизки, Рәб ихласмәнләрни дуч
кәлгән синақлардин қандақ қутқузушни
вә шуниңдәк һәққанийсизларни сорақ
күнигичә җазалинишқа сақлап қоюшни
билиду. 10 Буларниң арисидики өз
әтлиригә әгишип пасиқ һәвәсләргә
берилгән, шундақла һоқуқ егилиригә
сәл қариғанларниң җазаси техиму
шундақ болиду. Мошундақ кишиләр һали
чоң, мәнмәнчиләрдур, улар «[роһий]
улуқлар»ға һақарәт қилиштин һеч
қорқмайдиғанлардур. 11 Һәтта улардин күч-
қудрәттә үстүн туридиған пәриштиләрму
Пәрвәрдигарниң алдида бу «[улуғлар]»[ни]
һақарәт билән әрз қилмайду. 12 Амма булар
худди овлинип боғузлиниш үчүн туғулған
явайи әқилсиз һайванлардәк келип, өзлири
чүшәнмәйдиған ишлар үстидә һақарәтлик
сөз қилиду вә шундақла өзлириниң
һалакәт ишлири билән толуқ һалак
болиду, 13 шундақла өз һәққанийсизлиғиға
тушлуқ җазаниң мевисини йәйду. Улар
һәтта күндүзи очуқ-ашкарә әйш-ишрәт
қилишниму ләззәт дәп һесаплайду;
улар [силәргә] номус вә дағ кәлтүрүп
силәр билән бир дәстиханда олтирип, өз
мәккарлиқлиридин зоқлиниду. 14 Уларниң
зинахорлуқ билән толған көзлири гуна
садир қилиштин үзүлмәйду; улар тутами
йоқ кишиләрни езиқтуриду; улар қәлбини
ачкөзлүккә көндүргән, ләнәткә йеқин
балилардур! 15 Улар тоғра йолдин чәтнәп,
Босорниң оғли Балаамниң йолиға әгишип
кәтти. У киши һарам йолда тапқан һәқни
яхши көргүчи еди, 16 лекин у қилған
қәбиһлиги түпәйлидин тәнбиһини йеди
(зувансиз ешәк инсанниң авази билән
сөзләп пәйғәмбәрниң әхмиқанә ишини
тости). 17 Мана мошундақ кишиләр қуруп
кәткән булақлар, борандин һайдилип
җүргән туманларға охшайду; уларға
мәңгүлүк зулмәтниң қап қараңғулуғида
җай һазирлап қоюлған. (questioned) 18 Чүнки
улар ялған-явидақ йоған сөзләр билән
махтинип, адәмниң әтлик һәвәслирини
қозғитип әйш-ишрәт ишлири билән
езитқулуқ йолида меңиватқанлардин
өзлирини йеңила қачурғанларни аздуриду.
19 Улар мошу кишиләргә «Силәрни
әркинликкә ериштүримиз» дәп вәдә қилиду,
лекин өзлири әмәлийәттә бузуқлуқниң
қуллиридур. Чүнки адәм немә тәрипидин

бойсундурулған болса, шуниң қули
болиду. 20 Чүнки әгәр улар Рәббимиз
вә Қутқузғучимиз Әйса Мәсиһни тонуш
арқилиқ бу дунияниң пасиқлиқлиридин
қутулуп, кейин шуларға йәнә бағлинип,
бойсундурулған болса, уларниң кейинки
һали дәсләпкисидинму бәттәр болиду. 21
Чүнки һәққанийлиқ йолини билип туруп,
өзигә йәткүзүлгән муқәддәс әмирдин
йүз өрүгәндин көрә, бу йолни әслидинла
билмигини әвзәл болатти. 22 Мошу ишәшлик
һекмәтлик сөзләр уларда әмәлгә ашурулиду:
— «Ишт айлинип өз қусуғини йәр» вә
йәнә «Чошқа жуюнуп чиқипла қайтидин
патқақта еғинар».

3 И сөйүмлүклирим, һазир силәргә бу
йезиватқиним иккинчи хетимдур. Һәр
икки хетимдә силәрниң сап көңлүңларни
ойғитип, шу ишларни әслитишкә
интилдимки, 2 муқәддәс пәйғәмбәрләр
бурун ейтқан сөзләргә вә Рәббимиз һәм
Қутқузғучимизниң расуллириңлар арқилиқ
йәткүзгән әмригә көңүл бөлүшүңларни
өтүнимән. 3 Әң муһими шуни билишиңлар
керәкки, күнләрниң ахирида өзиниң
һавайи-һәвәслириниң кәйнигә киридиған,
мәсқирә қилидиған мазақчилар чиқип:
4 «Қени, Униң қайтип келимән дегән
вәдиси?! Ата-бовилиримиз [өлүмдә] ухлап
қалғандин таки һазирғичә һәммә ишлар
дуния апиридә болған вақиттики билән
охшаш һаләттә кетиватиду» дәп мәсқирә
қилишиду. 5 Һалбуки, улар әң қедимки
заманда Худаниң сөзи билән асманларниң
яритилғанлиғини вә шуниңдәк йәрниң
судин чиққан һәм суниң вастиси билән
барлиққа кәлгәнлигини әтәй унтуйду;
6 шу амилларниң васитилири билән
шу замандики дуния кәлкүндин ғәриқ
болуп йоқалди. 7 Амма һазирқи асманлар
билән зимин охшашла шу сөз билән
ихлассиз адәмләр сораққа тартилип һалак
қилинидиған әшу күндә отта көйдүрүлүшкә
сақлинип, та шу күнигичә һалидин хәвәр
елинип туриду. 8 Әнди и сөйүмлүклирим,
шу иш нәзириңлардин қачмисунки, Рәбгә
нисбәтән бир күн миң жилдәк вә миң
жил бир күндәктур. 9 Рәб Өз вәдисини
[орундашни] (бәзиләрниң «кечиктүрди»
дәп ойлиғинидәк) кечиктүргини йоқ, бәлки
һеч кимниң һалак болушини халимай,
һәммә инсанниң товва қилишиға киришини
арзулап, силәргә кәңчилик қилип [вақитни
созмақта]. 10 Лекин Рәбниң күни худди
оғриниң келишидәк [күтүлмигән вақитта]
болиду. У күни асманлар шиддәтлик
гүлдүрлигән аваз билән ғайип болуп,
каинатниң барлиқ қурулмилири шиддәтлик
отта ерип түгәйду; зимин вә униңдики
пүткүл нәрсиләрму көйүп кетиду. 11 Һәммә
нәрсә мана шундақ ерип йоқилидиған йәрдә,
силәр қандақ адәмләрдин болушуңлар
керәк? — һаятиңларни пак-муқәддәсликтә
вә ихласмәнликтә өткүзүп, 12 Худаниң
күнини тәлмүрүп күтүп, у күнниң
тезрәк келиши үчүн интилишиңлар
керәк әмәсму? У күнниң келиши билән
пүтүн асманлар отта йоқап түгәйду
вә каинатниң барлиқ қурулмилири
шиддәтлик отта ерип түгәйду. 13 Лекин биз
болсақ Униң вәдиси бойичә, йеңи асман-
зиминни интизарлиқ билән күтмәктимиз.
У йәр һәққанийлиқниң маканидур. 14
Шуниң үчүн, әй сөйүмлүклирим, бу
ишларни күтүватқан екәнсиләр, [шу тапта]
Худаниң алдида нуқсансиз вә дағсиз,
енақлиқ-хатиржәмлик ичидә һазир болуп
чиқишиңлар үчүн интилиңлар. 15 вә
Рәббимизниң сәвир-тақитини нижат дәп
билиңлар, дәл сөйүмлүк қериндишимиз
Павлусму өзигә ата қилинған даналиқ
билән бу ишлар тоғрилиқ силәргә язған; 16
барлиқ хәтлиридиму у бу ишлар һәққидә
тохтилиду. Униң хәтлиридә чүшиниш
тәс болған бәзи ишлар бар; бу ишларни
тәлим алмиған вә тутами йоқ кишиләр
муқәддәс язмиларниң башқа қисимлирини
бурмилиғандәк, бурмилап чүшәндүриду
вә шуниң билән өз бешиға һалакәт елип
келиду. 17 Шуниң билән, и сөйүмлүклирим,
[мән ейтқан] бу ишларни алдин-ала билгән
екәнсиләр, бу әхлақсизларниң сәпсәтлири
билән аздурулуп, мустәһкәм турушуңларни

йоқитип қоюштин һошияр болуңлар.
18 Әксичә, [Худаниң] меһри-шәпқитидә һәм
Рәббимиз вә Қутқузғучимиз Әйса Мәсиһгә
болған билиштә давамлиқ өсүңлар. Униңға
һәм һазир һәм әшу әбәд күнигичә барлиқ
шан-шәрәп мәнсуп болғай! Амин! (aiōn g165)

Юһанна 1

1 Әзәлдин бар болғучи, өзимиз аңлиған,
өз көзлиримиз тикилип қариған вә
қоллиримиз билән тутуп силиған һаятлиқ
Калами тоғрисида [силәргә баян қилимиз]
2 (бу һаятлиқ бизгә аян болуп, биз уни
көрдуқ. Шуниң билән бу һәқтә гувалиқ
беримиз һәмдә Ата билән биллә болуп,
кейин бизгә аян болған шу мәңгүлүк һаятни
силәргә баян қилимиз) (aiōnios g166) 3 —
силәрниму биз билән сирдаш-һәмдәмликтә
болсун дәп биз көргәнлиримизни вә
аңлиғанлиримизни силәргә баян қилимиз.
Бизниң сирдаш-һәмдәмлигимиз Ата вә
Униң Оғли Әйса Мәсиһ биләндур. 4
Силәрниң хошаллиғиңлар толуп ташсун
дәп, буларни силәргә йезиватимиз. 5 Вә
биз Униңдин аңлиған һәм силәргә баян
қилидиған хәвиримиз мана шудурки, Худа
нурдур вә Униңда һеч қандақ қараңғулуқ
болмайду. 6 Әгәр биз Униң билән сирдаш-
һәмдәмлигимиз бар дәп туруп, йәнила
қараңғулуқта жүрсәк, ялған ейтқан вә
һәқиқәткә әмәл қилмиған болимиз. 7 Лекин
У Өзи нурда болғинидәк бизму нурда маңсақ,
ундақта бизниң бир-биримиз билән сирдаш-
һәмдәмлигимиз болуп, Униң Оғли Әйса
Мәсиһниң қени бизни барлиқ гунадин
паклайду. 8 Әгәр гунайимиз йоқ десәк, өз
өзимизни алдиған болимиз һәмдә биздә
һәқиқәт турмайду. 9 Гуналиримизни иқрар
қилсақ, У бизниң гуналиримизни кәчүрүм
қилип, бизни барлиқ һәққанийсизлиқтин
пак қилишқа ишәшлик һәм адилдур. 10 Әгәр
гуна қилмидуқ десәк, Уни ялғанчи қилип
қойған болимиз вә Униң сөз-калами биздин
орун алмиған болиду.

2 И әзиз балилирим, мән силәрни гуна
садир қилмисун дәп, бу сөзләрни
йезиватимән. Мабада бириси гуна садир
қилса, Атиниң йенида бир ярдәмчи
вәкилимиз, йәни Һәққаний Болғучи Әйса
Мәсиһ бардур. 2 У Өзи гуналиримиз үчүн
[жазани көтәргүчи] кафарәттур; мошу
кафарәт пәқәт бизниң гуналиримиз үчүнла
әмәс, бәлки пүткүл дунийадикиләрниң
гуналири үчүндур. 3 Бизниң уни
тонуғанлиғимизни биләлишимиз — Униң
әмирлиригә әмәл қилишимиздиндур. 4 «Уни
тонуймән» дәп туруп, Униң әмирлиригә
әмәл қилмиғучи киши ялғанчидур, униңда
һәқиқәт йоқтур. 5 Лекин кимки Униң
сөзигә әмәл қилса, әнди униңда Худаниң
меһир-муһәббити һәқиқәтән камаләткә
йәткән болиду. Биз өзимизниң Униңда
болғанлиғимизни әнә шуниңдин билимиз.
6 «Худада туруп яшаймән» дегүчи болса
[Әйсаниң] маңғинидәк охшаш меңиши
керәк. 7 И сөйүмлүклирим, силәргә
[бурун аңлап бақмиған] йеңи бир әмирни
әмәс, бәлки дәсләптин тартип силәр
тапшурувалған кона әмирни йезиватимән.
Ушбу әмир силәр бурундинла аңлап
келиватқан сөз-каламдур. 8 Лекин йәнә
келип мән силәргә йезиватқинимни йеңи
әмир [десәкму болиду]; бу әмир Мәсиһдә
һәм силәрдиму әмәл қилинмақта, чүнки
қараңғулуқ өтүп кәтмәктә, вә һәқиқий
нур аллиқачан чечилишқа башлиди. 9
Кимдәким өзини «нурда яшаватимән»
дәп туруп, қериндишини өч көрсә, у
бүгүнгичә қараңғулуқта туруватқан болиду.
10 Қериндишиға меһир-муһәббәт көрсәткән
киши йоруқлуқта турмақта, униңда гунаға
путлаштуридиған һеч немә қалмайду.
11 Лекин қериндишини өч көргән киши
қараңғулуқтидур; у қараңғулуқта маңиду
вә қәйәргә кетиватқанлиғини билмәйду,
чүнки қараңғулуқ униң көзлирини қариғу
қиливәткән. 12 Мән буларни силәргә
йезиватимән, и әзиз балилирим, чүнки
гуналириңлар Униң нами үчүн кәчүрүм
қилинди. 13 Мән буни силәргә йезиватимән,
и атилар, чүнки силәр Әзәлдин Бар
Болғучини тонудуңлар. Мән буни силәргә
йезиватимән, и жигитләр, чүнки силәр
у рәзил үстидин ғәлибә қилдиңлар. 14
Мән буни силәргә йезиватимән, и әзиз
балилирим, чүнки силәр Атини тонудуңлар.
Мән буни силәргә йезиватимән, и атилар,
чүнки силәр Әзәлдин Бар Болғучини
тонудуңлар. Мән буни силәргә йезиватимән,

и жигитләр, чүнки силәр күчлүксиләр,
Худаниң сөз-калами силәрдә туриду вә
силәр у рәзил үстидинму ғәлибә қилдиңлар.
15 Бу дунияни вә бу дуниядики ишларни
сөймәңлар. Һәр ким бу дунияни сөйсә,
Атиниң сөйгүси униңда йоқтур. 16 Чүнки
бу дуниядики барлиқ ишлар, йәни әттики
һәвәс, көзләрдики һәвәс вә һаятиға болған
мәғрурлуқниң һәммиси Атидин кәлгән
әмәс, бәлки бу дуниядин болғандур, халас;
17 вә бу дуния вә униңдики һәвәсләрниң
һәммиси өтүп кетиду. Лекин Худаниң
ирадисигә әмәл қилғучи киши мәңгү
яшайду. (aiōn g165) 18 Әзиз балилирим,
заманниң ахирқи саити йетип кәлди;
вә силәр дәҗҗалниң [ахир заманда]
келидиғанлиғини аңлиғиниңлардәк,
әмәлийәттә болса һазирниң өзидила
нурғун дәҗҗаллар мәйданға чиқти;
буниңдин заманниң ахирқи саити болуп
қалғанлиғи бизгә мәлум. 19 Улар аримиздин
чиқти, лекин улар әслидә бизләрдин
әмәс еди. Чүнки әгәр бизләрдин болған
болса, аримизда туривәргән болатти.
Лекин уларниң һеч қайсисиниң әслидә
биздикиләрдин болмиғанлиғи паш
қилинғанлиғи үчүн улар аримиздин
чиқип кәтти. 20 Һалбуки, силәр болсаңлар
Муқәддәс Болғучидин кәлгән мәсиһлигүчи
Роһтин несип болдуңлар вә шуниң үчүн
силәр һәммә ишни билисиләр. 21 Силәргә
бу хәтни йизишимдики сәвәп, силәрниң
һәқиқәтни билмигәнлигиңлар үчүн әмәс,
бәлки һәқиқәтни билип, ялғанчилиқниң
һәқиқәттин келип чиқмайдиғанлиғини
билгәнлигиңлар үчүндур. 22 Әмисә, ким
ялғанчи? Әйсаниң Мәсиһ екәнлигини
инкар қилғучи киши булса, у ялғанчидур.
Ата вә Оғулни инкар қилғучи киши
өзи бир дәҗҗалдур. 23 Кимдәким
Оғулни рәт қилса униңда Ата болмайду.
Лекин Оғулни етирап қилса, униңда Ата
болиду. 24 Силәр болсаңлар, бурундин
аңлап келиватқиниңларни өзүңларда
давамлиқ турғузивериңлар. Бурундин
аңлап келиватқиниңлар силәрдә давамлиқ
туривәрсә, силәрму давамлиқ Оғул вә
Атида яшаватқан болисиләр; 25 вә Униң
бизгә қилған вәдиси болса дәл шу —
мәңгү һаятлиқтур. (aiōnios g166) 26 Силәрни
аздурмақчи болғанларни нәзәрдә тутуп,
буларни силәргә яздим; 27 Силәр болсаңлар,
силәр Униңдин қобул қилған мәсиһлигүчи
Роһ силәрдә туриверидү, силәр һеч кимниң
үгитишигә муһтаж әмәссиләр; бәлки әнә шу
мәсиһлигүчи Роһ силәргә барлиқ ишлар
тоғрилиқ үгитиватқандәк (У һәқтур, һеч
ялған әмәстур!) — һәм үгәткәндәк, силәр
давамлиқ Униңда яшайдиған болисиләр. 28
Әмисә, и әзиз балилирим, давамлиқ Униңда
туруп яшавериңлар. Шундақ қилсаңлар, У
һәр қачан қайтидин аян болғанда қорқмас
болимиз һәм У кәлгинидә Униң алдида һеч
хиҗаләт болуп қалмаймиз. 29 [Худаниң]
һәққаний екәнлигини билгән екәнсиләр,
һәққанийлиққа әмәл қилғучиларниң
һәр бириниң униң тәрипидин туғулғучи
екәнлигиниму билсәңлар керәк.

3

Қараңлар, Ата бизгә шундақ чоңқур
меһир-муһәббәт көрсәткәнки, биз
«Худаниң әзиз балилири» дәп аталдуқ —
вә биз һәқиқәтәнму шундақ. Бу дуния шу
сәвәптин бизни тонуп йәтмәйдуки, чүнки
бу дуния Уни тонумиди. 2 Сөйүмлүклирим,
биз һазир Худаниң әзиз балилиридурмиз;
кәлгүсидә қандақ болидиғанлиғимиз
техи очуқ аян қилинмиған. Бирақ У
[қайтидин] аян қилинғанда, Униңға охшаш
болидиғанлиғимизни билимиз; чүнки шу
чағда биз Униң әйнән Өзини көримиз. 3 Вә
[Мәсиһгә] үмүт бағлиған һәр бир киши У
пак болғандәк өзини паклимақта. 4 Гуна
садир қилған киши [Худаниң] қануниға
хилаплиқ қилған болиду. Чүнки гуна садир
қилғанлиқ [Худаниң] қануниға хилаплиқ
қилғанлиқтур. 5 Һалбуки, силәр Уни
гуналарни елип ташлаш үчүн дунияға
келип аян қилинған вә шундақла Униңда
һеч қандақ гуна йоқтур, дәп билисиләр. 6
Униңда яшаватқан һәр бир киши гуна садир
қилмайду; кимдәким гуна садир қилса,
Уни көрмигән вә Уни тонумиған болиду.
7 Әзиз балилирим, һеч кимниң силәрни

алдишиға йол қоймаңлар. Һәққанийлиққа
әмәл қилғучи киши У һәққаний болғинидәк
һәққанийдур. 8 Лекин гуна садир қилғучи
Иблистиндур. Чүнки Иблис әлмисақтин
тартип гуна садир қилип кәлмәктә. Худаниң
Оғлиниң дунияда аян қилинишидики
мәхсәт Иблисниң әмәллирини йоқитиштур.
9 Худадин туғулғучи гуна садир қилмайду;
Худаниң уруғи униңда орун алғачқа, у
гуна садир қилиши мүмкин әмәс, чүнки у
Худадин туғулғандур. 10 Худаниң балилири
билән Иблисниң балилири шуниң билән
пәриқлинидуки, кимдәким һәққанийлиққа
әмәл қилмиса вә яки өз қериндишиға
меһир-муһәббәт көрсәтмисә Худадин
әмәстур. 11 Чүнки силәр дәсләптин аңлап
келиватқан хәвәр мана дәл шуки, бир-
биримизгә меһир-муһәббәт көрситишимиз
керәктур. 12 У у рәзилдин болған, инисини
өлтүргән Қабилға охшаш болмаслиғимиз
керәк; у немишкә инисини қәтл қилди?
Униң өзиниң қилғанлири рәзил, инисиниң
қилғанлири һәққаний болғанлиғи үчүн
шундақ қилған. 13 Шуңа, и қериндашлар,
бу дуния силәрни өч көрсә, униңға
һәйран қалмаңлар. 14 Биз қериндашларни
сөйгәнлигимиздин, өлүмдин һаятлиққа
өткәнлигимизни билимиз. Өз қериндишини
сөймигүчи техи өлүмдә туруватиду. 15
Қериндишиға өчмәнлик қилған киши
қатилдур вә һеч қандақ қатилда мәңгүлүк
һаятниң болмайдиғанлиғини билисиләр.
(aiōnios g166) 16 Биз шуниң билән меһир-
муһәббәтниң немә екәнлигини билимизки,
у биз үчүн Өз җенини пида қилди;
шуниңдәк бизму қериндашлиримиз үчүн өз
җенимизни пида қилишқа қәриздардурмиз.
17 Амма кимки бу дунияда мал-мүлки
туруп, қериндишиниң муһтаҗлиғини көрүп
туруп, униңға көкси-қарнини ачмиса,
бундақ кишидә нәдиму Худаниң меһир-
муһәббити болсун? 18 Әзиз балилирим, сөз
билән вә тил билән әмәс, бәлки әмәлдә вә
һәқиқәттә меһир-муһәббәт көрситәйли.
19 Биз шундақ ишлар билән өзимизниң
һәқиқәттин болғанлиғимизни биләләймиз
вә [Худаниң] алдида қәлбимизни хатирҗәм
қилалаймиз. 20 Шундақтиму, мабада
қәлбимиз бизни йәнила әйиплисә, Худа
йәнила қәлбимиздин үстүн вә һәммини
билгүчидур. 21 Сөйүмлүклирим, әгәр
қәлбимиз бизни әйиплимисә, Худаниң
алдида жүрәклик туримиз 22 вә шундақла
Униңдин немини тилисәк шуниңға
еришәләймиз; чүнки биз Униң әмирлиригә
әмәл қилип, Уни хурсән қилидиған
ишларни қилимиз. 23 Вә Униң әмри
шуки, униң Оғли Әйса Мәсиһниң намиға
етиқат қилишимиз һәмдә Униң бизгә
тапилиғинидәк бир-биримизгә меһир-
муһәббәт көрситишимиздин ибарәттур. 24
Униң әмирлиригә әмәл қилидиған киши
[Худада] яшайдиған вә [Худаму] униңда
яшайдиған болиду. Әнди Худаниң биздә
яшайдиғанлиғини билгинимиз болса, У
бизгә ата қилған Роһтиндур.

4 Сөйүмлүклирим, һәр бир [«вәһий
қилғучи»] роһларниң һәммисигила
ишинивәрмәңлар, бәлки бу роһларниң
Худадин кәлгән-кәлмигәнлигини
пәриқләндүрүш үчүн уларни синаңлар.
Чүнки нурғун сахта пәйғәмбәрләр
дуниядики җай-җайларға пәйда
болди. 2 Худаниң Роһини мундақ
пәриқләндүрәләйсиләр: Әйсани, йәни
дунияға инсаний тәндә кәлгән Мәсиһни
етирап қилғучи һәр бир роһ Худадин
болиду; 3 вә дунияға инсаний тәндә кәлгән
Әйса Мәсиһни етирап қилмайдиған роһ
Худадин кәлгән әмәс. Бундақларда әксичә
дәҗҗалниң роһи ишләйду; силәр бу роһниң
келидиғанлиғи тоғрилиқ аңлиған едиңлар
вә дәрвәқә у һазир дунияда пәйда болди.
4 Әй әзиз балилирим, силәр болсаңлар
Худадин болғансиләр вә уларниң үстидин
ғалип кәлдиңлар; чүнки силәрдә Турғучи бу
дунияда турғучидин үстүндур. 5 Улар болса
бу дунияға мәнсуп; шуңа улар бу дунияниң
сөзлирини қилиду вә бу дуниядикиләр
уларға қулақ салиду. 6 Биз болсақ
Худадин болғанмиз; Худани тонуған киши
бизниң сөзлиримизни аңлайду. Худадин
болмиған киши болса бизниң сөзлиримизни

аңлимайду. Мана буниңдин Һәқиқәтниң
Роһи билән езитқулуқниң роһини пәриқ
етәләймиз. 7 И сөйүмлүклирим, бир-
биримизгә меһир-муһәббәт көрситәйли;
чүнки меһир-муһәббәтниң өзи Худадиндур
вә меһир-муһәббәт көрсәткүчиниң һәр
бири Худадин туғулған болиду вә Худани
тонуйду. 8 Меһир-муһәббәт көрсәтмигүчи
киши Худани тонумиған болиду; чүнки
Худа Өзи меһир-муһәббәттур. 9 Худаниң
меһир-муһәббити биздә шуниң билән
ашкарә болдики, Худа бизни Униң арқилиқ
һаятқа еришсун дәп бирдин-бир йеганә
Оғлини дунияға әвәтти. 10 Меһир-муһәббәт
дәл шуниңдин аянки, бизләрниң Худани
сөйгинимиз билән әмәс, бәлки У Өзи бизни
сөйүп гуналиримизниң җазасини көтәргүчи
кафарәт болушқа Өз Оғлини әвәткини
билән аяндур. 11 И сөйүмлүклирим, Худа
бизгә шу қәдәр меһир-муһәббәт көрсәткән
йәрдә, бизму бир-биримизгә меһир-
муһәббәт көрситишкә қәриздардурмиз.
12 Һеч ким һеч қачан Худани көргән
әмәс; лекин бир-биримизгә меһир-
муһәббәт көрсәтсәк, Худа биздә яшайду вә
униң меһир-муһәббити биздә камаләткә
йәткән болиду. 13 Биз бизниң Униңда
яшаватқанлиғимизни вә Униң биздә
яшаватқанлиғини шуниңдин билимизки,
У Өз Роһини бизгә ата қилған. 14 Биз
шуни көргән вә шундақла шуниңға гувалиқ
беримизки, Ата Оғулни дунияға қутқузғучи
болушқа әвәтти. 15 Әгәр кимдәким Әйсани
Худаниң Оғли дәп етирап қилса, Худа
униңда, уму Худада яшайду. 16 Биз болсақ
Худаниң бизгә болған меһир-муһәббитини
тонуп йәттуқ, шундақла униңға толиму
ишәндуқ. Худа Өзи меһир-муһәббәттур
вә меһир-муһәббәттә яшиғучи киши
Худада яшайду, Худаму униңда яшайду. 17
Мошундақ болғанда, меһир-муһәббәт биздә
мукәммәллишиду; шуниң билән биз сорақ
күнидә хатирҗәм-қорқмас болалаймиз.
Чүнки Әйса қандақ болуватқан болса бизму
һазир бу дунияда шундақ болуватимиз.
18 Меһир-муһәббәттә қорқунуч йоқтур;
камил меһир-муһәббәт қорқунучни һайдап
йоққа чиқириду. Чүнки қорқунуч Худаниң
җазаси билән бағлинишлиқтур; қорқунучи
бар киши меһир-муһәббәттә камаләткә
йәткүзүлгән әмәстур. 19 Биз меһир-муһәббәт
көрситимиз, чүнки Худа алди билән бизгә
меһир-муһәббәт көрсәтти. 20 Әгәр бириси
«Худани сөйимән» дәп туруп, қериндишиға
өчмәнлик қилса, у ялғанчидур. Чүнки көз
алдидики қериндишини сөймигән йәрдә,
көрүп бақмиған Худани қандақму сөйсун?
21 Шуңа биздә Униңдин: «Худани сөйгән
киши қериндишиниму сөйсун» дегән әмир
бардур.

5 Әйсаниң Мәсиһ екәнлигигә ишәнгән
һәр бир киши Худадин туғулған
болиду; вә туғдурғучи [Атини] сөйидиған
һәр бир киши Униңдин туғулғучиниму
сөйиду. 2 Биз өзимизниң Худаниң
балилирини сөйидиғанлиғимизни
шуниңдин билимизки, Худани сөйүп, Униң
әмирлиригә әмәл қилишимиздиндур. 3
Худани сөйүш Униң әмирлиригә әмәл
қилиш демәктур; вә Униң әмирлиридә
турмақ еғир иш әмәстур. 4 Чүнки Худадин
туғулғанларниң һәммиси бу дуния үстидин
ғәлибә қилиду; вә дунияниң үстидин ғәлибә
қилғучи күч — дәл бизниң етиқатимиздур.
5 Бу дунияниң үстидин ғәлибә қилғучи
зади кимләр? Пәқәт Әйсани Худаниң
Оғли дәп етиқат қилғучилар әмәсму? 6 У
болса су вә қан арқилиқ кәлгән зат, йәни
Әйса Мәсиһдур; Униң келиши пәқәт су
биләнла әмәс, бәлки қан биләнму еди. Вә
бу ишларға гувалиқ бәргүчи болса Роһтур,
чүнки Роһ Өзи һәқиқәттур. 7 Чүнки Униң
тоғрилиқ үч гувалиқ бәргүчи бар: — 8 булар
Роһ, су вә қандин ибарәттур. Бу үчиниң
[гувалиғи] бирдур. 9 Әгәр биз инсанларниң
гувалиқини қобул қилсақ, Худаниң гувалиғи
буларниңкидин үстүндур. Худа Өз Оғли
тоғрисида шундақ гувалиқ бәргән — 10
(Худаниң Оғлиға етиқат қилған кишиниң
ичидә шу гувалиқ бардур; бирақ Худаға
ишәнмигән киши Уни ялғанчи қилған
болиду, чүнки У Худаниң Өз Оғлини
тәстиқлиған гувалиғиға ишәнмигән) 11

гувалиқ дәл шудурки, Худа бизгә мәңгүлүк
һаятни ата қилди вә бу һаятлиқ Униң
Оғлидидур. (aiōnios g166) 12 Шуңа Оғулға
егә болған киши һаятлиққа егә болған
болиду; Худаниң Оғлиға егә болмиған киши
һаятлиққа егә болмиған болиду. 13 Мән
буларни Худаниң Оғлиниң намиға етиқат
қилған силәргә силәрниң мәңгүлүк һаятқа
егә болғанлиғиңларни билишиңлар үчүн
яздим. (aiōnios g166) 14 Вә бизниң Униңға
болған толуқ ишәш-хатирҗәмлигимиз
шундақки, Униң ирадисигә мувапиқ һәр
қандақ бир ишни тилисәк, У бизни аңлайду.
15 Уни һәр немә тилигинимизни аңлайду
дәп билгән екәнмиз, дуайимизда Униңдин
тилигинимизгә ериштуқ, дәп билимиз. 16
Бириси қериндишиниң өлүмгә мәһкүм
қилмайдиған бир гуна садир қилғанлиғини
көрсә, униң үчүн дуа қилсун; вә Худа
өлүмгә мәһкүм қилмайдиған гуна садир
қилғанлар үчүн униңға һаятлиқ ата
қилиду. Өлүмгә мәһкүм гунаму бардур.
Униң тоғрисидин тилисун, демәймән.
17 Һәммә һәққанийәтсизлик гунадур; вә
өлүмгә мәһкүм қилмайдиған гунаму
бар. 18 Худадин туғулғучиниң гуна садир
қилмайдиғанлиғини билимиз; чүнки әслидә
Худадин туғулған Зат бундақ кишини қоғдап
қалиду вә әшу рәзил униңға тегәлмәйду. 19
Әнди өзимизниң Худадин болғанлиғимиз
өзимизгә мәлум; амма пүткүл дуния болса
у рәзилниң илкидидур. 20 Йәнә бизгә
мәлумки, Худаниң Оғли дунияға кәлди
вә һәқиқий Болғучини тонушимиз үчүн
көңлимизни йорутти; вә биз Һәқиқий
Болғучиниң Өзидә, йәни Униң Оғли Әйса
Мәсиһдә яшаватимиз. У болса һәқиқий
Худа вә мәңгүлүк һаятлиқтур! (aiōnios g166)
21 Әзиз балилирим, өзүңларни һәр қандақ
бутлардин сақлаңлар.

Юһанна 2

1 2 Мәнки ақсақалдин [Худа тәрипидин]
талланған ханимға вә униң әзиз
балилириға салам! Мән силәрни һәқиқәттә
сөйимән вә ялғуз мәнла әмәс, йәнә
һәқиқәтни тонуғанларниң һәммиси биздә
яшаватқан вә шундақла әбәткичә бизгә яр
болидиған һәқиқәтни дәп силәрни сөйиду.
(aiōn g165) 3 Худаатидин вә Атиниң Оғли Рәб
Әйса Мәсиһдин шапаәт, рәһим-шәпқәт вә
хатирҗәмлик силәргә һәқиқәт вә меһир-
муһәббәт ичидә болғай! 4 Балилириңниң
арисида биз Атидин әмир тапшурувалғандәк
һәқиқәттә маңғанларни көргиним үчүн
интайин хурсән болдум. 5 Әнди, һөрмәтлик
ханим, мән сәндин бир-биримизгә меһир-
муһәббәт көрситәйли, дәп өтүнимән. Мениң
саңа йезип өтүнгиним йеңи бир әмир
әмәс, бәлки дәсләптин тартип биздә бар
әмирдур 6 (меһир-муһәббәт шуки, униң
әмирлиригә әмәл қилип меңиштур). Мана
бу әмир силәр бурундин тартип аңлап
келиватқандәк, униңда меңишиңлар үчүн
силәргә тапиланғандур. 7 Чүнки нурғун
алдамчилар дунияниң җай-җайлирида
чиқти. Улар Әйсаниң дунияға инсаний тәндә
кәлгән Мәсиһ екәнлигини етирап қилмайду.
Бундақлар дәл алдамчи вә дәҗҗалдур.
8 Биз вә өзүңлар сиңдүргән әҗирни
йоқитип қоймай, бәлки толуқ инъамға егә
болушуңлар үчүн, өзүңларға агаһ болуңлар.
9 Кимки Мәсиһниң тәлимидин һалқип
чиқип, униңда чиң турмиса, Худа униңға
егә болмайду. Лекин Униң тәлимидә чиң
турғучи болса, Ата һәм Оғул униңға егә
болиду. 10 Әгәр бириси Униң тәлимини
елип кәлмәй силәрниң йениңларға
кәлсә, уни өйүңларға башлимаңлар һәм
униңға саламму бәрмәңлар. 11 Чүнки
ундақ адәмгә салам бәргән киши униң
рәзил әмәллиригә шерик болғучидур. 12
Силәргә пүтидиған йәнә көп сөзлирим
бар еди; лекин қәғәз билән сияһни
ишләткәндин көрә, хошаллиғимизниң
толуп тешиши үчүн йениңларға берип
дидар көрүшүп сөзлишишни арзу қилимән.
13 Худа тәрипидин талланған һәдәңниң
балилиридин саңа салам!

Юһанна 3

1 Мәнки ақсақал өзүм һәқиқәттә сөйгән
сөйүмлүк Гаюсқа салам! 2 И сөйүмкүк
[достум], жениң гүлләнгәндәк, һәммә
ишлириңниң гүллинишигә вә тениңниң
саламәт болушиға тиләкдашмән. 3
Қериндашлар келип, сәндә болған
һәқиқәт тоғрилиқ гувалиқ бәргәндә, мән
интайин бәк хошаллаңдим; чүнки сән
һәқиқәттә давамлиқ меңиватисән. 4 Маңа
нисбәтән, әзиз балилиримниң һәқиқәттә
меңиватқанлиғини аңлаштинму чоң
хошаллиқ йоқтур. 5 Сөйүмлүк [достум],
йениңға барған қериндашларға (гәрчә улар
саңа натонуш болсиму) қилғанлириңниң
һәммисидә ихласмәнлигиң испатлиниду.
6 Улар җамаәт алдида сениң бу меһир-
муһәббитиң тоғрисида гувалиқ бәрди.
Уларни йәнә Худаниң йолиға лайиқ
сәпиригә узитип қойсаң, яхши қилған
болисән. 7 Чүнки улар [сәпәрдә] ят әллик
[етиқатсизлардин] һеч немә алмай, шу
мубарәк нам үчүн йолға чиқти. 8 Шуңа,
һәқиқәт билән хизмәтдаш болуп тәң
ишлигүчи болуш үчүн биз шундақларни
қоллап-қувәтлишимизгә тоғра келиду. 9 Бу
тоғрилиқ җамаәткә мәктүп яздим. Лекин
уларниң арисида өзини чоң тутуп, җамаәткә
баш болуш тамасида болған Диотрәпәс
бизни қобул қилмайду. 10 Шуниң үчүн мән
барғанда, униң қилған әскиликлирини,
йәни униң бизниң үстимиздин қилған
рәзил сөзлири билән ғәйвитини йүзигә
салимән; у униңлиқ биләнла тохтап
қалмайду, йәнә [сәпәрдики] қериндашларни
қобул қилмайла қалмай, қобул қилмақчи
болғанларниму тосиду вә һәтта уларни
җамаәттин қоғлап чиқириватиду. 11 И
сөйүмлүк [достум], яманлиқтин әмәс,
яхшилиқтин үлгә алғин. Яхшилиқ қилғучи
Худадиндур. Яманлиқ қилғучи Худани
һеч көрмигәндур. 12 Демитриусни болса
һәммәйлән, һәтта Һәқиқәтниң өзи яхши
гувалиқ берип тәрипләйду. Бизму униңға
гувалиқ беримиз вә гувалиғимизниң
һәқиқәт екәнлигини сәнму билисән. 13 Саңа
язидиған йәнә көп сөзлирим бар еди; лекин
қәләм билән сияһни ишләткәндин көрә, 14
Сән билән пат арида дидар көрүшүшни арзу
қилимән; шу чағда дәқәмдәдә сөзлишимиз.
Саңа хатирҗәмлик яр болғай! Достлардин
саңа салам. Сәнму [у йәрдики] достларға
исим-фамилилири бойичә мәндин салам
ейтқайсән.

Йәһуда

1 Әйса Мәсиһниң қули, Яқупниң иниси
мәнки Йәһудадин чақирилғанларға, йәни
ХудаАтимиз тәрипидин сөйүлгән, Әйса
Мәсиһ тәрипидин қоғдилип кәлгәнләргә
салам. 2 Силәргә рәһимдиллик, аманлиқ-
хатирҗәмлик вә меһир-муһәббәт һәссиләп
ата қилинғай! 3 И сөйүмлүклирим, мән
әсли силәргә ортақ бәһримән болуватқан
ниҗатимиз тоғрисида хәт йезишқа зор
иштияқим болсиму, лекин һазир бунiң
орниға силәрни муқәддәс бәндиләргә
бир йолила аманәт қилинған етиқатни
қолуңлардин бәрмәсликкә җиддий күрәш
қилишқа җекиләп ушбу хәтни язмисам
болмиди. 4 Чүнки мәлум кишиләр —
ихлассиз адәмләр, хелә бурунла муну
сораққа тартилишқа пүтүлгәнләр араңларға
суқунуп киривалған. Улар Худаниң меһри-
шәпқитини бузуқлуқ қилишниң банисиға
айландурувалған, бирдин-бир Егимиз
вә Рәббимиз Әйса Мәсиһдин танған
адәмләрдур. 5 Шуниң үчүн мән силәргә шуни
есиңларға қайтидин селишни халаймәнки
(гәрчә силәр бурун һәммә ишлардин
хәвәрләндүрүлгән болсаңларму), бурун Рәб
[Өзи үчүн] бир хәлиқни Мисирдин қутқузған
болсиму, уларниң ичидики [Өзигә]
ишәнмигәнләрни кейин һалак қилди. 6
[Вә силәр шуниму билисиләрки], әслидики
орнида турмай, өз маканини ташлап
кәткән пәриштиләрни Рәб улуқ [қиямәт]
күнининң сориғиғичә мәңгү кишәнләп
мудһиш қараңғулуқта солап сақлимақта.
(aïdios g126) 7 Содом вә Гоморра вә уларниң
әтрапидики шәһәрләрдикиләрму шу охшаш
йолда, йәни шу [пәриштиләргә] охшаш
учиға чиққан бузуқчилиққа вә ғәйрий
шәһвәтләргә берилип кәткән, [кейинки
дәвирләр] уларниң ақивитидин ибрәт алсун
үчүн мәңгүлүк от җазасиға өрнәк қилинип
көйдүрүлгән. (aiōnios g166) 8 Лекин мошу
«чүш көргүчиләр» шу охшаш йол билән
адәмләрниң тәнлириниму булғимақта,
улар һоқуқ егилиригә сәл қариғучилардин
болуп, [әрштики] улуқларғиму һақарәт
қилишмақта. 9 Лекин һәтта баш пәриштә
Микаилму Мусаниң җәсити тоғрисида
Иблис билән музакирә қилип талаш-
тартиш қилғанда, уни һақарәтлик сөзләр
билән әйипләшкә петиналмиған, пәқәт
«Саңа Пәрвәрдигарниң Өзи тәнбиһ бәрсун»
дәпла қойған. 10 Лекин бу кишиләр
өзлири чүшәнмәйдиған ишлар үстидә
күпүрлүк қилиду. Бирақ улар һәтта
әқилсиз һайванлардәк өз тәбиитиниң
инкаслири бойичә чүшәнгиничә яшап,
шу арқилиқ өзлирини һалак қилиду.
11 Буларниң һалиға вай! Чүнки улар
Қабилниң йоли билән маңди, мал-
мүлүкни дәп Балаамниң азған йолиға
өзини атти вә улар Кораһниң асийлиқ
қилғиниға [охшаш] ахир һалак болиду.
12 Улар меһир-муһәббәтни тәбрикләш
зияпәтлириңларға һеч тартинмай силәр
билән биллә дахил болидиған, өзлиринила
бақидиған хәтәрлик хада ташлардур.
Улар шамаллардин һайдилип кәлгән
ямғурсиз булут, йилтизидин қомуруп
ташланған, кәч күздики мевисиз дәрәқләр,
икки қетим өлгәнләр! 13 Улар деңизниң
давалғуватқан, бужғунлуқ долқунлири, улар
өз шәрмәндичилигини қусмақта; улар езип
кәткән юлтузлар болуп, уларға мәңгүлүк
қап қараңғулуқниң зулмити һазирлап
қоюлғандур. (aiōn g165) 14 Адәм атиниң
йәттинчи әвлади болған Һанох бу кишиләр
тоғрисида мундақ бешарәт бәргән: — «Мана,
Рәб түмәнмиңлиған муқәддәслири билән
келиду, 15 У пүткүл инсанларни сорақ қилип,
барлиқ ихлассизларниң ихлассизларчә
жүргүзгән барлиқ ихлассизлиқлириға
асасән, шундақла ихлассиз гунакарларниң
Өзини һақарәтлигән барлиқ әсәбий
сөзлиригә асасән уларни әйипкә буйруйду».
16 Бу кишиләр һаман ғотулдап, ағринип
жүриду, өз һәвәслириниң кәйнигә кириду;
ағзида йоғанчилиқ қилиду, өз мәнпәитини
көзләп башқиларға хушамәтчилик қилиду.
17 Лекин, и сөйүмлүклирим, Рәббимиз Әйса
Мәсиһниң расуллириниң алдин-ала ейтқан
сөзлирини есиңларда тутуңларки, 18 улар

силәргә: «Ахир заманда, өзиниң ихлассиз
һәвәслириниң кәйнигә кирип, мазақ
қилғучилар мәйданға чиқиду» дегән еди.
19 Мошундақ кишиләр бөлгүнчилик пәйда
қилидиған, өз тәбиитигә әгәшкән, Роһқа
егә болмиған адәмләрдур. 20 Лекин силәр,
и сөйүмлүклирим, әң муқәддәс болған
етиқатиңларни һул қилип, өзүңларни қуруп
чиқиңлар, Муқәддәс Роһта дуа қилип, 21
адәмни мәңгүлүк һаятқа елип баридиған
Рәббимиз Әйса Мәсиһниң рәһимдиллигини
тәлмүрүп күтүп, өзүңларни Худаниң
меһир-муһәббити ичидә тутуңлар. (aiōnios
g166) 22 Иккилинип қалғанларға рәһим
қилиңлар; 23 бәзиләрни от ичидин
жулувелип қутулдурувелиңлар; бәзиләргә
һәтта әтлиридин ниҗасәт чүшүп булғанған
кийим-кечигигиму нәпрәтләнгән һалда
қорқунуч ичидә рәһим қилиңлар. 24
Амма силәрни йолда тейилип кетиштин
сақлап, ечилип-йейилип Өзиниң шәрәплик
һозурида әйипсиз турғузушқа Қадир
Болғучиға, йәни Қутқузғучимиз бирдин-
бир Худаға Рәббимиз Әйса Мәсиһ арқилиқ
шан-шәрәп, 25 һәйвәт-улуқлуқ, қудрәт вә
һоқуқ әзәлдин бурун, һазирму та барлиқ
заманларғичә болғай! Амин! (aiōn g165)

Вәһий

1 Бу китап Әйса Мәсиһниң вәһийси, йәни
Худа Униңға Өз қул-хизмәткарлириға
йеқин кәлгүсидә йүз бериши муқәррәр
болған ишларни көрситиши үчүн тапшурған
вәһийдур. Мәсиһ буни Өз пәриштисини
әвәтип қули Юһаннаға аламәтләр билән
аян қилди. 2 Юһанна болса Худаниң сөз-
калами һәмдә Әйса Мәсиһ тоғрисидики
гувалиққа көргәнлириниң һәммисигә
гувалиқ бәрди. 3 Бу бешарәтни оқуп
бәргүчи вә униң сөзлирини аңлап,
униңда йезилғанларға итаәт қилғучи
бәхитликтур! Чүнки вәһийниң вақти
йеқиндур. 4 Мәнки Юһаннадин Асия
[өлкисидики] йәттә җамаәткә салам! Һазир
бар болған, өткәндиму болған һәм кәлгүсидә
Кәлгүчидин, Униң тәхтиниң алдидики йәттә
Роһтин 5 вә садиқ Гувачи, өлүмдин тунҗа
Тирилгүчи, җаһандики падишаларниң
Һөкүмрани болған Әйса Мәсиһтин силәргә
меһри-шәпқәт вә хатирҗәмлик болғай.
Әнди бизни сөйгүчи, йәни Өз қени билән
бизни гуналиримиздин жуйған 6 вә
бизни бир падишалиққа уюштуруп, Өз
Атиси Худаға каһинлар қилғанға барлиқ
шан-шәрәп вә күч-қудрәт әбәдил-әбәткичә
болғай, амин! (aiōn g165) 7 Мана, У булутлар
билән келиду, шундақла һәр бир көз,
һәтта Уни санҗиғанларму Уни көриду. Йәр
йүзидики пүткүл қәбилә-хәлиқ У сәвәплик
аһ-зар көтириду. Шундақ болиду, амин!
8 Мән «Алфа» вә «Омега», Муқәддимә вә
Хатимә Өзүмдурмән, һазир бар болған,
бурунму бар болған һәм кәлгүсидиму
бар Болғучидурмән, шундақла Һәммигә
Қадирдурмән, дәйду Пәрвәрдигар Худа. 9
Силәрниң қериндишиңлар һәм силәр билән
биргә Әйсада болған азап-оқубәт, падишалиқ
вә сәвир-тақәттин ортақ несипдишиңлар
болған мәнки Юһанна Худаниң сөз-
калами вә Әйсаниң гувалиғи вәҗидин
Патмос дегән аралда [мәһбус] болуп туруп
қалғандим. 10 «Рәбниң күни»дә мән Роһниң
илкигә елинишим билән, кәйнимдин канай
авазидәк күчлүк бир авазни аңлидим.
11 Бу аваз: «Көридиғанлириңни китап
қилип яз вә уни йәттә җамаәткә, йәни
Әфәсус, Смирна, Пәргамум, Тиятира, Сардис,
Филаделфийә вә Лаодикиядики җамаәтләргә
әвәт» деди. 12 Маңа сөз қилған авазниң
кимниң екәнлигини көрүш үчүн кәйнимгә
бурулдум. Бурулғинимда, көзүмгә йәттә
алтун чирақдан 13 вә уларниң оттурисида
учисиға путлириғичә чүшүп туридиған
тон кийгән, көксигә алтун кәмәр бағлиған
Инсаноғлиға охшайдиған бири көрүнди.
14 Униң баш-чечи ақ жуңдәк, һәтта қардәк
аппақ еди вә көзлири гоя ялқунлап турған
оттәк еди. 15 Путлири хумданда тавлинип
пақириған тучқа охшайтти, авази шарқирап
еқиватқан нурғун суларниң авазидәк еди.
16 У оң қолида йәттә юлтуз тутқан болуп,
ағзидин икки бислиқ өткүр қилич чиқип
туратти. Чирайи худди қуяшниң толуқ
күчидә парлиғандәк ярқин еди. 17 Уни
көргинимдә, айиғиға өлүктәк жиқилдим.
У оң қолини үстүмгә тәккүзүп мундақ
деди: — Қорқма, Авалқиси вә Ахирқиси
18 һәмдә һаят Болғучи Өзүмдурмән. Мән
өлгән едим, амма мана, Мән әбәдил-
әбәткичә һаяттурмән, өлүм вә тәһтисараниң
ачқучлири қолумдидур! (aiōn g165, Hadēs g86)
19 Шуниң үчүн, көргән ишларни, һазир
болуватқан ишларни вә булардин кейин
болидиған ишларни йезип қалдур. 20 Сән оң
қолумда көргән йәттә юлтузниң вә йәттә
алтун чирақданниң сири мана мундақ —
йәттә юлтуз йәттә җамаәтниң әлчилири вә
йәттә чирақдан болса йәттә җамаәттур.

2 — Әфәсустики җамаәтниң әлчисигә
мундақ язғин: «Оң қолида йәттә
юлтузни тутуп, йәттә алтун чирақданниң
оттурисида Маңғучи мундақ дәйду: 2
— Сениң әҗир-әмәллириңни, тартқан
җапалириңни һәм сәвир-тақитиңни,
рәзил адәмләрниң қилмишлириға
чидап туралмайдиғанлиғиңни, шундақла
расул болмисиму өзлирини расул
дәп ативалғанларни синап, уларниң
ялғанчи болғанлиғини тонуғанлиғиңниму

билимән. 3 Шундақ, сениң сәвир-тақәт
қиливатқанлиғиңни, Мениң намим
вәҗидин җапа-мушәққәткә бәрдашлиқ
бәргәнлигиңни амма еринмигәнлигиңни
билимән. 4 Лекин саңа шу бир етиразим
барки, сән өзүңдики дәсләпки меһир-
муһәббәттин ваз кәчтиң. 5 Шуңа қайси
һаләттин жиқилип чүшкәнлигиңни
есиңгә елип товва қилғин, авалқи
әмәлләрни қайта қилғин. Болмиса
йениңға келимән вә товва қилмисаң
чирақдениңни җайидин йөткиветимән.
6 Бирақ, сениң шу артуқчилиғиң барки,
Мән Өзүм нәпрәтлинидиған Николас
тәрәпдарлириниң қилмишлиридин сәнму
нәпрәтлинисән. 7 Қулиқи барлар Роһниң
җамаәтләргә дегәнлирини аңлисун! Ғәлибә
қилғучиларни Худаниң җәннитиниң
оттурисидики һаятлиқ дәриғиниң
мевилиридин йейишкә муйәссәр қилимән».
8 — Измирдики җамаәтниң әлчисигә мундақ
язғин: — «Авалқиси вә Ахирқиси, өлгән
вә Тирилгүчи мундақ дәйду: 9 — Сениң
азап-оқубәтлириңни вә намратлиғиңни
билимән (лекин сән бай!), Йәһудий
әмәс туруп өзлирини Йәһудий дәвалған,
Шәйтанниң бир синагоги болғанларниң
төһмәтлиринниму билимән. 10 Алдиңда
чекидиған азап-оқубәтләрдин қорқма.
Мана, Иблис араңлардин бәзилириңларни
синилишиңлар үчүн йеқинда зинданға
ташлитиду. Силәр он күн қийнилисиләр.
Таки өлгичә садиқ болғин, Мән саңа
һаятлиқ таҗини кийдүримән. 11 Қулиқи
барлар Роһниң җамаәтләргә дегәнлирини
аңлисун! Ғәлибә қилғучилар иккинчи
өлүмниң зийиниға һәргиз учримайду!».
12 — Пәргамумдики җамаәтниң әлчисигә
мундақ язғин: — «Икки бислиқ өткүр
қиличи бар Болғучи мундақ дәйду: 13 — Мән
сән олтарған йәрни, йәни Шәйтанниң тәхти
болған җайни билимән. Шундақтиму, сән
Мениң намимни чиң тутуп, һәтта садиқ
гувачим Антипас маканиңда, йәни Шәйтан
турған җайда қәтл қилинған күнләрдиму,
Маңа қилған етиқатиңдин тенип кәтмидиң.
14 Лекин саңа шу бир нәччә етиразим
барки, араңларда Балаамниң тәлимигә
әгәшкәнләрдин бәзиләр болмақта — Балаам
болса Балаққа Исраилларни бутқа атап
қурбанлиқ қилинған гөшни йейиш вә
җинсий бузуқлуқ қилишқа аздурушни
үгәткән еди. 15 Шуниңға охшаш, силәрниң
араңларда Николас тәрәпдарлириниң
тәлимини тутқанларму бар. 16 Шуниң
үчүн, товва қил! Ундақ қилмисаң, йениңға
тез арида берип, ағзимдики қиличим
билән шуларға һуҗум қилимән. 17 Қулиқи
барлар Роһниң җамаәтләргә дегәнлирини
аңлисун! Ғәлибә қилғучилар болса йошуруп
қойған маннадин беримән вә һәр биригә
бирдин ақ таш беримән. Таш үстидә
йеңи бир исим пүтүклүк болиду, шу
исимни уни қобул қилған кишидин башқа
һеч ким билмәйду». 18 — Тиятирадики
җамаәтниң әлчисигә мундақ язғин: —
«Көзлири ялқунлиған отқа вә путлири
пақирақ тучқа охшайдиған Худаниң Оғли
мундақ дәйду: 19 — Сениң әмәллириңни,
меһир-муһәббитиңни, етиқатиңни, әҗир-
хизмитиңни вә сәвир-тақитиңни, шундақла
һазирқи әмәллириңниң авалқидин ешип
чүшүватқанлиғиниму билимән. 20 Лекин,
саңа шу бир етиразим барки, өзини
пәйғәмбәр дәп ативалған әшу хотун
Йизәбәлгә йол қоюватисән. У хотун қул-
хизмәткарлиримға тәлим берип, уларни
җинсий бузуқлуқ қилишқа вә бутқа атап
нәзир қилинған гөшни йейишкә аздурмақта.
21 Мән униңға товва қилғидәк вақит бәргән
едим, лекин у өз бузуқлуғиға товва қилишни
халимайду. 22 Әнди мана, Мән уни [еғир
кесәл] орниға ташлапятқузимән вә униң
билән зина қилғанлар қилмишлириға
товва қилмиса, уларниму еғир азапқа
чөмдүримән. 23 Униң пәрзәнтлириниму
әҗәллик кесәл билән уримән. Шу чағда,
барлиқ җамаәтләр нийәт-нишанларни
вә қәлбләрни күзитип тәкшүргүчиниң
Өзүм екәнлигимни, шундақла Мениң һәр
бириңларға қилған әмәлийитиңларға
яриша яндуридиғанлиғимни билиду. 24
Лекин, Тиятирадики қалғанларға, йәни
бу тәлимни қобул қилмиғанлар (уларниң

пикри бойичә, Шәйтанниң аталмиш «чоңқур
сирлири»ни үгәнмигәнләр), йәни силәргә
шуни ейтимәнки: Өзүңларда бар болғанни
Мән кәлгичә чиң тутуңлар. Үстүңларға
буниңдин башқа жүкни артмаймән. 26
Ғәлибә қилғучиларға, йәни әмәллиримни
ахирғичә чиң тутқан кишиләргә болса,
уларға пүткүл әлләргә һаким болуш
һоқуқини беримән. 27 Мана бу Атам Маңа
бәргән һоқуққа охшаш һоқуқтур: — «У
уларни төмүр калтәк билән падичидәк
башқуруп, сапал қачиларни уруп чаққандәк
тар мар қилиду». 28 Мән униңға таң
юлтузиниму ата қилимән. 29 Қулиқи
барлар Роһниң җамаәтләргә дегәнлирини
аңлисун!»

3 — Сардистики җамаәтниң әлчисигә
мундақ язғин: — «Худаниң йәттә
Роһи вә йәттә юлтузиниң Егиси Болғучи
мундақ дәйду: — Сениң әмәллириңни вә
шундақла «һаят» дегән нам-абруюңниң
барлиғини, лекин әмәлийәттә өлүк
екәнлигиңни билимән. 2 Шуңа, ойған,
сениңдә бар болған, амма өләй дәп
қалған [хисләтлириңни] күчәйт; чүнки
Худайим алдида әмәллириңниң түгәл
әмәслигини билдим. 3 Униң үчүн [сөз-
каламни] қандақ қобул қилип аңлиғиниңни
ядиңға кәлтүрүп, уни чиң тутуп товва
қилғин. Лекин ойғанмисаң Мән оғридәк
үстүңкә келимән вә сән қайси саәттә
үстүңгә келидиғинимни һәргиз билмәйсән.
4 Лекин Сардиста өз кийимлиригә дағ
тәккүзмигән бир нәччә шәхс бар. Улар ақ
кийим кийип Мән билән биллә маңиду,
чүнки улар буниңға лайиқтур. 5 Ғәлибә
қилғучилар мана шундақ ақ кийимләрни
кийиду. Мән уларниң намини һаятлиқ
дәптиридин һәргиз өчүрмәймән, бәлки
уларниң намини Атам Худаниң вә Униң
пәриштилириниң алдида очуқ етирап
қилимән. 6 Қулиқи барлар Роһниң
җамаәтләргә дегәнлирини аңлисун!» 7 —
Филаделфийәдики җамаәтниң әлчисигә
мундақ язғин: — «Муқәддәс вә Һәқиқий
Болғучи, шундақла Давутниң ачқучиға
егә Болғучи, ачсам һеч ким япалмайду,
япсам һеч ким ачалмайду дегүчи муну
ишларни дәйду: 8 — Сениң әмәллириңни
билимән. Сениң бир аз күчүң болғач сөз-
каламимға итаәт қилғиниң вә намимдин
тенип кәтмигиниң үчүн, алдиңда һеч ким
япалмайдиған бир ишикни ечип қойдум.
9 Мана, Шәйтанниң синагогидикиләрдин,
Йәһудий әмәс туруп өзлирини Йәһудий
дәп ативалған ялғанчиларни болса шундақ
ақивәткә қалдуримәнки, уларни келип
сениң айиғиңға баш уридиған вә Мениң
сени сөйгәнлигимни билидиған қилимән.
10 Сән Мениң сәвир-тақәт йолумдики
сөз-каламимни сақлап әмәл қилишиң
үчүн бу дуниядики инсанларни синашқа
пүткүл йәр йүзигә чүшидиған вабалиқ
синақниң вақит-саити кәлгәндә сени
униңдин сақлап қоғдап қалимән. 11
Мән пат арида келимән. Таҗиңни һеч
кимниң тартивалмаслиғи үчүн, өзүңдә бар
болғанни чиң тутқин. 12 Ғәлибә қилғучини
болса, Худайимниң ибадәтханисиға түврүк
қилимәнки, у у йәрдин әсла чиқмайду.
Мән униң үстигә Худайимниң намини,
Худайимниң шәһириниң намини, йәни
әрштин — Худаниң йенидин чүшидиған
йеңи Йерусалимниң намини вә Мениң йеңи
намимни язимән. 13 Қулиқи барлар Роһниң
җамаәтләргә дегәнлирини аңлисун!» 14 —
Лаодикиядики җамаәтниң әлчисигә мундақ
язғин: — «Амин Аталғучи, йәни Садиқ вә
Һәқиқий Гувачи, Худаниң каинитиниң
келип чиқишиниң Сәвәпчиси мундақ дәйду:
15 Сениң әмәллириңни билимәнки, сән
соғму әмәс, қизиқму әмәс. Мән сениң я соғ,
я қизиқ болушуңни халайттим! 16 Сән я соғ
я қизиқ әмәс, бәлки илман болғанлиғиң
үчүн, сени ағзимдин һө қилимән. 17
Сән бай адәммән, дөләтмән болдум, һеч
нәрсигә һаҗәтмән әмәсмән дегиниң билән
өзүңниң ғериб, бечарә, йоқсул, кор вә
яланач екәнлигиңни билмигәчкә, 18 бай
болушуң үчүн отта тавланған алтун,
яланачлиқ номуслуғуңниң йепилиши үчүн
кийгүзүлүшүңгә ақ кийим-кечәк, көрүшүң
үчүн көзлириңгә сүртүшкә тутияни мәндин

сетивелишиңни несиһәт қилимән. 19 Мән
кимни сөйсәм, шуниң әйивини көрситип
тәрбийиләймән; шуниң үчүн қизғин көйүп-
пишип товва қил. 20 Мана, Мән һазир
ишик алдида туруп, ишикни қеқиватимән.
Әгәр бири авазимни аңлап ишикни ачса,
униң йениға киримән. Мән униң билән,
уму Мән билән биллә ғизалиниду. 21
Ғәлибә қилғучини болса, Мәнму ғәлибә
қилип, Атамниң тәхтидә униң билән биргә
олтарғинимдәк, униму тәхтимдә Мән
билән биргә олтиришқа муйәссәр қилимән.
22 Қулиқи барлар Роһниң җамаәтләргә
дегәнлирини аңлисун!»

4 Андин мән қаривидим, мана, асманда бир
ишик ечиқлиқ туратти. Мән тунҗа қетим
аңлиған канай авазиға охшап кетидиған аваз
маңа: «Бу яққа чиқ, саңа булардин кейин
йүз бериши муқәррәр болған ишларни
көрситәй» деди 2 вә дәрһал мән Роһниң
илкидә болдум; мана, әрштә бир тәхт,
тәхттә бир зат олтиратти. 3 Тәхттә
олтарғучиниң қияпити йешил қашташ
вә қизил квартсқа охшайтти. Тәхтниң
чөрисини зумрәттәк бир һәсән-һүсән орап
туратти. 4 Тәхтниң әтрапида йәнә жигирмә
төрт тәхт бар еди. Тәхтләрдә ақ кийимләр
билән кийингән, башлириға алтун таҗ
тақалған жигирмә төрт ақсақал олтиратти. 5
Тәхттин чақмақлар чеқип, түрлүк авазлар вә
гүлдүрмамилар аңлинип туратти. Тәхтниң
алдида ялқунлап турған йәттә мәшъәл
көйүп туратти; булар Худаниң йәттә Роһи
еди. 6 Тәхтниң алди худди хрусталъдәк
пақирап туридиған, сүзүк әйнәк деңиздәк
еди. Тәхтниң оттурисида вә тәхтниң
чөрисидә, алди вә кәйни көзләр билән
толған төрт һаят мәхлуқ туратти. 7 Биринчи
мәхлуқ шириға, иккинчи мәхлуқ буқиға
охшайтти. Үчинчи мәхлуқниң йүзи адәмниң
чирайиға охшайтти. Төртинчи мәхлуқ
пәрваз қиливатқан бүркүткә охшайтти. 8
Төрт һаят мәхлуқниң һәр бириниң алтидин
қанити бар еди; уларниң пүтүн бәдининиң
чөриси һәтта ич тәрипиму көзләр билән
толған еди; улар кечә-күндүз тохтимай:
— «Муқәддәс, муқәддәс, муқәддәстур, Бар
болған, һазирму бар һәм кәлгүсидиму
Болғучи, Һәммигә Қадир Пәрвәрдигар
Худа!» — дейишәтти. 9 Һаят мәхлуқлар
тәхттә олтарған әбәдил-әбәт һаят Болғучини
улуқлап, Униңға һөрмәт-шәвкәт вә тәшәккүр
изһар қилғинида, (aiōn g165) 10 жигирмә
төрт ақсақал тәхттә олтарғучиниң айиғиға
жиқилип әбәдил-әбәт һаят Болғучиға баш
қоюп сәҗдә қилатти, таҗлирини тәхтниң
алдиға ташлап қоюп, мундақ дейишәтти:
— (aiōn g165) 11 «Сән, и Пәрвәрдигаримиз вә
Худайимиз, Шан-шәрәп, һөрмәт-шөһрәт вә
қудрәткә лайиқтурсән. Чүнки Өзүң һәммини
яраттиң, Уларниң һәммиси ирадәң билән
мәвҗут еди вә яритилди!»

5 Андин тәхттә олтарғучиниң оң қолида
ич вә таш тәрипигә хәт пүтүлгән вә йәттә
мөһүр билән печәтләнгән бир орам язмини
көрдүм. 2 Жуқири аваз билән: «Орам язмини
ечип, печәтләрни йешишкә ким лайиқтур?»
дәп товлиған қавул бир пәриштиниму
көрдүм. 3 Лекин нә әрштә нә йәр йүзидә нә
йәр астида орам язмини ачалайдиған яки
ичигә қаралайдиған һеч ким чиқмиди. 4
Орам язмини ечишқа яки ичигә қарашқа
лайиқ бирәрси тепилмиғачқа, қаттиқ
жиғливәттим. 5 Андин ақсақаллардин
бири маңа: — Жиғлима! Қара, Йәһуда
қәбилисидин болған шир — Давутниң
йилтизи Болғучи ғәлибә қилди; шуңа орам
язмини вә униң йәттә печитини ечишқа
У қадир, — деди. 6 Андин қарисам, тәхт
билән төрт һаят мәхлуқниң арилиғида,
ақсақаллар оттурисида бир Қоза өрә туратти.
У йеңила боғузланғандәк қилатти; Униң
йәттә мүңгүзи вә йәттә көзи болуп, бу
көзләр Худаниң пүткүл йәр йүзигә әвәткән
йәттә Роһи еди. 7 Қоза берип, тәхттә
олтарғучиниң оң қолидин орам язмини
алди. 8 Язмини алғанда, төрт һаят мәхлуқ
вә жигирмә төрт ақсақал қозиниң айиғиға
жиқилди; уларниң һәр бириниң чилтари
вә хушбуй билән толған алтун чинилири
бар еди (бу хушбуй муқәддәс бәндиләрниң
дуалири еди). 9 Улар йеңи бир күй ейтишти:

— «Орам язмини елишқа, Вә печәтләрни
ечишқа лайиқсән; Чүнки боғузландиң Вә һәр
қәбилидин, һәр тилдин, һәр милләттин, һәр
әлдин болған инсанларни Өз қениң бәдили
билән сетивелип, Худаға мәнсуп қилдиң. 10
Уларни Худайимиз үчүн бир падишалиққа
уюштуруп, Каһинлар қилдиң. Улар йәр
йүзидә һөкүм сүриду». 11 Андин көрдүм
вә мана, тәхтниң, һаят мәхлуқларниң
вә ақсақалларниң әтрапида нурғунлиған
пәриштиләрниң авазини аңлидим. Уларниң
сани түмән миң-түмән миң, миллион-
миллион еди. 12 Улар жуқури аваз билән: —
«Боғузланған қоза қудрәт, дөләт, даналиқ,
күч-қуват, һөрмәт, шан-шәрәп Вә мәдһийигә
лайиқтур» дейишәтти. 13 Андин мән
әрш, йәр йүзи, йәр асти вә деңиздики
һәр бир мәхлуқ вә уларниң ичидә бар
болғанларниң һәммисиниң: — «Тәхттә
Олтарғучиға вә Қозиға Мәдһийә, һөрмәт,
шан-шәрәп вә һоқуқ-қудрәт Әбәдил-әбәткичә
мәнсуп болғай!» дегинини аңлидим. **(aiōn
g165)** 14 Төрт һаят мәхлуқ «Амин!» дәп жавап
қайтуратти, ақсақаллар йәргә жиқилип
сәҗдә қилатти.

6 Андин Қоза йәттә печәтниң бирини
ачқанда, мән қарап турдум. Төрт һаят
мәхлуқтин бириниң гүлдүрмамидәк аваз
билән: «Кәл!» дегинини аңлидим. 2
Көрдүмки, мана бир ақ ат кәлди! Атқа
мингүчиниң қолида бир оқ-я бар еди;
униңға бир таж берилди. У ғәлибә қилғучи
сүпитидә зәпәр қучуш үчүн җәңгә атланди.
3 Қоза иккинчи печәтни ачқанда, иккинчи
һаят мәхлуқниң: «Кәл!» дегинини аңлидим.
4 Йәнә бир ат оттуриға чиқти, униң
рәңги қип-қизил еди. Атқа мингүчигә
йәр йүзидики течлиқни елип кетиш вә
инсанларни өз ара қирғинчилиққа селиш
һоқуқи берилди. Униңға йәнә чоң бир
қилич берилди. 5 Қоза үчинчи печәтни
ачқанда, үчинчи һаят мәхлуқниң: «Кәл!»
дегинини аңлидим. Мән көрдүмки, мана
бир қара ат кәлди. Атқа мингүчиниң
қолида бир тараза бар еди. 6 Төрт һаят
мәхлуқниң арисидин: — «Бир тавақ буғдай
бир динариус пулға, Үч тавақ арпа бир
динариус пулға сетилиду. Амма зәйтун
йеғиға вә шарапқа зәрәр йәткүзмигин!»
— дегәндәк бир авазни аңлидим. 7 Қоза
төртинчи печәтни ачқанда, төртинчи һаят
мәхлуқниң: «Кәл!» дегән авазини аңлидим.
8 Көрдүмки, мана бир татираң атни көрдүм.
Атқа мингүчиниң исми «Өлүм» еди. Униң
кәйнидин тәһтисара әгишип келиватәтти.
Уларға йәр йүзиниң төрттин биригә
һөкүмранлиқ қилип, қилич, ачарчилиқ,
ваба вә йәр йүзидики житқуч һайванлар
арқилиқ адәмни өлтүрүш һоқуқи берилди.
(Hadēs g86) 9 Қоза бәшинчи печәтни ачқанда,
Худаниң сөз-калами үчүн вә изчил гувалиқ
бәргәнлиги вәҗидин өлтүрүлгәнләрниң
җанлирини қурбангаһниң тегидә көрдүм.
10 Улар қаттиқ аваз билән нида селишип:
— Әй һакиммутләқ Егимиз, муқәддәс вә
һәқиқий Болғучи! Сән қачанғичә йәр йүзидә
туруватқанларни сорақ қилмай, улардин
қенимизниң интиқамини алмайсән? —
дейишәтти. 11 Уларниң һәр биригә бирдин
ақ тон берилди. Уларға, өзүңларға охшаш
өлтүрүлидиған қул-бурадәрлириңлар һәм
қериндашлириңларниң сани тошқичә
азғинә вақит арам елишиңлар керәк, дәп
ейтилди. 12 Андин мән Қоза алтинчи печәтни
ачқинида көрдүмки, мана дәһшәтлик бир
йәр тәврәш йүз бәрди, қуяш бәәйни
қара жуңдин тоқулған бөздәк қап қара
рәңгә, толун ай болса қанниң рәңгигә
кирди. 13 Әнҗир дәриғиниң қаттиқ боранда
силкинишидин әнҗир ғорилири йәргә
төкүлгәндәк, асмандики юлтузларму йәр
йүзигә төкүлди. 14 Асман худди орам
язминиң түрүлгинидәк ғайип болди, һәр
бир тағ вә арал орнидин йөткәлди; 15
һәмдә дуниядики падишалар, мөтивәрләр,
сәрдарлар, байлар, күчлүкләр, қуллар
вә һөрләрниң һәммиси өңкүрләргә вә
тағларниң камарлириға йошурунди. 16
Улар тағларға вә қорам ташларға мундақ
дәп җар салди: — «Үстимизгә чүшүңлар!
Бизни тәхттә Олтарғучиниң сиймасидин
һәм Қозиниң ғәзивидин йошуруңлар вә
сақлаңлар! 17 Чүнки Уларниң дәһшәтлик

ғәзәп күни кәлди, әнди ким пут тирәп туралисун?!».

7 Униңдин кейин мән көрдүмки, төрт пәриштә йәр йүзиниң төрт булуңида туратти. Улар һәр қандақ шамалниң қуруқлуқ, деңиз һәм дәл-дәрәқләргә урулмаслиғи үчүн йәр йүзиниң төрт тәрипидин чиқидиған шамални тизгинләп туратти. 2 Мән һаят Худаниң мөһүрини алған, күн чиқиштин көтириливатқан башқа бир пәриштини көрдүм. У қаттиқ аваз билән қуруқлуқ вә деңизларни вәйран қилиш һоқуқи берилгән әшу төрт пәриштигә: 3 «Биз Худаниң қул-хизмәткарлириниң пешанисигә мөһүр басқичә, қуруқлуқ, деңиз вә дәл-дәрәқләрни вәйран қилмаңлар!» дәп товлиди. 4 Мән мөһүрләнгәнләрниң санини аңлидим — Исраилларниң һәр қайси қәбилилиридин бир йүз қириқ төрт миң киши, йәни: — 5 Йәһуда қәбилисидин он икки миң киши, Рубән қәбилисидин он икки миң киши, Гад қәбилисидин он икки миң киши, 6 Ашир қәбилисидин он икки миң киши, Нафтали қәбилисидин он икки миң киши, Манассәһ қәбилисидин он икки миң киши, 7 Шимеон қәбилисидин он икки миң киши, Лавий қәбилисидин он икки миң киши, Иссакар қәбилисидин он икки миң киши, 8 Зәбулун қәбилисидин он икки миң киши, Йүсүп қәбилисидин он икки миң киши, Бинямин қәбилисидин он икки миң киши мөһүрләнгән еди. 9 Бу ишлардин кейин көрдүмки, мана һәр әл, һәр қәбилә, һәр милләттин болған, һәр хил тилларда сөзлишидиған сан-санақсиз зор бир топ халайиқ тәхтниң вә Қозиниң алдида туратти; уларниң һәммисигә ақ тон кийдүрүлгән болуп, қоллирида хорма шахлири тутқан еди. 10 Улар жуқури аваз билән: — «Ниҗат тәхттә олтарғучи Худайимизға вә Қозиға мәнсуп болғай!» дәп вақиришатти. 11 Барлиқ пәриштиләр тәхтниң, ақсақалларниң вә төрт һаят мәхлуқниң әтрапиға олашқан еди. Улар тәхтниң алдида жиқилип, Худаға сәҗдә қилип мундақ дейишәтти: — 12 «Амин! Һәмдмәдһийә, шан-шәрәп, Даналиқ вә тәшәккүр, һөрмәт вә күч-қудрәт Худайимизға әбәдил-әбәткичә мәнсуп болғай, амин!» (aiōn g165) 13 Әнди ақсақаллардин бири мәндин: — Бу ақ тон кийдүрүлгән кишиләр ким болиду, қәйәрдин кәлди? — дәп сориди. 14 — Тәхсир, бу өзлиригә мәлумдур, — дедим. У маңа: — Булар дәһшәтлик азап-оқубәтни бешидин өткүзүп кәлгәнләр. Улар тонлирини Қозиниң қенида жуюп аппақ қилған. 15 Шуңа улар Худаниң тәхтиниң алдида туруп, ибадәтханисида кечә-күндүз Униң хизмитидә болиду; тәхттә Олтарғучи болса уларниң үстигә чедирини сайивән қилиду. 16 Улар йәнә һеч ач қалмайду, һеч уссимайду, уларға нә аптап, нә пижиғирим иссиқ һеч урмайду. 17 Чүнки уларни тәхтниң оттурисидики Қоза бақиду вә һаятлиқ сүйи булақлириға елип бариду; вә Худа уларниң һәр бир көз йешини сүртиду, — деди.

8 Қоза йәттинчи печәтни ачқанда, әрштә йерим саатчә җим-җитлиқ һөкүм сүрди. 2 Андин Худаниң алдида туридиған йәттә пәриштини көрдүм. Уларға йәттә канай берилди. 3 Алтун хушбуйдан тутқан йәнә бир пәриштә келип, хушбуйгаһниң алдида турди. Барлиқ муқәддәс бәндиләрниң дуалири билән бирликтә тәхтниң алдидики алтун хушбуйгаһ үстидә [Худаға] атап сунушқа униңға көп хушбуй берилди. 4 Вә хушбуйниң түтүнлири муқәддәс бәндиләрниң дуалири билән биллә пәриштиниң қолидин Худаниң алдиға көтирилди. 5 Андин пәриштә хушбуйданни қолиға елип, уни қурбангаһдики от билән толдуруп, йәр йүзигә атти; шуниң билән түрлүк авазлар, гүлдүрмамилар аңланди, чақмақлар чеқилди вә бир йәр тәврәш болди. 6 Андин қоллириға бирдин канай тутқан йәттә пәриштә канайлирини челишқа һазирланди. 7 Биринчи пәриштә канийини чалди; шуниң билән мөлдүр вә от қан арилаш пәйда болуп йәр йүзигә ташланди, зиминниң үчтин бири көйдүрүлди, дәл-дәрәқләрниң үчтин бири көйдүрүлди вә пүткүл йешил от-чөпләр көйдүрүлди. 8

Иккинчи пәриштә канийини чалди; шуниң
билән гояки лавулдап көйүватқан йоған
бир тағдәк ғайәт зор [бир җисим] деңизға
ташланди. Деңизниң үчтин бири қанға
айланди 9 вә деңиздики җаниварларниң
үчтин бири өлди; кемиләрниң үчтин
бири вәйран болди. 10 Үчинчи пәриштә
канийини чалди; шуниң билән асмандин
мәшъәлдәк ялқунлап янған чоң бир юлтуз
чүшти; у дәрияларниң үчтин бириниң
вә булақларниң сулири үстигә чүшти. 11
Юлтузниң исми «Кәкрә» еди. Суларниң
үчтин бири кәкридәк болуп кәтти, сулар
аччиқ болуп кәткәчкә нурғун адәм судин
өлди. 12 Төртинчи пәриштә канийини чалди;
шуниң билән қуяшниң үчтин бири, айниң
үчтин бири вә юлтузларниң үчтин бири
урулди. Нәтиҗидә, қуяш, ай вә юлтузларниң
йоруқлуғиниң үчтин бири қараңғулашти,
күндүзниң үчтин биридә йоруқлуқ йоқалди,
кечиниң үчтин биридиму шундақ болди.
13 Йәнә көрдүмки, асманниң оттурисида
учуп кетиватқан бир бүркүтниң қаттиқ аваз
билән: — «Канайни челишқа тәмшәлгән
қалған үч пәриштиниң канай авазлири
аңланса йәр йүзидә туруватқанларниң
һалиға вай, вай, вай!» дегинини аңлидим.

9 Бәшинчи пәриштә канийини чалди;
мән асмандин йәргә чүшүп кәткән бир
юлтузни көрдүм. Теги йоқ һаңға баридиған
қудуқниң ачқучи униңға берилди, (Abyssos
g12) 2 У теги йоқ һаңниң қудуғини
ачти. Қудуқтин йоған хумданниң исидәк
түтүн өрләп чиқти. Һаңниң қудуғиниң
түтүнидин қуяш вә көкни қараңғулуқ
басти. (Abyssos g12) 3 Түтүнниң ичидин йәр
йүзигә чекәткә яғди. Уларға йәр йүзидики
чаянлардәк чеқиш күчи берилгән еди. 4
Уларға йәр йүзидики от-чөпләргә вә һәр
қандақ өсүмлүк яки дәл-дәрәқләргә зәрәр
йәткүзмәңлар, пәқәт пешанисидә Худаниң
мөһүри болмиған адәмләргила зәрәр
қилиңлар, дәп ейтилди. 5 Уларға адәмләрни
өлтүрүшкә әмәс, бәлки бәш айғичә қийнашқа
йол қоюлди; улар йәткүзидиған азап адәмни
чаян чаққандикидәк азап еди. 6 Шу
күнләрдә, инсанлар өлүмни издәйду, лекин
тапалмайду; өлүмни сеғиниду, лекин өлүм
улардин қачиду. 7 Чекәткиләрниң қияпити
худди җәңгә һазирланған атларға охшайтти.
Башлирида болса алтун таҗқа охшайдиған
бир нәрсә болуп, чирайи адәмниңкигә
охшайтти. 8 Чачлири аялларниң чечиға,
чишлири ширниң чишиға охшайтти.
9 Уларниң көкригидики савути төмүр
савутларға охшайтти; қанатлириниң авази
җәңгә атланған нурғун ат-һарвуларниң
авазиға охшайтти. 10 Чаянларниңкигә
охшаш қуйруқлири вә нәштәрлири бар
еди. Адәмни бәш ай азапқа салидиған күч
болса қуйруқлирида еди. 11 Уларни идарә
қилидиған падишаси, йәни теги йоқ һаңниң
пәриштиси бар еди. Униң ибранийчә исми
Аваддон; грекчә исми Аполийон еди. (Abyssos
g12) 12 Биринчи «вай» өтүп кәтти. Мана,
буниңдин кейин йәнә икки «вай» келиду.
13 Алтинчи пәриштә канийини чалди; мән
Худаниң алдидики алтун қурбангаһниң төрт
мүңгүзидин чиққан бир авазни аңлидим, бу
аваз канайни тутқан алтинчи пәриштигә: —
Чоң Әфрат дәриясиниң йенида бағлақлиқ
төрт пәриштини бошат, деди. 15 Дәл шу
саат, шу күн, шу ай, шу жил үчүн һазирлап
қоюлған бу төрт пәриштә инсанларниң
үчтин бирини һалак қилиш үчүн бағлақтин
бошитилди. 16 Буларниң атлиқ ләшкәрләр
қошунининиң сани икки йүз миллион
еди. Уларниң санининиң җакаланғанлиғини
аңлидим. 17 Ғайипанә көрүнүштә көзүмгә
көрүнгән ат вә үстигә мингәнләр мана
мундақ еди: атлиқларниң көкригидики
савути чоғдәк қизил, көк яқуттәк көк вә
гуңгуттәк сериқ еди. Атларниң башлири
ширниң бешидәк еди; уларниң еғизлиридин
от, түтүн вә гуңгут чиқип туратти. 18
Бу үч баладин, йәни атларниң ағзидин
чиққан от вә түтүн вә гүнгүрттин
инсанларниң үчтин бири өлтүрүлди. 19
Чүнки атларниң күчи еғизлирида вә
қуйруқлирида еди; уларниң қуйруқлириниң
иланларға охшаш беши болуп, булар
билән адәмни зәхимләндүрәтти. 20 Қалған
инсанлар, йәни бу балаю-апәтләрдин

өлтүрүлмәй қалғанлар өз қоллириниң
әмәллиригә товва қилмиди, йәни җинларға,
көрәлмәс, аңлалмас вә маңалмас алтун,
күмүч, туч вә яғач бутларға чоқунуштин ваз
кәчмиди. 21 Улар қатиллиқ, сеһиргәрлик,
җинсий бузуқлуқ вә оғрилиқлириғиму товва
қилмиди.

10 Андин кейин, әрштин чүшүватқан йәнә
бир күчлүк пәриштини көрдүм. У
бир парчә булут билән йепинған болуп,
бешиниң үстидә бир һәсән-һүсән бар еди.
Чирайи қуяшқа, путлири от түврүккә
охшайтти; 2 қолида бир кичик ечиқлиқ
орам язма бар еди. У оң путини деңиз
үстигә, сол путини қуруқлуққа қоюп туруп,
3 ширниң һөкиришигә охшаш қаттиқ аваз
билән вақириди. У вақириғанда, йәттә
гүлдүрмама өз авазлирини аңлитип сөз
қилди. 4 Йәттә гүлдүрмама сөз қилғанда,
дегәнлирини хатириливалмақчи болуп
тураттим. Бирақ асмандин: — «Йәттә
гүлдүрмаминиң ейтқанлирини мөһүрләп,
уларни хатирилимә» дегән авазни аңлидим.
5 Деңиз һәм қуруқлуқниң үстидә турған,
мән көргән у пәриштә оң қолини
асманға көтирип, 6 асманлар һәм уларда
болғанларниң һәммисини, йәр-зимин һәм
униңда болғанларниң һәммисини, деңиз
һәм униңда болған һәммисини Яратқучи,
йәни әбәдил-әбәткичә һаят Яшиғучи билән
қәсәм қилип: — Вақит йәнә кәйнигә
сүрүлмәйду; (aiōn g165) 7 бәлки йәттинчи
пәриштә канай челиш алдида, йәни авази
аңлиниш алдидики күнләрдә, Худаниң Өз
қул-хизмәткарлири болған пәйғәмбәрләргә
хуш хәвирини йәткүзгинидәк Униң сири
түгәллинип, әмәлгә ашиду, — деди. 8
Мән асмандин аңлиған аваз маңа йәнә
сөзләп: — Берип, деңиз һәм қуруқлуқниң
үстидә турған пәриштиниң қолидики
ечиқлиқ орам язмини алғин, деди. 9
Мән берип, пәриштиниң кичик орам
язмини маңа беришини соридим. У маңа:
— Буни елип йә! Ашқазиниңни зәрдаб
қилиду, бирақ ағзиң һәсәлдәк татлиқ
болиду, деди. 10 Мән шуниң билән кичик
орам язмини пәриштиниң қолидин елип
йедим; дәрвәқә ағзимға һәсәлдәк татлиқ
тетиди, лекин йегәндин кейин ашқазиним
зәрдаб болди. 11 Шуниң билән маңа: —
Сән көп милләтләр, әлләр вә һәр хил
тилларда сөзлишидиғанлар вә падишалар
тоғрисидики вәһий-бешарәтләрни йәнә
җакалишиң лазим, дейилди.

11 Маңа өлчигүч һасидәк бир қомуш
берилип, мундақ дейилди: «Барғин,
Худаниң ибадәтханиси, қурбангаһи вә у
йәрдә ибадәт қиливатқанларни өлчигин.
2 Лекин ибадәтханиниң ташқирида
һойлисини өлчимәй қой, чүнки у йәр ят
таипиләргә берилди, шуниң билән муқәддәс
шәһәр қириқ икки ай дәпсәндә қилиниду.
3 Мән икки гувачимға қудрәт беримән,
шуниң билән улар бөз кийим кийип, вәһий-
бешарәтләрни бир миң икки йүз атмиш күн
йәткүзиду» 4 (булар йәр-зиминниң Рәбби
алдида турған икки түп зәйтун дәриғи
вә икки чирақдандур). 5 Бирәрси уларни
зәхимләндүрмәкчи болса, еғизлиридин
от пүркүлүп чиқип, дүшмәнлирини йәп
түгитиду. Уларни зәхимләндүрмәкчи
болғанлар мана шундақ өлтүрүлиду. 6
Улар бешарәт-вәһийни йәткүзгән күнләрдә
ямғур яғдурмаслиққа асманни етиветиш
қудритикә егә; суларни қанға айландуруш
вә һәр хил бала-ваба билән йәр-зиминни
халиған вақитта уруш қудритигиму егә.
7 Уларниң гувалиқ вәзиписи аяқлишиши
билән, теги йоқ һаңдин чиқидиған дивә
улар билән елишиду вә уларни йеңип
өлтүриду. (Abyssos g12) 8 Җәсәтлири роһий
җәһәттин Содом вә Мисир дәп атилидиған
шу катта шәһәрниң ғол кочисида ятиду;
шу йәрдә уларниң Рәббиму крестләнгән
еди. 9 Һәр милләттин, һәр қәбилидин вә һәр
хил тилда сөзлишидиғанлардин, һәр әлдин
болған адәмләр уларниң җәсәтлиригә үч
йерим күн тикилип қарайду вә җәсәтләрниң
йәрликкә қоюлушиға йол қоймайду. 10 Йәр
йүзидә туруватқанлар уларниң бу һалидин
хошаллинип, тәбриклишип, бир-биригә
һәдийәләр әвәтишиду; чүнки бу икки

пәйғәмбәр йәр йүзидикиләрни қийнайтти.
11 Лекин үч йерим күндин кейин, Худадин
кәлгән һаятлиқ нәпәси иккиләнгә кирди,
улар орнидин пут тирәп турди; уларға
қараватқанларниң үстигә чоң бир қорқунуч
чүшти. 12 Андин улар иккәйләнгә әрштин
кәлгән: — «Бу яққа чиқ!» дегән жуқури
бир авазни аңлиди; шуниң билән улар
дүшмәнлириниң көз алдида бир булут
ичидә асманға көтирилди. 13 Дәл шу саат
ичидә шиддәтлик йәр тәврәш йүз бәрди,
шәһәрниң ондин бири гумран болуп, йәттә
миң киши һалак болди. Қалғанлири дәккә-
дүккигә чөмүп, әрштики Худани улуқлашти.
14 Иккинчи «вай» өтүп кәтти; мана, үчинчи
«вай» келишкә аз қалди. 15 Андин йәттинчи
пәриштә канийини чалди; әрштә жуқури
авазлар аңлинип мундақ дейилди: —
«Дунияниң падишалиғи Пәрвәрдигаримиз
Вә униң Мәсиһиниң падишалиғи болди, У
әбәдил-әбәткичә һөкүм сүриду». (aiōn g165) 16
Худаниң алдида өз тәхтлиридә олтарған
жигирмә төрт ақсақал йәргә жиқилип баш
қоюп, Худаға сәждә қилип мундақ дейишти:
— 17 «Шүкүрләр ейтимиз саңа, И бар Болғучи
вә бар болған Һәммигә Қадир Пәрвәрдигар
Худа, Чүнки улуқ қудритиңни қолуңға
елип, Һөкүмүңни жүргүзүшкә башлидиң. 18
Әлләр ғәзәпләнгән еди, Әнди Сениң ғәзивиң
йетип кәлди! Өлгәнләрни сорақ қилиш, Қул-
хизмәткарлириң болған пәйғәмбәрләрни,
Муқәддәс бәндиләрни, Төвән яки катта
болсун намиңдин қорққанларни инъамиға
егә қилиш, Йәр йүзини һалак қилғанларни
һалак қилиш вақти кәлди». 19 Андин
Худаниң әрштики ибадәтханиси ечилди вә
униң әһдә сандуғи ибадәтханида көрүнди;
чақмақлар, түрлүк авазлар, гүлдүрмамилар,
йәр тәврәш вә дәһшәтлик мөлдүр болди.

12 У чағда, әрштә әҗайип бир
карамәт пәйда болди — у қуяшни
йепинчақлиған, путлириниң астида ай,
бешида он икки юлтузлуқ таҗ бар бир
аял еди. 2 У һамилдар болуп, толғақ
йәп туғуш азавида дад-пәряд көтәрди. 3
Андин әрштә йәнә бир аламәт көрүнди —
мана, йәттә башлиқ, он мүңгүзлүк, йәттә
бешида йәттә таҗ бар болған чоң бир
қизил әҗдиһа туратти. 4 У қуйруғи билән
асмандики юлтузларниң үчтин бирини
сүпүрүп, уларни йәр йүзигә чөрүвәтти.
Әҗидиһа туғай дәп қалған аял йәңгигән
һаман униң балисини ялмап жутувәтмәкчи
болуп униң алдида турди. 5 Аял бир бала,
йәни пүтүн әлләрни төмүр һасиси билән
падичидәк бақидиған бир оғул туғди.
Бала болса Худаниң вә Униң тәхтиниң
алдиға ғаччидә елип чиқилди. 6 Аял чөлгә
қачти; у йәрдә униң 1260 күн беқилиши
үчүн униңға Худа тәрипидин һазирлап
қоюлған бир җай бар еди. 7 Андин әрштә
җәң болди. [Баш пәриштә] Микаил вә
униң пәриштилири әҗдиһа билән җәң
қилғили турди; әҗдиһаму өз пәриштилири
билән уларға етилди. 8 Лекин у үстүнлүк
қазиналмиди, униңға вә пәриштилиригә
әрштә турушқа орун қалмиди. 9 Шуниң
билән зор әҗдиһа, йәни Иблис вә Шәйтан
дәп аталған, пүтүн җаһанни аздурғучи
һелиқи қедимий илан йәр йүзигә ташланди.
Униң пәриштилириму униң билән тәң
ташланди. 10 Андин мән әрштә жуқури бир
авазниң мундақ дегәнлигини аңлидим:
— «Кәлди Худайимизниң ниҗатлиғи,
қудрити, падишалиғи вә Униң Мәсиһиниң
һоқуқи! Чүнки қериндашлиримизниң
үстидин Худайимизниң алдида кечә-күндүз
шикайәт қилип турған шикайәт қилғучи
әрштин ташливетилди; 11 қериндашлар
униң үстидин Қозиниң қени вә уларниң
гувалиқ сөзи билән ғалип кәлди; Улар
һәтта өлүмни көзигә илмай өз җенини әзиз
көрмиди. 12 Шуниң үчүн, шатлиниңлар,
әй әршләр вә уларда туруватқалар! Лекин
һалиңларға вай, әй йәр вә деңизлар! Чүнки
Иблис үстүңларға чүшти; Вақтиниң аз
қалғанлиғини билгәч, Ғәзәп-қәһри билән
кәлди!». 13 Әҗдиһа өзиниң йәр йүзигә
ташланғанлиғини көрүп, оғул балини
туққан аялни қоғлашқа башлиди. 14 Аялниң
иланниң йүзидин далдилиниши, чөлдә өзи
[үчүн һазирланған] маканиға берипбир
мәзгил, икки мәзгил вә йерим мәзгил

беқилсун дәп шу йәргә учуп кетиши үчүн,
униңға йоған бир бүркүтниң икки қанити
берилди. 15 Андин илан аялниң арқисидин
ағзи билән дәриядәк су пүркүп, уни сәл
билән еқитип йоқатмақчи болди. 16 Лекин
зимин аялға ярдәм қилип, ағзини ечип,
әждиһа ағзидин пүркүп чиқарған дәрияни
жутувәтти. 17 Буниң билән әждиһаниң аялға
қаттиқ ғәзиви келип, униң қалған нәсли,
йәни Худаниң әмирлиригә әмәл қилип,
Әйсаниң гувалиқини тутқан пәрзәнтлири
билән җәң қилғили кәтти; у деңиз саһили
үстидә туратти.

13 Андин, деңиздин он мүңгүзлүк,
йәттә башлиқ бир дивиниң
чиқиватқанлиғини көрдүм. Униң һәр бир
мүңгүзидә бирдин таҗ бар еди, һәр бир
бешида күпүрлүк намлири йезиқлиқ еди.
2 Мән көргән бу дивә илпизға охшайтти,
путлири ейиқниң путлириға, ағзи болса
ширниң ағзиға охшайтти. Әждиһа униңға
өз қудрити, тәхти вә зор һоқуқини бәрди.
3 Дивиниң башлиридин бири әҗәллик
яриланғандәк туратти. Лекин, бу әҗәллик
яра сақайған еди. Пүткүл дуния дивигә
һәйрануһәс болуп униңға [әгәшти]. 4 Әждиһа
дивигә [сәлтәнәтлик] һоқуқ бәргәчкә
улар әждиһаға чоқунушти. Улар йәнә
дивигиму чоқунуп: — Дивиниң тәңдиши
барму? Униң билән кимму елишалисун? —
деди. 5 Дивигә тәкәббурлуқ вә күпүрлүк
қилидиған еғиз берилди; униңға қириқ
икки ай иш көрүшкә һоқуқ берилди.
6 У Худаға күпүрлүк қилғили — Униң
намиға вә Униң дәргаһиға, шундақла әршни
макан қилғанларға күпүрлүк қилғили
ағзини ачти. 7 Униң муқәддәс бәндиләргә
қарши җәң қилип, уларниң үстидин ғалип
келишигә йол қоюлди; һәр қәбилә, һәр
милләт, һәр хил тилда сөзлишидиған
әлләргә һөкүмранлиқ қилиш һоқуқи униңға
берилди. 8 Йәр йүзидикиләрниң һәммиси —
аләм апиридә болғандин буян боғузлинип
болған Қозиниң һаятлиқ дәптиригә нами
йезилмиғанлар болса, униңға сәҗдә
қилиду. 9 Қулиқи барлар, буни аңлисун!
10 ««Тутқун болиду» дәп бекитилгәнләр
чоқум тутқун болиду, «қиличлиниду»
дәп бекитилгәнләр чоқум қиличлинип
өлиду». Муқәддәс бәндилириниң сәври-
тақити вә етиқати мана шу ишларда мәлум
болиду. 11 Мән йәрдин чиқиватқан йәнә
бир дивини көрдүм. Униң қозиниңкидәк
кичик икки мүңгүзи бар еди, лекин
авази әждиһаниңкидәк чиқатти. 12 У
авалқи дивигә вакалитән униң пүтүн
һоқуқини жүргүзүп, йәр йүзини вә
униңда туруватқанларни әҗәллик яриси
сақайған авалқи дивигә чоқундуриду.
13 У зор мөҗизилик аламәтләрни
көрситәтти, һәтта кишиләрниң көз алдида
асмандин йәр йүзигә от яғдуратти. 14
У авалқи дивигә вакалитән көрситишкә
һоқуқландурулған аламәтләр билән йәр
йүзидә туруватқанларни аздуруп, уларға
«қилич билән яриланған, лекин тирик
қалған» дегән авалқи дивигә атап бир
бут-һәйкәл ясап тикләшни тапилиди. 15
Дивиниң бут-һәйкилигә нәпәс киргүзүп,
униңға уни сөзләләйдиған қилиш вә униңға
чоқунмиғанларниң һәммисини өлтүргүзүш
қудрити берилди. 16 У төвән вә катта, бай
вә кәмбәғәл, һөр вә қулларниң һәммисини
оң қоли яки пешанисигә тамға бастурушқа
мәҗбурлиди. 17 У йәнә бу тамға, йәни
дивиниң нами яки униң намидики рәқәм
бесилғанлардин башқа һеч ким бир нәрсә
сетивалалмайду яки саталмайду, дәп
бекитти. 18 Мана бу йәрдә һекмәт бар.
Әқил-параситi барлиги кишиләр дивиниң
рәқимини һесаплап бақсун; чүнки бу рәқәм
бир адәмниң рәқими болиду. Униң рәқими
666дур.

14 Андин мән көрдүмки, мана, Қоза Зион
теғи үстидә туратти. Униң йенида
пешанисигә Өз нами вә Атисиниң нами
йезилған бир йүз қириқ төрт миң киши
бар еди. 2 Асмандин худди [шарқирап
еқиватқан] нурғун суларниң авазидәк
вә қаттиқ гүлдүрмаминиң авазидәк бир
авазни аңлидим. Мән аңлиған аваз йәнә
чилтарчилар чилтарларни чалған авазға

охшайтти; 3 һелиқи кишиләр тәхтниң,
төрт һаят мәхлуқниң вә ақсақалларниң
алдида йеңи бир күйни ейтишти. Бу күйни
[гуналириниң] бәдили төлинип бу дуниядин
азат қилинған кишиләрдин бир йүз қириқ
төрт миңдин башқа һеч ким үгинәлмәйтти. 4
Улар аяллар тәрипидин гунада булғанмиған,
чүнки улар пак адәмләрдур. Қоза нәгә барса,
уларму Униңға әгишип шу йәргә бариду.
Улар бәдәл билән инсанлар арисидин Худаға
вә Қозиға һосулниң тунҗа мевисидәк болуш
үчүн сетивелинған. 5 Улар әйипсиз болуп,
ағзидин һеч ялған сөз чиқмайду. 6 Андин
мән асманниң оттурисида учуп жүргән
башқа бир пәриштини көрдүм. Униңға йәр
йүзидә туруватқанларға, йәни һәр бир әл,
қәбилә, һәр хил тилда сөзлишидиғанлар,
һәр милләтләргә елип йәткүзүши үчүн
мәңгүлүк хуш хәвәр тапшурулди. (aiōnios
g166) 7 У жуқури аваз билән: — Худадин
қорқуңлар, Уни улуқлаңлар! Чүнки Униң
сот қилиш саити йетип кәлди; асманни,
зиминни, деңизни вә су булақлирини
Яратқучиға сәҗдә қилиңлар! — дәйтти. 8
Униң кәйнидин иккинчи пәриштә келип
мундақ деди: «Ғулиди! Катта шәһәр Бабил
ғулиди, у өз зина-бузуқлуғиниң сәвдалиқ
шарабини пүткүл әлләргә ичкүзгән». 9
Алдинқи икки пәриштиниң кәйнидин йәнә
бир пәриштә, йәни үчинчи пәриштә жуқури
аваз билән мундақ деди: — «Кимдиким
дивигә вә униң бут-һәйкилигә чоқунса,
униң тамғисини пешанисигә яки қолиға
қобул қилса, 10 Худаниң қәһриниң әбҗәш
қилинмиған сап шарабини Униң ғәзиви
билән толған қәдәһтә ичиду. У муқәддәс
пәриштиләрниң вә Қозиниң алдида от
вә гуңгуттә қийнилиду. 11 Уларниң
қийнилишлиридин чиққан ис-түтәкләр
әбәдил-әбәт пурқирап туриду; дивигә вә
униң бут-һәйкилигә чоқунғанлар яки униң
наминиң тамғисини қобул қилғанларға
кечә-күндүз арамлиқ болмайду». (aiōn g165) 12
Муқәддәс бәндилириниң сәври-тақити вә
етиқати мана шу ишларда мәлум болиду.
13 Мән йәнә асманда мундақ бир авазни
аңлидим: — «Бу сөзни яз: «Буниңдин кейин
Рәбдә вапат болуп өлгәнләр бәхитликтур!
— Дурус, дәйду Роһ, — улар һазир өз
ишлиридин тохтап арам алалайду. Чүнки
қилған әмәллири уларға әгишип келиду»».
14 Мән көрдүмки, мана бир парчә ақ
булут, булутниң үстидә бешиға алтун таҗ
кийгән, қолида өткүр бир оғақ тутқан
Инсаноғлиға охшайдиған бириси олтиратти.
15 Ибадәтханидин башқа бир пәриштә чиқип,
булутниң үстидә Олтарғучиға жуқури аваз
билән: — Орғиқиңни сал вә орушқа башла!
Чүнки орма вақти кәлди, йәр йүзидики
зираәтләр пишип йетилди, деди. 16 Булут
үстидә Олтарғучи орғиқини йәр йүзигә
салди вә йәр йүзидики зираәтләр орулди.
17 Әрштә болған ибадәтханидин йәнә бир
пәриштә чиқти. Униңму өткүр бир орғиқи
бар еди. 18 Арқидинла, отни башқуридиған
йәнә бир пәриштә қурбангаһдин чиқип,
өткүр оғақ тутқан пәриштигә жуқури
аваз билән: — Өткүр орғиқиңни селип,
йәр йүзидики үзүм телиниң сапақлирини
жиғивал, чүнки үзүмлири пишип йетилди,
— деди. 19 Буниң билән пәриштә орғиқини
йәр йүзигә салди вә йәрдики үзүм телиниң
мевилирини жиғип, Худаниң қәһриниң чоң
шарап көлчигигә ташлиди. 20 Шәһәрниң
сиртидики шарап көлчигидики үзүмләр
дәссилип, шәрбәтлири қан болуп, атниң
тизгинигә чиқидиған егизликтә үч йүз
чақирим жирақлиққа ақти.

15 Асманда зор һәм карамәтлик йәнә бир
аламәтни, йәни ахирқи йәттә балаю-
апәтни тутуп турған йәттә пәриштини
көрдүм (ахирқи балаю-апәт дейилиштики
сәвәп, Худаниң ғәзиви булар билән
ахирлишиду). 2 Мән йәнә от арилаш
әйнәк деңизидәк бир көрүнүшни һәм әйнәк
деңизниң үстидә турған, дивә вә униң бут-
һәйкили вә наминиң рәқими үстидин ғалип
кәлгәнләрни көрдүм. Уларниң қоллирида
Худа бәргән чилтарлар болуп, 3 улар
Худаниң қул-хизмәткари болған Мусаниң
күйини һәм Қозиниң күйини ейтишатти:
— «Улуқ вә карамәт Сениң қилғанлириң,
И һәммигә Қадир Пәрвәрдигар Худа,

Йоллириң адил вә һәқтур, И пүткүл
әлләрниң Падишаси! 4 И Пәрвәрдигар,
ким Сәндин қорқмайдиған, Намиңни
улуқлимайдиған болалисун? Чүнки бирдин-
бир муқәддәс Өзүңдурсән; Барлиқ әлләр
алдиңға келиду, Саңа сәҗдә қилиду; Чүнки
һәққаний қилғанлириң ашкарә болди». 5
Бу ишлардин кейин, мән көрдүмки, мана
әрштики ибадәтхана, йәни һөкүм-гувалиқ
чедири ечилди! 6 Йәттә балаю-апәтни
өз илкидә тутқан йәттә пәриштә пакиз,
пақирап туридиған либас кийгән, көксигә
алтун кәмәр бағлиған һалда ибадәтханидин
чиқти. 7 Төрт һаят мәхлуқниң бири йәттә
пәриштигә әбәдил-әбәт яшайдиған Худаниң
қәһри билән толған йәттә алтун чинини
бәрди. (aiōn g165) 8 Ибадәтхана Худаниң шан-
шәриви вә қудритидин түтүн билән лиқ
толди. Йәттә пәриштиниң йәттә балаю-
апити аяқлашмиғичә, һеч ким ибадәтханиға
кирәлмиди.

16 Шуниңдин кейин, ибадәтханидин
көтирилгән жуқури бир авазниң йәттә
пәриштигә: «Бериңлар, Худаниң қәһри
толған йәттә чинини йәр йүзигә төкүңлар!»
дегәнлигини аңлидим. 2 Биринчиси берип
ченидикини йәр-зиминға төкти. Буниң
билән дивиниң тамғиси бесилған вә униң
бут-һәйкилигә чоқунғанларда бир хил
жиркиничлик һәм азаплиқ чақа-жаһарәт
пәйда болди. 3 Иккинчиси чинидикини
деңизға төкти; деңиз сүйи өлүкниң қениға
охшаш қанға айланди вә ичидики пүтүн
жанлиқлар өлди. 4 Үчинчиси чинидикини
дәрия вә булақларниң сулириға төкти;
уларниң сүйиму қанға айланди. 5 Андин
мән суларниң пәриштисиниң мундақ
дегәнлигини аңлидим: — «Мошундақ
һөкүмләрни чиқиришиңда адил болғансән,
И һазир бар Болғучи, бар болған Муқәддәс
Болғучи! 6 Мошу адәмләр муқәддәс
бәндиләр вә пәйғәмбәрләрниң қенини
төккәнлиги вәҗидин, Сән уларға ичкили
қан бәрдиң. Улар шуниңға лайиқтур». 7
Андин қурбангаһниң җававән: — «Шундақ,
и һәммигә Қадир Пәрвәрдигар Худа,
һөкүмлириң һәқ вә адилдур» — дегәнлигини
аңлидим. 8 Төртинчиси чинидикини
қуяшниң үстигә төкти; буниң билән
қуяшқа инсанларни от билән өртигили
қудрәт берилди. 9 Шуниң билән инсанлар
дәһшәтлик қизиқта өртәлди; бирақ улар
һеч товва қилмиди вә бу балаю-апәтләрниң
Егиси болған Худани улуқлашниң орниға
Униң намини қарғашти. 10 Бәшинчиси
чинидикини дивиниң тәхтигә төкти;
дивиниң падишалиғини қараңғулуқ басти,
кишиләр азаптин тиллирини чишләшти
11 вә ағриқ-азави вә чақа-җараһәтлириниң
дәстидин әрштики Худани күпүрлүк
қилип қарғишип, қилмишлириға һеч товва
қилишмиди. 12 Алтинчиси чинидикини
улуқ Әфрат дәриясиға төкти; шу һаман
күнчиқиштин келидиған падишаларниң
йолини һазирлашқа дәрияниң сүйи қуриди.
13 Андин мән әҗдиһаниң, дивиниң вә сахта
пәйғәмбәрниң еғизлиридин чиққан пақиға
охшайдиған үч напак роһни көрдүм. 14 Булар
мөҗизилик аламәтләрни көрситидиған
җинларниң роһлири болуп, пүткүл йәр
йүзидики падишаларни һәммигә Қадир
Худаниң дәһшәтлик күнидики җәңгә җәм
қилишқа уларниң йениға чиқип кетиватәтти
15 («мана, Мән оғридәк келимән! Яланач
маңмаслиқ, номуси көрүнмәслиги үчүн,
кийимлирини чиң сақлап, сәгәк турғанлар
бәхитликтур!»). 16 Әнди [напак роһлар]
[падишаларни] ибранийчә «Һармагеддон»
дейилидиған йәргә җәм қилди. 17
Йәттинчиси чинидикини һаваға төкти;
әрштики ибадәтханидин, тәхттин жуқури
бир аваз көтирилип: «Иш тамам болди!»
дейилди. 18 Шуан чақмақлар чеқилди,
түрлүк авазлар вә гүлдүрмамилар аңланди
вә дәһшәтлик бир йәр тәврәш йүз бәрди;
инсанлар йәр йүзидә апиридә болғандин
бери бунчилик дәһшәтлик йәр тәврәш һеч
болуп бақмиған еди. 19 Катта шәһәр үчкә
бөлүнди; һәр қайси әлләрдики шәһәрләрму
ғулитилди. Шуниң билән катта шәһәр Бабил
Худаниң ядиға кечип униң әшәддий қәһрлик
шараби билән толған қәдәһ униңға берилди.
20 Барлиқ араллар өзини қачуруп ғайип

болди, тағларму йоқ болди; 21 Инсанларниң
үстигә һәр бир даниси бир талант еғирлиқта
келидиған мөлдүр асмандин яғди. Мөлдүр
апити шундақ дәһшәтлик болдики, адәмләр
апәтниң дәстидин Худани күпүрлүк қилип
қарғашти.

17 Йәттә чиниси бар йәттә пәриштиниң
бири келип, маңа сөзләп: — Бу йәргә кәл,
нурғун сулар үстидә олтарған чоң паһишә
аялниң тартидиған җазасини саңа көрситип
қояй. 2 Йәр йүзидики падишалар униң билән
бузуқлуқ өткүзди, йәр йүзидикиләр униң
бузуқлуғиниң шарабидин мәс болушти, —
деди. 3 Шуниң билән у пәриштә мени Роһниң
илкидики һаләттә бир чөлгә елип барди. У
йәрдә йәттә башлиқ, он мүңгүзлүк, пүтүн
әзайини күпүрлүк намлири қаплиған бир
тоқ қизил дивиниң үстидә олтарған бир
аялни көрдүм. 4 Аял сөсүн вә тоқ қизил
кийим кийгән болуп, алтун, қиммәтлик
яқут вә мәрвайитлар билән пәрдазланған
еди. Қолида жиркиничлик номуссизлиқлар
вә өз бузуқлуғиниң ниҗасәтлири билән
толған бир алтун қәдәһ бар еди. 5
Пешанисигә бир сир — «Катта Бабил,
паһишиләрниң вә дунiядики пүткүл
жиркиничлик номуссизлиқларниң аниси»
дегән нам пүтүклүк еди. 6 Мән аялниң
муқәддәс бәндиләрниң қени вә Әйсаға
гувалиқ бәргүчиләрниң қени билән мәс
болғанлиғини көрдүм. Уни көрүп толиму
тәәҗҗүп қилип интайин һәйран қалдим.
7 Пәриштә маңа мундақ деди: — «Немигә
һәйран қалдиң? Аялниң вә уни көтирип
турған йәттә башлиқ, он мүңгүзлүк дивиниң
сирини саңа ейтип берәй. 8 Сән көргән дивә
бир заманларда бар еди, һазир йоқ; узун
өтмәй теги йоқ һаңдин чиқип, һалакәткә
қарап маңиду. Йәр йүзидә туруватқанлар —
дуния апиридә болғандин буян исимлири
һаятлиқ дәптиригә пүтүлмигән кишиләр
дивини көрүп интайин һәйран қалиду.
Чүнки у бир заманларда бар еди, һазир
йоқ, лекин йәнә пәйда болиду. (Abyssos g12)
9 Мана буни чүшинишкә лазим болған
һекмәт: — йәттә баш болса у аял олтарған
йәттә тағқа, шундақла йәттә падишаға
вәкиллик қилиду. 10 Буларниң бәши
жиқилған, бириси бар, йәнә бири техи
кәлмиди. У кәлгәндә пәқәт азла вақит
туралайду. 11 Бурун бар болған, әнди
һазир йоқ болған дивиниң өзи сәккизинчи
падишадур, шундақла у һәм йәттисидин
бири болуп һалакәткә қарап маңиду. 12 Сән
көргән он мүңгүз он падишадур. Уларниң
падишалиқлири техи йоқ, әнди уларға
дивә билән биллә бир саатлик падишалиқ
һоқуқи берилиду. 13 Бу падишалар бир
ой, бир нийәттә болуп өз қудрити вә
һоқуқлирини дивигә беришиду. 14 Дивә вә
падишалар бирлишип Қозиға қарши җәң
қилиду. Қоза уларниң үстидин ғалип келиду,
чүнки У рәбләрниң Рәбби, падишаларниң
Падишасидур. Униң билән биргә турғанлар
болса чақирилған, талланған вә Униңға
садиқ болғанлардур». 15 Пәриштә маңа
йәнә: — Паһишә аял үстидә олтарған, сән
көргән сулар болса милләтләр, өз ара
топлашқан нурғун кишиләр, әлләр вә һәр
хил тилларда сөзлишидиған кишиләрдур.
16 Сән көргән он мүңгүз вә дивә бу паһишә
аялдин нәпрәтлиниду, уни талан-тараж
қилип яланачлап қойиду, униң гөшини
йәп, өзини отта көйдүриду. 17 Чүнки Худа
Өз сөз-каламлири әмәлгә ашқичә, әшу [он
падишаниң] көңлигә Өз ирадисини иҗра
қилип, бир қарарда тохтишип падишалиқ
һоқуқини дивигә бериш нийитини салди.
18 Сән көргән аял йәр йүзидики падишалар
үстидин һөкүмранлиқ қилидиған катта
шәһәрдур, — деди.

18 У ишлардин кейин мән чоң һоқуқлуқ
йәнә бир пәриштиниң асмандин
чүшүватқанлиғини көрдүм. Йәр йүзи униң
җулалилиғидин йоруп кәтти. 2 Пәриштә
жуқури аваз билән мундақ вақириди:
— «Ғулиди! Катта шәһәр Бабил ғулиди!
Әнди у җинларниң макани, һәр бир
напак роһларниң солақханиси, Һәр бир
мәкруһ вә жиркиничлик қушларниң солақ-
чаңгиси болди! 3 Чүнки барлиқ әлләр униң
зина-бузуқлуғиниң сәвдалиқ шарабидин

ичишти; Йәр йүзидики барлиқ падишалар
униң билән бузуқлуқ өткүзүшти, Йәр
йүзидики содигәрләр униң әйш-ишритиниң
әлвәкчилигидин бейишти». 4 Асмандин йәнә
бир авазни аңлидим: — «И Мениң хәлқим,
униң гуналириға шерик болмаслиғиңлар
үчүн, һәм униң бешиға чүшидиған балаю-
апәтләргә учримаслиғиңлар үчүн, униң
ичидин чиқиңлар! 5 Чүнки униң гуналири
пәләккә йәткидәк догилинип кәткән,
Худа униң һәққанийәтсизликлирини есигә
алди. 6 У башқиларға яндурғинидәк
униң қилғинини өзигә яндуруңлар; Униң
қилмишлириға мувапиқ икки һәссә қошлап
қайтуруңлар; У [башқиларға] әбҗәш қилип
бәргән қәдәһтә униңға икки һәссә қоюқ
әбҗәш қилиңлар. 7 У өзини қанчилик
улуқлиған болса, Қанчилик әйш-ишрәттә
яшиған болса, Униңға шунчилик қийнилиш
вә дәрд бериңлар; У көңлидә: «Мән тул
әмәс, бәлки тәхтә олтарған ханишмән;
Мән дәрд-әләмни әсла көрмәймән» дегини
түпәйлидин, 8 Бу вәҗидин бир күн
ичидила униңға чүшидиған балаю-апәтләр,
Йәни өлүм, дәрд-әләм вә ачарчилиқ
келиду, У от билән көйдүрүлиду; Чүнки
уни сорақ қилғучи Пәрвәрдигар Худа
қудрәтликтур!». 9 Униң билән бузуқлуқ
қилған вә униң билән әйш-ишрәттә яшиған
йәр йүзидики падишалар уни өртигән отниң
ис-түтәклирини көргәндә, униң һалиға
қарап жиға-зерә көтиришиду. 10 Улар униң
тартиватқан азавидин қорқуп, жирақта
туруп дәйдуки: — «Вай исит, вай исит,
и катта шәһәр! Аһ Бабил, күчлүк шәһәр!
Чүнки бир саат ичидила җазайиң бешиңға
чүшти!» 11 Йәр йүзидики содигәрләрму
униң үстидә жиға-зерә қилишиду. Чүнки
әнди уларниң кемидики жүк-маллирини,
12 йәни алтун-күмүч, қиммәтлик яқутлар,
үнчә-мәрвайит, нәпис либас рәхт, сөсүн
рәхт, жипәк, тоқ қизил рәңлик гәзмал,
һәр хил хушбуй турунҗ яғачлар, пил
чиши буюмлири, әң есил яғач, туч, төмүр
вә мәрмәрләрдин ишләнгән хилму-хил
буюмлар, 13 шуниңдәк қовзақдарчин,
тетитқулар, хушбуй, мурмәкки, мәстики,
шарап, зәйтун мейи, ақ ун, буғдай, кала,
қой, ат, һарву вә инсанларниң тәнлири вә
җанлири дегән маллирини сетивалидиған
киши йоқтур. 14 ([И Бабил], җениң мәстанә
болған есил мевиләр сәндин кәтти, Барлиқ
һәшәмәтлик вә һәйвәтлик мал-дуниялириң
сәндин йоқалди. Улар буларни әнди һәргиз
тапалмайду!) 15 Бу малларни сетип бейиған
содигәрләр болса шәһәрниң тартиватқан
азавидин қорқуп, жирақта туруп униң
үстидә жиға-зерә қилишип дейишидуки:
— 16 «Вай исит, вай исит, и катта шәһәр!
Нәпис либас рәхтләргә, сөсүн вә тоқ
қизил рәңлик гәзмалларға орилип, Алтун,
қиммәтлик яқутлар вә үнчә-мәрвайитлар
билән безәлгәнсән! 17 Бир саат ичидила
шунчә катта байлиқлар вәйран болди!»
Барлиқ кемә ғоҗайинлири, кемидики
барлиқ йолучилар, кемичиләр вә деңизға
тайинип җан бақидиғанларниң һәммиси
жирақта туруп, 18 Уни өртигән отниң ис-
түтәклирини көрүп: — Бу катта шәһәргә
қайси шәһәр тәң келәлисун? — дәп пәряд
көтиришти. 19 Улар башлириға топа чечип,
пәряд көтиришүп, жиға-зерә қилишип: —
Вай исит, вай исит, у катта шәһәр! У
арқилиқ, униң дөлитидин, деңизда кемиси
барлар бейиған еди! Бир саат ичидила
вәйран болди бу шәһәр! — дейишиду. 20 —
«Униң бешиға кәлгәнләрдин шатлиниңлар,
Әй әрш, әй муқәддәс бәндиләр, расуллар
вә пәйғәмбәрләр! Чүнки Худа силәрниң
дәвайиңлардики һөкүмни униң үстидин
чиқарған!». 21 Андин, күчлүк бир пәриштә
түгмән тешиға охшаш йоған бир ташни
көтирип, деңизға ташлап мундақ деди: —
«Мана шундақ шиддәт билән, Катта шәһәр
Бабил ғулитилиду, У қайтидин көрүнмәйду!
22 Чилтарчиларниң, сазчиларниң, Нәйчиләр
вә сунайчиларниң авази сениңдә қайтидин
һәргиз аңланмайду, Һәр хил һүнәрни
қилидиған һүнәрвән сениңдә қайтидин
һәргиз тепилмайду, Түгмәнниңму авази
сениңдә қайтидин һәргиз аңланмайду, 23
һәтта чирақниң йоруғи сениңдә қайтидин
һәргиз йорумайду, Той болуватқан жигит-
қизниң авази сениңдә қайтидин һәргиз

аңланмайду; Чүнки сениң содигәрлириң
йәр йүзидики әрбаблар болуп чиқти, Барлиқ
әлләр сениң сеһир-әпсунлириңға алданди;
24 Пәйғәмбәрләрниң, муқәддәс бәндиләрниң
[төкүлгән қанлири], Шундақла йәр йүзидә
барлиқ қирғин болғанларниң қанлириму
униңда тепилди».

19 Бу ишлардин кейин, әрштә зор бир
топ адәмләрниң вақирашлиридәк бир
авазни аңлидим. Улар: — — Һәмдусана!
Ниҗат, шан-шәрәп вә қудрәт Худайимизға
мәнсуптур! 2 Чүнки Униң һөкүмлири һәқ
вә адилдур; У йәр йүзини өз бузуқлуғи
билән бузған чоң паһишиниң үстидин
һөкүм чиқирип, Өз қул-хизмәткарлириниң
қенининиң интиқамини униңдин алди, —
дейишәтти. 3 Улар иккинчи қетим: —
«Һәмдусана!» дейишти. Униңдин чиққан
ис-түтәкләр әбәдил-әбәткичә пурқирайду!
(aiōn g165) 4 Жигирмә төрт ақсақал вә
төрт һаят мәхлуқ йәргә жиқилип: —
«Амин! Һәмдусана!» дәп, тәхттә олтарған
Худаға сәждә қилишти. 5 Андин тәхттин
көтирилгән бир аваз мундақ деди: —
«Әй униң барлиқ қул-хизмәткарлири,
Униңдин қорқидиған каттилар болсун,
төвәнләр болсун, һәммиңлар Худайимизни
мәдһийиләңлар!» 6 Андин зор бир топ
адәмләрниң авазиға, нурғун суларниң
шарқиришиға, қаттиқ гүлдүрмамиларниң
гүлдүрлишигә охшаш бир авазниң мундақ
дегәнлигини аңлидим: — «Һәмдусана!
Һәммигә Қадир Пәрвәрдигар Худаймиз
сәлтәнәт қилди! 7 Шатлинайли, тәнтәнә
қилайли вә уни мәдһийиләп улуқлайли!
Чүнки Қозиниң той-мәрикә күни йетип
кәлди, Қиз өзини тәйяр қилди!» 8 Қизға
кийиш үчүн пакиз, пақирап туридиған нәпис
либас берилди (нәпис либас болса муқәддәс
бәндиләрниң һәққаний әмәллиридур). 9
Андин, [пәриштә] маңа: — Муну сөзләрни
хатириливал: — «Қозиниң той зияпитигә
чақирилғанлар бәхитликтур!» — деди. У
маңа йәнә: — Булар Худаниң һәқиқий
сөзлиридур, — деди. 10 Мән униңға сәждә
қилғили айиғиға жиқилдим. Лекин у: —
һәргиз ундақ қилма! Мәнму Худаниң сән вә
Әйсаға гувалиқ бәргүчи қериндашлириң
билән охшаш қул-хизмәткармән. Худағила
ибадәт қил! Чүнки вәһий-бешарәтниң роһ-
маһийити болса Әйса һәққидә гувалиқ
бериштур, — деди. 11 Андин көрдүмки,
асман ечилди вә мана, бир ақ ат туратти;
үстигә мингүчиниң болса нами «Садиқ»
вә «Һәқиқий» болуп, У һәққанийлиқ билән
һөкүм чиқириду вә җәң қилиду. 12 Униң
көзлири от ялқуниға охшайтти, бешида
нурғун таҗи болуп, тенидә Өзидин башқа
һеч ким билмәйдиған бир нам пүтүклүк
еди. 13 У учисиға қанға миләнгән бир тон
кийгән еди, Униң нами «Худаниң Калами»
дәп атилиду. 14 Униң кәйнидин әгишип
келиватқан әрштики қошунлар болса, ақ
атларға мингән, аппақ, пак нәпис канап
либас билән кийдүрүлгән еди. 15 Униң
ағзидин өткүр бир қилич чиқип туратти;
У буниң билән барлиқ әлләрни уриду; У
уларни төмүр калтәк билән падичидәк
бақиду; У Һәммигә Қадир Худаниң
дәһшәтлик ғәзивиниң «шарап көлчиги»ниң
чәйлигүчисидур. 16 Униң тони вә янпиши
үстигә «Падишаһларниң Падишаси вә
рәбләрниң Рәбби» дегән нам йезилған еди.
17 Андин мән қуяшниң ичидә турған бир
пәриштини көрдүм. У асманниң оттурисида
учуватқан барлиқ қушларға жуқури
аваз билән: —Келиңлар, Худаниң катта
зияпитигә жиғилиңлар! 18 Падишаһларниң,
сәрдарларниң вә палванларниң, атларниң
вә уларға мингәнләрниң, шундақла
барлиқ әт егилириниң, қулларниң һәм
һөрләрниң, каттиларниң һәм төвәнләрниң
гөшлирини йәңлар! — деди. 19 Шуниң
билән мән дивә, йәр йүзидики падишалар
вә уларниң қошунлириниң атқа Мингүчи
һәм Униң қошуни билән җәң қилиш үчүн
топланғанлиғини көрдүм. 20 Әнди дивә вә
униңға вакалитән мөҗизилик аламәтләрни
көрсәткән сахта пәйғәмбәрниң һәр иккиси
тутувелинди (сахта пәйғәмбәр шу аламәтләр
билән дивиниң тамғисини қобул қилған
һәмдә униң бут-һәйкилигә чоқунғанларни
аздуруп жүргән еди). Улар иккиси гуңгут

йениватқан от көлигә тирик ташланди.
(Limnē Pyr g3041 g4442) 21 Қалғини болса атқа
Мингүчиниң ағзидин чиққан қилич билән
қирилди. Барлиқ пүтүн учар-қанатлар
буларниң гөши билән йәп тоюнди.

20 Униңдин кейин, қолида теги йоқ
һаңниң ачқучи вә йоған зәнҗир
тутқан бир пәриштиниң асмандин
чүшүватқанлиғини көрдүм. (Abyssos g12)
2 Пәриштә әждиһани, йәни Иблис яки
Шәйтан дейилидиған һелиқи қедимий
иланни тутуп, миң жиллиқ зәнҗирләп
қойди. 3 Униң миң жил тошқичә әлләрни
аздурмаслиғи үчүн, уни теги йоқ һаңға
ташлап һаңниң ағзини етип печәтливәтти.
Бу вақитлардин кейин, у вақтинчә қоюп
берилиши муқәррәр. (Abyssos g12) 4 Андин мән
тәхтләрни вә уларда олтарғанларни көрдүм.
Уларға һөкүм қилиш һоқуқи берилгән
еди. Мән йәнә, Әйсаға бәргән гувалиғи
вәҗидин вә Худаниң сөз-калами вәҗидин
каллиси елинғанларниң җанлиринуму
көрдүм. Улар дивигә вә униң бут-һәйкилигә
чоқунмиған, униң тамғиси пешанисигә вә
қолиға урулмиғанлар еди. Улар тирилип,
Мәсиһ билән бирликтә миң жил һөкүм
сүрди 5 (өлгәнләрниң қалғанлири миң
жил тошмиғичә тирилмәйду). Бу дәсләпки
тирилиш еди. 6 Дәсләпки тирилиштин
несивә болғанлар бәхитлик вә муқәддәстур;
иккинчи өлүмниң буларни илкигә
елиш һоқуқи йоқтур. Улар Худаниң вә
Мәсиһниң каһинлири болиду вә Униң
билән бирликтә миң жил һөкүм сүриду.
7 Миң жил тошқанда, Шәйтан зиндандин
бошитилип, 8 йәр йүзиниң төрт булуңидики
әлләрни, йәни Гог вә Магогни аздуруш вә
уларни җәң қилишқа бир йәргә топлашқа
чиқиду. Топланғанларниң сани деңиз
саһилидики қумдәк санақсиз болиду. 9
Улар йәр йүзидики кәң түзләңликкә чиқип,
муқәддәс бәндиләрниң баргаһини, йәни
Худа сөйидиған шәһәрни муһасиригә
алиду. Лекин асмандин от йеғип, уларни
жутуветиду. 10 Уларни аздурған Иблис болса
дивә билән сахта пәйғәмбәр көйүватқан
от вә гуңгут көлигә ташлинип, у йәрдә
кечә-күндүз әбәдил-әбәткичә қийнилиду.
(aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11 Униңдин
кейин, чоң бир ақ тәхт вә униңда
Олтарғучини көрдүм. Асман билән зимин
Униң йүзидин өзини қачуруп, улар турған
җай һәргиз тепилмайду. 12 Мән йәнә катта
болсун, яки төвән болсун, өлгәнләрниң
һәммисиниң тәхтниң алдида турғанлиғини
көрдүм. Китаплар ечилди; андин йәнә бир
китап — «һаятлиқ дәптири» дәп аталған
китап ечилди. Өлгәнләргә китапларда
хатириләнгини бойичә өз әмәлийитигә
қарап һөкүм қилинди. 13 Деңиз өзидә
өлгәнләрни тапшуруп бәрди, өлүм вә
тәһтисараму өзлиридики өлгәнләрни
тапшуруп беришти. Һәр кимниң үстигә
өз әмәлийитигә қарап һөкүм қилинди.
(Hadēs g86) 14 Андин өлүм вә тәһтисара от
көлигә ташланди. Мана иккинчи өлүм —
от көлидур. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15
Кимниң исминиң «һаятлиқ дәптири»дә
йезилмиғанлиғи байқалса, от көлигә
ташланди. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21 Андин, йеңи асман вә йеңи зиминни
көрдүм; чүнки бурунқи асман вә зимин
өтүп кәткән еди, деңизму мәвҗут болмиди.
2 Муқәддәс шәһәрниң, йәни Худадин чиққан,
худди өз жигитигә той пәрдазлирини қилип
һазирланған қиздәк йеңи Йерусалимниң
әрштин чүшүватқанлиқни көрдүм. 3 Әрштин
жуқури көтирилгән бир авазниң мундақ
дегәнлигини аңлидим: «Мана, Худаниң
макани инсанларниң арисидидур; У улар
билән биллә маканлишип туриду, улар Униң
хәлқи болиду. Худа Өзиму улар билән биллә
туруп, уларниң Худаси болиду. 4 У уларниң
көзлиридики һәр тамчә яшни сүртиду; әнди
өлүм әсла болмайду, нә матәм, нә жиға-зерә,
нә қайғу-әләм болмайду, чүнки бурунқи
ишлар өтүп кәтти». 5 Тәхттә Олтарғучи: —
Мана, һәммини йеңи қилимән! — деди. У
маңа йәнә: Буларни хатириливал! Чүнки
бу сөзләр һәқиқий вә ишәшликтур, — деди.
6 У йәнә маңа мундақ деди: — «Иш тамам
болди! Мән «Алфа» вә «Омега»дурмән,

Муқәддимә вә Хатимә Өзүмдурмән. Уссиған
һәр кимгә һаятлиқ сүйиниң булиқидин
һәқсиз беримән. 7 Ғәлибә қилғучи һәр ким
буларға мирасхорлуқ қилиду; Мән униң
Худаси болимән, уму Мениң оғлум болиду.
8 Лекин қорққанчақлар, етиқатсизлар,
жиркиничликләр, қатиллар, бузуқлуқ
қилғучилар, сеһиргәрләр, бутпәрәсләр
вә барлиқ ялғанчиларға болса, уларниң
қисмити от билән гуңгут йенип туруватқан
көлдур — бу болса иккинчи өлүмдур».
(Limnē Pyr g3041 g4442) 9 Ахирқи йәттә балаю-
апәт билән толған йәттә чинини тутқан
йәттә пәриштидин бири келип, маңа
сөзләп: — Кәл! Саңа Қозиниң жориси
болидиған қизни көрситип қояй, — деди.
10 Андин у мени Роһниң илкидә болған
һалда йоған вә егиз бир тағқа елип
қойди. У йәрдин маңа Худадин чиққан
муқәддәс шәһәр Йерусалимниң әрштин
чүшүватқанлиғини көрсәтти. 11 Униңда
Худаниң шан-шәриви бар еди, униң жуласи
интайин қиммәтлик гөһәрниң, йешил
яқуттәк ялтириған хрусталъниң жуласиға
охшайтти. 12 Униң чоң һәм егиз сепили бар
еди; сепилниң он икки дәрвазиси болуп,
дәрвазиларда он икки пәриштә туратти. һәр
бир дәрвазиниң үстигә Исраилларниң он
икки қәбилисидин бириниң исми йезилған
еди. 13 Мәшриқ тәрипидә үч дәрваза, шимал
тәрипидә үч дәрваза, җәнуп тәрипидә үч
дәрваза вә мәғрип тәрипидә үч дәрваза
бар еди. 14 Шәһәрниң сепилиниң он
икки һул теши болуп, уларниң үстигә
он икки исим, йәни Қозиниң расулиниң
исимлири пүтүклүктур. 15 Маңа сөз
қилған пәриштиниң қолида шәһәрни, униң
дәрвазилири вә униң сепилини өлчәйдиған
алтун қомуш өлчигүч һаса бар еди. 16
Шәһәр төрт часа болуп, узунлуғи билән
кәңлиги охшаш еди. Пәриштә шәһәрни
һаса билән өлчиди — он икки миң
стадийон кәлди (узунлуғи, кәңлиги вә
егизлиги тәңдур). 17 У сепилниму өлчиди.
Сепилниң [қелинлиғи] инсанларниң өлчәм
бирлиги бойичә, йәни шу пәриштиниң
өлчими бойичә бир йүз қириқ төрт җәйнәк
кәлди. 18 Сепилниң қурулуши болса йешил
яқуттин, шәһәр әйнәктәк сүзүк сап алтундин
бена қилинған еди. 19 Шәһәр сепилиниң
һуллири һәр хил қиммәтлик яқутлар
билән безәлгән еди. Биринчи һул таш
йешил яқут, иккинчиси көк яқут, үчинчиси
һеқиқ, төртинчиси зумрәт, 20 бәшинчиси
қизил һеқиқ, алтинчиси қизил қашташ,
йәттинчиси сериқ квартс, сәккизинчиси
сус йешил яқут, тоққузинчиси топаз,
онинчиси йешил квартс, он биринчиси
сөсүн яқут вә он иккинчиси пироза еди.
21 Он икки дәрваза он икки мәрвайит еди,
демәк дәрвазиларниң һәр бири бирдин
мәрвайиттин ясалған еди. Шәһәрниң ғол
йоли әйнәктәк сүзүк сап алтундин еди. 22
Шәһәрдә һеч қандақ ибадәтхана көрмидим,
чүнки Һәммигә Қадир Пәрвәрдигар Худа вә
Қоза униң ибадәтханисидур. 23 Шәһәрниң
йорутулуши үчүн қуяшқа яки айға муһтаж
әмәс, чүнки Худаниң шан-шәриви уни
йорутқан еди, униң чириғи болса Қозидур.
24 Әлләр шәһәрдики йоруқлуқта жүриду; йәр
йүзидики падишалар шанушәвкитини униң
ичигә елип келиду. 25 Униң дәрвазилири
күндүздә һәргиз тақалмайду (әмәлийәттә
у йәрдә кечә зади болмайду). 26 Һәр
қайси әлләрниң шанушәвкити вә һөрмәт-
иззити униң ичигә елип келиниду. 27
Һәр қандақ һарам нәрсә вә һәр қандақ
жиркиничлик ишларни қилғучи яки
ялғанчилиқ қилғучи униңға кирәлмәйду;
пәқәт нами Қозиниң һаятлиқ дәптиридә
йезилғанларла кирәләйду.

22 Андин [пәриштә] маңа хрусталъдәк
пақирақ һаятлиқ сүйи еқиватқан
дәрияни көрсәтти. Дәрия Худаниң вә
Қозиниң тәхтидин чиққан болуп, 2
шәһәрниң ғол йолиниң оттурисида
еқиватқан еди. Дәрияниң бу тәрипидә
вә у тәрипидиму он икки хил мевә
беридиған, һәр айда мевиләйдиған һаятлиқ
дәриғи бар еди; дәрәқниң йопурмақлири
әлләрниң шипаси үчүн еди. 3 Ләнәт дегән
әнди болмайду; Худаниң вә Қозиниң
тәхти шәһәрниң ичидә болуп, Униң қул-

хизмәткарлири Униң хизмәт-ибадитидә
болиду. 4 Улар Униң җамалини көриду; Униң
нами уларниң пешанилиригә пүтүклүк
болиду. 5 У йәрдә әсла кечә болмайду,
нә чирақ нуриға, нә қуяш нуриға муһтаҗ
болмайду. Чүнки Пәрвәрдигар Худа уларниң
үстидә йориду, улар әбәдил-әбәткичә
һөкүм сүриду. (aiōn g165) 6 Пәриштә маңа:
— Бу сөзләр һәқиқий вә ишәшликтур;
пәйғәмбәрләрниң роһлириниң Рәб Худаси
йеқин кәлгүсидә йүз бериши муқәррәр
болған ишларни Өз қул-хизмәткарлириға
көрситиш үчүн, пәриштисини әвәтти, —
деди. 7 («Мана, пат йеқинда келимән!
Бу китаптики бешарәтниң сөзлирини
тутқучи киши бәхитликтур!») 8 Буларни
аңлиғучи вә көргүчи мән Юһаннамән. Бу
ишларни аңлиғинимда вә көргинимдә,
буларни маңа көрсәткән пәриштигә сәҗдә
қилғили айиғи алдиға жиқилдим. 9
Лекин у маңа: — Һәргиз ундақ қилма!
Мәнму Худаниң сән вә қериндашлириң
болған пәйғәмбәрләр билән охшаш қул-
хизмәткаримән. Худағила ибадәт қил! —
деди. 10 У маңа йәнә: — Бу китаптики
бешарәтниң сөзлирини печәтлимә; чүнки
буларниң вақти йеқин кәлди. 11 Қәбиһлик
қилғучи киши қәбиһликни қиливәрсун;
пәскәш киши болса пәскәшликтә туривәрсун;
һәққаний киши болса һәққанийлиғини
жүргүзивәрсун; пак-муқәддәс киши болса
пак-муқәддәсликтә туривәрсун, — деди. 12
«Мана, пат йеқинда келимән! Һәр кимниң
әмәлийитигә қарап беридиғинимни Өзүм
билән биллә елип келимән. 13 Мән
«Алфа» вә «Омега», Биринчи вә Ахирқи,
Муқәддимә вә Хатимә Өзүмдурмән». 14
Һаятлиқ дәриғиниң мевисидин несип
болуш вә дәрвазилиридин шәһәргә киришкә
муйәссәр болуш үчүн тонлирини жуйғанлар
бәхитликтур! 15 Шәһәрниң сиртидикиләр —
иштлар, сеһиргәрләр, бузуқлуқ қилғучилар,
қатиллар, бутпәрәсләр, ялғанчилиққа
хуштар болғанлар вә әмәл қилғучилардур.
16 «Мәнки Әйса җамаәтләрни дәп силәргә
бу ишларниң гувалиқини йәткүзүш үчүн
пәриштәмни әвәттим. Давутниң Йилтизи
һәм Нәсли, Парлақ Таң Юлтузидурмән!» 17
Роһ вә тойи болидиған қиз: «Кәл!» дәйду.
Аңлиғучи: «Кәл!» десун. Уссиғучи һәр ким
кәлсун, халиған һәр ким һаятлиқ сүйидин
һәқсиз ичсун. 18 Мәнки бу китаптики
бешарәтниң сөзлирини аңлиғанларға
гувалиқ берип агаһландуримәнки:
кимдиким бу сөзләргә бир немини қошса,
Худа униңға бу китапта йезилған балаю-
апәтләрни қошиду. 19 Кимдиким бу
бешарәтлик китапниң сөзлиридин бирәр
сөзни елип ташлиса, Худаму униңдин бу
китапта йезилған һаятлиқ дәриғидин вә
муқәддәс шәһәрдин болидиған несивисини
елип ташлайду. 20 — Мана, буларға агаһ-гува
Бәргүчи болса мундақ дәйду: — «Шундақ,
пат йеқинда келимән!» — «Амин! Кәл, я
Рәб Әйса!» 21 Рәб Әйса Мәсиһниң меһри-
шәпқити барлиқ муқәддәс бәндиләр билән
биллә болғай, амин!

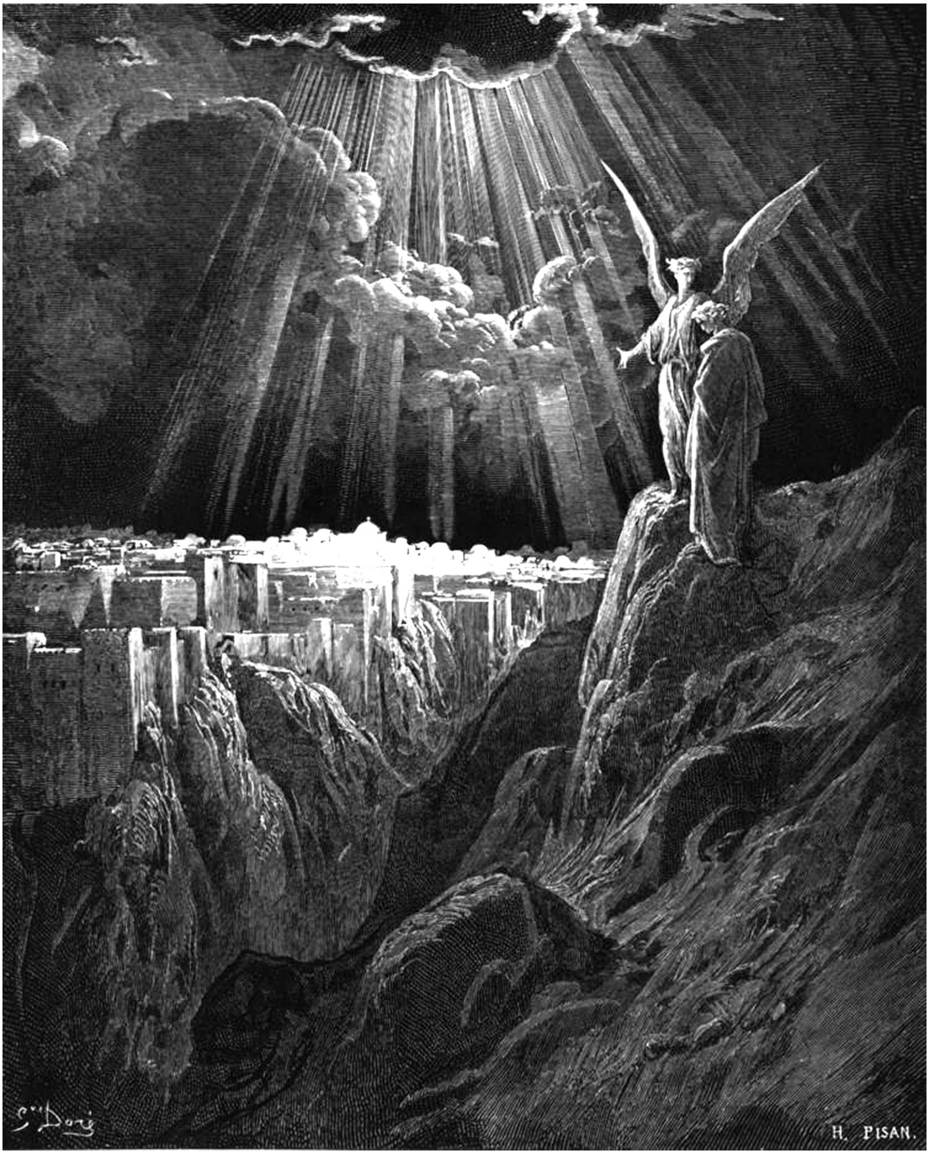

Муқәддәс шәһәрниң, йәни Худадин чиққан, худди өз жигитигә той пәрдазлирини қилип һазирланған қиздәк йеңи Йерусалимниң әрштин чүшүватқанлиқни көрдүм. Әрштин жуқури көтирилгән бир авазниң мундақ дегәнлигини аңлидим: «Мана, Худаниң макани инсанларниң арисидидур; У улар билән биллә маканлишип туриду, улар Униң хәлқи болиду. Худа Өзиму улар билән биллә туруп, уларниң Худаси болиду.»
Вәһий 21:2-3

Reader's Guide

Uyghur tili at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Uyghur tili at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12
Greek: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Meaning:
Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126
Greek: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Meaning:
Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165
Greek: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Meaning:
A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166
Greek: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Meaning:
From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653
Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular
Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32
Meaning:
To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possiblity, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067
Greek: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86
Greek: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442
Greek: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585
Hebrew: proper noun, place
Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses
Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020
Greek: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Uyghur---Uyghur-Bible-Cyrillic/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Луқа 8:31
Римлиқларға 10:7
Вәһий 9:1
Вәһий 9:2
Вәһий 9:11
Вәһий 11:7
Вәһий 17:8
Вәһий 20:1
Вәһий 20:3

aïdios

Римлиқларға 1:20
Йәһуда 1:6

aiōn

Матта 12:32
Матта 13:22
Матта 13:39
Матта 13:40
Матта 13:49
Матта 21:19
Матта 24:3
Матта 28:20
Маркус 3:29
Маркус 4:19
Маркус 10:30
Маркус 11:14
Луқа 1:33
Луқа 1:55
Луқа 1:70
Луқа 16:8
Луқа 18:30
Луқа 20:34
Луқа 20:35
Юһанна 4:14
Юһанна 6:51
Юһанна 6:58
Юһанна 8:35
Юһанна 8:51
Юһанна 8:52
Юһанна 9:32
Юһанна 10:28
Юһанна 11:26
Юһанна 12:34
Юһанна 13:8
Юһанна 14:16
Паалийәтлири 3:21
Паалийәтлири 15:18
Римлиқларға 1:25
Римлиқларға 9:5
Римлиқларға 11:36
Римлиқларға 12:2
Римлиқларға 16:27
Коринтлиқларға 1 1:20
Коринтлиқларға 1 2:6
Коринтлиқларға 1 2:7
Коринтлиқларға 1 2:8
Коринтлиқларға 1 3:18
Коринтлиқларға 1 8:13
Коринтлиқларға 1 10:11
Коринтлиқларға 2 4:4
Коринтлиқларға 2 9:9
Коринтлиқларға 2 11:31
Галатияликларға 1:4
Галатияликларға 1:5
Әфәсуслуқларға 1:21
Әфәсуслуқларға 2:2
Әфәсуслуқларға 2:7
Әфәсуслуқларға 3:9
Әфәсуслуқларға 3:11
Әфәсуслуқларға 3:21
Әфәсуслуқларға 6:12
Филиппилиқларға 4:20
Колоссиликләргә 1:26
Тимотийға 1 1:17
Тимотийға 1 6:17
Тимотийға 2 4:10
Тимотийға 2 4:18
Титусқа 2:12
Ибранийларға 1:2
Ибранийларға 1:8
Ибранийларға 5:6
Ибранийларға 6:5
Ибранийларға 6:20
Ибранийларға 7:17
Ибранийларға 7:21
Ибранийларға 7:24
Ибранийларға 7:28
Ибранийларға 9:26
Ибранийларға 11:3
Ибранийларға 13:8
Ибранийларға 13:21
Петрус 1 1:23
Петрус 1 1:25
Петрус 1 4:11
Петрус 1 5:11
Петрус 2 3:18
Юһанна 1 2:17
Юһанна 2 1:2
Йәһуда 1:13
Йәһуда 1:25
Вәһий 1:6
Вәһий 1:18
Вәһий 4:9
Вәһий 4:10
Вәһий 5:13
Вәһий 7:12
Вәһий 10:6
Вәһий 11:15
Вәһий 14:11
Вәһий 15:7
Вәһий 19:3
Вәһий 20:10
Вәһий 22:5

aiōnios

Матта 18:8
Матта 19:16
Матта 19:29
Матта 25:41
Матта 25:46
Маркус 3:29
Маркус 10:17
Маркус 10:30
Луқа 10:25
Луқа 16:9
Луқа 18:18
Луқа 18:30
Юһанна 3:15
Юһанна 3:16
Юһанна 3:36
Юһанна 4:14
Юһанна 4:36
Юһанна 5:24
Юһанна 5:39
Юһанна 6:27
Юһанна 6:40
Юһанна 6:47
Юһанна 6:54
Юһанна 6:68

Юһанна 10:28
Юһанна 12:25
Юһанна 12:50
Юһанна 17:2
Юһанна 17:3
Паалийәтлири 13:46
Паалийәтлири 13:48
Римлиқларға 2:7
Римлиқларға 5:21
Римлиқларға 6:22
Римлиқларға 6:23
Римлиқларға 16:25
Римлиқларға 16:26
Коринтлиқларға 2 4:17
Коринтлиқларға 2 4:18
Коринтлиқларға 2 5:1
Галатияликларға 6:8
Тесалоникалиқ 2 1:9
Тесалоникалиқ 2 2:16
Тимотийға 1 1:16
Тимотийға 1 6:12
Тимотийға 1 6:16
Тимотийға 2 1:9
Тимотийға 2 2:10
Титусқа 1:2
Титусқа 3:7
Филемонға 1:15
Ибранийларға 5:9
Ибранийларға 6:2
Ибранийларға 9:12
Ибранийларға 9:14
Ибранийларға 9:15
Ибранийларға 13:20
Петрус 1 5:10
Петрус 2 1:11
Юһанна 1 1:2
Юһанна 1 2:25
Юһанна 1 3:15
Юһанна 1 5:11
Юһанна 1 5:13
Юһанна 1 5:20
Йәһуда 1:7
Йәһуда 1:21
Вәһий 14:6

eleēsē

Римлиқларға 11:32

Geenna

Матта 5:22
Матта 5:29
Матта 5:30
Матта 10:28
Матта 18:9
Матта 23:15
Матта 23:33
Маркус 9:43
Маркус 9:45
Маркус 9:47
Луқа 12:5
Яқуп 3:6

Hadēs

Матта 11:23
Матта 16:18
Луқа 10:15
Луқа 16:23
Паалийәтлири 2:27
Паалийәтлири 2:31
Коринтлиқларға 1 15:55
Вәһий 1:18
Вәһий 6:8
Вәһий 20:13
Вәһий 20:14

Limnē Pyr

Вәһий 19:20
Вәһий 20:10
Вәһий 20:14
Вәһий 20:15
Вәһий 21:8

Sheol

Яритилиш 37:35
Яритилиш 42:38
Яритилиш 44:29
Яритилиш 44:31
Чөл-баявандики сәпәр 16:30
Чөл-баявандики сәпәр 16:33
Қанун шәрһи 32:22
Самуил 1 2:6
Самуил 2 22:6
Падишаһлар 1 2:6
Падишаһлар 1 2:9
Аюп 7:9
Аюп 11:8
Аюп 14:13
Аюп 17:13
Аюп 17:16
Аюп 21:13
Аюп 24:19
Аюп 26:6
Зәбур 6:5
Зәбур 9:17
Зәбур 16:10
Зәбур 18:5
Зәбур 30:3
Зәбур 31:17
Зәбур 49:14
Зәбур 49:15
Зәбур 55:15
Зәбур 86:13
Зәбур 88:3
Зәбур 89:48
Зәбур 116:3
Зәбур 139:8
Зәбур 141:7
Пәнд-несиһәтләр 1:12
Пәнд-несиһәтләр 5:5
Пәнд-несиһәтләр 7:27
Пәнд-несиһәтләр 9:18
Пәнд-несиһәтләр 15:11
Пәнд-несиһәтләр 15:24
Пәнд-несиһәтләр 23:14
Пәнд-несиһәтләр 27:20
Пәнд-несиһәтләр 30:16
Һекмәт топлиғучи 9:10
Күйләрниң күйи 8:6
Йәшая 5:14
Йәшая 7:11
Йәшая 14:9
Йәшая 14:11
Йәшая 14:15
Йәшая 28:15
Йәшая 28:18
Йәшая 38:10
Йәшая 38:18
Йәшая 57:9
Әзакиял 31:15
Әзакиял 31:16
Әзакиял 31:17
Әзакиял 32:21
Әзакиял 32:27
Һошия 13:14
Амос 9:2
Юнус 2:2
Һабаккук 2:5

Tartaroō

Петрус 2 2:4

Questioned

Петрус 2 2:17

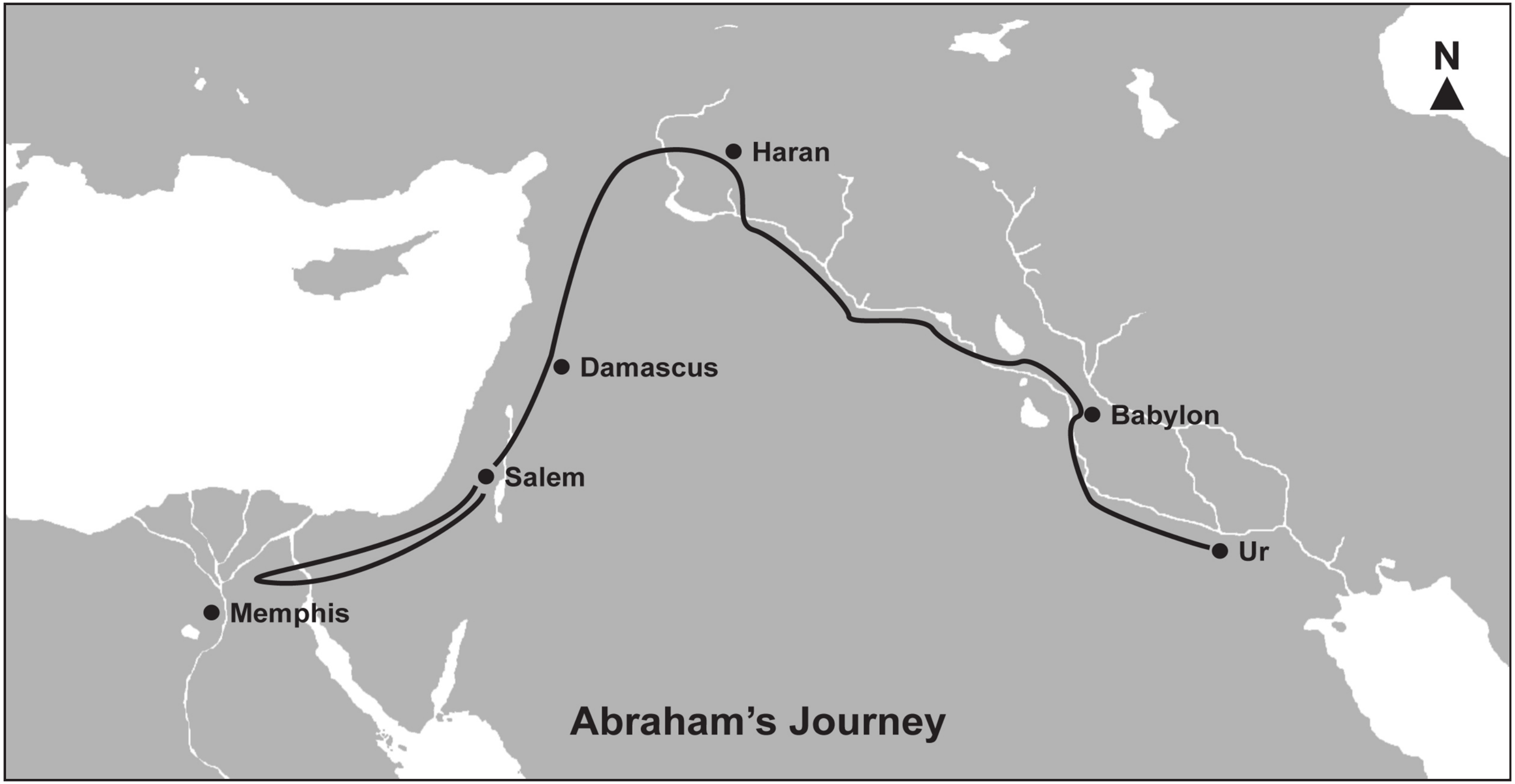

Етиқати болғачқа, Худа Ибраһимни униңға мирас сүпитидә бәрмәкчи болған зиминға беришқа чақирғанда, у итаәт қилди;
у қәйәргә баридиғанлиғини билмәй туруп йолға чиқти. - Ибранийларға 11:8

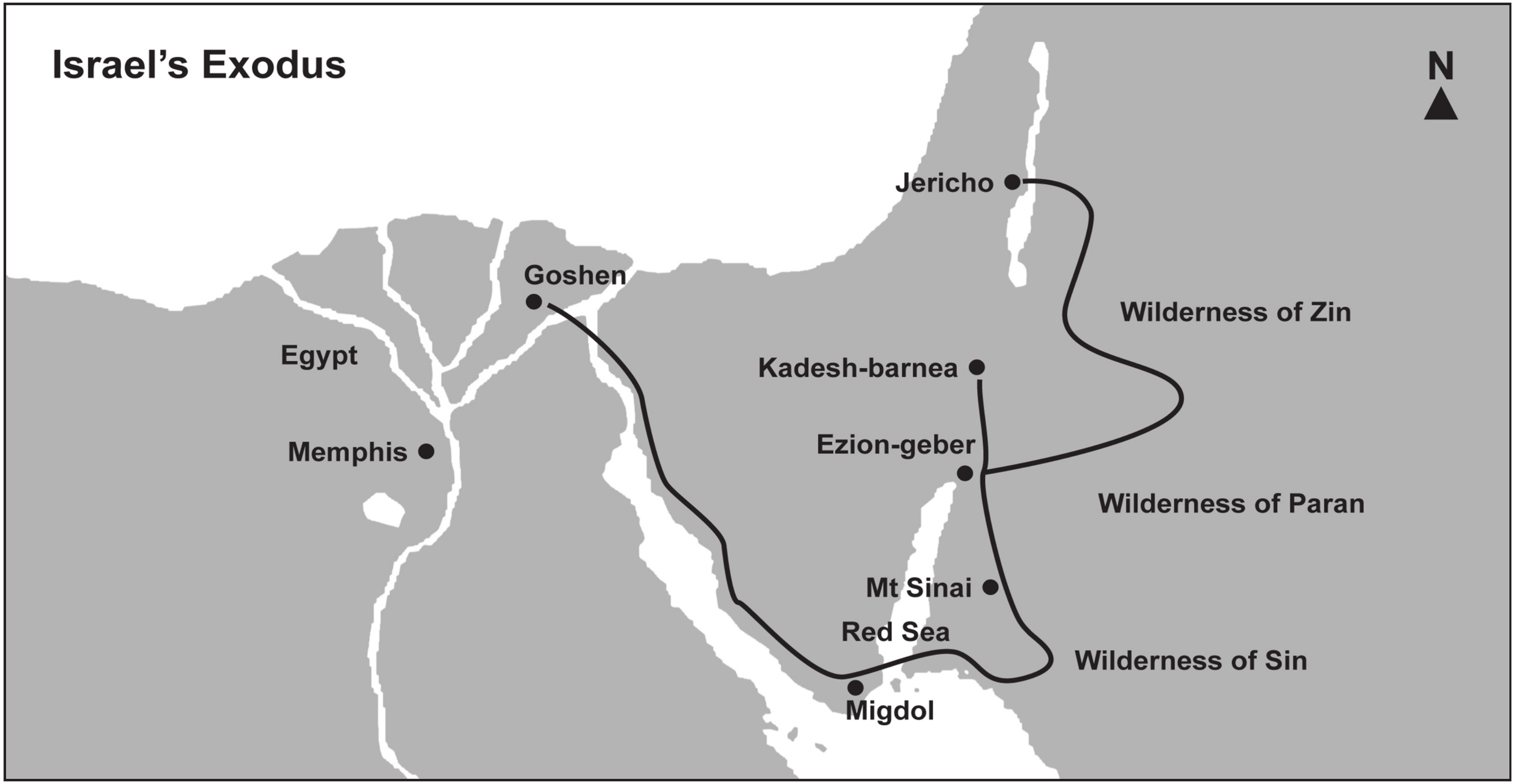

Амма Пирәвн хәлиқни кетишкә қойғандин кейин, Филистийләрниң зиминидики йол йеқин болсиму, Худа уларни шу йол билән башлимиди; чүнки у: «хәлқим җәңгә учрап қалса, қорқуп пушайман қилип, Мисирға йенип кетиши мүмкин» дәп ойлиған еди. - Мисирдин чиқиш 13:17

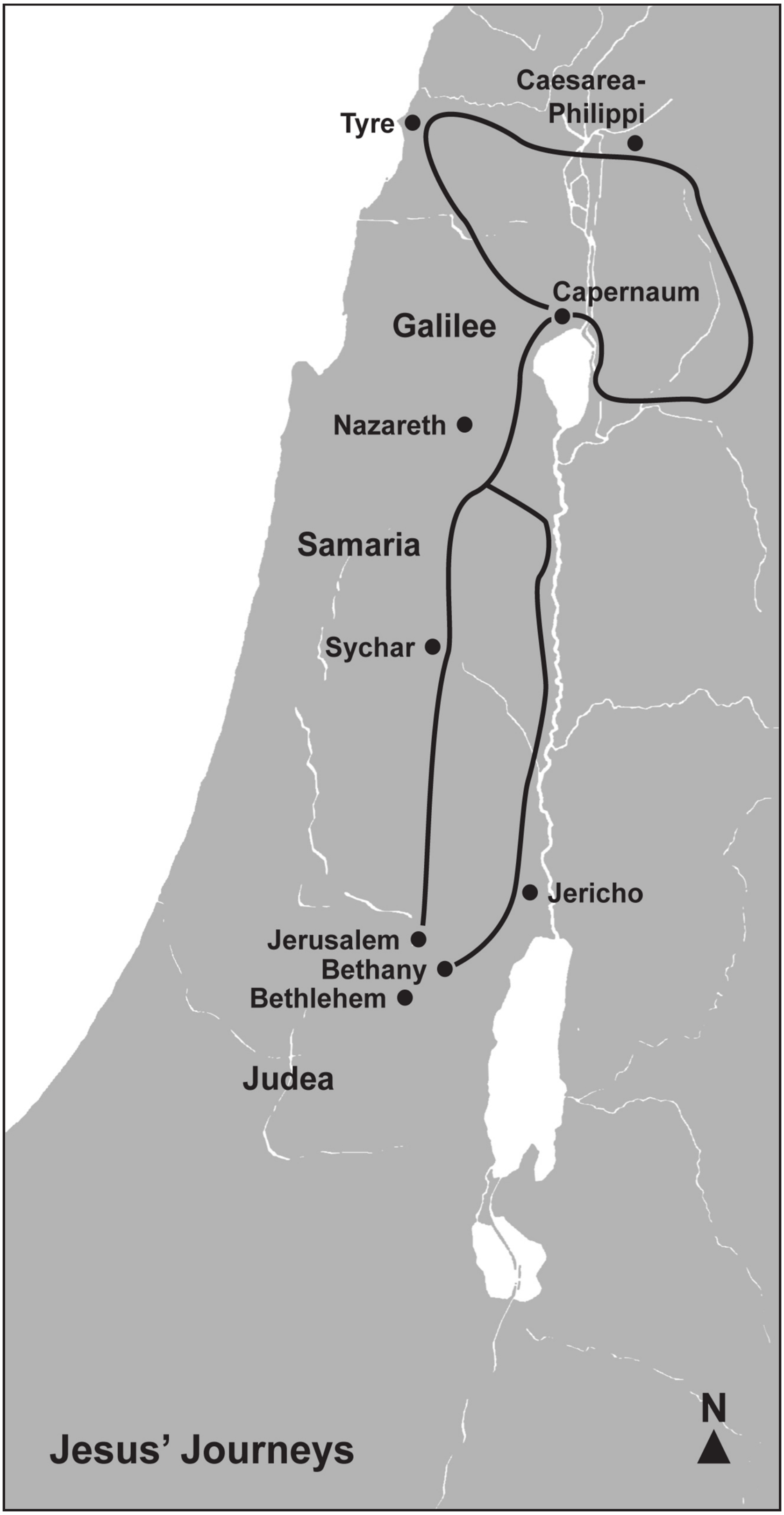

Чүнки Инсаноғлиму дәрвәқә шу йолда көпчилик мениң хизмитимдә болсун демәй, бәлки көпчиликниң хизмитидә болай вә җенимни пида қилиш бәдилигә нурғун адәмләрни һөрлүккә чиқирай дәп кәлди. - Маркус 10:45

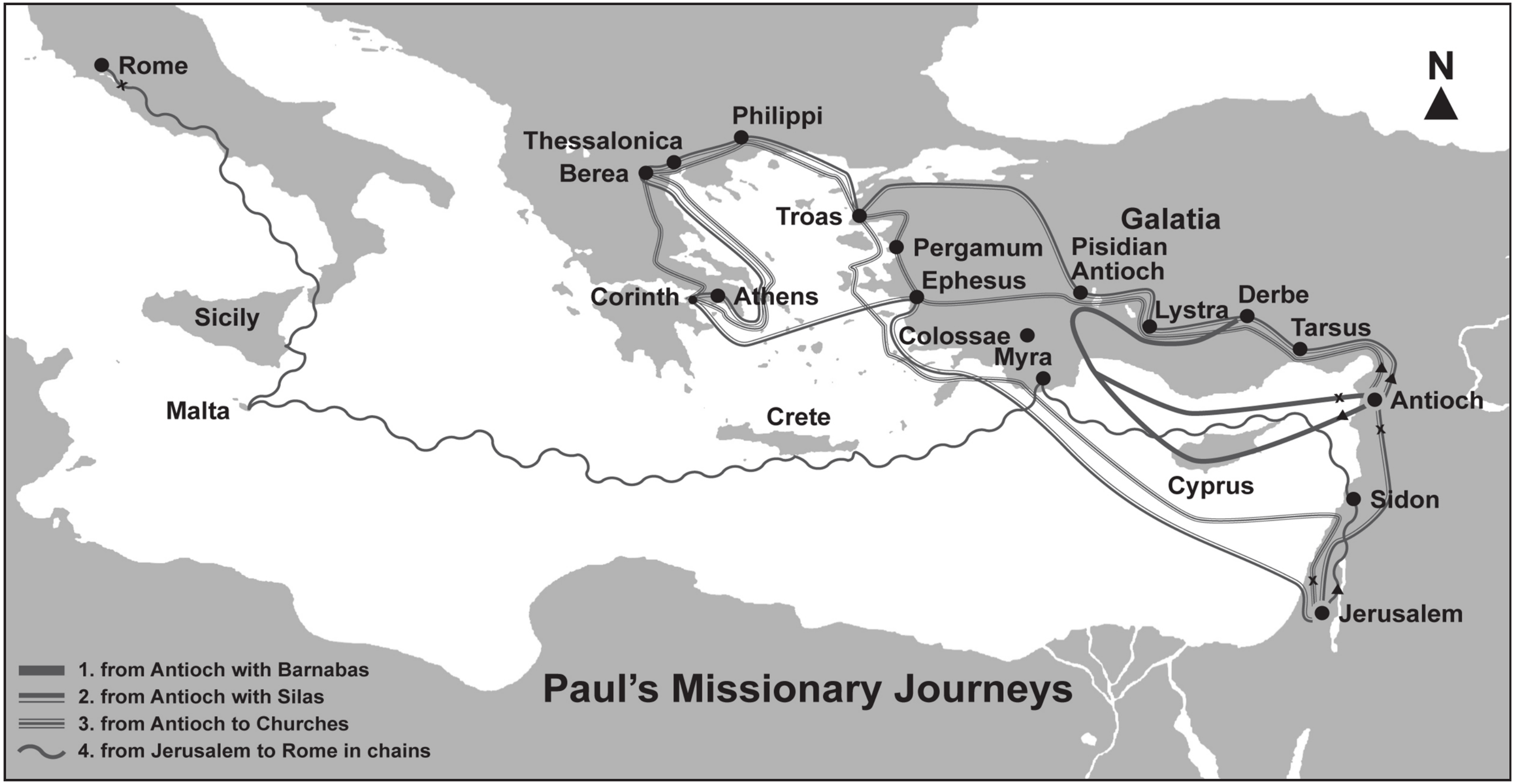

Расуллуққа таллап чақирилған, Худаниң хуш хәвирини җакалашқа айрип тайинланған, Мәсиһ Әйсаниң қули болған мәнки Павлустин салам!

- Римлиқларға 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

<table>
<tr><td colspan="3">What are we?</td><td colspan="2">Genesis 1:26 - 2:3</td></tr>
<tr><td colspan="3">How are we sinful?</td><td colspan="2">Romans 5:12-19</td></tr>
<tr><td colspan="3" rowspan="3">Where are we?</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="2">Innocence</td></tr>
<tr><td>Eternity
Past</td><td>Creation
4004 B.C.</td></tr>
<tr><td rowspan="15">Who
are
we?</td><td rowspan="3">God</td><td>Father</td><td rowspan="3">John 10:30

God’s
perfect
fellowship</td><td rowspan="7">Genesis 1:31

God’s
perfect
fellowship
with
Adam
in The
Garden
of Eden</td></tr>
<tr><td>Son</td></tr>
<tr><td>Holy Spirit</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Mankind</td><td>Living</td><td rowspan="12">Genesis 1:1

No Creation
No people</td></tr>
<tr><td>Deceased
believing</td></tr>
<tr><td>Deceased
unbelieving</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Angels</td><td>Holy</td></tr>
<tr><td>Imprisoned</td><td rowspan="5">Genesis 1:31

No Fall
No unholy Angels</td></tr>
<tr><td>Fugitive</td></tr>
<tr><td>First
Beast</td></tr>
<tr><td>False
Prophet</td></tr>
<tr><td>Satan</td></tr>
<tr><td colspan="3">Why are we?</td><td colspan="2">Romans 11:25-36, Ephesian 2:7</td></tr>
</table>

Mankind is created in God’s image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we? ▼

<table>
<tr><td colspan="4">Fallen</td><td>Glory</td></tr>
<tr><td>Fall to sin
No Law</td><td>Moses’ Law
1500 B.C.</td><td>Christ
33 A.D.</td><td>Church Age
Kingdom Age</td><td>New Heavens
and Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">1 Timothy 6:16
Living in unapproachable light</td><td rowspan="7">Acts 3:21
Philippians 2:11
Revelation 20:3

God’s perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City</td></tr>
<tr><td colspan="2">John 8:58
Pre-incarnate</td><td>John 1:14
Incarnate</td><td>Luke 23:43
Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="2">Psalm 139:7
Everywhere</td><td colspan="2">John 14:17
Living in believers</td></tr>
<tr><td colspan="4">Ephesians 2:1-5
Serving the Savior or Satan on Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:22
Blessed in Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:23, Revelation 20:5,13
Punished in Hades until the final judgment</td></tr>
<tr><td colspan="4">Hebrews 1:14
Serving mankind at God’s command</td></tr>
<tr><td colspan="4">2 Peter 2:4, Jude 6
Imprisoned in Tartarus</td><td rowspan="4">Matthew 25:41
Revelation 20:10

Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels</td></tr>
<tr><td colspan="3" rowspan="3">1 Peter 5:8, Revelation 12:10

Rebelling against Christ
Accusing mankind</td><td>Revelation 20:13
Thalaasa</td></tr>
<tr><td>Revelation 19:20
Lake of Fire</td></tr>
<tr><td>Revelation 20:2
Abyss</td></tr>
</table>

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Uyghur tili at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarrantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, *"You did not choose me, but I chose you," John 15:16*. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Шуниң үчүн, берип пүткүл әлләрни [өзүмгә] мухлис қилип йетиштүрүңлар, шундақла уларни Ата, Оғул вә Муқәддәс Роһниң намиға тәвә қилип чөмүлдүрүп,

\- Матта 28:19